

Panství

James Herbert

Nakladatelství: MUSTANG, 1996

Londýn se proměnil v město zkázy. krajinu sutin a trosek, na kterou se pozvolna snáší radioaktivní spad. Vše utíká do podzemí, do útočiště atomových krytů. Lidé však netuší, že temný svět pod povrchem dávno ovládl kdosi jiný, nepřítel z minulosti - plemeno obřích mutantních krys. A krvelační tvorové instinktivně vědí, že tentokrát nadešel jejich čas. Tentokrát provždy zúčtují s člověkem...

Panství je posledním románem z trojice hororových příběhů o boji lidí s druhem nebezpečných černých krys. Volně navazuje na knihy Krysy a Doupě, a jejich autor James Herbert se v něm rozhodl vylíčit krutý a nemilosrdný svět těsně po atomové válce. V triumfu hrůzy navíc poodhalil i tajemství existence těchto smrtonosných tvorů.

ISBN 8071910767

Cena 139 Kč

UNIVERSUM

Knihy Jamese Herberta v nakladatelství Mustang:

KRYSY

DOUPĚ

FLUKE

MLHA

JAMES HERBERT

PANSTVÍ

Název originálu: DOMAIN

Poprvé vyšlo roku 1984 v nakladatelství Hodder and Stoughton.

ČAS: 12:37

DEN: Úterý

MĚSÍC: Červen

ROK: Nepříliš vzdálená budoucnost...

MÍSTO: LONDÝN

Copyright (c) 1984 by James Herbert Copyright (c) 1996 for the Czech translation by Karel Matásek

Copyright (c) 1996 for Cover by Petr Bauer

Copyright (c) 1996 for the Czech edition by MUSTANG Ltd.

ISBN 8071910767

První část

Advent

Přízračné, ve věčné noci žijící bytosti pádily tmou.

Už se naučily rychle se zastavit, splynout s tmou, jakmile se nad nimi rozburácela obrovská monstra, která zaplnila chodby svým hřmotem a zaútočila na jejich úkryt, jejich chladný, provlhlý svatostánek míhajícími se světly a smrtelně drtivou vahou. Když se stěny kolemlních otřásaly, bytosti se jen přikrčily a vyčkávaly, dokud se ty věci nepřeznou; strach neměly, ale nutně musely být obezřelé, protože se jednalo o věčného vetřelce, který však zabíjel jen ty lehkomyšlné.

Už se naučily zůstat v hranicích svého podsvětí a ven se odvažovaly pouze tehdy, když se příjemné šero jejich říše spojilo s tmou světa nad jejich hlavami. Jejich rasa měla již od dávných dob v paměti vzpomínky na svého nepřítele, na tvora, jehož záměrem vždy bylo jejich ničení. Na tvora, který žil tam nahoře, kde vládlo oslepující světlo, v místech, která bylo možno zkoumat bezpečně jen tehdy, když jas pohasl a ustoupil všezakrývajícím a přívětivě černým. Ale ani ta tma tam nebyla absolutní; nocí pronikaly různé druhy jednotlivých světél. Ta však bývala slabá a vytvářela stíny, které se stávaly jejich spojencem, když bylo zapotřebí se ukrýt.

Už se naučily být při svých výpravách opatrné a nikdy se příliš nevzdalovat od své svatyně. Živily se živočichy, kteří podobně jako ony vylézali ze svých úkrytů až v noci, a často narazily i na potravu, která nebyla teplá, která se už nebránila bodavému polibku jejich čelistí. Její příchut' v nich nevyvolávala takové vzrušení jako vlhké a ještě vlažné maso, ale naplnila jim to břicho. Udrželo je to při životě.

V tom ohledu byly obezřelé, nikdy toho neuchvátily příliš mnoho najednou, nikdy se nevracely ke stejnému zdroji potravy, protože jim byla vlastní vrozená prohnatost, která měla původ v něčem, co bylo mnohem silnější než jen strach z jejich přirozeného nepřítele; byla to evoluce

urychlená čímsi, co se přihodilo příslušnicím jejich živočišného druhu již před mnoha lety. Událostí, která změnila charakter jejich vývoje a odcizila je dokonce i jejich družkám.

Už se naučily zůstat v hlubinách země, daleko z dohledu nepřítel. Obstarávat si potravu, ale nikdy ne tolik, aby to vzbudilo nevítanou pozornost. Zabíjet ostatní živočichy, ale nikdy po sobě nenechávat zbytky. A když nebylo dost potravy, žraly se navzájem. Bylo jich totiž mnoho.

Pohybovaly se v šeru: černá těla s mohutnými vyhrbenými zády, dlouhými rozeklanými řezáky a sešíkmenými žlutými očima. Větrily v provlhlém vzduchu a jakýsi instinkt hluboko v jejich nitru toužil po docela jiném pachu; po pachu, o němž dosud nevěděly, že je to sladké aroma proudící krve. Lidské krve. Brzy to už vědět budou.

Všechny do poslední najednou zpozorněly, když jejich dlouhé bystré uši zachytily v dálce kvílení, vytrvalé plačtivé nařikání, jaké předtím nikdy neslyšely. Utichly, mnohé se posadily na zadní, čenichy se jim chvěly a kůže se jim ježila. Naslouchaly, bály se a jejich strach trval stejně tak dlouho jako onen zvuk.

Rozhostilo se ticho, které nahánělo ještě větší hrůzu než ten zvuk.

Stále však vyčkávaly, neodvažovaly se ani pohnout a skoro ani nedýchaly.

Než zazněl hrom, uplynula nějaká doba, a to zadunění bylo milionkrát hlasitější než ty obrovské, věčně se řítící předměty, které s nimi sdílely podzemní tunely.

Začalo to jako tiché rachocení, ale rychle se to rozrostlo v mohutný řev, který otrásal jejich podzemním světem, rozdělil tmou svou prudkostí, rozerval stěny i stropy, způsobil, že se země vzvedla, a rozmetal ty bytosti do zmítajících se hromad. Sekaly po sobě svými spáry, dloubaly se do očí, rozrušeně po sobě chňapaly svými zuby, které byly ostré jako žiletky.

Další hrom zaduněl z úplně jiného místa.

Vzduch se naplnil prachem, výpary a hlomozem.

Hukot sílil a měnil se v jekot.

Další. Další hrom.

Svět se zachvěl a jeho podsvětí též.

Jekot.

Bytosti se do toho zmatku rozběhly a namáhaly svá černá chlupatá těla, jen aby se dostaly do své vnitřní svatyně v soustavě chodeb a tunelů. Ohlušeny lomozem bojovaly o přežití, vřeštěly panikou v zoufalém odhodlání vrátit se k Pramati a jejím prapodivným kohortám.

Umělé jeskyně se otrásaly, ale statečně čelily rostoucímu tlaku, který přicházel ze světa nad nimi. Některé úseky se sesuly, jiné byly zaplaveny vodou, ale hlavní část soustavy chodeb odolala nárazům, které drtily město.

A po chvíli se znovu vrátilo ticho.

Až na šramot mnoha, mnoha tlapek zakončených drápy.

První bomba explodovala jen několik tisíc stop nad Hyde Parkem a její uvolněná energie ve formě radiace, světla, žáru, decibelů a tlaku představovala ekvivalent jednoho milionu tun trinitrotoluenu. Sirény, které předtím varovaly před raketou, jakož i před jejími společníky, které ji následovaly, byly ve srovnání s ohromným rachotem provázejícím její přilet jen pouhým vyjeknutím.

Během dvou tisícín vteřiny po počátečním oslepujícím světelném záblesku se z exploze zrodila malá žhoucí koule složená z výparů o teplotě osmnácti milionů stupňů Fahrenheita, nově zrozené slunce nehmotné podstaty.

Zářící ohnivá koule se okamžitě začala rozšiřovat, vzduch kolem ní se tlakem ohříval a rychle ztrácel svůj účinek coby štít proti ultrafialovému záření. Rychle rostoucí žhavé jádro tlačilo na spálený vzduch a vytvářelo akustickou tlakovou vlnu, která se začala šířit rychleji než jev, který byl jejím původcem, čímž zastírela nespoutanou zběsilost ohnivě koule.

Když se tlaková vlna rozprostřela, její původce ji následoval a rychle rozptýlil třetinu své celkové energie. Ohnivá koule rostla, dosáhla v průměru půl míle, zanechávala za sebou vzduchoprázdň

prostor a začínala ztrácet svůj jas. Začala se stáčet dovnitř, neuvěřitelnou rychlostí vytvářela prstenec kouře, který v sobě nesl sutiny a štěpením vzniklé radioaktivní izotopy.

Když se vír vznese vzhůru, vzal s sebou prach a ten byl pak kontaminován smrtelnými paprsky, jež vznikly lidským přičiněním, a stoupal vysoko k nebi, aby později dosedl na zničené město jako smrtící radioaktivní spád.

Hrozivě vyhlížející mrak s do běla rozžhaveným sloupem prachu, který měřil na výšku více než šest mil a stále rostl, zapudil polední slunce právě v okamžiku, kdy další řízená střela přivedla k výbuchu svou bojovou hlavici.

Tři další megatonové bomby měly brzy následovat...

Miriam zůstala stát jako přimrazená.

Co se to stalo? Proč ta panika? A to strašlivé kvílení před několika minutami? Sirény z druhé světové války. Ach ne, k něčemu takovému přece nemůže dojít znovu!

Byla příliš zmatená, příliš vystrašená, než aby udělala sebemenší pohyb. Všude kolem ní se lidé strkali, vráželi do sebe a utíkali zachváceni strachem. Z čeho? Z letadel s bombami? Tohle se určitě znovu nestalo. Měla věnovat větší pozornost zprávám. Měla bedlivěji naslouchat sousedům. Miriam si vzpomněla, že v rádiu zaslechla cosi o napětí na Středním východě, ale to slýchávala celá léta. Nic už jí to neříkalo. Byla to jen slova, zprávy čtené mladými lidmi se sametovými hlasy. Nemělo to nic společného s nákupy v supermarketu Tesco, praním špinavých prostěradel, rozmazlováním vnoučat a životem v Chigwellu. A nic společného s ní.

Sedmašedesátiletá Miriam stála na rohu Oxford Street a brány Marble Arch celá zmatená a s vyděšenými očima. Měl to být takový nádherný den: teplý, slunečný, červenový; den strávený venku, prostě rozkoš sama. Celý den jen tak chodit po obchodech a vybírat - ne ale zase příliš intenzivně nějaký vhodný svatební dar pro Becky. Vnučka je tak hezounká a ten chlapík, kterého si bere, je tak milý a rozumný, báječně se k sobě hodí. Arnold, Bože, dej mu věčné odpočinutí a odpusť mu, by to jen schvaloval. Ten mládenec sice není žádný krasavec, to je pravda, ale život nikdy nebývá příliš štědrý a on má zase dobré způsoby a smysl pro povinnost. Becky do manželství přispěje svou krásou, a pokud Miriam dobře znala dceru své dcery, pak bude i hnací silou svého muže. Bůhvíjak ideální manželství to možná nebude, ale dobré základy mu už položil mlčenlivý souhlas obezřetných (a obezřetně vše prověřujících) příbuzných. Říkejte si tomu staromódní zvyky, ale pořád ještě zůstalo několik dobrých rodin, které se řídí starými mravy.

Co jen koupit? Není třeba si s tím příliš lámat hlavu, hlavním dárkem budou peníze. Jen žádné nucené díky pronášené skrz sevřené rty. Do balíčku pak už dát jen nějaké sklo nebo něco praktického. Obojí. Soupravu skleniček z křišťálového skla, to bude ideální. Usmála se, jak dobře to vyřešila.

Když začalo to kvílení, úsměv se jí vytratil z obličeje.

Vrazila do ní dvojice mladých lidí a odstrčila ji, až se uhodila o výkladní skříň. Dívka klesla k zemi a její společník ji hrubě zvedl a jednou rukou strčil Miriam do hrudníku. Něco volal, ale Miriam mu nerozuměla, protože jí srdce tlouklo příliš hlasitě a slyšela jen křik ostatních lidí. Mladá dvojice se vrávoravými kroky vzdalovala a stopy maskary na dívčiných tvářích jen podtrhovaly bledost obličeje, z něhož úplně zmizela krev. Miriam je sledovala, jak se ztrácejí v davu, a její dýchání se omezilo pouze na prudké lapání po dechu. Potichouku volala na svého zesnulého manžela: Arnold, pověz mi, pověz mi, co se to děje. Teď už přece nejsou války, tady ne, v Anglii ne. Tak proč jsou všichni tak vystrašení? Proč odtud utíkají?

Sirény ustaly. Ale ne ten jekot.

Miriam odstoupila ode zdi a zadívala se na svěží zelený park. Naplánovala si tak příjemnou a nenucenou procházku tímhle místem, výlet k jezírku, kam ji Arnold vzal už před mnoha lety. Byla to jejich první vycházka? Ženská bláznivá: kdo dneska ještě používá takový výraz? Vycházka! Bylo to ale tak hezounké slovo. Tak...tak nevinné! Býval život tak nevinný? S Arnoldem tedy ne;

Bože, dej věčné odpočinutí jeho nevyzpytatelné duši. Jinak to byl ale dobrák. Velkorysý a štědrý...

Někdo do ní zezadu vrazil, až málem padla na kolena. Dneska lidé nemají žádné způsoby, žádný soucit se staršími. Žádný ohled. Je to ještě horší. Takhle znásilnit postarší paní, podříznout mimino, to jsou perverze poslední doby. To jsou věci!

Lidé se v proudech hnali dolů do stanice metra. Měla bych tam jít také? Bude to tam bezpečné? Ti lidé si zřejmě myslí, že ano. Kdybych jen věděla, před čím bych tam měla být v bezpečí. Ať si jdou; nemá smysl, aby se stará ženská jako já k nim přidávala. Rozmačkají mě a bude jim to úplně jedno. V očích se jí začaly sbírat slzy. Nebudou brát ohled na starou ženskou, jako jsem já, Arnolde. Tihle dnešní lidé ne, tihle ne, tihle...

Něco ji přimělo, aby vzhlédla k obloze. Zrak sice neměla příliš dobrý, ale že by tamhle něco padalo? Nějaký předmět, pohybuje se tak rychle, to z něj měli lidi takový strach?

Zamrkala, protože ji slzy štípaly do očí, a v krátké chvíli, kterou si ten jediný pohyb vyžádal, Miriam spolu se zaraženými turisty a lidmi vyřizujícími své nákupy kolem ní přestala existovat. Jejich oděvy, jejich maso, jejich krev a dokonce i jejich kosti už prostě nebyly. Miriam se neproměnila dokonce ani v popel. Vypařila se a nezbylo z ní vůbec nic.

U téhle čerpací stanice se vždy prodával ten nejdražší benzín ve městě, ale přesto vždy byla jednou z nejrušnějších. Majitel si nyní horlivě plnil kapsy bankovkami z příruční pokladny většinou to byly desetilibrovky a pětilibrovky, protože librovky v těchto dobách nouze o naftu nebyly při nákupu benzínu k ničemu. Dobře věděl, že poloha je vším, prvotřídní poloha je to nejlepší aktivum, jaké může mít kterýkoli obchod, hostinec nebo i čerpací stanice. Jeho adresa v Maida Vale, jakož i výhodná pozice přímo na rohu, sice nestály zrovna málo, ale po obchodní stránce nad ně nebyly.

Když na nádvoří před budovou zatroubilo auto, Howard se zprudka otočil. Nevěřil svým uším ani očím. Varovné sirény už dozněly, a pokud to nebyl jen planý poplach, za několik minut se tohle město rozlétne na cucky. A tenhle poděs pošťahaněj chce benzín! Vztekla na motoristu zamával a ten mu zamávání oplatil a ukázal na svou palivovou nádrž.

Howard zabouchl zásuvku pokladny. Drobné tam nechal. Sakra, vždyť to jsou jenom peníze. Dunivými kroky došel ke dveřím, když se znovu ozval klakson.

„Promiňte, můžete mi ji naplnit?“ Řidič stáhl dolů okénko.

„To sakra myslíte vážně?“ vyjel Howard nevěřicně.

Lidé pádili kolem čerpací stanice, vozy už stály jeden za druhým, nárazník na nárazníku, to vše ve snaze dostat se z tohoto města ucpaného dopravou. Slyšel, jak automobily o sebe drou plechy, když do sebe narážely.

„Já už jsem skoro na suchu,“ naléhal řidič. „Nemám dost, abych se dostal domů.“

„Tak si jeď ksakru vlakem, kamaráde,“ křikl na něj Howard přes rameno, když běžel ke svému vlastnímu vozu. Otevřel dveře, ale pak to ještě uvážil. Po takhle přeplněných silnicích se odtud nedostane. Lepší bude se uchýlit někam pod zem. Vyhledat nějaký suterén nebo sklep. Času už moc nezbývá. Do prdele, já věděl, že tohle bude zase den blbec.

Utíkal zpátky kolem řidiče, který na něj prosebně zíral. „Prosím vás,“ volal a jeho hlas přecházel ve fňukání.

„Kristepane, tak se obslužte sám.“

Kam jen jít, kam jen utéct. Hergot, nikoho nenapadlo, že by k tomu mohlo někdy dojít. Nikdo to ve skutečnosti ani nebral vážně. Všichni věděli, že jsme pořád na pokraji propasti, ale nikdo vůbec neuvažoval o tom, že by se to doopravdy mohlo stát. Určitě to byl planý poplach. Určitě!

„Prachy nechte na pultu,“ houkl na řidiče, který už vylezl ze svého vozu a právě držel trysku čerpadla a pozorně si ji prohlížel, jako by si nebyl jist, jak funguje.

Howard se rozhlédl. Jakákoli budova je dobrá, cokoli, co má sklep. Neříkali vždycky zrovna tohle? Jděte pod zem. Natřete si okna bílou barvou, zabarikádujte se mezi pytle s pískem, přesuňte se do sklepa, vybudujte si kryt, nadělejte si zásoby jídla a vody a zůstaňte tam dole, dokud nezazní

signál ohlašující konec poplachu. To vše během čtyř nebo pěti minut. Ježíši, jen kdyby tak měl tu barvu!

Dostal se ke vchodu do hostince. To bude dobrý, tam mají velký sklep - musí ho mít, aby měli kde skladovat pivo. Zatlačil do dveří, ale ty se ani nepohnuly. K čertu, přece nemohli zavřít, vždyť ještě není zavírací doba! Zkusil sousední výčep a zoufale udeřil do skleněné výplně dveří, když zjistil, že i ty jsou uzamčené.

„Parchanti!“ vykřikl a pak se obrátil a zadíval se ke své čerpací stanici. Zdálo se, že řidič už přišel na to, jak čerpadlo funguje.

Howard se teď proklínal za to, že promarnil čas vyprazdňováním pokladny. Edie mu vždycky říkala, že je starej lakomec; možná měla pravdu. Ted' už mohl být ukrytý v nějakém pěkném sklípku. Mohl to ale být taky jen planý poplach. Zatím se nic nestalo. No jasně, tak to je, ujišťoval sám sebe. Ti blbouni to popletli. Kdyby se něco mělo stát, tak už se to stalo. Podíval se na hodinky a zatřásl s nimi. Nemohly se přece zastavit, nebo jo? Zdálo se mu, že od chvíle, kdy se rozječely sirény, už uplynula hrozně dlouhá doba. Zazubil se. Jsem to ale trouba! Choval se stejně jako ti ostatní pobíhal tu, propadal panice, ujišťoval Boha, jak všeho lituje. Pokusil se i uchechnout, ale vyšel z něj jen jakýsi dusivý zvuk.

Kámoši, to ti povídám, za ten benzín pěkně zaplatíš. Howard vykročil zpátky ke své čerpací stanici, ke svému malému království a vrtěl hlavou v rezignovaném údivu nad lidmi, kteří pádili kolem něj. Až se vrátí jeho dva pumpaři, kteří vzali nohy na ramena, jakmile zaslechli sirény, mohou se připravit na jeho škodolibé posměšky. Cha! Jako by viděl ty jejich unylé obličej.

Řidič zrovna nasedal do svého vozu.

„Tak moment, šéfe!“ vyjel na něj Howard. „Dlužíte mi...“

Oslepující záblesk přerušil jeho slova. Najednou cítil, že má nohy slabé a vnitřnosti úplně jako na vodě. „To ne...“ začal sténat, když si uvědomil, že se to doopravdy stalo a že to nebyl žádný omyl; a pak jeho samého, jeho čerpací stanici i řidiče sežehl žár. Benzínové nádrže, třebaže byly umístěné pod úrovní silnice, okamžitě explodovaly, takže těla Howarda i řidiče, stejně jako všech lidí z jejich okolí byla spálena a zbyly z nich jen kosti.

A hořet začali i ti, které výbuch vymrštil do vzduchu.

Jeanette (pravým jménem Brenda) zírala z okna v osmém poschodí londýnského Hiltonu a upírala zrak na rozlehlou plochu zeleně. Nenuceně si zapálila cigaretu, která jí visela v koutku rtů hojně natřených rtěnkou, zatímco Arab a jeho dva mladší společníci hledali po místnosti svoje šaty - starší muž své čistě bílé roucho a ti druzí dva své dokonale střižené evropské obleky. Těm čuňákům to jen patří, když se z toho pominou, pomyslela si bez sebemenší jedovatosti a z jejich sevřených rtů vystupoval pramínek cigaretového kouře. Podle novin jsou právě tihle příčinou všeho - tou svou zatracenou drahocennou ropou drží svět jako rukojmí, trucují při každém sebemenším diplomatickém kiksů a přidělují ji nebo taky ne jenom podle toho, jakou mají zrovna náladu - chovají se jako rozmazlený parchant, u kterého se doma pořádá mejdan: ty si můžeš vzít koláč, Amando, ale ty ne, Kláro, protože tebe nemám tenhle týden ráda. No, tak teď za to všichni zaplatí. Mejdan skončil.

Dívala se dolů na lidi pobíhající po ulici, na jezdce pobízející na Rotten Row své koně, na milence běžící ruku v ruce parkem. Byli tam i někteří zcela rezignovaní jako ona, kteří si jen lehli do trávy a čekali na to, co přijde. Jeanette sebou trhla, když jednoho z chodců, který se snažil přejít vozidly přeplněnou Park Lane, odhodilo auto. Ten člověk - z té výšky nebylo poznat, je-li to muž nebo žena - pak ležel při okraji silnice, nehýbal se a nikoho ani nenapadlo, aby mu přispěchal na pomoc. Aspoň to už má za sebou.

Arabové za ní pokřikovali a natahovali si kalhoty a košile. Jako první vypadal upraveně ten starý tlustouch, protože tomu stačilo jen vklouznout do té jeho dlouhé kutny. Už byl skoro u dveří a ti druzí dva za ním hopkali ještě polooblečení. Blázní. Než vyjede výtah nahoru, bude po všem. A po schodech se moc daleko nedostanou.

Ještě že už přestaly houkat ty sirény. Naháněly daleko větší hrůzu než pomyšlení na věčné nic, které přijde.

Jeanette potáhla z cigarety a vychutnávala kouř, který jí naplnil plíce. Čtyřicet za den a už ji to nezabije. Její smích byl úsečný a téměř nehučnou. A její zevnějšek už nikdy neuvadne. Rozhlížela se po prázdném hotelovém pokoji a znechuceně vrtěla hlavou. Žili jako prasata a pářili se jako prasata. Jak jen zemřou? Nemá to cenu.

Takových, kteří se k ní chovali s respektem a jistou dávkou laskavosti, už na svých obchůzkách po Park Lane potkala několik. To byla taková prémie. Už se naučila být méně vybíravá. Třebaže se její ambice nenaplnily, její nejlepší léta byla přesně tím, čemu říkala: jednou jsi dole, jednou nahoře. Zrovna takhle to fungovalo i u jedné její známé, oslavované, leč nevalně hodnocené herečky, ženy, která byla slavná jen proto, že byla známá, a uznávaná jen díky hlavounům, s kterými spala. Té dámě se její strategie vydařila a vynesla jí manžela milionáře, který se s ní brzy rozvedl, čímž se jí tenhle podnik navýsost vyplatil. Nesčetné hvězdy v muzice a věhlasní fotografové jí pak ještě pomohli co do proslulosti i stavu bankovního konta. Ta technika byla sice jednoduchá, ale mohla vyjít i pěkně drahá.

Hotel, kde bydlela Jeanette (tak jako předtím její přítelkyně ,herečka'), byl sice také na Park Lane, ale o kus dál a ráz měl podstatně angličtější než tenhle Hilton. Ubytovala se v nejlacinějším pokoji (a ani ten nebyl levný) a převážnou část odpolední a večerů trávil ježděním ve výtahu. Dolů výtahem pro hosty, pak rozlehlou recepcí nebo halou, krátká procházka kolem bloku k výtahům pro personál a dodavatele a zase nahoru a pak opět dolů výtahem pro hosty.

Když s ní jel ve výtahu nějaký muž mohli být i dva , téměř vždy zabodovala. Vrhli po ní nenápadný, plachý úsměv, následovalo nějaké to slůvko o počasí, pozvání na čaj nebo do baru na drink, možná i na večeri a už to bylo. Měla to v suchu. Zaměstnancům hotelu pochopitelně netrvalo dlouho, než si to srovnali v hlavách, ale každý takový podnik, bez ohledu na to, jak prvotřídní byl, dopřával v těchto záležitostech jistou dávku svobody. Dokud nedocházelo k potížím, dokud šlapky nebyly příliš nápadné a neztrácely se peníze, správa hotelu přimhouřila (stále bdělé) oko. Pořádného hejla však Jeanette nikdy neulovila. Mnohdy to už vypadalo nadějně, ale nikdy to nebyl ten pravý. Teď už na to bylo trochu pozdě; její zevnějšek už nebyl tak svěží - návada už nebyla tak šťavnatá. Proto ty obchůzky po Park Lane a Mayfair. Často se to domlouvalo i po telefonu, ale v dnešní době se vyplatilo i šlapat chodník. Mohla by se však už obejít bez takových večírků se třemi i víc účastníky; už ji to moc vyčerpávalo.

Odvrátila se zase k oknu a přitiskla si čelo na studené sklo. Výkřiky lidí tam dole se nesly vzhůru a jí začaly slzet oči. Stálo to všechno za to? Sem to všechno vedlo? Jsem v hotelové ložnici v osmém patře, nahá, jako když jsem přišla na svět, a bolavá od toho, jak tři zákazníci neurvale použili každický otvor v mém těle. Někaké to vyvrcholení, trochu té legrace.

Jeanette se odtáhla od okna a zamáčkla cigaretu o sklo.

Možná tam na ni čeká něco lepšího. Možná tam není vůbec nic. No, i tak to bude lepší.

Když se svět proměnil v jediný bílý záblesk, pokusila se mrknout, ale mezitím už její sítnice dočista vyschly, a když se budova hroutila k zemi, její tělo splynulo se sklem.

Jakmile se ze stoupající ohnivé koule rozlila tepelná vlna, všechno hořlavé a všechno z lehkých materiálů vzplálo. Spalující žár se hnál ulicemi, roztavoval pevné předměty, spaloval lidi na popel nebo na černé škvarky a zabíjel všechny nechráněné lidské bytosti v dosahu tří mil. Během několika vteřin následovala tlaková vlna, ženoucí se rychlostí zvuku a doprovázená vichrem dosahujícím až dvou set mil za hodinu.

Budovy se hroutily a uvolněné trosky měly účinek smrtonosných střel. Sklo plulo větrem v miliónech řezajících střepů. Dopravní prostředky osobní auta, autobusy, stejně tak jako všechno ostatní, co nebylo připevněné k zemi byly vymrštěny do vzduchu jako listy nadzvednuté vánkem a pak padaly dolů k zemi, kde drtily a mržaly. Lidé byli v chůzi zvedáni a vrháni na sesouvající se budovy. Nesmírný tlak způsobený výbuchem měl za následek, že lidem praskaly plíce, ušní bubínky i vnitřní tělesné orgány. Ze sloupů veřejného osvětlení se staly betonové nebo kovové

oštěpy. Přetrhané elektrické kabely se proměnily v tančící a smrt rozsévající hady. Vodovodní potrubí popraskalo a vytvářelo fontánky bublající páry. Do hromadného výbuchu se zapojilo i plynové potrubí. Všechno se stalo součástí rozpoutaného běsnění.

O něco dále domy a budovy naplnil stlačený vzduch, a když výbuch odezněl, aby byl následován vlnou nízkého tlaku, budovy explodovaly a rozléty se na všechny strany. Každému, kdo byl zastižen venku, shořely šaty, takže utrpěl popáleniny třetího stupně, z nichž se už nikdy nezotaví. Ostatní byli pohřbeni pod budovami; někteří zemřeli okamžitě, mnozí leželi pod sutinami, kde se pomalu dusili nebo dlouze trpěli a mučivě umírali na následky svých zranění.

Jednotlivé požáry se spojovaly, až se slily v jediné ničivé ohnivé peklo.

Policejní konstábl John Mapstone si měl svůj pátý den u sboru pamatovat po celý zbytek života. Paměť měl sice odjakživa špatnou (požadavky na dosažený stupeň vzdělání uchazečů o službu u policejního sboru naštěstí rok od roku klesaly), ale vzhledem k tomu, že jeho život měl trvat již jen několik málo okamžiků, se tato skutečnost neprojevila jako vada.

Jakmile zaslechl, že sirény začínají s tím svým kvílením, při kterém člověk hned pociťoval zvýšený tlak na močový měchýř, bylo mu jasné, kam budou davy lidí směřovat. Rychle zapomněl na dva Jamajčany okounějící u vystaveného zboží před obchodem s džínami a vyrazil směrem ke stanici metra Oxford Circus, přičemž udržoval stále pevný a vyrovnaný, nicméně rychlý krok. Ohlédnutím přes rameno zjistil, že Jamajčani využili příležitosti, aby ukořistili dvoje džíny a navíc i plátěnou tašku. Přeu vám hodně štěstí, pomyslel si pochmurně. A dlouho si je ve zdraví užijte.

Když se srazil s davem, stále se ještě snažil, aby si udržel rovnováhu, a jen si přál, aby už někdo odpojil ty zatracené sirény, které jen podněcovaly tuhle vřavu. Přímo před sebou zahlédl červenomodrý symbol londýnského metra, ale to už byl pohlcen kupící se masou rukou a nohou.

„Stůjte!“ nabádal lidi kolem sebe. „Postupujte spořádaně a žádný spěch.“

Snad byl jeho obličej ještě příliš svěží a růžolící a jeho vystupování ještě příliš mladistvé; jeho přesvědčování nikdo nebral na vědomí.

Zavzpomínal na svůj výcvik a snažil se hovořit hlubokým hlasem, ale ke konci každé věty mu hlas stejně vždy stoupal. Modrá uniforma je známkou autority, kázal školicí seržant nováčkům zvučným hlasem, který tou autoritou doslova zněl. Lidi očekávají, že jim někdo v modré uniformě řekne, co mají dělat. Tak tihle lidé seržantovy přednášky určitě nikdy neslyšeli.

Konstábl Mapstone to zkusil znovu. „Prosím vás, jen nepospíchejte. Všechno bude v pořádku, jen když se nebudete tak hnát dopředu.“

Schodiště, které tvořilo jednu z mnoha přístupových cest do stanice metra, teď vypadalo, jako by ho davy lidí zcela pohltily, a policista byl pohlcen také. Zdola se ozýval úděsný křik a policista se zoufale rozhlížel, neuvidí-li své kolegy, ale bylo tam příliš mnoho lidí, než aby mezi nimi mohl rozlišit jednotlivce. Do elektronických turniketů se sbíhaly proudy do sebe strkajících lidí; probíhali kolem nich a lezli přes ně tak rychle, jak jen mohli. Jiní prchali výstupními turnikety k eskalátorům, protože už chtěli být hluboko pod úrovní ulice, než se stane to nemožné, to neuvěřitelné, to, co všichni dosud odbývali slovy ‚nikdo přece není takovej cvok, aby to doopravdy zmáčknu!‘.

Konstábl Mapstone se pokusil obrátit a zvedl ruce, takže teď vypadal jako kdysi král Knut, když poroučel postupujícímu přílivu. Helmu měl postrčenou nakřivo. Zmizel mezi vzdouvajícími se rameny lidí a pak už mohl jít jen pozadu a jeho boty se už ani nedotýkaly země.

Kdyby se jen chovali rozumně, říkal si. Tohle přece není zapotřebí. Jenomže strach je nakažlivý a záhy nahlodá i křehkou bariéru jeho vlastního klidu. Stal se součástí stáda.

Jeho záda narazila na cosi pevného a mlhavě si uvědomil, že se dostal ke kovovým turniketům. Jejich ramena, která měla za úkol zadržet černé pasažéry, byla následkem neskutečně silného tlaku, který na ně vyvíjel dav, již celá ohnutá a vychýlená, a v lidské zmeti, jež skrze turnikety proudila, byl přenesen i Mapstone. Podařilo se mu obrátit a zase se postavit na nohy, takže si hned začal razit cestu k eskalátorům, přičemž máchal pažemi jako plavec v husté a slizké tekutině. Vzhůru jedoucí schodiště už zastavily davy lidí, kteří po něm sestupovali dolů; schodiště jedoucí

dolů vypadalo, že funguje normálně. Už na něm stál, a třebaže se pohybovalo jen velice pomalu, jeho pohyb konstábla téměř vyvedl z rovnováhy. Pokusil se zachytit tlustého pásu pohybující se gumy, která zde vytvářela madlo, ale po obou stranách už stálo příliš mnoho lidí. Někdo teď sjel dolů po nehybném prostředním úseku mezi oběma schodišti. Ten člověk zjevně přišel na to, že je to nejrychlejší způsob, jak se dostat dolů. Následoval ho další. Pak další. Další. Pak už jich bylo moc.

Dolů teď rychle klouzala hromada lidí, kteří kolem sebe tloukli rukama, po všem chňapali, snažili se zachytit lidi, kteří stáli na schodištích. Jedna zoufalá ruka sevřela jakousi paži a už se nepustila; těla za ní se vršila, zátěž už byla příliš velká; člověka na schodišti to táhlo dolů; lidé vpředu začali padat a k zemi se káceli i ti vzadu. Konstábl Mapstone se rozkřičel.

Schodiště, jehož mechanismus už déle nemohl zvládnout přetížení, se znenadání s nárazem zastavilo a valící se masa lidí se už úplně přestala ovládat.

Mnozí z těch, kteří jeli dolů po prostředním úseku, dopadli na lidi stojící na sousedním eskalátoru, čímž vytvořili další lidskou lavinu.

Mladý a silný, ale nikoli už svěží Mapstone se snažil udržet ve vzpřímené poloze, chránil se rukama proti tělům před sebou a hmatal do obou stran, aby dosáhl na madlo. Nemělo to smysl. Jednou rukou se mu sice podařilo sevřít silný gumový pás, ale tlak zezadu mu téměř okamžitě zlomil paži. Vykřikl bolestí, ale jakot kolem sebe nepřehlušil. Zatmělo se mu před očima. Tu a tam se sice objevovaly prosvětlené šterbiny, ale stejně rychle zase mizely a jeho zrak je vnímal jen jako jakýsi mučivý, děsivý kaleidoskop.

Než ho zcela pohltila tma, než mu byla do plic zatlačena jeho hrudní kost i se žebry, než mu krk sevřelo a přiškrtlo jakési koleno a než jeho sužovanou mysl opustily poslední zbytky vědomí, zdálo se mu, že zaslechl i pocítil jakési hluboké dunění, které nemělo nic společného s chaosem kolem. Byl to zvuk, který jakoby vystupoval ze samých útrob země.

No jo, ujistil se. To bude ta bomba. A v pěkně mizernou dobu.

Eric Stanmore cítil, jak mu povolují kolena, a pak sjel zády po zdi na podlahu.

„Ztracení šilenci,“ zvolal hlasitě a jeho slova - stejně jako výraz v obličeji - vyjadřovala, že tomu stále nemůže uvěřit. Nikdo ho neslyšel, protože tam byl sám. Nad ním, šest set padesát stop nad Tottenham Court Road, parabolické antény zachycovaly z pásma velmi krátkých vln signály vysílané z ostatních, již menších věží, z nichž každá představovala jeden článek v řetězci krátkovlnných stanic, strategicky rozmístěných po celé zemi. Signály byly odtud vedeny dolů do radiových přijímačů na základně obří věže Telecomu, aby pak byly předávány kabelovým vedením nebo zesilovány a dál šířeny.

Na zavřené oči si přitiskl dlaně. Věděli o tom? Byl tohle ten pravý důvod pro nenadálé vystupňování inspekce a údržby všech vládních komunikačních systémů? Hrozby nepřátelských akcí měly v minulosti za následek obdobně horečnou činnost a bylo to mnohem častěji, než si veřejnost vůbec uvědomovala, a ačkoli situace na Středním východě byla závažná, Stanmore považoval instrukce z poslední doby za standardní krizovou proceduru. Bylo mu jasné, že v době války by krátkovlnné systémy hrály v britské obraně důležitou roli, protože se nedalo odhadnout, jaké škody by při nepřátelském útoku utrpěly ostatní sekce telekomunikační sítě - podzemní kabely či nadzemní vedení. Kdyby se normální systém zhroutil, krátkovlnná síť - tedy signály předávané z jedné stanice na druhou - by se ukázala jako neocenitelná. I v případě, že by některé reléové stanice byly vyřazeny z provozu, signály by se mohly nasměrovat na další stanice podél trasy. Oficiálním důvodem pro existenci systému byla nutnost zajistit nezničitelné a (takzvané) úsporné spojení mezi třemi nejvýznamnějšími městy - Londýnem, Birminghamem a Manchesterem, ale Stanmore dobře věděl, že během finančně náročné operace (probíhala od roku 1953 pod kódovým označením Páteř) byla tato síť rozšířena tak, aby pokrývala i četné vládní objekty. Do blízkosti takových retranslačních stanic byl umístěn dosti značný počet SRŘS - subregionálních řídicích středisek, jejichž účelem bylo udržovat spojení s Národním sídlem vlády, jakož i s jejími dvanácti místními sídly, a provádět její příkazy. Stanmore si uvědomoval, že

hlavní funkcí tohoto systému je zajistit neselhávající spojení mezi řídicími středisky, a jedním z nejdůležitějších středisek v době míru - avšak nikoli rozhodujícím v době války - byla právě věž, kterou on pomáhal udržovat v chodu: věž Telecomu v Londýně. A právě ta byla ze všech nejzranitelnější.

Bylo mu jasné, že nemá smysl, aby se pokoušel doběhnout dolů na základnu, která poskytovala dostatečnou ochranu proti podobným nešťastným událostem, jaké dnešní svět přináší; téměř se pousmál, když si uvědomil, jak zdrženlivě tu záležitost pojmenoval, ale ústa i čelisti mu ztuhly napětím. I kdyby se mu podařilo přivolat výtah, jízda dolů by stejně trvala příliš dlouho. Sirény už umlkly, a tak věděl, že nemá smysl nikam chodit. Celá jeho budoucnost měla trvat jen pouhých pár okamžiků.

Stanmore se už neovládl a začal se třást po celém těle, a když jen pomyslel na svou ženu Penny a dvě dcerky Tracey a Belindu, musel vzlykat, až se mu hrudní svalstvo křečovitě stahovalo. Žil ve Wandsworthu a poblíž jejich domu stála i škola, kam děvčátka chodila. Penny se pokusí doběhnout do školy, jakmile jen zaslechne to příšerné kvílení sirén, ale nikdy to nestihne. Zemřou každá někde jinde; holčičky celé zmatené, protože ještě nechápou plný význam varovných signálů, ale zároveň i vystrašené, protože i dospělí kolem nich budou vystrašení, a Penny se požene ulicemi ke škole, vystavená všemu na pospas a zachvácená panikou. V určitých okamžicích manželského života, když je posedly krušné myšlenky (třeba když nemohli spát, fyzické potřeby byly uspokojeny a jim nezbylo než strávit zbytek noci rozhovorem), si pro takový případ vždy plánovali, že se zabarikádují v domě, že si pod schodištěm vybudují dobře vybavenou pevnůstku, že se budou co nejúzkostlivěji řídit pokyny z letáků místních orgánů Civilní obrany a že tam zůstanou pěkně jako v hnízdě, než to nejhorší pomine.

Nikdo z nich nepředvídal nebo, po pravdě řečeno, si nechtěl připustit -, že vůbec existuje možnost, že budou odloučení. Měli to vědět, měli podniknout nějaká opatření, aby byli připraveni i na takovou možnost. Teď už bylo příliš pozdě. Mohli se už jen modlit za sebe a své děti. Zbytek světa ať se za sebe pomodlí sám.

Popolezl po kolenou, schoulil se tam a rukama si stále zakrýval obličej.

Ach, milý Bože, nedopusť, aby se to doopravdy stalo, žadonil. Prosím, nedopusť, aby se to stalo.

Jenomže ono se to stalo. Výbuch roztrhl obrovskou věž na tři kusy, horní část, v níž se Stanmore modlil, putovala ještě téměř čtvrt míle, než se zřítila na zem, kde se změnila v neidentifikovatelnou zmrštinu trosk. Eric Stanmore si na chvíli chvíli mlhavě uvědomil, že se vznáší vzduchem, načež strojní zařízení a beton rozmáčkly jeho tělo.

Alex Dealey utíkal, ztěžka oddychoval a na bílé košili, kterou nosil pod šedým oblekem, měl propocené skvrny. Téměř ze setrvačnosti svíral svou aktovku, jako by ještě teď záleželo na tom, aby nikdo nenašel 'citlivé' vládní dokumenty, jak se povalují po ulici. Nebo mezi sutinami, což bude také to jediné, co tu nakonec zbude. Měl si vzít taxík nebo měl alespoň jet autobusem; tak by se k cíli své cesty dostal už dávno. Byl by v bezpečí. Jenomže když on byl tak příjemný, teplý, červnový den, takový ten den, kdy člověk dá pěší chůzi rozhodně přednost před jízdou v uzavřených dopravních prostředcích. Teď už to nebyl ten příjemný den, třebaže slunce stále viselo vysoko na obloze a jasně svítilo.

Odolal pokušení zapadnout do jedné z četných administrativních budov, které lemovaly High Holborn, a seběhnout do některého z jejich chladných sklepení; na to měl pořád dost času. Když se však dostane na místo, kam měl namířeno, bude na tom mnohem lépe, bude ve větším bezpečí. A také to byla jeho povinnost, aby tam byl při takovéto katastrofické, a ovšem i historické události. Ach bože, to už se z něj stal takový byrokrat, že něco takového nazývá historickým, byť jen v duchu? Třebaže byl pouhým přísluhovačem vládnoucích mocipánů, jeho myšlení už bylo nakaženo jejich chladnými, logickými - nelidskými? - úvahami. Rozhodně se plně těšil výsadám, které přinášel jeho úřad; tu možná nejdůležitější výsadu ze všech měl teprve před sebou. Jen aby měl dost času se tam dostat.

Jakási žena před ním zakopla, upadla a Dealey se přes ni svalil na zem. O chodník si odřel ruce i kolena a chvíli tam jen ležel a chránil si obličej před nohama, které se kolem něj míhaly. Hluk tu byl děsivý: řev a výkřiky zaměstnanců úřadů, které to zastihlo venku, vytrvalé houkání klaksonů vozidel, jimž v plynulé jízdě bránila opuštěná auta, jejichž majitelé z nich prchli a nechali motory běžet. A ty hrůzu nahánějící poplachové sirény; jejich stoupající a klesající vytí, při němž mysl tuhne hrůzou a srdce se svírá, vytí plné jasnozřivého zármutku nad tím, co brzy...

Ztichly! Sirény ztichly!

V jednom kratičkém, až strašidelně tajuplném okamžiku se rozhostilo téměř dokonalé ticho, když se lidé zastavili a uvažovali o tom, zda to byl jen planý poplach nebo dokonce nějaký nezapný žert. V davu však byli i tací, kteří si uvědomovali pravý význam náhlého zmlknutí varovného signálu; ti si razili cestu k nejbližším dveřím a mizeli za nimi. Když i ostatní začali chápat, že je od apokalypsy dělí už jen okamžiky, znovu se rozpoutala panika.

Na chodník najela motorka a v davu si vykrojila cestičku, jako by se do něj zasekla kosa; lidé se museli rozptýlit, a ty, kteří nebyli dost rychlí, zachytila a odhodila na stranu, kde dopadli jako povalené kuželky. Řidič přehlédl ležící ženu, přes kterou předtím přepadl Dealey. Přední kolo narazilo na její tělo a stroj vyskočil do vzduchu a řidič se svým zlověstně černým hledím, které utlumilo jeho výkřik, dokonce ještě výše.

Když se motorka převrhla, Dealey se přikrčil k zemi. Její majitel si teď našel svou vlastní dráhu letu a prorazil skleněnou výkladní skříň obchodu. Motorka narazila na pevný podstavec okenního rámu a začaly z ní létat jiskry a úlomky kovu. Zastavila se, až když se napůl zarazila do výkladní skříně. Ze zájímavého se motoru se valil dým a kov byl celý zprohýbaný a vyboulený. Řidič jen sténal a po krku dolů se mu z vnitřku popraskané helmy řinula krev.

Dealey už byl zase na nohou a utíkal a nestaral se o svíjející se ženu, která zůstala na chodníku, a nedbal ani o ztracenou aktovku s drahocennými dokumenty; byl vděčný za to, že unikl zranění, a toužil jen po tom, aby se už rychle dostal do svého útočiště.

Nedaleko před ním se nacházela stanice metra Chancery Lane a pohled na ni mu dodal novou naději. Jeho cíl už nebyl daleko za ní.

Příliš brzy se světlo proměnilo v jediný oslepující bílý záblesk, a přestože ze všech těch lidí kolem právě on měl tyto věci znát, pošetile se ohlédl, aby se podíval po zdroji světla.

Stál tam zcela paralyzován, nic neviděl, v duchu křičel a čekal na nevyhnutelné.

Dostavilo se burácející a ohlušující dunění, avšak nic nevyhnutelného. Místo toho cítil, jak ho popadly drsné ruce a jeho tělo bylo postrčeno dozadu. Ramenem narazil na něco, co povolilo, a pak byl tažen dál. Cítil, jak padá, a něco - možná to byl někdo - padalo s ním. Země se otřásala, rozléhal se ohlušující lomoz a zdi se hroutily.

A pak už v jeho očích nebyla ani palčivá bílá bolest, jen chladná tma bezvědomí.

Nukleární exploze - v Londýně a v okolních oblastech jich bylo pět - trvaly pouze několik minut. Černé hřibovité mraky vystoupily vysoko nad zrušené město a spojovaly se, aby vytvořily silnou vrstvu vířivého kouře, který měl pak na svědomí, že za dne zavládla tma černá jako noc.

Netrvalo dlouho a ze země vysátý prach se spolu s jemnými částicemi sutin pozvolna začínal vracet k zemi. Teď už to však nebyl jen prach. Teď už to byl mnohem zlověstnější posel smrti.

Kopl do hromady sutin, která mu zakrývala nohy, a s úlevou zjistil, že mu je k zemi nepřimáčklo nic těžkého. Odkášlal si, vyplivl prach a pak si přejel rukou přes oči, aby si je vyčistil. Do sklepní chodby stále ještě pronikalo trochu světla a Culver sténal, když viděl, že se světlem dovnitř vniká i kouř.

Otočil se k muži, kterého sem dovlekl z ulice; doufal, že ho nezabil při pádu ze schodiště. Muž se hýbal, ruce ochaběle vztahoval k obličejí, tělo měl pokryté sutinami a tenkou vrstvou prachu, ale nezdálo se, že na něj spadlo něco příliš těžkého. Teď začal i kašlat dusil se jemným prachem, který spolykal.

Culver k němu vztáhl ruku a zaúpěl, když najednou pocítil bolest, jež nyní zasáhla i jeho vlastní tělo. Rychle se prohlédl a ujistil se, že si nezlomil ani nepodvrtl nic důležitého; ne, všechno se

zdálo být v pořádku, ačkoli dobře věděl, že už druhý den bude od pohmožděnin celý ztuhlý, pokud vůbec ještě bude nějaký druhý den.

Zatřásl druhému muži ramenem. „Jste v pořádku?“ zeptal se, přičemž svou otázku musel zopakovat, protože na první pokus z něj vyšel jen jakýsi skřehot.

Jedinou odpovědí mu bylo tiché zasténání.

Culver pohlédl k pobořenému schodišti a zvuk, který zaslechl, ho uváděl do rozpaků. Když vír nahnal do otvorů ještě více prachu a kouře, dospěl k závěru, že to, co slyšel, mohl být vítr. Vzpomněl si, že kdesi četl o tom, že po nukleárním výbuchu následují vichry o rychlosti až dvou set mil, které pak mají na svědomí další smrtelná zranění a celkovou zkázu. Cítil, jak se kolem nich pohybují stěny budovy, a když znovu začalo odpadávat zdivo, schoulil se do klubíčka.

Úlomky zdi dopadly na jeho hnědé kožené sako. Jeden byl tak velký, že Culver sebou trhl bolestí. Mohutná betonová deska, která zpola zakrývala schodiště, se začala posouvat a klouzala dolů podél stěny, o níž se opírala. Culver popadl druhého muže za ramena, aby ho odtáhl od postupujícího segmentu. Naštěstí se ale kus betonu se skřípotem zastavil a znehybněl.

Otvory zejícími nahoře ve stropě nebylo skoro nic vidět a Culver odhadoval, že horní patra - nedovedl se upamatovat na to, kolik poschodí má tahle administrativní budova, ale objekty v okolí bývaly většinou vysoké - se zřítily. Měli štěstí; určitě se dostali do blízkosti ústředního betonového sloupu, nejsilnější části každé moderní budovy, který je uchránil od nejhorších následků demolice. Jak dlouho vydrží, to je jiná otázka. A dusivý kouř znamenal, že na cestě už je další problém.

Culver zatřásl ramenem vedle sebe. „Hej.“ Zopakoval svou původní otázku. „Jste v pořádku?“

Muž se zavrtěl a posunul se, aby se opřel o jeden loket. Něco zamumlal. Pak dlouze a hlasitě zaúpěl a celý se roztrásl. „Ne, ti pitomci to opravdu spustili. Ti pitomci, pitomci...“

„Jo, spustili,“ odpověděl Culver sklesle, „ale teď nás trápí jiný věc.“

„Kde to jsme? Co je tohle za barák?“ Muž začal hrabat rukama kolem sebe a ve snaze postavit se na nohy kopal do sutin.

„Jen klid.“ Culver sevřel muže nad loktem a pevně ho stiskl. „Poslouchejte.“

Oba nehybně leželi v přítmí.

„Já... já nic neslyším,“ pravil muž po chvíli.

„No právě. Vítr se utišíl. Už se přehnal nad námi.“ Culver se opatrně zvedl na kolena a pozorně si prohlížel trosky budovy, které je obklopovaly. Napřed se zdálo, že je úplně ticho, ale pak jim k uším dolehly zvuky provázající prohýbání kovu, skřípot a praskání betonu. Po nich následovalo křik a brzy i sténání zraněných nebo těch, kteří byli v šoku. Shora spadlo s řinčením něco kovového a Culver sebou trhl, když to přistálo jen několik stop od nich.

„Musíme se odtud dostat,“ otočil se na svého společníka. „Brzy to sem všechno napadá.“ Nahnul se k druhému muži blíž, takže teď měl od něj obličej vzdálený pouhých několik palců. V přítmí bylo i tak obtížné rozeznat rysy jeho tváře.

„Jen kdybychom viděli, kudy se dostat ven,“ prohodil ten muž. „Takhle bychom tu také mohli zůstat pohřbeni zaživa.“

Culver upadl do rozpaků. Zíral druhému muži do očí. „Vy nic nevidíte?“

„Je tu moc velká tma... ach ne... to ne!“

„Když jsem vás popadl tam na ulici, díval jste se přímo do toho záblesku. Myslel jsem si, že jste prostě v šoku... Neuvědomil jsem si...“

Muž si třel oči prsty. „Ach Bože, já jsem slepý!“

„Možná je to jenom dočasné.“

Zdálo se, že zraněný muž nachází v jeho slovech pramalou útěchu. Neovladatelně se třásl po celém těle.

Zápach požáru byl teď už silný a Culver zahlédl, jak nahoře probleskují plameny. .

Sesul se znovu ke stěně. „Každopádně jsme na tom bledě,“ prohodil skoro jen tak pro sebe. „Když půjdeme ven, zasáhne nás radioaktivní spad, a když tu zůstaneme, buď se usmažíme nebo nás to rozdrť. Skvělá volba.“ Hranou zaťaté pěsti udeřil do podlahy, až to zadunělo.

Tu pocítil, jak mu po klopách saka šátrají ruce. „Ne, ještě ne. Ještě je tu šance. Kdybyste mě odtud odvedl, byla by tu jedna možnost.“

„Kam bych vás měl odvést?“ Culver uchopil muže za zápěstí a odtáhl si ho od sebe. „Tam nahoře je všechno napadrté. Nechápete? Nic tam nezbylo! A vzduch bude plný radioaktivního prachu.“

„Ještě ne. Potrvá alespoň dvacet až třicet minut, než radioaktivní spad dosedne na zem. Jak dlouho už jsme tady?“

„Nevím to určitě. Možná deset minut, možná hodinu nejspíš mám sám okno. Ne, počkejte slyšeli jsme vichr, který rozpoutal ten výbuch; určitě to bylo brzy po explozi.“

„Pak je tedy šance! Pokud si ale pospíšíme!“

„Kam? Není kam jít.“

„Vím o místě, kde budeme v bezpečí.“

„Myslíte stanici metra? Tunely?“

„Něco bezpečnějšího než to.“

„O čem to, sakra, mluvíte? Kam chcete jít?“

„Já vás budu směřovat.“

„Tak mi jen řekněte kam.“

Muž byl zticha. Pak opakoval: „Já vás budu směřovat.“

Culver si unaveně povzdychl: „Nebojte se, já vás tu nenechám. S tím spadem to víte jistě?“

„Vím to jistě, Musíme už ale rychle vyrazit.“ Zdálo se, že muže prozatím opustila panika, i když jeho pohyby byly i nadále rozrušené.

Nad jejich hlavami se něco začalo s rachotem pohybovat. Oba zpozorněli.

Culver uchopil druhého muže v podpaží a táhl ho ke spoře osvětlenému schodišti. Velká betonová deska, která ležela šikmo přes pobožené schody, se znovu začala posouvat.

„Nemáme moc času!“ křikl Culver. „Celá tahle zatracená budova se co nevidět zřítí!“

Jakoby na podporu jeho tvrzení zazněl z poschodí nad nimi pronikavý rachot. Budova se začala otřásat.

„Pohněte sebou! Padá to!“

Rachot přerostl v dunění a dunění pak v explozi praskajících trámů, cihel a betonu. Široká sklepní chodba se proměnila v chaotickou zmrštinu vířícího prachu a ohlušujícího lomu. Culver zpozoroval, že se pravouhlá mezera mezi vychýlenou deskou a schodištěm zužuje.

„Honem po schodech nahoru!“ Strkal do klopýtajícího muže, vlekl ho, hnál ho před sebou, sbíral ho ze země, když zakopl o povalující se trosky, a několik prvních kroků ho skoro nesl. „K zemi! teď se plazte, jen se po těch zatracených schodech plazte, jde vám o život! A nezvedejte hlavu!“

Culvera napadlo, zda by se muž vůbec řídil jeho pokyny, kdyby viděl, co se tu odehrává.

Boční část schodiště se hroutila, kovové zábradlí bylo už zprohýbané a vytrhané, střešní krytina nad schody následkem výbuchu pozvolna sesedala a palec po palci sjížděla po stěně, která ji podpírala. Culver už viděl, jak pošmourně šedé denní světlo, plížící se z ulice, vytváří nahoře na schodech sotva postřehnutelný barevný odstín. Rychle se přikrčil a lezl za slepým mužem, který se drápal nahoru po čtyřech, a bez velkých skrupulí ho postrčil za jeho pořádnou zadnici. Muž se najednou přitiskl k zemi, když k němu dopadl kus betonového schodiště.

„Lezte dál!“ zařval Culver, aby přehlušil okolní rachot. „Jste v pořádku, tak jen lezte dál!“

Sjíždějící strop mu teď už drhl o temeno hlavy a Culver zvažoval, že to vzdají a vrátí se zpátky. Jenomže situace za jejich zády byla ještě horší: sesuv přerostl v lavinu a Culver věděl, že se patra budovy určitě zhroutí dovnitř. S novým odhodláním se tedy sunul kupředu a už se nenamáhal, aby pokřikoval povzbudivé pokyny, které stejně nebylo slyšet, a jen tlačil a strkal a pracoval si tak cestu zužující se chodbičkou. Brzy se musel plazit po břiše a začínal se vzdávat naděje; hrany schodů mu už drásaly hrudník.

Překážka před ním zmizela: slepý muž se dostal až nahoru a už se zvedal na kolena a otáčel se, aby se ujistil, že už je doopravdy venku, a jednou rukou máchl Culverovi před obličej, aby mu pomohl. Culver se jeho ruky zachytil a najednou byl trhnutím posunut vzhůru. Slepý vyjekl námahou ústa měl dokořán a oči pevně zavřené. Culver se zaryl do schodů špičkami bot, loket

volné ruky použil jako páky a ze všech sil se sunul, aby se vytáhl nahoru. Skřípavý zvuk, který byl zřetelně slyšet i přes dunění, jež se ozývalo zezadu, byl způsoben tím, jak betonová deska vyrývala v opěrné zdi hluboké jizvy.

Trup už měl venku, a tak pokrčil kolena, čímž vyprostil chodidla právě ve chvíli, když se víko betonové rakve skoro úplně zavřelo.

S námahou se postavil na nohy, zdvihl ze země i svého společníka a hnal se s ním kupředu k širokému otvoru dveří, který sloužil jako vchod do rozlehlé administrativní budovy. Velké skleněné dvojité dveře, kterými se tam vrhli jen před několika minutami, byly následkem výbuchu rozbité na kusy; zdi po obou stranách chodby pokrylo předivo zvětšujících se prasklin.

Vypotáceli se do rozbitého, opuštěného světa. Culver se nezdržoval tím, aby se rozhlížel; chtěl být od hroutící se budovy co nejdál. Slepec pokulhával a držel se ho, jako by se bál, že ho tam Culver nechá.

Dopravní prostředky autobusy, osobní i nákladní auta, taxíky tam před nimi ležely rozházené v nepředstavitelné změti. Některé byly převrácené, některé se tam válely v podivných polohách; mnohé spočívaly na střechách či kapotách jiných vozidel. Culver rychle hledal v kovové spleti cestičku, prodíral se mezi zaklíněnými nárazníky, sjížděl po kapotách a svého společníka stále vlekl s sebou. Konečně se zhroutili za černým taxíkem, do jehož roztříštěného čelního skla bylo zpola vraženo řidičovo nehybné tělo.

Plnými ústy lapali po vzduchu prostoupeném prachem a kouřem; ramena i hrudníky se jim zvedaly, z potlučených těl jim tekla krev, šaty měli potřhané a zaprášené. Zaslechli zvuk ohlašující sesuv budovy, kterou právě před chvílí opustili, a tento zvuk se mísil s lomozem nesoucím se z ostatních kancelářských budov, které podstupovaly obdobný smrtelný zápas. Zdálo se, že i země se otřásá, když se na ni kácely jejich zdi, a šlo to rychle, jako by se domy skládaly jen z jakýchsi betonových karet.

Když se oba muži začali vzpomínat na utrpení, uvědomili si, že všude kolem jsou slyšet i jiné zvuky, jejichž původci byli lidé; jekot skládající se z pronikavých výkřiků zraněných a umírajících.

I druhý muž se jakoby rozhlížel, i když nic neviděl. Culver se donutil, aby všechno ostatní ignoroval, a v rychlosti ohodnotil svého společníka. Vzhledem k vrstvě prachu, která pokrývala jeho oděv, bylo sice nemožné říct s jistotou, jak je starý, ale vypadal na to, že je mu něco kolem padesáti; jakkoli byl jeho oblek pomačkaný a potřhaný, vše nasvědčovalo tomu, že jde nejspíš o nějakého podnikatele nebo úředníka - rozhodně to byl někdo, kdo vysedává v kanceláři.

„Díky, že jste mi tam pomohl.“ Culver musel namáhat hlasivky, aby ho bylo slyšet.

Muž se k němu obrátil. „Nápodobně.“

Culverovi se nezdařil pokus o úsměv. „Asi potřebujeme jeden druhého.“ Vyplivl z hrdla prach. „Tak pojďme na to bezpečné místo, jak jste o něm říkal. Čas utíká.“

Když se Culver začal zvedat, slepec ho uchopil za paži. „Pochopte, nikomu jinému pomoci nemůžeme. Jestli chceme přežít, nesmí nás teď nic zastavit.“

Culver se ztěžka opřel o bok taxíku a cukl sebou, když uvnitř spatřil neuspořádaně navršené mrtvolky pasažérů. Bylo tam i dítě, chlapeček, kterému nebylo víc než pět nebo šest let, hlavu měl v naprosto absurdním úhlu opřenou o loket; kolem útlého hrudníčku měl v ochranném gestu ovinutou ženskou ruku, patrně matčinu. Skvělý den strávený nakupováním? Výlet přes město do kina? Možná i návštěva tatky v tom jeho velikánském úřadě. Den pro ně skončil, když byl taxík nadzvednut ze země a mrštěn vzduchem jako dětská hračka; váha vozu nebyla nic ve srovnání se silami, které jej zdvihly.

Poprvé pochopil rozměry té zkázy a hrůzou z toho všeho se mu rozšířily oči.

Důvěrně známá londýnská krajina se svými vysokými budovami starými i novými, se svými věžemi mrakodrapů a věžičkami starobylých kostelů a svými pamětihodnostmi, které každý poznal na první pohled, už neexistovala. Všude zuřily požáry. Uvědomil si, že se celé město mohlo změnit v jedno rozsáhlé spaleniště, kdyby ironií osudu výbuch sám neuhasil četné plameny vyvolané ukrutným žářem a ohnivou koulí. Obloha byla černá a nízko nad zemí visel široký vířící

mrak. Spirálovitě stoupající sloup, nenáviděný symbol jaderného holocaustu, vyšplhal k obloze a připomínal kmen stromu, ale byl úplně bílý, tvořený nepřírozenými substancemi. Rozhlédl se a poprvé mu došlo, že bylo svrženo víc bomb než jen jedna: dvě stoupající věže na západě - jedna dost daleko za sloupem, který pozoroval, jedna na severu, další na severovýchodě a poslední na jihu. Celkem pět. Milosrdný Bože, pět!

Sklopil oči, odvrátil se od horizontu a dlaní udeřil do střechy taxíku. Zažil tak nemilosrdnou tvář nepřekonatelného zla, krvavou lázeň, jejíž příčina ležela ve slabosti člověka. Ničivá síla, stará celá staletí a vrozená každému muži, každé ženě, každému dítěti! Bože, odpusť nám všem.

Z budov se začali vynořovat lidé, potrháná a krví potřísněná stvoření, bledá hrůzou. Na jejich obličejích byl stále patrný dotyk smrti. Plazili se, klopýtali, vlekli se ze svých roztržitých útočišť, někteří mlčky, někteří s úpěnlivou prosbou na rtech, někteří v hysterickém záchvatu, ale téměř všichni se podobali od sebe odděleným ostrůvkům; byli už znecitlivělí a toužili se vzdálit od ostatních, jejich myšlení bylo schopno postihnout jen jejich vlastní individuální bolest, jejich osobní katastrofu.

Privřel oči a zaháněl záchvat vzteku a rostoucí zoufalství. Za nohavici kalhot ho zatahala jakási ruka a Culver shlédl k zemi ke špinavému obličejí nevidomého muže.

„Co... co vidíte?“

Culver klesl do podřepu. „Snad to doopravdy nechcete vědět,“ řekl klidně.

„Ne, já myslím už se usazuje?“

Než odpověděl, chvíli si slepce prohlížel. „Prach je všude. A kouř.“

Jeho společník si třel oční víčka, jako by ho bolela. „Ten prach, padá dolů?“ zeptal se téměř netrpělivě.

Culver zvedl hlavu a zamračil se. „Jo, už padá. Tam, kde je ho ve vzduchu plno, vidím tmavší skvrny. Snáší se ale pomalu, dává si načas.“

Druhý muž se s námahou postavil. „Pak tedy nesmíme ztrácet čas. Musíme se dostat do krytu.“

Culver vstal spolu s ním. „Co je to za kryt? A kdo k čertu jste vy?“

„Kde je, to uvidíte, až - když - se tam dostaneme. A já se jmenuju Alex Dealey, ale to v téhle chvíli není zrovna tak důležité.“

„Jak o tom krytu víte?“

„Proboha, člověče, teď ne! Cožpak si neuvědomujete nebezpečí, které nám hrozí?“

Culver zavrtěl hlavou a skoro se zasmál. „No dobře, tak kudy?“

„Na východ. K budově Daily Mirroru.“

Culver se zadíval k východu. „Žádný Mirror už tam není. Alespoň z něj tedy moc nezbylo.“

To sdělení nemělo na Dealeyho žádný viditelný účinek. „Jen jděte tím směrem, kolem stanice metra Holborn Circus. A budeme se držet po pravé straně. Zřítily se všechny budovy?“

„Všechny ne, ale většinou jsou hodně poškozené. Sebralo to všechny střechy a nejvyšší patra. Co vlastně hledáme?“ „Jen už pojďme, já vám to cestou řeknu.“ Culver ho uchopil za paži a vedl ho džunglí zdemolovaného kovu. Dvoupatrový červený autobus ležel na boku a pod sebou drtil osobní automobily. Z roztržitých oken vylézaly postavy s obličejí a rukama od krve. Culver se snažil neslyšet jejich naříkavé sténání.

Tu před ně přivrávorál postarší muž, který měl následkem šoku ústa i oči dokořán. Když klesl k zemi, Culver si všiml, že jeho záda připomínají jehelníček plný skleněných střepů.

Všude kolem ležela rozseta povětšinou nehybná těla. Mnohá byla celá zčernalá - spálená na uhel. Odvrátil zrak od končetin, které vyčuhovaly z hromady sutin a zpod převrácených vozidel. Do něčeho kopl nohou a málem se pozvracel, když spatřil, že tam leží ženská hlava s částí jednoho ramene, přičemž zbytek jejího těla nebylo nikde vidět.

Rozdrcené sklo jim křúpalo pod nohama a dokonce i v tom nepravém soumraku se všude třpytilo jako rozsypané drahokamy. Oba muži obešli hořící nákladní auto a kryli si obličej před žářem, který z něj sálal. Něco dopadlo ani ne třicet yardů před ně a podle mlaskavého žuchnutí jim bylo jasné, že to muselo být lidské tělo; nevěděli, jestli ten člověk skočil nebo nešťastnou náhodou vypadl z okna jedné ze zachovanějších administrativních budov, a ani to vědět nechtěli. Měli cíl,

kterého toužili dosáhnout, něco, k čemu se jim chtělo směřovat, a nikdo z nich neměl zájem, aby byl od tohoto záměru odveden. Byla to jejich jediná obrana před hrůzami, které je obklopovaly.

Na protější straně ulice se zcela zřítla další budova a vyslala k obloze vlny prachu a kouře, které oba muže pohltily do hustých oblaků. Výbuch nedaleko od nich otřásl zemí a muži klesli na kolena. Dusící se Culver sice vydatně kašlal, ale přesto rázně zdvihl Dealeyho ze země a klopýtali dál; chladnokrevné odhodlání je udržovalo v pohybu a hnací silou jim bylo vědomí snášejícího se jedu. Ostatní lidé se pohybovali směrem k nim. Mnozí teď pomáhali raněným a odváděli je na jediné místo, o němž měli pocit, že by mohlo být bezpečné. Skupinky lidí odnášely ty, kteří byli neschopni chůze, zatímco ti, co se mohli alespoň plazit, byli ponecháni, aby se tam dostali po svých a sami.

„Právě jdeme kolem stanice metra Chancery Lane,“ zamručel Culver Dealeymu skoro přímo do ucha. „Vypadá to, že se tam všichni uchylují. Tedy všichni, co zbyli. Podle mě bychom měli udělat to samé.“

„Ne!“ Dealey se tvářil neochvějně. „Brzy to tam bude lidmi úplně ucpané, takže neprojdeme. Když uděláme to, co říkám, budeme mít mnohem větší šanci.“

„Tak kde je to místo? Moc času už nemáme.“

„Nedaleko, nedaleko odtud.“

„Tak mi sakra řekněte, co vlastně hledáme.“

„Průchod mezi domy. Široký, krytý průchod, který vede do dvora a ke kancelářím. U vchodu jsou veliká otevřená železná vrata. Mělo by to být už jen několik set yardů před námi.“

„Já jen doufám, že víte, co děláte.“

„Důvěřujte mi. Dostaneme se tam.“

Culver se naposledy toužebně zadíval na vchod do podzemních prostor metra a pak potřásl hlavou. „Dobře, uděláme to tedy po vašem.“

Noční můra pokračovala a byl to sen mnohem děsivější, než jaký kdy Culver zažil. Zkáza takového rozsahu, jaký nikdy nepokládal za možný. Šílená cesta plná věčného klopýtání a zakopávání, cesta, která mu rozervávala mysl a nutila ho v duchu k pláči. Zmatek. Šílenství. Odkryté hrůzy pekelné.

Přiběhla k nim žena - ne, dívka: dokonce i v tak zuboženém stavu, v jakém se nacházela, dobře viděl, že je to ještě dívka. Zatahala Culvera za sako, ukazovala k převrácenému autu a táhla ho k němu.

Dealey Culvera zadržel. „Musíme se dostat do úkrytu,“ prohlásil neoblomně. „Venku už moc dlouho zůstat nemůžeme. Možná už teď by mohlo být příliš pozdě.“

Culver jeho ruku odtáhl. „Nemůžeme ji tu jen tak nechat. Potřebuje pomoc.“

Slepec chňapal rukou do vzduchu ve snaze ho zachytit. „Nikomu z nich nemůžete pomoci, vy blázne. Nevidíte to? Je jich moc!“

Culver však dívce dovolil, aby ho odtáhla s sebou. Když se přiblížili k převrácenému autu, dívka se hystericky rozplakala a odmítala se pustit jeho ruky. Vtom zahlédl, jak zpod auta zpola vyčnívá ležící tělo. Jedna ruka byla přehozená přes hrudník, druhá vyhozená do strany - tuhnoucí prsty měla zaťaté. Culver si klekl vedle těla a zahnal pocit nevolnosti. Byla to mrtvola mladého muže, nejspíš dívčina přítele; jeho oči se strnule upíraly k potmělé obloze a z otevřených úst mu vyčníval jazyk, jako by se pokoušel uniknout ven. Břicho měl vedví a kolem se povalovaly vyhrzezlé vnitřnosti, z nichž se ještě kouřilo.

„Pomozte mu,“ žadonila dívka za srdceryvného nářku. „Prosím vás, pomozte mi ho vytáhnout.“

Uchopil ji za ramena. „Nemá to smysl,“ řekl jemně. „Je mrtvý. Nevidíte to?“

„Ne, ne, to není pravda! Bude v pořádku, jen když z něj dostaneme ten krám. Prosím vás, pomozte mi to odstrčit.“ Vrhla se na převrácené auto a zapřela se do něj. „Pomozte mi, prosím vás!“ vykřikla.

Culver se pokusil ji odtáhnout. „Je mrtvý, nechápete? Už pro něj nemůžete nic udělat.“

Její ruka po něm sáhla. „Vy parchante, proč mi nepomůžete?“

Dealey, který se orientoval jen podle jejich hlasů, se k nim dovlekl. „Nechte ji. Nikdy na vás nedá. Musíme se zachránit sami.“

Culver se nevzdával a rozrušenou dívku nepřestával držet. „Pojďte s námi, najdeme místo, kde budeme v bezpečí.“

„Nechte mě bejt!“ vyjekla.

„Tady nemůžete nic dělat,“ zazněl znovu Dealeyho bázlivý hlas.

Dívka Culvera odstrčila a klesla k zemi vedle mrtvého muže. Vrhla se mu na hrud' a útlá ramena se jí zvedala nárkem.

Poklekl. „Když nepůjdete s námi, sejděte dolů do metra. Vzduch bude brzy zamořený radioaktivitou, tak se musíte schovat.“

Nepostřehl sebemenší náznak, že by mu porozuměla.

Culver se postavil a přejel si rukou přes oči. Zahlédl Dealeyho, jak leze po rukou a kolenou; došel k němu a pomohl mu vstát. „Jak je to ještě daleko?“ zakřičel, a ač to bylo naprosto iracionální, začal toho muže nenávidět.

„Blízko. Už bychom tam skoro měli být. Přejdeme úzkou postranní ulici, půjdeme kousek rovně a jsme tam.“

Culver ho šklubnutím nasměroval a vyrazil jako první. Dealeyho stisk na jeho paži byl pevný, jako by se ho už nikdy nechtel pustit.

Když ušli kus cesty, Culver najednou prohlásil: „Tady je obrubník přerušený. Musí tu být ta postranní ulice, jenomže teď je zavalená sutinami. Sesula se do ní celá jedna řada budov!“

„Tak jen dál. Už to není daleko.“ Na slepcově obličej se objevil výraz plný naděje.

Aby se vyhnuli sutinám, museli vejít na vozovku posetou roztroušenými vozidly, a vtom Culver zahlédl vchod do průjezdu. „Už ho vidím. Zdá se, že je pořád ještě neporušený.“

Jejich kroky se zrychlily, neboť oba se už zoufale chtěli dostat do bezpečí. Ponořili se do šera vchodu a zakopli o kusy zdiva, které se tam povalovaly. Culver se zvedl na ruce a na kolena, ale pak hlasitě zasténal. Ježíšikriste, tohle ne.“

Dealey se zadíval směrem, odkud přicházel Culverův hlas. Oči měl stále zavřené, aby necítil, jak ho bolí. „Co je? Proboha, co se děje teď?“

Culver se zhroutil k jedné stěně a i on zavřel oči. Skrčil nohy a ruce si položil přes kolena. „Nemá to cenu,“ řekl unaveně. „Na druhém konci je to ucpaný; všude jsou tam vysoký haldy sutin. Tudy se projít nedá.“

A zase utíkali, vyděšení a vyčerpaní. Chtěli se probudit a spatřit, jak záclonami proudí sluneční paprsky, chtěli, aby ta noční můra už skončila, ale místo toho stále jen utíkali. A kolem nich zuřily požáry, mrtví leželi nehybně a zranění se svíjeli utrpením. Noční můře se nechtělo přestat.

Schody vedoucí dolů do stanice metra byly pokryty hromadami sutin a kovové zábradlí bylo vlhké od krve. Dole nebyl takový nával, jak si Culver představoval; usoudil proto, že ti, kteří se do stanice dostali, šli pak většinou do ještě větší hloubky, pryč od vstupní haly, do tunelů. Tak daleko od šíleného světa tam nahoře, jak to jen bylo možné. V ponuré kruhové hale s obchůdky, turnikety a stánky, v nichž se prodávaly jízdenky, bylo i tak spousta lidí.

„Asi budeme potřebovat nějaké světlo,“ řekl mu Dealey, kterého ještě neopustila ironie. Jen kdyby ho ty oči tak nebolely. Jen kdyby už pominul ten bodavý pocit. Přemáhal se, aby se vůbec mohl soustředit. „Musíme se dostat do tunelu, který vede na východ.“

„Měli jsme napřed zkusit tamten druhý vchod,“ prohlásil Culver a chvatně se rozhlédl. Do stanice metra se stále drali noví a noví lidé.

„Ne, sekundární přístupové body se mohou použít jen za mimořádných okolností.“

„Za mimořádných okolností? Vy si ze mě děláte blázny!“

Dealey zavrtěl hlavou. „Pouze ve stavu nouze. Bylo mi jasné, že stanice a chodby budou plné lidí, takže jsem považoval za příliš nebezpečné zvolit tuhle cestu, ale teď jinou volbu nemáme.“

„Chcete tím říct, že ten... kryt... je přístupný jen pro určité lidi?“

„Je to vládní kryt. Tam není místo pro veřejnost.“

„To je chytrý.“

„Vláda musí být praktická. A my taky.“ Dealeyho hlas teď zněl pevně, jako by se ze všech sil snažil ovládnout. „Dávám vám šanci, abyste přežil; záleží jen na vás, jestli ji přijmete nebo ne.“

„Beze mě to nezvládnete.“

„Asi ne. Záleží to na vás.“

Po několika předlouhých okamžicích strávených v naprosté tmě už Dealeyho napadlo, že druhý muž od něj odešel. Tiše vydechl úlevou, když ho zaslechl promluvit.

„Pochybuju, že to, co tu zbude, bude stát za přežití, ale dobře, najdeme tedy ten kryt. Rád bych věděl, jak o něm víte. Mám za to, že pracujete pro vládu.“

„Ano, pracuju, ale to teď není důležité. Musíme se dostat do tunelů.“

„Na druhé straně haly jsou nějaké dveře. Jen taktak je v té tmě rozeznám; jedny by mohly být od kanceláře náčelníka stanice. Musíme si najít nějakou baterku nebo lampu.“

„Tady dole nic nesvítí?“

„Nic. Je tu jenom denní světlo tedy to málo, co sem pronikne.“

„Je sice možné, že dole v tunelech pořád funguje nouzové osvětlení, ale baterka by nám mohla přijít vhod.“

„To jistě.“

Dealey pocítil na své paži Culverovu dlaň a nechal se vést halou. Výkřiky zraněných se vytrácely, ale nahradilo je tiché, splývající sténání. Něco mu sevřelo nohavici a jakýsi hlas škemral o pomoc. Dealey vycítil, jak jeho průvodce váhá, a tak ho k sobě rychle přitáhl. „Ještě jste mi ani neřekl, jak se jmenujete,“ nadhodil, aby odpoutal jeho pozornost, a přitom kráčel dál, jen aby jeho společník pokračoval v chůzi.

„Culver,“ zněla odpověď.

„Takže teď se soustředíme vždy jen na jednu věc, pane Culvere. Za prvé najdeme si nějakou baterku, za druhé dostaneme se do tunelů, za třetí vyhledáme kryt. Pokud chceme přežít, nic jiného nás od toho nesmí odvádět.“

Culver věděl, že má slepec pravdu, ale bylo obtížné přehlížet své vlastní pochybnosti. Stálo vůbec za to, aby přežil? Co tam nahoře vlastně zůstalo? Byla zničena většina severní polokoule nebo se útoky soustředily jen na největší města a strategické vojenské základny? Prozatím neměl žádnou možnost, jak to zjistit, a tak tyto otázky vypudil z hlavy stejně tak, jako si v patřičném odstupu držel i jiné úvahy, které na jeho city působily mnohem víc. Jedině otupující šok mu pomůže, aby vydržel; pokud se ovšem nepříznivě neprojeví na jeho schopnosti jednat. Teď však záleželo jenom na tom, aby našli nějakou baterku.

Země se krátce zachvěla a znovu propukl jekot.

Oba muži se v tu ránu zastavili. „Další bomba?“ nadhodil Culver.

Dealey zavrtěl hlavou. „O tom pochybuju. Nejspíš nějaký výbuch nedaleko odtud. Mohlo by to být jen narušené plynové potrubí.“

Doběhli k prvním dveřím a Culver vzal za kliku. Zamčeno. „Do prdele!“ Ustoupil o jeden krok a vykopl. Ještě jednou a dveře povolily. Znovu a bylo otevřeno.

Culver vstoupil dovnitř a hned za ním Dealey s rukou na rameni svého průvodce. Ze tmy se ozvalo: „Co tu chcete? Tohle patří londýnskému dopravnímu podniku, tady nemáte co pohledávat.“

Culvera tento iracionální přístup nepřekvapil. „Jen klid, chceme jenom nějakou baterku,“ ujistil muže, kterého už viděl, jak se v rohu té nevelké místnosti choulí za židlí.

„Nemůžu vám přece dovolit, abyste...“ jeho hlas se zlomil. „Co se děje tam venku? Už je po všem?“

„Už je to pryč,“ řekl Culver, „ale po všem ještě není. Máte tu někde baterku?“

„Baterka je na polici, tam napravo od vás u dveří.“

Culver ji objevil a sáhl po ní.

Když Culver stiskl přepínač baterky a vrhl k němu paprsek světla, schoulený muž zvedl ruku, aby si s ní zakryl oči.

„Radím vám, abyste šel dál do tunelů,“ pravil Dealey. „Tam budete ve větším bezpečí.“

„Tady, kde jsem, je mi fajn. Odtud jít nemusím.“

„No dobře, je to na vás. Vy jste náčelník stanice?“

„Pan Franklin je mrtvej. Snažil se uklidnit ten dav, ale lidi úplně zpanikařili. Zkoušel je zadržet, zkoušel je přimět, aby se postavili pěkně do fronty, ale místo toho ho ušlapali. Nikdo z nás mu nemohl pomoci. Bylo jich prostě moc!“

„Uklidněte se. Lidi už jsou pryč, většinou jsou dole v tunelech. A jaderný útok už taky skončil.“

„Útok? Tak ono se to doopravdy stalo, vážně to udělali? Shodili bombu?“

„Řekl bych, že jich bylo několik.“

Culver se rozhodl nezmiňovat se o pěti samostatných sloupech radioaktivních mraků, které viděl; Dealeymu o nich poví později, až budou sami.

„Tak to jsme všichni vyřízený.“

„Když teď všichni zůstanou v úkrytu, tak ne. K nejhorším škodám způsobeným radiací by mělo dojít během dvou až čtyř týdnů a do té doby by úřady už měly mít všechno pod kontrolou.“

Culver se skoro hlasitě zasmál, ale i to už na něj byla příliš velká námaha. „Pojďme odtud,“ navrhl místo toho.

„Mohu vám jen zopakovat: v tunelech budete ve větším bezpečí,“ varoval Dealey krčícího se muže, který mu nijak neodpověděl.

Culver od muže odvrátil paprsek světla a současně baterku vypnul. Mohla by jim být užitečná; plášť měla z trvanlivé pryže a reflektor širší, než bylo běžné. „Ztrácíme čas,“ řekl rychle.

Pokud byl Dealey překvapen nečekanou rázností svého průvodce, nedal to najevo. „Samosebou, máte pravdu. Pospěšme si.“

Vydali se k eskalátorům. Byly tam tři a ani jeden nefungoval. Culver upozoroval, že se vstupní hala zatím zaplnila lidmi, z nichž většina vypadala naprosto zmateně. Jejich pohyby byly nejisté a jen před sebe nepřítomně zírali. Sdělil Dealeymu, co vidí.

„To pro ně nemůžeme nic udělat?“ zašeptal mu drsně.

„Bohužel ne. Já jen doufám, že si z toho pomůžeme sami.“

Soustřed' se. Schody. Musíš se kolem nich protáhnout. Pusť z hlavy tu stařenu, která tam sedí na podlaze a střídavě zaklání a předklání svou zkrvavenou hlavu. Zapomeň na to dítě, které se drží své matky a křičí na ni, aby mu z rukou vytahala ty strašné kusy skla. Nedívej se na toho muže, který se opírá o zeď a zvrací černou krev. Pomůžesh jednomu a budeš muset pomoci i druhému. Pomůžesh druhému a budeš muset pomoci všem. Pomůžesh všem a bude po tobě. Pomoz jen sám sobě. A tomu chlapovi Alexi Dealeymu, který, jak se zdá, toho tolik ví.

Brzy byli úplně nahoře u prostředního eskalátoru. Odshora až dolů byla roztroušena lidská těla sedící, ležící, některá zhroucená a opřená o madla. V hloubce dole už rozeznával slabounké nouzové osvětlení.

„Až půjdeme dolů, musíme si dát pozor,“ řekl. „Schodiště je přeplněné lidmi, takže si budeme muset razit cestu.“ Uvolnil stisk na slepcově paži a vzal Dealeyho dlaň do své. „Pevně se mě držte a pořád zůstávejte vedle mě.“ Prodíral se ke schodišti.

Lidé k nim vzhlíželi, ale nikdo neprotestoval. Někteří se dokonce snažili ustoupit, když si všimli, že je Dealey slepý. Postupovali pomalu a Culver dával pozor, aby nezakopl, a dovolil svému společníkovi, aby se o něj opřel. Jedno uklouznutí a už se budou válet na zemi a nikdy se nezastaví.

Už měli za sebou polovinu schodů, když najednou dole od vchodů na nástupiště začali proudit lidé.

Nově příchozí se chytali těch, kteří stáli na eskalátorech, snažili se postupovat dál, volali, křičeli něco, co Culverovi a Dealeymu nedávalo smysl. Panika, která znovu propukla, byla nakažlivá: zmatená masa na schodech povstala jako jeden muž a začala si probíjet cestu zpátky nahoru. Vráželi do těch, kteří jim stáli v cestě, a prodírali se nad těmi, kteří tam leželi zraněni.

„Co teď?“ otázal se Dealey zoufale, když je odstrčila skupinka, která přibíhala zdola. „Co se to tam dole vlastně děje, Culvere?“

„Já nevím, ale to, že jsme sem šli, asi nebyl zrovna moc dobrý nápad.“

„My se musíme dostat do tunelů, nechápete? Tam nahoru se vrátit nemůžeme.“

„Vy to víte, já to vím, ale zkuste to vysvětlit jim!“ Do hrudníku ho udeřila pěst, jak se nějaký muž zoufale snažil proběhnout kolem něj. Zavrával a ustoupil, ale odolal nutkání ránu oplatit. Místo toho zařval, aby překřičel okolní vřavu. „Máme jen jedinou možnost, jak se dostat dolů, ale ta bude pro vás nebezpečná!“

„Nemůže být nebezpečnější než to, co je nad námi.“

Culver ho postrčil ke gumovému madlu, vysadil ho na prostřední pás mezi schodišti, vyšvihl se k němu, jednou rukou se držel madla, druhou přidržoval Dealeyho a ještě v ní pevně svíral baterku. „Až pojedeme dolů, kormidlujte nohama, a já se budu snažit držet madla!“

Klouzali dolů a brzy oba poznali, že je nemožné regulovat rychlost. Ukázalo se, že stejně obtížné je i nadále svírat Dealeyho, a pak mu sjela z madla i druhá ruka, a to už se řítili dolů, nohama naráželi do těch, kteří stoupali po schodech, takže jejich těla neustále měnila polohu a následkem toho naprosto ztratili kontrolu nad klouzavým pádem. Stala se z toho strašidelná, chaotická jízda za dalšími, dosud neznámými hrůzami, děsivý střemhlavý sjezd vstříc novému nebezpečí.

Jejich dopad zmírnily zbědované postavy shromážděné kolem dolního konce eskalátoru. Přistáli ve změti rukou a nohou a s vyraženým dechem, ale nenarazili na nic tvrdého, co by jim mohlo způsobit vážné zranění. Culver byl pouze mírně omráčen, ale v ruce stále pevně svíral baterku.

„Dealey, kristepane, kde jste?“ vykřikl. Zatahl za ruku, která vyvstávala z těl pod ním, a pustil ji, když zjistil, že nepatří slepci. „Dealey!“

„Tady. Tady jsem. Pomozte mi.“

Culver s pomocí baterky zjistil, odkud hlas přichází; nouzové osvětlení bylo příliš chabé. Dealeyho šťastně našel a vyprostil ho.

„Jste v pořádku?“

„To zjistím později,“ zazněla jeho odpověď. „V téhle chvíli je důležité jen to, abychom byli schopni jít dál. Musíme najít tunel, který vede na východ.“

„Ten je tamhle.“ Culver tím směrem namířil paprsek světla, jako by ho jeho společník mohl vidět. „Tunel, který se táhne na západ, je na nižší úrovni než tenhle.“ Baterku málem ztratil, když se kolem nich kdosi prohnal. Nával dole u schodů houstl a oba museli čelit přílivu lidských těl. Culver pomohl na nohy jednomu z mužů, který před několika okamžiky zmírnil jejich pád.

Přitáhl si muže blíž k sobě. „Proč všichni utíkají z tunelů? Vždyť je to jediné bezpečné místo!“

Muž se pokoušel vytrhnout, ale Culver ho držel pevně. „Co je? Co tam je?“

„Něco... něco je v tunelu. Já to neviděl, ale ostatní jo! Byli zranění a krváceli. Říkali, že je tam něco napadlo. Prosím vás, pusťte mě!“

„Co je napadlo?“

„Já nevím!“ vyjekl muž. „Tak už mě pusťte!“ Vyškubl se a vzápětí ho pohltil dav.

Culver se obrátil k Dealeymu. „Slyšel jste to? V tom tunelu něco je.“

„To je masová hysterie, nic víc, a za těchhle okolností i pochopitelná. Všichni jsou ještě v šoku.“

„Říkal, že ti lidi krvácejí.“

„Já bych zase řekl, že asi nenajdete moc lidí, kteří nějak zranění nejsou. Možná tam někdo šlápl na potkana nebo nějaké jiné zvíře a to ho v sebeobraně kouslo. A ten člověk pak pobláznil ostatní.“

Culvera to nepřesvědčilo, ale neměl v úmyslu se vrátit do světa nahoru, kde už mezitím vzduch bude plný radioaktivně kontaminovaných částic. „Budeme si muset probít cestu.“

„Udělám, co bude v mých silách, abych vám to nějak usnadnil.“

„Tak dobře. Postavte se za mě a pevně se mě držte. Budu razit cestu a vy do mě můžete tlačit. Pořád tlačte, ať se děje, co se děje.“

Culver si zaštitil pažemi obličej, baterku držel před sebou jakoby v ochranném postoji a společně s Dealeym si razili cestu davem jako plavci v silném proudu. Šlo to těžko a z obou se lil pot, než se dostali na okraj davu. Tam našli další lidi, kteří se nepřipojili k houfu - ty, kteří byli obezřetní k

tomu, co bylo za nimi, ale zároveň si uvědomovali nebezpečí přicházející shora. A pak tam byli i ti, kteří se nemohli pohybovat: zranění, mrtví.

„Nástupiště je přímo tady,“ oznámil Culver, když se dostali k jednomu z vchodů na nástupiště. Ohlédl se zpátky k eskalátorům na hustou masu stoupajících těl, na schody přeplněné vzdouvajícím se davem zápolících lidí. Jedno uklouznutí, pomyslel si, a stovky lidí to rozdrtí. Byl rád, že není mezi nimi. A pak si povšiml, že z kratšího schodiště, které sem vedlo ze západního nástupiště, proudí další lidé a v horečném spěchu se připojují k davu. Jejich výkřiky se slévaly s řevem ostatních a Culvera přepadla zvědavost: proč se panika asi rozšířila i do úplně jiného tunelu, který přece vedl pod východním?

„Nemůžeme tu zůstat stát, Culvere. Musíme jít pořád dál.“ Dealey se opíral o hladkou, žlutě vykachlíkovanou stěnu. Jeho tělnatá postava byla celá nahrbená a šaty už měl zoufale potrháné. Culver zahlal znepokojivé myšlenky a dovedl druhého muže na nástupiště. Na kolejích nestál ani jeden vlak.

„Myslíte, že je v kolejích ještě proud?“ nadhodil Culver ustaraně.

„Pochybuju. Neříkal jste, že svítí pouze nouzová světla? Hlavní přívod proudu byl asi přerušen. Je ve stanici vlak?“

„Ne.“

„Vlaky patrně uvízly v tunelech. Můžeme tedy předpokládat, že koleje jsou bez proudu.“

„Vy si předpokládejte, co chcete. Já půjdu mezi kolejemi.“

„Doved'te mě ke vchodu do tunelu. Na... ehm, doleva, na východ. Musíme se jakoby vracet podél kolejí.“

„Heleďte, já si pořád nejsem jistý. Zdálo se, že ty lidi tam něco pořádně vyděsilo.“

„Tohle všechno jsme už probrali.“

„Lidi prchali i od druhého nástupiště, které leží pod tímhle. Jak to vysvětlíte?“

„Já nemusím nic vysvětlovat. Nemáme jinou možnost než najít ten kryt.“

„Mohli bychom zůstat tady. Jsme tu dost hluboko pod zemí, takže by to tu mohlo být bezpečné.“

„To není tak jisté. Není to tu neprodyšně uzavřené. Všude podél tunelů jsou různé otvory a průduchy, kudy může radiace proniknout.“

„To jste vždycky tak pesimistický?“

„Je mi líto, ale za těchto okolností nemá smysl předstírat optimismus. Pokud máme přežít, musíme od nynějška brát v úvahu ty nejhorší možnosti.“

Culver srahl obočí a zadíval se k temnému oblouku vjezdu do tunelu. „V jaké hloubce tunelu je ten vchod?“

„Osm set až devět set yardů. Moc času nám to nezabere.“

„Tak už pojďme.“

Vjezd do tunelu nebyl od nástupiště příliš daleko, a tak oba muži brzy obezřetně přistoupili k zejícímu černému otvoru. Culver došel až na okraj nástupiště a posvítíl baterkou do tmy.

„Zdá se, že tam nic není,“ houkl přes rameno na Dealeyho.

„Jestli tam něco bylo, tak už to ty davy dávno zahlnaly.“

„Doufejme, že máte pravdu.“

Dealey mezitím opatrně postupoval podél boční zdi a Culvera dohnal. „Co vaše oči?“ zeptal se Culver.

„Hrozně bolí, ale už to není tak zlé jako předtím. To bodání pomalu slábne.“

Culver přikývl a namířil mu paprsek světla přímo do očí.

„Vůbec nic nevidíte?“

Dealey zamrkal. „Ne. Na chvíli to ale trochu víc zabořilo. Posvítíte na mě?“

„Přímo do zorniček. Zúžily se.“

„To ještě nemusí nic znamenat.“

„Jo, tak si tedy nechte ten svůj pesimismus. Chyťte se mě za rameno a levým bokem se pořád držte při zdi. Jdeme dolů.“

Vzduch v tunelu byl chladný, provlhlý. Nouzová světla se před nimi táhla do tmy, ale jejich mdlý jas neměl skoro žádný účinek. V Culverovi to vyvolávalo pocit, jako by sestupovali do naprostého prázdna, které už samo o sobě působilo hrozivým dojmem. Snad to bylo jen tím nepřírozeným tichem, které vystřídal zběsilou vřavu nad zemí, a nebo to bylo tím, že cítil neviditelnou přítomnost čehosi; očí, které ho pozorovaly ze stínů. Možná už měl nervy napjaté k prasknutí. Snad.

Tunel mírně odbočoval a řetěz světél nad jejich hlavami zmizel, a když zahruli do zatáčky, přišli i o matné světlo z nástupišť, takže se ocitli v naprostém osamění. Jejich kroky se dutě rozléhaly mezi klenutými zdmi tunelu.

Culver zpozoroval, že napravo jsou ve zdi otvory, a vrhl tím směrem paprsek světla a to se odrazilo od dalších kolejí.

„Vidím ještě jeden tunel,“ hlásil Dealeymu a jeho hlas zněl v útrokách podzemních prostor podivně hlasitě.

„To musí být ten tunel, který vede na západ. Sviťte baterkou pořád doprava hrozně nerad bych ten kryt přešel.“

Dealeyho zpomalovala jeho značná tělesná váha a Culverovi bylo jasné, že ten člověk nemá daleko do naprostého zhroucení. Oči ho jistě bolely k zešílení a duševní trýzeň způsobená tím, že nevěděl, je-li oslepen navždy, mu také nepřidávala na síle. A znovu uvažoval o tom, co je to za člověka, a jak to, že ví o tom krytu. Zřejmě...

Ve tmě před nimi se něco pohnulo. Dobře to slyšel. Cupitání.

„Proč jste se zastavil?“ Dealey mu pevně stiskl paži.

„Zdálo se mi, že jsem něco zaslechl.“

„Vidíte něco?“

Opsal baterkou široký oblouk. „Nic.“

Šli dál a jejich tempo se zrychlilo i přes únavu, která se na nich nepříznivě projevovala, protože jejich smysly si najednou byly vědomy jakési hrozné předtuchy, jež v nich postupně narůstala. Culver horečně pátral po nějakém otvoru, po dveřích, které by je dovedly do bezpečí. Ve stěnách se sice černaly výklenky, ale v žádném z nich nebyly ony magické dveře. Určitě už musí být blízko. Ušli už přece víc než osm set yardů. Měl pocit, že to bylo spíš osm mil. Přece ty dveře už musí brzy najít. Ježíšikriste, ať už je brzy najdou.

Upadl. Něco leželo přes koleje. Něco, o co zakopl.

„Culvere!“ Dealey vykřikl, když se náhle ocitl sám. S roztaženými rukama a rozevřenými nevidomými očima klopýtavě kráčel kupředu a i on přepadl přes něco, co leželo na kolejích.

Jeho ruce se dotkly kovu a on rychle ucukl. Teď si mohli být jisti alespoň jedním: koleje nejsou pod proudem. Šátral rukama ve tmě kolem sebe. Něco nahmatl. Něco měkkého. Lepkavě měkkého, hlavu, obličej.

„Culvere? Jste v pořádku?“

Hlas jeho průvodce zazněl z větší dálky. „Nehýbejte se, Dealey. Ničeho se už nedotýkejte.“

Bylo však už pozdě. Jeho tápavě hledající prsty nahmataly oči. Jenže žádné oči tam vlastně nebyly. Jen hluboké, slizké důlky, které mu olízly prsty, když je zase rychle vytahoval. Padl naznak a hlavou zavadil o něco jiného. Bylo to teplé a působilo to odpudivým dojmem. Bylo to něco kluzkého a patřilo to do těla a ne mimo ně.

„Nehýbejte se!“ zavelel znovu Culverův hlas.

Dealey měl hrdlo tak sevřené, že nemohl vydat ani hlásku.

Culver, jenž ležel natažený přes vnější koleje, svítil kolem sebe baterkou. Tunel byl poset mrtvolami lidí. Kolem nich se pohybovaly černé bytosti a požíraly je.

Přikrčily se, aby se vyhnuly paprsku světla. Jiné poodběhly dozadu do tmy.

„Ne, tomu nevěřím.“ Z Culverova hlasu zbylo jen sténání.

„Culvere, řekněte mi, co tam je. Prosím vás, řekněte mi to.“

„Ležte klidně. Chvíli se nehýbejte.“

Pomalou, velice pomalou se posadil. Světlo přelétlo po štětinatém vyhrbeném hřbetu; živočich zpozorněl a prchl.

Částečně se vztyčil a baterku pořád držel před sebou. Paprsek světla dopadl na lidské chodidlo, nohu, trup, na potměšilé, žluté oči zvířete sedícího na mužově otevřeném hrudníku. Zvíře zabořilo do rány svůj zakrvácený čenich a obrovskými řezáky z ní rvalo maso.

Přestalo žrát a prohlíželo si muže s baterkou.

„Dealey.“ Stále sice hovořil potichu, ale chvění v hlase potlačit nedokázal. „Přisuňte se ke mně - pomalou - jen se pomalou posuňte.“

Druhý muž učinil přesně to, co mu bylo řečeno; strach v Culverově hlase mu byl dostatečným varováním.

Culver k němu opatrně vztáhl ruku. Nadále zůstával příkrčený a dával pozor, aby neudělal nějaký prudší pohyb. Přitáhl si plazícího se muže k sobě a pak se poodsunul, aby se oba mohli opřít o stěnu tunelu.

„Co to je?“ zašeptal Dealey.

Culver se zhluboka nadechl. „Krysy,“ odpověděl tiše. „Ale takové, jaké jsem nikdy předtím neviděl. Jsou velké.“ Pozastavil se nad tím, jak zdrženlivě to vyjádřil.

„Mají černou srst?“

„Tady dole je všechno černé.“

„Ach bože, to snad ne, ne zrovna teď!“

Culver na něj zvědavě pohlédl, ale v té tmě nemohly rozeznat jeho výraz a ani se mu kvůli tomu nechtělo odpoutávat paprsek světla od mrtvol a těl pohybujících se kolem nich. Oči se mu zúžily. „Moment, před několika lety tu několikrát zaútočily krvelačné krysy. Chcete říct, že tyhle patří ke stejnému druhu? Kristepane, přece nám říkali, že už jsou vyhubené!“

„Já je nevidím, tak to nemohu říct. Teď ale není zrovna vhodná doba, abychom o tomhle diskutovali.“

„Jo, v tom s vámi souhlasím. Co ale navrhuje, zaženeme je?“

„Nevidíte už ty dveře do krytu? Musíme už být blízko.“

Culver jen neochotně a pomaloučku přejel paprskem světla přes krvavou lázeň. Trhl sebou, když spatřil spleť rozervaných lidských těl, a potlačil nevolnost, když viděl, jak živočichové vytrvale ohryzávají své oběti. Nikdy předtím si neuvědomil, že krev tak pronikavě páchne. Celý ztuhl, když si povšiml, že se k nim jedna krysa pokradmu plíží, podlouhlé tělo těsně při zemi, záda nahrbená a napjatá. Světlo z baterky se odrazilo v jejích očích a krysa se zastavila. Odvrátila hlavu od ostrého světla a ustoupila o několik kroků. Pak se pozvolna a bezstarostně vytratila do tmy.

„Už jste našel ty dveře?“ sykl Dealey naléhavě.

„Ne. Něco mě vyrušilo.“

Světlo se znovu vydalo na pomalou pout' a teď už toho odhalovalo příliš mnoho. Při každém novém hrůzném pohledu mu až do morku kostí prolétl ledový chlad a ruka pohybující baterkou se mu třásla tak, až se mu zdálo, že se záchvěvy otřásá celá tahle podzemní jeskyně. Záměrně namířil paprsek světla ke stěně, o níž se s Dealeym opírali. Dealey předtím přece říkal, že dveře jsou po pravé straně tunelu směřujícího na východ. Ani trochu se mu nelíbila představa, že dovolí tmě, aby znovu zastřela hodující živočichy, protože měl pocit, že jen světlo je drží v odstupu, jako by to bylo nějaké silové pole či něco podobného. V hloubi duše však věděl, že se mýlí. Ta havěť je nenapadla jen proto, že byla prozatím spokojena se svým dosavadním úlovkem; krysy mohly svůj hlad nasytit bez další námahy.

Kdyby se však cítily ohrožené, masakr by začal znovu a tentokrát by se oběťmi stali on a Dealey.

Kristepane, kde je ten zatracenej kryt?

Pozvolna se pohupující paprsek se zastavil. Co to tam bylo?

Vrátil světlo o několik stop zpátky.

Světlo spočinulo na postavě stojící v jednom z otvorů, který odděloval oba tunely.

Stála tam naprosto tiše, oči upírala přímo před sebe do zdiva sloupu, který čněl naproti tomu, o který se opírala. Šaty měla potrhane a ušpiněné, vlasy spleené a rozčuchané. Ani se nezdálo, že vůbec dýchá, ale živá byla. Živá a ztuhlá šokem.

„Dealey,“ ozval se Culver a snažil se mluvit potichu. „Na druhé straně kolejí je nějaká holka. Jen tak tam stojí, je tak vyděšená, že se ani nehne.“

Zpozorněl, když se v otvoru u dívčiných nohou objevilo černé tělo. Než živočich seskočil z výčnělku, aby se připojil ke svým nenasytným společníkům, ve vzduchu se zachvěl jeho zašpičatělý čenich.

„Najděte ty dveře, člověče, to je důležitější.“

Culver se ušklíbl, ale jeho úsměv postrádal jakékoli veselí. „Vy jste dobrota sama,“ poznamenal.

„Když najdeme kryt, můžeme jí pak pomoci.“

„Každou chvíli se může zhroutit a v tom případě padne i rovnou mezi ně. Neměla by šanci.“

„Stejně toho pro ni nemůžeme moc udělat.“

„Možná ne.“ Culver začal vstávat. Zády se pozvolna třel o cihlovou zeď a jeho pohyby byly pomalé a uvolněné. „Ale zkusíme to!“

„Culvere!“ Rukáv mu sevřela Dealeyho dlaň, ale setřásl ji. Začal ustupovat od místa krvavé lázně a vzdaloval se směrem, odkud přišli.

„Zůstaňte tam, Dealey,“ zašeptal. „Tam jste v bezpečí. Na moučník ještě chuť nemají.“ Jeho černý humor nepobavil ani jeho samého.

Když měl Culver pocit, že už je v dostatečné vzdálenosti - i když o několik set mil dál by se cítil bezpečněji, přešel koleje. Pak začal pomalu a uvážlivě kráčet dozadu, přičemž paprsek světla držel stále při zemi, protože nechtěl nijak narušit onu dábelskou hostinu. Lehkými kroky prošel jedním z průchodů do sousedního kolejiště a jen doufal, že tam: nebude číhat některý ze živočichů. Teď, když bylo krveprolití z dohledu, už měl menší strach a postupoval rychleji.

Když k dívce přistoupil z druhé strany otvoru a vyslal k ní paprsek světla, skoro ani nezamrkala. Vystoupil na nízký výčnělek a podíval se jí do obličeje.

„Jste zraněná?“ otázal se a trochu zesílil hlas, když nepřišla žádná odezva. „Slyšíte mě? Jste zraněná?“

V očích jí zahlédl nepatrnou jiskřičku života, ale stále nedávala najevo, že vnímá jeho přítomnost.

„Culvere,“ zazněl z druhé strany tunelu Dealeyho syčivý hlas; asi tak dvacet stop od otvoru, u něhož stál Culver s dívkou. „Slyším je, jak se přibližují. Musíte mi pomoci. Prosím vás, najděte už ten kryt.“ Jeho hlas zněl zoufale, téměř plačtivě, a Culver dokázal pochopit proč. Z mlaskavých hltavých zvuků, které vydávala ta havěť, se zvedal žaludek a člověka svíral děs a praskot křehkých kůstek tu hrůzu jen krutě zdůrazňoval.

V Culverovi přerostla netrpělivost nad jeho vlastní opatrností, a tak rychle máchl širokým paprskem světla po protější stěně, přičemž jeho dráhu začal v hloubi tunelu. Ve zdivu bylo více výklenků, ale v žádném nebyly dveře, až... tamhle jsou! Skoro naproti. Ztracený železný dveře! Nebyly označené, ale to bude ono!

„Dealey! Našel jsem to!“ Bylo obtížné nezvýšit hlas. „Jsou jenom kousek přede mnou, asi tak třicet yardů od vás. Dostanete se tam bez pomoci?“

Druhý muž už byl na nohou. Krok za krokem postupoval podél zdi, hmatal rukama, tvář měl přitisknutou skoro až k drsnému cihlovému zdivu. Culver opět obrátil pozornost k dívce.

Tvář měla pokrytou krví a špínou, žádné otevřené rány však neviděl, a oči měla i nadále vytřeštěné. Možná byla hezká, to nedovedl posoudit, a kdyby se jí ve vlasech, které jí sahaly po ramena, odráželo slunce, možná by také vypadaly hezky, ale ani to teď nešlo s určitostí říct, a také to v téhle chvíli nepatřilo k nejdůležitějším věcem, kterými se musel zabývat. Když se dotkl rukou jejího ramene, vzduch explodoval jejími výkřiky.

Když ustupoval před jejími vyrážejícími pažemi, zavrával a hlavou narazil do sloupu za sebou. Oči se mu zavřely jen na pouhý okamžik, ale když je otevřel, dívka už byla pryč. Mávl baterkou a

opět ji našel. Padla mezi zpola sežrané mrtvolky a černé potvory, které vylekala tak, až se rozprchly. Teď teprve viděl, kolik těch zvířat tam je.

Stovky! Můj bože, víc. Mnohem víc!

„Dealey, běžte do krytu! Utíkejte tak rychle, jak jen můžete!“

Dívka se snažila vstát, snažila se odplazit od prudkého světla a krysy se mezitím zastavily, obracely se, pozorovaly ji a už se nebály.

Vyskočil, uklouzl, spadl na zem a baterka mu vypadla z ruky. Ruce se mu zabořily do jakési lepkavé kašovitě hmoty. Rychle je z ní vytáhl a ani se neodvážil podívat na to, čeho se vlastně dotkl. Dívka byla od něj vzdálená jen několik stop, a tak se vrhl po její noze, aby jí zabránil v dalším pohybu, protože za kruhem světla už na ni čekala ta zvířata.

Když ji sevřel a táhl k sobě, znovu vyjekla. Druhou rukou tápal kolem sebe po baterce a už nedbal na vlhké rozbředlé předměty, do nichž ve tmě narážel. Uchopil rukojeť svítilny, ale dívka s ním stále bojovala, kopala, převracela se a bušila do něj pěstmi. V ústech pocítil příchut' krve, a proto odvrátil hlavu, aby unikl jejím ránám. Něco na něm s žuchnutím přistálo a vtom pocítil, jak mu něco rve stehno.

Nahlas vykřikl a těžkou baterkou zasadil kryse tvrdý úder přímo do páteře. Pronikavě vyjekla, ale stisk jejích zubů nepovolil. Baterka se snesla dolů znovu a rázněji, a znovu a znovu a drápy zvířete se zaryly do prachu na zemi. Za pištivého jekotu, který připomínal pláč dítěte sužovaného bolestí, živočich povolil své sevření. Culver udeřil ještě jednou a zvíře odvrávoralo stranou, ale neuteklo.

Culver vyskočil na nohy, protože vyčerpanost teď překonal strach, a dupl zvířeti na lebku a botou mu drtil kosti z mačkal ho pod sebou. Krysa se svíjela, křečovitě sebou cukala mezi mrtvolami lidí, jimiž se předtím živila, a její vřestění se měnilo v kňourání a i to se vytrácelo, jak umírala.

Druhou krysu spatřil ještě včas, než skočila, a tak opsal baterkou drtivý oblouk a zasáhl černé štětinaté tělo ještě ve vzduchu. Do úderu dal celou svou sílu a následkem toho ztratil rovnováhu. Znovu se ocitl na zemi mezi mrtvolami. Proč živočichové nezaútočili v plném počtu? Na co čekají? Když se namáhavě zvedal ze země, bleskla mu hlavou odpověď: oni testují jeho sílu! Ty první dvě, to byl jen jejich předvoj; ostatní budou následovat hned, jakmile zjistí, jak slabý je jejich protivník! Neměl čas, aby se podívoval jejich prohnanosti.

Pomohl dívce na nohy, sevřel ji kolem pasu a vyslal do tunelu paprsek světla.

Už tam čekaly a pozorovaly ho. Tmavé vyhrbené obludy se zlýma žlutýma očima. Sešikmenýma očima, v nichž jako by probleskovala neobvyklá inteligence. Jejich těla se do jednoho chvěla a Culver věděl, že jsou připraveny k útoku.

Dívka se v jeho rukách zmítala a Culver jí přikryl ústa dlaní, aby jí zabránil v dalším výkřiku. Nedbal bolesti, když ho do ní kousla. Koutkem oka zahlédl Dealeyho, jak se sune podél zdi.

„Už je to jen pár stop před vámi,“ křikl a zoufale se snažil, aby potlačil hysterii. „Kristepane, Dealey, tak už ty zatracený dveře otevřete.“

Culver začal postupovat k výklenku, přičemž nutil dívku, aby šla s ním, pozvolna, krok za krokem, opatrně, aby neklopýtl o nějaké tělo, aby neuklouzl po krvi. Naštěstí se zdálo, že dívka už chápe, co se děje. Byla stále napjatá, toporná, ale už s ním alespoň nebojovala. Uvolnil svůj stisk na jejích ústech.

Krysy se začaly plížit vpřed.

Odvážil se vrhnout pohled po Dealeym. Slepec se mezitím už dostal ke dveřím, ale teď se před nimi zhroutl. Obličej měl natočený směrem ke Culverovi. Oči měl zavřené a ústa otevřená a vycházelo z nich tiché sténání pramenící z hlubokého zoufalství.

„Dealey?“ vydechl Culver a stále se k němu přibližoval.

„Klíče. Měl jsem je v aktovce!“ Poslední slova zaúpěl a pak začal bušit pěstmi do kovového povrchu dveří.

„Nedělejte to!“ varoval ho Culver, ale bylo už příliš pozdě. Výkřiky spolu s boucháním podnítily černá stvoření k útoku.

Culver vykřikl, když na něj narazila těla, která se předtím prudce vymrštila, a rukama si instinktivně chránil obličej. On i dívka klesli pod náporem k zemi a připadalo mu, že se mu do

kůže pohroužil milión zubů ostrých jako žiletky. Kopal, tloukl kolem sebe rukama, křičel bolestí a hrůzou.

Tunel se otřásl. Ze stropu odpadával prach a pak i cihly. Exploze se odrážela od zaoblených stěn, pohybovala se k nim jako po spirále, vzdouvala zemi. Tři sta yardů od nich se zřítíl strop tunelu a plameny se rozběsnily v obrovité kouli, která se zeširoka vlnila do všech stran.

Havěť se rozvřeštěla a úplně zapomněla na útok na ony dvě lidské bytosti. Naprosto vyděšená masa tmavých, chvějících se těl teď sama ztuhla hrůzou a přitiskla se k zemi.

Culver se zapřel o lokty a ohnal se po kryse, která se mu usadila na klíně. S vrčivým sykotem padla stranou, ale útok neoplatila.

Další exploze, hlasitější než ta první, a to už se ohnivá koule rozšířila a hnala se k nim tunelem, přičemž ho celý vyplnila. Stěny kolem teď spalovala rozlévající se žlutě.

Zvířata prchala, škrábala se přes mrtvoly, probíhala kolem Culvera a dívky, nebo je přeskakovala a poděšeně řičela, neboť teď ona sama byla pronásledována a nemilosrdným lovcem byly rychle se přibližující rozevláté plameny.

Culver se už zase postavil a hned zvedal i dívku, zatímco havěť kolem jeho nohou vytvářela temnou, stále plynoucí řeku. Utíkal s ní a modlil se, aby jim výklenek, v němž klečel Dealey, poskytl ochranu, neboť ohnivá zeď, chtěvá spálit je na uhel ve svém žhavém objetí, už pospíchala, aby je dostihla.

Už bylo příliš pozdě, nikdy to nezvládnou. Posledních několik stop překonal skokem bez ohledu na přítěž v podobě dívky, netušící nic o panice, jakou právě prožíval.

Na kovové dveře prudce narazili právě v okamžiku, kdy je dohonily plameny, a Culver už pocítil na své kůži spalující žár, který mu olizoval oděv.

Bylo to beznadějně. Plameny se hnaly kolem, ale úzký výklenek mohl nabídnout jen pramalou ochranu. Všechny je to spálí na uhel.

A pak se s ostatními řítíl dopředu, padal do úplně jiného světla, kovové dveře povolily, za zády měl pohlcující plameny, padal, znovu a znovu se převaloval, přál si, aby to nikdy neskončilo, svět se stal jen světlem a bolestí a hlomozem. ..

A pak černočernou tmou.

„Och, Ježíši...“

Něžná ruka ho zase přitlačila na úzké lůžko dvojité palandy.

„To je v pořádku,“ řekl stejně tak něžný hlas. „Máte ošklivou ránu na noze; teď vám ji zrovna ošetřujeme.“

Culver vzlédl k bledému obličejí, který se nad nimi vznášel. Ta žena byla vyděšená, za jejím navenek klidným pohledem odhalil náznak strachu, ale i přesto pracovala vytrvale, a s profesionální zručností stírala krev z rány, která se šklebila na jeho stehně.

„Měl jste štěstí,“ sdělila mu. „Ať už vám to udělalo cokoli, jen taktak to minulo tepnu.“

„Víte to určitě?“

Ani se nepousmála. „Kdybyste měl narušenou tepnu, už bychom byli oba postříkaní jasně rudou barvou. A vy byste byl podstatně slabší, než vypadáte. Ne, krev je jasně červená a spíš vytéká, než tryská, takže to opravdu není příliš vážné. Jak jste k tomu vlastně přišel?“

Zavřel oči, ale vzpomínky ještě více ožily. „Nemyslím, že byste mi to uvěřila.“

Žena na chvíli přestala pracovat. „Po dnešku, po tomhle šílenství, jsem ochotná uvěřit čemukoli a komukoli.“

Rozhostilo se ticho, které nakonec přerušil Culver.

„V tunelu byly krysy,“ prohlásil. „Ale zatraceně, ani trochu se nepodobaly krysám, které jsem kdy předtím viděl.“

Pohlédla na něj se zvědavostí v očích.

„Byly velikánské, některé tak velké jako psi. Požíraly... požíraly lidi, kteří předtím utekli do tunelů.“

„Napadly vás?“

Kývl. „Napadly... Těžko si to představit... Nevím, jak...“

„Někdo z našich techniků zaslechl, jak bušíte do nouzových dveří. Doslova jste mezi nás vpadli.“ Snažil se rozhlédnout kolem sebe. „Kdo vlastně... kde to vůbec jsem?“

„Úředně je to telefonní ústředna na Kingsway. Stejně úředně je to vládní protiatomový kryt, což však už není všeobecně známo. A vy jste teď na marodce.“

Culver přes její rameno zahlédl další dvoulůžkové palandy. Byla to malá místnost s šedivými stěnami a šedivým stropem; nad hlavami jim svítily zářivky. Kolem jednoho lůžka o kus dál stály další postavy.

Žena si povšimla, kam se to dívá. „Tu dívku, kterou jste přivedli, právě dostáváme z šoku. Hned jsem ji prohlédla, ale nezdá se, že by utrpěla těžká zranění, jen drobné ranky a oděrky. Vlasy má trochu ohořelé - vy jste ji tam venku musel zachránit před ohněm.“

„Před ohněm?“

„Nevzpomínáte si? Technici říkali, že tunel byl na pár vteřin v jednom plameni, něco jako ohnivá koule. Všichni byste se upekli, kdyby se dveře na poslední chvíli neotevřely. Každopádně jste měl štěstí, že jste měl na sobě to silné kožené sako, jinak by se vám seškvařila záda...“

„Kde je Dealey?“

„...kúži na rukou a vzadu na krku máte spálenou...“

„Nezvládl to.“ Culver se posadil.

Na hrudníku mu přistála její dlaň a zase ho jemně stlačila zpět na lůžko. „Zvládl to,“ odpověděla. „Teď právě mluví s někým z CO...“

„S kým?“

„S pracovníkem Civilní obrany. Dealey chtěl, abych se napřed postarala o vás a o tu dívku.“

„Víte, že ho to oslepilo?“

„Samozřejmě. Při troše štěstí to ale možná bude jen krátkodobé; záleží na tom, jak dlouho se díval do záblesku. Předpokládám, že tak se mu to stalo?“

„Jo. A bylo to jenom na zlomek vteřiny.“

„Pak možná bude mít štěstí. I tak to ale pro něj bude dlouhé čekání.“

Teprve teď si Culver uvědomil, že má nahé nohy. Lékařka se mezitím zabrala do ošetřování jeho rány.

„Jestli vás kousla krysa, budeme to muset vydezinfikovat. Budete taky potřebovat protitetanovku,“ mumlala. „Cítíte dost silný?“

„Nijak zvlášť. Kdo jste?“

„Doktorka Clare Reynoldsová.“ Stále žádný úsměv. „Původně jsem sem přišla jen na poradu s Alexem, Dealey a několika dalšími lidmi, která se měla konat dneska odpoledne.“

„Vy pracujete pro vládu?“

Tentokrát probleskl krátký a sevřený úsměv. „Povolali mě, když situace dosáhla krizového bodu. Normální bezpečnostní opatření; nikdo nemyslel, že se to takhle vystupňuje. Nikdo.“

Obrátila se k nízkému vozíku, který stál vedle ní, a na nevelký chomáček vaty nalila jakousi tekutinu. S tmavou kaštanovou hnědí jejích vlasů, které měla sestříhané nakrátko spíše prakticky než přitažlivě, se mísily nitky předčasných šedin. Její rysy byly ztrhané a napjaté - to nebylo za těchto okolností překvapující - a její bledá pokožka vypadala téměř bezkrevně, což však mohlo být způsobeno ostrým světlem shora (nebo opět okolnostmi). Povšiml si, že má snubní prstýnek.

Obrátila se k němu. „Teď to štípne,“ varovala ho a přiložila namočený polštářek vaty do zející rány.

„Do...“ Culver křečovitě sevřel postranice lůžka, „...prdele.“

„Jen si mi tu nezačněte hrát na masochistu. Dobře, už to je. Stehy nejsou zapotřebí, polštářek vaty stačí. Nechci tam zanechat nějakou infekci. Máte spoustu drobnějších ran a oděrek, ale žádné vážné popáleniny. Ošetřím vám je a pak vás alespoň na krátkou dobu uspím; hodně jste toho prodělal.“

„Raději bych, abyste to nedělala.“

„Ale ano. Jen si pomyslete, jaké máte štěstí, že tady z toho na chvíli vypadnete. Mimochodem, jak se jmenujete?“

„Steve Culver.“

„Ráda vás poznávám, pane Culvere. Asi se teď budeme dost vídat.“

„Co se to stalo, paní doktorko? Proč dopustili, aby k tomu došlo?“

„Všechno vždycky nakonec ztroskotá na chamtivosti.“ Něco z její nucené upjatosti se teď vytratilo. „A na závisti. Nezapomínat na naši starou dobrou kamarádku závist.“

Dokončila obvazování rány, píchla mu ještě protitetanovou injekci a pak opět sáhla na vozík pro injekční stříkačku naplněnou Diazepamem.

Probral se a zjistil, že na něj shlížejí úplně jiné oči. Světlé vlasy jí padaly dolů podél obličeje, který byl následkem útrap v tunelu stále pohmožděný a ušpiněný. Oči měla široké a na rozdíl od těch lékařských vyzařovaly strach, který pociťovala. Rameno mu sevřela její ruka.

„Kde to jsem?“ otázala se téměř šeptem. „Řekněte mi to, prosím vás.“

Namáhavě se posadil a pocítil, jak se mu hlava zběsile zatočila. Její ruka zesílila tlak na jeho rameno a zabořila se hlouběji.

„Jen klid,“ požádal ji. „Nechte mě minutku vydechnout.“

Culver si opatrně opřel záda o zeď za sebou a čekal, až se mu přestane motat hlava. Mysl se mu už začínala projasňovat a mohly mu tak do ní vnikat neuspořádané dojmy. Jak se na vše rozpomínal, rychle se probíral. Strach mu pozvolna sestupoval dolů do břicha jako loď klesající na mořské dno. Podíval se na dívku a pak jí vsunul ruku mezi prameny vlasů a tvář.

„Teď už jste v bezpečí,“ řekl jí jemně. Chtěl ji uchopit, obejmout, přivinout si ji na prsa a říct jí, že to vše byl jen zlý sen, který už skončil. Jenomže věděl, že teď to teprve začíná.

„Jsme ve vládním krytu,“ vysvětloval jí. „Vchod do něj byl v tunelu poblíž místa, kde jsme vás našli.“

Pozoroval ji, jak se otrásla.

„Vzpomínám si.“ Zdálo se, že její hlas i pohled přicházel z dálky. „Slyšeli jsme sirény. Nikdo nemohl uvěřit, že k tomu doopravdy došlo, ale utíkali jsme se schovat. Myslela jsme si, že nás tunely ochrání. Ta zvířata...“ Zmlkla a Culver si ji k sobě přitáhl.

Dívčino vzlykání zdusila jeho hrud' a Culver pocítil, jeho vlastní citová bariéra - ten jeho tenoučký štít začíná dostávat trhliny. Měli k sobě blízko - Culver si byl jist, že tento pocit sdílí i ona; byla to důvěrná známost, vzniklá tím čím oba prošli; zoufalé vzájemné dotyky jejich duší. Culver svíral dívku a bojoval proti svému vlastnímu zoufalství.

Po chvíli, která jako by trvala celé věky, její třas ustal, ale i pak se nadále trochu chvěla. Odtáhla se od něj.

„Byl... byl jste to vy, kdo mi tam pomohl? Tam venkul když ty... Ach bože, co to bylo?“

„Taková havěť,“ odpověděl a snažil se hovořit klidně. „Krysy, které tam pod zemí musely žít už celé roky.“

„Ale tak veliké! Jak mohly narůst do takových rozměrů?!

„Mutanti,“ vysvětlil jí. „Obludy, které měly být údajně vyhlazeny už před lety, když se poprvé objevily. Říkalo se že, je už vyhubili, ale vypadá to tak, že nás mylně informovali. Nebo nás obelhali.“

„Jak ale mohly přežít, jak se mohly množit, jak mohly existovat a nikdo si jich přitom ani nevšiml?“ Její hlas sílil a Culver na ní dobře viděl, že se přestává ovládat.

„Odpověď možná zjistíme později,“ odpověděl jí konejšivě. „Hlavní je, že jsme teď v bezpečí. Co je nahoře, co je v tunelech, to nás teď nemusí trápit.“

Nikdy nezapomene na poděšený stín, který se v té chvíli dotkl jejího obličeje. „Zůstalo... zůstalo tam nahoře... něco?“

Nedovedl jí odpovědět. Kdyby jí odpověděl, kdyby na to musel jen pomyslet, zlomilo by ho to. Nepřipouštět si to, Culvere, nech si to na pozdější dobu. Zaobírat se realistickými představami, to

ted' byla příliš velká zátěž. Zažen myšlenky na děti ohořelé na uhel, roztrhaná těla, rozmačkané a zmatené děti, zpustošená a vypleněná města, hrabství, svět, nakažené a vřískající děti, děti, děti!

V té chvíli vykřikl; ne vzrušeně - byl to takový žalostný zvuk, zemdlený výlev jeho mučivé úzkosti. A ted' pro změnu zase dívka utěšovala jeho.

Doktorka si pro ně přišla o chvíli později. Krátce se zastavila ve dveřích nevelké ošetrovny a na chvíli zatoužila po tom, aby i ona našla nějaký druhý pár rukou, do kterých by mohla padnout; někoho, kdo by ji pevně sevřel a říkal jí, že všechno bude zase dobré... Kdyby jen věděla, zda Simon... Nesmí na to myslet, o manželově smrti nesmí ani uvažovat.

„Jak se cítíte, vy dva?“ zeptala se, když profesionalita utlumila vzrůstající emoce.

Podívali se po ní, jako by to byl jakýsi prapodivný vetřelec možná původce toho chaosu nahoře, ale Culver se zase rychle vzpamatoval.

„Jak dlouho jsme byli v bezvědomí?“ zeptal se, když se od sebe s dívkou odtáhli.

„Asi šest hodin.“ Clare Reynoldsová se podívala na své náramkové hodinky. „Ted' už je po sedmé. Večer.“

Přistoupila k nim. „Povězte mi, jak se cítíte. Máte nějaké bolesti, o kterých bych měla vědět? Co vy?“ Podívala se na dívku.

„Jsem celá otupělá.“

Doktorka se Culverovi zdála být ještě bledší než poprvé - pokud to vůbec bylo možné, ale i přesto se jí zdařil posmutnělý úsměv. „Mentálně otupěli jsme všichni. Jak se cítíte tělesně? Bolí vás něco?“ Dívka zavrtěla hlavou. „Dobře. Chcete nám říct, jak se jmenujete?“ Dívka se posadila na okraj postele a přejela si rukou přes oči. „Kate,“ řekla.

„Příjmení?“

„Garnerová.“

„Vítejte do klubu těch, co přežili, Kate Garnerová.“ Mrazivý hlas nezněl zrovna přívětivě. „Co vaše noha, pane Culvere?“

„Jako by mě do ní kousla krysa.“ Culver pod přikrývkou zvedl kolena a položil si na ně zápěstí. „Co se dělo, zatímco jsme spali?“

„Právě proto jsem tady. V jídelně krytu má ted' začít porada. Tam se dozvíte všechno, co budete chtít vědět. Jste už dost silný na to, abyste se oblékl?“

Culver přitakal a zjistil, že alespoň prozatím něco pustil z hlavy. Bolestivé pocity a mučivé výjevy mohly být na chvíli uloženy k ledu. Nikdy už ho neopustí, tím si byl jistý, ale prozatím je mohl potlačit. Kdesi uvnitř však zapouštěl kořeny nezkrotný vztek a Culver věděl, že právě ten mu pomůže překonat vše, co ještě přijde. Na chvíli.

Doktorka sáhla na horní lůžko palandy a hodila mu do klína jeho oblečení. „Sako je trochu ohořelé a džinsy i košile jsou potrhane, ale nemusíte si kvůli tomu dělat hlavu - ta porada nebude formální. Kate, mohla byste si lehnout na tu druhou postel? Chci se na vás ještě podívat.“

Culver se rychle oblékal a trhal sebou bolestí, kterou mu působily prudké pohyby. Musel být potlučený víc, než si uvědomoval, a také mu už ztuhlo stehno. Pod postelí našel své světle hnědé boty, a když se sehnul, aby si je zašněroval, jen zavrčel, protože měl pocit, jako by ho někdo trefil do břicha těžkým koženým míčem. Postavil se, a dokud se necítil jistě, držel se horního lůžka palandy. Pak přistoupil k doktorce a dívce.

„Všechno v pořádku?“ zajímal se a střídavě na obě hleděl.

„Žádné vážné zranění.“ Doktorka vstala. „Pojďme za ostatními.“

„Kolik je tam těch ‚ostatních‘?“ nadhodil Culver. „A co je to vlastně za lidi?“

„Většinou inženýři a technici, kteří tu byli nastálo umístěni, aby obsluhovali telefonní techniku. Ti zbývající jsou z KDS - členové Královského dozorčího sboru - a jeden nebo dva jsou z Civilní obrany. Při prvním varovném signálu jich sem mělo přijít, víc, ale...“ pokrčila rameny, „...tyhle uměle vytvořené plány v praxi vždycky nefungují. Zvláště když je celé město ve stavu naprosté paniky. Je nás tu celkem skoro čtyřicet.“

Vyvedla je z ošetrovny a Culver s dívkou jen zalapali po dechu, když si uvědomili rozlehlost prostor, do nichž vstoupili.

„Působivé, že?“ prohodila doktorka Reynoldsová, když si povšimla jejich užaslých pohledů. „Trvalo by přes hodinu, než byste prošli celým komplexem. Nebudu vás unavovat seznamem technických zařízení, která tu jsou umístěna hlavně proto, že většině z nich sama vůbec nerozumím, ale máme tu svou vlastní elektrárnu a navíc ještě dvě náhradní. Máme tu také vlastní artézskou studni a čističku, takže s vodou nebude problém. Tady nalevo je rozvodna a tady hned před námi je elektrárna. Tam dál, kam míříme, je kuchyně, jídelna, koupelny a toalety.“

Prudký jas z neónových světel na stropě jen přidal na atmosféře strojené sterility; od šedozelených zdí se neodráželo žádné teplo. Tiché hučení naznačovalo přítomnost elektronického života v tomto nelidském světě, ale Culver si povšiml, že ani jeden z přístrojů nejeví zdání, že by byl v provozu. Blesklo mu hlavou, zda tam vůbec zůstal někdo, s kým bude možno komunikovat.

Po cestě pletencem chodeb, které mu připadaly neskutečně dlouhé, k jeho uším dolehlo úplně jiné hučení; to však zřetelně patřilo lidem - byl to zvuk mnoha hlasů při tlumeném hovoru. Když jejich trojice vstoupila do jídelny, hlavy se k nim otočily a veškerý hovor náhle ustal.

Dealey seděl na jednom konci místnosti a kolem hlavy měl obvaz přidržující bílé polštářky vaty, kterými měl zakryté oči. U téhož stolu, který stál v pravém úhlu ke třem řadám jídelních stolků, seděly dvě postavy v modrých uniformách, jednou z nich byla žena, a pak tam byli ještě dva muži v civilu. Jeden z nich cosi pošeptal Dealeymu, který pak vstal.

„Pojďte prosím dál, pane Culvere,“ vybídl ho Dealey. „A ta mladá dáma také. Doktorko Reynoldsová, pojdte se posadit k nám ke stolu.“

Mnozí z lidí v místnosti měli na sobě bílé pracovní pláště a všichni vypadali pobledle a vyčerpaně. Zvědavě pozorovali Culvera a Kate, skoro jako by se načerno vetřeli do nějakého exkluzivního klubu. Byly jim nabídnuty dvě židle a oba se usadili poblíž předního stolu. Doktorka si sedla vedle Dealeyho.

Ke Culverovi byly přisunuty dva hrnečky a konvice s kávou. Na znamení díků pokývl hlavou a nalil sobě i dívce. Cukr ani mléko jim nenabídli. Znovu se rozproudila konverzace, a když pozvedl hrnek k ústům, byl si vědom stěží potlačovaného napětí, které tu převládalo. Pohlédl na Kate; ta teď zírala do tmavě hnědé tekutiny, jako by jí právě ta odhalovala nějaký ztřeštěný důvod toho, co se stalo, nějakou šílenou logiku, proč by měl člověk z vlastního rozhodnutí rozbít zemi, na níž žil. Uvažoval o tom, koho ztratila ona osobně - manžela, rodinu, milence? Žádný snubní ani zasnubní prstýnec, takže asi milenec nebo dokonce milenci. Rodiče, sourozenci. Vzpomínka na ně musela nutně útočit na její city, jež se jí stávaly neoblomným trýznitelem, kterého může porazit jen zapomnění. Všichni v této místnosti prožívali stejná muka - ztrátu blízkých a milovaných, pomyšlení na škody, bezvýchodnost i strach z toho, co leží před nimi. Culver cítil, že i jím se jako plíživý noční stín šíří chlad.

Usrkl kávu a uvědomil si, že má patrně větší štěstí než ti kolem něj, neboť jeho ztráty v minulosti, to nejhorší z jeho utrpení, už bylo pečlivě uloženo a víko zabouchl na doraz. A přestože zatím pořád bojoval, aby přežil tento den, nebyl si ani jist, jestli mu na tom tolik záleží.

Dealey jednal s doktorkou a civilisty, které měl po obou stranách; všichni tři hovořili potichu, jakoby spiklenecky. Slepý muž vypadal unaveně a nezdravou sinalost jeho pokožky ještě zveličovalo křiklavé osvětlení místnosti. Culver musel obdivovat jeho výdrž a také uvažoval, zda si Dealey vůbec našel čas, aby si po té strastiplné cestě odpočinul. Ty oči ho musí bolet a vyčerpávající pro něj musela být i duševní muka z toho, že pořád ještě nevěděl, zda poškození zraku bude trvalé nebo ne. Teď ale vypadal úplně jinak než onen vystrašený, zmatený muž, kterého Culver tahal sutinami; skoro jako by odznak jeho úřadu (bez ohledu na to, jaký úřad to mohl být) znovu potvrdil jeho vnější masku; úřednický stav mu byl znovunalezeným brněním. Dealey zvedl hlavu směrem ke shromáždění a pootáčel s ní, jako by chtěl zachytit vlákna konverzace.

Muž vedle něj se vztyčil. „Mohu vás požádat o pozornost?“ zvolal. Jeho slova byla chladná a odměřená, představovala jakési popření zničující hysterie, která obcházela po místnosti od jednoho ke druhému a obletovala je jako nepokojný ovád.

Hovor ustal.

„Pro těch několik málo z vás, kteří mě ještě neznají - jmenuji se Howard Farraday a jsem hlavní inženýr kingswayské telefonní ústředny. Protože tu není nikdo s vyšším postavením, dělá tato skutečnost ze mě v této chvíli šéfa.“ Pokusil se o úsměv, ale úspěchu nedosáhl. Odkášlal si. „Od té doby, co v padesátých letech začaly další výkopové práce, Kingsway vždy hrála dvojí úlohu: automatické ústředny, která rozvádí asi tak pět set linek, a vládního hloubkového krytu. Většina z vás určitě ví, že tady končí vůbec první transatlantický kabel NATO.“ Znovu, se odmlčel. Byl to vysoký muž, jehož postava by se dala popsat asi jako robustní, kdyby neměl ramena svěšená pod tíhou událostí dne a pod očima stíny únavy. Když pokračoval, jeho hlas byl tišší, jako by ho předchozí sebedůvěra rychle opouštěla. „V několika posledních týdnech jste si tu - asi i vy - uvědomovali zvýšenou aktivitu; já bych k tomu dodal jen to, že je to běžný postup v obdobích mezinárodní krize. Ačkoli... ačkoli byla situace hodnocena jako závažná, nikdo si nepředstavoval, že... že... se události vystupňují do tak katastrofálních rozměrů...“

Culver zavrtěl hlavou, když slyšel jeho žargonové líčení genocidy. Káva v jeho ústech hned dostala hořkou příchut' a rána na stehně mu monotónně pulzovala. Zloba, hluboce pociťovaná nenávist k lidem, kteří tuto zkázu podnítili, však zůstávala prozatím zmrazená spolu se zbytkem jeho citů.

„...vzhledem k množícím se nepřátelským akcím na Středním východě a k ruské invazi do Íránu byla stejná pozornost věnována všem podobným vládním objektům...“

Muž jednotvárně drmolil, a to co říkal, Culvera pramálo zajímalo. Slova, jen slova. Nic nemohlo dostatečně popsat tu hrůzu, úděsné ztráty, katastrofu, ke které ještě dojde. Jeho pohled byl znovu připoután k dívce; stále se dívala k zemi a oběma rukama pevně svírala hrneček s kávou, bez ohledu na horko, které z něj sálalo. Ovinul jí prsty kolem zápěstí a zprvu nezaznamenal žádnou odezvu, ale pak se na něj podívala a směsice sklíčenosti a strachu v jejích očích pronikala do jeho vlastních zkrocených pocitů. Vyvinul jemný tlak na její prsty a teď už nasadila zmatený výraz; jako by se ho mlčky ptala, proč se to stalo, proč oni byli ušetřeni? Otázky, které si kladl sám a na něž neznal odpověď. Pro jednoho to bylo lidské šílenství, pro druhého vůle Boží. Žádné skutečné odpovědi.

Farraday právě mávl rukou k muži sedícímu po jeho levici, „...vedoucí pracovník Civilní obrany, Alistair Bryce. Vedle mě po pravé ruce sedí pan Alex Dealey z ministerstva obrany a vedle něj doktorka Clare Reynoldsová, která s tímto objektem spolupracuje už nějakou dobu, takže ji mnozí z vás už znáte. Dále tu máme dva důstojníky Královského dozorčího sboru, Boba McEwena a Sheilu Kennedyovou, které jste tu možná také občas vídali, když sem přicházeli na inspekci. Dnes tu s námi měli být ještě další, ehm, činitelé - na odpoledne byla naplánována porada. Bohužel se do krytu nedostali.“ Pohybem hlavy si odhodil pramen vlasů, který se mu houpal nad čelem, a horní část trupu při tom zaklonil dozadu, jako by to mělo napomoci tomuto gestu. „Alexi, teď byste možná chtěl pokračovat vy.“ Vysoký muž se spíše sesul, než posadil; ruce měl teď zaťaté do stolu před sebou a ramena svěšená.

Dealey nevstal. Naslouchat muži, jehož výraz zakrývala bílá maska obvazu, bylo trochu deprimující.

„Dovolte mi, abych začal tím,“ spustil a jeho hlas překvapivě zaplnil šedo zelené stěny jídelny, aniž by se zvedl nad úroveň běžné konverzace, „že vám řeknu, že si uvědomuji, co každý z vás v této chvíli musí prožívat. Obáváte se o své rodiny, o své milované, kladete si otázku, zda přežili atomový výbuch. Bojíte se i o sebe: je tento kryt bezpečný před radioaktivním spadem, je tu dost potravin a vody, co zbude ze světa, který známe?“

O dvou věcech vás mohu ujistit okamžitě: jsme zde velice dobře chráněni a máme tu zásoby, které vydrží alespoň na šest týdnů, spíše však déle. Pokud jde o vodu, ti z vás, kteří tu jsou zaměstnání, asi vědí, že zde máme svou vlastní artézskou studnu, takže odpadne riziko kontaminace. Myslím, že je důležité podtrhnout právě tyto faktory, abych vás zbavil alespoň části té příšerné zátěže, kterou nesete.“

V místnosti stále vládlo nepřijemné a nepřírozené ticho.

„Pan Farraday se už zmínil o tom, že jsem z ministerstva obrany. Patřím k oddělení, které se věnuje ochraně předních činitelů politického a veřejného života, a nejspíš byste mě nazvali styčným důstojníkem, který má na starosti vládní kryty - jsem prostě jeden z těch chlapíků, kteří dohlížejí na to, aby naše podzemní obranné objekty byly stále v provozuschopném stavu.“

Předklonil se nad desku stolu, jako by celou místnost zasvěcoval do jakéhosi tajemství. „Právě díky této specifické úloze disponuji znalostmi o každém podzemním i hloubkovém krytu veřejném i vládním v Londýně i v okolních hrabstvích, a proto vás mohu ujistit, že nejsme ani sami, ani izolováni.“

Konečně se ze shromáždění ozval šepot - konečně nějaká reakce. Dealey zvedl ruku, aby posluchače uklidnil.

„Než vám poskytnu všeobecné údaje o těchto krytech a řídicích střediscích, bude asi nejlepší, když zhodnotíme naši stávající situaci, a jsem si jist, že otázky, které vás nejvíce trápí, se určitě týkají toho, co se přesně stalo a jaký je rozsah škod v naší zemi.“

Oběma dlaněmi se opřel o stůl. „Bohužel nemáme žádnou možnost, jak zjistit odpovědi na tyto otázky.“

Tentokrát už byl šum hlasitější a ve všeobecném hluku zazněly i hněvivé hlasy. Farraday se do toho vmísil.

„Spojení s ostatními stanicemi se dočasně přerušilo. Prozatím ani nemůžeme navázat kontakt s podzemním telekomunikačním střediskem u katedrály svatého Pavla, které je od nás vzdáleno ani ne jednu míli.“

„Soustava tunelů přece měla tenhle systém chránit,“ řekl ostře jakýsi technik černé pleti, který seděl poblíž Culvera.

„Ano, máte naprosto pravdu: kabelové tunely a hluboké tunely metra měly poskytnout telekomunikačnímu systému dostatečnou ochranu. Zdá se, že rozsah škod napáchaný použitím atomových bomb byl hrubě podceněn a že životně důležité úseky této soustavy byly narušeny.“

Ozval se Dealey. „Z informací, které jsme shromáždili! ještě předtím, než spojení selhalo, se domníváme, že na Londýn a blízká předměstí bylo namířeno alespoň pět nukleárních bojových hlavíc.“ Olízl si rty, čímž poprvé od chvíle, kdy porada začala, prozradil známky nervozity, a další slova vyrazil ze sebe rychle, jako by se obával tyto informace sdělit. „Nejsme si absolutně jisti, ale máme za to, že těmi cíli byly Hyde Park, Brentford, Heathrow, Croydon a ten poslední někde na severovýchodě města. Jednalo se o jedno až dvoumegatunové zbraně, které vyvolaly výbuchy na zemi i ve vzduchu.“

Culver byl zmaten. „Moment,“ řekl a zvedl ruku jako dítě! ve škole. „Říkáte, že kabelový systém je vyřazený, je to tak?“

Ačkoli jejich nedávná konverzace byla jen útržkovitá a skládala se převážně z výkřiků, Dealey jeho hlas hned poznal. „Je to tak,“ odpověděl.

„Tak proč nemůžeme komunikovat pomocí rádia?“

Odpověděl Farraday. „Jedním z účinků nukleárního výbuchu je i to, čemu říkáme EMI - elektromagnetický impulz. Je to vlastně příval radiových vln, který může zničit elektrické sítě komunikačních systémů na území několika set mil. Jakékoli obvody s citlivými součástkami - sem patří rádia, televizory, radary, počítače, a také všechny systémy připojené na kabely, jako telefony a rozvodné sítě elektřiny, jsou vystaveny neuvěřitelně silnému příkonu proudu, který způsobí jejich přetížení a zničí je. Řada vojenských zařízení už byla proti EMI chráněna zabudováním citlivých obvodů do vodivých pouzder a položením kabelů hluboko pod zem, ale zdá se, že ani to nebylo dost účinné.“

„Ježíši, co je tohle za hovadiny,“ řekl Culver tiše a ti, kteří seděli vedle něj a kteří to slyšeli, souhlasně přikyvovali.

Dealey se pokoušel utiшит neklid, který se šířil místností jako tlumené dunění hromu. „Musím zdůraznit, že tyto podmínky jsou pouze dočasné. Jsem si jist, že kontakt s ostatními kryty bude navázán velice brzy. Ujistil mě o tom osobně pan Farraday.“

Farraday se na něj překvapeně podíval, ale rychle se zase vzpamatoval. „Myslím, že můžeme s jistotou předpokládat, že i ostatní podobné úkryty zůstaly neporušené a i ony se už pokoušejí navázat spojení.“

Culver přemítal, zda toto prohlášení bylo i pro ostatní tak neuspokojivé jako pro něj. Překvapilo ho, když najednou promluvila Kate. Její hlas byl sice skleslý, ale dost zřetelný, aby ho slyšeli všichni v místnosti. „Proč nikoho neupozornili?“

„Ale vždyť přece obyvatelé byli upozorněni, slečno, ehm...“ Doktorka Reynoldsová se k němu naklonila a zašeptala mu jméno. „...Garnerová. Jistě jste slyšela, že situace...“

„Proč nikdo nevěděl, co se stane?“ Tentokrát už byl v její otázce slyšet ledově rezavý tón.

Než Dealey odpověděl, zavládlo u předního stolu krátké a rozpačité mlčení. „Nikdo, nikdo si doopravdy ani nedovedl představit, že některá země bude tak pošetilá ne, šílená, aby rozpoutala jadernými zbraněmi třetí světovou válku. Odporuje to veškeré logice, veškerým rozumným úvahám. Naši vládě nelze klást za vinu, že jiný národ má sklony k šílenství. Když pozemní jednotky Sovětského svazu provedly invazi do Íránu se záměrem obsadit všechny ropné státy, byli Sověti varováni, že budou podniknuta odvetná opatření Spojených světových sil...“

„Chtělo je to zastavit, už když ovládli Afghánistán a pak i Pákistán!“ křikl kdosi zezadu.

„Lituji, ale politická debata je v této chvíli zcela zbytečná. Uvědomte si však, že v době afghánského konfliktu ještě neexistovaly žádné Spojené síly - měli jsme pouze NATO a Spojeneckou smlouvu. Zkrátka a dobře, západní mocnosti neměly dost sil na to, aby Rusy odrazily; anebo jsme si alespoň nevěřili natolik, abychom použili sílu, jakou jsme měli. Teprve když státy v Perském zálivu konečně dospěly k závěru, že Západ je tím menším ze dvou zel, mohli jsme rozmístit naše síly do strategických pozic.“

„Kdybychom ale Rusy předtím nevyhladověli pomocí obilí a nafty, nikdy by nebyli tak zoufalí, aby podnikli tu invazi,“ ozval se znovu tentýž hlas.

„Pan Dealey už řekl, že teď není čas na takovouhle diskusi,“ přerušil ho Farraday v obavě, že by se jim porada mohla snadno vymknout z rukou. Hysterie visela ve vzduchu; i to nejmenší narušení pořádku by se mohlo změnit v hněvivý výbuch a možná dokonce i v projevy násilí.

„Možná to ani nebyli Rusové, kdo ty rakety odpálil, takže dokud nebudeme vědět víc, nehádejme se sami mezi sebou.“ Hned vzápětí svých slov zalitoval, neboť si uvědomil, že právě zasel čerstvé semínko dalších úvah.

Dealey se rychle pokusil chybu napravit. „Jde o to, že si nikdo nepředstavoval, že se situace dostane do takto kritického stavu. Naše vláda rovněž činila přípravy na válku, ale jen pro případ, že by proti všem předpokladům skutečně vypukla.“

„Tak proč se nám, veřejnosti, neřeklo, že hrozí už tak bezprostředně?“ Culverův chladný hněv byl namířen výhradně na Dealeyho, jako by on, reprezentant vládní moci, byl za to osobně zodpovědný.

„A vyvolat tím celonárodní paniku? K čemu by to bylo dobré? A kromě toho, nic nebylo jisté; svět už si v minulosti užil falešných krizí víc než dost.“

A svět tropil planý poplach už mnohokrát předtím, pomyslel si Culver trpce. Dívka zavrtěla hlavou; byl to sotva patrný, žaluplný pohyb, který prozrazoval zmatek i zoufalství.

„Opakuji,“ pokračoval Dealey, „prvořadým motivem pro všechny z nás je přežití. Podařilo se nám přežít to nejhorší a teď se musíme vypořádat s následky.“ Jeho oči jako by provrtávaly bílou záhu, která je překrývala, a vyzývaly každého v místnosti, aby nepopíral jeho slova. „Za okolností, v nichž se nacházíme, nemohou mít úvahy o minulosti sebemenší konstruktivní hodnotu,“ dodal zbytečně.

Stísněné ticho naznačovalo zdráhavý souhlas.

„Teď nám snad pracovník Civilní obrany poskytne informace o tom, co se bude dít v několika následujících týdnech.“ Dealey se opět svezl do židle. Jeho zakrytý obličej byl neproniknutelný a jen jazyk, který se mu mihl po už tak dost vlhkých rtech, znovu prozrazoval jeho vnitřní nervozitu.

Člen Civilní obrany dospěl k názoru, že bude působit autoritativnějším dojmem, když bude při hovoru stát. Alistair Bryce byl drobný, proplešatělý muž, jemuž po obou stranách kulatého

obličej visely laloky tváří, a těžké váčky pod očima dotvářely dojem, že má obličej vyplněný hustou a roztékající se kapalinou. Oči měl však pronikavé; ani na chvíli nezůstávaly v klidu a hbitě tékaly po místnosti.

„Napřed několik slov o tom, co se pravděpodobně událo nahoře nad námi. To, co vám teď řeknu, vás vyleká, rozruší, ale doba lži už skončila. Máme-li přežít, musíme spolupracovat jako jeden tým a musíme si vzájemně důvěřovat.“ Jeho oči teď přelétávaly po místnosti už poklidněji. „Ručím vám za jedno: naše šance na přežití jsou dobré; porazit nás může pouze náš vlastní strach.“

Zhluboka se nadechl, jako by se měl ponořit do hluboké vody, a v metaforickém smyslu takový pocit opravdu měl.

„V oblasti Velkého Londýna bylo přímo zabito šestnáct až třicet procent obyvatel. Vím, že úřední čísla se přiklánějí k nižší hodnotě odhadu, ale jak už jsem řekl, teď je čas na poctivost. Podle mého názoru bude počet mrtvých činit nejméně dvacet osm procent a to je pořád střízlivý odhad.“

Na chvíli se odmlčel, aby tato zneklidňující informace mohla projít hlavami přítomných. „Dalších třicet až třicet šest procent bylo výbuchem zraněno. Mnozí byli asi rozmačkáni padajícími budovami nebo byli uvězněni v jejich troskách, někteří byli pořezáni letícími kusy skla. Seznam různých druhů zranění by byl nekonečný, takže nemá smysl je podrobně rozebírat. Stačí jen říct, že popáleniny, stav šoku a případy zmražení dosáhnou masových rozměrů, a mnozí jistě utrpěli trvalé nebo dočasné poškození zraku způsobené popálením sítnice při záblesku.“

Tlak vyvolaný explozí jednotlivých bomb poškodil přibližně sedmdesát pět procent území Velkého Londýna, většina výškových budov se zřítila, stejně jako mnohé mosty, a většina silnic byla zavalena sutinami, vyvrácenými telegrafními sloupy, sloupy veřejného osvětlení a převrácenými vozidly. Asi tak ze třiceti procent domů ve městě a v předměstích nezbylo nic než trosky a přes čtyřicet procent jich bylo tak poškozeno, že v bezprostřední budoucnosti je nebude možno opravit. Asi vám nemusím říkat, že ve městě nespíš nezůstalo jediné okno nerozbito.“

Bryceův obličej vypadal, jako by se z něj zcela vyplavila krev, a jeho převislé laloky připomínaly prázdné měšce. Ač se to mohlo zdát perverzní, zřejmě nacházel útočiště ve svých vlastních chladných faktech, jako by slova vůbec neměla nějaký reálný význam, jako by to byly jen jakési zvažované statistické údaje o nějaké vymyšlené válce. Byl to postoj, který mu podle všeho umožňoval vypořádat se s vlastními pocity. „Škody způsobené požáry budou rozsáhlé a obávám se, že naše hasičské sbory tu nebudou skoro nic platné. Většina Londýna nad námi je možná v plamenech.“

Teď už nešlo déle zadržovat výkřiky, vzdechy a zoufalé sténání. Někteří plakali otevřeně, zatímco jiní jen tak seděli a ponuře zírali přímo před sebe, jako by viděli cosi vně této místnosti, vně tohoto krytu. Snad právě to utrpení tam venku.

Kate se sesula na stůl a Culver si jí přitáhl blíž k sobě, přičemž musel vyvinout mírný tlak, aby překonal její počáteční odpor. Spolu s ním a Dealeym dnes zažila patrně více hrůz než kdokoli jiný v této místnosti, protože to oni byli venku během té zkázy, to oni utíkali do bezpečí s davy lidí a ukrývali se v tunelech. Málem je zaživa sežraly krysy. Uvažoval o tom, kolik by toho ještě snesla, než by se úplně přestala ovládat.

Bryce zvedl obě ruce, aby lidi utišil, a zdráhavě ze sebe vypravil: „Je tu ještě jeden důsledek jaderného útoku, s nímž je třeba se vypořádat. Vím, že je to pro každého z vás obtížné, ale je nutno se postavit čelem k realitě toho, co se stalo, a toho, co se ještě stane. Když si budeme vědomi nejhorších následků atomové války, nic už pro nás nebude neočekávané, nic už nás nebude demoralizovat. Snad,“ dodal zlověstně. „Dalším problémem pro každého, kdo přežil výbuch, je totiž radioaktivní spad. Obyvatelé města měli většinou necelou půlhodinu na to, aby se ukryli dříve, než klesne radioaktivní prach. Ti, kteří zůstali nechráněni po dobu šesti hodin po útoku, dostali smrtelnou dávku radiace a zemřou během několika dnů nebo týdnů, to podle individuální dávky. A samozřejmě, ti, kteří byli zraněni při výbuchu nebo v důsledku jeho průvodních jevů, budou vůči radioaktivitě mnohem méně odolní. Neoficiální údaje uvádějí, že do

dvou týdnů po útoku na Velký Londýn zemrou nebo budou umírat asi čtyři milióny lidí, a to na následky smrtelné dávky více než šesti tisíc radů.“

Když promluvil Farraday, jeho hlas zněl roztržeseně, a Culver měl pocit, že svou otázku pokládá spíše v zájmu svých zaměstnanců než z vlastní zvědavosti.

„Můžete nám říct, kolik lidí po tom všem zůstane naživu?“

Všechny oči se stočily na pracovníka Civilní obrany. Chvilí přemýšlel, jako by v duchu počítal mrtvoly.

„Řekl bych, a je to z mé strany jen hrubý odhad, že přežije stěží jeden milión Londýňanů.“

Znovu se odmlčel a sklopil oči, jako by očekával pozdvižení; zastřené ticho, které zavládlo v místnosti, však působilo mnohem hrozivěji.

„Žádným z těchto údajů si nemůžeme být jisti,“ prohlásil Dealey spěšně. „Nikdo nemůže hodnověrně předvídat následky jaderného útoku, protože tu není žádný precedens - alespoň ne v tomto rozsahu.“

„To máte naprostou pravdu,“ připustil Bryce, „ale moje postřehy jsou víc než jen pouhé domněnky. Za posledních několik let byly na toto téma vypracovány četné a velice zasvěcené studie oficiální i neoficiální, které si za základ pro odhady vzaly zkázu způsobenou v Hirošimě a Nagasaki. V úvahu byla očividně vzata technická dokonalost moderních zbraní, jakož i jejich podstatně vyšší úderná síla a v neposlední řadě i životní podmínky dnešní společnosti. Svě předpoklady tedy беру jako kompromis mezi výpočty vládních a nezávislých odborníků.“

„Stejně si ale nemůžeme být jisti.“ Dealeyho výtky byla naprosto zřejmá. Culver usuzoval, že někdy v dřívější době se konala mnohem důvěrnější porada těch, kteří teď sedí u stolu vepředu; jakási tajná konference, kde se rozhodoval o tom, co by se mělo říct ‚masám‘ (v tomto slově teď byla smutná ironie). Zdálo se, že všichni z nich nejsou téhož názoru.

„Máme tam venku rodiny!“ Byl to divoký výkřik a Culver se otočil, aby pohlédl na drobného muže u prostředního stolu, který se vztyčil se zatátnými pěstmi a slzami hněvu v očích. „Musíme se za nimi dostat! Nemůžeme je tam venku nechat samot...“

„Ne!“ V Dealeyho hlase zněl nesmlouvavý chlad. „Nemůžeme opustit kryt a někomu pomáhat. Bylo by to pro nás osudné!“

„A vy si myslíte, že nás to zajímá?“ Tentokrát povstala jakási žena, které proudem kanuly slzy z očí. „Vy si myslíte, že tady máme pro co žít? Že je tohle život, který bychom chtěli žít?“

Přidaly se k ní další hlasy.

„Prosím vás!“ Dealey znovu zvedl ruce. „Nesmíme se přestat ovládat! Lidem venku můžeme pomoci jen tehdy, když sami přežijeme a stejně tak i ostatní podobné útvary. Když zpanikaříme, pak ti, kteří přežili výbuch, nebudou mít sebemenší šanci. Musíte to pochopit!“

Farraday se vymrštil. „Má pravdu. Když opustíme tenhle kryt příliš brzy, budeme vystaveni smrtelným dávkám radioaktivního jedu. Jak pomůžeme těm venku, když se sami zahubíme?“

Pochopili logiku jeho argumentu, ale rozbourané city se nechtěly podříditi tvrdé realitě. Ozývaly se další výkřiky, některé z nich urážlivé a namířené zejména proti Dealeymu, jakožto zaměstnanci ministerstva obrany.

Pořádek v místnosti nastolila s ledovým klidem doktorka Reynoldsová.

„Jestli teď někdo z vás vyjde z tohoto krytu, zemře během několika týdnů, možná i dnů.“ Hovořila teď hlasitěji, aby ji v nastalém hluku bylo slyšet. I ona stála, ruce měla zastrčené v kapsách svého rozepnutého bílého pláště, a zřejmě to byla právě uniforma její profese, co jí dodávalo na důvěryhodnosti. Představovala dokonalý fyzický opak Dealeyho, muže, který byl loutkou vlády, jež přivedla jejich zemi do války. Jejich vášnivá nevraživost vůči Dealeymu byla možná neoprávněná (a většina z přítomných si to uvědomovala i přes hněv, který pociťovali), ale byl tam, byl to jeden z těch byrokratů bez tváře, měli ho teď přímo na dosah ruky.

Doktorka Reynoldsová si byla dobře vědoma, proti komu je namířena stupňující se hysterie, a v jistém ohledu to dovedla i pochopit, neboť Tito otrávení lidé potřebovali něco hmatatelného, co by mohli obvinít, někoho, koho by mohli činit zodpovědným. Dealey, pokud jde o ně, jste to vy!

„Mohu vám říct toto,“ pokračovala, když hluk začal slábnout. „Nebude to hezká smrt. Napřed budete mít pocit jako na zvracení, pokožka vám zrudne, ústa i hrdlo se vám zanítí. Nebudete mít moc sil. Následovat bude zvracení a několik dní budete trpět nesnesitelným průjmem. Pak se možná začnete cítit trochu lépe, ale ujišťuji vás, že to nebude trvat dlouho.“

Všechny tyto symptomy se vrátí s novou zuřivostí a budete se potit, na kůži se vám udělají puchýře a vypadají vám vlasy.

Ženy zjistí, že se jejich menstruační cyklus vůbec nebude řídit obvyklými pravidly budou krvácet silně a bolestivě. Muži budou pociťovat bolesti v genitáliích. Pokud přežijete - o čemž pochybuji, zůstanete sterilní, nebo ještě hůř: je tu vysoká pravděpodobnost, že vaši potomci budou abnormální.

Leukémie je patrně choroba, o které toho už víte dost.

Až se přiblíží váš konec, ucpou se vám střeva. Možná, že ze všech těch potíží se vám právě tato bude zdát jako ta úplně nejnejpříjemnější.

Nakonec, a v tom je snad jisté milosrdenství, vás postihnou kruté křeče, a to už vám bude vše lhostejné. Upadnete do krátkého komatu a pak zemřete.“

Oči za velkými brýlemi postrádaly jakýkoli výraz.

Ježíši, pomyslel si Culver, ta tedy nechodí kolem horké kaše.

„Pokud byste ještě měli zájem, jsou tu i další, již méně závažné následky ozáření.“ Byla ledově nemilosrdná a záměrně je strašila, jen aby zůstali. „Jídlo vám nebude dělat dobře. Všechny tkáně ve vašem těle budou dramaticky stárnout. Bude se vám stahovat močový měchýř, zlomeniny kostí nebudou srůstat, dále vás může postihnout zánět ledvin, jater, onemocnění míchy i srdce, bronchopneumonie, trombóza, rakovina a aplastická anémie, což povede k podkožnímu krvácení - prostě pod pokožkou vykrvácíte k smrti.“

A jestli vám to nestačí, tak budete mít to potěšení pozorovat ostatní kolem vás, jak umírají stejným způsobem, budete sledovat utrpení těch, kteří už dospěli do pokročilejších j stadií, a stanete se svědky toho, čím brzy budete procházet i vy sami.

Takže jestli chcete odejít, jestli se chcete tomu vystavit, i když víte, že budete tak nemocní, že nebudete schopni ostatním pomoci, opravdu nevím, proč bychom vás tu měli držet. Dokonce budu sama žádat, abyste mohli odejít, protože jinak budete v tomto krytu vyvolávat jen samé rozbroje. Má někdo zájem?“

Posadila se, když bylo jasné, že zájemci nebudou.

„Doktorko Reynoldsová, děkuji vám za to, že jste nám objasnila realitu situace,“ řekl Dealey.

Doktorka se na Dealeyho ani nepodívala, ale Culver postřehl, že si jeho díky nijak nepovažuje.

„Teď, když jste slyšeli vše z toho nejpesimističtějšího pohledu, už snad můžeme pokračovat v konstruktivnějším duchu.“ Dealey se letmo dotkl obvazu, který měl přes oči, jako by ho rozčiloval. „Už jsem říkal, že v tomto krytu nejsme izolováni. Víím, že naše komunikační spoje jsou dočasně přerušené, ale jistotu nacházíme ve vědomí, že těch, kteří přežili výbuch v krytech podobných tomu našemu, je mnoho. A všichni, kteří se nacházejí v centrální oblasti, jsou propojeni buď prostřednictvím potrubní pošty nebo soustavou londýnského metra.“

„Když bylo z provozu vyřazeno naše radiové a telefonní spojení, tak dá přece rozum, že byly zničeny i všechny tyhle tunely,“ zvolal kdosi.

„Máte docela pravdu. Jsem si jist, že některé tunely jsou poškozené, možná dokonce i zcela zničené, ale na to, aby se mohl zhroutit celý systém, jich je příliš mnoho. A navíc, určité budovy byly postaveny tak, aby nukleární explozi přečkaly, například ‚pevnost‘ v Montague House nebo Admiralita na třídě Mail. Nebudu vás zatěžovat podrobnostmi o všech bunkrech a takzvaných citadelách, které byly postaveny od poslední světové války, ale mohu vám říct, že jen v soustavě tunelů Severní linky je alespoň šest krytů, a to pod stanicemi jako Clapham South a Stockwell...“

Jakkoli se Dealey zdál být upřímně sdílný, když tu tak vyjmenovával další kryty v Londýně a okolí, Culver měl pocit, že jim stále něco zatajuje, že stále neříká vše. V duchu jen pokrčil rameny; od tohoto okamžiku bude moc těžké důvěřovat komukoli z vládních kruhů.

„...a někde mimo Londýn bude zřízeno Národní řídicí vlády a země bude rozdělena pod správu dvanácti regionálních sídel a třiatvaceti subregionálních velitelství...“

Jestlipak teď někdo z místnosti Dealeyho opravdu poslouchá?

„...a řídicích středisek na úrovni hrabství a okresů...“

Dávalo něco z toho vůbec smysl?

„...a řídicím střediskům na úrovni okresů budou podřízena pracoviště, která budou působit jako spojky zajišťující styk s obecními orgány...“

„Dealey!“

Hlavy se otočily, aby pohlédly na Culvera. Dealey přestal hovořit a po rtech se mu rychle mihl jeho hbitý jazyk.

„Už jste někomu řekl o těch zvířatech tam venku?“ Jeho hlas zněl vyrovnaně, ale jisté napětí v něm přece jen slyšet bylo. Kate vedle něj ztuhla.

„Nemyslím, že zrovna to nás teď musí trá...“

„To nás tedy musí trápit, Dealey, protože dřív nebo později budeme muset vyjít ven do tunelů. Hlavní vchod zasypaný, vzpomínáte si? Tunely pro nás představují jedinou cestu, jak se dostat ven.“

„Pochybuju, že zůstanou pod zemí. Půjdou si hledat.. potravu... nahoru na zem. A v tom případě zajdou na následky ozáření.“

Culver se pochmurně usmál. „Tak tohle jste si moc nenastudoval.“

Do hovoru se vmísil Farraday. „O čem to mluví? Co je to za zvířata?“

Zareagovala na to doktorka Reynoldsová. Sňala si brýle čistila je kapesníčkem a začala: „Dealey, Culver a slečna Garnerová byli venku před krytem napadeni krysami. Zdá se, že ty krysy byly mimořádně velké a přinejmenším nezvykle dravé. Napadly a pak požíraly lidi, kteří přežili výbuch a uchýlili se do tunelů.“

Farraday se zamračil a obrátil se na Culvera. „Jak velké vlastně byly?“

Culver rozpráhl ruce jako chvástavý rybář. „Jako psi,“ odpověděl.

A znovu nastalo ticho a užaslé zděšení.

„Pro nás nebudou představovat žádnou hrozbu,“ trval na svém Dealey. „Než opustíme kryt, většina téhle havěti stejně pojde.“

Culver zavrtěl hlavou a doktorka odpověděla: „To byste doopravdy měl vědět, pane Dealey. Možná jste na to chtěl raději zapomenout. Víte, určité formy života jsou vůči radiaci vysoce odolné. Například hmyz. A stejně tak i krysy.“

Znovu si nasadila brýle a s povzdechem pokračovala: „A jestli jsou tihle tvorové potomky krys, které před pouhými několika lety terorizovaly Londýn a podle jejich velikosti bych řekla, že ano, pak vůči radiaci budou nejen odolné, ale bude jim dokonce prospívat.“

Zvuk.

Napjatě se zaposlouchal.

Škrábavý zvuk.

Čekal.

Nic. Teď to ustalo.

Klimpton se chtěl protáhnout, ale nebylo tam dost míst ani na to, aby si jen natáhl nohy. Napjal svaly v zádech a kroutil krkem, přičemž se zdržel sténání, protože nechtěl vzbudit ostatní.

Kolik už je hodin?

Na zápěstí mu zeleně svítil digitální displej hodinek.

23:40. Noc.

Jiný způsob jak rozeznat noc ode dne tu neměl, tady v jejich malém zaprášeném vězení nic jiného nebylo.

Jak dlouho? Dobrý bože, jak dlouho už tu jsou? Dva dny? Tři? Týden? Ne, tak dlouho tu být nemohli. Nebo ano? Když se stíny nemohou pohybovat, čas nic neznamená.

Ale co ho to probudilo? Že by Kevin zase ve spánku vykřikl? Co si ten chlapec teď asi myslí o světě dospělých?

Klimpton si sáhl pro malou úzkou baterku, kterou měl v kapsičce košile, ťuknutím do přepínače ji rozsvítil a úzký paprsek světla zakryl rukou. Nutkání rozsvítil větší baterku, která visela na stropě přímo naci jeho hlavou, bylo silné, ale musel šetřit bateriemi; nedalo se odhadnout, jak dlouho tady budou muset zůstat. I se svíčkami se muselo šetřit.

Posvítil na syna a světelný bod se jen zlehka dotkl chlapcových očí. Jeho spánek byl rozkolísaný a neklidný i bez toho, aby mu kazil zřejmě hlubokou dřimotu. Kevinův obličej byl pokojný, rty měl pootevřené a pouze šmouha od prachu na jedné tváři svědčila o tom, že vše není zcela v pořádku. Nepatrný pohyb zápěstí a vedle chlapcovy tváře se ve světle objevil další obličej, ale ten byl starý; jeho zašedlá pokožka připomínala vyschlý a zkrabatělý papír. Babička měla ústa také pootevřená, ale nebyla v nich už taková živočišná nevinnost jako u jeho syna. Otvor o rtech se už nedalo ani mluvit - byl příliš otevřený, dutina příliš černá a hluboká. Zdálo se, že s každým vydechnutím z ní uniká další kousek života. A jeho syn, který k ní byl otočený obličejem, tento unikající život do sebe nasával, jako by těmi krátkými a mělkými vdechy své babičce potichu ukrádal její životní podstatu.

„Lane?“ Hlas Klimptonovy ženy zněl jakoby z dálky a ospale. Obrátil na ni světlo a ona před ním přivřela své ještě ne zcela otevřené oči.

„Všechno je v pořádku,“ zašeptal. „Zdálo se mi, že zvenku něco slyším.“

Odvrátila se od něj a zavinula se do svého spacího pytle. „To byla asi Cassie,“ zamumlala. „Chudák pes.“ Než zhasl baterku, Sian se už zase vrátila do svého snu, což ho ani nepřekvapilo; od té doby, co se schovávají v tomhle improvizovaném krytu, toho moc nenaspala, stejně jako on.

Ian Klimpton seděl ve tmě pod schody, které vedly do sklepa, uši měl napjaté a díval se do tmy. Během hodin strávených ve tmě už slyšel tolik zvuků; padající trosky, vzdálené dunění i exploze, které stále silně otřásaly zbytky jeho domu. Někdy měl pocit, jako by pod základy nepřetržitě projížděly vlaky, ale byl si jist, že to není možné. Bomby jistě zničily všechno nad zemí a dost možná i pod ní. A kdyby nic jiného, nebyl tam už přece žádný proud, který by vlaky poháněl.

Jeho zásluhou byla rodina zachráněna. Sian se mu dříve posmívala, když si horlivě četl v brožuře ministerstva obrany, která obsahovala pokyny pro přežití, a i on sám pociťoval rozpaky nad pozorností, kterou té knížce věnoval. Nicméně ji bral vážně. Napřed ne, pochopitelně. Původně, když mu brožurka propadla schránkou na dopisy na rohožku u dveří, si ji chtěl jen zběžně prohlédnout a pak ji vyhodit do popelnice, ale něco ho přimělo, aby si ji nechal a uschoval mezi knihy ve své pracovně. Racionální obava, že by mu jednoho dne mohly být tyto instrukce užitečné! A napětí kolem států v Perském zálivu ho později přiměje aby ji znovu vyhledal a pokyny prostudoval mnohem pozorněji.

Brožurka radila majitelům domů, aby hledali útočiště ve svých vlastních prostorách ve sklepě nebo ve vestavěné skříni pod schodištěm. Klimptonův dům měl obojí: pod schody vedoucími dolů do sklepa byla vestavěná skříň. Kdyby zašli až tak daleko, aby si všechna okna přetřeli bílou barvou, udělali by ze sebe terč posměchu pro celé okolí a to dokonce i tehdy, když světová krize dosahovala kritického bodu, ale opatření uvnitř domu mohli podniknout, aniž se o nich dozvědělo okolí. Sem patřilo pořízení několika plastických kbelíků (pro sanitární účely i k uchovávání vody), jakož i obstarání zásob potravin v konzervách, ale ty se neuložily nahoře ve spíži, kde by zmizely běžnou spotřebou, ale přímo dolů do sklepa, na polici, kde zůstanou zapomenuty, pokud (nebo dokud) nebudou zapotřebí. Nechávat si spací pytle a lůžkoviny po ruce, někde, kde by se mohly bez problémů popadnout, když by nastal stav ohrožení. Mít několik baterek i lampu a navíc i zásobu baterií, svíčky. Nádoby. Přenosná kamínka. Lékárničku. Ostatní věci jako časopisy, knížky, obrázkové seriály pro Kevina. Toaletní papír. Prostě všechno důležité.

Nepořádek pod schody se musel samozřejmě uklidit. A zvenku se o dveře vestavěné skříně opře potrhovaná matrace, kterou snesl z půdy. Byl vděčný i za starý prádelník, který stál celý otlučený a nikým už nechtěný v koutě sklepa; spolu s matrací opřenou o dveře poskytne dodatečnou ochranu. Nezakryl ale malé sklepní okénko, jehož horní polovina byla už nad úrovní ulice, a když celou

čtvrť zburcovaly sirény, už na to nebyl čas. Pro rodinu však udělal vše, co jen mohl, a díky tomu to nejhorší přežili.

Možná toho mohl udělat víc. Mohl ve sklepě postavit zděný kryt. Mohl tam na schody navršíť pytle s pískem. Mohl posílit strop, mohl u schodiště vybudovat pevnější přístavek. Mohl odstěhovat rodinu na Skotskou vysočinu.

Ne. Svou povinnost vykonal. Málokterý muž by udělal víc. A co bylo nejdůležitější, když bomby explodovaly, byl doma se svou rodinou.

Kevin patřil k novému druhu podnikatelů. Jeho kanceláří byla jeho vlastní domácí pracovna, jeho pánem i nástrojem počítač, který tam měl. Pomocí několika hbitých úderů na klávesnici se mohl spojit s kteroukoli větší kanceláří společnosti, která ho zaměstnávala. Žádné kancelářské intriky, žádné dojíždění do práce, žádné podlézání šéfovi. I tak to byl život plný shonu a to mu vyhovovalo. Znamenalo to, že měl i podstatně víc času na Kevina.

Znovu ten škrábavý zvuk.

Někde venku, přímo ve sklepě.

Byl to pes? Že by si Cassie našla cestu do sklepa?

To není možné. Ke Kevinově zoufalství musel Klimpton nechat rodinného mazlíčka venku, protože nebylo možné, aby tam s nimi bylo ještě zvíře. Bylo by to příliš nehygienické kristepane, ono to bylo dost zlé i bez psích nečistot, které by se tam všude povalovaly. A Cassie by také potřebovala drahocenné potraviny. Poté, co bomby dopadly, byli nuceni naslouchat jejímu vytí. Pak celé dny kňučení a kňourání mohl to být i týden? Kevina ty zvuky rozrušovaly víc než samotná zkáza všude kolem nich. Teď už Cassie dlouho neslyšeli a Klimpton uvažoval, jestli pes nepřešel do jiné části domu, pokud nějaká část domu ještě vůbec stála. Anebo se Cassie zhroutila ke dveřím sklepa a přistrčila nos k úzké šterbině pod nimi, oslabená, vystrašená. Mrtvá?

Možná se dostala ven a teď se snaží prolézt sklepním okénkem.

Změnil polohu nohou a zasténal, když kosti zemdleně zaprotestovaly. Mohl spát pouze vsedě; tolik místa, aby uložili všichni, tam prostě nebylo.

Uvnitř skrýše měli podle všeho zůstat alespoň čtyřicet osm hodin a v domě, pokud možno opět ve sklepě, ještě mnohem déle, alespoň dva týdny, možná i víc. Až budě bezpečné vyjít ven, sirény se znovu rozezní.

Teď už mohl riskovat a zabudovanou skříň opustit, tím si byl jistý. Byli tu uvnitř určitě přinejmenším týden. A ze zápachu, který se linul z kbelíku, přestože tam sypali dezinfekční prostředek a zakrývali ho umělohmotným pytlem, by se všichni už brzy roznemohli.

Není třeba rušit ostatní. Mohl by jen trochu pootevřít dveře, aby se jimi protáhl s kbelíkem. Matrace vklíněná proti prádelníku by posloužila jako úniková chodbička. Když byl venku, mohl by i zkontrolovat psa.

Klimpton ze sebe setřásl pokrývku a hmátl po větší baterce, kterou si nechával po boku. Místo ní však rukou sevře babiččin kostnatý kotník, ale ta se ani nepohnula. Navzdor tomu, že vzduch uvnitř vestavěné skříně byl teplý a provlhlý, byla stará žena celá studená. Odmítala totiž vlézt do spacího pytle a tvrdila, že je to jako spát ve svěrací kazajce a že by nemohla ani dýchat, kdyby byla takhle zabalená. Spací pytel tedy používala jako matraci a tělo si ovinula příkrývkou.

Nahmatal baterku a pak sáhl po již plném plastickém kbelíku (všechny uvádělo do rozpaků, když si na tu věc museli sedat před ostatními, a nic na tom neměnila skutečnost, že byli jedna rodina a světlo nechávali zhasnuté - tma totiž nemohla zakrýt zvuky ani překrýt pachy, ale Klimpton neustoupil jejich protestům a nikomu z nich nedovolil vyjít z úkrytu). Kbelík se dal snadno najít i v té tmě, prakticky všechno tu bylo na dosah ruky. Zvedl ho za drátěnou rukojeť a znechuceně nakrčil nos.

Klimpton se pootočil a zatlačil do dvířek na pravé straně; jediný odpor představoval tlak matrace zvenku. Ramenem se zapřel do dřeva a mezera se rozšířila.

Za jeho zády se Sian neklidně pohnula. „Lane?“ zamumlala a její hlas zněl unaveně i naléhavě. „To je dobrý, jen spi. Nebud' ostatní.“

„Co to děláš?“

„Chci se zbavit toho zatracenýho kýblu,“ zašeptal.

„Je to bezpečný? Není to ještě moc brzy, takhle vyjít ven?“

„Když tam venku nezůstanu moc dlouho, tak ne. Tady ve sklepe jsme v bezpečí.“

„Prosím tě, buď opatrný.“

„Budu. Spi.“

Otvorem se musel protáhnout bokem, protože prádelník umožňoval mezeru jen o málo širší než dvanáct palců. Kbelík protlačil před sebou.

Jakmile vyklouzl ven, rozsvítil baterku, a než se odvážil dál, čekal, až mu v očích pohasne třpyt jejího světla. Matrace, která nad ním vytvářela měkkou a úzkou operu, páchla plísní a vlhkem a Klimpton ani nechtěl pomyslet na to, čím vším se hemží její útroby; za celé ty roky na půdě se z ní určitě stal báječný domov pro všelijakou havěť. Směs pachů z kbelíku a z matrace v něm vyvolávala pocit na zvracení, ale zápach jeho vlastních zvratků by to všem ještě více znepríjemnil. Klimpton ztěžka polkl. Čím dříve se dostane do relativně otevřeného prostoru sklepa, tím lépe.

Premýšlel, jestli tam nějaký sklep vůbec zůstal. Možná se celý dům zřítil a suterén je otevřen do nebe. Radioaktivnímu spadu. Hloupost. Kdyby, tomu tak bylo, už by o tom věděli. Tam dole vládlo ticho. Vzdálený hlomoz opravdu přicházel z dálky. A vzduch byl těžký, zatuchlý. Staré domy v Islingtonu byly pevné, postavené v době, kdy výrobu hel a malty nikdo neodflákl. Základy byly pevné. Stěny neotřesitelné. Z Londýna toho nejspíš moc nezbylo, ale Klimpton věděl, že řadové domy poskytují určitou ochranu, podle toho, z jaké strany výbuch přišel. Jeho vlastní řadový dům se nacházel zhruba uprostřed bloku, takže možná mě štěstí, pokud ovšem nebyla odhalena jeho přední nebo zač ní část.

S povzdechem úlevy se vyprostil. Odstrčil kbelík tafe daleko, jak to jen bylo možné, a na chvíli si odpočinuli Ramena už měl z ochranné chodbičky venku. S obáván zvedl baterku, protože měl strach z toho, co možná objeví očekával, že suterén bude v troskách, strop zřícený, všud sutiny. Možná bude dovnitř nakukovat noční obloha. Tiš si nadával za to, že zapochyboval o svých dřívějších logic kých úvahách. Paprsek světla potvrdil to, co si původně myslel.

Přestože chyběly pořádné kusy omítky, strop vydr neporušený. Klimpton rychle přelétl suterén paprskem svěc la a zastavil se, když světlo dopadlo na malé okénko, hrnula se jím dovnitř suť, která rozbila sklo i rám a vytvořila z trosek svah. Alespoň byl otvor okna zaplněn a nezbyval velký prostor; to pro případ, že by dovnitř pronikl zamořený spad.

Po loktech a kolenou se vysunul z chodbičky a postavil se. Hrudník se mu zvedal námahou a dost ho překvapilo že ho i tak nepatrné úsilí připravilo o dech. Nepříznivě tu projevíly ty dlouhé hodiny stísněné nečinnosti spolu zatuchlým vzduchem, který byli nuceni dýchat.

A znovu ten škrábavý zvuk. Hrudník se mu přestal zve dat a jeho dýchání se omezilo jen na krátké, téměř jen poloviční vdechy. Baterkou máchl do protějšího kouta. Nic tam nebylo. Pak podél spodní části jedné zdi. Staré Kevinovo kolo, tříkolka. Zlomená hračka vesmírné laserové pušky...! Sianina prastará pračka popeláři ji odmítli odvézt. Gramofon, takový ten starý typ, na který můžete nasadit až osm desek, elektronky popraskané a vnitřek zanesený prachem. Další kout. Světlo se odrazilo od starého zrcadla bez rámu. Víc nic. Další zeď, která se táhla dozadu ke schodům. Nic. Žádné harampádí, žádný vyřazený nábytek, jen... jen... něco, co by tam být nemělo.

Stín. Ale nic, co by jej vrhalo.

Přestal s baterkou pohybovat, upřeně se zadíval a...

Škrábavý zvuk shora!

Zběsilý zvuk. Drápky na dřevě.

Schody. Znělo to shora od schodů.

A pak kňučení. Vrnivé, žadonivé kňučení,

Klimpton ze sebe vydal krátký povzdech a pomalu a zhluboka se nadechl. Cassie ho zaslechla, že je tady dole. Ta stará chudinka se snaží k němu dostat. Posvítí baterkou nahoru do schodů a škrábání pak znělo ještě zuřivěji. Nejspíš pode dveřmi zahlédla světlo. Měl by ji raději uklidnit, než probudí ostatní.

Tiše, jak jen to bylo možné, Klimpton stoupal po dřevěných schodech a pociťoval současně úlevu i zklamání nad tím, že je Cassie stále naživu. Živá představovala problém.

Jakmile se přiblížil, ozvalo se rozrušené vyštěknutí. Drápání se jen vystupňovalo. Když se jeho hlava dostala na úroveň spodního okraje dveří, předklonil se, jednou rukou se opřel o nejvyšší schod a ústa přiblížil ke štěrbině pod dřevem.

Dole pod ním něco vylezlo ze svého neobvyklého stínu ve stěně.

„Cassie,“ řekl tiše.

Odpovědělo mu zemdlené vyštěknutí.

„Hodná Cassie,“ šeptal konejšivě. „Hodnej pejsek, jen buď zticha.“

Úpěnlivé kňourání pokračovalo.

„Já vím, Cassie, já vím, holka. Ty se tu bojíš, ty chceš být s námi. Jenomže já tě tam pustit nemůžu, teď ještě ne. Pochop, já sice chci, ale nemůžu.“

Odmítnutí bylo bolestné a silnému nutkání otevřít dveře se skoro nedalo odolat. Musel být však tvrdý, musel být pevný a neochvějný. Lidé byli důležitější než domácí mazlíčci. Pes by tam dole působil příliš mnoho potíží; hygienické i riziko by bylo příliš velké. Cassie byla nadmíru podrážděná, 'l Ze stínu se zrodil obrys dalšího těla. Chvilí setrval na l místě; temné tělo zakrývala okolní černá tma. Tvor se po hnul a plíživými kroky se připojil ke svému společníkovi. Klimpton zauvažoval, zda by neměl jen něco podstrčit pod dveře, jen tak, aby vrátil Cassie klid, aby ji uchlácholil.' Pes už se přestával ovládat a jeho pohyby byly stále rozrušenější.

„Psst, holka. No tak, Cassie, už se zklidni.“ Tón jeho hlasu byl už příkřejší. Zvuk psích pacek škrábajících do

dřeva připomínal nepřetržité a rychlé tření. „Hej, necháš toho!“

Cassie zakvilela, zatímco ti druzí tvorové vyklouzli z hlubokého stínu, který vlastně nebyl stínem, ale dírou ve zdi, trhlinou, která vznikla posunem země, pohybem betonu?

Prasklina se táhla dolů až do kanálů pod ulicemi.

Muž na schodech si neuvědomoval přítomnost plíživých! se štětinatých živočichů, kreatur, které teď rychle jedna (tm) druhou vylézaly z otvoru.

„Cassie, budeš už držet čumák?“ Klimpton zabušil dlaní do dveří, ale fenka štěkala ještě víc a z jejích výkřiků se1 vytratila veškerá slabost. Záhy začala vrčet a jejího pána napadlo, jestli tím utrpením kolem sebe nezešílela.

Zdola zazněl Sianin přitlumený hlas. „Lane, co se to tar nahoře děje? Všechny jsi nás probudil.“

„Táti, to je Cassie?“ ozval se Kevin. „Prosím tě, pusť sem, prosím, vem ji dolů.“

„Víš, že nemůžeme. Jen běž zase spát.“

Klimpton věděl, že chlapec teď bude plakat v náručí své matky nebo babičky. Ztracený pes! Jako by už tak neměli

dost trápení.

Když na dveře dopadlo něco pevného a těžkého, až dřevo v rámu zapraštělo, raději ustoupil. Bože můj, ten pes se ze zoufalství vrhl na dveře. Měl s tím zvířetem něco udělat ještě dřív, než šli dolů pod zem. Měl ji podříznout (ach ne, nedovedl si představit, že by to udělal) nebo ji měl nechat zamčenou v nějaké skříni. Jenže na to nebyl čas, nebyl čas přemýšlet, nebyl čas rozumně jednat.

Žuchnutí.

„Nech toho,“ zařval Klimpton a zabušil pěstí do dřeva. „Neřáde jeden pitomej.“

Jeden z nočních živočichů stál nehybně na dolním konci schodiště a v jeho žlutých očích se leskl odraz světelného paprsku. Dvě nohy s dlouhými drápy se opíraly o poslední schod, vyhrbený hřbet vyvolával dojem, že má zvíře zaoblený trup. Živočich si muže dlouze a podrobně prohlížel a čenich se mu chvěl, jak věřil ve vzduchu. Odtáhl se od schodu a číchal kolem plastického kbelíku, kam ho přivábil pach výkalů a moči. Zvuky prozrazující pohyb někde nablízku odpoutaly jeho pozornost.

Jeho oči, jimiž tvor skvěle viděl i ve tmě, rozlišily v méně hustém příšeří sklepa jakousi černou chodbičku. Odtamtud se nesly jiné pachy. Zvíře se cupitavými krůčky přiblížilo a vstrčilo do otvoru svůj dlouhý čenich. Zvuky, které tvor zaslechl, ho vzrušily, protože to byly hlasy lidských bytostí. Instinktivně vytušil, že bytosti, které vydávají takové zvuky, jsou slabé. Jeho čelisti se rozevřely, aby odhalily dlouhé ostré zuby, z nichž odkapávaly sliny.

Krysa vstoupila do chodbičky; její tělo se širokými a mohutnými zadními partiemi a vyhrbeným hřbetem se do ní pohodlně vešlo. Následovala ji jedna z jejích společnic. Pak další.

Naružovělý šupinatý ocas poslední krysy se sunul jako had v prachu na podlaze sklepa, než zmizel do tmy, která se uvnitř rozprostírala.

Cassie nahoře zběsile stékala, odbíhala ode dveří a pak se vracela a vrhala se na dřevo. Prudkost nárazů vyvolávala v Klimptonovi silné obavy, že pes ty dveře prolomí. Byl vyděšen jejím počínáním, protože se bál, že kdyby vnikla do sklepa, mohla by propadnout vražednému šílenství a zaútočit na lidi. Její vytí nemělo do projevů zuřivosti dát leko a Klimpton se otrásl při pomýšlení na následky kousnutí vzteklého psa.

Když si uvědomil prudkost dalšího nárazu na dveře, vrátil voravými kroky se od nich vzdálil a sáhl po zábradlí, aby si udržel rovnováhu. Jak by ji jen k čertu mohl uklidnit? Já by ji jen mohl ukonejšit? Jak by ji měl přimět, aby už zatrať ceně přestala? Nebylo už těch jejich útrap dost? Zaječení. Zdola. Sian! Kevin!

Obrátil se na schodech a paprsek světla sklouzl dolů. Klimpton se téměř zhroutil. Kdyby se zhroutil doopravdy, padl by mezi ně.

Sklep se totiž hemžil tlustými chlupatými těly; byl to černý koberec pohybujících se těl; krysy se tam jen rojily vzájemně se přesakovaly, chvíli nezůstaly v klidu, tu a tam „ se zvedly dlouhé zašpičatělé čenichy, aby zavětrily ve vzduchu, žluté oči podobné kočičím se leskly v jasné baterky! příšerná masa zmítajících se kreatur, a byly tak velké, tak obrovské, že nic podobného dosud nikdy neviděl, obhlédne šeredné...

„Néé!“ zařval, když výkřiky jeho blízkých překonaly jeho úlek. Když pohlédl přes zábradlí, viděl, jak živočichové mizí v chodbičce za matrací a míří do krytu. Dole pod ním křáčela jeho rodina.

Klimpton pádl po schodišti dolů, několik posledních schodů přeskočil a přistál mezi krysami, zavrával a dopal na kolena. Rozmáchl se baterkou a zvířata odběhla. Už zas stál na nohou, rozdával kopance, křičel na ně, a to bez ohledu na zuby, které se mu ponořily do svalů na lýti. Zatáhl za matraci a dveře vestavěné skříně se rozlétly.

Ve světle baterky nedávalo nic smyslu. Vše, co viděl, byla změť zápolících těl, tu a tam něco bílého, ale potřísněného tmavě červenou barvou a ta červená barva byla krev jeho rodiny.

Na záda mu žuchlo něco těžkého, ale Klimpton necítil, jak se mu do kůže zařezávají zuby ostré jako žiletky a odtrhují maso i s látkou jeho košile. Necítil tlamu, která se mu sevřela kolem stehna, ani její dlouhé řezáky, které si hledaly teplou tekutinu v jeho těle. Necítil drápy, které mu drásaly zadní část nohou, ani cvakající čelisti, které ho důkladně stiskly.

Cítil jen bolest své ženy, svého syna, své matky.

Chodidla zakončená drápy mu vyběhla po zádech, dosáhla ramen, zuby se zachytily za krk, srazily ho tak, že padl před sebe do otvoru, a v jejich krví zbroceném úkrytu se připojil ke své rodině.

Nahoře na schodech se dveře jen otrásaly, když se na ně Cassie vrhala; nárazy se stále zrychlovaly a nabíraly na prudkosti a vzduch se naplnil štěkotem, výkřiky a ječením.

A když křik nakonec utichl, ochably i rány. Když se ze sklepa ozývaly už jen zvuky žeroucích tvorů, psí štěkot se změnil v nářekavé úpění. A když rány ustaly úplně a dveře znehybněly, byl slyšet už jen jakýsi přidušený, kňouravý zvuk.

A zdola hltavé hlodání.

„Jak mu je?“

Doktorka Reynoldsová, která právě za sebou zamyšleně! zavírala dveře ošetrovny, překvapeně zvedla sklopené oči. Usmála se na dívku a Kate za tím úsměvem zpozorovala! únavu. A úzkost.

Clare Reynoldsová se opřela o dveře s rukama v kapil šách svého pláště, což býval její obvyklý postoj. „Dostane! se z toho,“ odpověděla a Kate si uvědomila, že se ta úzkosti nevztahuje pouze na Culyera, nýbrž na všechny přítomné.

„Dávka radiace nebyla v jeho případě příliš velká, řeklai bych, že méně než sto radů.“ Doktorka vytáhla balíček ci“i garet a nabídla ho Kate. „Kouříte? Ani jsem si nevšimla.“

Kate zavrtěla hlavou.

„Jste rozumná.“ Doktorka Reynoldsová si tenkým zap lovačem zapálila cigaretu. Zhluboka se nadechla, přivřela oči a tvář natočila k betonovému stropu. Gesto, kterým vyJ jmula cigaretu z úst a vydechla tenký pramínek modréhc kouře, bylo téměř elegantní. Její oči se znovu otevřely.

„Díky, že jste tu těch několik dní pomáhala.“

„Zaměstnalo mě to a to mi pomohlo.“

„Zdá se, že právě to tu bude dělat problémy: zaměstnanci tu mají většinou málo práce. Některé to bude svádět k apatii, jiné k nespokojenosti. Aby nepřestali myslet, potřebují něco víc než jen smrt a zkázu.“

„Farraday se snaží jim najít nějakou práci.“

„Povedlo se mu už navázat spojení?“

„Pokud vím, tak ne. Možná jsme jediní, kdo zbyli.“

Doktorka Reynoldsová si dívku zamyšleně prohlížela. Vypadala lépe než tehdy, když sem poprvé přišla, ale strach byl na ní vidět pořád; byla to stěží zakrytá nedůtklivost, stonek rákosu, který každou chvíli spíše praskne, než aby se ohnul. Vlasy měla čisté, živě žluté, oči už měly smířlivější výraz, ale stále ještě byly neklidné. Roztrženou blůzku nahradila pánská košile, která jí volně visela přes sukni. Na boku měla připíchnutý dozimetr, který měli v krytu nosit všichni; dozimetry měly být na konci každého týdne analyzovány místním radiologickým oddělením. Reynoldsová toto opatření dost dobře nechápala, protože v krytu bylo strategicky rozmístěno dost přístrojů, které by poskytly dostatečné varování o jakémkoli úniku radiace, ale dospěla k závěru, že se dozimetry používají kvůli psychologickému účinku, jako duševní posila pro ty, kteří je mají při sobě.

„Dala byste si kávu?“ zeptala se. „Já už ji zoufale potřebuju. Měly bychom aspoň příležitost si popovídat.“

Kate přikývla a doktorka Reynoldsová se odlepila ode dveří. Zamířily k jídelně.

„Bude Steve v pořádku?“ zeptala se znovu Kate, kterou lékařčina předchozí odpověď neuspokojila.

Jakýsi technik ustoupil, aby jim udělal místo a mohly tak projít po úzké chodbě. Doktorka Reynoldsová mu vděčně pokynula hlavou a krátce se usmála. „Ale ano, myslím, že bude v pořádku. Dávka radiace byla poměrně nízká, takže kromě nevolnosti a závratí byla nejhorším fyzickým následkem skutečnost, že na den, na dva zůstal sterilní, což mu v jeho stavu určitě nevadilo. Zato se ale obávám, že se mu podstatně snížila odolnost proti infekci, která má původ v kry1 sím kousnutí. Naštěstí nás úřady pro případ téhle choroby, j kterou ty potvory přenášejí, prozíravě zásobily proti jedem;“

Kate se zastavila. „Choroby?“

Doktorka ji vzala za paži a vedla ji dál.

„Hlodavci tohoto druhu jestli tomu dobře rozumím, jsou to mutanti před několika lety nakazili každého, koho! pokousali, extrémní formou leptospirózy. Brzy se ale našel léčebný prostředek a myslelo se, že tahle verbež konečně přišla o skutečnou superzbraň ze svého odporného arzenáj lu. Zdá se ale, že si zdravotnické instituce nikdy nebyly zcela jisté, takže pro případ, že by došlo k

nejhoršímu, se rozhodly neriskovat. Mezi zásobou léků jsem našla i prostředek, který nám od této hrozby pomůže.“

„Tak proč jsem nebyla nakažena i já? A Alex Dealey?“

Doktorka Reynoldsová pokrčila rameny. „Vás nekously, alespoň ne do hloubky. Vesměs jste utrpěla jen škrábance. Druhý den, když jsem vás uspala, jsem vám i Culverovi píchla injekci; ani já jsem neriskovala. A Dealeyho se ani; nedotkly.“

„Ale i on onemocněl.“

„Ano, ale to byla jen nemoc z ozáření. On i Culver doi stali zhruba stejnou dávku. Ne tak velkou, aby je zabila, alej dost velkou na to, aby je na nějaký ten den vyřadila z provozu. Jak víte, Dealey se prozatím už plně vzchopil.“

„Chcete tím říct, že to tak nevydrží?“

„Ale ano, bude v pořádku oba budou v pořádku. Tahle! nemoc se jim ale pravděpodobně během několika příštích! týdnů zase vrátí. Vzhledem k nízké dávce, kterou dostali,! však nebude trvat dlouho.“

Dolehlo k nim jednotvárné hučení generátoru a působii lo na ně uklidňujícím dojmem; byl to náznak toho, že techl nicka civilizace přece jen úplně nevypověděla službu. Prošly! kolem větracího zařízení a doktorka Reynoldsová mávla na skupinku techniků. Pozdrav jí oplatil pouze jeden z nich, podsaditý světlolasý muž.

„Doufám, že neplánují nějakou revoluci,“ poznamenala doktorka a vdechla kouř.

Obě ženy vstoupily do kuchyně a doktorka Reynoldsová nalila z opuštěného automatu na nízkém pultu dvě kávy. V jídelně bylo roztroušeno několik skupinek lidí, kteří spolu tlumeně rozmlouvali. Kate si do kávy nalila smetanu, doktorka Reynoldsová si dala turka. Našly si stůl u šedozelené zdi a lékařka vděčně klesla na židli, přičemž odklepala popel z cigarety do úzkostlivě čistého popelníku. Kate si sedla proti ní a upřeně se zadívala do velkých brýlí rámujících oči své společnosti.

„Jak dlouho bude Steve v takovém stavu?“

Doktorka Reynoldsová vyfoukla přes stůl pramínek kouře, přičemž mírně pootočila hlavou, aby jím nezasáhla Kate. „Vám na něm doopravdy záleží, vidíte? Já myslela, že jste se před Soudným dnem neznali.“ Soudný den byl název, který dali minulému úterku. Používali jej s povrchní lehkostí, ale všichni tu cítili, jak výstižně byl zvolen.

„Zachránil mi život.“ Bylo to stručné a bezvýrazné konstatování.

Doktorka Reynoldsová pozorovala, jak v misce s cukrem přistála moucha, a když viděla, jak se pak znechuceně prochází po balených kostkách cukru, uvažovala o tom, zda má hmyz nějaké ponětí o katastrofě, která zachvátila svět tam venku. Mávla rukou a zástupce říše hmyzu odlétl.

Znovu se podívala na dívku. „O koho jste přišla vy?“

Kate sklopila oči. „O rodiče. O dva bratry. Myslím, že zahynuli.“

Doktorka se předklonila a dotkla se jejího zápěstí. „Třeba to tak není, Kate. Pořád tu je šance, že přežili.“

Dívka zavrtěla hlavou a na tváři se jí objevil smutný, plačtivý úsměv. „Ne, tak je to lepší. Nechci si dělat naděje. A stejně tak bych nechtěla, aby trpěli. Je lepší věřit, že odešli okamžitě a s tak nepatrnou bolestí, jak to jen bylo možné.“

Doktorka Reynoldsová zamáčkla v popelníku cigaretu.

„Možná je to tak opravdu nejlepší. Aspoň nemůžete být zklamaná. Měla jste nějakého milence, přítele?“

„Měla.“ Nijak to neupřesnila. „To ale skončilo už předl několika měsíci.“ Byla na nívidět důvěrně známá bolest,! důvěrně známá alespoň doktorce Reynoldsové, protože už i ji předtím vyzozorovala na obličejích tolika lidí v krytu.j A také ji vídala pokaždé, když se podívala do zrcadla.

„Je to směšné,“ pokračovala Kate. „Já si nemůžu vzpomenout na rysy jeho obličeje. Pokaždé, když se snažím soustředit na to, jak vypadal, jeho obličej se zamlží jako špatně zaostřená fotografie. Ale ve snech je tak jasný...“

„Víte, Culver neměl nikoho.“

Kate už jí zase věnovala pozornost, ale než se doopravdy soustředila, nějakou chvíli jí to přece jen trvalo, protože vzpomínky se jí ze všech sil snažily zlomit.

„Řekl vám to?“

„Ne přímo.“ Clare sáhla po další cigaretě. „Tohle bych si ráda odepřela, ale nezdá se mi, že to má nějaký smysl. Chci říct, co by se mi ještě mohlo stát?“ Připálila si tentokrát zápalkou a odhodila ji do popelníku. „Když před několika dny v noci Culverova horečka dosáhla vrcholu, křičel zel spaní a něco volal, asi jméno nemohla jsem to pochytit. „

„Možná to byl někdo, kdo zahynul při útoku.“

„No, měla jsem z toho pocit, že se to stalo už předl dávnou dobou. Říkal pořád dokola: Já ji nemůžu zachránit, I voda ji už pohltila. Je pryč, pryč...‘ Domnívám se, že ta žena, jeho přítelkyně nebo manželka, se utopila, a on se za to cítí být nějak odpovědný.“

„Proč mi to říkáte?“

„To je jen takový pocit. Předpokládám, že jeho sny od něj halují klasické symptomy viny. Možná se s tou ženou pohádali a on ji pak nebyl schopen vytáhnout z vody. Kdo ví? Ať je tomu, jak chce, stále ho to trápí. Možná právě proto šel pro vás tam do toho tunelu.“

„Kvůli vině?“ Katiny oči se rozšířily překvapením.

„Ne, ne, to přesně ne. Ale muselo být velmi lákavé vás tam nechat a vklouznout do kiytu. Řekněme si upřímně, šance na to, že útok těch oblud přežijete všichni tři, byly pramalé. Věděla jste, že když dopadla první bomba, dotáhl do bezpečí i Dealeyho? Možná se snažil napravit něco, co v minulosti neudělal, nebo mu možná na sobě vůbec nezáleží. Možná jsou to oba důvody.“

„Mohlo by to být i tím, že je to úžasně statečný muž?“ „Hm, hm. Mohlo by to tak být. Zatím jsem jich ale moc nepotkala.“ Odklepla popel. „Abych vám ale odpověděla na otázku, kterou jste mi položila předtím, než jsme takhle odbočily. Culver by mohl být jako rybička už za den, za dva. teď spí, ale proč k němu později nezaskočíte na návštěvu? Myslím, že by vás rád viděl. Vůbec si myslím, že se k sobě hodíte.“

„Na to je ještě moc brzo. Tolik se toho udalo.“ „Tak jsem to také nemyslela. Chtěla jsem jen říct, že byste si mohli vzájemně poskytnout útěchu nebo jestli chcete morální podporu. Bůh ví, že to potřebuje každý z nás. Ale jak už jste naznačila, když půjde o to, jestli spolu spát, tak právě proto, že se toho tolik udalo, od teď už nebude na nic moc brzo. Kate, máte představu, čemu budeme muset čelit, až vyjdeme z tohoto krytu? Já to řeknu ještě jinak: jestli vyjdeme z tohoto krytu.“

„Ani na to nechci pomyslet.“

„Budete ale muset. Všichni na to musíme myslet, protože možná budeme jediní, kdo zůstal.“ „Doktorko Reynoldsová...“ „Zapomeňte na formality. Říkejte mi Clare.“ „Clare, nejsem praštěná. Mám určitou představu o tom, co se venku odehrálo, a vím, že to bude hrozné ne, příšerné, zatraceně příšerné, a vím, že už nic nebude stejné jako dřív. Napřed mi to bylo jedno, ale teď to chci přežít. Chci přežít, bez ohledu na to, co se stalo ze světa. Potřebuju ale trochu času, potřebuju se přizpůsobit. Dopřejte mi ten čas a já vám pomůžu se vším, co jen budete chtít. Nemůžu vám slíbit, že budu dobrou ošetřovatelkou - nesnáším pohled na krev, ale budu se ze všech sil snažit, abych vám pomohla, jak budu moct.“

Clare se usmála a popleskala Kate po ruce. „To víte, že jo.“

Chvíli mlčky upíjely kávu a doktorka uvažovala o tom, s čím se budou muset vypořádat, až se ocitnou venku. Vyhlídky to byly děsivé, v neposlední řadě i pro příslušníky! její profese, protože jí bylo jasné, že přinejmenším polovina, ne-li větší část městských nemocnic byla nejspíš zničena! požáry a příliš mnoho lékařů, ošetřovatelek a zdravotníků! ho personálu bylo zabito nebo zraněno. Potřeba lékařské! péče bude tak obrovská, že nebude možné jí uspokojit.

Není pochyb o tom, že neprodleně bude zahájen selektivní systém léčby. Zranění budou roztríděni do tří kategorií na ty, kteří léčbu pravděpodobně nepřežijí, na ty, kteří léčbu

pravděpodobně přežijí, a na ty, kteří přežijí i bez léčí by. Znamenalo to, že ti, kdo budou v kritickém stadiu ne1 moci z ozáření, ale i lidé se smrtelnými popáleninami či zraněními, nebudou vlastně nijak léčení (nebo věděla, že během diskusí, které jadernému útoku předcházely, to ne bylo schvalováno by jim v takovém případě mohly být! podávány milosrdně nadměrné dávky morfia). Dokonce i žal normálních okolností je v celém Spojeném království jensl tolik odborných pracovišť specializovaných na léčení popásl lenin, že se mohou vypořádat sotva se stovkou těžkýchi případů najednou, tak jaké si teď dělat naděje?

Masové transfúze krve pro ty, kteří následkem radiace! nebo zranění trpí krvácením, nebude možno uskutečnit;! vždyť pro případy nouze je v Londýně uloženo jen asi pěti tisíc pint krve; a kolik z těchto rezerv zůstalo po té devastaci? A jak dlouho asi vydrží ministerstvu zdravotnictví záso by morfia, aspirinu a penicilinu?

Snažila se uchránit svou mysl před všemi těmito úvahami mi, které se na ni valily, ale byly to nemilosrdné harpyje, j které jí odmítaly dopřát pokoje.

Ve dnech a týdnech, které budou následovat, vyvstanou! i další hrozby. Na ulicích nebo pod sutinami se budou povalovat milióny rozkládajících se mrtvol, lidských i zvířecích potrava pro hmyz... a všelijakou havěť. Bože, vždyť jen v Anglii žije údajně sto miliónů krys, tedy dvojnásobek lidské populace, a jen striktní opatření zabraňovala jejich neustálému početnímu růstu. Tato opatření se už nebudou...

„Jste v pořádku?“ Kate se k ní ustaraně naklonila. „Najednou jste smrtelně zbledla.“

„Hm? Ale, to jsem jen tak přemýšlela. Uvažovala jsem o té katastrofě, do které jsme se dostali.“ Zamáčkla zpola vykouřenou cigaretu a pak si zapálila další. „Krucí, s tímhle bych měla přestat. Cigarety by se tu brzy nemusely snadno shánět.“

„Chcete se se mnou pobavit o svých úvahách?“

„Ani ne, ale když už se ptáte...“ Třela si krk a krouživými pohyby rozháněla ztuhlost. „Jenom jsem uvažovala o chorobách, kterých bude všude plno, až se dostaneme ven. Když nebude možno na patřičné úrovni dodržovat hygienické zásady a když všechno bude hnít, pak enterické infekce...

”

Kate se tvářila zmateně.

„Promiňte střevní infekce by mohly brzy dosáhnout epidemických rozměrů. Některé z těch chorob postihnou dýchací ústrojí zápal plic, bronchitida, prostě podobné věci, zatímco jiní lidé budou mít potíže, jako jsou zánět jater, úplavice, tuberkulóza. Podle mě se rozšíří i tyfus a cholera. Také vzteklna, protože se nám ji nepodařilo zadržet za hranicemi země. Jakákoli nemoc i jakékoli oslabení bude mít naprosto nezvykle bouřlivý průběh a vše to povede k ještě horším chorobám. Z obyčejných spalniček by se mohla stát epidemie. Jakákoli dětská infekční nemoc by mohla sklátit tisíce, možná i milióny lidí. Meningitida, encefalitida dokonce i pohlavní choroby. Ten seznam je nekonečný, Kate, proklatě nekonečný a já nevěřím, že kdokoli z nás, ať už z vlády nebo z řad lékařů s tím může něco udělat! Zabili nás všechny, možná ne dnes a ani zítra, ale nakonec tomu nikdo neujde. V pekle žádná naděje není.“

Všechno to bylo vyřčeno nevýrazným a monotónními hlasem. Kdyby v doktorčině hlase byla slyšet alespoň záí střená hysterie, působilo by to na Kate méně děsivým do jmem. Ostatní lidé v místnosti se k nim začali dívat a Kate napadlo, jestli to také slyšeli.

„Clare, přece musíme mít nějakou šanci. Když se nár podaří dostat do jiných oblastí...“

Druhá žena si zhluboka povzdychla. „Zajímalo by měj kolik toho z naší země zůstalo. Nemáme žádnou možnost,jj jak zjistit, kolik raket bylo proti nám nasazeno. A ty části země, které nebyly zničeny, budou vystaveny radioaktivním? mu spadu, který tam zaneše vítr. Ach Kate, já bych tak ráda měla nějakou naději, a vím, že jako lékařka bych takhk mluvit neměla, ale jediné, co cítím, je zoufalá otupělost kdesj uvnitř, obrovská šedivá prázdnota, která nenechává prostot; pro nic jiného.“

Kate zapátrala v očích své společnice po nějaké známce vnitřního konfliktu, snad i po náznaku skrytých slz nebo dokonce hněvu. Její oči však byly bez výrazu. Nebyly chlad ne a nebyly mrtvé. Byly jen prosté jakýchkoli emocí.

Kate se v duchu otřásla a s vědomím, že noční můr ještě neskončila, se jí dotkl chlad. Teď to teprve začalo.

Culver se rozhlédl po ošetrovně a zadoufal, že někdo z ostatních pacientů bude vzhůru a bude mít chuť si popovídat. Pobyt na lůžku ho už nudil a nečinnost mu začínala lézt na nervy. Všichni tam však spali, což vlastně také očekával, protože jim byla předtím podána silná sedativa. Tlaku okolností zatím podlehli tři technici a důstojnice Královského dozorčího sboru. Jeden z techniků, mladší muž, kterému už bylo hodně přes dvacet, si podřezal zápěstí žiletkou. Zachránila ho jen krev, která vytékala pod dveřmi toalety. Žena, kterou Culver viděl první den svého pobytu v krytu v uniformě KDS, zkusila pilulky, které vzala ze skladu léčiv. Zvuky, které vydávala, když se dávala gumovou trubičkou, kterou jí násilím strkali do krku, ho předchozí noc vyburcovaly z hlubokého spánku.

Klesl na polštář a paži si zasunul pod hlavu, aby se podepřel. Podle doktorky byl v bezvědomí pět dní. Napřed ho postihla nemoc z ozáření a pak se ještě přidala reakce na krysí kousnutí, která si tuto jedinečnou příležitost prostě nenechala ujít. No, ještě měl štěstí. Stupeň ozáření byl nízký, ale i tak ho oslabil. Doktorka Reynoldsová však našla něco J proti infekci, a tak mu podala vysvětlení o chorobě, kterou! ta havěť přenáší, a preventivně naočkovala všechny v krytu, j Tady uvnitř jsou v bezpečí, říkala, ale nakonec budou muset vyjít ven, a proto je třeba, aby byli připraveni na jakékoli nebezpečí, které by tam venku mohlo číhat. Z jejich problému budou krysy tím nejmenším, pomyslel si Culver.

Nadzvedl příkrývku, aby se podíval na kousnutí. Rána j už nebyla ovázaná a zdálo se mu, že je podebraná. Nic! příjemného, ale už to příliš nebolelo. Přežije to.

Nechal příkrývku zase dopadnout na své nahé tělo, a zvedl hlavu k lůžku nad sebou. Všechno se mu zdálo být i svěží, jak už tomu po dozívající nemoci bývá. Neónová světla zářila čistěji, jasněji, dráty pod lůžkem nad ním mu připadaly ostré, jejich vzorek pravidelný. Dokonce i v tom j filtrovaném vzduchu se nesla čerstvější vůně. Už si ani ne dovedl vybavit všechny útrapy, kterými prošel až na silné! žaludeční křeče, ale doktorka Reynoldsová mu řekla, že v jednom stadiu nemoci zežloutl jako Číňan. Horečka mělai za následek nečekané bolestivé křeče ve svalu, neustálé f zvracení a delirium, a to vše, jak soudila, ještě zhoršovala! radice, kterou jeho tělo předtím pohltilo. Protijed našťstí účinkoval rychle a jedovaté látky z něj většinou vyšly potem l nebo průjmem hned během několika prvních dnů. Po tom všem ho v dusivém objetí držela celková vyčerpanost, a na tu byl jediným lékem naprostý klid.

Culver se už cítil dost dobře. Možná byl ještě trochu i slabý, ale byl si jist, že až vstane, síly se mu zase brzy vrátí. Jen kdyby věděl, kam mu dali jeho oblečení.

Odtáhl příkrývku a sundal nohy na podlahu, ale když se otevřely dveře, honem je zase vrátil na postel a přikryl sil dolní část těla. Vstoupila dívka a usmála se, když ho viděla, J jak sedí opřený na lůžku palandy.

„Vypadáte dobře,“ řekla a kráčela k němu.

Přítakal. „Cítím se, hm, fajn.“

Posadila se na okraj postele a trochu se předklonila, aby uhnula hlavou před horním lůžkem. „Nějakou dobu jsme se už báli. Nikdy mě nenapadlo, že lidské tělo toho může v tak krátké době tolik vyložit.“

„Jo, tak na to bych raději zapomněl. Vy jste o mě pečovala?“ Zdálo se, že ho to překvapilo.

„Střídaly jsme se s doktorkou Reynoldsovou. Nevzpomínáte si? Když ale horečka dostoupila vrcholu, byla u vás celou tu dobu ona.“

Zamnul si strniště na bradě. „Na něco si matně vzpomínám.“ Na chvíli se odmlčel a pak řekl. „Vybavuji si, že jste se na mě dívala. Pamatuji se, že na mě shlížel váš obličej. Plakala jste.“

Vyhnila se jeho pohledu. „Nevěděla jsem, jak je to vážné, jestli vůbec přežijete. Vypadal jste příšerně.“

„A vy jste si dělala starosti?“ Opět se zdálo, že je překvapený.

Kate se k němu přisunula a prsty mu projížděla v jeho rozčuchaných nazrzlých vlasech jako hrubým hřebenem. „V očích už máte jiskřičky.“

„Myslím, že to mají na svědomí všechny ty vitamíny, co do mě napumpovala naše paní doktorka.“

„Říká, že svým způsobem jste měl větší štěstí než my ostatní.“

Krátce se zasmál. „To si tedy musím poslechnout. Jak na to přišla?“

„Byl jste pryč od toho všeho tady. Váš mozek se během několika posledních dní soustředil jen na jediné: na sebezáchovu. I když jste byl v deliriu, stále bojoval, odmítal se vzdát. A Clare doktorka Reynoldsová říká, že váš mozek dělal ještě něco jiného.“

Culver ji něžně zachytil za zápěstí, aby mu už přestala jezdit prsty ve vlasech. „A co to jako mělo být?“

„Mozek je pozoruhodný přístroj, umí dělat několik věcí najednou. Zatímco vám pomáhal přežít, současně se i přizpůsoboval.“

„Přizpůsoboval?“

„Všemu, co se přihodilo. Trápily vás noční můry; podk zvuků, které jste vydával, to muselo být hrozné, ale celou tu dobu váš mozek přijímal, procházel vším, co se stalo, a..., no... jestli chcete, stravoval to. My jsme museli projít stejný mi etapami, ale při vědomí. My jsme to museli znovu a znova prožívat, a jak vidíte, někteří z nás to nezvládli, a těch, kteří to nezvládnou, je tu ještě víc.“

Pustil jí zápěstí a ruka jí spadla do klína. „A vy to zvládnete“

„Nejsem si jistá. Napřed jsem si myslela, že to bude nemožné. teď nevím. Je neuvěřitelné, co se člověk nauč snášet. Neřekla bych, že tahle válka bude pro nás někdy přijatelná, ale myslím si, že okolnosti, v nichž budeme žít, už ano. Budeme žít s tím, co budeme mít.“

Culver se podívil její proměně. Prvních několik hodinl v krytu byla vlastně pořád ve stavu hlubokého šoku a oni tehdy neměl příležitost, aby zjistil, co v ní doopravdy je. Hřbetem ruky jí přejel po tváři. „Zdá se mi, že tohle už tuj jednou bylo. Nebo něco na ten způsob.“

Kate se znovu podařil úsměv. „Ano, když jsme se sem dostali. Pomohlo mi to.“

„Mně taky. Chcete to zkusit znovu?“

Zamrkala a Culver usuzoval, že si tak odstraňuje vlhkost z očí. „Oba nás teď chtějí jinde,“ sdělila mu.

Zvedl obočí.

„Alex Dealey se chce s vámi setkat v operačním středisku.“ •

„Takže už ustanovil vedení firmy?“

„Narazíte tu na víc překvapení, než si jen myslíte. Do konce ani technici a inženýři, kteří tu pracovali den co den, vlastně vůbec nevědí, co všechno tenhle kryt v sobě skrývá. Zdá se, že i oni měli zakázaný přístup do velké části zdejšího komplexu.“

„Jo, to dává smysl. Úřady určitě nechtěly, aby se rozneslo, že takové podzemní bunkry vůbec existují. Lidi by si z toho mohli něco odvodit a mohlo by je to pěkně vylekat.“ Ušklíbl se. „Myslíte, že můžu vylézt z tyhle zatracený postele a doktorka mi za to nenaplácá na zadek?“

„Jasně, žádné ulejšování vám už trpět nebude.“

Potřásl hlavou a stále se usmíval. „Změnila diagnózu. Je tu ale jeden problém: půjdu tam nahatej nebo si z téhle přikrývky vyrobím tógu?“

„Dám vám vaše věci.“

Kate rychle kráčela ke dveřím na druhém konci ošetřovny; a při chůzi pozorně prohlížela lidi ležící na ostatních palandách. Zmizela za dveřmi a Culver zaslechl zvuky pro j zrazující, že otevírá a pak zase zavírá nějakou skříň. Vrátila „se s několika známými kusy oblečení.

„Vyčištěné, ale nevyžehlené,“ oznámila mu, když mu je hodila do klína. „Jo, a snažila jsem se něco udělat s tou dírou v džínách. Moc dobře to sice nevypadá, ale je aspoň zašitá.“

„To jste s tím měla fůru práce.“

„Jinak jsem ani neměla co dělat.“

Roztřídil si šaty. „Ehm, nechcete počkat venku?“

Znovu ho překvapila svým smíchem, protože teď v tom zvuku bylo slyšet nefalšované veselí. „Culvere, já vás celou tu dobu myla, utírala a viděla jsem všechno, co můžete nabídnout. Teď už je na stydlivost pozdě.“

Jeho nohy se dotkly podlahy, ale přikrývka stále zakrývala jeho nahotu. Začervenal se. „Tohle je něco jiného.“

Kate se otočila a stále se přitom usmívala. „Dobře, slibuju, že se nebudu koukat, ale ven nepůjdu. Možná ještě nejste tak silný, jak si myslíte.“

Když Culver vstal, pochopil, jak to Kate myslela. Zasáhla ho závrat' a honem hmátl po horním lůžku palandy. Okamžitě byla u něj.

„Klid, Steve,“ řekla. „Chvíli to bude trvat.“

Čekal, až se mu přestanou dělat mžitky před očima. Jednu ruku měl na jejím rameni a pramínky jejích vlasů mu dopadaly na prsty. Vnímal přirozenou vůni jejího těla, její svěžest i ruku, která ho objímala, teplo její ruky na svém boku.

„Díky,“ zamumlal. „Měl jsem vás poslechnout. Já se zase dám dohromady, ale mohla byste mě ještě chvilku přidržovat?“

To také udělala, a ráda.

„Tady by se člověk snadno ztratil,“ poznamenal Culver, když ho Kate vedla šedými chodbami. Pořád ještě cítil, že má slabé nohy, a stále se mu trochu točila hlava, ale vitalit; se mu do smyslů vracela tak rychle, že si až kladl otázku čím že ho doktorka Reynoldsová asi nacpala.

Je to dost rozlehlý areál,“ vysvětlovala mu Kate. „Ne předstírám, že rozumím zdejšímu technickému vybavení, ale zdá se, že je to vlastně retranslační stanice, alespoň podle toho technika pardon, inženýra, který mě tudy prováděl, Mezilehlé rozvody a motorem poháněné otočné voliče mil toho bohužel moc neříkají.“ Kate na něj pohlédla. „Je zvláštní se dívat na všechny tyhle elektronické přístroje, které! vlastně nic nedělají. Chci říct cítíte, že to je živé, poradí do toho jde proud, ale je to jako nějaký dřímající dinosaurus, který čeká, až ho něco vyruší.“

„Možná, že už taky vyhynul. V naší bezprostřední budoucnosti tahle technika třeba nebude hrát moc velkou roli.“

„Já bych bez elektrické přikrývky zimu asi nepřečkala.“

„Zkuste láhev s horkou vodou. Nebo jiné tělo.“

Uhnula před pohledem jeho očí a Culver si najednou při i padal jako hlupák. Pitomá poznámka, spílal si. Rychle pokračoval: „Asi se jim ještě nepodařilo navázat s někým spojení?“ I

„Ne. Zkusili to dokonce i pomocí děrné pásky telexu, ale žádná odpověď nepřišla. Nemáme prostě možnost, jak zjistit, co se venku děje.“

„Zrovna teď to možná není vůbec na škodu.“

Chodba se rozevřela a téměř vrazili do malé, ale ramenaté postavy, která se vynořila zpoza řady přístrojů sahající až ke stropu. Na rozdíl od mnohých mužů v areálu byl hladce oholen a své světle žluté vlasy měl pečlivě učešané.

„Nazdar,“ zahalekal ten muž téměř bujaře. „Jak se vede? I Už se cítíte líp?“

„Jo, dobrý.“

„Fajn. Uvidíme se později.“

Prošel kolem nich a s rukama v kapsách pracovního pláště pozvolna kráčel chodbou a nemelodicky si pohvizdoval.

„Zdá se, že má docela dobrou náladu,“ prohodil Culver a díval se za vzdalujícím se mužem.

„Jmenuje se Fairbank. Tady dole je to jedna z těch šťastnějších duší. Zdá se, že ho nic nerozhází. buď je nadprůměrně přizpůsobivý, nebo je to cvok.“

„A co ostatní? Podle toho, co jsem viděl posledně, nevypadali moc dobře.“

„Nálada se tu každou chvíli mění. Je to nakažlivé. Jeden den je tu atmosféra doslova nabitá nepřirozeným optimismem a druhý den přímo cítíte hlubokou depresi, která visí ve vzduchu. Viděl jste, jak jsou někteří na marodce rozrušení, a o některých, kteří tam byli ošetřeni, jste ani nevěděli, měli jste své vlastní starosti.“

Povšiml si robustně vyhlížejících dveří s malým proskleným okénkem v úrovni obličeje. Nade dveřmi bylo zabudováno červené výstražné světlo, ale teď bylo vypnuté. Kate zpozorovala, jak se Culver dívá sklem dovnitř.

„Věřil byste tomu, že tu mají i své vlastní rozhlasové studio?“ řekla.

Přistoupil k ní. „Tady mě už nic nepřekvapí.“

„Tudy.“ Chytila ho za paži a nasměrovala ho do chodby po jejich pravici. „Tady před námi je rezervní regenerační zesilovač. Teď, když tudy neprocházejí telefonní hovory, není skoro k ničemu.“

Prošli kolem místnosti, kde byly v podlouhlých nádržích usazeny řady baterií, nad nimiž se rýsovalo něco měděného, a Culver usuzoval, že právě tudy se rozvádí proud. Pak se ocitli v rozlehlém prostoru, o němž mu Kate řekla, že to je hlavní rozvodna. V řadách tu stály jednotně vyhlížející regály plné složitých přístrojů a vytvářely úzké chodbičky; tu a tam zahlédl na vozících monitory, v nichž poznal osciloskopy; signalizátory poruch hýly zbytečné, protože do teď žádné hovory nepřicházely. Culver zvedl hlavu a spatřil! masu kabelů, které tam nahoře drželo ve vzduchu mřížoví vyplňovaly celý strop a místy k nim vedly kovové žebříky!

„Jak je to ještě daleko?“

„Už tam skoro jsme.“

Konečně došli k zavřeným kovovým dveřím.

„Hlavní stan,“ řekla, když jimi procházeli.

Lidé v místnosti byli natočení zády ke Culverovi a pc zorně si prohlíželi nástěnnou mapu. Povšiml si, že tam jsou i další mapy většinou Spojeného království. Každou z nich zdobily špendlíky s barevnými hlavičkami. Jedna mapa byla přeškrtnuta sítí tlustých čar.

Dealey něco ukazoval na mapě, kterou měli před sebou! zabodl svůj baculatý prst do papíru v plastickém přebalu jako by zdůrazňoval jakýsi bod. Než se k němu Dealey otočil, Culver nemohl napřed postřehnout, co je na tom muži jiného.

„Nemáte obvazy,“ konstatoval. „Už vidíte?“

„Stejně dobře jako předtím.“ Ukázal na židli. „Jsem rád, už jste na nohou, ale neměl byste to přehánět. Odpočiňte si.“

Clare Reynoldsová obešla stůl, za nímž byli všichni shromážděni. „Už vypadáte o moc líp, Steve. Chvilí jste nám ale dělal starost.“

„Díky, že jste o mě pečovala.“ Byl rád, že může klesnout na židli.

„Z Kate se stala horlivá ošetřovatelka.“

Neodpověděl a místo toho zíral na Dealeyho. Tento za měšťanec ministerstva už sice odložil sako, ale kravatu měli stále upnutou až ke krku. Ostatní v místnosti Bryce, dále důstojník Královského dozorcího sboru a několik dalších, které Culver neznal jménem, vypadali ve svých krátkých rukávech a rozepnutých límečcích méně formálně. V upratovací venosti se Dealeymu vyrovnal pouze Farraday.

„Zdá se, že jsme měli štěstí a úkryt jsme našli právě včas,“ prohlásil Dealey, který seděl na židli za stolem. I ostatní si v místnosti vyhledali židle a jen Farraday se s rukama zkříženými na hrudi opíral o zed'. „Ještě chvíli a stupeň radiace by už byl příliš vysoký. Chci vám poděkovat za to, že jste mě sem dovedl.“

Culver to odmítl. „Jak jsem tenkrát řekl: potřebujeme jeden druhého. Jsem rád, že už máte oči v pořádku.“

„Zlepšilo se to po prvních několika dnech. Díkybohu to nebylo trvalé poškození.“

Culver si pomyslel, že ten člověk stále vypadá přepadle a unaveně, a kdo by se také divil? Bylo zřejmé, že Dealey mezitím převzal vedení na svá bedra, a tuto zodpovědnost mu Culver vůbec nezáviděl. Rozhlédl se po místnosti a na obličejích ostatních pozoroval stále stejnou zemdlenost. Možná měla doktorka pravdu: on, Culver, byl během posledních několika dnů hezky mimo.

„Příliš toho o vás nevíme, Culvere, až na to, že se dovedete o sebe ztraceně dobře postarat.“ Dealey se zamračil, jako by mu ten kompliment nešel z úst příliš snadno. „Můžeme se vás zeptat, jaké jste měl zaměstnání, než došlo k válečnému konfliktu?“

„Je to tak důležité?“

„Dokud se to nedozvím, nemohu říct. Jsme malá skupinka a pro naše přežití může být užitečná jakákoli individuální dovednost. Bezpochyby přežily i další skupinky vlastně celé komunity a já doufám, že se nakonec o všechny takovéto zdroje podělíme. Prozatím ale musíme spoléhat jen na sebe.“

Culver se pousmál. „Moje, ehm, povolání nám za těchto okolností asi moc nepomůže.“ Téměř omluvně, ale stále s úsměvem dodal: „Dělal jsem pilota helikoptéry.“

Dealey se zaklonil na židli a řekl: „Aha“. Jeho povzdech však prozrazoval určitý zájem.

„Měl jsem svou vlastní firmu. Jen já a parťák, který měl na starosti obchodní stránku věci. Pak jsme měli ještě jednoho pilota a pár lidí jako pozemní personál. Nic moc.“

„Co jste převáželi?“ chtěl vědět Farraday.

„Většinou zboží, občas i lidi. Působili jsme v Redhillu což je pro Londýn a jih země výhodné, ale neřekl bych, jsme představovali hrozbu pro Bristow, velkou helikoptérovou společnost, která sídlí v té oblasti.“ Zatrpkle se usmíval.

Farraday projevil zájem. „Jaké typy strojů jste měli?“

„Jenom tři. Jak už jsem říkal, byli jsme jen malá společnost. Naším největším strojem byl dvoumotorový Westland Wessex 60, který používáme promiňte, já pořád záporní! nám který jsme používali pro přepravu nákladů a jaký vzdušný jeřáb. Mohl pojmut až šestnáct pasažérů, takže st hodil na přepravu podnikatelů, obchodních cestujících neb pracovních čet po celé zemi. Dokonce jsme převáželi i nějakou kolik rockových kapel s jejich doprovodem na štape, ani ne tak kvůli rychlosti a pohodlí, ale spíš proto, že se jim líbilo, jaký dojem to dělalo. Pak tam byl menší stroj, BeB 206B, který jsme používali na menší zakázky, hlavně průzkumné lety a přepravu nákladů. Uvezl čtyři lidi, takže jsme ho využívali jako dopravní prostředek pro členy veden různých firem.“

Culver se teď na chvíli zatvářil nostalgicky. „Naším minem byl můj Bell 47, do kterého se vešli jen dva. Na téhle staré mašině jsem naučil létat řadu lidí, možná ne tak, aby to vyhovělo standardům Úřadu civilního letectva, ale dos dobře na to, aby tihle lidi ve vzduchu nikdy nepředstavovala nebezpečí pro sebe samé a ani pro jiné. Vybavil jsem ji tak, že jsem s ní mohl provádět i postřik polí, takže jsem dostal val spoustu zakázek od farmářů.“

Zjistil, že Dealey po něm tak nějak divně pokukuje, a uvědomil si, že tenhle člověk ho doslova vidí poprvé! (pokud ho ovšem nenavštívil na marodce, o čemž Culver f dost pochyboval). Ať už si Dealey spojoval s Culverovým hlasem jakékoli představy, teď měly být buď potvrzeny nebo f vyvráceny.

„Jen tak pro zajímavost,“ prohodil Farraday, „co vás míí nule úterý přivedlo do Londýna?“

„Snažil jsem se sehnat peníze na nový vrtulník, starý Bell 212, který odprodávala společnost Bristow. Neměli zájem o leasing, takže jsem musel dát dohromady peníze v hotovosti. Moje banka se nakonec nechala přesvědčit, že naše firma je schopná to splatit.“

„Vy jste žádal svou banku o půjčku v koženém saku a texaskách?“ zeptal se Dealey nedůvěřivě.

Culver se zašklebil. „Kvádro nosil Hany můj obchodní partner. A kromě toho, fáze škemrání už byla v podstatě za námi smyslem té schůzky bylo potvrdit dohodu.“ Široký úsměv se mu vytratil. „Měl jsem zpoždění, což Harry prostě nesnášel. Jistě už tam v bance byl, čekal na mě. Nejspíš se zrovna omlouval řediteli.“

„Možná je v té budově pořád a je v bezpečí,“ pravil Dealey, když si uvědomil, co se odehrává“ v Culverově hlavě.

Culver zavrtěl hlavou. „Ta banka stála poblíž kanceláří Daily Mirroru. Když jsme byli tam venku, viděl jsem, že z Mirroru a z budov okolo toho moc nezbylo.“

Ve vzduchu viselo ticho, které prolomil sám Culver. „Tak co teď? Předpokládám, že důvodem téhle porady je prodiskutovat naši budoucnost.“

Farraday se odlepil od zdi a s pažemi stále zkříženými na hrudi se posadil na roh Dealeyho stolu. „Přesně tak, pane Culvere. Musíme formulovat akční plán, který by postihoval nejen dobu těch několika týdnů, po kterou budeme muset zůstat v tomhle krytu, ale také to, co se bude dít, až odtud vyjdeme.“

Culver se rozhlédl po místnosti. „Neměli by tu být všichni? Týká se to nás všech.“

Pracovník Civilní obrany Bryce se rozpačitě zavrtěl na židli. „Víte, mezi námi, ‚činiteli‘, jestli to tak chcete říct, a zaměstnanci ústředny dochází bohužel k nepříznivému vývoji vzájemných vztahů. Zdá se to až neuvěřitelné, ale dává to za pravdu vládám, které po poslední světové válce předvídaly, že jako následek jaderné války vypuknou mezi obyvatelstvem nepokoje.“

„Možná jste si už všiml,“ vložil se do hovoru Dealey, „jak se mnohé vládní budovy postavené v poslední době pode bájí pevnostem.“

„Nemůžu říct, že bych si toho všiml.“

Dealey se usmál. „Už jen skutečnost, že jste si toho podobně jako ostatní veřejnost vůbec nevšiml, představuj úspěch pro všechny ty různé vlády, které si takovéto stavby objednaly. Byly postaveny jako pevnosti proti občanským revoltám nebo pokusům o státní převrat, a nejen pro případy revoluce, která by následovala po jaderné válce. Někteří mají dokonce kolem sebe příkopy dobrým příkladem é Mondial House v City nebo mají ztížený přístup do spodní patry. Ještě nápadnější je to v kasárnách gardové pluky v Kensingtonu, kde jsou ve venkovních zdech zabudované střelny.“

„Zadržte,“ zvedl Culver ruku. „Chcete tím říct, že tady dole probíhá nějaká revoluce?“

„Zatím ne,“ skočila mu do řeči Clare Reynoldsová. „V řadách techniků a zaměstnanců telefonní ústředny roste nelibost. Víte, tolik toho ztratili a nám, ‚činitelům‘, to klade za vinu. Je jim jedno, že i my jsme přišli o všechno a tuto válku nejsme osobně zodpovědní v jejich očích prostě představujeme válečné štváče.“

„Vy jako lékařka jistě ne?“

„Podezírají kohokoli, kdo o něčem rozhoduje.“

„Porady, jako tahle, kam nemají přístup, zrovna má dobrou službu neprokazují.“

• „Nemáme jinou volbu,“ pravil Dealey příkře. „Do procesu politického rozhodování přece nemůžeme zahrnout všechny. To by nebylo praktické.“

„Možná mají pocit, že právě kvůli takovému přístupu se svět dostal do téhle šlamastiky.“

Dealey a Bryce se po sobě podívali a první z nich řekl „Asi jsme se ve vás zmýlili. Mysleli jsme, že jako člověk který stojí mimo, ‚neutral‘, jestli chcete, byste mohl napc moci tento neproduktivní rozkol překlenout. Jestli ale máte pocit, že nemůžete spolupracovat...“

„Nechápejte mě špatně. Nejsem proti vám. Já nejsem proti nikomu. Co se stalo, stalo se a nic už se na tom nezmění. Jenom by mě strašně štvalo, kdyby všechno zase pokračovalo jako dřív, tedy způsobem, který nás přivedl do tohoto stavu. Rozumíte mi?“

„Ano, pane Culvere,“ pokývl Farraday. „Rozumíme vám, jak to myslíte. Bohužel to však není tak jednoduché.“

„To nikdy není.“

Dealey pokračoval: „Hned první den, který jste strávil v tomto krytu, jste sám zažil rozbroje v jejich řadách. Viděl jste, kolik jich chtělo odejít; odradila je pouze doktorka Reynoldsová, která na ně zapůsobila svým zdravým rozumem. Nemůžeme se přece zbavit odpovědnosti tak, že bychom dopustili vládu ulice.“

„Já nemluvil o vládě ulice. Mám na mysli kolektivní rozhodování.“

„Na to bude dost času, až tato krize pomine.“

„Tohle je krize, která nepomine.“ Culver cítil, jak v něm narůstá hněv, a vzpomněl si i na to, jak na něj Dealey v tunelu naléhal, aby tam Kate nechal na pospas krysám. Během jejich strastiplné cesty byla Dealeyho prioritou vždy jen záchrana jeho vlastní osoby. „Týká se to přece nás všech, Dealeyho, mě, vás, i těch chudáků venku za dveřmi. Není na nás, abychom rozhodovali o jejich budoucnosti.“

„To nás špatně chápete,“ pravil Bryce smířlivě. „Naším záměrem je jen plánovat, nikoli rozhodovat. Naše úvahy budou pak předloženy k diskusi všem lidem v tomto areálu. Teprve potom se učiní patřičná rozhodnutí.“

Culver se přinutil ke klidu. „Dobře, možná si to jen špatně vysvětluju. Možná, že ten váš způsob je jediný možný, třeba opravdu potřebujeme mít nějaký řád. Ale dovolte mi, abych vám řekl tohle: doby přesilovek jsou už za námi.“ S těmito slovy pohlédl na Dealeyho, jehož obličej byl teď bez výrazu.

„Můžeme to chápat tak, že nás podpoříte?“ otázal se Dealey.

„Udělám vše, co bude v mých silách, abych pomohl komukoli v tomhle krytu.“

Dealey dospěl k závěru, že nemá cenu toto poněkud dvojznačné prohlášení nepřijmout. Doufal, že v Culverov najde spojence, neboť každý přírůstek k jejich malé skupině vedoucích kádrů by vzhledem k jejich nepříznivě nízkému počtu byl jen vítaný. Kdyby se události vyvíjely tak, jali bylo zamýšleno, do krytu by se dostalo mnoho dalších ‚ne zúčastněných‘ a tento konkrétní problém by nyní nevyvstával. Byl zklamán, protože si představoval, že předchozí událost) vytvořili mezi ním a Culverem jisté pouto, ale teď viděl, mu pilot nedůvěřuje. Culver nebyl žádný hlupák.

„Výborně,“ prohlásil, jako by zažehnával spor. „Než sem přišel, právě jsme tu vyznačovali polohu krytů ve : a rozmístění chodeb, které je spojují. Ostatní mapy ukazují pozice třinácti regionálních vládních sídel po celé zemi a různých bunkrů, z nichž většina je vůči jadernému útoku naprosto imunní, tedy za předpokladu, že nedostanou příslušný zásah. Ty čáry vyznačují komunikační spoje mezi regionálními a subregionálními vládními sídly.“ Dealey ukázal nyní jednu mapu, která znázorňovala jihozápad Anglie. „Tadlí vidíte pozici hlavního velitelství pozemních sil Spojeného království, které operuje z obrovského bunkru u Wiltom poblíž Salisbury.“

„To odtamtud řídí vláda zemí?“ Culver už začínal být zvědavý.

„Ehm... ne. Národní sídlo vlády je vlastně na několika místech například v Bathu a Cheltenhamu, abych jmenoval alespoň dvě.“ Zdálo se, že váhá, a Culver si povšiml, Bryce mírně pokynul hlavou. Dealey to vzal na vědomí a pokračoval. „Ačkoli se tato fakta pečlivě držela v tajnosti aby se nedostala na veřejnost, bylo už učiněno několik víc než fundovaných odhadů o místě, kde se nachází tajný vládní úkryt. Ty dohady byly většinou i správné, ale žádný z nich nepostihl rozsah a složitost členění onoho krytu.“

„Kde je?“ promluvil potichu Culver.

Doktorka Reynoldsová škrtlá zápalkou a zapálila si cigaretu, která jí už nějakou chvíli sklesle visela v ústech. Farrajay se zvedl ze stolu, opřel se o zeď, rozpletl zkřížené ruce a zastrčil si je do kapes kalhot. Bryce se tvářil potěšený, jako by na přežití svých chlebočárců měl nějaký osobní podíl.

„Pod Viktoriinským nábřežím,“ pravil Dealey klidně. „Poblíž parlamentu. Podzemními chodbami je zajištěn přístup z Paláce, Downing Street a všech vládních budov, které jsou na těsně omezené na poměrně malé ploše města. Vlastní kryt se táhne od budovy parlamentu skoro až k Charing Cross, kde další chodba, která běží paralelně k tunelu pod stanicí metra Charing Cross Waterloo, přetíná Temži.“

„Takže tam jsou dvě chodby?“

„Ano. Ta druhá chodba, ta tajná, to je vlastně bunkr sám o sobě. V případě, že mosty v okolí budou zničeny nebo ucpané, představuje rychlý a bezpečný způsob, jak se dostat za řeku.“

„Jak se mohlo něco takového utajit? Jak se to mohlo postavit, aniž by se lidi o tom dozvěděli?“

„Nenapadlo vás někdy, proč se při výkopech kabelových tunelů a nových linek metra vždy nevyhnutelně překročí rozpočet a vždy to trvá déle, než bylo naplánováno? Linky Victoria a Jubilee jsou báječné příklady výkopových prací, které vysoko překročily přidělené finanční prostředky a přetáhly termíny dokončení.“

„Chcete tím říct, že se s jejich pomocí zakryly práce na tajných chodbách?“

„Řekněme, že byl vždy vyhlouben prostor, který pojal víc než jen linky metra. A všichni stavební dělníci alespoň ti, kteří pracovali na těchto choulolistivých projektech byli ještě před přidělením práce zavázáni mlčením podle Zákona o státním tajemství.“

„I tak ale muselo dojít k nějakému úniku informací.“

„Přesně tak, ale vláda vždy dala sdělovacím prostředkům pokyn, aby se tím v zájmu obrany země nezabývaly.“

Culver jen zprudka vydechl.

„Takže elita se o sebe pěkně postarala.“

„Žádná elita,“ pravil Dealey mrazivě. „Prostě přední činí tele a určití ministři, kterých bude zapotřebí, aby po takdj věto katastrofě zvedli zemi z kolenou. A pochopitelně i pří slušníci královské rodiny.“

„A myslíte, že měli čas, aby se do toho krytu vůbec dostali?“

„V případě zahraniční agrese je přeprava kabinetními ministry a členů královské rodiny vždy zajištěna, bez ohledů na to, na jakém místě se zrovna nalézají. Z hlavního stan se míle pod zemí táhne úniková cesta, která končí pod letištěm v Heathrow a odtud už lze uniknout do jakékoliv části světa.“

„Pokud ovšem letiště není zničené,“ podotkla Clare Reyová, z jejíchž pevně sevřených rtů vystupoval pramínek cigaretového kouře.

„V tom případě bude zajištěna přeprava do nějaké jiné části země,“ odvětil Dealey. Bezděčně zabubnoval prsty na desku stolu. „Zatím jsme nebyli schopni se spojit s hlavním stanem pod Nábřežím, jenže je pro nás životně důležité, aby chom toto spojení navázali. Až to dovolí úroveň radioaktivního spadu, máme v úmyslu vyslat malou průzkumnou čet, která by zjistila, jaké jsou nahoře podmínky. Také je zapotřebí zhodnotit stav tunelů, jimiž se do hlavního vládního krytu možná dostaneme mnohem bezpečněji.“

Podíval se Culverovi přímo do očí. „Doufáme, že budete souhlasit s tím, že se stanete členem této průzkumné čety.“

„Máte hlad, Steve?“

„Když o tom tak mluvíte, mám.“ Usmál se na Clare Reyovou, která mu tu otázku položila. „Vlastně hlady umírám.“

„Výborně, tak to má být. Za den, za dva budete jakožto znovuzrozený.“ Kývla hlavou směrem ke kantýně. „Dejte šij něco k jídlu a pak chci, abyste si na chvíli odpočinul. Nemá smysl to přehánět.“

Šla první a Kate s Culverem kráčeli těsně za ní. „Po této dlouhé poradě bych snesla k pití i něco silnějšího,“ prohlásila a přes rameno se na ně ohlédla. „Škoda, že se tady s tvrdým alkoholem tak šetří.“

Já bych si taky dal drink,“ souhlasil Culver. „Řekl bych ale, že tady dole toho moc na skladě nemají, co?“

„Chyba,“ ozvala Kate. „Je toho tu plno, ale Dealey si myslí, že je rozumné držet to pěkně pod zámkem. Příliš ohnivé vody, to není pro domorodce nic dobrého.“

„Možná má pravdu,“ prohodila doktorka. „Domorodci jsou už tak dost neklidní.“

„To je to vážně tak zlé?“

„Zlé to není, Steve, ale dobré taky ne. Dealey možná trpí nadměrným stihomamem, protože ta aevraživost je namířená hlavně proti němu - už vzhledem k jeho postavení vládního činitele. Ale třebaže je tenhle areál dost rozlehlý, stejně se tu do jisté míry projevuje klaustrofobie, a když se k tomu ještě přidá všeobecná melancholie nebo dokonce i potlačená hysterie, mohlo by to vést až ke krizové situaci. Příliš mnoho alkoholu by tu doopravdy nepomohlo.“

Culver musel mlčky souhlasit. Atmosféra v krytu se zdála být poněkud napjatá a Dealeyho nervozitu proto dokázal pochopit. Znovu pocítil únavu porada, ze které právě odešli, z něj vysála, veškerý elán, který předtím pocítoval. Překvapily ho propracované nouzové plány, které byly během těch desetiletí studené války a údobí uvolňování napětí, po celou dobu toho hnusajícího, nikdy přímo nevyhlášeného a svou trvající přítomností záludného konfliktu pravidelně prověřovány, doplňovány, upravovány a realizovány. Teď to všechno skončilo a ten konec měla na svědomí masová destrukce.

Dealey jim znovu popsal, jakým systémem teď bude země řízena, ale tentokrát poskytl více podrobností než při oné krátké poradě, které se Culver tehdy také účastnil.

Země teď bude rozdělena na dvanáct regionů a každý z nich bude fungovat jako samostatná jednotka, jako soběstačná buňka. Národnímu sídlu vlády bude podléhat dvanáct regionálních sídel, jim pak dvacet tři subregionálních velitelství, která budou vydávat příkazy řídicím střediskům úrovní jednotlivých hrabství a pak dál na úroveň okres a v rámci okresů ještě na úroveň nižších správních jednotek. Na konci seznamu byla stanoviště v jednotlivých obcích a v útulcích pro evakuované obyvatelstvo.

Každý region měl své vlastní velitelství ozbrojených vojenství velitelé regionů se svými štáby sídlili v hloubkových bunkrech. Tyto síly budou ve spolupráci s policií a mobii zvanými jednotkami Civilní obrany zajišťovat dodržovat nových výjimečných zákonů. Skladiště, lékárny a dokonce i supermarkety budou nyní pod přísnou kontrolou místních úřadů. Určité budovy, dálnice a hlavní silnice zrekvíruje : bo obsadí armáda. Hromadná evakuace naplánována neb la. Vlastně se dosti důrazně nedoporučovala, protože způsobila příliš velký rozvrat v už tak rozvráceném světě a do podrobně rozpracovaných plánů by vnesla jen sam zmatky.

Culver se otřásl při pomýšlení na Nový řád, který se už určitě ujímal vlády. Pokud ovšem rozsah škod nebyl větší než se očekávalo, a svět právě neumíral neschopen zadržet na jakýkoli pokus o určitou formu organizovaného! uspořádání.

Jeho úvahy byly přerušeny. Lékařka se prudce zastavila když k ní přistoupil jakýsi technik a něco jí řekl tichým a rozrušeným hlasem. Hned se zase obrátil, aniž by čekal na odpověď, a rychle kráčel pryč.

„Nějaký malér?“ zeptal se Culver.

„Nejsem si jistá,“ odvětila doktorka Reynoldsová, „ale zdá se, že se děje něco zajímavého. Ellison chce, abych si něco poslechnout.“

Následovala vzdalující se postava a došli do prostoru s ventilačním zařízením.

Skupina mužů, z nichž někteří měli na sobě bílé pláště a jiní zase běžný oděv, byli shromážděni kolem mohutného vzduchového potrubí, jehož šachta, jak Culver předpokládal, vystupovala na povrch země. Usuzoval, že radioaktivní prach je z nasávaného vzduchu odstraňován pomocí filtrů. Ve skupince stál i Fairbank.

„Je tu něco, o čem bychom měli vědět?“ Doktorka Reynoldsová nepoložila otázku nikomu konkrétnímu a byl to Fairbank, kdo jí odpověděl. V jeho očích se zračil jas, ale s ním i nejistota.

„Poslechněte si,“ vyzval je a otočil se ke vzduchovému potrubí.

I přes šum generátoru slyšeli mnohem vtíravější zvuk. Bubnování, neustávající rytmický tlukot.

„Co to je?“ otázala se Kate a pohlédla na Culvera.

Věděl to a doktorka také, ale odpověděl opět Fairbank.

„Děšť,“ prohlásil. „Tam nahoře prší jako nikdy předtím.“

Druhá část

Dozvuky

Jejich čas přišel.

Cítily to, věděly to.

Ve světě nad nimi se něco stalo, došlo ke zkáze, které nemohly porozumět, ale přesto si byly vědomé toho, že ti, jichž se vždy bály, už nejsou stejní jako dříve; byli postižení, oslabení. Bytosti se to dozvěděly od těch, které se skrývaly v tunelech, kde pobíjely lidi a požíraly je. Uspokojovaly chuť, která v nich dřímala už řadu let a zůstávala až dosud tvrdě potlačená, protože jejich přežití záviselo právě na tom. Krvežíznivost teď ožila a naplno se rozpoutala.

A tunely, kanály, potrubí, temné otvory, jimiž se plížily, aniž by věděly o jiném způsobu života nebo by po něm jen zatoužily, teď ležely v troskách a dovolily říši světla, aby pronikla do jejich vlastního ponurého království.

Pokradmu se vyplazily nahoru, celé zmatené neustálým bubnováním věřily ve vzduchu, vynořily se do deště, který jim promáčel jejich štetinatá těla. Napřed jejich bystré oči oslnil jas, byť zastřený nepřírozenou šedí, a ze začátku byly jejich pohyby nesmělé a bázlivé, stále se skrývaly předlidskýma očima, stále ještě se obávaly svého odvěkého protití nika.

Černé, deštěm zmáčené bytosti se vyrojily z temnu a kradly se troskami velkoměsta. Bylo jich mnoho a dychti po potravě. Pátraly po měkkém masu. Hledaly teplou krev.

10

Sharon Coleová si pomyslela, že jí nejspíš praskne močový měchýř, jestli s tím brzy něco neudělá. Naneštěstí ji děsila tma a dobře věděla, že všude kolem Jámy vládne naprostá temnota. Zdálo se, že všichni spí; strmě se svažující hlediště bylo prostoupeno jejich oddechováním, chrápáním a brumlavým kňouráním. Když jste nemohli spát, hrůza byla všudypřítomná, ale klidu a pokoje jste stejně nedosáhli ani ve spánku, který sužovaly noční můry.

Že je noc, to věděli jen díky hodinkám, a na základě dohody, kterou všichni mezi sebou udělali hned v prvních dnech, se poctivě snažili dodržovat jakýsi přirozený řád, jako by lpění na určitých rituálech dodávalo zdání normality i za nenormálních okolností.

Černočernou tmou držely v šachu pouze tři drahocenné svíčky; muži rozhodli, že baterie do kapesních svítilen jsou ještě cennější, a proto je nevyplývají v hodinách nečinnosti. Někteří navrhovali, aby se v noci úplně zhaslo, ale většina přítomných muži i ženy trvali na tom, že by si během doby spánku měli ponechat alespoň nějaké světlo možná stejně jako jejich neandrtálští předkové i oni věřili tomu, světlo udrží tísnivé duchy v uctivém odstupu. Většinou al odůvodňovali potřebu stálého zdroje světla možnostmi nejni nečekané situace, což dávalo smysl, ale všichni věděli, v těch malých mihotajících se plamíncích, které byly strati gicky rozmístěny po obvodu podzemního biografu, prosí nacházejí útěchu.

Sharon se neklidně zavrtěla na třech sedadlech, na nich ležela natažená, a tento pohyb pouze způsobil, že nepřijetí ný tlak uvnitř jejího těla jen vzrostl. Zaúpěla. Ach bože, buč muset jít.

„Margareto?“ zašeptala Sharon.

Žena, která ležela v téže řadě jako ona a která se jí ten dotýkala hlavou, se ani nepohnula.

„Margareto?“ řekla tentokrát hlasitěji, ale stejně nepřišli žádná odezva.

Sharon se kousla do dolního rtu. Ona i ta starší žení během posledních několika týdnů vytvořily nikdy nevyšle vény svazek, pouto vzájemné ochrany proti rozpakům i zikům jejich tíživého stavu. Byly ve skupině lidí, kteří přežil teď, když někteří zemřeli, jich bylo méně než padesá Sharon, která se v divadle v horním patře učila maskérkou bylo teprve devatenáct, byla hezká, štíhlá a povrchně zajímala o umění; Margaret, kulatá padesátnice, byla kdy veselá příslušnice čty uklízeček, které ve svých hnědýclj halenách pečovaly o tento obrovský kulturně obchodr komplex. Ve chvílích, kdy se stresové situace jejich úděh stávaly už příliš nesnesitelnými, poskytovaly si vzájemnou útěchu, a když se některá z nich zhroutila, k čemuž dochá zelo dosti často (ale v poslední době už tak často ne) a skc ro jako na střídačku, spoléhaly, že ta druhá bude • silná! zatímco jedna zůstane dočasně oslabená. Obě předpokládá ly, že jejich rodiny u Margarety manžel a tři dospělé děti u Sharon rodiče, mladší sestra a navíc i několik jejích mlá denců při bombardování zahynuly, takže obě teď potře bovaly oporu; někoho, na kom by lpěly, na koho by mohly spoľehnout. Vytvořil se mezi nimi vztah skoro jako niezi matkou a dcerou.

Margaret však tvrdě spala, snad poprvé za tu řadu týdnů, a Sharon neměla to srdce jí vzbudit.

Seděla a shlížela na potemnělé řady, z nichž každá byla zaplněna neklidnými těly. Uprostřed nevelkého pódia zářila svíčka, jejíž mdlé světlo se sotva odráželo od šedivého plátna za ní. Po

jedné straně ležely spěšně shromážděné hubené zásoby potravin ze zničeného bufetu, který se nacházel dvě patra nad tímto malým, ale luxusním kinem známým jako Jáma. To jídlo je přišlo draho.

Po týdnu uvěznění a hladu se pracovník ostrahy a šest dalších byli to samí muži vydali sehnat něco k snědku. Přinesli zpátky tolik nezkažených potravin, co jen pobrali, a navíc i baterky, svíčky, kbelíky (které použili jako nádoby na vodu), lékárničku (tu teprve měli použít), dezinfekční prostředky a závěsy, ze kterých si vyrobili příkrývky. S tímto nákladem si přinesli i rakovinu, což byl jeden ze smrtelných následků jaderných bomb.

Teprve za dva dny se rozpovídali o zkáze, kterou spatřili nahoře - nenašli tam jediného živého člověka, ale v sutinách zahlédli spoustu zmračených mrtvol. Za tři dny první z nich ulehl s chorobou. Zakrátko zemřeli čtyři a během dalších dní i ti poslední dva. Jejich mrtvoly teď ležely venku v jednom rohu předsálí; závěsy, které přinesli, posloužily k jejich zahalení.

A toalety byly právě v té černé hrobce předsálí.

Proboha, Margareto, jak můžeš spát, když tě potřebuju?

Vstupní prostory před divadlem byly považovány za jakýsi předěl mezi těmi, kteří přežili, a světem sužovaným radioaktivním prachem. Vstupovalo se tam jen tehdy, když to bylo zapotřebí; dveře do kinosálu zůstávaly stále uzavřené a otevíraly se jen na krátkou chvíli a jen tak, aby se jimi těla pouze protáhla. Nebezpečí, které představovala venkovní radiace, se zdálo být minimální, protože hlavní, úzké spirálovité schodiště bylo zavaleno troskami (průzkumná výprava použila schodiště pro personál, které se nacházelo : těžkými dveřmi). V předsálí byly umístěny telefonní kabiny židle kolem napevno zabudovaných stolků na kávu, výčepní pult (do Jámy byly přeneseny i zásoby alkoholických nápců), výtahové šachty a neocenitelné veřejné toalety. Neocenitelné byly proto, že představovaly zdroj vody (lidé, který se tu podařilo přežít, očekávali, že stékající proud vody postupně vytratí), a umožňovaly dodržovat hygienické sady. V úsilí zachovat si tento zdroj vody, bylo splachováno povoleno vždy až na konci každého druhého dne. Možností že i pitná voda by mohla být kontaminována radiací, radě nevěnovali pozornost, a to z důvodu, že kdyby se ničený nenapili, zemřeli by stejně.

Sharon tedy věděla, že bude muset vyjít ven do té hrobky s vysokým stropem, kde leží mrtví muži, a jít na záchod v jasně světlé svíčky. Sama.

Pokud se ovšem v dřímajícím publiku neprobudí nějak další žena, které se taky bude chtít čurat.

Sharon se zvedla a s nadějí v očích projížděla pohledem řady sedadel a zírala do šera a pátrala po dalším vzpřímeném těle. Zlehka zakašlala, aby na sebe upoutala pozornost ale nikdo nezareagoval. Bylo podivné, kolik hodin většiny z nich navzdory dlouhotrvající nečinnosti prospala. Domnívala se, že je to nějak psychologicky podmíněno, že jde o jakýsi únik z reálného a roztržitého světa do nějakého snu. Smůla, že i ty nové sny bývají obvykle tak úděsné.

Močový měchýř stále naléhal, už moc času nezbývalo.

„Hergot,“ zašeptala jen tak pro sebe a opatrně se sunuly po straně, přičemž uhýbala, aby nevrážela do lidí obývajících okolní nafialovělá a zelená sedadla. Ulička, kterou s Margaretou vybraly jako místo svého odpočinku zvláštní jak si každý z těch, co přežili, vyznačil své vlastní teritorium se nacházela poblíž dveří, takže nemusela zdolávat příliš mnoho schůdků, když se chtěla dostat do zadní části hlejiště. Když obezřetně vystupovala po schodech, na kolenou a stehnech se jí napínala látka těsných džín. Jednou rukou tápala po stěně, aby v ní našla oporu i pomoc. Baterkám, které tam ležely, nevěnovala pozornost a sáhla po svíčce, která hořela u dveří, a jak velela povinnost, zapálila od jejího plamene druhou hned vedle ní.

Sharon pootevřela dveře, jen tak, aby její štíhlé tělo proklouzlo mezerou. Hroty jejích ňader se otřely o hranu dveří. Dveře se za ní zavřely a Sharon zvedla svíčku do výšky, aby se rozhlédla po mrazivém mauzoleu.

V kinosálu za ní tiše vyvstala ze tmy další postava.

Naštěstí pro Sharon mdlé světlo nedosahovalo k přikrytým nebožtíkům v protějším rohu, ale pach jejich rozkladu byl silný. Rychle přešla po podlaze pokryté tlustým kobercem a její kroky zanechávaly neviditelné otisky chodidel v prachu, který se tam usadil. Zamířilak nejbližším

záchodkům a pocítovala zoufalou touhu ulevit si a hned se zase vrátit zpátky mezi živé. Zpočátku mohli mrtvolý ponechat ve výtahových šachtách nebo na schodišti pro personál, ale od té doby, co pátrací četa onemocněla, se všichni zdráhali otevřít jakékoli dveře, které vedly ven. Rychle se protáhla dveřmi záchodků, celá šťastná, že už se dostala pryč od mrtvol. Sharon prošla kolem mušlí a umyvadel a zamířila ke dvěma kójím na druhém konci. Zrcadla nad umyvadly odrážela světlo svíčky, a to ji hrozivě děsilo.

Dveře obou kójí byly pootevřené a Sharon byla moc ráda, že právě dnes v noci proběhlo splachování; zápach nebyl tak strašný. Vstoupila do jedné kóje, a protože společenské konvence neutrpěly ani stávajícími okolnostmi, zastrčila za sebou západku. Stáhla žaludeční svaly, uvolnila horní knoflík u kalhot, rozeplula si je a s povděkem se usadila na toaletu. Zhluboka vzdychla úlevou. Poté, když se proud zastavil, zírala ještě nějakou chvíli na světlo svíčky, kterou měla postavenou vedle mezírky pode dveřmi. Plamínek v sobě skrýval obličej, obrazy, rytmus vlastního života; vše před ní plavalo v žáru. Lidi a vzpomínky teď pohltil ještě větší oheň. Oči se jí zamžily, žár změkkl, jeho okraje už nebyly tak ostře ohraničené. Nutila se, aby přestala vzpomínat a zastavila tak příval slz. Bylo toho na ni už moc. Kdy se před betonovými zdmi Barhican Centre rozezněly sirény myslela jen na vlastní přežití. Na ničem jiném na nik jiném jí nezáleželo. Úprk zpanikařenými davy, běh dolů schodech, pády, vstávání ze země, potlačovaná bolest, ÚE si dostat se na nejbezpečnější místo celého komplexu i podzemního kina. Sprint z rozlehlé haly přes zakrytou češtinu ke schodišti vedoucímu dolů. Výtahem nejela, protože v děla, že bude přeplněný lidmi, a bála se, že by mohl uvítnout mezi poschodími. Stejný nápad měli i další, ale nebylo jich mnoho. Naštěstí jich nebylo mnoho. Tlačila se s davem! do strmě stoupajícího hlediště kinosálu, výbuchy otřásly základy celého střediska, rozechvěly zdi, pohnuly zemí, nj uvěřitelný rachot. Úmorné horko...

Plamen svíčky se k ní naklonil a plamínek divoce zakmátl. Do neklidu jej uvedl průvan. Napadlo ji, že teď vlastně slyšela svist hlavních dveří, jak se automaticky zavírají.

Sharon se postavila a natáhla si přes nahé boky džínny. Zapnula si je a naslouchala.

Krok.

„Haló?“ Sharon se znovu zaposlouchala. „Haló? Je tam venku někdo?“

Jen představa?

Její vlastní nervozita?

Snad.

Shýbla se, aby zvedla svíčku, načež na dveřích kóje otevířela zástrčku. Když procházela dveřmi, natáhla ruku světlem do tmy.

Sharon se zastavila a znovu naslouchala. Černá tma kolem ní teď byla ještě línivější a nesnesitelný byl i po uvěznění, tušení, že na podzemní kinosál doléhají milióny! tun rozbitého betonu. Najednou pocítila, že i vzduch zhous a v plicích jako by jí lenivě proudil, ale rozumně si řekla že to jsou jen nervy, že hlavním podněcovatelem tu je úzkost, a na základě svých vlastních představ je ochotná podlehnout jejím útokům.

Někdo tam s ní ale byl.

Slyšela dech.

Drsné a úsečné vydechnutí a svíčka zhasla. Palčivý kouř z vyhaslého plamínku. Šoupavý zvuk na dlaždicích na podlaze. Roztřesené vdechování vzduchu. Zatuchlý pach jiného těla.

Její tvář se teď dotkla nějaká ruka.

Její výkřik byl násilně přerván, když jí silné prsty zakryly ústa. Vztáhla se k ní druhá paže a sevřela jí žebra. Vyhaslá svíčka padla na podlahu, když se jakási hlava přitiskla na její.

„Neper se se mnou,“ zazněl dychtivý šepot, „jinak ti ublížím.“

V tu chvíli pochopila, oč jde.

Když pak cizí ruce zdvihly její tělo do výšky, propadla panice a kopala naprázdno do vzduchu. Sharon zkusila znovu vykřiknout, ale stisk na jejích rtech byl příliš pevný. Rázně skousla a pocítila příchut' krve.

Muž, který ji sem sledoval z kina, muž, který ji tajně pozoroval během těch traumatických týdnů jejich nucené internace, muž, který věděl, že civilizace je v koncích, že všechny čeká jen smrt, muž, který věděl, že teď neexistuje žádný zákon, který by ho potrestal, že nezůstalo nic, co by mu zabránilo vzít si to, co chtěl, teď, vykřikl bolestí, ale sevření neuvolnil.

Sharon se jednou nohou zapřela o hranu umyvadla a vši silou se od něj odrazila, takže oba dopadli do kóje, odkud před chvílí vyšla. Když padali k zemi, muž narazil hlavou na dlaždičky na stěně. Zavrčel bolestí, ale stále na ní visel.

Dívka ho udeřila lokty a zmítala sebou, aby se mu vyvlékla. Jeho ruka opustila její ústa a kolem krku se jí zakleslo předloktí, které jí mačkalo průdušnici, což jí nahánělo ještě větší strach.

„Prosím vás, ne...“ podařilo se jí sípavě vydechnout; sotva bylo slyšet, co říká. „Prosím... nezabíjejte... mě.“

Druhou rukou jí šátral pod svetříkem a sáhl po jejích nezakrytých nadrech. Jeho prsty se sevřely kolem jedn zvednuté bradavky, a když ji stiskl, pocítila mučivou boles Právě tato bolest ji podnítila k instinktivní reakci.

Oba leželi zhroucení a částečně se opírali o zeď toalet Sharon měla zátylek hlavy položený na útočnickově hrud Zapřela se patami o podlahu, pozvedla své tělo a její hlav pak s krupnutím prudce dopadla dozadu na mužovu čelist až se mu hlava zvrátila a narazila na zeď. Zarval a povoljjj svůj stisk.

Sharon mu vyklouzla, převálila se na záda a odstrčili ruce, kterými ji' svíral. Obrátila se, vztyčila se na kolen a vztahovala ruku, aby nahmatala zeď a opřela se o ni; na prostá tma kolem ji mátla a jen jí ještě víc naháněla hrůzu. Její prsty se ovinuly kolem okraje mušle. Přitáhla se a pa mířila k místu, kde, jak věděla, musí být hlavní dveře.

Hlasitě vykřikla, když se na ni snesla jeho váha.

Přistál jí na nohou a pozvolna se plazil po jejím těl! a svou tíhou ji přitiskl k podlaze. Jeho ruce teď cítila n svých zádech i ramenou, jeho prsty jí kroutily vlasy a otáj čely jí hlavu dozadu. A pak zase dolů, až nosem narazila na tvrdé podlažní dlaždice. A znovu, až se jí všechno roztančilj před očima. Odpor ji dočasně opustil, nicméně stále do ne bušila ochablými pažemi. Na krku cítila jeho horký decli a dusila se jeho zatuchlostí. Když ji obrátil, aby mu hleděli do tváře, zaryla mu nehty do kůže u očí. Úderem jí odraz ruce a trhl jí za svetr, čímž odhalil její tělo, třebaže v tt neprostupné tmě stejně nebylo vidět. Znovu vykřikla a její už tak zakrvácený nos s mlasknutím dopadla jeho pěst. Sharon zasténala, když neviditelné ruce ohmatávaly její šaty.

Nikdo z nich neslyšel škrábání na dveře.

Muž sklonil hlavu a jeho zuby si našly měkké masti jejího břicha. Kousl ji a Sharon vyjekla. Když pak jeho hledaly její bradavky, zanechávala jeho ústa na její pokožká lepkavě uslintanou cestíčku. Ruka trhla za knoflík jejíc džínsů a ty se rozevřely; zip se otevřel do půlky. Chvějíc se prsty ho táhly dál. Stejná ruka vjela do kalhot a Sharon se pokusila přitisknout stehna k sobě, ale jeho noha, kterou měl vraženou mezi jejími koleny, jí v tom zabránila. Nová bolest, když do ní vnikly hrubé prsty.

Ve tmě za nimi se dveře do předsálí pozvolna otevíraly pod nahromaděným tlakem živočichů s černou kožešinou. Štíhlé, vyhrbené tělo se přitisklo k podlaze a protáhlo se mezírkou. Ostatní tvorové, rozrušení sladkou vůní proudící krve, se tlačili zezadu. Mrtvolý na druhém konci předsálí, jejichž rubáše zhotovené ze závěsů byly roztrhané a jejichž bledá těla byla pokryta menšími, ale pohyblivými se tvory, kteří žvýkali a hryzali jejich rozkládající se maso, tecf byly opuštěny kvůli něčemu mnohem lákavějšímu, kvůli potravě, která byla černým tvorům už důvěrně známá, kvůli vlhké svěžesti ještě žijících orgánů.

Muž se vztyčil na kolena a rval ze sebe své vlastní šaty, odtrhával knoflíky a jedním prudkým pohybem si přes boky stáhl spodky i kalhoty. Naprostá tma ho podněcovala k ještě zběsilejším pohybům a jeho mysl vytvářela představu toho, co leželo pod ním, zatímco dotyky rukou si to ověřoval.

Sharon měla přivřené oči vzhledem k nepřítomnosti světla v tom však nebyl žádný rozdíl a do úst jí stékala krev. Nad sebou slyšela jeho pohyby, jeho chrochtání, brumlavé zvířecí zvuky a kdesi v hloubi mozku si uvědomovala průvan, který ji lechtal ve vlasech.

Muž se začal sklánět a Sharon pocítila, jak se jí na břicho usadil jeho teplý a vlhký penis. Zasténala a odvrátila hlavu před jeho zkaženým dechem, takže si poškrábala tvář o jeho drsné vousy.

„Prosím... ne....“ Byl to téměř šepot, poslední zoufalá prosba a v jakési dobře ukryté části mozku, kde je možno takové situace posuzovat s odstupem a nestranností, ji najednou napadlo, proč se po tom, co se stalo, ještě vůbec stará. Když se vezmou do úvahy ty stamilióny mrtvých, tak proč by právě její křehké tělo mělo být něčím posvátným a nedotknutelným? Odpověď byla zřejmá a Sharon ji znala ještě dřív, než ta otázka byla vůbec vyřčena: Protože to tělo je její! Ať se tenhle podělanej svět třeba vyvraždí, ale tohí tělo patří jí.

Když se špička penisu přisunula k něžnému otvoru mez jejími stehny, jednou rukou muže chytila za vlasy a otočil mu hlavu, načež mu ztuhlé prsty druhé ruky prudce vrazili do očí. Zvedl se jí žaludek, když se nestříhaný nehet jejíh ukazováčku zabořil do něčeho měkkého a pohyblivého.

Odtrhla ruku a teď, když vytáhla prst, zase pro změnu křičel on, neboť rozmáčknuté oko mu vylézalo z důlk a ocitlo se mu na tváři, kde zůstalo viset na tenkém pletené svalových vláken. Muž padl do prostoru mezi umyvadla a ruce mu vystřelily k houpajícímu se oku.

Krasy se však k němu dostaly dřív.

Svaly byly přerušeny jediným stiskem čelistí a prudkými pohybem, kterým kreatura trhla hlavou, načež oko jedním hitem pozřela. Živočich, jehož přirozeným prostředím tma a stíny, nečekal ani chvíli a vrhl se k otvoru, z něhc proudily krvavé šťávy, a zabořil svůj zašpičatělý čenich lihl boko do očního důlku.

Sharon si pomyslela, že mužovy výkřiky a zběsilé pohy by mají původ ve zranění, které mu způsobila. Kopla do n a neuvědomila si, že zasahuje i další, cupitající těla. Zůstali opřená zády o podlahu, a zatímco ještě stkala, už si př boky zase natahovala kalhoty. Po noze jí chňaplo něc ostrého a Sharon si pomyslela, že ji ten chlap opět kous Ted' vykopla druhou nohou a setkala se s něčím pevnýr Stisk na noze povolil.

Mušle jí poskytovala určitou oporu, a tak se toporně postavila. Poslepu se vrhla ke dveřím a jen se modlila, ab šla správným směrem. Mužovy výkřiky prostoupily nevelký prostor toalety, odrážely se od stěn a stropu, přičemž v vykachlíkované místnosti ještě nabíraly na síle, ale Sharon nepociťovala žádné výčitky svědomí kvůli zranění, které i způsobila. Pro své vlastní sténání a jeho výkřiky nemohl: zaslechnout řičení, které se ozývalo kolem ní.

Zakopla o něco, co se nacházelo nízko při zemi, a usoudila, že to je jedna z jeho svíjejících se nohou. Hlavou narazila na hranu pootevřených dveří. Pouze na okamžik se podivila tomu, proč jsou ty dveře stále otevřené, neboť její hlavní myšlenky se soustředily na to, aby se už dostala do bezpečí kina, kde ji ostatní lidé ochrání, kde ji Margaret utěší _ bude ji konejšivě pohupovat, jako to dělávala její maminka, když byla Sharon malá a bezmocná.

Její smysly však už nemohly déle ignorovat svíjející se, zmítající se bytosti pod nohama, pronikavé pištění a ostrou, trhavou bolest, když jí svými mohutnými zuby rvaly nohy.

Viděla světlo, protože dveře kina už mezitím otevřeli ti, kteří zaslechli příšerné výkřiky, a teď sami křičeli, když se do malého kinosálu valila hustá černá řeka.

Sharon vrávorala nad plynoucími těly, utíkala spolu s krysami, úplně se přestala ovládat, nevěděla, co dělat jiného než jen plout s proudem.

A když se skácela z horního schodu příkře se svažujícího kinosálu, čelisti jednoho ze zvířat se jí sevřely kolem paže, další se jí přichytily na zádech, zuby a drápy se jí vpletly do vlasů, a vše to připomínalo nevelký, ale prudký vodopád.

Černý, vše pohlcující vodopád.

Revolver Smith and Wesson model 64, ráže .38, kter měl upevněný v pouzdru po jedné straně hrudníku, C rovi připadal nešikovný už jen kvůli tomu, jak byl těžký nebyl prostě zvyklý nosit podobné zbraně. Dealey ho infoij moval, že tento revolver má šest nábojů, na rozdíl od pěti které měl jeho předchůdce model 36. Culver neviděl dč vod, proč by měl vypálit jednu jedinou kulku: bylo dobojc váno a tam nahoře nemohl být žádný nepřítel a určitě aii vítěz. Dealey s ním souhlasil, ale dodal, že nebezpečí muž přijít i zevnitř. Culver neměl chuť s ním polemizovat.

Posvítíl před sebe baterkou a nazlátlá barva jejích papr: ku se odrazila od stěn tunelu, z nichž odkapávala voda Ostatní Bryce, Fairbank a důstojník Královského dozore ho sboru McEwen se za ním brodili vodou, která jim sahalsj po kolena, a jejich ostražitě oči stále pátraly po prasklinácij nebo výklencích v zakřiveném zdivu, kde by mohly číhá temné bytosti.

Kolejnice metra našťestí zakrývala kalná voda, jež skr vála i zpráchnivělé ostatky těch, kteří byli pozabíjení poblíž tajného vchodu do krytu. Fairbank nešťastnou náhodou kopnul do něčeho pod hladinou a bílé kosti vyvstaly jako duchové z vodního hrobu. Všichni čtyři pak našlapovali mnohem obezřetněji a jen z hlavy vyháněli pomyslení na kostnaté ruce vztahující se k ním ze špinavé proudící vody.

I přes tuto úzkost pociťovali úlevu, že už jsou zase mimo zdi krytu. Za čtyři týdny, po které byli uvěznění uvnitř, morálka stále klesala a postoje lidí se pohybovaly mezi hlubokým zoufalstvím a lenivou apatií. Teprve před několika dny obě nálady vystřídal nepříjemné napětí.

Mnozí technici a zaměstnanci ústředny měli Dealeymu za zlé, že jim odepřel povolení odejít, zvláště když Bryce připustil, že mimořádně prudký liják, který od té doby, co se před týdnem spustil, neustal ještě ani na chvíli, možná odplaví převážnou část radioaktivního spadu.

Alex Dealey však trval na tom, že by všichni měli zůstat tam, kde jsou, a čekat na signál ohlašující konec poplachu. Když byl ventilací slyšet nepolevující liják, budou slyšet i sirény. Culver však tušil, že v námitkách ministerského úředníka je něco víc, jako by ústupek ve prospěch davu znamenal, že se vzdává své vlastní moci tedy té, kterou si sám osoboval, jakož i síly odvozené od vládní moci. A tu by vystřídal pouze chaos.

Lpění na řídicí funkci se u Dealeyho zatím ještě nestalo posedlostí, ale rozhodně se to vyvinulo ve vrtošivě sledovaný cíl. Tato věrnost důvěrně známému režimu, v němž viděl záruku řádu, pro něj patrně představovala způsob, jak se zachránit před naprostým zoufalstvím, protože, jak se zdálo, každý, kdo přežil, každý vězeň holocaustu, se ze všech sil snažil, aby si v tomto novém světě našel alespoň nějakou podobnost se svým starým způsobem života. Projevovalo se to rozmanitými způsoby; doktorka Reynoldsová horlivě a pečlivě vykonávala své zaměstnání, třebaže její postoj mohl občas někomu připadat cynický; Farraday pracoval na svých strojích, udržoval je v chodu, naléhal na své zaměstnance, aby mu pomohli pokročit s navázáním spojení, do konce vydával i rozpis služeb, takže nikdo z techniků prozahálel jediný den; Bryce neustále kontroloval sklac zbrojnicí, nahlížel do materiálů pojednávajících o stavu ne ze, dokonce i do map, jako by mu mohly poskytnout si love pouto s ostatními stanicemi, v nichž přečkali další lic Kate pomáhala Clare Reynoldsové; pomáhala Farradayo pomáhala Bryceovi, pomáhala Dealeymu, dbala o to, afjj pořád něco dělala - stala se osobní asistentkou všech.

Culver o minulosti příliš nepřemýšlel. Ani on se nepB vlékl do obleku, který mu nabídli ve skladišti krytu; pon chal si své potřhané džíny a obnošené kožené sako.

Smyslem průzkumné výpravy bylo nejen pokusit se vázat kontakt s vnějším světem, nýbrž i trochu pozvedne morálku lidí v krytu, možná i trochu rozptýlit napětí. Cuh si uvědomoval, že na něco takového je ještě příliš brz protože pokud nahoře jsou lidé, kteří přežili, stále ješf budou ve stavu šoku. A mnozí budou umírat. Přesto byl ráe že jde. Předtím, když ta myšlenka byla poprvé vysloveri se zdráhal, a kdyby se tehdy musel hned rozhodnout, by ji zavrhl, ale teď mu ústředna, jakkoli byla rozlehlá, přS pomínala vězení. Mnoha ostatním asi také, protože dobr velníků na tuto misi nebyl nedostatek. Dealey byl vybírav - Bryce zvolil jako představitele úřední moci, McEwena pra jeho příslušnost k vojenským složkám, Fairbanka jako stupce zaměstnanců a Culvera jako

neutrála, možná dokonce i jako prostředníka. Culver zastával názor, že je to ne smysl, ale pokud to znamenalo, že se alespoň na chvíli dostane ven z krytu, byl ochoten hrát ty Dealeyho hříčky. Skupina dostala dvě hodiny času, ale pokud by indikační přístroj, který nesl McEwen, zaznamenal, že je v okolí stále ještě zdravý nebezpečný stupeň radioaktivity, pak se okamžitě měli vrátit do ústředny.

Morálku ostatních však jejich odchod nepovzbudil tak jak Dealey a jeho blízcí spolupracovníci doufali. Když se Culver připravoval k odchodu a prohlížel si tváře techniků a ostatních zaměstnanců, kteří se shromáždili, aby odcházejícímu týmu popřáli štěstí, měl trochu zvláštní pocit. Ti lidé projevovali zájem, ale pramalé vzrušení. Možná byl v jejich pohledech i strach.

V Katiných očích strach rozhodně byl, a to jen o něj.

„Asi už vidím stanici!“ ?

To vykřikl Fairbank a vytrhl Culvera z jeho úvah. Všichni čtyři posvítili přímo před sebe.

„Máte pravdu,“ řekl potichu Culver, na něhož se Fairbankovo rozrušení nepřeneslo. „Už rozeznávám nástupiště. Pojďme ven z vody.“

Zrychlili chůzi a tunelem se rozléhaly šplouchavé zvuky. Bryce ve své touze se vysvobodit ze zajetí vše obestírající trny a líně plynoucí černé vody, která byla její hmatatelnou součástí, klopýtl o skrytou kolej a zprudka upadl, ale podařilo se mu udržet baterku nad hladinou. Zatímco McEwen, který stál nejbližší, pomáhal pracovníkovi Civilní obrany na nohy, Culver a Fairbank čekali.

„Jen opatrně,“ varoval Culver. „Než se dostaneme na denní světlo, nemá smysl se hnát.“

Postupovali teď obezřetněji, kráčeli v řadě za sebou středem vodního proudu, drželi se mezi neviditelnými kolejemi. Zápach v tunelu byl odporný a ostatní tři vůbec netoužili po tom, aby se také ponořili do vody. Culver se přisunul ke stěně, až když bylo nástupiště nablízku. Zastavil se, vylezl nahoru, a zatímco ostatní vyčkávali, přešel světlem po nástupišti. Zdálo se, že stanice je prázdná.

Obrátil se k ostatním a zjistil, že nemusí nic říkat. Bryce je už vyzval, aby šli dál.

Culver každému z nich pomohl vylézt na nástupiště a pak se už nezastavili, dokud nedošli k východu, kudy se přicházelo k eskalátorům. Proudící voda vydávala zvuky, které se dutě odrážely od vykachlikovaných stěn, až to nahánělo strach; jinak nebylo slyšet vůbec nic. Obrátili světla na plakáty upozorňující na nové filmy, nejlahodnější whisky, nejhezčí punčochové kalhoty a bolestivě se jim zastesklo po minulosti. Když si dneska chtěli dopřát výlet, museli se vypravit až za samou hranici existence - kdepak jen do jiného města nebo do jiné země.

Culver si vzpomněl na jekot, na panické výkřiky, kteří tu slyšel před několika týdny, a hned ho zbolelo v hrub jako by ho tam něco tlačilo. Očekával, že na nástupišti buď plno mrtvol a mezi nimi možná i pár lidí, kteří to přežili ale ta prázdnota byla mnohem děsivější. Najednou ho nu padlo, že někteří přece jen přežili a vrátili se na povrch země, kde se možná už pokusili přizpůsobit novým poměrům, a třeba už začali znovu budovat jakousi formu existence. Tato myšlenka mu hned vskočila do jeho obav, ale tak rázně, aby alespoň trochu posílila jeho naději, a sot' zrozený optimismus mu stejně vydržel jen pouhých pár minutivých okamžiků.

„Můj ty bože.“

Otočili se a viděli McEwena, jak stojí na rohu výstupní klenuté chodby a míří baterkou k eskalátorům. Trojice mu šel k němu přistoupila právě v okamžiku, kdy se jeho ruk začala zvedat a paprsek světla z baterky putoval vzhůru schodišti. Fairbank hlasitě zasténal, Bryce se sesul ke ; a Culver zavřel oči.

Kam jen světlo sahlo, po schodech ležela rozvalená těla. Na dolním konci schodiště jich bylo navršeno ještě daleko daleko víc neuspořádané rozkládající se uzlíčky pokryté skvrnami zaschlé krve, která z nich vytékala jako zmrzlá láva. Dokonce i z místa, kde muži stáli, dobře viděli, že mrtvoly nejsou neporušené a že jejich zohavení má jen mále společného s hnitím masa.

Končetiny se nerozloží dřív než zbytek těla a povrchové orgány nos, uši a oči také jen tak nezmizí. Břicha se sama nerozevrou, jako by se vnitřnosti násilím draly ven : svých umírajících hostitelů.

Bryce začal zvracet.

„Co se jim to stalo?“ ptal se Fairbank nevěřícně. „Bomby tady dole přece žádné škody nenapáchaly nic, co byl způsobilo taková zraně...“ Náhle se odmlčel, když mu došlo to, co ostatní už věděli. „Ne, tak to nemohlo být! Krysy by přece na takové množství lidí nikdy nezaútočily.“ Celý bez sebe pohlédl na Culvera. „Pokud ovšem ti lidi už nebyli po smrti. Tak to určitě bylo! Napřed ty lidi zabila radiace a krysy se na nich už jenom nakrmily.“

Culver zavrtěl hlavou. „Všude je tu zaschlá krev. Mrtvol y nekrvácejí.“

„Drahá matko...“ Fairbankovi začínala podklesávat kolena a i on se teď opřel o zed'. „Raději bychom se měli vrátit do krytu,“ řekl rychle. „Ještě tu můžou být poblíž.“

McEwen už ustupoval k nástupišti. „Má pravdu, musíme se vrátit.“

„Počkejte.“ Culver ho chytil za paži. „Já nejsem žádný odborník, ale podle toho, jak ti lidi vypadají, je krysy napadly už před hezky dlouhou dobou. Kdyby krysy byly pořád někde tady, myslím, že by toho z mrtvol zbylo podstatně méně. Stala by se z nich...“ bojoval, aby potlačil nevolnost, „...zásobárna potravy pro tu havěť. Podle mě odtáhly dál, možná hledat čerstvější potravu.“

„Myslíte, že si mohou dovolit být vybíravé?“ Fairbankův hlas byl příliš slabý, než aby v něm mohl zaznít odpor.

„Myslím, že bychom měli jít dál. Jestli ty bestie někde jsou, tak určitě za námi v tunelech.“

„Skvělý. To se tedy máme na co těšit.“ Inženýr posvítil baterkou zpátky tam, odkud přišli.

Bryce, který si otíral ústa kapesníkem a stále se ještě opíral o zed', teď prohlásil: „Culver má pravdu, měli bychom jít dál. Tahle havěť žila ve tmě tak dlouho, že svět nad zemí bude pro ni nepřátelský. Ukryjí se někde, kde se budou cítit bezpečně, a napadat budou jenom slabé a bezbranné. Tihle nešťastníci už možná stejně umírali, když se do nich pustily.“

Úspěšně se narovnal a ve světle baterky měl jeho obličej znepokojený výraz. „A kromě toho, vy dva máte revolvery, takže se můžeme bránit.“

Culver se při pomýšlení na dva revolvery zahánějící hordy oblud mohl jen pousmát, ale i to by mu působilo příliš velkou námahu. „Už jsme došli daleko, skoro tak, že odtu už není návratu, jestli to chcete říct takhle. Jestli se té vrátíme, tak jsme vlastně ničeho nedosáhli. Když se ale d staneme až nahoru na schody, pak aspoň budeme mít jakou představu b tom, co nám svět může ještě nabídnou Kdo ví, možná bude zase překypovat lidským životem. Možná na z téhle šlamastiky už vytvořili nějaký řád.“

„Jo, tak tomu bych rád věřil, ale to bych musel pořadně trhej.“ Fairbank pleskl dlaní o hladkou zecf. „V jeci ně věci ale máte pravdu: dostali jsme se už daleko, ta pojďme ještě dál. Chci vidět denní světlo.“

„Ale to bychom museli procházet mezi těmi mrtvolami! McEwen se podíval na ostatní tři muže, jako by to v hlav neměli v pořádku.

„Tak se na ně nedívejte,“ doporučil mu Fairbank.

„Jak je ale chcete přimět, aby nesmrděly?“ V žalostném výkřiku důstojníka Královského dozorčího sboru zazněl ví než jen pouhý náznak hysterie.

Culver se už od nich vzdaloval. „Můžete si vybrat: pojďtí s námi nebo jděte zpátky sám.“

Bryce a Fairbank se odlepili od zdi a následovali Culve ra. Po krátkém zaváhání se McEwen se ztrhaným obličejem a podstatně uvolněnými střevy vydal za nimi.

Culver nemohl od několika prvních mrtvol odvrátit zrakl z jakýchsi podivně morbidních důvodů ho přitahovaly a také pociťoval nutkání vidět, jak velké poškození lze způ1 sobit lidské schránce. Spíše než znetvořené maso potlačilo! jeho zvědavost to, co se hemžilo otvory v tělech, v zejících! ranách, v prázdných očních důlcích. Snažil se, aby se ne musel zhluboka nadechnout.

Vystupovali po schodech, a když kráčeli mezi nebožtíky nutili se, aby na ně neupírali své pohledy, aby se paprsky! jejich světla příliš dlouho nezdržovaly na jednom místě. Cul věř uvažoval, jak dlouho asi fungovaly generátory, které zajišťovaly nouzové osvětlení: zahynuli ti lidé v naprosté; tmě, cítili jen řezající čelisti a pařáty, nebo si prožili hrůzu z útočníků naplno? Co je asi horší: neviditelní démoni ohlodávající vaše svíjející se tělo nebo černé masožravé bestie,

které vidíte, takže chápete, že vás trhají na kusy? Culver uklouzl a narazil kolenem na hrudník jednoho muže, z jehož obličejů zbyl pouze zející otvor.

Culver uskočil a téměř, vrazil do Bryce, který kráčel po schodech těsně za ním. Bryce chňapl p b madlu, aby se zachytil, což oba zachránilo před pádem z eskalátoru. Culver se vzchopil a už zase kráčel po schodech nahoru, ale z hlavy mu nešla jedna zvláště odpudivá otázka: proč se ty potvory zavrtaly do mužovy hlavy tak hluboko, když k měkčímu masu a vnitřnostem měly mnohem lepší přístup?

Zastavil se a přešel pohledem kupu těl před sebou. Bude je nutno odstranit z cesty, ale představa, že se jich bude muset dotýkat, se mu vůbec nelíbila.

„Pomozte mí,“ vyzval Fairbanka, který stál hned vedle pracovníka Civilní obrany. Bryce ustoupil, aby inženýr mohl projít.

„Kristepane, musíme to dělat?“ zabědoval Fairbank. „Nemůžeme přes ně přelézt?“

„A riskovat, že se všichni zřítíme v lavině mrtvol?“

„Když to říkáte takhle.“

První tělo, které zvedli, patřilo jakési ženě, a protože toho v její otevřené břišní dutině mnoho nezbylo, byla lehká jako peříčko. Usilovně se vyhýbali pohledu na její tvář, která postrádala jakýkoli výraz.

„Položte ji na úsek mezi eskalátory sklouzne dolů.“

Fairbank udělal, co mu bylo řečeno, a pak jen pozoroval, jak tělo rychle ujíždí do tmy, která se rozprostírala dole pod nimi. „Tahle klouzanda by se jí asi moc nelíbila,“ prohodil a ztuhl, když se po něm Culver ostře podíval. Sklopil oči, aby uhnul před Culverovým mrazivým pohledem. „Tak pardon,“ zamumlal. „To je, to já si jen tak dodávám odvahy, víte? Já jsem totiž podělanej strachy.“

Jeho společník se odvrátil a sáhl po další mrtvole. Byla to jiná žena, ale ta měla svou tělesnou schránku zachovalejší, takže se už nenesla tak lehce, třebaže měla ňadra pr a žaludek vyhloubený. Oba muži sípěli námahou, a kdž jedna její paže padla Culverovi kolem ramenou jako nenuceném mileneckém objetí, musel se kousnout do d d ního rtu, aby sám nevykřikl. Chyběly jí všechny prsty.

Když její tělo letělo do tmy a natáčelo se do stran, sáhl po dalším a na několik okamžiků spočinul jejich zrak drobném dítěti, jehož schoulené tělíčko zůstalo nedotčen Hřmotná žena uchránila holčičku před kosíci zuby, tíha jejího trupu i ostatních těl děvčátko udusila.

Culver poklekl a odhrnul z jejího obličejů pramen světlých žlutých, téměř bílých vlasů. Ostatní přihlíželi a nevěděli, mají dělat. Fairbank pohlédl na Bryce, který jen zlehka p trásal hlavou.

Culver dívku konečně odložil a upravil jí neporaně končetiny, aby její tělíčko spočinulo v klidu. Když vsta ostatní možná očekávali, že v jeho očích uvidí slzy, oblič zrcený zármutkem; nebyli připraveni na sverpý pohle a sevrené rty, na hněvivý výraz, z kterého čísel chlad a kter naháněl strach. Teď poprvé zahlédl Bryce v tomto poněkuJ lakonickém cizinci, který se mezi ně dostal za tak dramatici kých okolností před pouhými několika týdny, něco víc, ně co, co, jak si uvědomil, Dealey očekával od samého začátku Během té dlouhé internace, kterou na sebe sami uvalili, Dealey snažil Culvera využít, pokoušel se získat jeho důvěr a udělat z něj součást jejich týmu .činitelů', ale Culver na t nereagoval. Stejně tak ale nestranil těm druhým, kterým Dealey nevěřejně říkal ,civilisti'. Zůstával sám sebou a jakož to takový se těšil důvěře obou stran, třebaže ho ani jedr plně nepřijala mezi sebe. Bryce si myslel, že Culver už ar nemůže být lhostejnější, a mylně tento postoj považoval za apatii; teď poprvé viděl, že Culverova neúčastněnost zakryl vála intenzitu citu, kterou mohl odhalit pouze takový oka mžik, jaký nastal právě teď. A jak jste to zpozorovali, byle vám jasné, že ten cit tam byl vždy a v takové míře a intenzitě, že vás to až nutilo se v jeho přítomnosti cítit poněkud rozpačitě. Bylo to něco sotva patrného a Bryce usuzoval, že to vypluje na povrch pouze za mimořádné situace. Nemohl pochopit, proč toto nečekané odhalení má pro něj takový význam, ale cítil jakousi úlevu, že ví, že ten muž je daleko složitější, než se jim až dosud zdálo. Kupodivu se teď v jeho společnosti cítil bezpečnější.

Culver zatáhl za další tělo; tentokrát to byl muž, jehož oční důlek byl rozšířený, jako by se jím něco provrtalo. Fairbank přistoupil a pomohl pilotovi zvednout tělo na improvizovanou skluzavku. Když to učinil, zahleděl se nahoru na horní konec eskalátoru, kde postřehl jakýsi pohyb.

„Co to je?“

Ostatní se zadívali ve směru jeho pohledu. Blížilo se k nim cosi černého a sjíždělo to stejným způsobem jako mrtvoly, jichž se zbavovali. Jak se to přibližovalo, nabíralo to rychlost.

Fairbank v předtuše toho nejhoršího ustoupil od madla. McEwen vytáhl svůj revolver.

Culver zvedl ruku, jako by chtěl důstojníkovi KDS zabránit ve stšelb(ě. r, To je dobrý, to je jenom nějaká mrtvola.“

Fairbank rychle vydechl úlevou a přistoupil opět k madlu s nataženýma rukama, aby sjíždějící tělo zachytil.

„Nechte to,“ sykl Culver tiše, ale naléhavě.

Inženýr zvedl překvapeně obočí, ale když kolem tělo projíždělo, pochopil Culverův příkaz a ruce odtáhl. Mrtvola neměla hlavu.

Odpotácel se od madla a všichni svými světelnými paprsky sledovali sjíždějící tělo.

„Co to jenom mohlo udělat?“ otázal se Fairbank bez dechu.

„To samé, co napáchalo všechno tohle kolem nás,“ prohlásil Culver a obloukem světla přejel po krvavé lázni nad nimi i pod nimi. „Pojďte, teď už je tu dost místa, abychom prošli.“ Přidržel se madla a překročil dvě mrtvoly.

„Počkejte chvíli,“ zvolal Bryce. „Pořád můžou být nahoře. Něco přece způsobilo, že se to tělo dalo do pohybu.“

Culver pokračoval zrychleným krokem. „Možná jsme ho pád vyvolali my,“ zavolal dozadu přes rameno. „Možr bylo opřené o zábradlí a naše pohyby zdola s ním pohnul. Nebo se možná uvolnilo tím, jak uhnulo.“

Ti tři za ním po sobě bázně pokukovali, ale pak všichni jako jeden muž vydali za Culverem. McEwen n osmatřicetku povytaženou z pouzdra a pevně ji svíral.

Než se dostali nahoru, čekaly je ještě dvě lidské překážky, a ty odstranili rychle a bez velkých úvah. Bryce se až divil, jak rychle se jeho mysl přizpůsobuje okolnostem, jak rychle si tu obrovskou tragédii přestává připouštět. Úporný pocit na zvracení tu byl sice stále, ale postupně byli k hrůze kolem otrlejší. Ne sice úplně, ale dost na to, aby tím už tolik netrápili.

Konečně stanuli u turniketů před eskalátory. Posvítili do kruhové vstupní haly a jejich nálada poklesla ještě víc, když znovu a s ještě silnějším účinkem vyvstala strašlivá noční můra.

Kruhový prostor pod ulicemi města teď nebyl ničím jiným než obrovským odkrytým hrobem. Culver tuto představu ale nakonec zavrhl: ještě více se to podobalo jatčím.

Dvěma vchody tam proudil vytrvalý příval dešťové vody a rozléval nazelenalé denní světlo. Neuspořádané postavy před nimi mohly být klidně vytesány ze skály; tak byly poklidné, tak bezbarvé.

Mnozí z těch, kteří přežili výbuch, očividně dovrávorali nebo se dovlekli dolů do stanice, kde hledali útočiště před vraždícím prachem, o němž věděli, že se brzy snese. Vzpomněl si na ty, které tu s Dealeyem viděli, jak prchají z tunelů; ti lidé si mysleli, že bude bezpečné se zdržovat ve vstupní hale, že jejich vysoký počet udrží tu havěť v odstupu. Musel to tu být přeplněné zraněnými, umírajícími. Pách čerstvé vytěžené krve byl jistě neodolatelný a přivábil živočichy zdolaj.

Z haly vedlo několik dveří do jedné z nich s Dealeyem vstoupili, když sem tehdy prchli před naprostou zoufalostí; některé teď byly otevřené a zablokováné nutvolar těch, kteří se pokusili uniknout. Zauvažoval, jak se asi vedlo pracovníkovi stanice, který mu řekl, kde najít baterku, a nasměroval světlo na příslušné dveře. Byly vysazené z pantů.

Fairbank mezitím došel k prodejně jízdenek, osaměle stojící budce poblíž středu kruhové haly, přičemž dával pozor, aby překračoval mrtvoly lidí, které se podobaly spíše seschlým slupkám, a odháněl mouchy, které nad nimi chtivě bzučely. Tito rojící se paraziti se mu hnusili stejně jako tvorové, kteří toto krveprolití napáchali. A skoro stejně jako lidé, kteří sem vyslali rakety.

Dveře prodejny byly otevřené a leželo tam zkroucené mužské tělo jako by se ten člověk pokoušel prchnout před něčím, co mu hrozilo uvnitř. Fairbank zatlačil do dveří, dokud na druhé straně nezavadily o něco pevného. Mezera mu umožnila spatřit vše, co potřeboval vidět.

Vyděšení lidé tam museli hledat útočiště, když je havěť napadla; domnívali se, že tam budou v bezpečí, že ti tvorové nebudou schopni prorazit zpevněné sklo budky. Viděl ale, že dvě tabule skla byly úplně roztržité, zatímco na ostatních se odshora dolů táhly praskliny. Pukliny, které oslabily sklo, měly patrně na svědomí exploze; krysy se pak relativně snadno prolomily dovnitř.

Když ucítil zápach, který se linul z uzavřeného prostoru, nakřčil nos a pak spatřil něco, co mu na chvíli zastavilo dech, neli srdce.

„Ježí... hej, pojd'te sem!“

Ostatní, kteří byli zabraní do svých vlastních znepokojujících úvah, se otočili směrem k budce. Mával na ně, aby šli k němu.

Nahrnuli se do dveří a jejich spojená světla odhalila každický detail krveprolití uvnitř prodejny jízdenek. Hned zahlédl Fairbankovi vzalo dech.

Čerť Jysa byla obrovská, měřila téměř dvě stopy a její šupinatý zatočený ocas představoval dalších alespoň osm kůží měla napjatou, matnou a posmrtně vyzádek stále vyhrbený, jako by se hlodavec pořád chystal ke skoku. V jejích zlých žlutých očích však i nebyl žádný život a v tlamě a na řezácích nebylo vidět ne sliny. Třebaže měla krk zkroucený do nepřírozeného úhlu a lebku neobvykle promáčknutou, stále z ní vyzařovala hrozba smrti, vražedná zlovůle, která přinutila ty tři muž aby se jen otráslí a ustoupili.

Pouze Culver postoupil dopředu.

Sehnul se a prohlížel mrtvé zvíře zblízka. Někdo bránil a utloukl krysu k smrti. Ten člověk už byl touto dobou patrně také po smrti, byl zabit spolupracovníky toho zV rete, ale alespoň se nedal tak snadno. Mezi mrtvolami padených lidí ležely možná i další pobité potvory; mrtvol obou živočišných druhů propadaly rozkladu společně.

Zdálo se, že ani v tomto stavu nejsou na kryse znát příznaky velké známky slabosti. Lebku však měla promáčknutou. Já prudký musel být úder? Dotkl se vnějšího okraje prohlubně na její hlavě a kost se pod jeho prsty prohnula směrem lebky. Byla křehká a tenká. A nebyly tam žádné znav krve. Rána zvířeti ani neprorazila kůži, ale přesto zřejmě způsobila hlodavcovu smrt. Culver obrátil zvířecí tělo, ale žádné další rány neobjevil. Ty potvory možná mají lebku jako z papíru alespoň takhle ji měla. Možná by bylo měrně snadné zvítězit v bitvě s jedním nebo dvěma tvoji tým, že by jim rozdrtil hlavy, ale když oni se pohybují smečkách obrovských smečkách.

Než vyšel z budky, napřímil se a chladně kopnul do štětinaté mrtvolky.

Jeho společníci bedlivě pozorovali budku, když k ní Culver obezřetně kráčet. Odháněl mouchy a ostatní hmyz a odvracel zrak, aby neviděl, jak přistávají v otevřených nách mrtvol, kde kladly vajíčka. Jak rychle se asi tenhlí zálučný hmyz bude rozmnožovat, když teď vlastně nen žádné nepřátele? A kolik epidemií asi roznese a rozšíří těmi, kteří přežili? Až ustane déšť, ta nová drobná hrozba vzlétne, aby se množila, vyvíjela a aby rozsávala zkázu. Je jich příliv zastaví pouze zima, a to ještě jen dočasně.

Culver pohlédl na Bryce. „Kolik těch potvor žilo v kanálech a tunelech? A jak dlouho?“

Pracovník Civilní obrany musel uhnout pohledem; ze záblesku v Culverových očích šel znovu strach. Hovořil tiše, vyrovnaně, ale vztek v jeho hlase byl stěží potlačený.

„Já nevím,“ odpověděl, zastrašen vším tím kolem sebe i Culverovým tónem. „Neznám žádné materiály, které by o nich pojednávaly, a nevím o...“

„Lžete. Na to, aby zůstaly dlouho skryté, jsou příliš velké a je jich moc.“ Obličej měl jen několik palců od Bryceova. Další dva muži přihlíželi, i je Bryceova odpověď zajímala.

„Přísahám, že o nich nic nevím. Samosebou se něco povídalo...“

„Něco se povídalo? Chci to vědět, Bryce.“

„Jenom dohady, nic víc! Jen zvěsti z druhé ruky. Historky o velikých zvířatech, asi psech, kteří pobíhají v kanálech. Nikdo těm povídkám nevěřil. Dokonce podle hlášení jsou tady krysy v posledních letech stále vzácnější.“

„Jo, obyčejný krysy. A to nikoho netrklo, aby se začal zajímat proč?“

„Vy... vy myslíte, že je vypudily tyhle potvory?“

„Je to možné. Tak dál, Bryci, pracujete přece pro vládu, jistě toho víte víc. Došlo k nějakým případům zmizení lidí, třeba těch, co čistí kanály?“

„K tomu vždycky docházelo, Culvere, to musíte pochopit. Pod městem se táhnou stovky mil chodeb a kanály byly vždycky nebezpečné kvůli záplavám, závalům a tak dále. A tam dole vždycky žila nějaká zvířata. Jen Bůh ví, co v těch tunelech za celá ta desetiletí lezlo...“

„Bryci...“

„Říkám vám pravdu. Já pracuju pro Civilní obranu, nic víc! Jestli někdo něco ví, tak je to Dealey.“

Než; z Culvera spadlo napětí, ještě na staršího muže několik okamžiků upřeně zíral. „Dealey,“ řekl téměř s povzdechem. Najednou si vzpomněl na útěk do tunelů krátce poté, když detonovaly bomby; tehdy oslepenému Dealeymu říkal, že kolem nich pobíhají obrovské krysy. Dealey se zeptá zda mají opravdu černou kožesinu, a pak řekl něco jak „Ne, tecf ne“ jako by o nich něco věděl. Možná měl mysli dřívější dobu, kdy tu řádili mutanti, a nebo také možná dobře věděl, že tu stále žijí.

„Až se vrátíme, snad nám něco vysvětlí,“ prohodil Culvi a odvrátil se od Bryce. „Podívejme se, co zůstalo nahoře.“

Společně přelézali přes mrtvoly a pozorně sledovali, ní zahlédnouli pod nimi nějaká pohybující se černá těla. Mé oběťmi spatřili jednu nebo dvě krysy zdechliny, ale Culvtj si povšiml ještě něčeho jiného. Ohlédl se po Bryceovi a jejich pohledy se střetly. Něco mezi nimi prošlo, jakési smyslové] tvrzení, ale ani jeden z nich se o svém pozorování nezmínil druhým dvěma, kteří se více zajímali o otvor před sebou, í

Od schodů opatřených kovovými hranami, stejně jak od odpadaného zdiva se prudce odrážel déšť a vytvářel nůj kou šplouchající spršku. Zvuk to byl ale silný, skoro divoce zběsilý.

„Zničili i nebe.“

Na Fairbanka to byl až nezvykle hluboce dojímavý výro a k ostatním vyslal mrazení. Stáli tam u otvoru, a třebaž nebyli vystaveni plné síle deště, oděvy jim mokly od odr zející se vody. Bryce promluvil na příslušníka KDS. „Zkori trolujtegeiger. Napřed tady, pak venku.“

McEwen zapnul přístroj, který mu visel na popruhu pře rameno, a v té chvíli ho napadlo, že měl vlastně kontrolov přítomnost radiace v atmosféře na každém úseku jejich pr zkumné cesty. V tomto preventivním opatření mu však bránilo příliš velké množství hrůzných výjevů.

Z přístroje vycházelo krátké a přerušované cvakár a McEwen rychle ujistil Culvera a Fairbanka: „Je to normál ní. teď registruje částice nabitě vysokou energií, které jsou ale v atmosféře přirozené. Podívejte se, je to nepravidelné slabé, nic, z čeho bychom si museli dělat hlavu.“

„Chcete si dát sprchu?“ Fairbank ukázal prstem na prou dící déšť.

McEwen se zatvářil nejistě. Sejmul Geigerův počítač z ramene a vystrčil jej ven do lijáku.

„Je teplý, ten déšť je teplý!“ Rychle zase přitáhl ruku Ic tělu a otíral si z ní kapky, jako by to byla kyselina.

„Všechno je v pořádku,“ Hlásil rychle Bryce. „Počítač nic nezaznamená vá.“

„Tak proč je ten déšť teplý?“ nadhodil Culver a podezíravě si Bryce změřil.

Starší muž pokrčil rameny. „Kdo ví, co se stalo v horních vrstvách pozemské atmosféry. Kolem rovníku je teď možná déšť zase studený.“ Trochu se rozzlobil. „Vy se mnou jednáte, jako bych za tohle všechno nějak mohl. Já jsem, Culvere, jenom drobný, bezvýznamný zoubek v obrovském vládním kole. Mým úkolem vždy bylo zachraňovat životy, ne je ničit, a právě proto jsem s ministry z Whitehallu svedl víc bitev, než by se mi chtělo vám líčit. Sbory Civilní obrany měly být

před několika lety úplně zlikvidovány, ale podařilo se nám vyburcovat veřejnost, takže jsme tomu zabránili.“

Culver už chtěl odpovědět, když se do hovoru vložil Fairbank. Kývl hlavou k promočenému schodišti a řekl věcně: „Chtěl bych se podívat až tam nahoru.“

Na Culverově tváři se jen pozvolna objevil úsměv, ale ani teď jeho oči nezměnily výraz a nepřestaly se upírat do Bryceových. „Jo,“ řekl. „Myslím, že všichni chceme vidět, co zbylo.“ Vykročil do deště.

Byl to příjemný pocit. Očistný. Natočil obličej k nebi, zavřel oči a do tváře mu bušily těžké kapky deště. McEwen měl pravdu: ten déšť byl tak nepřírozeně teplý. Byl ale živý a to bylo báječné. Stoupal po schodech a ostatní těsně za ním.

Culver došel až nahoru a zastavil se, zatímco ostatní ho doháněli. Rozhlíželi se, obličejové měly bledé šokem a teplý déšť jim bubnoval do těla, což byl také jediný zvuk, který tam bylo slyšet.

A byl to Bryce, kdo padl na kolena a rozkřičel se: „Ne, ne, ne...“

12

Před mnoha lety, když byl Culver ještě malý chlapec, někdo ukázal sépiový obrázek znázorňující Beaumont Har malé městečko ve frontové oblasti u řeky Somme. Na staré fotografii stálo datum listopad 1916 tedy první světové války a ten obraz mu od té doby zůstal zmražen v paměti

Bylo už dávno po bitvě, zůstaly tam jen nízké stromy holé a zakrslé, bez větví, s divoce rozeklanými korunami černými jako uhlí. Žádná tráva ze ztuhlého bahna nevyčnívala ani jediný stéblo. Žádné budovy, jen trosky. Žádní ptáci. Žádné rostliny. Žádný život. Jen naprostá poušť. Někdy lítostná a nesmiřitelná.

Kdyby mohl do toho obrázku vstoupit, kdyby se mohl doopravdy postavit na to tvrdé bahno, kdyby mohl dýchat ten spálený vzduch, který byl ještě cítit plynem, dobře věděl, že se tam nic ani nepohne, že ten výjev zůstane navěky nehybný; skutečnost bude napodobovat zobrazení

Teď právě takovým rámem prošel a objevil betonový ekvivalent té sépiové zkázy.

Zničené velkoměsto leželo kolem nich ponížené a drobené. Kromě neustávajícího deště se tu nic nehýbalo. Všechny budovy nebyly úplně zničené, třebaže alespoň nějakému poškození neunikla žádná z nich; ty, které zůstaly stát v hromádách trosk, připomínaly pobořené monolity, nezdařené parodie tvůrčích sil člověka. Některé vyvstávaly ze sutin s odhalenými vnitřnostmi, jako domeček pro panenky s jednou stěnou sejmoutou, aby bylo vidět na nábytek a ozdůbky; chyběly tam jen ty panenky. Z dalších zbyly jenom kostry, zkroucené a zprohýbané ocelové mřížoví, ale i ty stále vyhlášovaly svůj odpor silám, které proti nim ještě budou vrženy. Zdálo se, že vlastně neexistoval žádný systém, podle něhož by se jedna budova úplně sesula, zatímco druhá by zůstala částečně vzpřímená, ačkoli na dálku vypadalo její poškození hůře; jako by se účinnost tlakových vln poněkud omezila, když se rozšířily do stran, a každý blok domů pohltit zlomek té síly, rozebral tu zbytečnost a zajistil tak alespoň chabou ochranu i pro své sousedy.

Mezi troskami se jako pohozené hračky povalovaly automobily, autobusy a další dopravní prostředky; z některých zbyly jen zcela vyhořelé, černé pokryté slupky, ostatní byly do sebe zakleslé a sražené do nepravidelných tvarů. Ze silnic tedy z toho, co se z nich ještě dalo rozpoznat se staly hřbitovy kovu, plné mlčenlivých, odumřelých strojů. Sloupy veřejného osvětlení byly většinou ohnuté, mnohé zakřivené jako rachitici postižení bolestmi břicha, některé vytržené ze svých betonových kořenů ležely nehybně přes ostatní trosky, poražené, ale neohnuté. Ze sutin se v poněkud roztržitém a nesourodém zmetku valilo příslušenství kanceláří, nábytek, televizory.

Stejně tak rozšířené, ale už méně nesourodé - průzkumná četa si na ně už skoro zvykla - byly deformované uzlíčky, které kdysi bývaly živými, pohybujícími se lidskými bytostmi. Ležely všude: v autech, v převrácených autobusech, mezi troskami, na silnicích, některé schoulené ve dveřích tam, kde nějaké dveře zbyly, jako by se tam ti lidé doplazili, aby vyčkali, než se snese otrávený vzduch.

Čtveřice mužů pocítila úlevu, že proudy deště udrží hmyz v rozumném odstupu.

Stíhal je teď jeden duševní otřes za druhým, hnaly kolem nich ve vlnách, a jejich otupělá mysl už milosrdně přestávala vnímat překotně se míhající děsivé výjevy. Přešli však plný dopad jednoho pohledu nemohl být ničím zrušen, protože to byla doslova vyčerpávající výpověď o tom, co se tu stalo; kruté potvrzení rozsahu devastace.

Když teď stáli na úrovni ulice v srdci zničeného hlavního města, viděli přirozený horizont země, pohled, který dříve zakryt zubatou betonovou siluetou města teď se nabízel jen spektrum měnící se šedi na modrém pozadí mírně zvlněné kopce, které obklopovaly větší část Londýna už nebyly ničím překryty a na východě i na západě se rojil léhal otevřený prostor, přerušovaný jen několika dosud stávajícími budovami a vyššími haldami sutin.

Bylo to děsivé a šel z toho strach. Každý z nich teď prožíval příšernou osamělost, touhu po světě, který ztratil touhu po lidech, kteří tam zahynuli.

Nebe nad nimi bylo černé a viselo nízko nad zemí, ne horizont byl stříbřitý. Teplý déšť je promáčel, ale jejich otřep, jejich hluboce pocíťované utrpení odplavit nemohl.

Bryce klečel na kolenu a hlavu skláněl k chodníku setému odpadky.

Na McEwenově tváři se slzy mísily s dešťovou vodou.

Fairbank měl zavřené oči, hlavu mírně předkloněnou, tělo ztuhlé.

Culver se rozhlížel, ale jeho pocity zůstávaly uzamčeny uvnitř.

Na východě viděl okrouhlou siluetu katedrály svatého Pavla kopule zmizela, stěny byly popraskané a poškozená část budovy chyběla. Byl zmatený, protože ke tudy po první explozi prchal s Dealeym, měl sice na pozice rování málo času, ale napáchané škody se mu stejně nezdaly tak zlé. Pak si ale vzpomněl, že byly svrženy ještě další bomby odhadoval, že jich bylo pět, a tu byl překvapen, že město nebylo úplně srovnáno se zemí. Zdálo se, že na východě a částečně i na jihozápadě došlo jen k menším škodám, ale déšť všechno tak zastřel, že si tím nemohl být jist. Dolní části několika budov v jejich bezprostřední blízkosti byly do značné míry neporušené, ale sutiny, které pocházely z jejich horních pater, vytvářely vedle nich svažující se hromady.

V dálce, v místech, kde stále ještě hořelo nebo kde propukaly čerstvé požáry, už rozeznával purpurovou záři. Jako na podporu jeho úvah vzplálo na severu světlo, jako by tam došlo k nějaké explozi. Prudký déšť byl vlastně požehnáním, protože kromě toho, že pomáhal odplavovat radioaktivní prach, ještě navíc udržel požáry v určitých mezích. To, co z města zbylo, se mohlo snadno proměnit v jedinou běsnící ohnivou spoušť.

Došel k McEwenovi a šťouchl ho do ruky. „Zkuste geiger a podívejte se, jestli něco registruje.“

Důstojník KDS působil dojmem, jako by byl rád, že může zase myslet na něco jiného. Z přístroje se rozeznělo cvakání a jehla vteřinku nebo dvě divoce kmitala. „Je to v pořádku,“ ujistil ho McEwen rychle. „Podívejte, už se ustálila. Kolem nás je určité množství radiace, ale nedosahuje nebezpečné úrovně.“

Otřel si tvář, jako by se chtěl očistit od slz a dešťové vody.

„Fairbanku?“ Culver pohlédl na inženýra, který stál poblíž.

Když Fairbank otevřel oči a obrátil se k ostatním, na jeho obličeji hrál zvláštní smutný úsměv. Byl to sklíčený, ale přesto podivně usmířený výraz, skoro jako by ta tragédie pro něj nebyla žádným překvapením.

„Co teď?“ nadhodil Fairbank.

„Napřed zvedneme Bryce a pak se tu trochu poohlédneme. Nechci tu zůstat déle, než je zapotřebí.“

Společně zvedli pracovníka Civilní obrany, který se o ně ještě nějakou chvíli opíral, aby se udržel na nohou. Pozvolna se mu vracela síla, ale nezdálo se, že by toho ještě mohl vydržet.

„Máte nějaké návrhy, kam bychom se měli podívat?“ otázal se Culver.

Bryce zavrtěl hlavou. „Nezůstalo tu nic, na co se ještě i dívat. Tady není pro nikoho z nás sebemenší naděje.“

„Tohle je jenom jediné město,“ odpověděl ostře Culver. „Za traceně, tohle přece není celá země. Pořád tu je šance.“

Bryce pouze dál vrtěl hlavou.

„Tady naproti je obchod,“ pravil Fairbank hlasitě, aby ' bylo slyšet i v tom lijáku. „Je to Woolworth chodíval jsen kolem něj každý den. Bude tam jídlo, šaty i ostatní věc které by se mohly hodit.“

„Do krytu zatím nic nepotřebujeme, ale možná by stál za to se tam podívat,“ souhlasil Culver.

„Nechte mě tu,“ zaprosil Bryce. „Nemám žaludek na to abych se hrabal mezi mrtvými.“

„V žádném případě. Musíme se držet pohromadě.“

„Já to nezvládnu. Je... je mi líto, ale musím si odrnout. Nohy už ani necítím a to vypětí...“

Culver pohlédl na Fairbanka, který pokrčil rameny a prhlásil: „Jenom by nás zdržoval. Nechte ho tu.“

„Tak si tu tedy zůstaňte, ale nikam neodcházejte. Až vrátíme, půjdeme rovnou zpátky pod zem. Uvědomte si, že máme být zpátky do dvou hodin - nebudeme mít čas na to, abychom vás pak začali někde hledat.“

„Ano, rozumím. Já se odtud ani nehnu, to vám můž slíbit.“

„Měl byste jít někam, kde nebudete na dešti. Zkuste vlézt tamhle do některého auta, ale dávejte pozor, abyste nás viděl, až se budeme vracet.“

Bryce přitakal a hned se mu ulevilo, že zůstane sár Pozoroval, jak si ostatní razí cestu troskami toho, co kdys bývala jedna z nejrušnějších ulic Londýna. Škrábali se pře sutiny, proplétali se nehybnými dopravními prostředky a je jich postavy brzy zastřel déšť. Pak zmizeli úplně a intenzivně prožívaná osamělost, kterou všichni pocítili před pouhými několika okamžiky, teď na něj dolehla ještě více a její krutost měla téměř zdrcující účinky.

Pocit, že je posledním živým člověkem na této trestané planetě, byl ohromující, bez ohledu na to, že jeho společníci nejsou daleko odtud. Celá jeho bytost se rozkřičela: žalem, strachem, ale hlavně zoufalstvím. Kolik asi zůstalo příslušníků lidské rasy a jaká bude její budoucnost? Pozvolné zapomínání? Nebo se budou rodit generace oslabených a zakrnělých potomků, možná i mutantních, degenerovaných? Kdo asi přežije v zemi postižené morem, kde i potraviny, které by bylo možné pozřít, mohou v sobě obsahovat semínka plíživé smrti?

Neměli žádnou možnost, jak si ověřit, jak masové škody konflikt napáchal, zda některé národy vyvázly bez pohromy, zda některé země zůstaly nedotčené. Nepodařilo se jim ani zjistit, jaký je rozsah zpusťování jejich rodné země.

Déšť připomínal tisíce otazníků, které mu prosakovaly do mozku. Nebyly však na ně žádné odpovědi. Zatím ne. A pro tuto malou skupinku těch, co přežili, možná nikdy nebudou.

Bryce si povytáhl límec kabátu a jeho kľopy si přitáhl k hrudníku, což bylo jen symbolické gesto; déšť byl vláhý, ale do jeho nitra vysílal mrazení.

Stála tam řada vozidel, v nichž mohl najít přístřešek. Došel k blízkému vozu, jehož dveře byly otevřené dokořán, jako by majiteli pramálo záleželo na bezpečnosti, když prchal před pohromou Bryce se téměř pousmál, když si představil, jak si někdo úzkostlivě zamyká auto, zatímco město kolem něj se hroutí. Čelní sklo bylo roztříštěné, a tak z předního sedadla spolujezdce odhrnul úlomky skla a pocítil úlevu, když na nich nenašel žádné skvrny od krve. Vlezl dovnitř a déšť mu vytrvale bubnoval na kov nad hlavou a dovnitř mu vstřikoval šplíchance vody, ale vzhledem k tomu, že byl už tak dost promoklý, mu to větší nepohodlí nepůsobilo.

U nohou mu ležely složené noviny, jejichž prosákl stránky se slily do jednoho měkkého, plesnivého žmolku Sklopil zrak a pak se sehnul, aby je zvedl; snad v tom byli melancholická touha po tomto pozůstatku přirozeného pořádku, jakémsi mementu dřívějšího pohodlného způsobu života. Z našedlých stránek se dávno vytratila novosť a když se sehnul, aby noviny sebral z podlahy auta, hrozil nebezpečí, že se polední Standard rozpadne.

Napřed se zamračil, když spatřil palcový titulek, který hlásal ‚PREMIÉR NALÉHÁ: ZACHOVEJTE KLID‘.

Pak se začal smát.

A smál se tak, že mu oči zaplavily slzy a byly to sb veselí i hořkosti; ani jeden z těchto pocitů nechtěl ustoupit druhému.

A ramena se mu otřásala tou námahou.
Když si protahoval tělo, jednou nohou se dotkl jakés páky.
Auto začalo vibrovat.
A na zadním sedadle se něco pohnulo.

13

Prvním, kdo proklouzl otvorem, který ústil do obchodního domu, byl Fairbank. Široké výkladní skříně i létací dveře byly sice zavaleny kupami trosek, nebezpečně nestabilní směsicí zdiva, rozdrčeného betonu a skla, ale trojice mužů lezla k temnému otvoru bez ohledu na hrozící nebezpečí. Nadšení pramenící z toho, že bude moci znovu ochutnat cukrovinky a lahůdky, které jim byly v bohatých, ale nepříliš vzrušujících přídělech potravin v krytu odepírány, že na sebe bude moci vzít čistou košili a že si bude moci obléknout čisté spodní prádlo, pobláznilo Fairbanka natolik, že se nedal svými dvěma opatrnějšími společníky vůbec zastavit. A sám Culver musel přiznat, že se mu po týdnech strohého věznění taková vyhlídka docela zamlouvá.

Varoval je. však, že mezitím vše možná podlehllo zkáze a oděvy i ostatní předměty mohl zničit oheň.

„Existuje jenom jeden způsob jak to zjistit, Culvere,“ odpověděl inženýr a zašklebil se. Předchozí citový šok, jak se zdálo, už překonal. Culver měl podezření, že ten člověk je buď naprosto necitlivý, nebo je pro něj přežití zcela přirozenou rutinou a jeho určitá vyrovnanost je za těchto okolností významnou předností. Lezl za Fairbankovou spěchající postavou do svahu.

Nahore se Culver otočil k McEwenovi. „Tady budeme potřebovat geiger může to tu být hodně zamořené.“

Důstojník KDS se drápal do vrchu poněkud zdrženlivě Sledovali, jak Fairbank sjíždí dolů po druhé, strmější straně a svítili mu na cestu baterkami.

Uvelebil se tam na zemi a baterkou kolem sebe opsal oblouk.

„Kristepane,“ vyjekl, „to je ale puch!“

„Cítíme to až sem,“ ujistil ho Culver, než sjel do průr mezi haldami. McEwen ho rychle následoval a všichni tři ; pak dřepili do rozvířeného prachu, zírali do tmy a jejich světla pronikala do nejtemnějších koutů.

„Tam na druhém konci se provalil strop,“ povšiml McEwen.

„Jinak tu všechno vypadá bezpečně,“ pravil Fairbank Jeho hlas zase nabral lehčí tón. „Hej, vidíte to co já?“ Paprsek jeho světla zachytil ve své záři pestrobarevné obaly, a dříve než se ostatní dva muži mohli zvednout ze země, Fairbank už stál u pultu se sladkostmi.

„Neschlamstněte je všechny najednou, vy jeden žroute, zkazíte si žaludek,“ radil mu Culver, který už nemohl zadržet smích.

„Křupky, Fruit And Nut, ořechové sušenky kristepanej já jsem snad v sedmém nebi.“ Slyšeli ho, jak si pomlaskává! a sami se museli smát.

„Bournville Plain, Dairy Milk, Pacers, Glaciers Min...“ odříkával názvy dobrot a vtom se mu hlas zlomil.

Mezitím se k němu přidali Culver s McEwenem a i oni! si prohlíželi sbírku pestrobarevných obalů, které jen nepa trne zastírala tenká vrstvička prachu. Brzy však objevili něco, j co jejich výbuch veselí okamžitě zarazilo.

„Někdo tu už byl,“ poznamenal McEwen.

„Někdo nebo něco.“ Culver sebral ze země prázdný obal i a vidina černých tvorů čmuchajících mezi tabulkami čokolády a sladkostmi mu do páteře vyslala pichlavé mrazení.

„Krysy?“ Fairbank ho sledoval vytřeštěnýma očima.

„Možná.“ Culver si rozeplnul řemínek, kterým se zavíralo pouzdro s pistolí.

„Ty by nadělaly víc škody a větší binec,“ namítl McEwen.

„Má pravdu,“ souhlasil Fairbank, ale nervozita ho stále neopouštěla. „Vezmeme, co uneseme, a vypadneme.“

„Myslel jsem, že chcete i novou košili?“

„Bez ní se dá žít.“ Do kapes svého pláště si začal cpát tabulky čokolády.

„Počkejte chvíli.“ Culver zadržel Fairbankovu ruku mezi pultem a kapsami kalhot. „Když to není ta havěť, může to být něco důležitějšího.“

„Lidi?“

Culver posvítíl baterkou podél uliček posetých odpadky. Interiér obchodního domu se táhl daleko dozadu a v polovině prostoru se rozevíral do tvaru písmena L. Sesutým stropem na druhém konci nepronikalo žádné světlo. Pach, který tu na ně útočil, jim byl za těch uplynulých několik hodin už důvěrně známý, a Culverovi se skutečně ani trochu nechtělo pokračovat v pátrání. Svědomí mu však bohužel velelo, že je to jeho povinnost. Možná se k tomu přidala i jakási morbidní zvědavost.

V obchodním domě, který se proměnil v rozlehlou jeskyni, zněly jeho kroky nepřírozeně hlasitě.

Fairbank pokrčil rameny a šel za ním, ale při chůzi stále bral z pultu dobroty a cpal si je do už tak plných kapes. Najednou si povšiml polic s kabelkami, cestovními brašnami a co bylo ještě lepší také s kufříky. Hned si udělal v duchu poznámku, aby si na zpáteční cestě jeden vzal.

Představu, že zůstane v této šeré jeskyni hojnosti úplně sám, shledal McEwen jako naprosto nepřijatelnou, a tak druhé dva rychle dohnal. Naskytl se jim pohled na oddělení elektro; dráty a kabely tam visely volně z cívek jako nadměrně silná bavlněná vlákna, zásuvky, přepínače a žárovky ležely poházené, jako by je z výkladní skříňky smetly roze zlené ruce. A navíc, oddělení s audio nahrávkami a hifi technikou vypadalo, jako by sortiment zboží, které tu bylo nabízeno, nedosáhl uznání: obaly na gramodesky se válely na podlaze, stereofonní soupravy tam ležely rozmlácené, a v též zmeti se povalovala těla, z nichž některá se ještě hýbala.

Kolem Culverova zápěstí se ovinuly vlhké prsty, které téměř připravila o lidskost.

Ucukl spíše instinktivně, zatímco jeho společníci napros to vědomě, protože ohyzdnou postavu zahlédli těsně před tím, než se ho dotkla.

Culver svou paži sice vyškubl a vrávoravě ustoupil k blízkému pultu, ale ta postava se potácěla s ním a Culverova oděvu se zachytily ruce připomínající pařáty. Muž padl na kolena a ochabl se zavěsil na pilotovo kožené sako! aby neklesl ještě hlouběji.

Mužův hlas byl slabý, spíše to byl jen rezavý zvuk. „Pomozte... nám...“

Culver se podíval dolů na vyzáblý obličej s vytřeštěným! očima, v nichž se zračila blížící se smrt, potřesanými rty, s rankami pokrytými zaschlou krví, odhalenými dásněmi; a zkaženými zahnědlými zuby. Na temeni hlavy mu viselo jen pár chomáčků vlasů. Pokožku měl zvrátněnou a pokrytou četnými boláky a z obou uší se mu táhly úzké cestičky! zaschlé krve. Děsivý vzhled toho člověka ponechával Cul; verovi pramalý prostor pro soucit.

Muž zasténal, ale spíše to připomínalo nějaký hrdelní skřek. Zdálo se, že se před nimi úplně scvrkl.

Culver překonal svůj odpor, zachytil hroučící se postavu a jemně ji uložil na podlahu. Muž měl šaty úplně potřesané a zašpiněné a páchl výkaly.

„Prosím...“ Hlas byl teď slabší, jako by úsilím uchopit Culvera za zápěstí přišel o většinu svých zbývajících sil. „...pomozte ...nám.“

„Kolik lidí tu zůstalo naživu?“ zeptal se Culver s ústy těsně u ucha umírajícího muže.

„Já... ne...“ Hlava se mu svezla k jedné straně. „Ne...“

Culver zvedl hlavu ke svým dvěma společníkům. „Nemoc z ozáření,“ dodal zbytečně. „Moc dlouho už asi nevydrží. Zkuste geiger, uvidíme, jaké to tu je.“

McEwen zapnul přístroj a všichni sebou trhli, když se ze zesilovače ozvalo naléhavé cvakání. Jehla divoce skákala, než se ustálila těsně pod bodem označujícím čtvrtinu stupnice.

„Tady je remů až moc,“ sdělil jim McEwen chvatně. „Je to nebezpečné, musíme okamžitě odejít.“

„Však už taky jdu,“ ohlásil Fairbank a už se obracel.

„Počkejte!“ vyštěkl Culver. „Podíváme se po ostatních. Uvidíme, jestli někoho z nich nemůžeme zachránit.“

„Do prdele, vám asi přeskočilo podívejte...“

Zadívali se směrem, kam zíral Fairbank a spatřili, jak se ze šera vynořují belhající se postavy; ti lidé se většinou spíše plazili, někteří sehnutí klopýtali, jako by už na ně dolehlo stáří, a vydávali ze sebe kňučivé zvuky, které budily spíš strach než soucit. V této situaci, která vyvolávala odpor a děs, bylo obtížné brát tyto rozkolísané, motající se postavy jako sobě rovné lidské bytosti, jako nešťastníky, kteří prostě neměli čas, aby se před katastrofou a jejími zhoubnými následky dříve ukryli; připomínali spíše malomocné, kteří uprchlice své kolonie, bizarní demony, kteří povstali z neposvěcené země, nemrtvé, kteří vztahují paže, aby objali živé a...

Na Fairbanka a McEwena to bylo už příliš; ve dni plném traumat už další trauma nesnesli. Ustupovali.

Zohyzděné obličej, plně odhalené ve spojeném světle baterek, žadonily o milosrdenství, o soucit i o úlevu od jejich utrpení.

„Culvere, je jich moc. Všem pomoci nemůžeme.“ Fairbankův hlas byl roztřesený a zněla v něm naléhavá žádost.

„Tady zůstat nemůžeme,“ dodával už z dálky McEwen. „Stupeň radiace je tu moc vysoký. Když hned neodejdeme, skončíme jako tihle lidi!“

Jedna postava byla to žena v sobě našla poslední! zbytky sil, dopotácela se dopředu a pověsila se na Fairbanka.

„...nnnnnnnech...“ naléhala.

Bezděčně ji odstrčil, až upadla na podlahu a vydala slábnoucí zemřelý výkřik. Fairbank k ní přistoupil, jako by okamžitě svého činu litoval, a natáhl k ní ruku. Sténání! ostatních však mělo za následek změnu jeho postoje.

„To nevypadá dobře, Culvere,“ řekl unaveně. „Nemůže mě jim pomoci. Je jich moc.“ Otočil se a klopýtavě se rozi běhl k průčelí obchodu. Z přeplněných kapes mu padaly tabulky čokolády a sladkosti.

Culvera škrábla do tváře nějaká ruka. Ucukl, ale od hoj řeckou stíženého muže, který klečel vedle něj, se neodtáhl.

„Neopouštějte... nás...“ zašeptal muž.

Culver odsunul chvějící se horké ruce od svého obličej! a podržel je. „Teď pro vás nemůžeme nic udělat,“ řekl a dol dal nepřesvědčivě: „Máme mezi sebou lékařku. Když bude souhlasit, přivedeme ji sem. Ta vám možná pomůže.“

Stisk mužovy ruky najednou zesílil. „Ne... ne... nemůžu zetě...“ Druhá ruka roztřeseně, ale přesto odhodlaně popadla Culvera za límec a vzápětí na pilotova ramena dopadlo j něco těžkého.

Culver se skácel na bok, ten druhý člověk ho tlačil dolů j na sebe, muž pod ním táhl a odmítal se pustit. Culver ze sebe vydal rezavé a skoro bolestivé zaúpění a zápasil s nimi. Zátěž z ramenou rychle setřásl, druhého muže uchopil za zápěstí a pomalu odsunul jeho ruku ze svého saka. Druhá ruka, kterou ho muž stále svíral, se Culver zbavoval už mnohem obtížněji a v jednom šíleném okamžiku pomyslel i na to, že použije revolver. Pro něj by to znamenalo okamžité vysvobození a pro oběť ozáření okamžitou úlevu. Ať, si o takovém činu myslel, co chtěl, neměl k tomu sílu. Ještě ne.

Nemilosrdně zmáčkl mužovo zápěstí a pařátům podobné prsty se pozvolna rozevěřely. Culver se vyprostil, vstal a skoro při tom přepadl přes postavu, která se k němu plazila zezadu. Uhnul před chňapající rukou.

„Je mi líto!“ zakřičel a už vrávoravými kroky utíkal za ostatními a myslel jen na to, aby už byl pryč z této temné země nikoho mezi životem a smrtí, pryč od těch zubožených trosek, jejichž nejlepší nadějí byla vyhlídka, že zemřou spíš dříve než později. o

Slyšel jejich nářikavé výkřiky a pomyslel si, že za sebou slyší kroky, ale dokud nebyl u úpatí svahu, nezastavil se, aby se ohlédl. Jeho dva společníci mezitím prolezli úzkým otvorem. Fairbank se natáhl a podával mu ruku, aby mu pomohl. Jeho tvář byla teď maskou představující současně strach i stud.

To je šílenství, říkal si Culver. Jsou to lidi jako my, zranění, znetvoření nemocí; nejsou přece malomocní, nečistí, nejsou nebezpeční. Proč se jich stejně jako Fairbank a McEwen tak bojí? Ohlédl se a byla tam odpověď. Lezoucí, žadonící postavy byly ztělesněním nepředstavitelného lidského utrpení, hmatatelné výsledky dlouho očekávaného, obávaného a strašlivého holocaustu. Noční můra, která se vyplnila.

A kdo by se chtěl tvářit v tvář setkat se svou vlastní noční můrou?

Culver vyskočil na svah, Fairbank ho uchopil za ruku a povytáhl ho nahoru. Prolezl otvorem, a když se kutálel po druhé straně svahu, zahalil ho teplý déšť a vzápětí i zasedlé světlo. Zastavil se až dole, a když se tam skulil, zůstal schoulený a pozoroval obchod, jako by očekával, že ho ten sen bude pronásledovat. Dolů za ním sklouzl pouze Fairbank. McEwen stál několik yardů opodál, připraven k útěku.

„Asi jich tam bylo moc, že jo?“ prohodil Fairbank a poplácal ho po ramenou.

Culver se otrásl. „Jo, bylo jich moc.“ Napřímil se. „Budeme se k nim muset vrátit. Doktorka Reynoldsová jim může dát nějaké léky, prostě cokoli, co jim přinese úlevu.“

„Jasně,“ odvětil Fairbank.

„Několik jich to možná přežije.“

Fairbank si z čela i nosu setřel dešťovou vodu. Odplivl si na bahnitou zem u svých nohou. „Raději bychom už měli jít zpátky do krytu.“

Odešel a nechal Culvera, aby se ještě zadíval nahoru na několik dosud viditelných písmen z názvu obchodu. To mauzoleum se teď jmenovalo jenom WORT.

Culver dohnal ostatní, když se předtím protáhl mezi autobusem s vytlučenými okny, jehož červená barva byla vepředu zpuchýřovatělá a odlupovala se v šupinách, a dodávkou, na jejíchž postranicích už byl vidět rez. Snažil se vyhnout pohledu na zpráchnivělou mrtvolu řidiče autobusu, který ležel zhroucený v kabině s rukama stále na volantu, jako by neochvějně trval na tom, že své pasažéry doveze až k bráně věčnosti. Culver se pokoušel tam nedívat, ale oči, umějí být pošetile zvědavé. Skleněné střepy se zapíchaly do šoférova těla, kde se leskly jako diamanty na stěnách podzemní jeskyně; největší kus skla hladce přetřel mužův obličej vedví. V Culverově žaludku se zvedlo cosi kašovitého, a tak se nutil, aby se už soustředil jen na své dva společníky l vepředu. McEwen krácel nejistě, opíral se o kapoty a střel ch y vozidel, do boku ho pleskal Geigerův počítač, deštěm J promáčená ramena měl nahrbená dopředu. Fairbank, který se otočil, aby se přesvědčil, zda jde Culver za nimi, byl bledý v obličej i a od lícních kostí se mu k linii čelisti táhly hluboké rýhy, takže se jeho normálně plný a kulatý obličej zdál být hubený, téměř vyzáblý. Otevřel ústa, aby promluvil, ale: z dálky znějící tlumený nepříjemný zvuk všechny přiměl, aby se zadívali na západ.

Ani ne půl míle od nich se hroutily poslední zbytky jedné částečně zničené budovy; odhalená patra se řítily jako domeček z karet. Mraky prachu vířily vzduchem, déšť je jen pozvolna srážel zpátky k zemi a budova se měnila v hrožnou madu betonu a sutin, která přibyla do krajiny podobných hald. Její kapitulaci mohlo způsobit cokoli exploze plynu, přervání zprohýbaného a přetíženého kovu, únava vlastní betonové struktury. Budova si konečně přiznala, jaký je její nevyhnutelný úděl, a celé to znělo jako umíráček.

Nutkání vrátit se co nejrychleji do jejich útočiště v nich bylo silné, protože ten kryt teď pro ně více než kdy dřív představoval určitou formu přežití. Alespoň v to doufali.

Vyhnu li se pěti vozům, které se spolu srazily a byly zaražené jeden do druhého, takže připomínaly moderní umělecké dílo vytvořené z kovu, načež vyšplhali po další hoře trosek a ulevilo se jim, když zase zahlédli tabuli ohlašující stanici metra Chancery Lane, jejíž modročervená symbolika částečně vzala za své.

„Není to tam nic moc, ale je to domov,“ vypravil ze sebe chabě Fairbank ve snaze setřást ze sebe malomyslnost.

„Vidíte Bryce?“ Culver se zadíval dolů na vozy, od jejichž střech se odrážel déšť a vytvářel kolem nich jakousi zamlženou gloriolu.

Fairbank zavrtěl hlavou. „Nemůže být daleko když jsme ho opouštěli, vypadal dost odrovnaný.“ Culver si povšiml, že se McEwen viditelně chvěje. „Zvládnete to?“ „Já už jenom chci odtud, nic víc. Je to tu jako... jako jeden obrovský hřbitov.“ „Škoda, že někteří ti nebožtíci už nejsou pod kytkama,“ dodal Fairbank s černým humorem, který nikdo neoceníl.

Culver tu poznámku ignoroval. Každý z nich měl jiný způsob, jak se s tím vším vyrovnat; Fairbank musel prostě vtipkovat, bez ohledu na to, jak nevydařeně a nevkusně.

„Tamhle je,“ ukázal Fairbank, ale pak se zamračil. „Aspoň si myslím, že je to Bryce.“

Dolů kráčeli velice obezřetně, aby neriskovali pád na zrádném svahu.

„Tamhle,“ řekl inženýr a vedl je labyrintem dopravních prostředků. Culver zahlédl člena Civilní obrany na nástupní plošině prázdného dvoupatrového autobusu. Nohy měl venku na ulici, tělo přepadlé přes klín dopředu a podle všeho vůbec nedbal na bubnující déšť. Vypadalo to, že má žaludeční křeče, ale když se k němu přiblížili, zjistili, že něco pevně svírá.

McEwen najednou upozoroval povědomé tělíčko, které si hledalo útočiště ve dveřích nedaleko vchodu do metra. J Poprvé od rána se mu zdařil úsměv. Z budovy nade dveřmi toho moc nezbylo, protože výbuch ustříhl střechu i horní patro, ale přestože byl dům těžce poškozený, obchody dolejší to přečkaly, a právě tam se v otevřených dveřích nad zbytkem, kam jídla u nohou trásl jakýsi pes.

Ten voříšek McEwen se ve psech příliš nevyznal, ale nejvíce se podobal německému ovčákovi vypadal opuštěně a zesláble, kůži měl urousanou, špinavou, skoro až bezbarvou a žebra mu vyčnívala jako opery z napjaté plachý ty. Z tlamy mu vytékaly sliny a promáčely jeho chudíčky kousky jídla, kterou se mu podařilo někde ukořistit, a MoJ Ewenovi se nad tímto zbědovaným zvířetem sevřelo srdce. Poté, co se stal svědkem tak strašlivého lidského utrpení v něm žalostný stav psa probudil hluboké emoce, protože na rozdíl od svých pánů byl tento tvor zcela bez viny; vždy se ani nemohl vyslovit ke svému vlastnímu osudu a nenesl vinu za ten ničení posedlý svět, který obýval. McEwen se vmáčkl mezi dvě auta a vydal se ke zvířeti.

Pes měl hlavu skloněnou a byl příliš soustředěný na syrové maso, které si přidržoval, než aby postřehl svůj příchod.

Chudinka malej, pomyslel si důstojník KDS. Je napi vyhladovělý a nejspíš pořád ještě zmatený tím, co se tu stalo.

Sledoval, jak pes zhltnul jeden z kousků jídla, které měl mezi předními packami. Vypadalo to jako párek, zdálo se, že to být červené, zakrvavené, a McEwen se podívil, kde si ten pes asi našel tak čerstvé maso.

„Hodnej,“ řekl a přistupoval ke zvířeti opatrně, protože je nechtěl vyděsit. „Hodnej,“ opakoval konejšivě.

Pes zvedl hlavu.

14

Bryce trpěl bolestmi. Sténal a v rychlém tempu se střídavě předkláněl a zase zakláněl, jako by tak chtěl bolest utišit.

Culver a Fairbank si povšimli, že má na krku škrábance krev z ran mu odplavoval déšť. Přihnali se k němu, Culver poklekl a uchopil pracovníka Civilní obrany za rameno.

„Co se vám stalo?“ zeptal se a vyvinul tlak, aby mu pomohl se narovnat. „Upadl jste?“

Fairbank se nejistě rozhlédl a pak se k němu s rukama na kolenou naklonil.

Bryce na ně pohlédl, zatvářil se, jako by to byli naprosto cizí lidé, a v jeho očích se objevil zděšený skelný výraz. Pozvolna je ale začínal poznávat. „Díkybohu, díkybohu,“ zasténal.

Když spatřili jeho obličej, zděsili se. Rány na krku se mu táhly ke tvářím, kde pokračovaly jako hluboké šrámy z nichž vytékalo velké množství krve. Tenká červená cestička, posetá zasychajícími bublinkami krve, se mu táhla přes můstek nosu, jako by ho tam řízl drát. Jedno oční víčko měl roztržené a krev mu zbarvila bulvu pod ním do ruda. „Děť, vědte mě zpátky do krytu. Odvedte mě zpátky tak rychle jak to jen půjde.“

„Kdo vám to k čertu udělal?“ zeptal se Culver a sáhl kapesníku, aby zastavil proud krve vytékající z mužova krku

„Zpátky, odved'te mě zpátky! Potřebuju pomoc.“

„Culvere, něco má s rukou.“ Fairbank se přiblížil a sár po Bryceově paži. Zkusil zraněnému muži zvednout ruku z klína, ale setkal se s překvapujícím odporem.

„Bryci, napadly vás krysy?“ otázal se Culver. „Ježíšikristepj a my mysleli, že tady venku budete v bezpečí.“

„Ne, ne!“ Byl to výkřik zrozený z úporné bolesti. „Prosín vás, odved'te mě zpátky do krytu.“

„Ukažte mi ty ruce. Nechte mě, ať se na ně podívám.“

Culver a Fairbank mu trhli za paže současně.

Bryce si jednu ruku držel druhou, a když mu je zvedli z krví promáčeného klína, rozpojily se. Oba muži sebou trhli, když spatřili bezprstou pravou ruku. Fairbank se odvrátil od zakrvácených pahýlů a opřel si čelo o chladný povrch autobusu. Culver nadále držel zápěstí Bryceovy zraněné ruky a přes pahýly prstů rozprostřel kapesník teď už mokrá od deště a přitlačil jej na vyčnívající kosti.

„Ten kapesník si tam podržte,“ nařídil Bryceovi. „Trochu vám to zastaví krvácení.“ Vedl mu ruku k hrudníku a druhou, nezraněnou mu položil přes ni. „Nechte si ji tak. Loket nechte ohnutý, aby vám ruka směřovala nahoru. Snažte se s ní nehýbat.“ Rychle po Bryceovi přešel pohledem a zkoujel, neměli další rány. Našel je, ale žádná už nebyla tak?! vážná. „Kde byly, odkud na vás zaútočily?“

„Ne, to nebyly krysy.“ Bryce hovořil jen s nesmírnou námahou. „Byl to pes. Vzteklej... pes v autě. Vzteklej. Byl vzteklej. Proto mě musíte dovést zpátky.“

Culver to pochopil a skoro se mu ulevilo. Bryce narazil ji na toulavého psa a ten ho napadl. Žádné krysy. Žádné ty proklaté mutantní krysy, ale zatoulaný, nejspíš vyhladovělý

pes! Jestli ale měl vzteklinu, pak se Bryce dostal do ještě vážnějších potíží. Nebylo divu, že už se chtěl vrátit do krytu doktorka Reynoldsová snad bude mít nějaké sérum, něco, co by mu zachránilo život. Jestli ale ne, Culver se snažil takovou myšlenku od sebe pdehnat, pak Bryce během čtyř až deseti dnů zemře.

„Udržíte se na nohou?“ zeptal se.

„Myslím... myslím, že jo. Jen mi pomozte vstát.“

Fairbank zapomněl na žaludeční nevolnost a pomohl Culverovi zvednout zraněného muže na nohy.

„To bude dobrý,“ ujišťoval Culver Bryce. „Odvedeme vás zpátky. Ve skladu léků tam určitě bude nějaká vakcína proti vzteklině, takže si nemusíte dělat starosti. Čím dřív vás tam dostaneme, tím líp.“

„Je nezbytně nutné..., abych byl ošetřen dřív, než se začnou projevovat symptomy. Rozumíte mi?“

„Jasně, rozumím. Snažte se zůstat v klidu.“

Bryce si v bolestech připomněl hořkou ironii novinového titulku, který si ve voze četl těsně předtím, než se mu ten vzteklý pes zakousl do krku. Zachovejte klid, to jen naprostá zlá klepe na dveře. Zachovejte klid, to vám jen Smrt sahá na rameno. Rozplakal se a nebylo to jen pulzující bolesti v ranách.

Ke vchodu do stanice metra ho skoro museli donést, a přitom dávali pozor, neuvídíli živočicha, který ho zranil. Kde to bylo možné, vyhýbali se otevřeným dvířkám automobilů, a tam, kde nebyla jiná možnost, je napřed zabouchli kopancem, než kolem nich prošli. Déšť do nich ustavičně tloukl, a přestože dešťová voda byla teplá, Culver cítil, že se mu do kostí vkrádá chlad. Svět venku byl v tak otřesném stavu, jak se obávali; město bylo nejen ochromené, nýbrž i naprosto rozdrčené.

Culver i Fairbank zahlédli McEwena ve stejnou chvíli. Nakláněl se dopředu, jednu ruku měl nataženou a sahá po něčem, co bylo schoulené ve dveřích. Po něčem, co částečně zakrýval svým vlastním tělem.

McEwen se usmíval na psa, když se ho snažil vylákat zel dveří. „Tak pojď, malej, nikdo ti neublíží. Jen to hezky doj papej a pak uvidíme, co s tebou provedeme. Možná bysme mohli potřebovat šikovného krysaře.“

Z psí tlamy zaznělo hluboké varovné vrčení. Hlavu neil chal skloněnou k potravě a jen k němu nedůvěřivě upřel oči. McEwen si povšiml, že se v těch velkých hnědých očích zračí podrážděná nevrlost.

„No jo, já vím, že máš hrozný hlad. Já ti tu baštu nevezi mu. Jen to pěkně slupni a buď hodnej.“

Než potrava psovi zmizela v čelistech - dychtivě ji uchvil pil a polkl ji vcelku, jako by se bál, že mu ji někdo sebere -aj důstojník KDS si povšiml něčeho zvláštního. Zdálo se mu, že jeden ze dvou kousků masa je zakončen nehtem.

Zaváhal, ruka mu zůstala viset ve vzduchu a najednou si nebyl tak jistý, že by to zvíře měl hladit. Pes teď vypadal docela divoce. Třásl se a jeho vrčení nebylo povzbuzující.

V pěnivé bílé hmotě, která se mu řinula z tlamy, byly červené krvavé skvrny.

„McEwene!“

Otočil hlavu a zahlédl, jak se k němu deštěm žene Culí; věř a sahá do pouzdra po revolveru. Ze všeho se najednou;) stal zpomalený film: běžící postava, on se otáčí k psovi; zvíře se chvěje, jde k němu, zadní nohy má ztuhlé, jako by je měl částečně ochrnuté, ramena nahrbená, provlhlý kožic se jeví, čelisti se široce rozevírají, tlama plná krve a slin... 'I

Culver se zastavil, namířil revolver, zacílil a jen se modlil;! aby na tu dálku nestřelil vedle. Pes se vzepjal, aby vyskočil,!“ ale s jeho zadními běhy nebylo něco v pořádku. Šílenství hol však neslo kupředu. Ocítl se ve vzduchu, zažloutlé zuby měly odhalené a už se chystal zakousnout do mužovy natažené;! paže, která byla od něj ve vzdálenosti pouhých několika palců.í

Culver vypálil a zpětný ráz mu po výstřelu prudce trhl rukou dozadu.

Vzteklý pes se ve vzduchu otočil a padl McEwenovi k nohám, kde se svíjel, cvakal čelistmi, štěkal a vřeštěl.

McEwen ustoupil a nohy mu hned začaly klouzat po mokré chodníku. Zakopl o sutiny a padl naznak.

Smrtelně zraněné zvíře se ho snažilo dostihnout. Plazilo se dopředu a jeho vytí se vytrácelo v tichoucné vrčení.

Přiblížil se i Culver, aby to dokončil.

Zamířil psovi na hlavu. Vystřelil.

Pak střelil do šubajícího se těla ještě jednou.

Znovu a tělo ztuhlo.

Ještě jednou a tělo ochablo.

Oddech si zastrčil zbraň do pouzdra.

McEwen pomalu vstával, a když k němu Culver doběhl, tvářil se ohromeně a nevěřícně.

„Kousl vás?“ ptal se Culver.

Než McEwen odpověděl, chvíli na něj jen zíral. „Ne, ne, ani se mě nedotkl. Vůbec bych nepomyslel...“

„Napadl Bryce.“

„Ksaku.“

„Pomozte nám ho donést zpátky.“ Culver se už otočil a kráčet k Fairbankovi a Bryceovi.

McEwen si prohlížel nehybné psí tělo a hryzl se do dolního rtu. Měl namále, zatraceně namále. Těživě na něj dolehlo zjištění, že teď už opravdu nemůže nic brát za bernou minci, ani naprosto běžným věcem už nikdy nebude moci důvěřovat. To bylo dědictví, které jim zůstalo. Jedno z mnoha.

Stejně jako Culver, i McEwen teď pociťoval chlad. Spěchal za třemi postavami, které mizely dolů po schodech vedoucích do vstupní haly stanice metra.

Ještě dřív, než sestoupili, dolů na poslední schod, je znovu obestřel nasládlý, prohnitý pach. Touha vrátit se do bezpečí, které teď pro ně představoval kryt měli k němu asi stejný vztah, jaký

má králík ke své noře, když je liška na lovu, teď bojovala s jejich neochotou vstoupit do ponurého interiéru zamořeného zkázonosným, přemnoženým hmyzem a rozkládajícími se mrtvolami. Bryceovo sténání je však pobízelo, aby spěchali dál.

Nemotorný sestup po eskalátoru plném mrtvol jim tecí připadal téměř neskutečný, neboť děs, který tu prve prožili váli, byl ztlumen přemírou ostatních příšerných zážitků. Mělif pocit, že se vkrádají do pekelné propasti Hadovy říše a žeť mrtví, kteří jsou rozseti podél cesty, jsou ti, kteří se pokusili? utéci, ale nepodařilo se jim dojít na sluneční světlo. Paraá doxně až teď si všichni čtyři uvědomili, že pravé peklo seí nachází nahoře nad nimi.

V jednu chvíli Fairbank a Bryce zakopli a málem se už zřítili v lavině, která mohla vzniknout sesouvajícími se a stá: le přibývajícími mrtvolami, kdyby se Culver nezachytil madla! a silou je nezadržel. Než pokračovali v cestě, chvíli si od! počínuli; průzkumná výprava, z které se vyklubal mučřv a vyčerpávající zážitek, všem brala síly. Unaveni byli i duří ševně, protože oslabující účinek měla i všechna ta traumata,! která prožívali.

Nikdo z nich však nestál o to, aby na eskalátoru setrvá;! váli příliš dlouho: zhroucená a zčásti ohlodaná těla všudejř kolem nich jim byla příšernou připomínkou skutečnosti, ještě nejsou v bezpečí. Šli tedy dál; Bryce podpírán Culve rem a Fairbankem, McEwen kráčel jako první, držel baterkuj a jejím světlem přejížděl schodiště před nimi.

Dlouho předtím, než se dostali dolů, zaslechli podivný šumivý zvuk, a než pokračovali v sestupu, tázavě se sobě podívali. Zvuk vycházel z klenuté chodby, která vedla! k východnímu nástupišti, a když se přiblížili ještě víc, začíI nali chápat zdroj toho zvuku. McEwen zneklidněně pospíJ chal dopředu, ostatní brzdil zraněný muž.

Když zahnuli za roh do klenuté chodby, zvuk přerostlí! v temné burácení. Na,okraji nástupišť stála osamělá Moli Ewenova postava, mířící baterkou k zemi. Dostihli hói a i oni si posvítili dolů do běsnícího proudu vody, jehoŽJ zvuky se ještě zesilovaly odrazem od oblých stěn a stropu nástupišť.

„Muselypřetéci kanályf“ zakřičel McEwen, aby ho v tomj hukotu bylo vůbec slyšet. „Na takový liják už nestačily!“

„A ty výbuchy způsobily, že na řadě míst došlo k zavalím“ souhlasil Fairbank. „Voda už neměla kam odtékat“

„Vrátit se tam ale musíme!“ V Bryceově hlase zazněla panika.

Jen klid, to zvládneme.“ jCulver posvítíl baterkou do tunelu, který se táhl na východ a odkud se valila voda. „Není tu moc hluboko, ještě ani ne k pasu. Klidně můžeme jít vodou a přitahovat se za podpěry a kabely v tunelu.“

„A co s Brycem?“ nadhodil Fairbank. Jedna ruka mu nebude nic platná. Pochybuju, že je tak silný, aby mohl postupovat proti proudu“

„Vezmeme ho mezi sebe a pomůžeme mu, aby se držel. Jeden vepředu, dva vzadu. To bude dobrý.“ Fairbank pokrčil rameny. „Kdyžříkáte.“ „McEwene, jděte za Fairbanka a pomozte mu přidržovat Bryce, jak to jen půjde.“ Když se v Culverovi znovu rozproudil adrenalin a oživil jeho sužované tělo, začal se připravovat na útrapy, které je čekaly. „Budeme svítit jen mojí baterkou - tak budete mít volné ruce. Jste připraveni?“

Fairbank a McEwen kývli a zastrčili si baterky do kapes. Bryce o svou přišel už předtím.

Došli ke konci nástupišť a Culver seskočil do tunelu. Voda byla ledově studená a na chvíli musel zatajit dech. Proud rnu lomcoval dolní částí těla a stálo ho hodně námahy, aby se vůbec mohl proti němu pohybovat; bylo to mnohem horší, než očekával. Zachytil se jedné z kovových podpěr, které tvořily žebrovi klenutého tunelu, přitahoval se dopředu a ze všech sil se snažil udržet rovnováhu, protože baterka v pravé ruce mu ztěžovala pohyb. Když do vody zapadli i ostatní tři, zastavil se. Zapřel se zády o stěnu a obrátil se k nim, Skoro ani nemohl promluvit, a to nejen z důvodu, že se v uzavřeném prostoru odráželo šumění vody, ale také proto, že jen s obtížemi popadal dech. Už teď měl nohy znecitlivělé chladem,

„Pojďte a protáhněte si tady levou ruku,“ nařídil Bryceovi a zahnul loket pravé ruky, v níž stále svíral baterku. Bryce uposlechl a Culver svou ruku pevně stiskl, takže jejich paže' tecf byly spojené. Takto mohl stále svítit před sebe, zranění němu muži zároveň poskytovat oporu a ještě se druhou] rukou zachytávat oper, které nacházel na stěnách tuneluj Pokud se s Brycem budou držet zády při zdi, dobře to dojde padne.

Jejich zmučené procesí se zase vydalo na cestu, a jak se brodili hlouběji do tunelu, tlak na jejich nohy sílil. Brzy byle zřejmé, že Culver už nezvládne svítit baterkou a současně! s tím ještě podpírat Bryce; tlak na jeho paži byl příliš velkýj

Přiměl je, aby se zastavili. „McEwene, budete muset svít'ag svojí baterkou,“ křikl. „Snažte se svítit před nás, na stěnu} téhle straně.'1

McEwenovo světlo problesklo a Culver si zastrčil baterii za opasek svých kalhot. Znovu se spojil s Bryceovou paží ale tentokrát nechal pěst své ruky pevně opřenou o hrudník;

I přes znečitlivující chlad v dolní části těla se z něj brz lil pot, jak se usilovně snažil táhnout dopředu sebe i zraněf něho muže, a hlavou mu probíhala jeho první cesta dól tunelu, to hluboké a duté ticho, objev mrtvol a hoduujících! mutantních krys, zkoprnlá dívka. Kate! Bože, už ji chtě zase vidět.

Bryce mu začínal vyklouzávat ze sevření.

„Držte ho!“ houkl na Fairbanka, když zraněný muž začai klesat.

Fairbank popadl Bryce pod rameny, rázně ho zvec a přidržel ho přitisknutého ke zdi. Bryce měl otevřená úst; těsně při zašpiněném cihlovém zdivu a jen lapal po dechu.í Snažil se i něco říci, ale jeho slova nebylo vůbec slyšet.

„Nezvládne to!“ křikl Fairbank na Culvera.

I Culver se opřel o obezdívku a snažil se popadnou dech. Naklonil se k Bryceovi a promluvil mu do ucha. „Už to není daleko, zbývá ujít už jenom kousek cesty. Zvládne mé to, ale musíte nám pomoci.“

Bryce zavrtěl hlavou. Oči měl zavřené a zdálo se, že sténá.

Culver vyjel jednou rukou ze saka a odepnul si pouzdro s pistolí. Znovu si natáhl rukáv saka a svítilnu odhodil do vířící vody, protože mu bylo jasné, že baterku i revolver teď' najednou nepobere. Revolver vytáhl z pouzdra a opatrně si jej zastrčil za džínsy; z určitých důvodů byl teď' pro něj důležitější než svítilna. Znovu sáhl po Bryceově nezraněné paži a koženými řemeny pouzdra přivázal svou ruku k paži člena Civilní obrany.

„Musíte mi pomoci, Bryci!“ zařval. Já to sám nezvládnou. Opřete se o mě a nedovolte, aby vás proud odtáhl. Fairbanku, držte se za námi! Sakra, držte se za námi!“

„Máte mě přímo za zadkem,“ ujistil ho Fairbank a dokonce se mu i zdařil úšklebek.

Bylo to, jako by lezli do kopce a kolem nohou jim svištěl tajfun a navíc je k zemi táhlo tíživé břemeno, ale přesto centimetr za centimetrem, krok za krokem, vzdech za vzdechem stále postupovali dopředu. Po chvíli však zahlédli, že dravá voda před nimi bublá a pění, a náhle pocítili, že její sevření jim teď' drtí už i boky. Voda stoupala.

„Musíme přejít koleje a dostat se k protější stěně!“ křikl Culver za sebe na ostatní a v duchu se proklínal za to, že na to nepomyslel už dřív, když se jím šlo snáze. Šumivý tekutý řev byl téměř ohlušující a Culver si ani nebyl jist, zda ho ostatní slyšeli. Ukázal na protější stěnu a Fairbank přikývl. Culver se pustil tlustých kabelů, které se táhly podél zdi na úrovni ramen, a pro případ, že by upadl, se raději zhluboka nadechl, načež vykročil do proudu. Zapotácel se, ale vztáhly se k němu čísi paže, aby ho zachytily.

„Nechte mě jít napřed,“ zakřičel mu Fairbank do ucha. „ Uděláme řetěz. Napřed půjdu já a vy se s Brycem budete držet kabelů po téhle straně. Měli bychom se roztáhnout. McEwen může jít s Brycem a přidržovat ho zezadu.“

Culver sevřel svršek upevněných kabelů a zapřel se. „ Tak jděte dopředu.“

Fairbank zachytil zápěstí Bryceovy zraněné ruky, vrhl se do vody a tělo přizpůsobil proudu. McEwen zezadu natáhl ruku, aby mu pomohl. Opatrně, aby nezakopl o skryté koleje, inženýr

postoupil doprostřed tunelu. Bryce, kterého i podpíral důstojník KDS, pustil ruku, kterou měl stále přil poutanou ke Culverovi, a šel s ním. Fairbank se zastavil,;;; protože musel bojovat s proudem, aby se vůbec udržel na nohou. Měl pocit, jako by se mu kolem nohou ovinuly! ledové paže a snažily se ho táhnout dozadu ve zlomyslném! záměru ho vyšinout z rovnováhy. Věděl, že máli se dostat na druhou stranu, bude potřebovat veškerou sílu, kterou! v sobě ještě posbírání, jakož i dostatečný manévrovací prol stor, a proto bude muset pustit zápěstí zraněného muže.

„Držte ho!“ křikl na ostatní a pak se střemhlav vrhl k proíl tější zdi. Bylo mu jasné, že se ho proud bude snažit odnášt dozadu, a tak postupoval dopředu přískoky. Fungovalo ale potíže mu teď dělalo se někde zachytit rukama, proloží už byl ve vodě a proud se mu hnal kolem hrudníku. Něj našel něco, čeho se chytit, proud ho vrátil zpátky o někol' yardů. V zaoblené stěně byl malý výklenek, a tak se vděční zachytil jeho hrany. Povytáhl se, chvílku si odpočinul a pc padal dech, přičemž se mu mocně zvedala hrud. Už roze znával, jak se na pozadí roztřeseného světla McEweno baterky rýsují postavy ostatních. Zdálo se, že Bryce upře střed proudu už dlouho nevydrží, protože McEwen měl dc problémů sám se sebou. Fairbank se k nim tedy začal př tahovat za kabely, které byly rozmístěny podél stěny tunelu

Když se dostal na úroveň ostatních tří mužů, pevně zachytil svršku kabelu, natočil se tak, .aby čelil proudu, a na táhl se k Bryceovi. Stále je dělilo několik stop.

„McEwene, teď vy. Chyťte se mě za ruku.“

Důstojník KDS se vysunul zpoza zraněného muže a rovnáným krokem se přibližoval k Fairbankovi. Když se podaří překlenout mezeru, která mezi nimi zeje, mohli všichni přejít na druhou stranu, samozřejmě za předpoklady že inženýr bude mít dost síly, aby je všechny udržel.

Konečky prstů se dotkl Fairbankových, dlaň sklouzla dlani, prsty se ovinuly kolem zápěstí.

„Baterku, podejte mi baterku,“ nařídil Fairbank. Uvolnil stisk, kterým svíral zápěstí druhého muže, a rozevřel prsty.

Zatímco McEwen stále držel Fairbankovu paži svou pravíci, pozvolným a rozvážným pohybem vložil baterku do inženýrovky otevřené dlaně. Hrozilo však nebezpečí, že proud vody na ně podnikne každou chvíli krutý útok. Stáli na vysloveně nešikovném místě a neklidné světlo jim nedopřávalo dostatečnou viditelnost.

Tlak na Culvera na protější straně tunelu zesílil, protože teď držel Bryce jen on. Cítil, jak člen Civilní obrany každou vteřinu slábne.

„Honem!“ křikl přes vodu na ostatní. „Moc dlouho už nevydrží!“

McEwen uchopil zraněného muže za zápěstí, přičemž odvrátil zrak od holých pahýlů jeho prstů, z nichž už dávno předtím spadl improvizovaný obvaz, a soustředil se jen na to, aby si Bryce k sobě přitáhl.

Culver se odlepil od cihlového zdiva, přičemž zavadil o kolej pod vířícími temnými vodami. Překročil ji, pobízel Bryce, aby postupoval dál, a vzepjal tělo proti proudu. Pustil se kabelu a natáhl paže dopředu, aby si zachoval rovnováhu. Tlak byl ohromný a Culver pozoroval, že mu voda sahá už po pás.

Fairbank táhl, Culver tlačil, a byli by to dobře zvládli, kdyby McEwenovi něco nevrazilo do bránice. Předmět se roztočil tak, že svou délkou všechny tři muže zahnal doprostřed proudu.

Když se McEwen zadíval dolů a spatřil široký škleb nebožtíka, neživé oči vypovídající o utrpení, které prožíval v okamžiku, kdy se topil, něco se v něm zlomilo. Vykřikl a oběma rukama se pustil.

Nemilosrdná voda ho uchvátila dřív, než mohl znovu nabýt rovnováhy.

Břemeno, které představovala tíha Bryceova těla, teď najednou bylo na Culvera vzhledem k jeho vratkému postavení už příliš těžké. Spolu s Brycem se řítit dozadu.

Fairbank, kterého proud odhodil na zeď, mohl jen s hr zou přihlížet, jak se ti tři valí tunelem dozadu a nad hladinovj jim vykukují jen hlavy, občas i ramena.

Nad řevem vody byly slyšet McEwenovy výkřiky.

Fairbank se zase přitiskl na lesklou obezdívku a přivřel oči. „Ježíšikriste,“ vypravil ze sebe. „Ježíšikriste.“

Culver se ponořil do vody a jeho tělo se pod vířící hlal dinou roztočilo. Něco těžkého ho táhlo dolů a ani to uj nebojovalo proti síle, která jimi mocně šhubala. Zda by Bryce v bezvědomí nebo jen zděšením ochromený, nebyhly možné zjistit, ale lítost, že je ke zraněnému přivázán, tej bodavě vnikala do Culverových neuspořádaných myšlenek. Dusil se vodou, která mu plnila hrdlo i plíce, ale nakonec se přiměl, aby se zase vynořil nad zpěňnou hladinu, kdá pak prskal, kašlal, sípal a lapal po dechu.

Zatáhl za ochablé tělo a povytáhl je. Bryceova hlavi vyvstala z vody a ocitla se vedle jeho. Ve tmě ji sice nebylci ani vidět, ale zběsile sebou otřásala, jako by i on lapal vzduchu.

Culver cítil, že se řemeny kolem jejich paží uvolňuj a Bryceovo tělo začíná vykluzovat. Byla by to úleva, kdyby toto břemeno pustil a s pomocí zbývajících sil se sám dost do bezpečí, ale staré, nepolevující vzpomínky se proti tomu bouřily a i přes panický strach, který pociťoval, se vynořovaly jako temné strašidelné přízraky.

Sáhl Bryceovi pod ramena, patami se zaryl do pevné země pod sebou a vyrazil ke stěně tunelu. Nesen mocným proudem i vlastním úsilím, narazil na stěnu. Zoufale se zaj věsil na druhého muže, když se jejich těla roztočila, jednou dvakrát; při třetí otáčce se jeho tápající ruce konečně zachytily. Proud je zanesl zpátky až do vyztuženého úseku tunelu, kde nedaleko nich bylo ve tmě vidět nástupiště stanice metra. Culver se tam zavěsil, druhou rukou si Bryce tiskl k hrudi, lapal po vzduchu a modlil se, aby příliv vody ještě nezesílil.

Když opět popadl dech, volal na McEwena, ale žádná odpověď nepřicházela. Možná ho v tom hluku neslyšel. Mož

se někde zachytil a teď tam visí a je přitom blízko, na doslech. Culver o svých nadějích ale pochyboval, protože stěny v okolí stanice byly hladké a nebylo tam nic, čeho by se člověk mohl chytit. Pokud se McEwenovi nepodařilo vyškrábat se na nástupiště, nemohl zabránit tomu, aby byl smeten do dalšího tunelu. Hladiny hřmící vody se však najednou dotklo světlo přicházející z druhé strany a jeho jas ho oslnil.

Fairbank! Fairbank byl pořád za nimi! Zavolal na inženýra, ale opět pochyboval o tom, zda jeho hlas bude vůbec slyšet.

Bryce se začal hýbat a Culver si ho povytáhl, aby jejich obličeje byly na stejné úrovni.

„Můžete se pohnout, Bryci? Musíme tím tunelem projít dřív, než hladina vody ještě stoupne.“

Něco ho teď napadlo, ale hned tu myšlenku od sebe odehnal a v téhle chvíli se jí odmítal znepokojoovat. Vždy dělat jen jednu věc, Culvere, vždy jen jednu věc.

Bryce se mu snažil odpovědět, ale jeho slovům nebylo rozumět.

Culver pevně sevřel paži pracovníka Civilní obrany a začal si znovu razit cestu. Kolem nich se přehnal tělo a odražené záblesky světla z baterky mu dávaly určitý tvar. Další tělo, a to mělo obličej vzhůru vyčníval z vody jako posmrtná maska. Ach bože, pomyslel si Culver, někde v níže položených částech města našli útočiště další lidé, možná se skryli v nějaké stanici metra, možná se uchýlili do tunelů, možná dokonce i do soustavy kanálů a teď je vyplavil příliv vody. Prohnalo se kolem něj další tělo mrtvola měla ruce rozpažené a pěsti zaťaté, jako by se stále rozčilovala nad svým údělem. Možná se mezitím celá soustava podzemní dráhy proměnila v jedny rozlehlé katakomby.

Světlo už bylo blíž a Culver si uvědomil, že se pro ně vrací Fairbank. Obnovil své úsilí a bojoval proti vyčerpání i proti proudu. Naštěstí Bryce znovu ožil natolik, že si i sám trochu pomáhal.

Pro Fairbanka, který šel po proudu, byla cesta snazší, a tak brzy stál vedle nich a svítil jim baterkou do tváří.

„Díkybohu, že jste všichni v pořádku,“ křikl. „Už jse myslel, že vás vidím naposled.“ Posvítil baterkou za ně. „Ke je McEwen?“

Culver jen zavrtěl hlavou.

Fairbank se zadíval do dálky v naději, že spatří zmizelí ho muže. Brzy však pátrání vzdal. „Chcete to zkusit znovum? zeptal se Culvera.

„Máme na vybranou?“

„Vůbec ne.“

„Pak tedy do toho“

Když se inženýr otočil, Culver ho chytil za paži a přitár si ho k sobě. „Před chvílí mě něco napadlo.“

„Jo?“

„Co...“ Culver se pracně snažil vyjádřit své obavy, když se tam dovnitř nebudeme moct vrátit? Co když ta ve zaplavila i kryt?“

„Nevšiml jste si dveří, kterými jsme vycházeli? Jsou ne prodyšně uzavřené, takže tu vodu určitě zadrží.“

„Když je budou muset kvůli nám otevřít, tak ne.“

Fairbank o tom zauvažoval, ale pak na něj křikl: Jak jsem říkal, nemáme na vybranou.“

Culver postrčil Bryce před sebou, takže teď byl zraněný muž před ním, a když znovu kráčeli dopředu, drželi uprostřed mezi sebou.

Byla to dlouhá, předlouhá, mučivě pomalá pout', ale tla vody, který působil proti nim, se naštěstí nezvyšoval. Uvfi domovali si, že kolem nich proplouvají mrtvoly, ale ty pro ně nebyly ničím novým a také ničím, čemu by věnovala pozornost.

Cesta ke dveřím ve výklenku jim rozhodně netrvala hc dny, to se jim jen zdálo. Konečně se tedy sesuli vedl vchodu opatrně, aby se udrželi na nohou, a s úlevou, tlak vody trochu poklesl. Fairbank začal bušit koncem kojetí baterky na kovový povrch dveří.

Culver vycítil, že Bryceovi zase začínají podklesávat ne hy, a tak si ho pevně přidržel, protože věděl, že už příliš dlouho neudrží. Teď, když se dostali do relativního bezpečí, mu rychle ubývalo sil. Posledně se tady snažil prchnout před ohněm, teď to byl jeho pravý opak - voda.

„Otevřete, vy parchanti!“ křičel Fairbank. „Otevřete ty zasraný dveře, vy blbouni!“ Bušil rázněji, zuřivý vztek mu dodával energii.

Bryce jim vyklouzával a Culver ho stále odhodlaně přidržel. Najednou si připadal neuvěřitelně slabý, jako by se i ten poslední zbytek sil, který v něm zbýval, teď rozhodl, že zmizí.

Pouhou silou vůle se přinutil, aby zůstal stát, a právě ve chvíli, kdy se i tento instinkt rozhodl, že ho opustí, pocítil, že kov za ním povoluje.

Dveře se otevřely a on, Bryce i Fairbank byli přívalem vody vneseni dovnitř.

Když se řítili po podlaze, vztahovaly se k nim ruce. Culver přistál mezi velkou skříní a betonovou zdí, zůstal tam ležet opřený zády v koutě a sledoval postavy, které se zoufale snažily zavřít kovové dveře před přívalem vody. Byla to tuhá bitva voda se dovnitř hrnula v kaskádách a hrozilo nebezpečí, že zaplaví celý areál.

Na pomoc přibíhaly další postavy a Culver zahlédl, že tam poblíž stojí i Dealey a bázlivě přihlíží; voda mu už sahala ke kotníkům.

Culverův unavený mozek nedovedl pochopit, proč muž, který stojí vedle Dealeyho, na ministerského úředníka míří revolverem. A proč revolverem míří i další muž, technik jménem Ellison, a to přímo na Culvera.

15

„Řekne mi laskavě někdo, co se to tu sakra děje?“

Kate přistrčila Culverovi hrneček kávy, z kterého se ještě kouřilo, a Culver jej s povděkem přijal. Ustrkl z něj, tekutina mu popálila rty, ale chutnala mu, hrála. Byt ještě celý mokr' a zatím mu neumožnili, aby se převlékl do suchého. Tvářel které ho v operačním středisku obklopovaly, nebyly ani ne přátelské, ani přátelské; byly zvědavé.

„Co se stalo s McEwenem?“ zeptal se jeden z techniků, o němž Culver věděl, že se jmenuje Strachan; pilotovi otázce vůbec nevěnoval pozornost. Strachan seděl na židli, za jediným psacím stolem v místnosti, na té, kde obvyklý sedával Alex Dealey. Culver si povšiml, že revolvery u něj nejsou vidět, ale mocenský posun byl naprosto zřejmý i bez nich.

„Ztratil se nám,“ odpověděl Culver. Vlasy měl provínal a nad čelem slepené a oči se mu klížily, což svědčilo o jeho naprostém vyčerpání.

„Jak?“ Strachanův tón byl studený.

„V tunelu. Odnal ho proud vody.“ Upil trochu kávy a pak dodal: „Je šance, že je tam pořád ještě naživu. A teď, mohli byste mi říct, o co tu vlastně kráčí?“

„Kráčí tu o demokracii,“ odvětil Strachan s vážnou tváří. „Spíš je to šílenství.“ Dealey seděl stranou celý rozrušený a vypadal, jako by měl každou chvíli vybuchnout.

Farraday, který měl rukávy košile vyhrnuté k loktům a s rukama v kapsách se opíral o nástěnnou mapu za psacím stolem, však prohlásil: „Možná ne, Alexi. Jejich postoj by mohl být správný.“

Culver si povšiml, že Farraday má límeček košile u krku rozepnutý a kravata mu volně visí na hrudi. Poprvé viděl hlavního inženýra tak neupraveného. Farraday tu předtím dodržoval přísnou disciplínu, holil se každý den, košili i kravatu měl vždy, jak se patří, třebaže límeček už dávno ztratil hodně ze své křehké novosti.

„To je nesmysl,“ odsekl Dealey. „Přece tu musí být nějaký řád, nějaká autorita.“

„Nějaká vládní moc?“ usmál se Strachan a Culver si pomyslel, že mu ten úsměv vůbec nesluší.

„Počkejte chvíli,“ přerušil ho. „Strachane, chcete tím říct, že tu přebíráte vedení?“

„Ne, vůbec ne. Říkám jen, že odted' se budou přijímat jen většinová rozhodnutí. Viděli jsme, co dokážou tihle zatracení a mocí posedlí sobci, ale to všechno skončilo s první bombou.“ Dealeyho hlas zněl kysele. „Vláda dohodou, jestli vám dobře rozumím. Nu, před chvílí jsme tu měli takovou malou ukázkou, že?“ Obrátil se na Culvera, kterému se nelíbil ani jeho úsměv. „Víte, že tu hlasovali o tom, jestli vás vůbec pustí zpátky do krytu? Báli „se, že to tu všechno zaplaví voda, když otevrou dveře. Měli jste štěstí, že chcete informace, které jste tam venku shromáždili.“

Culver pohlédl na Strachana a pak se rozhlédl po ostatních, kteří se nahrnuli do místnosti. Nic neřekl a jen usrl kávu. Z pásky mu zmizel revolver, a tak přemýšlel, jestli ho ztratil venku v tunelu nebo mu ho sebrali, když ležel celý vyčerpaný na podlaze u dveří do tunelu.

Strachan začínal dávat najevo podráždění.

„Odted' se prostě bude o všem rozhodovat tak, aby to odpovídalo zájmu veřejného blaha. Jestli vám to připadal jako marxistická nebo trockistická fráze, pak za to poděkujte!] jen svému omezenému způsobu myšlení. Na to, aby se tu zavedla nějaká hierarchie nebo vláda několika cvoků, nás nezbylo dost. Váš druh politiky skončil, Dealey, a čím dřív na to přijdete, tím líp pro vás.“

„Vyhrožujete mi?“

„Ne, sakra, nevyhrožuju vám. Vysvětluju situaci.“

„Můžete mi říct, co máte v úmyslu?“ řekl Culver, kter z té hádky už začínal ztrácet trpělivost.

„Autonomii pro...“

Culver Strachana přerušil. „To mě nezajímá. Chci vědět jak hodláte řešit situaci, ve které jsme.“

Promluvil Ellison. „Pro začátek odejdeme z krytu.“

Culver se na židli opřel a povzdychl si: „To není zrovna dobrý nápad.“

„Řekl byste nám, proč si to myslíte?“ zeptal se Farraday

Tentokrát odpověděl Fairbank.

„Protože tam nahoře skoro nic nezbylo, vy troubové.“

Napřed zavládlo ohromené ticho a pak promluvil Strachán. „Přesně nám teď popište, co jste zjistili. Už jsme sice rozhodli, jak budeme dál postupovat, ale bylo by už tečné vědět, čemu tam budeme muset čelit.“ •

„Tak vy jste se už rozhodli?“ Fairbank zavrtěl hlavou v předstíraném údesu. „A já myslel, že tu kráčí o demokracii. Co se stalo s našimi hlasy?“ Ukázal na Culvera a na se'

„Je to většinové rozhodnutí.“

„Bez konzultací, a co je ještě závažnější, bez znalos všech skutečností, které je zapotřebí vědět,“ poznamená Dealey.

„Nejdůležitější skutečností je to, že většina z nás chc odejít.“

„Není to ale bezpečné,“ prohlásil Culver a začal jimprávět o výpravě, kterou podnikli, a o nezměrné hrůze

jich objevů. Naslouchali mu za stísněného ticha, každý z nich ztracen ve svém vlastním zoufalství. Když skončil, nepadly žádné otázky a v místnosti viselo jen těžké ticho jako neviditelný, ale tíživý oblak.

Mlčení prolomil nakonec Strachan. „Na situaci to nic nemění. Většinou tam venku máme rodiny, za kterými se musíme dostat. Uznávám, že přímo v Londýně asi moc lidí nepřežilo, ale ne všichni bydlíme ve městě. Musíme se dostat na předměstí, do hrabství, ve kterých žijeme, a najít naše rodiny.“

Culver si položil zápěstí na kolena a předklonil se. „Je to na vás,“ řekl klidně, „ale uvědomte si tohle: tam venku jsou zvířata nakažená vzteklinou, lidi, kteří umírají a kterých je tolik, že jim nemůžete poskytnout žádnou pomoc“ a pořád se tam hroutí budovy tedy ty, které zatím zůstaly alespoň zpoloviny stát. Tam nad námi není nic pevné a ten déšť to jenom zhoršuje.“

Dopil zbytek kávy a podal šálek Kate, aby mu ho dolila. „Rozšíří se nemoci,“ pokračoval, „tyfus, cholera doktorka Reynoldsová vám je už vyjmenovala. Jestli vám to ještě nestačí, tak k tomu přidejte tu havěť, která pobíhá po tunelech a teď už možná i nad nimi. Ve stanici jsme zahlédli několik pobitých hlodavců a viděli jsme i škody, které napáchali. Když narazíte na jejich smečku, nebudete mít šanci.“ „Jen ho poslouchejte, má pravdu,“ řekl Dealey téměř triumfálně. „Tohle vám vykládám celou tu dobu.“

„Dealey, vy jenom držte hubu,“ varoval ho Culver, který si byl dobře vědom skutečnosti, že k této konfrontaci je dovedla touha tohoto člověka všem dominovat a řídit veškeré záležitosti jen podle sebe. Zákon a Pořádek už ale neexistovaly a Dealey neměl za sebou sílu, která by jeho povely podpořila. Pokud mohl Culver usoudit, pak ti, kteří se s ním původně spojili, ho brzy zase opustili; nejlepším příkladem toho byl Farraday.

Dealey zavřel ústa - spíše překvapeně než poslušně. Culver na něj zpřímá pohlédl a snažil se mu dát na srozuměnou, že situace je mnohem hroživější, než jak vypadá i přes svou únavu vycítil stupňující se napětí, hysterii, kter během těch týdnů nuceného pobytu v krytu neustále narůssl tála. Skutečnost, že tito muži si při svém ‚puči‘ vzali na pomoc zbraně, jen naznačovala, jak rozbouřená nálada tvá vládne. A ve Strachanových očích byl lesk, který byl stejná nepřijemný jako jeho úšklebek.

„No, není tohle roztomilý?“ Clare Reynoldsová se prodaj čila chumlem těl kolem dveří. V jedné ruce pohupovala láhví brandy. „Myslela jsem, že by se vám mohla hodit,!“ řekla a zamířila ke Culverovi a Fairbankovi. Odzátkovali láhev a do hrnků s kávou jim nalila pořádnou dávku. „T mokré šaty byste hned měli sundat. Bryceovi jsem ošetřili rány a píchla mu první injekce proti vzteklině. Vypadá tc ale, že několik příštích týdnů to s ním bude hodně nahnuté Naneštěstí pro něj by inkubační lhůta mohla trvat deset dní až měsíc, ale když bude mít opravdu smůlu, tak třeba i dv roky.“

Doktorka se obrátila k mužům sedícím kolem stolu. „Taí jak probíhá revoluce?“

„Jen klid, Clare,“ odbyl ji Strachan. „Vy jste byla režir který tu nastolil Dealey, znechucená stejně tak jako kdokc z nás.“

„Nelíbila se mi jeho panovačnost, ale jeho cíle dávat určitý smysl. Co mě ale znechucuje víc než všechno ostatr - a zvláště po tom, co se stalo venku -, je použití násilí.“

„My jsme přece násilí nepoužili,“ vyštěkl Ellison.

„Použili jste zbraní, a to je podle mě násilí! To jste se ni nenaučili?“

„Naučili jsme se neposlouchat takový parchanty, jako j on!“ Ellison ukázal na Dealeyho.

Unaveně vzdychla, protože věděla, že nemá smysl po kračovat v hádce však už to zkoušela před převzetím mo i po něm. „Bryce mi už alespoň trochu vyličil, jak to vypac' nahoře. Můžete přidat podrobnosti?“

Culver zopakoval své vyprávění a • tentokrát podal jeS

té barvitější popis stavu, v jakém se nacházely oběti radiace.

„Tím je to jasné,“ prohlásila doktorka, když skončil. „Není možné, abyste opustili bezpečí tohoto krytu. Pokud vás nezahubí ostatní faktory včetně té záplavy v tunelech, pak to udělá ta havěť.“

„Jakmile přestane pršet, voda opadne,“ pospíšil si s odpovědí Strachan. „A třeba nám ten déšť udělá i dobrou službu.“

Všechny oči se na něj upřely.

„Déšť ty krysy vyplaví a zničí jejich hnízda,“ vysvětlil jim. „Nebudou už pro nás představovat žádnou hrozbu.“

„Tím si nebudte tak jistý,“ varovala ho doktorka Reynoldsová. „Tihle živočichové umějí plavat.“

„Ne ale v takových podmínkách, jaké tam venku vládnou,“ oponoval Ellison.

„Všechny tunely možná zaplavené nejsou.“

„Má pravdu,“ řekl Dealey. „Řada tunelů metra i kanálů má protipovodňová vrata, která se možná uzavřela krátce poté, co dopadly bomby, nebo třeba i těsně předtím.“

„Další preventivní opatření naší vlády na záchranu elity,“ ušklíbl se jízlivě Strachan.

Dealey ho ignoroval. „A jiné tunely zase budou nad úrovní kanálů.“

Clare Reynoldsová vydechla kouř cigarety do hustě zaplněné místnosti. „Myslím si, že je čas, abychom se o těch krysách dozvěděli něco bližšího. Steve, narazili jste na nějakou živou?“

Culver zavrtěl hlavou a Fairbank dodal: „Díkybohu.“

Chladně pohlédla na Alexe Dealeyho. „A co o nich ví věděla vláda? Ve skladišti jsem totiž našla jedy, které se mohou použít pouze proti krysám, a navíc i protijed, který jsem dala vám a Stevovi, když jste sem tenkrát přišli. Ten protijed účinkuje výhradně proti chorobě, kterou přenáší právě tahle zvláštní odrůda mutantních krys, takže mám za to, že se o téhle hrozbě pořád vědělo a pořád kvůli ní panovaly obavy. Věděla vláda, že tenhle problém zatím nebyl úplně srovnán ze světa? A věděla, že tihle tvorové pořád i žijí ve zdejší soustavě kanálů?“

„Byl jsem pouhý úředník, paní doktorko nepatřil jsem; k těm, kteří byli zasvěceni do záležitostí projednávaných; pouze na úrovni ministrů,“ odvětil Dealey nejistě.

„Pracoval jste přece v oddělení, které mělo na starosti! ochranu předních osobností politického a veřejného života,;) a sám jste přiznal, že značná část vašich povinností se týkala] protijaderných krytů. Něco jste o tom vědět musel! Podívej té, Dealey, snažte se pochopit, že v tom jedeme všichni doba úředních' tajemství je už dávno za námi. Tak nám; sakra řekněte, co víte možná je to jediný způsob, jak ten lidem zabráníte v tom, aby odešli.“

Dealey se zatvářil spíš zmateně než zstrašeně. „No dobrý re, řeknu vám, co vím, ale věřte mi, že toho moc není. Jalíl už jsem naznačil, moje postavení v systému státní správy]! nebylo příliš vysoké - to zdaleka ne.“

Zavrtěl se na židli, jako by se necítil ve své kůži. Jse si jist, že většina z vás ví, že během první Velké pohromy - pod tímto názvem vešlo do všeobecného povědomí za! moření hlavního města krysy před několika lety se zjistilo, že jistý zoolog jménem Schiller zkřížil normální krysu s mutantní, kterou si přivezl z radioaktivně zamořených ostrůvků poblíž Nové Guineje; možná těch zvířat bylo i víc Nová rasa se brzy rozmnožila a rozšířila se po Londýně. Tato zvířata byla silnější a mnohem inteligentnější než normální krysy a bohužel jim byla vlastní i neukojitelná chuť po lidském mase.

Většina z nich byla dost rychle zlikvidována, ale škody] které napáchaly, byly dalekosáhlé.“

„Tím chcete říct, že pozabíjely spoustu lidí,“ přerušil ho Strachan zahořkle.

Dealey pokračoval: „V té době se myslelo, že, se všechrň ty potvory podařilo vyhubit, ale některé prostě musely vidaci uniknout. Vlastně už po několika letech znovu začaly čily severovýchodně od města, v Eppingském lese.“

„Mám pocit, že nám tenkrát bylo řečeno, že tím je tenhle problém vyřešen jednou provždy,“ řekla doktorka Reynoldsová.

„Ano, věřilo se, že tomu tak je.“

„Jak ale potom vysvětlíte, že ty prokletý potvory tu jsou pořád?“ Fairbankovy oči se zúžily a v jeho obvykle bodrém obličejí vřel hněv.

„Některé zřejmě proklouzly nebo město nikdy neopustí
iy.“

„Tak proč veřejnost nebyla o takovém nebezpečí informována?“ zeptal se Strachan.

„Panebože, prostě to nikdo nevěděl!“

„Tak proč ten protijed a všechny ty jedy?“ otázala se chladně doktorka Reynoldsová. „Ve skladišti je dokonce i ultrazvukový přístroj.“

„To bylo dodáváno v rámci prevence.“

Ellisonova pěst s duněním dopadla na desku stolu. „Vy jste to museli vědět! Vážně si myslíte, že jsme tak pitomí?“

Dealeyho začala opouštět vyrovnanost, kterou zatím dával najevo. „Za ty roky proskočily určité nepotvrzené dohady, ale to je všechno. Možná i jedno, dvě pozorování, nic...“

„Možná?“ Strachan zuřil a stejně tak i ostatní v místnosti.

„Nic,“ pokračoval Dealey. „Rozhodně nedošlo k útokům na lidi, kteří pracovali v tunelech nebo v kanálech.“

„Žádné případy zmizení?“ Culver usrkl ze své směsi kávy a brandy a vyčkával odpověď na svou otázku, kterou položil docela poklidným tónem.

Dealey zaváhal. „Svého času jsem slyšel, že pohřešují jednoho nebo dva pracovníky,“ odpověděl konečně. „Na tom ale nebylo nic neobvyklého. Kanály se po prudkých lijácích občas zaplaví, tunely se sesunou...“

„Kolik jich přesné bylo?“ naléhal Culver, který si vzpomněl na Bryceovu již dříve vyslovenou domněnku, že Dealey by to mohl vědět.

„Panebože, já vám nemohu dát přesný počet. Tyhle záležitosti ani nespadaly pod mé oddělení.“

„Výstavbou nových krytů a rozšiřováním a modernizací starých jste se ale zabýval. Víte o tom, že by během těch prací někdo zmizel?“

„Při výkopech v podzemí vždy docházelo k nehodám, dokonce i k úmrtím.“

„Dobře, ale zmizel někdo?“

„Tohle už...“

„Proč tak uhýbáte, Dealey?“ zaútočila doktorka Reynoldsová. „Co vlastně skrýváte?“

„Vůbec nic. Já jenom nevím, jaký tohle všechno má smysl si. Jistě, za ta léta se v tunelech několik lidí ztratilo, ale já už jsem zdůraznil, není to nic neobvyklého.“

„Našla se někdy jejich těla?“ naléhal Culver.

„Všetchna ne, ale některá ano.“

„Neporušená?“

Dealey zavrtěl zoufale hlavou. „Když se ty mrtvoly našij až po týdnech, možná i po měsících, tak samozřejmě můi zetě očekávat, že už budou rozložené.“

„Ožrané?“

Znechucené odfrknutí. „Já nepopírám, že pod ulicemi žijí krysy, ale nikoli ten mutantní druh. Nikdy jsme o tor nezískali důkazy.“

„Před chvílí jste říkal, že došlo k určitým pozorováním.! „To mohlo být cokoli kočky, dokonce i zaběhnutí psů A ano, to přiznávám, i velcí hlodavci - krysy, potkani, však ty obludy, jak naznačujete.“

Na cigaretě, kterou kouřila Clare Reynoldsová, se skoro spaloval filtr, ale neuhasila ji, vědoma si toho, jak jsou zdejší zásoby kuřiva nízké. „Na ostatcích, které se našly, byl jistě provedena pitva, tak bych si myslela, že by se existencí mutantních kryš dala snadno určit.“

„Možná ano, ale podobné informace mi nikdy nebyly svěřeny.“

„To říkáte ty,“ poznamenal Ellison.

„Proč bych měl lhát?“ štekla na něj Dealey.

„Abyste si sám zachránil kůži.“

„Před čím, to mi tedy povězte.“ Ticho, které se rozhostilo, nevěstilo nic dobrého. Doktorka Reynoldsová rychle přistoupila ke stolu a v popelníku, který tam ležel, lítostivě zamáčkla skrovný nedopalek cigarety. „Jde o to, že pokud se máme vypořádat s těmihle nadměrně velikými hlodavci, potřebujeme toho o nich vědět co nejvíc, včetně toho, jaké jedy jsou proti nim nejúčinnější.“

„Ujist'uji vás, že kromě toho, co jsem vám už pověděl, nic nevím,“ zapřísahal se Dealey.

Doktorčina slova byla odměřená, každé slovo samostatnou jednotkou, jako by hovořila k někomu, jehož zbednělost si vyžaduje používání jednoduchých slůvek. „Máte nějakou představu, kolik těch mutantních kryš žije v kanálech?“

„Jejich počet nemůže být vysoký, protože jinak bychom o nich věděli víc.“

„Jak si tedy vysvětlíte ten masakr, který jsme viděli venku?“ dotíral Fairbank. „Něco takového nemohla napáchat pouhá hrstka těch potvor.“

Doktorka Reynoldsová se rozhlédla po místnosti. „Víte někdo z vás něco o tom, jak se rozmnožují hlodavci?“

Neoholený mužík, jehož pokožka byla skoro stejně bledá jako bílý pracovní plášť, který měl na sobě, nervózně zvedl ruku a zdálo se, jako by se následkem nečekaného zájmu veřejnosti o svou osobu úplně scvrkl. Clare Reynoldsová věděla, že je to jeden z údržbářů krytu. „To je... to byla moje práce to tady čistit od těchhle prevítů. To víte, je to tady pod zemí a blízko jsou všelijaké tunely a kanály. Ty potvory ale nikdy nebyly tak velké, jak říkáte.“

„Ale máte nějaké vědomosti o hlodavcích?“ naléhala doktorka.

„Ne, ani moc ne, vážně. Až teda na to, co jsem si o nich přečetl, když tehda řádily po Londýně. Tady dole to bylo drobet o hubu, víte?“ Pokusil se zašklebit, ale ostatní měli větší zájem o to, aby už slyšeli, co má ten člověk na srdci.

„No, vím, že se všichni hlodavci pářej pětkrát, možná i častěji do roka, a v jednom vrhu můžou mít až dvanáct mladejch.“

„To mluví o normálních kryších,“ pospíšil si Dealey. „Jal jsem vyrozuměl, rozmnožovací schopnosti mutantů nikdy nedosahovaly úrovně obyčejných hlodavců. Lze se domnívat, že právě ta jejich jedinečnost sehrála roli při utváření jejich početní síly.“

„To je jediné dobře,“ poznamenal kdosi. „Jinak by zaplily kanály už před lety.“

Ostatní hlasy přidušeně vyjadřovaly všeobecně sdílené znepokojení.

Doktorka Reynoldsová se znovu obrátila k údržbáři. „Žal znamená jste za ta léta nějaké náznaky přítomnosti těch větších kryš?“

Mužík zavrtěl hlavou. „To teda nemůžu říct. Kryš jsem tu pár zabil, ale nemůžu tvrdit, že by to tu jima bylo náhle zvlášť zamořené.“ Zamyšleně se podrbl na nose a dodal: „Když si vezmete, kolik jen mají různých možností, jak se dostat potrubí, kabely a tak, jeden se musí až divit, jak je potlačují jedama.“

„Použil jste na ně někdy plyn?“ chtěla vědět Clare Reynoldsová. Mezitím se posadila se založenýma rukama na okraj stolu zády ke Strachanovi a Ellisonovi.

Na její otázku odpověděl Farraday. „To by ani nebylo přípustné, když v blízkosti pracuje tolik lidí. A kromě toho plyn se používá obvykle jenom v kanálech.“

Clare zatoužila po další cigaretě, ale příděl na tuto hodinu již vyčerpala. „Ptám se proto, že jsem mezi zásobami našla i speciální prášek, který ve styku s vlhkostí vytváří kyanid vodíku.“

„Není mi jasné, kam se tímhle dobereme,“ prohlásil son. „Když odejdeme z krytu, nebudeme se muset zatěžovat kladením jedu, a až budeme venku, budeme mít střelné zbraně, kterými se už ubráníme.“

Doktorka Reynoldsová se k němu rychle otočila. „A si vážně myslíte, že by vás tyhle zbraně zachránily, kdyby vás napadlo hejno krys - nebo třeba jenom smečka psů postižených vzteklinou? Už je na čase, abyste se vyrovnal s realitou situace, vy jeden idiote...“

Ellison se posunul na židli dozadu, ale nezvedl se. „Heleďte, jenom proto, že jste dok...“

Culver zemdleně vstal. „Vy si tu povídejte, co budete dělat, ale mně je to teď ukradený. Řekl jsem vám, jak to venku vypadá, takže se každý může rozhodnout. Co mě se týká, já jsem odrovnanej.“

Jako na souhlas s jeho slovy se vztyčil i Fairbank.

Oba muži se vydali ke dveřím, a než se Culver protlačil chumlem lidí, ještě se otočil. „Když jsme mluvili o těch mrtvolách, které za ta léta vyprostili z tunelů, na něco jsem si vzpomněl.“ Rukou si přejížděl po zátylku a otáčel hlavou, jako by si ulevoval od vkrádající se ztuhlosti. „Nevím, co to znamená, nebo jestli je to nějak zvlášť důležité, ale na spoustě mrtvol, které jsme našli na eskalátorech a i přímo ve stanici, jsem si všiml něčeho zvláštního.“

Kate Garnerová, která už tak byla vyděšená jeho líčením situace, teď pocítila, jak v ní klíčí čerstvý záchvěv očekávaného zděšení. Mohla vůbec slyšet ještě něco horšího, něco o ještě strašnějším utrpení, na které by pak musela myslet? Snad ne. To, co jim teď však řekl, ještě umocnilo již dost hrůzyplný popis a dodalo mu přídech morbidnosti.

„Řadě těch nebožtíků chyběly hlavy,“ řekl Culver, než opustil místnost.

16

Někdo nebo to bylo něco? do něj bušil. Jeho jméno znělo jakoby z velké dálky a ten zvuk se přibližoval, byl stále naléhavější, pronikal závěsy ospalého vyčerpání, které si kolem sebe zatáhl.

„Steve, vzbud' se, proboha, vzbud' se.‘,“

Culver se snažil odstrčit ruce, které ho tahaly, neboť; nebyl ochoten se vzdát příjemného oddechu, ale ostatní části jeho vědomí už byly zburcovány a uvedeny do stavu pohotovosti a i ony podněcovaly proces probouzení. Zavrtěli se na úzkém lůžku a zaprotestovali proti nepolevujícím šťou+j chancům. Byl úplně oblečený když se před několika i dinami s Fairbankem zhroutili na lůžka v přeplněné pánské! ubikaci, byl tak vyčerpaný, že ani neměl sílu se vysvléknout.! Nakonec se přece jen přinutil otevřít oči.

Vznášel se nad ním Katin obličej, jehož okraje stále za; stírala ospalost, které se ještě nezbavil. Několikrát zamrká a její tvář konečně dostala ostřejší obrysy.

„Steve, honem vstaň,“ zvolala a naléhavost jejího hlasu rychle rozptýlila poslední známky únavy.

Opřel se o jeden loket, nadzvedl se, až se hlavou skoro dotkl lůžka nad sebou. „Co je?“ Otevřenými dveřmi pronikaly dovnitř zvuky výkřiky, dokonce i jekot a příliš dobře známé šumění. Vzhůru byl už i Fairbank, seděl na protější palandě a zmateně se rozhlížel po místnosti. Culver ten zvuk v pozadí rozpoznal ještě dříve, než Kate promluvila. „Voda zaplavuje kryt.“

Nohy v ponožkách shodil z postele tak rychle, že mu skoro ani nestačila udělat místo. Studená voda, která mu vířila kolem kotníků, dokončila jeho návrat do bdělého stavu. „Odkud to sem přišlo?“ vykřikl, popadl boty jedinou součástí oděvu, kterou si před uložením k spánku obtěžoval sundat, a zasunul do nich své promočené nohy. Fairbank na protější straně místnosti následoval jeho příkladu.

„To ta studna!“ odpověděla mu Kate. „Artézská studna se rozvodnila a teď se sem valí voda.“

Culver se nezdržoval tím, že by vyjadřoval svůj podiv nad tím, jak k něčemu takovému mohlo dojít vzhledem k rozsáhlým škodám na povrchu, jakož i dole v kanálech člověk ani nemusel příliš uvažovat, aby pochopil, jak snadno se poškodí struktura země. Místo toho vstal, Kate s ním, a s vodou v patách vykročili na chodbu.

„Počkej!“ Kate ho popadla za rameno. „Tam je to ještě horší...“

To už ale viděl na vlastní oči.

Voda k němu vystříkovala z díry, která se nacházela na chodbě v oblasti přepojovací stanice; lidé se tam svíjeli v bublajícím proudu a bojovali s přívalem vody. Ve vířící zvěti se však pohybovala i jiná těla černé projektily s hladkou kožešinou, které se jako torpéda řítily vodou a hledaly si cíle.

Culver téměř fascinovaně pozoroval, jak se jedna krysa dostala ke své oběti a tomu nešťastníkovi se škrábala po noze nahoru, drásala ho svými zatínajícími se drápy a otevřenou čelistí se natahovala vzhůru, připravena se pevně zakousnout, až se dostane k cíli. Muž se snažil živočicha setrást, ale síla, která zvíře poháněla, byla příliš velká a oi nebyla schopna se ani pořádně udržet na nohou. Culvi viděl, jak krysa strčila čenich pod mužovu bradu, a vzá vytryskl proud krve, muž padl a vířící voda se zbarvila ruda.

Kate a Fairbank stáli za Culverem, dívka se přitiskla k lotoví a inženýr se zapřel o rám dveří.

„Jak se sem dostaly?“ křikl Fairbank.

„Možná tou studnou, možná taky potrubím!“ Culver b najednou odstrčen, když se kolem něj po chodbě za vyd; ného šplouchání brodily dvě postavy muž pomáhající ži ně, která naprosto propadla panice. V jejich stopách se h lo cosi černého.

Culver, Kate a Fairbank se opět stáhli do ložnice a pí zorovali, jak po vodě kolem nich kloužou další těla pokryi zmáčenou a lesklou kožešinou. Z dálky zaslechli výstřely:

„Myslel jsem, že tyhle kryty mají být nepropustné,“ re] Culver Fairbankovi.

„Tohle je kryt a komunikační středisko v jednom - tai to asi nikdy nebylo neprodyšně utěsněné.“

Dívka zatahala Culvera za rukáv. „Hladina vody stoupí] Musíme se dostat ven!“

„To bude dobrý,“ uklidňoval ji Fairbank. „Nemyslím si že nás to úplně zaplaví.“

„Chcete tu zůstat a risknout to?“ zeptal se ho Culvi Vystrčil hlavu a přes rám dveří znovu nahlédl do chodb Zdálo se mu, že příval vody je ještě mnohem prudší n předtím. Otočil se, aby ostatním něco řekl, když vtom světla ztlumila.

Několik vteřin vyplněných mrazivým tichem světlo kol sálo chvíli bylo jen mdlé, pak zase ostré, ale nakonec ustálilo a opět jasně svítilo.

Fairbank zaklel. „Jestli odejde i generátor, tak jsme váž; v hajzlu. Nebudeme mít ani nouzové osvětlení.“

Culver si přitáhl Kate blíže k sobě. „Kde byli Deale a ostatní, když jste je viděla naposled?“

„V operačním středisku. Pořád se tam mezi sebou handrkovali.“

„Dobře, tak se tam teď vydáme.“

„To mi teda do prdele řekněte proč?“ chtěl vědět Fairbank. „Musíme přece odfiid hned vypadnout.“

„Potřebujeme zbraně proto. Bez nich nemáme moc velkou šanci.“

Fairbank pokrčil rameny. „Dobře, tak kupředu.“

Prošel vodou ke kovové skříni a sáhl po robustní lampě, která byla umístěna na vrchní desce všude v krytu byly rozmístěny baterky a lampy, které v nouzových situacích měly sloužit jako náhradní osvětlení. „Možná ji budeme potřebovat,“ řekl a všichni tři doufali, že nebudou.

Když Culver vkročil zpátky do chodby, musel se ze všech sil snažit, aby se udržel na nohou. Voda, která mu teď sahala už nad kolena, hrozila, že ho vyšine z rovnováhy, a tak natáhl paži, aby se opřel o protější zed. Kate ho svírala za druhou ruku a Fairbank se držel těsně za ním a stále se ohlížel přes rameno, aby se ujistil, že k nim neplují žádní temní tvorové. Něco ho šťouchlo dozadu do nohy a ulevilo se mu, když viděl, že je to jen prázdná bota. Bez majitele pak byla odnesena proudem dál.

Z přístrojů před nimi najednou završely jiskry. „Kristepane,“ vykřikl Fairbank. „Jestli se ještě tohle podělá, tak nás tu všechny uškvaří proud.“

Druzí dva ho slyšeli, ale odpovědi nebylo zapotřebí. Culver jen doufal, že někdo měl rozum a všechny nepotřebné přístroje odpojil. Vmáčkl se mezi dva vysoké regály s telekomunikačními přístroji a Kate táhl s sebou. Fairbank, který se stále pilně díval přes rameno, by uličku málem

minul, kdyby k němu Culver nevztáhl ruku a nevtáhl ho dovnitř. Na druhém konci úzké uličky, do níž se teď uchýlili, běžely lidské postavy.

„Vypadá to, že se ženou ke dveřím do tunelu metra!“ křikl Fairbank, aby ho bylo v té vřavě slyšet.

„Tím to všechno ještě zhorší,“ odvětil Culver a Fairbank hned pochopil, jak to myslí. Záplava v tunelu teď byla mo na ještě horší než předtím. Jeho myslí se prohnal hluboký pocit úzkosti, neboť si uvědomil, že právě to je jejich jediná cesta, kterou se mohou dostat ven.

Culver se pohnul z místa, kde stál, a uložil si jediný cíl napřed získat střelné zbraně. Ty jim poskytnou určité ochranu před krysy; proti většímu množství téhle háve ti však budou zbytečné. Pak by si snad mohli najít nějak vyvýšené stanoviště nejspíš na vrchních deskách stroje ho zařízení, kde by byli nad hladinou vody a zároveň si odtud mohli držet od těla ty potvory, které se určitě bijou také drápat nahoru. Culver věděl, že do ústředny věc další dva vchody, ale oba byly zasypané sesutými budovami nešlo mu na rozum, jak jen mohli být vládní plánova tak hloupí, že s takovou možností nepočítali - snad pocit, že východ vedoucí do tunelu je dostatečně zabezpečeny.

Vyčkčil z úzké chodbičky tvořené řadami přístrojů širšího prostoru, kde se mezitím drtící vrstvy vody proměnil v dravý proud. Sedm nebo osm stop nad podlahou byl protějším straně vidět úzký kovový můstek, který technikům; zajišťoval přístup k telekomunikačním zařízením zabudovaným nahoře do stěny. Kdyby se dostali k žebříku vedoucímu na můstek, který se nacházel jen několik yardů přede nimi, mohli by pak po této úzké vyvýšené plošině uniknout do značné vzdálenosti. Culver ukázal na žebřík a ostatní horlivě přikyvovali, takže nepostřehli, jak se k pilotovi nově černí tvorové.

Jednu měl na ramenou ještě dříve, než si vůbec uvědomil, že se mu drápe vzhůru po těle, a když se vrhl do vody další se mu zakousla do obruhy krátkého koženého saka

Kate vykřikla a nechtěně couvla do trochu klidnějšího proudu ve spojovací chodbě, kterou právě procházel Culver sebou tloukl ve vodě, dvě škrábající se černá těla něm visela a kolem nich se vytvářela divoká pěna.

Fairbank skočil do té vřavy, zvedl robustní lampu do výšky a zvíře, které se už chystalo rozervat pilotův krk, s ním rázně udeřil po hřbetu. Pomyslel si, že zaslechl, jak zvíře bolestí vyvrásklo, ale hluk byl tak silný, že si tím nebyl jist. Krysa povolila stisk a Fairbank, který teď klečel na kolenou, takže mu voda omývala horní polovinu trupu, se po ní znovu ohnal. Krysa odpadla, ale okamžitě se na útočníka vrhla znovu.

Culver vykašlával vodu; uvědomoval si, že paralyzující sevření krku se uvolnilo, ale nechápal proč. Povytáhl se a prorazil zpěněnou hladinu. Prskal, lapal po dechu a znovu se snažil postavit se na nohy, ale teď se na něj pověsilo něco jiného a táhlo ho to dolů jako olovené závaží, které však mělo ostré drápy, jimiž ho škrábalo. Téměř bezmyšlenkovitě vyvlékl paži ze saka, otočil se a házející se krysu dusil tuhou látkou. Voda se mu v kaskádách valila přes záda, a tak napjal síly a svou tíhou přidržel živočicha se smrtelně nebezpečnými pařáty pod hladinou.

Culver ohromilo, jakou ta stvůra má výdrž byl schopen ji jen svírat za kroutící se boky. Cítil, jak pod hladinou hází hlavou, jak se snaží na něj dostat svými zuby, které byly ostré jako žiletky, a byl rád, že tuhá kůže saka pro ni představuje určitou překážku. Ruce, kterými ji držel, mu však sjížděly a cítil, jak se krysa z jeho sevření vykrucuje. Zhluboka se nadechl, ponořil se, zvíře zcela zakryl svým tělem a ze všech sil bojoval proti tlaku, který na něj vyvíjela voda i krysa síla přírodního živlu ve spojení se zvířecí silou útočily na jeho rovnováhu, jako by uzavřely jakési spojení proti člověku.

Culver zaťal ruce kolem svíjejícího se uzlíčku pod sebou ještě pevněji. Zpod saka mu unikaly ojedinělé vzduchové bublinky, z nichž se postupně stával zpěněný proud svědčící o horečném úsilí zvířete“ a jak zápas pod hladinou slábl a začínal ochabovat, jako by explozí vyšlehly velké bubliny. Odpor polevil. Ustal.

Za protestu svých plic vstal, ale hned zase padl naznak, znovu se zvedal a snažil se postavit na nohy. Sáhly po něm čísi paže a s povděkem se opřel o Kate a povytáhl se z vody. Než se úplně napřímil, spatřil těsně nad hladinou Fairbankovu hlavu; inženýr se opíral o regál s přístroji a rukou si držel od těla cvakající čelisti mutantní krysy. Culver chopil, že to zvíře od něj prve odtrhl

Fairbank, načež ok mžitě zaútočilo na inženýra. V Culverovi vzkypěl hne a vrhl se po zvířeti; nenávist k těmto bizarním tvorům př konala strach.

Trhl za krysu, uchopil ji pod rameny a nadzvedl ji, čím Fairbankův krví zbrocený hrudník zbavil zátěže. Inženýr ; vykroutil, ale ruce ponechal sevřené kolem krysiho chřtánj I pod hladinou viděli její cvakající zuby, zlé zešikmené hledící na ně se zlovůlí, v níž nebyl sebemenší náznak st chu, smíření s nevyhnutelným údělem, kapitulace.

Oba muži ji pevně tiskli, Culver jí jedním kolenem chytil mohutné zadní partie, ale stále musel uhýbat př jejími rozběsněnými pařáty, kterými rozvířila vodu tak, až i pokryla bílou pěnou. Pomalu ji tlačili dolů do vody, až ocitla na podlaze, a oběma se ulevilo, když už neviděli její planoucí, nenávisť naplněné oči. K hladině stoup vzduch a ošklivě smrdutý zápach, který se dokonale hc k obludě, z níž unikl. Zvíře se už nekroutilo a záhy pfi stalo bojovat úplně. Pustili je a mrtvolku odnesl proud.

Když Culver a Fairbank vstali, sotva popadali de a třásli se po celém těle. Oba se opřeli o strojní zařízení,; Kate jim nedopřála odpočinku.

Je tu čím dál tím větší hloubka!“ zakřičela. „Musíj odtud pryč!“

Culver zamrkal, aby dostal vodu z očí, a ohlédl se šíáfj kou chodbou směrem k operačnímu středisku. Neznepok jovala ho jen stoupající hladina vody, ale i skutečnost, v místech, kde se chodba rozšiřovala, aby pojala elektrár zdejší retranslační stanice, vládl naprostý chaos. Lidé se koušeli proběhnout vodou a prchnout tak před havětí, kte klouzala po hladině směrem k nim. Jeden z techniků dr cosi, co Culverovi připadalo jako samopal, a zatímco se jeho zády po horním okraji lavice s nečinnými monitory pokradmu plížila krysa, zoufale manipuloval s mechanismem zbraně, jako by nemohl pochopit, jak to vlastně funguje.

Culver vykřikl, aby hovaroval, ale muž byl od něj příliš daleko a hluk byl příliš velký, takže ho vůbec neslyšel. Krysa sklouzla předními tlapami přes hranu monitoru, obrovskými zadními běhy se přidržovala, napjatě se chvěla, viditelně připravená ke skoku. Skočila a čelisti měla rozevřené a namířené na technikův nechráněný zátylek. Když se řezáky s křupnutím zabořily do krčních obradů, čelisti se skoro úplně sevřely.

Muž otevřel ústa ve výkřiku, který se však ztratil ve vřavě ostatních zvuků, záda se mu prohnula a paže rozhodil do stran. Zbraň vystřelila rovněž pozdě. Děšť kulek s duněním narážel do stropu, rozervával povrch přístrojů a vyvolával drobné exploze a spršky jisker. Střelba pokračovala, i když se muž ponořil do vody, a zasahovala níže umístěné cíle, mezi nimiž byli i jeho kolegové a několik žen.

Pak zmizel, voda se zpěníla a samopal opět umlkl. Když se muž, na němž stále zuřivě visela krysa, ještě jednou vynořil, záda měl rudě zbarvená svou vlastní krví. Vzápětí však zase klesl do vody, aby podlehl svým zraněním. Hladinou pak projel pouze čenich hlodavce, který musel kvůli nedostatku vzduchu pustit svou kořist; klouzavými pohyby se vzdálil, aby pátral po čerstvých obětech. Těch tu byla spousta.

Světla najednou pohasla, znovu naskočila, zase se ztlumila a pak po dobu dlouhých, mučivě dlouhých vteřin zůstalo jen mdlé šero. Kdesi v areálu došlo ve strojním zařízení k mohutnému otřesu provázenému explozí zářícího světla a modrého kouře. Viděli, jak vyšlehly plameny, a zděšeně se po sobě podívali.

„Tady je to odepsaný, Culvere!“ křikl Fairbank. „Musíme se dostat odtud a to hned!“

Světla znovu ožila a zablikala, načež se vrátila do svého normálního jasů. Culver zahlédl, jak se z úzké spojovací chodby, kterou sami před několika minutami procházel klouzavými pohyby přibližují tmavá těla.

„Honem na můstek!“ Popadl Kate, postrčil ji před set a brodil se záplavou, z níž se mezitím stal mohutný proul vody.

Fairbank zpozoroval, jak z trhliny připlouvají krysy I čtyři, pět, kristepane, je jich šest. Kdyby zvedl hlavu, vic by, jak se za nimi mezi dráty a přístroji plíží další. Dlouhýn kroky se hnál proudem za Culverem a dívkou a ruce roztažené, aby si udržel rovnováhu.

Kate došla ke kovovému žebříku, který vedl k můstku a Culver ji rázně postrčil, aby lezla nahoru. Podíval se, at zjistil, zda je Fairbank pořád s nimi, a zatajil dech, kdy spatřil, jak se na inženýra snáší těsně sevřená formace kry

Culver se zavěsil na dolní příčku žebříku a druhou ruk natáhl k Fairbankovi. „Honem!“ zařval.

Inženýr musel v Culverových očích postřehnout výstr hu, protože otočil hlavu, aby se podíval za sebe, to vša neměl dělat. Když spatřil své pronásledovatele, zavrávali

Zachránila ho záplava vody, která se hnala z opačným směrem.

Culver si uvědomil, že někdo ve snaze uniknout ze za plavovaného krytu musel otevřít dveře do tunelu podzemB dráhy, čímž umožnil, aby se dovnitř vhrnuly další přívaí vody. ted' právě bojovali s protiproudem, čerstvým a vš zaplavujícím přílivem, který vyvíjel tlak z opačného směr a vyvolával vír valících se vod.

Než ho pohltila mocná přílivová vlna, podařilo se chytit Fairbanka za nataženou ruku. Krysy odnášel prouc kroutily se a vířskaly, zběsile, ale' bezmocně kolem set chňapaly tlapami, když narážely na přístroje, a v té široký chodbě se kymácely jako vzdouvající se trosky.

Culver vši silou zatáhl. Odpor byl tak silný, že se máleí pustil žebříku. Voda se přes něj valila v kaskádách, bral mu dech a zastírala mu zrak. Odhodlaně však k sobě přit; hoval házejícího se inženýra, zatímco Kate shora jen bezmocně přihlížela. Fairbank se k žebříku chvíli brodil, chvíli plaval, nohy mu věčně podkluzovaly, ale Culverovo pevné sevření mu bylo dostatečnou oporou. Když už měl žebřík na dosah, s povděkem se zachytil jeho příčky a přitahoval se. Pak už byl schopen se na žebřík zavěsit i bez Culverovy pomoci. V jeho promočených vlasech se objevila lysá místa a po obličejí se mu táhly hluboké rýhy, které tam nikdy předtím nebyly vidět. Ve vyvalených očích se mu zračilo zděšení, ale když úlevou vyhekl, zdařil se mu úšklebek. Utrousil něco, co Culver nezaslechl, a očima ukázal k hornímu konci žebříku.

„Napřed vy!“ houkl Culver a Fairbank neprotestoval. Kate, která už byla na můstku, mu pomohla zdolat několik posledních příček. Položil se tam, lapal po dechu jako mrskající se ryba, kterou právě vylovili z vody.

Culver pozoroval, jak kolem proplovají další těla, ale mýjela ho tak rychle, že k nim ani nemohl vztáhnout ruku, aby je k sobě přitáhl. Voda tu ještě nebyla příliš hluboká sahala mu sotva k pasu, takže by ti lidé měli šanci, pokud by ovšem neupadli do bezvědomí při nárazu do pevně stojících předmětů. Jakmile ty dva proudy přestanou proti sobě bojovat, voda by se měla trochu zklidnit, ale byla tu velká otázka, do jaké míry bude podzemní kryt zaplaven. Zaplní se vodou až ke stropu nebo bude hladina postupně opadávat? Neměl chuť tu čekat, aby to zjistil.

Vyšplhal po žebříku a na chvíli se usadil na okraji můstku, aby popadl dech. Když se ohlédl, spatřil, jak v úseku chodby, kde byly dveře do tunelu, stále běsní voda. Všechno, co nebylo připevněné, ted' plavalo, a bylo tam i více těl. Culver se s námahou postavil na nohy a zastrčil paži do rukávu saka, který mu pořád volně visel podél těla.

Můstek byl úzký, sotva se tam na šířku vešel jeden člověk, a zábradlí po vnější straně bylo jednoduché a vypadalo dosti chatrně. Mřížková lávka se chvěla pod vahou jejich těl.

Fairbank už zase stál na nohou, ale pořád ještě lapal po dechu. Protáhl se kolem Kate a vyrazil po můstku směrem k operačnímu středisku. Culver odhrnul prameny vlas z dívčíných vyděšených očí a pokynem hlavy jí naznačili aby Fairbanka následovala. Vykročila za ním a jednou rukotj se držela zábradlí a ani na okamžik z něj nespustila prst] Culver šel za ní, stále ve střehu, a jemně ji pobízel. Kdy spatřil, že se na rourách nad Fairbankovou hlavou cosi plíž varovně vykřikl.

Krysa se snesla, ale inženýr byl pohotový. Zachytil zvii ještě ve vzduchu, avšak pod jeho vahou narazil na stě s přístroji, takže ted' měl sekající zuby pouze několik slojí od obličejí. Fairbank zasténal odporem a vzápětí mu stra dodal síly a krysa zavisťěla přes zábradlí do vody.

Soustavou trubek a drátů na stropě se plazilo několi dalších těl a zmučená trojice už ani neztrácela čas tím, by postupovala dál po téhle úzké a vratké plošině. Zaslec totiž, jak se někde vepředu ozývá palba z automatických zbraní.

Když se voda vlila do jídelny, doktorka Clare Reynoldc vá právě dopila třetí šálek kávy a dokouřila čtvrtou cigareJ Seděla tam otrávená a unavená dohadováním s odbojný techniky, kteří i

přes zlověstná varování neoblomně na tom, že opustí kryt, a znechucená Dealeyho pokračuj! licoměrností malým příkladem bylo třeba to, jak neústup tvrdil, že mají hojné zásoby léčiv na skutečně každou příznivou zdravotní situaci, na každou nemoc nebo epič mii, která by mohla mezi nimi propuknout. Všechno to byi sice do nebe volající nepravda, ale přesto ji přesvědčil, a o nedostacích v zásobách léčiv pomlčela ,pro doh všech', jak to nazval. Clare prozatím přestala dodržovat s přísná pravidla přidělu cigaret. Až vyjdou z úkrytu, tam hoře mezi troskami bude tabáku nadbytek a nikdy už nebude tolik lidí, aby to všechno vykouřili. Vzhledem své profesi takovýmto postojem asi nedávala svému ok zrovna moc dobrý příklad, ale v minulosti se tím nikdy trápila, tak proč teď. A stejně by tam teď muselo být úplně jiné varovné upozornění: POZOR VAROVÁNÍ MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ: CIGARETY A RADIOAKTIVITA MOHOU VÁŽNĚ POŠKODIT VAŠE ZDRAVÍ! A vodíkové bomby vás mohou spálit na troud a nemoci a podvýchiva vám dopřejí čas, abyste si popřemýšleli, zatímco budete chřadnout. Zamáčkla polovinu cigarety a zapálila si další.

Drobivý popel na malé misce před ní symbolicky ukazoval, co vlastně ze všeho zbylo. Když ho promíchala žhnoucím koncem cigarety, stal se z něj křehký, nehmotný, droboučký a na prach rozdrčený odpad. Jako její zničený život.

Bylo až legrační, jak lidé jakoby odmítali přiznat příslušníkům určitých profesí možnost osobních pocitů očekávalo se, že pilot bude při nějaké krizi myslet pouze na životy svých pasažérů, nikdy ne na svůj vlastní; kněz nesměl hloubat o svých osobních problémech, pouze o problémech svých farníků a lékařská profese (někdo by to nazval povoláním) vyvolávala podobný postoj. Doktoři nebyli stroje, ale měli pracovat tak, aby byli povzneseni nad normální lidské city. Nebo se to alespoň od nich čekalo. Tento postoj mohl být někdy skoro až urážlivý: lékař se při léčení malomocných přece nikdy nenakazí leprou, nikdy se u něj nevyvine plicní choroba, když bude pomáhat těm, kteří trpí tuberkulózou, nikdy nechytí rýmu od kýchajícího pacienta. Očekávalo se od nich, že budou imunní. Dopřála si letmý ironický úsměv, když si vzpomněla na několik doktorů, které znala a které skolil i opar.

Po tělesné i duševní stránce byli považováni za naprosto odlišnou rasu. Ale...

(Kolik psychiatrů se duševně zhroutilo? Spousta.) (Kolik knězi se dopustilo těžkého hříchu? Dost.) (Kolik právníků si zoufalo nad nespravedlností soudů? Inu, vždy byly nějaké výjimky.)

Lidé prostě neviděli za oděv symbolizující úřad, za profesionální fasádu, a málokdo o to stál měli své vlastní problémy, které byly obvykle tou příčinou, proč se dostali do styku s těmito profesemi. Pouze jediný člověk v krytu Si staral o Clařinu osobní ztrátu a tím člověkem byla Kate Gaf nerová. Už několikrát si vzájemně poplakaly na rameni Nikdo jiný se ani nezeptal. Dýchlá si na brýle a otřela si je kouskem hadříku. V clelně seděli i další lidé, ale jedinými společníky jí tu prázdný šálek od kávy a zpola naplněný popelník stojící žluté desce stolku. Tak si to ale zvolila sama. Přestože s lékařské povolání vykonávala s vysokým stupněm neformálnosti, ponechávala si pečlivě nacvičenou dávku rezervovanosti, mírně autoritativní postoj, který jí i lidem kolem nedovoľoval navázat hlubší vztah. Byla to role, kterou hrál naplno, podle všech měřítek třeba i podle Oliviera nebo Kázaná to byl překrásný výkon, ale pomalu, pomaloučku začínala chápat, že se jí rozpadá pod rukama, a těmi zlomyslnými poťouchlými, kteří to měli na svědomí, byly její sny. Sny k ní totiž sesílaly Simona, ukazovaly ho, jak se ležérně a pozvolna přibližuje, prostě tak, jak to měl ve zvyku, jak nonšalantními pohyby ruky postupně odhrnuje jednotlivé tenoučké závoje, jimiž byl obestřen, ale nebyly závoje utkané z látky, nýbrž z vrstev kouře prostoupené mlhou. Něžně a láskyplně vyslovoval její jméno, někdy i vyčítal, že byli od sebe tak dlouho, a pak se k ní přibližoval, jenomže ona k němu přistoupit nemohla; byla schopná k němu jen vztáhnout své chvějící se a dychtivé paže, přičemž se tetelila očekáváním a konečky jejích prstů vysílá láskyplnou magnetickou energii, která ho nezadržitelně přitahovala blíž a blíž, dokud se mezi nimi nevznášelo pouhých pár závojů. V těch snech se obrysy jeho postavy jeho znetvořeného těla zostřily, takže se její pohled zaměřil na jeho abnormality - na prázdné oční důlky, které byly zaplaveny drobnými potvůrkami, na pohublý široký úsměv, který byl však spíše jen úšklebkem, protože tam nebyly žádné rty, které by mu daly výraz; ty totiž shořely i s ostatními částmi jeho těla

odešly spolu s tkáněmi a svalstvem a zůstaly tam jen do černá ohořelé kosti a proděravělé cáry oděvu, které mu visely z kostry. Jak hrozivě působilo kuličkové pero, které mu vyčnívalo z náprsní kapsičky, a kravata se mu houpala jako splihlá smyčka kolem kostí tvořících jeho krk, jako by ho právě, odřízli od šibenice. Jeho ruka tvořená pouze kostmi, která tak sebejistě odhrnovala závoje atomových výparů, se k ní vztahovala a už natahoval dlaň, aby ji uchopil za paži, a kosti mu při tomto pohybu cvakaly

chrastily. Obličej, zbavená lebka, ze které tu a tam vyrůstaly i nějaké vlasy; přestože to byly jen tenké, jakoby větrem rozfoukané chomáčky, měly jeho zrzavou barvu, tu jeho směšně červenou barvu, a teď tu před ní vlály, a ústa se mu otevírala jako na pozdrav a červi, kteří padali z rozevírajících se čelistí...

Clařiny brýle s rachotem dopadly na žlutou desku stolu. Ostatní lidé v jídelně se překvapeně ohlédli, ale když si brýle rychle nasadila a ťukla cigaretou do popelníku, zase pokračovali v hovoru.

Její oči se za čočkami zastřely a trochu se ovládala jen díky tomu, že zprudka vdechovala cigaretový kouř. Simon, její manžel, její věrný přítel a nikdy neselhávající milenec, byl mrtev. Ten kaitý sen pouze potvrzoval to, co už stejně věděla, protože tento důkaz si žádal právě onen pocit bolestné ztráty, který v sobě chovala. Byla to intuice založená

a s tím se musela vypořádat - na skutečně nevyvratitelném předpokladu. Simon, který byl opravdu byl chirurgem, který zachraňoval životy, dával naději, odřezával zhoubné nádory, měl toho dne, kdy padaly bomby, službu v nemocnici svatého Tomáše, a ona věděla, s jistotou věděla, že neměl sebemenší šanci. První tlaková vlna budovu úplně zničila. Kéž ti Bůh dá lehké odpočinutí, Simoně, má lásko. Doufám jen, že to šlo rychle.

Když se tehdy s jekem probrala ze své první noční můry, byla tam u ní Kate a podržela jí, kolébala ji v náručí, dokud ji nezklidnila a obraz mrtvého zase neustoupil do říše stínů. Ženy, které spolu s ní sdílely onu nevelkou ložnici, se jen trochu zavrtěly - noční můry a výkřiky tu byly tak časté, že se obrátily na druhý bok a už zase spaly. Spolu s Kate dovedly do jídelny, kde stále svítilo světlo (ostatní světlá v krytu byla po dobu spánku ztlumena) a hřála se káva. Hovořily spolu celé hodiny a Clare té noci svůj přízrak sunula do pozadí, protože tehdy ještě nevěděla, že se jí buď vracet i při dalších příležitostech. Katin soucit a pochopení které jí projevovala, bylo něco, čeho bylo záhodno si vážil protože tato výměna rolí byla přesně tou změnou, kterou Clare potřebovala a nesmírně si jí cenila. Zítra už zase buď tou flegmatickou a nezločnou (byť trochu cynickou) dok torkou Reynoldsovou, ale té noci byla vyděšenou, opuštěnou ženou, která potřebovala rameno, na kterém by si plakala, a přítelkyni, která by jí naslouchala.

Už tu byli uvěznění - jak dlouho? Čtyři týdny uvnitř tohoto sterilního svatostánku? Celá věčnost minut a vteřin nečinnosti, hodin vyplněných mučivou úzkostí. Možná pravdu, když chtějí odejít. Mohl být život venku moh být smrt horší než toto předpekli?

Muž u sousedního stolu (všechny je znala jménem, ale na to jeho si teď za nic na světě nemohla vzpomenout) nakláněl a hladil ženu proti sobě po ruce. Žena, která před tím pracovala v centrále jako spojovatelka, se na něj pokrad' mu usmívala; byl to naprosto obyčejný úsměv, který by normálních okolností byl pro kteréhokoli muže pramalý lákadlem, ale teď bylo všechno jiné, poměry se změnil. Jakékoli ženské tělo teď bylo vítané, bez ohledu na to, jak bylo neohrabané a hřmotné nebo dokonce jak pokročilého věku už bylo. Situace způsobila, že narůstal počet případů žárlivosti a rivality. Tyto výbušné scény měly hodně společného se vzpourou, která tu proběhla ne, vzpoura l příliš silné slovo, prosazení bylo lepší; prosazení vůle (ha!, jak směšné slovo za těchto okolností) proti moci vládnich figurek. I tyto konflikty zvyšovaly napětí a přiváděly muže na okraj propasti.

Muž u sousedního stolu ženě zlehka přejížděl prsty masitých partií její ruky. Činil tak očividně sexuální způsobem a Clare odvrátila hlavu nikoli znechuceně nebo závistivě, ale proto, že ono gesto inspirovalo určité myšlenky, které se pokoušela ignorovat. Myšlenky, které se týkaly její vlastní sexuality.

Vztah mezi ní a Simonem byl v mnoha aspektech uspokojivý, esteticky i tělesně. V jistém ohledu to nikdy nebyl obdivuhodný milenec, nikdy to nebyl nadsamec a ocasník, ale vždy byl důsledný a vášnivý a skutečně jen zřídka sobecký. Jejich povolání byla vyčerpávající a náročná (a všepohlcující, takže proto také chyběli malí Reynoldsové), ale přesto se naskytly chvíle, kdy byli pospolu ach, jak báječné a štědré okamžiky to jen byly. Slastně vychutnávala jejich pohlavní život, ale v těch dnech a týdnech po katastrofě si ani nevzpomněla na své tělesné potřeby, protože ji uvnitř nic nepodněcovalo, dokonce ani v osamělosti bezesných nocí jí touha nevyvolávala poševní sekreci, ani napínání ňader. Jedině v těch snech. V těch nočních můrách.

Když si pro ni přicházel její zesnulý manžel a napřahoval k ní svou kostnatou paži, aby ji sevřel, bylo jeho tělo ohořelé a ty části těla, které nestrávil oheň, mu z kostí obrali svíjející se drobounci tvorové, jimiž se to v jeho nitru jen hemžilo. Nic nezbylo...

Až na jeho genitálie, na jeho hrdý a vztyčený penis, který čněl z cárů oděvu. Byla to jediná část jeho těla, která byla živá a do které se mu nic nezakouslo. Jediná část těla, která pulzovala životodárnou krví.

Tuto vidinu sice odvrhla, ale cítila se pak naprosto vyčerpaná, mnohem nejistější, mnohem zranitelnější než kdykoli jindy. Vyskytovalo se to ve všech snech, ale nikdy si to neuvědomila, dokud to z její mysli neuvolnilo ono nenápadné, diskrétně živočišné gesto u sousedního stolu. Ach bože, tak důležité to zase nebylo, tak důležité to přece nebylo.

Clare věděla, že takové pocity jsou vyvolávány instinkty spojenými s lidskou touhou přežít; bezprostřední hrozba smrti inspiruje úsilí směřující ke zplození dalšího života. Proč ale zrovna teď, proč to trvalo tak dlouho? Určité tělesné potřeby se nakonec stejně musí uspokojit a napětí, které ji celou tu dobu svíralo, se teď uvolňovalo. To však nevysvětlovalo obscenitu jejích snů.

A pak to pochopila, nebo si alespoň myslela, že to chápe. Vždyť celý svět se stal něčím obscénním, věci, které milovala a s láskou v sobě chovala, byly nyní zničené nebo zohyzděné, tak nějak znečištěné. Kontaminované. Co zbylo z respektu k příslušníkům lidské rasy, když jste dobře věděli, že sami proti sobě stiskli spoušť? Jaké uspokojení mohla mít z uměleckého díla, když z něj zbyl jenom popel? Jaké potěšení mohla mít z chladivého vánku, když v něm pluly smrtonosné částičky? Jakou oporu mohla nacházet v jiném těle, když bylo studené a zpráchnivělé? Jenomže ta potřeba tu byla pořád, podvědomě stimulovaná zkázou, k níž došlo nad jejich hlavami. Židovské páry se prý milovaly i v přečpaných železničních vagónech, které je vezly do Osvětimi; asi se tak podvědomě pokoušely ošidit smrt. Římsí urozenci povzbuzovali své gladiátory v noci před zápasem v aréně k sexuálním aktivitám; tihle chlípni čumilové z dob antiky věřili, že jejich bojovníci budou díky povyražení z předchozího večera tak bujní, že ve stejně vzrušujícím duchu proběhne i samotný zápas.

Clare znovu odklepla popel. Jakkoli se to zdálo být nemožné, jednou dokonce ohledávala mrtvého se zdravou a kvalitní erekcí.

Musela se zahořkle pousmát svým sentimentálním myšlenkám. Proč si sakra vymýšlí omluvy pro svou docela normální sexuální nadřazenost, která se teď prostě začíná ohlašovat? Dlouhou dobu se bez toho obešla, ale ani žal to nemohl věčně potlačovat. Zeptejte se kterékoli vd'ovy. Naneštěstí v krytu nebyl ani jeden muž, se kterým by měla chuť spát. Vůbec žádný, protože jí vlastně vůbec nešlo o penis. Toužila po vřelosti, po laskání a po dotecích. Ne ale šoustání.

Pocítila mírný, ale nikoli alarmující úžas a její city zachvátil zmatek, jakmile si uvědomila, že jedinou osobou, jejíž vřelost, laskání - a ano, i ty dotyky by uvítala, je Kate Garnerová. Lesbické představy zatím do jejích úvah nikdy nevstoupily nebo ji alespoň nezasáhly, takže ji tento závěr nevyděsil, ale přece jen ji trochu znepokojoval. To, co hledala, byla útěcha a starostlivý zájem; tělesné uspokojení hrálo malou ovšem neodlučitelnou roli. Doktorka Nezломná, jak jí přezdívali, měla své chyby (pokud se tomu tak dá říct) a teď si je konečně vytáhla na povrch. Toužila ne, to je zase příliš silný výraz přála si, aby se jí dostalo útěchy. S lítostí však pochybovala o tom, že je něco takového nablízku, alespoň ne úplně. Kate jí poskytne útěchu, ale Clare si byla jistá, že pouze citovou, ne tělesnou. Pochmurně se usmála: C'est le holocaust.

Zamáčkla cigaretu a zlomila ji u filtru. Už dost, doktorko Reynoldsová. Ostatní potřebují tvé odborné služby. Je čas zavřít láhev; později, v soukromí, si může dát ještě pár doušků. Bylo třeba znovu zkontrolovat Alistaira Bryce (bože, jak ten bude brzy trpět!) a bylo tam ještě pár dalších lidí, kterým bylo zapotřebí dát na noc sedativa (tuhle noc si možná i ona dopřeje pár pilulek). Dozimetry tří mužů, kteří se vrátili z výpravy do ponurého nového světa, připomínajícího spíše jednu velkou společnou hrobku, naštěstí nevykazovaly závažnější stupeň radiace, takže Bryceovy rány, když už ne jeho celkový zdravotní stav, bude možno udržet pod kontrolou. Pokud ale ne, nepociťovala žádné výhrady k možnosti, že mu pomůže usnadnit cestu z tohoto světa. Předepíše mu svůj vlastní koktejl, euforický zabiják, který se skládá z heroinu, kokainu a džinu. Kokain sice ve zdejších zásobách léčiv chyběl, ale existovaly i jiné přísady, které ho mohly nahradit. Ne, pokud nebude jiná volba, nedopustí, aby Bryce umíral ve strašlivých bolestech. A také ještě bylo třeba přesvědčovat ty druhé a znovu a znovu těm několika pitomcům vysvětlovat, že je rozumné zůstat v kry...

V tom okamžiku Clare zaslechla poplašené výkřiky. V jídelně ustal pohyb i hovor, když několik nespavců a lidí, kteří ještě měli službu (rutina se stále musela dodržovat, třebaže byla vykonávána poněkud lajdácky většina příl omných měla spíše obsluhovat komunikační systémy nežij trávit noční směnu v prostorách, které byly určeny pro počinek), naslouchalo a uvažovalo, co se děje. Přívaly vody se ohlásily tak, že protrhly létací dveře.

Hned nato byly přivítány mohutnou vřavou.

Stoly a židle byly přívalem vody smeteny, šálky tancoj valy po vodě jako plovoucí umělohmotné kachničky, čeka jící, až je někdo chytí na háček. Vlna zasáhla i Clare a odhrc dila ji na sousední stůl, a kclýž se převrhl i ten, padla na podlahu. Najednou zjistila, že bojuje o vzduch, a hlavou narazila do něčeho, co ji na chvíli zbavilo vědomí. Všude kolem ní byly další předměty, všude se svíjely paže i nohy; lidé nebyli schopni čelit záplavě, a tak se v prudkém přílivu jen zmítali.

Jak se po délce jídelny prohnala první vlna, narazila na zed na druhém konci a obrátila se, čímž vyplýtvala převážnou část svých sil, takže se většině lidí ještě podařilo vstát. Ti nešťastníci, kteří se zvednout nemohli, tedy ti, kteří byli omráčeni, nebo jejichž končetiny byly zlámané, se utopili v několika stopách stoupající vody, pokud je jejich společníci nezahlédli a neodtáhli je do bezpečí.

Když Clare Reynoldsová nejistě vstala, rozvířená voda jí sahala těsně nad kolena. Přišla o brýle, a když zamrkala, aby dostala vodu z očí, schopnost vnímat okolí se jí zlepšila jen do určité míry. Vrazil do ní plovoucí stůl a Clare chňapla po jedné jeho převrácené noze, aby se opřela. Poskytoval jí však jen pramalou oporu, a tak brzy nechala stůl zase odplout.

Voda nadále proudila z otevřených dveří a Clare si uvědomovala, že ven vedou pouze dvě cesty: těmito dveřmi nebo dveřmi ze sousední kuchyně. Pokud se jídelna zaplní vodou do výšky pěti nebo šesti stop, pak všichni, kteří tu uvnitř uvíznou, s největší pravděpodobností zahynou. Začala se brodit k východu. Ostatní ji následovali a stále se drželi těsně při zdi. Opírali se a jen odstrkovali plovoucí židle a stolky a pomáhali zraněným.

Světla pohasla a jedna žena - možná právě ta dívka z ústředny, která předtím navazovala svým pohledem milostný kontakt s technikem vykřikla. Na několik okamžiků, během nichž se přítomným skoro zastavilo srdce, všechno utichlo.

Clare si vydechla úlevou a razila si cestu vpřed, přičemž se zády držela při zdi a nohy napínala, aby obstály proti rychle se ženoucímu proudu. Za oknem vedoucím do kuchyně, které zároveň sloužilo i jako pult pro samoobslužný výdej jídel, nikdo nebyl a ani si nemohla vzpomenout, zda tam někdo ze zaměstnanců měl službu, když si tam sama předtím nalévala kávu z chromovaného automatu. Nejspíš ne, v tuhle noční dobu asi ne. Bylo snazší uniknout tímto východem? Voda šuměla chodbou a plnou silou tlačila na létací dveře; dveře kuchyně byly ještě o kus dál a tlak vody tam nejspíš nebyl tak prudký. Mohla by to být ta nejlepší možnost, třebaže to znamenalo, že by musela překonat ten nejhorší úsek proudu, aby se dostala k otevřené přepážce. Obrátila se k muži stojícímu přímo za ní a zakřičela na něj. Setřel si z obličeje vodu a na znamení souhlasu přikývl. Clare rychle spočítala ty, kteří se nacházeli v jídelně; několik se jich stále zmítalo mezi plovoucím nábytkem... devět, deset, jedenáct. Jedenáct. To by bylo. Pár jich plavalo obličejem

dolů. Ti, kteří přežili první příval, vypadali zmateně a nejistě. V hlavě se jí mihla jízlivá myšlenka: volba, zda zůstanou uvnitř krytu nebo jej opustí, už nezáležela na nich. Problém však zněl: mohli se vůbec dostat odtud ven?

Clare Reynoldsová se ztěžka odlepila od zdi a s divokým šploucháním se brodila vodou, přičemž se namáhavě snažila udržet rovnováhu. Proud jí omýval stehna, tahal ji, strkal do ní jako neúprosný tyran. Skoro už uklouzla a spadla do vody, ale zachytily ji silné ruce. Clare vzhlédla k obličejům muže, s nímž právě před pouhými několika okamžiky ještě mluvila.

„Díky, Torné!“ křikla, a dodala: „Musíme přimět ostatní, aby šli za námi. Jsem si jistá, že budeme mít větší šance, když půjdeme kuchyní.“

Ostatní už je však stejně následovali, protože si uvědomovali, co má doktorka v plánu.

Těm, kteří byli příliš zranění a nemohli tudíž rozumně uvažovat, pomohli kolegové a brzy byl přes místnost vytvořen lidský řetěz. Stoupající hladina začala v jídelně záhy vířit a skupinka lidí, na které bez přestání útočila voda, se musela vyhýbat nebezpečným předmětům, které se na ně každou chvíli řítily.

Jeden úsek řetězce se však vydal dál a dva muže nesoucí mezi sebou jednu ženu, která byla napůl v bezvědomí, smetl vířivý proud. Jednomu z mužů se sice za vydatného kašlání a prskání podařilo zase vstát, ale druhý muž i žena zmizeli pod změtí nábytku z jídelny.

„Jen dál!“ zakřičela Clare na ty, kteří šli za ní. „Voda pořád stoupá. Musíme se odtud dostat dřív, než bude pozdě!“ Připadalo jim to jako věčnost, vrávoravými kroky se yard za yardem prodírali pěnícím malstromem, zachytávali ty, kteří padali, zachraňovali je, aby je voda nesmetla, ale stejně přišli o jednoho, pak o dva, a pak i o další.

Konečně stanuli pouhých několik stop od přepážky a Clare se s povděkem zachytila lesklého zábradlí, podél něhož se při výdeji jídel tvořily fronty. Přitahovala se za něj a postupovala kupředu a ti, kteří byli dost blízko, následovali jejího příkladu a voda jim sahala k bokům. Když se Clare porozhlédla po jasně osvětleném interiéru kuchyně, povšimla si, že jsou dveře na druhém konci jasněho úseku otevřené. Nevadí, možná bude lehčí se dostat ven právě tudy.

Muž vedle ní přešel přes zábradlí a natáhl ruku k pultu. Několik dalších udělalo totéž, jeden se ponořil pod hladinu, aby proklouzl mezi vodorovnými díly zábradlí, a vynořil se na druhé straně a plival vodu.

Clare se do vody ani trochu nechtěla, a tak se postavila na špičky, aby se přes horní okraj zábradlí přehoupala. Tom jí pomohl, a když se její nohy vrátily do mrazivé vody, vztáhla třesoucí se ruku k pultu. Tu se zarazila a zase se svezla na horní okraj zábradlí. Zírala na černé stvoření, které cupitalo po žlutém povrchu přepážky.

Dřepěla tam, protáhlá a černá.

Pozorovala doktorku zešikmenýma očima, jimiž metala vražedné pohledy.

Mokrý kožešina se jí ježila jako ostré jehličky.

Roztáhla drápy, až se z nich staly smrtonosné pařáty, a vzápětí se k ní na žlutém povrchu přidávaly další téhož druhu. A další. Další.

Když se nemilosrdná světla znovu mihotavě roztančila, Clare zaječela.

17

Ellison až do tohoto dne ještě nikdy nedržel v ruce střelnou zbraň, natož aby ji někdy použil. Byl to pro něj úplně nový pocit, a to příjemný, jak zjistil. Mezitím už uplynulo hezkých pár hodin od chvíle, kdy od Dealeyho převzal klíče ke zbrojnici, aby se hned vzápětí vydal prozkoumat sortiment zbraní, promyšleně doplňovaný a modernizovaný po sobě jdoucími vládami, které měly očividně nahnáno z případných nepokojů. Zbraně si prohlížel nejen se strachem, ale i s rostoucím vzrušením, a zastřený záblesk v jeho očích se zvláštním způsobem podobal matnému lesku černých zbraní. Farraday, který v mládí prožil několik let na vojně (branec, který se pak upsal ještě

na několik let) a který se od té doby stále živě zajímal o vojenskou výzbroj, mu vykládal, jak se jednotlivé střelné zbraně nazývají, a poněkud zdráhavě mu i vysvětloval, jak fungují.

Pro Ellisona byla možná jen jediná volba. Na samopal zíral s rozrušením, které hraničilo téměř se sexuální vzrušením, a když se dotýkal jeho hladkého povrchu, tento podt jen zesílil. Nabíjení i obsluha byly poměrně snadnou záležitostí a Farraday ho spíše varoval než informoval, že účinek tohoto samopalu Sterling ráže 9 mm je skutečně zkázonosný, třebaže není nejpřesnější. Pocit síly, který ta zbraň Ellisonovi dávala, se ani nedal popsat; byl to pocit, že jeho tělesná aura se rozšířila a zesílila a že ta síla v jeho ruce má něco společného s nově pociťovanou tíhou, kterou si uvědomoval mezi nohama. Onen psychiatr, který kdysi prohlásil, že střelná zbraň funguje i jako prodloužení penisu, měl možná pravdu. Když ne jako prodloužení, tak alespoň jako příjemný doplněk.

V nevelkém, ale kompletně vybaveném arzenálu se nacházely automatické pušky, kulomety 7.62 mm, osmatřicítky Smith and Wesson model 64, pušky na plastické střely, granáty s ochromujícím účinkem a kanystry se slzným plynem. Byly tam i další předměty, jako infračervené detekční systémy, přenosné komunikační přístroje, plynové masky a dokonce i plastické štíty, ale opravdový zájem v něm vyvolávaly jen střelné zbraně. Strachan, který se stal neformálním vůdcem techniků, se ani neobtěžoval, aby se sám vyzbrojil, ale ostatní příslušníci jeho skupinky chtivě sahali po zbraních, pokukovali do hledí, cvakali spouštěmi a smáli se jako rozpustilí školáci.

Při jejich „puči“, který proběhl rychle a bez velkých problémů, nebylo střelných zbraní zapotřebí, ale Ellison spolu s několika dalšími se obávali návratu členů průzkumné čety a jejich postoje k převzetí moci, zejména pak postoje, jaký projevil Culver, který po celé ty týdny uvěznění zůstal neznámou veličinou. Choval se sice dost přátelsky, ale zdálo se, že je lhostejný k jejich argumentům, k jejich stížnostem. A třebaže tento pilot zřídka dával najevo něco jako agresivitu, bylo v něm něco, z čeho šel strach. Možná jim jen připadal příliš zahleděný do sebe, a to i ve chvílích, kdy ostatní zoufale potřebovali kolektivní podporu. Ellisonovi se ulevilo, když se Culver po návratu do krytu nepostavil na odpor, protože si vůbec nebyl jist, zda by byl schopen proti tomu člověku stisknout spoušť, třebaže moc, kterou mu zbraň dávala, plně vychutnával. Hrozit bylo pěkné, oprávněné zabít už bylo něco jiného. Časy se však změnily (drasticky a měnil se i Ellison rychle). Po tak masové genocidě by pro některé bylo i jedno jediné další úmrtí neskonale tragické zatímco pro ostatní by bylo něčím naprosto bezvýznamným Ellison zjistil, že sám se přiklání spíše k tomu druhému názoru. Být bezohledný znamenalo přežít, a on chtěl pře

Jádro vzbouřenců, tedy ti, kteří podnítili tuto poměrně krotkou revoltu, se vrátili do operačního střediska, aby pokračovali v rozhovoru s Dealeym a Farradayem, který se se svými stanovisky pohyboval na hranici mezi oběma tábory. Pouze Ellison cítil potřebu mít u sebe zbraň; ne proto, že by si myslel, že si konfrontace vyžádá hrozbu jejím použitím, ale prostě proto, že mu to dělalo dobře.

Ted, když mu voda vířila kolem pasu, si našel terč. Vlastně celou řadu plížících se, vyskakujících i plovoucích terčů.

Zahájil palbu na krysy, které se nacházely v horní části místnosti, kde se plížily soustavou trubek a drátů nebo i po svrchních deskách strojů. Kulky s duněním vnikaly do měkkých těl, se skřípotem se odrážely od kovu, pronikaly do betonového stropu. Potvory, které zasáhl, s vřískotem padaly ze svých vyvýšených míst a řítily se dolů, kde sebou mrskaly v prudce se valící vodě, a kolem nich se vlnily rudé krvavé skvrny, podobné tekutině, kterou vylučují chobotnice. Jeden tvor se najednou zapletl do kabelů, které zbloudilé kulky vyrvaly z přípojky, a svíjel se ve vzduchu a zběsile cvakal čelistmi, zatímco jeho huňatým tělem probíjel elektrický proud.

Na můstek nad EUisonovou hlavou seskakovali další živočichové, a tak se spolu se stále stoupajícím přívalem vody vrátil do chodby, a dříve, než ho proud mohl uchvátit a odnést, vztáhl ruku k protější stěně s přístroji, aby se opřel. Zapřel se zády o regál, nohama proti proudu, a začal

střílet po tvorech, kteří se míhali na můstku, a teprve, když stiskl spoušť, si uvědomil, že tam běží i tři lidé.

Culver strhl Kate právě ve chvíli, když déšť kulek vlétl do stropu jen několik stop nad jejich hlavami. Světla začala znovu blikat, takže Fairbánk zahlédl dole postavu, která na ně mířila zbraň. Přikrčil se a vykřikl, aby varoval své spolence. Hlasitě zaklel, když něco prolétlo kovovým mřížovím pouze několik palců od jeho levé nohy.

Culver pocítil, že se úzký chodníček za ním začal otřásat, a rychle se otočil. Krysa stála jen kousek od jeho nohou, a třebaže světla opět potemněla, bylo vidět, že se tomuto tvorovi, na jehož tlamě hrál vražedný škleb, lesknou oči záští. Culver se napjal, a vyčkával útoku, připraven kysu kopnout, jakmile skočí dopředu. Krysa se však ani nepohnula. Ležela tam příhrbená, zuby měla odhalené v tiché grimase, oči se jí leskly, ale nebyl v ní žádný život. Ležela tam mrtvá. Shora spadlo další zvíře a Kate vyvrískla, když jí přistálo na zádech. Svíjelo se kolem ní, divoce kroutilo krkem, a drápy ostrými jako jehly jí škrábalo po šatech. Světla najednou znovu oživila v plné síle a Culver se zvedl na koleno a trhl sebou, když spatřil krev, která potřísnila Katinu roztrženou blůzku. Rychle si ale uvědomil, že ta krev patří živočichovi; valila se z několika míst jeho těla. Hrál po mokré kožšině, opatrně uhýbal před skřípajícími zuby, zvedl kysu, prohodil ji mezi tenkými tyčkami zábradlí a sledoval zmítající se zvíře, dokud nezmizelo ve vodě, kde se i nadále otřásalo ve smrtelných křečích.

Ellison naštěstí přestal střílet a vyplašeně na ně zíral. Culver se obrátil, aby se postaral o dívku, ale Fairbank se naklonil přes zábradlí, aby tomu člověku dal najevo, co si o něm myslí.

Kate se pověsila na Culvera a celá se chvěla, ale když jí zvedl bradu, aby jí pohlédl do obličeje, nespasil tam hysterii jen strach a možná i zoufalství. Nebyl však čas na chlácholení, nebyl čas na povzbuzování. Voda stále stoupala a bylo pravděpodobné, že světla každou chvíli nadobro zhasnou. Přiměl ji, aby se posadila, a křikl jí skoro přímo do ucha: „Musíme zpátky do vody!“

„Proč?“ Ted' už v jejím výrazu hýla vidět i panika. „Vždyť nemáme kam jít.“

„Jestli se chceme udržet nad hladinou, budeme si muset najít nějaké zbraně, abychom odráželi kysy. A budeme to muset udělat dřív, než voda stoupne moc vysoko!“ Raději se nezmínil o černých tělech, která, jak viděl, stále šplhala soustavou trubek a drátů.

„Nechte mě tu!“ vykřikla. „Zpátky dolů jít nemůžu!“ Culver ji už však začal zvedat. „To tedy ani náhodou.“ Když se Kate postavila, hned jí bylo jasné proč. Ustoupila od Culvera a zahlédla černá těla plížící se nad její hlavou, přičemž vrazila do Fairbanka, který se už chystal, že bude slézat po žebříku. Rozhlédl se, jeho rty zformovaly nějaký dosti drsný výraz a rychle sestoupil po několika prvních příčkách. Těsně předtím, než jim jeho hlava i s rameny zmizela z dohledu, se ještě jednou podíval nahoru a vyměnil si s Culverem významný pohled. Obou se zmocnilo čiré zoufalství.

Kate se prosmýkla do otvoru hned za Fairbankem a ztuhla, když pod nohama spatřila zpěněnou vodu. Nelaskavé postrčení, které jí uštědřil Culver, ji přimělo, aby lezla dál. Obestřela ji ledová voda, sevřela se jí kolem stehů i břicha, kradla jí dech, táhla ji a strkala do ní, aby ji setřásla ze žebříku. Cítila však, že vír už není tak silný jako předtím; proudy vody valící se z různých směrů se teď spojovaly s mnohem menší prudkostí. Když však vkročila na podlahu, potřebovala Fairbankovu pomoc, aby se udržela ve vzpřímené poloze.

Culver se k nim připojil právě včas, aby zahlédl, že Ellison už zase míří na strop. Inženýr vyslal krátkou spršku střílet a Culvera překvapilo, když se na Ellisonově obličeji objevila grimasa, která mohla znamenat jedině úsměv.

„Kde je Dealey s ostatními?“ zavolal přes vodu na technika, který sklopil hlavu a pak s ní kývl směrem k operačnímu středisku. Ellison znovu zvedl oči ke stropu a Culver se až podivil, jak mu připomínají studené oči štiky pátrající po drobných rybičkách. Zdálo se, že Ellison má chuť zabíjet, a Culver pocítil úlevu, že si ten člověk vybral za terč kysy. Duševní nevyrovnanost, nervozita a dokonce i počáteční příznaky šílenství se staly součástí atmosféry v bunkru a všechno to byly následky žalu, klaustrofobie i vědomí, že trvalé bezpečí už neexistuje. Měnily se pouze symptomy.

Ze dveří operačního střediska se už vynořovaly postavy lidí, kteří se prodírali proudem a nevěřícně zírali na chaos, kterému museli čelit. Mezi nimi byl i Dealey a měl stejně vystrašený výraz, jako když ho Culver spatřil poprvé; zdálo se mu, že se to přihodilo už před několika staletími. Culver se pustil žebříku, který mu zajišťoval rovnováhu, a vyrazil ke skupince. Fairbank a Kate se drželi těsně za ním, dívka se opírala o inženýra. Všude kolem plavaly trosky součástí zařízení, papíry, knihy, židle a všechno se to otáčelo ve spojujících se proudech. Culverovi vrazilo do boku tělo mrtvé krysy s odhaleným břichem, rozervaným na místech, kde se do něj zavrtaly kulky. Chvatně je od sebe odstrčil a dostihl Dealeyho právě v okamžiku, kdy se rozpoutala další palba, ale tentokrát zněla z větší dálky; střílelo se v jiném úseku areálu. Ellison v tom snad našel povzbuzení a i on znovu zahájil palbu.

Culver Dealeyho téměř srazil, když ho mocná vlna najednou dohnala ke skupince, ale Farradayovi, který stál těsně za ministerským úředníkem, se podařilo oba zachytit.

„Může to tenhle kryt vůbec vydržet?“ zakřičel Culver a zapřel se proti přívalu vody. „Zaplaví se to tu úplně?“

„To si nejsem jist... Bože, jestli nejsou v tunelech zavřená protipovodňová vrata, tak ano...“ „To určitě nebudou!“

„Pak to záleží jen na tom, jak budou tyhle záplavy prudké.“ „Jsme nad úrovní kanalizace?“ Dealey zavrtěl hlavou.

„Dobře, nejlepší šanci budeme mít někde ve výšce, na strojích a na můstcích. Budeme ale muset vypnout proud, než to všechno vylítne. A potřebujeme zbraně, abychom se mohli bránit proti krysám!“

„Ne, tady zůstat nemůžeme, musíme jít pryč!“ Dealey se snažil od Culvera odstoupit, ale pilot ho zadržel.

„Žádná cesta ven nevede. Voda přichází vchodem z tunelu tím nikdy neprojdeme!“

„Je tu ještě jedna možnost, je tu ještě jedna cesta, kudy se dostat ven.“

Culver popadl druhého muže za klopý saka a hněvivě, si ho přitáhl k sobě. „Co? Vy hajzle potrhlejš, řekl jste teď, že existuje ještě jiná cesta ven?“

Dealey se snažil vyprostit. „Možná ano! Alespoň se po ní dostaneme nad úroveň země.“

„Kde je...“

„Můj ty bože, podívejte!“ Farraday ukazoval na chodbu vedoucí k jídelně a kuchyni.

Culver na chvíli, pustil z hlavy Dealeyho a zprudka se nadechl, když viděl, jak si Clare Reynoldsová razí cestu vodou, jak klouže podél hladké zdi, aby se podepřela, a jak za sebou na vodě zanechává krvavé skvrny. Ústa měla dokořán jakoby v tichém výkřiku a její oči, na nichž už nesesedly brýle, zíraly rozrušené před sebe. Tělo měla mírně prohnuté, hlavu natočenou dozadu; na zádech jí visel černý tvor a hryzal ji do krku. Za ní klouzali dva, tři, čtyři Culver těch černých živočichů napočítal pět, ale zoufalou Clare vůbec nebrali na vědomí, jako by uznávali nárok své společnosti, která se už na doktorce pohodlně uvelebila. Nebo ty potvory možná vycítily, že nedaleko o nich je další bezmocná kořist. Objevila se další torpédům podobná těla, která připlouvala od přepojovací stanice, za níž se nacházela artézská studna. Právě tam, jak Culver usuzoval, bylo slabé místo krytu, které umožnilo přístup proudům vody i té havěti. Zatímco se mu tyto myšlenky hnaly hlavou, Culver se stále řítíl dopředu, aby se dostal ke Clare Reynoldsové; zvysoka našlapoval a rukama si dělal ve vodě cestičku, jako by rozhrnoval pšeničné pole.

Ted' před ním začaly směrem k hlodavcům explodovat gejzíry vody, a tak se Culver obrátil, aby zakřičel na Ellisona a varoval ho, protože Clare už byla příliš blízko a byla zcela nechráněná.

Nedalo se s jistotou určit, zda Culverův hlas zanikl v hluku tvořeném vodními proudy, které se slévaly a zaplavovaly areál, ve výkřicích, jekotu, šumění, jiskření elektrických přístrojů, praskotu strojního zařízení i vodou odnášeného nábytku a rachotu palby ze samopalu, nebo zda byl Ellison tak vyděšený nebo dokonce pomatený, že ho ani nebyl schopný vnímat; jisté bylo jen to, že kulky i nadále vytvářely pole miniaturních erupcí, a to zrovna v prostoru mezi Culverem a doktorkou, která se marně snažila sáhnout dozadu a stáhnout si hodující krysu z krku.

Když do temných bytostí vjížděly kulky, vyskakovaly z vody a svým pronikavým, téměř dětským vriskáním, které proráželo zvukovou stěnu, uváděly ostatní příslušnice svého druhu v nepředstavitelný zmatek, takže ztrácely směr, svíjely se v těsně sevřených, ale naprosto dezorientovaných skupinkách a vřeštěly děsem. Dvě z nich se přiblížily ke Culverovi - obnažené řezáky měly vysoko nad hladinou a upíraly na něj oči zasažené šílenstvím.

Sprška kulek roztrhla jedné z nich lebku a druhou skoro přerвала vedví. Zmizely pod hladinou v temném mraku krve. Culver opět postoupil dopředu. Střelba mu naháněla strach a jen se modlil, aby si Ellison i nadále hledal terče tak daleko od něj, jak to jen bylo možné. Nebezpečí mezitím zpozoroval i Fairbank a také on se snažil dostat k Ellisonovi. Byl už od něj pouhých několik stop, když do něj vrazilo lidské tělo, které plulo tváří dolů, a současně se i převrátilo, aby odhalilo rozervanou karmínovou změť v oblasti ramen a hrdla.

Fairbank se pod tím nárazem zapotácel, ztratil rovnováhu a klesl do rozbouřené vody. Nebožtíkovy roztažené paže se propletly s jeho rukama, mrtvola se ponořila spolu s ním a v děsivém objetí ho stahovala dolů. Fairbank pod vodou vyjekl, a když mu voda zaplavila hrdlo, začal se dusit a s prskáním se snažil dostat na hladinu, přičemž kolem sebe naslepo tloukl rukama, aby znovu našel rovnováhu.

Culver byl ještě pět yardů od Clare, když její tělo najednou ztuhlo a její hrud zdola nahoru provrtaly díry - poslední z nich se jí objevila přímo v odvrácené tváři a další kulky vytvořily nepravidelný vzorek v omítce za ní. Otočila hlavu a v hrůze, která ji teď obestřela, zapomněla na krysu i nu palčivou bolest. Přestože agónie umírání trvala pouze několik okamžiků, během nichž se rudě skvrny prýstící z hlubokých ran rychle rozšiřovaly, Clare si byla plně vědoma toho, co se stalo, neboť v dálce viděla střelce i přes ztrátu brýlí kupodivu dost ostře -, viděla tu ošklivou, smrtonosnou zbraň, kterou teď Ellison držel sklopenou, a postřehla, že na ni vytrěštěně zírá, viděla bublající vodu, jednotlivé vlnky, sebemenší jiskřička z přístroje, který přestával fungovat, byla pro ni zářící hvězdou, každý obličej, který ji pozoroval, viděla ostře ohraničený, vnímala i pocity těch lidí. Uvědomovala si, že zuby, které měla pohroužené v krku, teď znehybněly, protože i krysa byla postřelená, třebaže ne smrtelně. Strach ji opustil, jako by ho uvolnily ty smrtelně rány, jako by ho zahnal příchod smrti. Zůstalo jen porozumění prchavě poznání toho, co bylo, co je, co idžij je, odevzdá nost před koncem. To vše spolu s vědomím, že nic ne konečně.

Pak přišla intenzivní bolest, ale trvala jen krátce.

Když Clare sjela po zdi do vody, její oční víčka zakryj scénu, která už se stejně vytrácěla. Pouze ten tvor, který ní visel, polapen do pastí svým ztuhlým sevřením, cha bojoval, aby se dostal na hladinu.

Culver zdrceně sledoval, jak doktorka mizí pod vodou, a dobře viděl její bledý obličej byl prostý výrazu a vynikal na něm pouze otvor v tváři, z něhož se valila temně červená krev.

Ponořil se, hnal se střetávajícími se proudy a dostihl její ochablé tělo dřív, než mohlo odplout. Vzal ji do náručí, nadzvedl ji a prorazil vodní hladinu, aby zalapal po dechu. Přivinul ji k sobě a zády se přitiskl ke zdi, přičemž s hrůzou zjistil, že jí krysa stále visí na krku, kope do ní zadníma nohama a drásá ji. Rozzuřen její vytrvalostí po ní sáhl jednou rukou ve snaze ji odtrhnout, ale krysa se nechtěla nebo nemohla pustit.

S neskrývanou zuřivostí a s vědomím, že Clare je už po smrti, Culver sevřel hlodavce oběma rukama kolem krku a současně jej mačkal, přičemž dovolil, aby žena opět sklouzla do vody, a pomocí váhy jejího těla i síly, kterou sám vyvinul, se snažil krysu oddělit. Když živočicha konečně odtrhl, svaly Clařina hrdla praskly a v čelistech krysy se houpal cár masa, z něhož kapala krev. Culver škrábající krysí tělo divoce roztočil ve vzduchu, udeřil s ním o zeď a spíše cítil, než slyšel, jak praskají kůstky. Znovu a znovu se rozpřahoval, dokud zvíře neviselo v jeho rukou ochable a nehybně. Se znechuceným výkřikem odhodil živočicha od sebe, pak se sehnul, nahmatal Clařino tělo, chytil ji za vlasy a za ramena a vytáhl ji znovu na hladinu. Vzal ji do náručí, prohlížel si její obličej, jemně jí nadzvedl jedno oční víčko, aby se ujistil, aby se přesvědčil, aby se ubezpečil, že je opravdu mrtvá. Jeho myslí se prohnal důvěrně známý chlad, a on ji nechal vyklouznout ze svých rukou.

Několik okamžiků vyčkával se zavřenýma očima a hlavou opřenou o zeď, než se zase začal brodit k ostatním. Brzy si uvědomil, že voda stoupá; teď už ji měl jen několik málo palců pod hrudníkem.

Fairbank zatím Ellisona přitiskl k vysoké stěně pokryté přístroji, rukou ho stiskl pod bradou a tlačil mu hlavu dozadu. Něco na Ellisona křičel, ale Culver nemohl pochytit jednotlivá slova. Strachan se je s pramalým úspěchem snažil od sebe odtrhnout. Ostatní, mezi nimiž byla i Kate s obličejem staženým novým žalem, se drželi čehokoli pevného, to jiní jen přišlo pod ruku různých nástavců, podpěr, rámu dveří. Culver se otrásl, když zpozoroval, že potvory, které visely nad nimi v soustavě trubek a rour, se shromáždily a vytvořily tam bizarní černý mrak pohybujících se těl. Mnohé z nich dopadly na můstek a postupovaly vpřed pokradmu a obezřetně, jako by se obávaly zbraní, které byly proti nim krátce předtím použity.

Culver věděl, že on i ostatní nemají jinou volbu než opustit kryt; kdyby zůstali, brzy by je zaplavila voda nebo přival krys. Zamířil k Dealeymu.

Dealey se snažil ustoupit, když spatřil výraz na Culverově obličeji, ale nebylo kam jít, kromě operačního střediska, ale to už bylo pod vodou, na niž se nebezpečně vzdouval plující nábytek. Rozběhl se k žebříku vedoucímu na můstek, ale zastavil se, když mřížovým zahlédl pohybující se tmavá těla. Drsná ruka ho rázně otočila.

„Kde to je, Dealey?“ zařval pilot. „Kde je ta další cesta?“

„Nad námi, Culvere, mějte rozum, proboha, podívejte se...“

„Já vím. Nemáme moc času. Musíme se hned dostat pryč, dřív, než bude pozdě!“

Dealey mu vyklouzl a málem by ho uchvátil proud, kdyby se Culver na něj nezavěsil.

„Hlavní ventilační šachta!“ vyjekl Dealey. „Uvnitř je žebřík, jsou to vlastně jen příčky zapuštěné do stěny!“

„Proč jste nám to neřekl dřív?“ Culver pozvedl hněvivě pěst, jako by ho chtěl udeřit, ale ovládl se. Možná později pokud se ovšem dostanou ven. „Proč jste chtěl, abychom šli na průzkum tunelem? Přece jste věděl, jak je to strašně nebezpečné!“

„Potřebovali jsme zjistit, jaký je stav tunelů. To je p naše hlavní spojení s ostatními kryty.“

„Vy jste nás zneužil, vy parchante!“

„Ne, ne. A tou šachtou se sem zvenku stejně nikdo dostane. Stoupá do věže nad úrovní země a nahoře je b meticky uzavřená!“

„Kristepane, možná...“

Culver se zarazil. Nemělo smysl se hádat, teď ne. zrovna teď, když celý areál zaplavuje voda, jejíž hladina neustále stoupá, a krysy se jim shlukují nad hlavou. „Tak tam tedy pojďme.“

Ohlédl se a poblíž zahlédl Farradaye. „Vy jste o tom asi taky věděl, že jo?“

Hlavní inženýr zavrtěl hlavou. „Nevěděl a ani nebyl důvod, abych to věděl údržba pode mě nespádala.“

„V pořádku. Teď shromáždíme tolik lidí, kolik se nám jen podaří, a posbíráme všechno, co by se nám tam venku mohlo hodit. Vy si vezmete pár chlapů a půjdete do marod. ky a pacienty dovedete k hlavní ventilační šachtě. Zkontrolujte to i v ložnicích a laboratořích, zkrátka všude, kde to jen půjde, ale moc dlouho tam nezůstávejte.“

„A co jídelna a záchody? Tam taky bude dost lidí.“ „Viděl jste, co se stalo doktorce Reynoldsové, a krysy plavaly právě odtamtud. Těm lidem už asi není pomoci.“

Culver se zadíval nad sebe. Přímo nad hlavami jim lezlo několik černých těl. „Fairbanku!“ zařval, ale inženýr ho v tom všeobecném rachotu nemohl slyšet a stejně byl plně zaměstnán tím, že si vyléval zlost na Ellisonovi, takže ani nevnímá, co se děje. Culver pustil Dealeyho a razil si k nim cestu. Ellisonovi vyškubl z rukou samopal; sice o té zbrani věděl málo, ale doufal, že jsou v ní ještě nějaké náboje. Fairbank, Ellison a Strachan jen překvapeně zírali, když zvedl zbraň a stiskl spoušť.

Účinek jeho palby byl doslova explozivní. Děšť kulek se se svištěním odrážel od kovových povrchů, vrážel do regálů s přístroji, rozháněl černé mutanty, mnohé zasáhl, načež ti vyskakovali

do vzduchu, působil jim zranění a likvidoval je, ale hlavně v jejich řadách vyvolával paniku. A zároveň v té havěti znovu vzbudil respekt k lidskému agresorovi.

Culver přestal střílet a s očima stále ve střehu křikl na ostatní, co mu prozradil Dealey. Kdyby okolnosti nebyly tak kritické, ti tři muži by Dealeyho nejspíš popadli a pěkně by ho podrželi pod vodou, dokud by se neutopil. A on, Culver, by jim možná i pomohl.

„Posbírejte všechno, co se nám bude hodit jako zbraně!“

houkl na ně. „Zbrojnice už bude určitě zaplavená a stejně ani nemáme čas se tam vydat. Když najdete někoho se zbraní, bude to obrovský přínos, takže jděte hledat. AWCW teď K hlavní Šachtě se musíte dostat tak rychle, jak to jen půjde, ale zároveň se snažte najít co nejvíc lidí!“

„My je teď přece nemůžeme jít hledat!“ Strachan se očividně chvěl. „teď se hlavně musíme dostat k ty šachtě.“

Culver sklopil zbraň, aby mířila Strachanovi mezi oči. „Říkám vám, že to tu pěkně obejdete.“ Nekřičel, ale jeho slovům bylo i tak zřetelně rozumět.

„Potřebujeme něco na obranu,“ žadonil Ellison. „Nechte nás, abysme si vzali revolver.“

Culver teď namířil na něj. „Ani náhodou,“ řekl chladně.

Strachan i Ellison postřehli v pilotových očích něco, co jim nahánělo stejný strach jako nebezpečí kolem nich, takže ustoupili zpátky do vody, přičemž z Culvera ani na okamžik nespustili zrak, a zmizeli mezi regály s přístroji.

Fairbank zvedl obočí a pohlédl na Culvera. Já jsem na vaší straně, vzpomínáte si?“

Culver se uvolnil, nakolik to jen okolnosti dovolily. „Jo, a je to fajn, že vás tu mám. Tak pojďme!“

Odstrčil se od stěny uličky a dovolil proudu, aby ho poponesl k Dealeymu, Kate a malé skupince dalších, kteří se shlukli poblíž operačního střediska. Fairbank šel za ním. Culver znovu nabyl rovnováhy tím, že se zachytil stejné podpěry můstku, na níž visela Kate, a rukou, která nesla samopal, ji objal kolem ramenou. Naklonila se k němu a pohledem vyhledala jeho oči. Z jejích rtů splynulo jméno: „Clare,“ a Culver mohl jen zavrtět hlavou.

„Dealey!“ zakřičel. „Potřebujeme něco, čím si budeme svítit!“

Dealey ukázal do dveří. „Tamhle, na policích.“

Fairbank se tam vrhl, odstrkoval plovoucí kusy nábytku, prohlížel police podél zdi a pátral po lampách, baterkách i jiných předmětech, které by jim mohly být užitečné jako zbraně. Spočinul pohledem na něčem, co vyčnívalo ze svrchní desky podlouhlé, kovové skříně v rohu po jeho levici. Kdyby se mu to podařilo odlomit, byla by z toho účinná zbraň. Vylezl na kopírovací přístroj, který stál vedle skříně skoro už zakrytý vodou, a sáhl nahoru.

Culver venku poháněl skupinku schoulených nešťastníků ke spojovací chodbě, která vedla k hlavní ventilační šachtě. Kromě Dealeyho, Kate a jeho samého jich tam bylo ještě pět: čtyři technici a údržbář. Přes chodbu, která se táhla k jídelně a kuchyni, vytvořili řetězec. Proud vody valící se z různých směrů se tam spojovaly s obzvláště zběsilou prudkostí.

Culver kráčel v čele a pevně svíral Kate kolem zápěstí. Za ním šel černošský údržbář Jackson, pak Dealey. Ostatní tři technici byli rozprostřeni přes otevřenou chodbu a ze všech sil se drželi ve vzpřímené poloze, zatímco údržbář se opíral o zeď.

Culver měl pokrčený loket a zbraní mířil přeci sebe. Občas vyslal salvu střel, která zahнала shlukující se potvoři do temných úkrytů. Zdálo se však, že se bojí už méně; vracely se na své předchozí pozice, plížily se kupředu ve smečkách, jako by vycítily zranitelnost svého nepřítele. Culver zasténal, když zbraň cvakla naprázdno; už v ní nebyl jediný náboj.

K hlavní ventilační šachtě už to sice neměli příliš daleko, jen kousek chodbou a pak doleva k přepojovací stanici, ale i tak měl obavu, zda to zvládnou, jestli jejich záměry nezmaří nový útok krysa nebo stoupající voda.

Vdechl štiplavé výpary a začal se dusit. Kouř se rychle šířil, vířivě se k nim snášel a vytvářel hustý mlžný závoj. Sakra! Takže jsou i další možnosti. Mohli by se také udusit nebo uhořet.

Zdálo se, že exploze otřásla samotnými základy areálu, a voda se mu přelila přes hlavu, anebo do ní sám klouzal Culver si už nebyl jist, co se vlastně děje.

Když se hlavou a rameny zase vynořil z vody, v krytu vládla téměř naprostá tma, a pouze vznášející se oblaka kouře zakrývala rudý žár probleskující ve vzdáleném usek ústředny, žár, který se pohyboval a šířil, každou vteřinou s přibližoval a připomínal Culverovi, že i to nejhorší se může ještě zhoršit.

18

Pro Bryce byla realita mnohem úděsnější než kterákoli noční můra, jakou kdy zažil. Z klidu, do něhož byl uveden pomocí sedativ, se probрал s plným vědomím, že ho choroba už dostala. Bylo sice ještě brzy na to, aby se symptomy plně projevily, ale sucho v hrdle, pocit pálení uvnitř a prudké bolesti hlavy představovaly příznaky i předzvěst utrpení, které bude následovat. Za několik dnů se u něho začne projevovat rozrušení, zmatek a halucinace; pak svalové křeče, tuhnutí krku a zad, a možná i paralýza. Symptomy dobře znal pracovníci Civilní obrany na ně byli při školeních upozorňováni a děsil se nevyhnutelné bolesti, která mu byla v takovém případě slibována. Nebude moci pít, nebude schopen řádně polykat, takže bude mít pěnu u úst, bude se smrtelně bát tekutin a děsit ho budou dokonce i jeho vlastní sliny. Pak přijdou záchvaty šílenství, které ho nakonec dovedou do komatu a bolesti prostoupeného vyčerpání, načež milosrdně brzy přijde smrt. Ruku měl zrovna znečitlivělou, ale kčlyž si vzpomněl na rázné ošetření, které mu poskytla doktorka Reynoldsová, znovu ho zachvátila žaludeční nevolnost.

Když mu dala injekci proti bolesti, mačkala mu pahýly prstů, aby ještě trochu krvácely, načež do otevřených ran vehnala injekční stříkačkou antiseptický prostředek henzalkonium a přes veškeré úpěnlivé prosby mu opatrně aplikovala i malou dávku kyseliny dusičné. Když mu do okolí ran vstříkovala antisérum, usedavě plakal, a když mu do svalu na zápěstí píchla další dávku, skoro se zhroutil.

A když mu očkovala vakcínu, a to tak, že mu propichovala boky pod žebry, čtrnáctkrát, patnáctkrát, šestnáctkrát po sedmnáctém bodnutí už přestal počítat, jen žadonil, ale ona mu klidně vysvětlovala, že tento druh léčby je naprosto nezbytný, máli přežít, a ignorovala jeho protesty, které byly stále zoufalejší, ale pokaždé, když mu do těla vnikla jehla, těž i ochablejší a ještě mu přitom vykládala, že každá dvoumililitrová podkožní injekce vlastně obsahuje zeslabený virus extrahovaný z mozku zvířat postižených vzteklinou - jako by ho to zajímalo. Když byla doktorka Reynoldsová hotová, Bryce už skutečně neprojevoval sebemenší zájem o své okolí, o nikoho, dokonce ani sám o sebe. V mdlobách se zhroutil na lůžko palandy a klesl do sladké, nevědomé otupělosti.

Probudil se později a hned na sobě pocítil první příznaky choroby (íiědá že to nejsou jen dozvuky působení léčiv nebo vedlejší účinky antiséra, nýbrž skutečnost, že léčba neuspěla, že ta nemoc je už v něm, ční, že se to šíří, že se mu to plaví v krvi, a pozvolna si uvědomoval, že je tu v nepořádku i cosi jiného. Ležel tam při tlumeném osvětlení ošetrovny spolu s dalšími nemocnými, naslouchal jekotu a výkřikům zpoza zavřených dveří, slyšel podivné šumění, šplouchání vody kolem lůžek přímo na ošetrovně. Ostré zvuky, které zněly... jako střelba.

Bryce se posadil, zatímco ostatní kolem, tedy ti, jimž to dávky sedativ dovolily, učinili totéž. Všichni byli zmateni a dost vystrašení. Jedna žena vyjekla, když voda promáčela matraci, na níž ležela.

Jakmile Bryceovi vyšpláchlo na přikrývku několik vlnek hned se přisunul zády ke zdi. Cítil, že je pořád ještě slabý, a na nějakou chvíli se mu místnost plná lůžek rozhýbala před očima jako kyvadlo pohybující se šíleným tempem. Někdo se za vydatného šplouchání hnál kolem jeho postele a Bryce jen zamrkal, když ho ledová voda pleskla do tváře. Za tím člověkem běželi další lidé a Bryce povytáhl nohy, schoulil se tam v šeru mezi svým lůžkem a tím nad sebou a uhýbal cákancům, jako by to byly kapky vroucí vody.

Pacienti hlučeli kolem zavřených dveří, strkali se, aby byli první venku.

Bryce vytušil, co se asi stane, ale nedovedl zformovat slova, aby své spoléčníky varoval. Zvedl svou zmrzačenou ruku, očima je zapřísahal, aby se zastavili, a z úst se mu dral rezavý výkřik, který byl však příliš slabý na to, aby jej slyšeli.

Dveře se rozlétly a ti, kteří stáli seskupeni kolem nich, byli odhozeni dozadu, když se dovnitř vřítíl proud vody. Během několika vteřin měl Bryce pod voudou i ramena a snažil se vyškrábat ze svého lůžka na horní palandu, zatímco lidé kolem něj se plácali ve vodě a bojovali proti proudu. Železné rámy postelí se začaly pohybovat, napřed pomalu jako těžkopádná zvířata, ale brzy tlak vody značně zesílil, takže se postele začaly naklánět, až se od sebe rozjely a valily se na druhý konec místnosti.

Bryce byl shozen z horního lůžka, a když se ponořil pod hladinu, náraz rychle rozehnal přetrvávající účinky léčiv. Vynořil se zapleten ve změti rukou a nohou, prskal, kašlal, a když do něj ostatní strkali, strkal do nich i on. Zřítíl se na něj dvojité regál s přístroji, takže se znovu ocitl pod vodou a dusil se nejen její pachutí, nýbrž i pod tíhou železného rámu, který se mu zarýval do hrudníku.

Napřed proti té tíži bojoval, ale zatímco zápasil, vynořil se z té hrůzy nápad a pokradmu a tiše ho ponoukal. Proč se vůbec namáhat a bojovat? oslovila jej myšlenka. Proč klást odpor, když smrt je nevyhnutelná?

Zatímco se snažil ze sebe zvednout kovovou postel, na obličej se mu přihnala matrace, jako by s vodou uzavřelá dohodu, že ho udusí.

Není tohle lepší způsob, jak zemřít."nadhodil vnitřní hlas vychytrale. Řekni, není tohle daleko lepší než šílenství a lešti?

Lůžko se zvedlo o pár palců a pak se zase sesulo, jakby na něm přibyla další zátěž, možná se na něj někde vydrápal, aby unikl záplavě.

Jedna nebo dvě nepříjemné minutky, než pozvolna upad nes do spánku, do spánku hlubšího a mnohem poklidnějšího než jsi kdy poznal, do takového spánku, který už nikdo nikdy(nepřeruší. Už žádné potíže se živými.

Ano, to by bylo dobré, to by bylo přímo žádoucí. Ale co ty bolesti, které mě teď sužují? Co s nimi?

To je snadné. Hlavně neklást odpor, to je to tajemství, je ten způsob. Pár ošklivých okamžiků a pozvolna tě to nese. Uvidíš.

To už je ze mě šílenec? To mě ta choroba zasáhla rychle?

Ne, ne, žádný šílenec. Když zemřeš pěkně bez námahy bude to ten nejrozumnější čin, jaký jsi kdy udělal.

Něco mi rve plíce. To bolí, to bolí!

Dlouho už to trvat nebude. Nadechni se ve vodě, je pořádný doušek, a pak už žádnou bolest neucítíš.

Já nemůžu. Já se bojím.

Je to snazší, než si myslíš.

Kdo jsi?

Jsem tvůj přítel. Jsem ty.

Zůstaneš se mnou?

Vždycky.

Navždy...

... navždy...

...amen?...

...amen...

Poslední zbytky vzduchu z Bryce unikly v obrovské křečovitě se třesoucí bublině, a ačkoli měl příšerný strach

a hlavou i pažemi tloukl do vody, bolest opravdu dlouho netrvala, přesně, jak mu sliboval onen vnitřní hlas.

Jemné vrstvy bezvědomí mu začaly překrývat oči jako lehounké kusy látky; nepohodlný pocit, způsobený tím, že nemohl dýchat, se postupně vytrácel a mučivá úzkost mizela s ním. Pocit bezmoci už nebyl tak nepříjemný a utrpení začínalo ustupovat.

Bylo to přesně takové, jak mu sliboval ten hlas. Snadné. Už nebude uprchlíkem před zkázou, který vlastně nemá žádnou jistou budoucnost, už déle nebude obětí nemoci, která mu zničila mozek i tělo. Jen žádný žal, snad jen trochu smutku. Slábnoucí zármutek. Poklidně se vzdaloval. Jeho vnitřní hlas nelhal. Tíha z hrudníku zmizela. Plul. Nahoru. Stoupal. Nahoru. Něco ho táhne? Něco mu působí bolest? Zachytily ho nějaké ruce? Ne, to ne, teď ne! Už to bylo domluvené. Přijal to. Nechte mě...

Prorazil bublající hladinu, přičemž mu z plic vystříkla voda, a snažil se vysvobodit ze sevření paží, které ho vytahovaly z poklidného stavu, do něhož upadal. Když ho ti dva muži popadli, bolest se mu vrátila, svaly se mu zoufale napínaly, a dusil se tak prudce, že jeho protestům ani nebylo rozumět.

„Bouchněte ho do zad!“ zařval Fairbank. „Dusí se!“ Oslňující světlo oslepilo i Bryce, který cítil, jak kolem něj někdo prochází. Nečekaný tvrdý úder ho prohnul v zádech a on na ty dva muže vychrlil vodu i se zvratky. Po další ráně už zvracel naplno a zoufale se snažil nadechnout.

Webber, jeden ze dvou techniků, kteří doprovázeli Farradaye na marodku a teď tu stáli za ním, bouchl člena Civilní obrany mezi lopatky, a tentokrát už jen dlaní a nikoli pěstí. Bryce zareagoval tím, že začal vykašlávat vodu z hrdla i z plic, takže mu už nebylo zapotřebí pomáhat.

„Zdá se, že jsme se k němu dostali právě včas!“ houkl Webber na Farradaye. Druhý technik, Thomas, pomáhal ženě, která padla na palandu a přidala svou váhu k tíze, která přirazila Bryce k podlaze. Táhl ji ke dveřím. Teď, když se hladina vody uvnitř marodky srovnala s úrovní venku, hýl příliv vody méně prudký. Přesto hýla voda tak dravá, že pod jejím nápořem klopýtali a padali. Zatížen vydatným břemenem, které představovalo tělo hysterické ženy, Thomas v šeru těsně pod vodní hladinou tloukl kolem sebe a tahal za paži, která mu objímala krk. Pustil ji a sám se pokusil dostat nad hladinu, ale žena se ho pevně držela. Zavěsila se na něj, čímž se stala břemenem, které je oba mohlo utopit. Původně ji chtěl zachránit, ale teď si to rozmyslel.

Thomas tu ženu odstrčil a pak ji udeřil pěstí do obličeje, který k němu natáčela. Kotníky jeho prstů jí rozbily zuby a žena od něj odpadla, klesla do vody a rozbouřenou hladinu pak narušila jen exploze bublinek. Zděšen tím, co udělal, ale nicméně s úlevou, že se jí zbavil, Thomas zamířil ke dveřím a ignoroval výkřiky, které se za ním nesly.

Farraday se sice stal svědkem této události a vařil se v něm hněv, ale nebyl schopen nějak pomoci, protože měl plné ruce Bryce, kterému podklesávaly nohy, jako by dychtil po tom, aby se utopil, a nezdálo se, že je ochoten si sám pomoci. K Farradayově překvapení ta žena vyjela na hladinu jen pár stop od něj a v očích jí stále plál prosebný pohled.

Farraday i nadále pomáhal Webberovi držet jednou rukou Bryce na nohou a druhou se natáhl po tě ženě když začala klesat, popadl ji za paži a přitáhl si ji k sobě. Její hlava mu spočívala na hrudi a zdálo se, že je v této chvíli uklidněná, jako by mu důvěřovala, že ji zachrání.

„Pojďme pryč!“ houkl Farraday na Webbera. „Víc už nikomu pomoci nemůžeme!“ S nadějí, že jeho hlas bude slyšet, zavolal na ostatní, aby šli za ním, a odvrátil zrak od zadního úseku ošetřovny, neboť se obával, že uvidí něco, co ho přinutí se tam vrátit a pomáhat. Tihle dva, Bryce a ta ženská, mu už stačí.

Čtveřice vykročila ke dveřím; všichni bojovali proti spodnímu proudu a opatrně našlapovali, aby neklopýtli o neviditelné, volně se povalující předměty. Bryce dovolil, aby byl vlečen ani nepomáhal, ani se nebránil. Jeho mysl prožívala zvláštní zmatek, nesourodou směs lítosti a euforie. Věděl, jaké je to umírat, a už se tak nebál.

Nebylo to tak děsné, že?

Možná jen trochu.

Ale rozhodně lepší než tu žít s nesnesitelnou bolestí.

Ach ano, všechno by bylo lepší než tohle.

A nezapomeň na odpornou nedůstojnost šílenství.

Ne, na to nezapomenu.

Ach, jak je smrt příjemná.

Ano.

Tak kam to jdeš?

Já... nevím. Oni mi pomáhají...

A ty chceš, aby ti pomáhali? Tohle doopravdy chceš? Další muka? Uvítal bys šílenství, vážně bys měl z toho požitek?

Já...

Ano?

Nech mě na pokoji!

Ale já jsem ty, tak jak tě můžu opustit?

„NECH MĚ NA POKOJI!“

„To je dobrý, Bryci, držíme vás. Z krytu vede ven ještě jedna cesta. Možná to zvládneme.“

Zíral Farradayovi do tváře, ale hlavního inženýra rozpoznával jen s obtížemi. Snažil se promluvit, ale nevěděl, co říct.

„Všechno je v pořádku,“ říkal mu Farraday. „Jen se nám snažte pomoci, snažte se jít.“

Udělal, oč byl požádán, a nepřipouštěl si vzdálený vnitřní hlas, který už nebyl konejšivý, nýbrž hněvivý, a teď mu zrovna povídal, jaký že je hlupák.

„Já nechci umřít.“

„Šetřte dechem, člověče.“ Farraday ze sebe vydával jen krátké a prudké vzdechy; už se na něm začínala projevovat únava. „Stejně vás neslyšíme, tak se nenamáhejte a nemluvte. Šetřte si energii.“

Když pohlédli do otevřených dveří, světlo se jim zdálo být méně jasné, a dokud Farraday neupozoroval a neucítí valící se kouř, měl za to, že elektrický proud už zase kolísá.] Přecle dveřmi se nejistě pohyboval Thomas, jemuž se vodol vzdouvala kolem ramen. Jeho zmáčený obličej byl dokoná,] lou maskou děsu.

Než se dostali ke dveřím, Thomas už zase postupovali k přepojovací stanici; zdálo se, že se současně brodí i plave. Farraday se upřeně zadíval ke zdroji Thomasova očividného rozrušení, ale hustý rozevlátý kouř ho bodal do očí a nutil ho, aby je přimhouřil. Stačil jen pohlédnout na plamen)) šlehaající z laboratoří a v tom areálem otrásl hrom a přilétla palčivé bílé světlo, které roztavilo ochrannou blanku v jehel očí a svléklo mu kůži z obličeje. Nesen výbuchem, dopa dl na záda a voda udusila jeho plápolající vlasy, zatímcl z jeho spálené tváře stoupala oblaka páry. Vyjekl, ale to úl se chtivě přihnala černá voda, aby zvuky, které vydával] omezila jen na chrčivé bublání.

Ostatním se nevedlo o nic lépe a pro Bryce to bylo jerj pokračování dlouhotrvající noční můry. Částečnou ochráni; mu poskytl hlavní inženýr, který stál přímo před ním, takže hlavní nápor exploze zasáhl právě jeho. Farraday na ně dopadl svou plnou vahou a stáhl ho do vody, daleko plamenů, a voda ho hned přivítala, uhasila hořící obvazy na' jeho zmrzačené ruce, okamžitě zmírnila následky palčivého bílého žáru, který mu obnažil všechny nervy po jedné straně obličeje, a přeměnila v páru oheň, který mu zachvátil pravé ucho.

Obrovská vlna, která pak následovala, se vehnala do úzké chodby, zvedla čtveřici popálených nešťastníků a nesla je v bublajícím proudu Thomase uchvátila přímo v chůzi - a drhla jejich těly o zed', dokud všichni do jednoho nenarazili do strojního zařízení, které se vlně postavilo do cesty.

Bryce měl sice zlomený vaz a ostatní kosti popraskané, ale i tak znovu zaslechl ten hlas. Napřed přicházel z dálkyfl ale brzy se začal přibližovat.

Tak už jsi připraven? otázal se jen s nepatrným náznakem nevrlosti.

Bryce vnímal, že se jeho tělo otáčí; když narazil na něco pevného, pocítil, jak mu v paži křupla další kost, a třebaže se stále obracel a otáčel, vůbec netrpěl závratí a nepřipadalo mu, že by podlehl zmatku.

Už jsi měl dost? • Ach ano.

„Tak se nadechni ve vodě.“
„To už jsem udělal. Voda je ve mně.“ Povzdech.
„Nu, dlouho už to trvat nebude.“
„Ještě ale pořád vnímám.“
„Ano, ale už nic necítíš.“
„Ne, všechno je takové otupělé.“
„Je to příjemné?“
„Moc.“
„Říkal jsem ti to. Máš strach?“
„Trochu.“
„To přejde. Už brzy.“
„Kam půjdeme?“
„Uvidíš.“
„Je to tam hezké?“ Žádná odpověď. „Je to tam hezké?“
„Je to tam jiné.“
„Nezáleží na tom, jestli hezké. Já ti důvěřuju.“

Žádná odpověď, ale tentokrát ani nebyla nutná. Bryce následoval hlas, který už nic neříkal a jen se líně nesl do podivného hlubokého prázdna, do naprosté neexistence, kde zjistil, že hlas mluvil pravdu. Nezáleželo na tom, jestli tam bylo hezky. Tady vůbec nezáleželo na tom, jestli je něco hezké.

Vír roztácel a drtil jejich těla a každé si našlo svou vlastní smrt. Voda proudila areálem a pomalejším, avšak neméně vražedným tempem se za ní hnál oheň.

19

Culver pátral po Kate a jediným zdrojem světla mu byli při tom rudý žár stoupající z požáru, který zuřil ve vzdálenějším úseku areálu. Přehnala se přes ně obrovská vlna, která pohazovala jejich těla, jako by to byly jen zátky na vlnách oceánu, ale hladina se ustálila a byla rozvlněná jako předtím. Kouř sestoupil, jako by chtěl v zájmu naprosté zkázy spojit své síly s přívalem vody. Culver zahlédl, že se Dealey zapřel o zed tvář měl rudou, oči úplně bílé. Čer nošský údržbář Jackson stál vedle něj, ale ostatní byli pryč! patrně odplaveni chodbou, přes kterou se předtím tah jejich lidský řetěz.

„Kate!“ vykřikl Culver, plný strachu. Vynořila se z vody jen několik stop od něj a pohodila hlavou ke straně aby z obličeje a vlasů setřásla vodu. Nadechla se, a když ji do plic vnikl štiplavý kouř, hned se rozkašlala. Vrhla se k ní rukou ji objal kolem pasu a přitáhl ji ke stěně, aby se mohla opřít. Držel ji tam, dokud kašel nepolevil, a pocítil úlevu když viděl, že kouř, který už nic nerozdmýchávalo, začal stoupat vzhůru. Byl to však jen krátký oddech, protože m

bylo jasné, že se kryt brzy zaplní dusivými výpary a stejně tak by se mohl brzy naplnit i vodou.

Když se mu Kate zhroutila do náručí, nezdálo se, že by v ní ještě zbyla nějaká energie. Čelem se mu přitiskla ke tváři a zachraptěla: „Nemá to cenu, Steve, je to tak? Nemáme šanci.“

Měl tisíc chutí ji dotáhnout k můstku, vyšplhat na něj, lehnout si tam a modlit se, aby plameny a kouř odumřely, aby hladina vody postupně opadla. Aby se ty mutantní potvory rozhodly, že si jich nebudou všimnout.

„Máme jeden poslední pokus,“ řekl jí, „a ten taky využijeme.“

Tím jejich jediným pokusem byla šachta.

Od Fairbanka k nim přilétl doslova malý paprsek naděje. Svítil na ně baterkou ze dveří operačního střediska.

„Jdu k vám!“ zakřičel, ale jeho hlas byl v té změti rachotu sotva slyšet.

„Počkejte chvíli!“ zavolal na něj Culver. „Je tu hrozně velký odpor vody; pomůžeme vám přejít!“

„Dobrý! Vzal jsem lampu a vodotěsnou baterku. teď vám ji přehodím.“

Rozsvítil druhý zdroj světla a natáhl ruku přes chodbu tak daleko, jak jen mohl, aniž by ho zachytily zrádné proudy. Culver se přisunul blíž ke druhé straně otvoru a obratně zachytil lampu, když mu ji Fairbank vysokým obloukem přehodil. Podal ji dozadu Dealeymu.

„Sviťte na nás! Jacksone, vy se mě chyťte za ruku a nepouštějte!“

Jakmile Culver ucítil stisk v nadloktí, vzdal se relativního bezpečí, které mu poskytovala zeď. Proud ho hned začal smýkat za nohy, a tak se naklonil a druhou ruku natáhl k Fairbankovi. Inženýr, který v levé ruce pevně svíral baterku s pryžovým povrchem a ještě něco jiného, napřáhl ke Culverovi pravou ruku. Kousek ještě musel překonat sám a pak už se oba muži vzájemně zachytili kolem zápěstí. Ted' se Culver mohl začít přitahovat zpět a Jackson mu pomáhal. Na druhé straně pak popadali dech a Fairbank se posléze zajíkl: „Ta zatracená voda stoupá.“

Culver už cítil rozbouřenou hladinu v podpaží, dlouho už nemůžeme...“

Z místa, kde stála Kate, zazněl výkřik. Ohlédli se a ve světle lampy, kterou držel Dealey, zahlédli, jak k ní proudí tmavá těla. Tři krysy, jejichž žluté oči se blýskaly těsně nad hladinou; patrně vycítily tu nejzranitelnější ze skupiny lidí, i snadnou kořist.

Rychlost, kterou vyvinul Fairbank, byla pozoruhodná. S baterkou v levé ruce a druhým předmětem, který si teda přehodil do pravé ruky a zvedl jej do výšky, skočil dopředu, a ani přívál vody nezpomalil jeho tempo. Rázným a rychlým pohybem ťal čepelí, první kryse usekl hlavu, vytáhl zbraň, 1 z vody, znovu udeřil, druhou krysu zasáhl do hřbetu; a přeťal jí páteř.

Krysa vyjekla její výkřik se podobal dětskému, až z toho všechny obcházela hrůza, a z rány vytryskla krev v temně zbarvené fontánci. Vyprostit zbraň bylo tentokrát obtížnější, ale třetí krysa stejně změnila směr, když její spolence skončily pod vodou. Vyhledala si místečko v příšeří, kde se skryla a kvílela žalem po ostatních, které rozehnal burácející zvuk, takže se teď krčily na různých místech, kvičely a bály. j se kouře a přibližujících se plamenů. Ve tmě se ale nakonec našly, přeskupily se, shlukly se, protože jejich moc spočívala právě v jejich spojených silách.

Čtveřice mužů obklopila dívku. Culver se ji snažil uchlácholit, zatímco ostatní projevovali netrpělivost, aby se už vydali dál.

„Nemáme času nazbyt, Culvere,“ prohlásil Dealey rozrušeně. Hlavu měl těsně u pilotovy a paprsek lampy, kterou držel, se neustále pohyboval a zkoumal jejich okolí.

Culver ho kupodivu nebral na vědomí. „Čím jste to po nich šel?“ zeptal se Fairbanka.

Inženýr se zašklebil, zvedl svou trofej do vzduchu a posvítil na ni baterkou. „Čepel z řezačky,“ houkl. „Řezačka stála v operačním středisku hned vedle kopírky. Povedlo se mi z ní odlomit čepel.“ Švihl s ní do vzduchu jako mačetou.

„Pojďte, na tohle nemáme čas,“ naléhal Dealey.

„Chyťte se za ruce jako předtím,“ velel Culver. „Lampu nechte mně. Dealey, vy půjdete za mnou a Kate uprostřed mezi vámi a Jacksonem. Fairbanku, vy budete jako poslední. Hlavně se musíme držet pohromadě.“

Vyrazili a dobře si uvědomovali, že kouř stále houstne, hladina vody stoupá, ale netušili, že se krysy nad nimi přeskupují.

Netrvalo dlouho a Culver se s ostatními ocitl uvnitř ventilátorovny k rychlému tempu je pobízela nebezpečí, která číhala všude kolem nich: rudá záře, která změnila barvu na jasně oranžovou, stíny tančící po stěnách a stropu a ohnivé záblesky odrážející se od černé vodní hladiny. Uvnitř bylo méně kouře a hladina vody tam byla klidnější. Také tam nebyl takový hluk.

„Tamhle!“ ukázal Dealey. „Tam je hlavní ventilace.“

Culverův paprsek světla vzlétl k šachtě. „Můžeme tím vůbec prolézt? Nejsou tam nějaké přístroje?“ zeptal se ho zachmuřeně.

„Ne, vlastní ventilační stanice je v budově nad námi. Tam jsou filtry, chladicí a vytápěcí zařízení, zvlhčovače. Tohle je jenom hlavní šachta určená k cirkulaci vzduchu, ze které pak vedou další, už menší trubky.“

Když se brodili a částečně i plavali k široké šachtě, vodní hladina jim dosahovala už skoro k ramenům.

„Máte nějakou představu, jak se dostaneme dovnitř?“ zeptal se Culver, protože nikde nebylo vidět zamřížované okénko, které by vedlo do šachty. Bylo to něco, co všichni vytlačili až kamsi na okraj svých úvah, neboť své úsilí zaměřovali vždy jen na jediný problém aby je úplně neopustila odvaha, raději nemysleli příliš dopředu. teď bylo nutno se vypořádat se skutečností, že otvor, kterým se lze dostat do šachty, je pod hladinou. Celí promáčení se seskupili kolem šachty a napadlo je, že jsou v pasti. Culver se snažil upamatovat, jak ta mříž vlastně byla zavřená.

„Je tam ta mříž připevněná šrouby, něho je na zámek?“ zeptal se Dealeyho.

Odpověď byla zničující. „Je tam zámek, aby se údržbáři snadno dostávali dovnitř. Klíč ale nemám.“

Culver vyměnil lampu za Fairbankovu vodotěsnou baterku a ponořil se s ní, přičemž doufal, že vodu opravdu nepropouští. Paprsek se pod hladinou rozptýlil, ale přesto svítil dost silně, aby Culver něco viděl. Zajel do vody i hlavou a rameny a spatřil před sebou kovovou mříž. Hmatal po jejích okrajích a přejížděl prsty po rámu. Brzy našel zámek a pozorně si ho prohlížel baterku a hlavu měl od něj jen několik palců. Vynořil se nad hladinu, kde ze sebe vypustil poslední zbytek dechu a zhluboka lapal po vzduchu.

„Máme štěstí myslím, že to dokážu vylomit,“ řekl ostatním, kteří ho s obavami pozorovali. Natáhl ruku k Fairbankovi a vyzval ho: „Dejte mi tu čepel.“

Inženýr pochopil, co má v úmyslu, a podal mu improvizovanou zbraň.

Zvenku se ozývaly zvuky, výkřiky, šplouchání, zběsilé pohyby. Lampou i baterkou posvítili ke dveřím právě v okamžiku, když se tam objevil Strachan. Ellison byl těsně za ním a strkali se tam i další lidé, jen aby se dostali do j ventilační stanice. Strachan na ně namířil baterku a vykřikl • úlevou, když je zahlédl.

Jekot zvenku však změnil výraz jeho obličeje.

Muži - zdálo se, že tam nejsou žádné ženy - se tlačili dveřmi; někteří upadli a ti, kteří se hnali za nimi, o ně za j kopávali. Horečné dění venku jen zhoršilo jejich paniku.

Culver pochopil, co se děje, a ponořil se do vody. Čepel z řezačky měl s sebou. Našel zámek mříže a snažil se vsunout hranu kovového předmětu do mezery vedle zámku. S baterkou v jedné ruce a čepelí v druhé se mu pracovalo dost nešikovně. Rychle se vynořil a vylekanému Jacksonovi vrazil do ruky baterku, z níž ještě stékala voda.

„Zhluboka se nadechněte a ponořte se se mnou,“ nařídili mu Culver. „Sviťte na zámek a já tu mříž vypáčím.“

Znovu zmizel pod hladinou a prsty nahmatal dlouhou štěrbinu mezi zamřížovanými dvířky a rámem. Téměř okamžitě se objevilo světlo, a tak přisunul Jacksonovi ruku k zámku. Pak Culver oběma rukama vrazil špičku čepele do štěrbiny těsně nad zámek, kroutil s ní a vyvíjel mírný tlak, aby mezeru rozšířil, a když se mu to podařilo, začal kovovou čepel zastrkovat hlouběji.

Když už se dostal do hloubky dvou až tří palců, přitlačil a vychýlil čepel směrem ke stěně šachty a při tom se modlil, aby se kov nezlomil. Mezera se rozšířila, ale jen trochu. Povolil a pak to zkusil znovu. Zámek odolával a čepel se ve strašidelně mdlém světle chvěla. Opouštěl ho dech, ale věděl, že nesmí ztratit ani vteřinu. Strachan a ostatní šli za nimi a nebylo tak těžké uhodnout proč. Ventilátorovnu brzy zaplaví dravá havěť.

Přestal se ohlížet na to, jestli kov zlomí, vyvinul větší sílu a dvířka se rozlétla, ale voda je rychle zadržela, takže se pootevřela jen na několik palců.

Culver je rozevřel, Jacksonovi vyškubl baterku, proplul otvorem a vynořil se na druhé straně, kde začal lapat po dechu. Vzduch tam byl tak čistý.

Postavil se, zamířil paprskem světla nahoru a zhluboka nabíral do plic ten nový, čerstvější vzduch. Do zdi byl zasazen kovový žebřík, nebyly to jen jednotlivé příčky, jak se domníval Dealey. Žebřík vedl až nahoru, do výšky asi šedesáti nebo sedmdesáti stop, snad i výše. Po všech stranách zely otvory, menší šachty, žilky vedoucí z hlavní tepny.

Hořejšek byl zakryt další mříží a Culver si povšiml, že žebřík tam končí u poklopu, který byl zasazen do mříží.

Zajel do vody, proklouzl dvířky a vynořil se na druhé straně v hloučku napjatě očekávajících tváří.

„Je to oukej,“ sdělil jim. „Zvládnem to.“ Podal Fairbankovi zpátky čepel a přitáhl Kate k šachtě. „Zhluboka se nadechni a prolez tím otvorem. Po pravé straně pak najdeš žebřík hned po něm začni šplhat!“

Obrátil se k Jacksonovi a podal mu baterku. „Vy půjdete! s ní a zevnitř budete pořád svítit na dvířka.“

Jeho pozornost teď upoutalo dění poblíž vchodu. Po vodní hladině se vzdouvala růžová pěna a Culver zjistil, že tam skončilo několik lidí ze Strachanovy skupinky krysy je stáhly dolů a trhaly je na kusy. Tihle podivní mutanti se už dávno přizpůsobili životu v kanálech, a to tak dohře, že to Culver ani nepovažoval za možné; voda, ať už byla smrdutá a plná lepkavého slizu a jen líně plynula, nebo naopak prudce tryskala, jim strach nenaháněla byla to prostě jen součást jejich podzemní říše. Umírající muži teď rozptylovali havěť a nechteně tak dali ostatním Šanci utéct.

„Hni sebou!“ křikl na Kate.

Zmizela a Jackson ji rychle následoval. Ostatní ze skupinky se shlukli kolem Culvera.

„ZMíZMfe, Vějíře“ Zvedl ruku, jako by je chtěl odehnat. „Pěkně po jednom, nebo je s námi konec!“ Přitáhl k sobě muže, který stál nejbliž. „Teď vy, pospěšte si!“ Technik přechoťně uposlechl. Když prolezl další muž, Culver si povšiml, že jich ve ventilátorovně nezůstalo víc než deset. Nedalo se zjistit, kolik dalších je sice ještě naživu, ale uvězněno na jiných místech areálu, a ani už nebyl čas o tom přemítat. Ani on, ani ostatní už nemohli nic udělat; jakýkoli pokus zachránit ještě někoho dalšího by se jim všem patrně stal osudným.

Jeden z mužů, kteří stáli na okraji skupinky, najednou vykřikl. Jeho oči vyjadřovaly překvapení, ale on sám se ani nepohnul, pouze sklonil hlavu a upřeně zíral do černě vody vzdouvající se mu těsně pod bradou. Obličej se mu najednou zkřivil mučivou bolestí, muž se rozječel a jeho výkřiky, odrážející se od stěn, zaplnily celou místnost. Padl naznak a rukama tloukl do vody.

Další muž, který stál těsně vedle něj, vykřikl a vrhl se do vody. Rychle se zase vynořil a ruce měl plné zmítajícího se tvora pokrytého černou kožešinou. Krysa sekala řezáky do vzduchu a oháněla se pařáty s takovou prudkostí, že muž neudržel. Dopadla mu na rameno a natočila svou zašpičatělou hlavu tak, aby se mu zavrtala do tváře. Tryskající krev pak hlodavce ještě víc rozběsnila.

Zatímco ostatní ohromeně přihlíželi, Dealey zatajil dech a ponořil se pod hladinu. Našel otvor a protáhl jím své neforemné tělo.

„Ty bestie se sem dostávají zdola!“ Fairbank zvedl čepel a posvítit lampou do vody. Sekl do ní a tmavá těla pozměnila směr. Vytrvale pak sekal do vody, spíše proto, aby ty tvory zastrašil, než aby je zranil. Z jedné krysy, která nebyla dost rychlá, vytryskla krev.

Muži se seskupili zády k šachtě, aby vytvořili nepravidelný půlkruh. Culver se ocitl vedle Ellisona, který stejně jako Strachan držel baterku.

„Ponořte baterky do vody,“ nakázal Culver. „To by je mohlo oslnit a nějakou dobu se budou držet v povzdálí.“

Učinili tak a otráslí se, když matné světlo odhalilo přízračná těla plující pod hladinou a hemžící se jako obří piranč kolem dvou mužů, kteří předtím zapadli do vody ke svým obětem se vrhaly jako šipky a odplouvaly od nich teprve tehdy, když měly čelisti plné vyrvaného masa.

Fairbank nechal lampu nad hladinou, protože se obával, že by ve vodě zhasla. „Ježíši!“ vypravil ze sebe, když světlo ukázalo masu nahrbených těl, která se k nim klouzavými pohyby přibližovala.

„Teď spolu vy dva!“ štěkl Culver na dva techniky stojící mezi Ellisonem a Strachanem.

„Já neumím plavat,“ zanaříkal jeden z nich úpěnlivě.

„Hni sebou, ty posero!“ zaburácel Culver.

Jeho společník ho stáhl dolů a obě těla zmizela v otvoru.

„Dejte mi tu baterku,“ křikl Culver na Ellisona, který se na něj podezíravě podíval, než tak učinil. „Teď prolezte,“ řekl mu Culver. „Vy také, Strachane. Vy si světlo můžete nechat.“

Dvojice mužů neztrácela čas dohadováním. Na místech, kde stáli, hned vystaly bublinky.

Před šachtou teď zůstali pouze Culver a Fairbank. Za zpěněným úsekem vody, kde probíhal útok na nešťastné oběti, byla hladina téměř úplně pokrytá klouzajícími tmavými hrbolky, armádou krvelačných potvor, které teď už nic nebránilo v postupu. Masa krys se valila vchodem jako hustá černá ropná skvrna a stále se rozšiřovala do stran.

Slova teď byla zbytečná; oba muži polkli vzduch a pol nořili se.

Fairbank prolezl první a obrátil se, aby Culverovi pomohl. Pilot byl už skoro uvnitř, když ho něco zatahalo kotník. Prudce se pod vodou zkroutil, když mu do nohy nahoru vystřelila ostrá bolest. Rukama nahmatl spodek rámu a protáhl se do šachty, ale pravou nohu mu stále svírala krysa, která mu zabořila zuby až ke kosti kotníku.

Culver vykopl druhou nohou, ale voda mu neumožňovala vyvinout sílu. Kopanec sjel tvorovi po hřbetě.

Fairbank mu trhl za nohu, přičemž se současně ohnal čepelí. Světlo lampy, která se teď ocitla pod hladinou, okamžitě zmizelo, ale Culver duchapřítomně nepřestával na živočicha svítit. Čepel se zvířeti zabořila do ramene, ale ne dost hluboko, aby povolilo svůj stisk. Fairbank protáhl nohu a uštědřil kryse další ránu do hřbetu. Inkoustu podobná tekutina ho téměř oslepila.

Pustil Culverovu nohu a trhl za kovovou mříž, čímž ji přivřel tak, jak to jen krysa a Culverova noha umožňovaly. Na vnější stranu narazilo cosi těžkého a Fairbank pocítil, jak se mu o konečky prstů otřelo hladké tělo. Náhle ho do nich něco štíplo a to ho přimělo, aby je od mřížoví rychle odtáhl. Culverovi se podařilo protáhnout nohu pod spodním okrajem dvířek, ale krysa na něm stále visela krk měla natažený přes kovový rám, zatímco zbytek těla byl venku. Přestože špatně viděl, Fairbank porozuměl Culverovu záměru, a tak přitlačil na tupou stranu čepele a rychlým pohybem zvířeti prořízl míchu přímo na krku.

Krysa se několik vteřin svíjela, než ochabla a ztuhla. Fairbank už zoufale potřeboval vzduch, ale ještě pomohl Culverovi vypáčit z kotníku krysí zuby. Pilot odkopl mrtvolku a udeřil do dalšího podlouhlého čenichu, který se protahoval úzkou mezerou. Hlodavec překvapeně ustoupil.

Oba muži zatlačili na mříž a přivřeli ji, přičemž cítili otřesy vyvolávané útočníky, kteří se vrhali na mřížoví z druhé strany a naráželi na ně. Chvatně ucukli s prsty, než se do nich stačí krysy zakousnout, a společně stoupali k hladině. Když se vynořili, v šachtě propukl křik a všichni je s úlevou poplácávali po ramenou a zádech. Oba si museli zastínit oči před světlem z baterek. Na žebříku ve výši několika příček se Kate smála a zároveň i plakala; neměla daleko k hysterii a byla celá roztřesená, takže hrozilo nebezpečí, že ztratí rovnováhu.

Culver křik stroze zarazil. „Ještě nemáme vyhráno!“ zvolal a jeho slova zněla ve stísněném prostoru věže neobyčejně hlasitě, protože sem už nedoléhal hluk z krytu. „Mříž nemůžeme zavřít napevno, takže hned začněte šplhat po žebříku rychle!“

Viděl, že se na žebříku pohybují už tři lidé. Kate byla nejvýše. Doufal jen, že je žebřík všechny unese. „Jackson, přelezte nad Kate. Nahore budete muset prorazit cestu ven.“

Začali stoupat vzhůru; ti dole se tlačili kolem spodního konce žebříku, protože už se zoufale chtěli dostat z vody. Shora problesklo světlo následované téměř vzápětí hlubokým rachotem. Na okamžik se jim zastavilo srdce, neboť se báli toho nejhoršího dalšího jaderného útoku. Brzy však zjistili, že to byla jen ozvěna hromu, jehož předzvěstí bylo ono bílé světlo. Pokračovali ve výstupu k hornímu konci žebříku.

„Ty krysy tu budou každou chvíli,“ zamumlal Fairbank ke Culverovi, zatímco přihlížel, jak ostatní šplhají.

„Kdyby tu tak bylo něco, čím ty dveře pevně přichytíš k rámu...“

„Co takhle pásek? Mříží bychom mohli protáhnout tenký pásek a z téhle strany ji přidržovat. Ani by se na ni nemuselo moc tlačit.“

„A chcete vystrčit ruku ven, až budete ten pásek vtahovat dovnitř?“

„To moc chytly není,“ přiznal Fairbank.

Strachan k nim přistoupil a začal odšroubovávat dolní část baterky s pryžovým povrchem, kterou držel v ruce. „Byl by tu jeden nápad,“ řekl.

Světlo zhaslo a Culver posvítil na technika svou baterkou. Když spodní část Strachanovy baterky odpadla, podržel ji v dlani a uvnitř byl vidět svinutý tuhý drát. Hlavní část svítilny pustil do vody.

„Můžeme ho vytvarovat tak, že proleze kolem mřížce,“ prohlásil. „Není zrovna moc silný, ale než všichni vyšplhají nahoru, tu mříž s ním udržíme zavřenou.“

„To je dobrý,“ souhlasil Culver. „Když ho protáhneme úplně nahoře, jeden může stát a přidržovat ho. Já to udělám.“

„Ne, vy pojděte dolů se mnou a držte světlo.“ Strachan

vytáhl pružinu a zahnul ji.

Zhluboka se nadechli a ponořili se. Krysy venku narážely s duněním na mřížku, protože dobře věděly, že je od kořisti dělí jen tenouká překážka. Když muži prostrkovali drát, chňapaly po něm zuby.

Drát vnikl zpět do šachty a Strachan jej rychle zakroutil kolem druhého konce, který byl stále upevněn ve spodní části baterky. Zkusmo zatáhl za smyčku, utáhl ji a přidržoval ji prsty. Než se Culver zvedl, ještě zkontroloval improvizovaný zámek.

„Vypadá to dobře,“ uznal, když se nadechl. „To jo,“ poznamenal Fairbank. „Je tu ale jeden problém. Kdo to bude přidržovat, zatímco my ostatní polezeme nahoru?“ „Nebo jak dlouho bude trvat, než bude ten nešťastník mít vodu nad hlavou,“ dodal Culver, když si povšiml, že se Strachanovi, který se sehnul, aby zkontroloval drát, dotýká brada vodní hladiny.

„Jděte vy dva,“ vyzval je Strachan. „Já to tu budu držet tak dlouho, dokud to půjde.“

Culver a Fairbank po sobě pohlédli a Fairbank pokrčil rameny. „Má někdo něco proti?“ Nabídl Strachanovi čepel. „Chcete tohle?“

„Ne. Až polezu po žebříku, budu se chtít dostat nahoru co nejrychleji. Tohle by mně jenom překáželo.“

„Jak chcete.“ Fairbank sáhl po příčce a těžká čepel se mu povážlivě viklala v zubech.

„Jste si jistý?“ řekl Culver tiše Strachanovi, zatímco Fairbank lezl nahoru.

„Jen jděte, tem venku už ztrácí trpělivost. Už cítím, jak ty chytrý bestie tahají za mřížku pařátama. Naštěstí potřebují vzduch a nemůžou zůstat pod vodou moc dlouho.“

Když se Culver protahoval kolem technika, krátce ho uchopil za ramena. „Dobře. Uvidíme se nahoře.“

„Culvere?“

Pilot se s jednou rukou na příčce nad hlavou ohlédl.

„Co jsou tyhle obludy vlastně zač? Jak mohly takhle narůst?“

Culver potřásl hlavou. „Na to nám možná odpoví Dealey.“ Začal lézt nahoru.

Jackson nahoře tahal za jemné drátěné mřížoví, které zakrývalo horní konec šachty. Otevřelo se snadno, takže jím prolezl a ocítl se pod mírně zaoblenou střechou v prostoru asi pět stop vysokém, po jehož stranách byly zasazeny žaluziové větráky. Když se zaposlouchal, slyšel venku déšť, ale nic neviděl. Připadalo mu divné, že tam venku je noc, neboť posledních několik týdnů prožili ve světě věčného umělého světla. Kate se k němu připojila a vdechovala vlahý noční vzduch, jehož čistá vlhkost byla na rozdíl od vzduchu uvnitř temné věže svěží.

Bylo tam celkem pět samostatných vyztužených větráků a ani jeden nebyl širší víc než stopu. Jackson k jednomu přistoupil a vyzkoušel jeho pevnost. „Myslím, že se mi to povede vykopnout,“ řekl Kate.

„Tak si pospěšte,“ odvětila, když ustupovala, aby mu udělala místo.

Jackson si lehl, zapřel se zády a oběma nohama vykopl. Větrák, na který mířil, sice vydržel, ale cítil, že se následkem úderu vychýlil. Druhý kopanec, který hýl již přesněji, jej i rozrazil. Třetí vytvořil mezeru. Teď namířil ještě výš a začal i kopat znovu.

Postup na žebříku se mezitím zastavil, protože prostor v horní části šachty byl příliš stísněný, a mříž, třebaže byla vyztužená, nebyla tak silná, aby všechny udržela. Dealey, který byl těsně za technikem, jemuž mizela v otvoru hlava i ramena, se zadíval dolů do šachty a pocítil, jak se nuť! zvedá žaludek. Byli už ve značné výšce. Zavřel oči, opřel se hlavou o příčku žebříku, pevně zaťal pěsti kolem postranic. Začínalo ho znepokojovat, jak budou slézat na druhé straně venku.

Strachan dole přidržoval drátěnou smyčku pod vodou jen s velkou námahou. Často natáčel hlavu, aby popadl dech, protože hladina vody mu už přesahovala přes bradu. Krysy venku zběsile škrábaly do mříže a několika se podařilo rozšířit mezeru u zámku a teď prostrkovaly drápy, neboť je rozrušovala krev, která zbarvovala vodu kolem nich.

Když Strachan pocítil, jak na druhé straně něco zachytilo smyčku, zpozorněl ještě víc. Smyčka sebou trhla, když se do ní zakously zuby ostré jako žiletky. Praskla.

Strachan neztrácel čas. Vrhla se k žebříku právě v okamžiku, když se mříž začala odklápět.

Těsně před Ellisonem, který byl nad Fairbankem a Culverem, visel na žebříku inženýr, který předtím prohlásil, že neumí plavat. Rty se mu pohybovaly v tiché modlitbě, zíral mezi příčky na drsný betonový povrch stěny, odmítal se podívat jak nahoru, tak i dolů, a přemýšlel, jestli se měl zmínit i o tom, že nesnáší výšky. Horní úsek věže najednou zaplavilo mnohem jasnější světlo doprovázené hned hlubokým rachotivým hromem, který jako by otrásal žebříkem, na němž inženýr spočíval. Přitiskl se blíž ke zdi. Hrom odezněl a nešťastníkovu pozornost teď upoutal nový zvuk. Škrábání. Do zdi vedle něj byl zasazen obdélníkový větrovod, který zakrývala kovová mřížka. Za mřížkou, jak se domníval, se nacházely filtry, kterými se čistil vháněný vzduch. Zdálo se, že škrábání přichází právě z této větrací šachty.

Podíval se zblízka, přičemž pociťoval úzkost, že tam bude muset pohlédnout, ale zároveň by neměl klid, kdyby se tam nepodíval. Uvědomil si, že tam uvnitř zaslechl nějaký pohyb. S povděkem přijal skutečnost, že otvor překrývá kovová mřížka, a přistrčil hlavu ještě blíž a zamžoural, aby dohlédl za malé pravidelné otvůrky tvořené hustým mřížovím.

Blesk zvenku znovu vpadl do horního úseku věže. Nepronikl sice až dolů, ale poskytl inženýrovi odraz světla, postačující k tomu, aby dobře viděl.

Zdálo se, že na něj zírá sto žlutě se lesknoucích očí patřících černým vyhrbeným tělům, která se tísnila v uzounkém prostoru. Jako jedno tělo se krysy vrhly dopředu a narazily na mřížku, až kov zarachotil.

Inženýr zděšením zavyl a instinktivně ucouvl. Noha mu sjela z příčky, ruce uvolnily sevření. Padal dolů a jeho výkřik dosahoval stále větších výšek, a utichl teprve ve chvíli, když se muž zřítíl do kalné vody.

Strachan padající tělo spíše vytušil než zpozoroval. Přitiskl se k žebříku, přikrčil se a celý se napjal. Padající mu svou nohou zasadil tvrdý úder do temene hlavy a pouze pevný stisk, kterým svíral příčku, ho zachránil, aby nepadl na kolena.

Kolem nohou pocítil pohyb to na něj narážela hladká těla. Ve stísněném úzkém prostoru se rozpoutala změt' prudkých a divokých pohybů i zvuků. Chrčivé výkřiky vydávané inženýrem, který dopadl do vody, se mísily s pronikavým vřeštěním krys.

Strachan se snažil vytáhnout nahoru, ale něco ho drželo za nohu. Stehnem mu projely zuby.

Vší silou se vzepjal, ústa měl dokořán, ale vycházel z nich jen vysoký pištivý zvuk. Začal se zvedat, ale na spodní části těla mu přibyla další zátěž. Zašpičaté čelisti se mu sevřely na citlivých místech pod třísky, a když palec po palci lezl nahoru, ucítil, jak se pozvolna odtrhují, jak se šlachy a cévy natahují, jak se oddělují, jak krvácejí. Zasténal, aby mu muži nahoře pomohli.

Fairbank se předtím snažil sáhnout po muži, který padal z pozice nad jeho hlavou, a přišel přitom o drahocennou čepel. Pozorně se díval dolů a zděšeně si prohlížel vířící pěnu, z níž tryskala krev v šarlatových gejzírech.

Culver sklopil zrak a zadíval se do Strachanových rozšířených, prosících očí, jejichž zorničky už zcela obklopovala bělma. Člověk dole kvílel, ale zvuky, které z něj vycházely, byly příliš tiché, než aby je v té vřavě bylo možno slyšet. Jednou rukou svíral příčku, zatímco druhou vztahoval ke Culverovi a rozechvělé prsty natahoval v gestu vyjadřujícím naléhavou prosbu.

Culver nedbal Fairbankova varování a začal slézat.

Strachan klesl ještě níž, takže i Culver musel za ním slé do větší hloubky. Schoulil se na žebříku, skrčil nohy, jednc rukou na něm visel a druhou natahoval ke Culverovi.

Konečky prstů se vzájemně dotkly a vklouzly do dlaní.,] Zaklesly se.

Krysa, která se vynořila z vody za technickým ráme' něm, přičemž vyvolávala dojem, že se šklebí, se hnala po Strachanově ruce na Culverovu, jako by jejich spojené paže nebyly ničím jiným než uvazovacími lodními řetězy. Než měl Culver čas zareagovat, seděla mu na rameni.

Když se mutant k němu dostal, Culver instinktivně odř vrátil hlavu. Hlodavcovy zuby mu prokously ucho a zaryly! se mu do spánku. Culver pustil Strachana a vykřikl, načež zatlačil kryse na spodní část břicha, zvedl ji z vody a jediným rázným pohybem zvíře od sebe odhodil.

Krysa se ve vzduchu zatočila, a než se šplouchnutími dopadla do rozčeřené vody, vydala ze sebe podivný, skoro dětský výkřik.

Strachan měl ramena už téměř pod hladinou, když z ní zase s nesmírným úsilím vynořil.

O Culvera se pokoušely mdloby, když spatřil masu černých hoduujících tvorů, kteří technikovi zakrývali záda, trup i dolní končetiny. Voda pod ním byla rudá.

Když se Strachan znovu vytahoval nahoru, zdálo se dokonce, že se usmívá, ale jakmile si uvědomil, že nemá naději, úsměv mu ztuhl na rtech a do očí se mu vrátil upřený pohled plný děsu. Začal zase sjíždět dolů, neboť váha, kterou představovala těla kreatur, ho stahovala do jejich kypícího chumlu.

Ramena se mu ponořila. Pak brada. Než zmizel pod hladinou, obrátil obličej ke stropu. Oči zůstaly otevřené, i když je zakryla hladina, a ústa se mu nezavřela, ani když se do nich vehnala voda. Z jeho obličej se pod hladinou stala bílá rozmazaná skvrna připomínající děsivého ducha. Vytratil se v oblaku tmavé rumělky.

Jakási ruka chytila Culvera za ramena, načež prudce trhl hlavou, aby se za sebe podíval.

„Víc jste udělat nemohl,“ řekl mu Fairbank. „Ted' už ale rychle, než se na nás dostanou.“

Culver si dopřál tu nejkratší možnou pauzu, načež přikývl a oba muži znovu začali vystupovat, přičemž jim promočené boty neustále klouzaly po mokřých příčkách žebříku. Když míjeli větrovod zasazený ve zdi u žebříku, zaslechl šoupavé zvuky; z druhé strany se na mřížku něco tisklo a zuřivě to škrábalo, aby se to dostalo na šplhající muže. Fairbank do otvoru plivl. Culver nemohl odtrhnout zrak, ale přesto lezl dál.

Ještě dřív, než Culver nahoře prolezl poklopem, znovu vyšlehl blesk. Culver se podíval dolů do hluboké šachty. Zvuky doprovázející zoufalé pohyby ve vodě byly stále hlasitější a spirálovitě stoupaly ke stropu spolu s pronikavým vřeštěním, které vyluzovala mutantní havěť.

Zavřel otvor vedoucí do tohoto neutěšeného prostoru, jako by to byla brána do samotných pekel. Živočichové sice polezou po žebříku, ale nebude to dříve, dokud neskončí svůj podvodní hodokvas.

Třetí část

Panství

Ve chvíli, kdy se plazil do úzkého otvoru, kde už čel Fairbank, znovu zaduněl hrom. Kvůli šlehaajícímu dešti viděl nic jiného než světla upírající se zdola nahoru.

Díky dalšímu záblesku teď zahlédl, že se budovy všude! kolem ventilační šachty sesuly a ohromný objem sutinl ochránil věž před explozí. Samotná věž se nacházela v ja1 kémsi ohraničeném prostoru, jehož zdi teď byly vesměs pobořené a zakryté sutinami. Jejich vršek se nacházel asi dvanáct nebo třináct stop pod místem, kde stál Culver, takže se dalo snadno seskočit.

Kývl na Fairbanka, aby šel jako první, a noc se opět otřásla hromem a inženýr se zašklebil, přičemž výraz jeho obličeje byl v paprscích světla přicházejících zvenku sotva vidět. Fairbank se na chvíli pevně zachytil parapetu.

Culver sledoval, jak oblohu rozčísł další blesk, a byl to blesk, jaký předtím ještě nikdy neviděl, protože rozdělil černou tmu na pět různých místech. Krajina zkázy mu zůstala uchována v paměti jako diapozitiv. Napětí viselo ve vzduchu, ale pořád to bylo lepší než zatuchlá zkáza, která sj odehrávala přímo dole v podzemí.

Sklouzl z okraje a vyskočil do temné deštivé noci.

Tiše nenuceně pohybovaly mezi ruinami, hledaly lidskou kořist a prožívaly horečné vzrušení z vědomí, že potravy je hojnost a že se k ní mohou snadno dostat. Vycítily bezmocnost svých obětí a neprojevíly sebemenší slitování; pod jejich nemilosrdnými zuby a drápy padali muži, ženy i děti; oslabená těla v sobě nenacházela dostatek sil, aby čelila útočné síle, kterou ta havěť představovala. Dokonce i nově zformovaná společenství lidí poskytovala těm, kteří přežili, jen pramalou ochranu před nenadálými a zničujícími útoky, neboť krysy si byly instinktivně vědomy mocenského posunu, ke kterému tak najednou a nečekaně došlo, a to v jejich prospěch.

Poblíž Pramatchina hnízda objevily bohatý zdroj potravy, teplou, živou zásobárnu, která je živila řadu dní i nocí; když však maso podlehlo hnilobě, havěť si začala hledat čerstvější potravu, maso, které bylo ještě vlhké, šťavnaté, plné krve, která ještě nevyschla, a uvnitř lebek orgán, který smrt ještě neproměnila v beztvorou rosolovitou hmotu. Krysy byly při hledání stále smělejší, mnohem odvážnější ve své nenasytné žravosti; pořád sice dávaly přednost noci, ale před denním světlem cítily stále menší bázeň. Ovládly menší hlodavce, neboť tyto vzdálené příbuzné předčily svou prohnatostí i silou, a ony zase byly ovládány jinými: podivnými, ohavnými bytostmi, které se skrývaly v temných prostorách pod zemí a sunuly svá otlá a znetvořená těla mezi kostmi a shnilými mrtvolami, dorozumívaly se pronikavým kňouráním- bytostmi, které byly obřími krysami chráněny a krmeny, mutanty mezi mutanty, pitvornými mezi ohyzdnými. Byly slabší než hladkou černou kožešinou porostlé příslušnice jejich armády, ale přesto jim dominovaly a těšily se z jejich bázně i projevů přízně, bylo jim nasloucháno a byly velebeny, jako by ve svých zdeformovaných tělech skrývaly jakési tajemství zajišťující pokračování rodu. Tato monstra se teď chvěla nově pociťovaným vzrušením a očekáváním; jejich nemotorná těla prožívala neklid, deformované končetiny a čenichy občas udeřily do země, v níž živočichové přebývali, a jejich kňouravé zvuky dosáhly frenetického vrcholu, aby pak pozvolna utichaly a nakonec se úplně odmlčely.

Dívaly se do protějšího koutu vnitřní komory v temném podsvětí, které obývaly, přičemž mnohé z nich měly jen slepé oči nebo byly vůbec bez očí, a zápal v jejich nitru dlouho narůstal, postupně se zase rozptyloval, klesal, ale úplně neodezněl.

Vyčkávaly a přijímaly Pramatchiny myšlenky, tušily její obavy, cítily její bolest. Vyčkávaly a svým způsobem se valy.

20

Studená voda dokapala a žena zamlaskala. Utáhla kohoutek, postavila skrovně naplněnou konvici na elektrický sporák a nechala ji na ledovém prstenci, aby se uvařila.

Když došla do haly, zvedla telefonní sluchátko a chvíli listovala v knize, která ležela vedle přístroje. Našla číslo a vytočila je.

„Už jsem si stěžovala dvakrát,“ oznámila do mluvítka. „ted“ ta voda přestala téct úplně. Proč mám hergot platit za vodu, když ji vůbec nedostanu?“

Zrudla hněvem sama na sebe i na sluchátko, které nevydávalo ani hlásku. „To kvůli vám ted’ klejů, tak jsem našťavaná,“ řekla. „Jen na mě nechod’te s dalšími výmluvami. Chci, aby to tu dneska dal někdo do pořádku, jinak si budu muset promluvit s vaším šéfem.“

Ticho.

„Co to říkáte? Musíte mluvit hlasitěji.“

Telefon byl i nadále hluchý.

„No, tak to už je lepší. Holt se vám musí připomínat, že slušnost nic nestojí. Dneska dopoledne tedy čekám toho vašeho člověka, ano?“

Ze sluchátka vycházelo asi tolik zvuku jako z lastury.

„Fajn, takže díky a doufám, že nebudu muset volat znovu.“

Když žena pokládala sluchátko, uspokojeně odfrkla.

„Já nevím, kam tahle země spěje,“ zlobila se, když kolem těla utahovala ušmudlanou zástěru, neboť od scht diště proudil vítr - teplý vítr. Šla zpátky do kuchyně.

Zatímco nalávala do čajové konvice studenou vodu, stěJ žovala si svému muži, který seděl u kuchyňského stoh, z borového dřeva a před sebou měl noviny opřené o prázdnou láhev od mléka. Moucha, tlustá, černá a veliká jak včela, přistála na mužově tváři a lezla sinalou krajinou, ji ignoroval.

„...ani ta voda dneska není levná,“ drmolila jeho maníj želka. „Musíme za ni platit, i když neteče. Nikdy se nemele dopustit, aby se to platilo zvlášť mimo ostatní poplatky tc byl prostě jenom jejich způsob, jak ceny vyhnat nahoru Stejně jako všechno ostatní. Prachy, prachy, ty holt všechno ovládají. Já už se děším, až zase budu dělat měsíční nákup Jen Bůh ví, jak všechno od minulého měsíce zase stoupíc Je mi líto, Barry, ale brzy mi budeš muset dávat víc domácnost. Jo, já vím, ale je mi líto. Jestli chceš jíst tak, jak jsi zvyklý, budeš mi muset dávat víc.“

Zamíchala čaj a rychle si olízla prst, když studená voc vyšplouchla a zamrazila ji. Čajovou konvici zase přikryla pokličkou, donesla ji na kuchyňský stůl a posadila se protj manželovi.

„Tino, budeš už jíst ty vločky nebo budeš jenom sedě a celý den se na ně koukat?“

Dcerka ani nepokřčila rameny.

„Jestli sebou nehodíš, přijdeš pozdě do školky. A kolikrát jsem ti už říkala, že nesmíš mít Cindy u stolu? Povídan s panenkou ti pak zabere víc času než jídlo.“

Popadla panenku, kterou sama před pouhými několika minutami usadila dcerce do klína, položila ji na zem a opřela ji o nohu stolu. Tina začala sjíždět z židle.

Matka vyskočila, dítě zase povytáhla a opřela je, aby sedělo rovně, přičemž dávala najevo svou netrpělivost. Tinina bradička opět spočinula na hrudníčku a žena se marně snažila ji zvednout.

„No tak dobře, jen si trucuj.“

Z dívčího ouška vylezl drobounký tvoreček s množstvím nožiček, které se podobaly kartáčkům. Vyplazil se ven a cupital dítěti do vyschlé bílé kštic.

Žena nalila čaj. Voda byla téměř bezbarvá a na sítku se hromadily černé skvrny, což dříve bývaly čajové lístky, a vytvářely mazlavé kupky. Když zvedla krajáč na mléko, rozprchly se rybenky, a poté se neúspěšně pokoušela nalít do šálků žmolky kyselé smetany.

„Sammy, ty přestaň tlachat a dojez topinku. A uprav si školní kravatu, kolikrát ti to ještě budu muset připomínat? Člověk by mýsl, že v deseti letech jsi už dost starý, aby ses sám uměl pořádně obléknout.“

Její syn mlčky civěl na zelený chléb vedle své misky s vločkami; trochu se hýbaly, jak se jimi zespod živili drobní tvorečkové. Chlapec se šklebil; obličejové svalstvo měl ale ztuhlé a scvrklé. Oči mu zastíral povlak a v jeho zaťaté dlani se kymácela lžíce, kterou ale nesvíral. K židli byl přivázán provázkem, který měl omotaný kolem hrudi.

Žena se najednou nadzvedla a otočila se i s židlí tak, aby svými zvratky nepotřísnila zatuchlé potraviny. Když se dávala, zdálo se jí, že jí bolest rozežere vnitřnosti, a žaludek se jí otrásal prudkými křečemi, jako by se její tělo pokoušelo vypudit své vlastní vnitřnosti.

Mučivou bolest pociťovala i v hlavě a na krátkou chvíli v ní utrpení vyvolalo záblesk jasnozřivosti. Chvilkový, ale nesmírně silný hrom, pak ticho. Plíživá choroba.

Jasně myšlenky zmizely, prchavou průzračnost její mysli zastřely rozmazané oblaky. Hřbetem ruky si otřela ústa a zpřima se posadila. Bolest povolovala, ale žena věděla, že hucle číhat v pozadí, nikdy ne příliš daleko, a bude čekat, aby udeřila jako ten čínský sluha inspektora

Douseaua. Při vzpomínce na staré lepší časy se jí skoro zdařil úsměv, ale hned ji zase pohltila současná - její vlastní - vize přítomnosti.

Upila trochu čaje, který neměl vůbec žádnou chuť, a nazlobeně se ohnala po mouchách, které Tině bzučely kolem hlavy. Dráždil ji i pohled, který na ni pošetile upíral z druhé strany stolu manžel - oči bez zorníček, mezi přivřenými víčky pouze bělma; vážně ji to popuzovalo, jak se správně domníval. Každý vtip může zajít příliš daleko.

„Co budeme dělat dneska dopoledne?“ otázala se, neboť zapomněla, že dnes je pracovní i školní den. „Co si vyjít do parku? Konečně už přestalo pršet. Já už myslela, že to nikdy neskončí, ty taky, Bány? Pak se taky musí dojet na nákup, ale napřed bychom měli využít počasí a jít se trochu provětrat, co? Co říkáš, Sammy? Mohl by sis vzít kolečkové brusle. Jasně, ty taky, Tino, nezapomněla jsem na tebe. Pak by se mohlo zajít do kina. Ne, jen nezačněte divočet napřed chci, abyste dojedli snídani.“

Naklonila se přes stůl a popleskala dcerku po zaťaté pěsti.

„Bude to jako za starých časů, že jo?“ Z jejího hlasu se stal šepot a slova z ní vycházela jen pomalu. „Jako za starých časů.“

Tina se znovu svezla ze židle a tentokrát zmizela pod stolem.

„To nic, drahoušku, jen se poohlédni po Cindy; ta taky může jít do parku. Je něco zajímavého v dnešních zprávách, Barry? Vážně už jsou lidi zase veselí? Člověk se až diví, kam tenhle svět spěje, o čem se dočteme příště? Chovej se slušně, Samueli, dej si ruku před pusou.“

Z oschlého plátku chleba seškrábala plíseň a zakousla se do něj. „Ať ti čaj nevystydne, miláčku,“ dobromyslně pokárala svého manžela Barryho. „Na to, aby sis přečetl noviny, máš přece celý den. Myslím, že se budu muset zatím chvíli natáhnout, dneska se necítím moc dobře. Asi na mě leze nějaká chřipka.“

Žena pohlédla k roztržitému oknu a teplý vánek jí čuchal prořídle vlasy, které jí padaly přes čelo. Radioaktivitou zamořené město sice dobře viděla, ale vůbec je nevnímala.

Obrátila pozornost opět ke své rodině a pozorovala černou mouchu, která mezitím dokončila průzkum manželova obličejce a právě mizela do zejícího otvoru jeho úst.

Zamračila se a pak si povzdychla: „Ach Barry, nebudeš takhle vysedávat celý den, že ne?“

V koutcích obou očí se jí vytvořily lesklé slzy a jedna stékala dolů k bradě a zanechávala za sebou roztřesenou stříbřitou cestičku. Její rodina si toho ani nevšimla.

Tenkrát se mu smáli, ale kdo se teď smál naposled? Kdo přežil, kdo teď žil v pohodlí, třebaže poněkud stísněném, zatímco ostatní pomřeli v mučivých bolestech? Kdo předvídal holocaust, ještě léta předtím, než situace na Středním východě nakonec vyústila v celosvětový konflikt? Maurice Joseph Kelp, ten to byl.

Pojišťovací agent Maurice J. Kelp (kdo toho věděl víc o nebezpečích, která mohou nastat?).

Rozvedený Maurice Kelp (nemusel se starat o nikoho jiného).

Samotář Maurice (žádná společnost mu nečinila větší potěšení než jeho vlastní).

Tuhle jámu si na své zahrádce v Peckhamu vyhloubil už 'před' pěti lety; tehdy za dosti značného posměchu ze strany sousedů (kd' se smál teď, co? Co?). Byla dost velká na to, aby pojala rozlehlý kryt (bylo tam dost místa, aby se tam vešli i čtyři lidé, ale kdo by měl zájem o přítomnost dalších těl, to vám tedy pěkně děkuju). Nastrádal si i na různé vymoženosti a během těch pěti let si je instaloval. Samotný kryt, d'od'aný v prefabrikovaných dílech, ho přišel skoro na 3000 liber. Náklady se ale ještě zvýšily díky různým doplňkům, jakými byla třeba čistička vzduchu s mechanickým bateriovým pohonem (z druhé ruky za 350 liber) a individuální dozimetr (145 liber plus 21,75 liber DPH) a nízké nebyly ani výdaje za chemický záchod a skládací umyvadlo. Přesto se to vyplatilo, každá pence se vyplatila.

Prefabrikované ocelové dílce se snadno smontovaly, a když si člověk pozorně přečetl návod, bylo jednoduché i zhotovení betonových výplní, a když tomu nakonec přišel na kloub, ukázalo se, že příliš složitá není ani instalace filtrů a odsávacího zařízení. Zakoupil si dokonce i levnou pumpu na odsávání kalu, ale naštěstí neměl důvod ji použít. Do krytu umístil lůžko s pěnovou matrací, stůl (jako židle mu sloužilo lůžko), radiátor a plynový vaříč, plynové lampy i baterky, regály plné

potravin v konzervách a zavařovacích láhvích, různé polotovary v prášku, sušené mléko, cukr, sůl a všeho dost, aby mu to vydrželo na dva měsíce. Měl i rádio s náhradními monočlánky (tady dole pod zemí z něj však vycházelo jen praskání), lékárníčku, čisticí prostředky, bohatou zásobu knih a časopisů (ale ne takové ty se slečnami něco takového neschvaloval), tužky a papír (včetně velké zásoby toaletního papíru), účinné dezinfekční prostředky, přístroje, nádobí, otvírač konzerv, otvírač láhví, pánvičky, svíčky, šatstvo, lůžkoviny, dvojce hodiny (prvních několik dnů ho to tikání dohánělo skoro k šílenství, ale teď už si toho ani nevšímal), kalendář a dvanáctigalonový sud vody (bez sterilizačních tabletek Milton and Mow's Simpla ji k mytí nádobí a k pití nepoužil ani jednou).

A ano, ještě jeden přírůstek z poslední doby – mrtvá kočka.

Nedalo se zjistit, jak se to zubožené zvíře dostalo do jeho neprodyšně uzavřeného krytu, ale Maurice se domníval, že se tam muselo vplížit několik dnů před tím, než se k zemi snesly bomby. Rostoucí napětí na mezinárodní politické scéně pobídlo Maurice, aby přešel do stadia ZÁVĚREČNÝCH PŘÍPRAV (jako při čtyřech nebo pěti podobných krizích, které vypukly za tu dobu, co vlastnil tento kryt), a to všetečné zvíře muselo vniknout dovnitř v době, kdy Maurice pobíhal mezi domem a krytem a poklop velitelské věže (objekt svým tvarem připomínal ponorku, ale velitelskou věž měl spíše u jednoho konce než uprostřed) nechával otevřený. Kočku objevil až druhý den ráno po dovršené zkázce.

Maurice si na ten soudný den živě vzpomínal; ta noční 'můra se mu vryla do mozku jako mozaika provedená do jemných detailů. Bože, jak jen byl vyděšený! A jaký to pak byl příjemný pocit.

Měsíce kopání, montování, pořizování výbavy i trpného přijímání posměšků ze strany sousedů! se vyplatily. Posměšně tomu přezdívali Mauriceova archa a teď zjišťoval, jak příhodné to bylo označení. Samozřejmě až na to, že tato archa nebyla postavena pro nějaká zatracená zvířata.

Zprudka se posadil a žaludek se mu zvedal nesmírným puchem, ale přesto zoufale vdechoval řídnoucí vzduch. V žáru plynové lampy byl jeho obličej bledý.

Kolik jich tam venku asi zůstalo naživu? Kolik jeho sousedů asi zemřelo a vůbec se přitom nesmálo? Vždy byl samotář, ale bucle teď doopravdy sám? Kupodivu doufal, že tomu tak nebude.

Maurice jich mohl několik vpustit dovnitř, aby se s nimi podělil o své útočiště, možná jednoho nebo i dva, ale prostě nemohl odolat potěšení přibouchnout poklop přímo před jejich poděšenými obličejí. Když uvedl do chodu uzavírací mechaniku a poklop neprodyšně dosedl na venkovní okraje velitelské věže, stoupající a klesající zvuky sirén se změnily jen v sotva slyšitelné kvílení a stejně tak i bušení sousedů na dvířka vyvolávalo dojem, že tam pobíhají jen nějakí broučci. Mocné dunění a otřesy země tomu stejně brzy udělaly konec.

Maurice tehdy padl na podlahu, křečovitě svíral příkrývky, které si vzal s sebou, a byl si jist, že burácející tlak rozerve i jeho kovovou lasturu. Přestal počítat, kolikrát se země s rachotem otřásla, a přestože si to teď nemohl zcela přesně vybavit, měl pocit, že tenkrát asi omdlel. Zdálo se mu, že tak ztratil celé hodiny, protože další okamžik, na který se dokázal upamatovat, hýla situace, kdy se probouzel na lůžku vyděšený tíhou, která mu seděla na hrudníku, 'líc a teplým, páchnoucím dechem, který se mu linul na obličej. h

Vykřikl a zátěž okamžitě zmizela a zbyla mu po ní pouze ostrá bolest na jednom rameni. Zoufalé šátrání po baterce mu ; trvalo dlouhé minuty; byl naprosto dezorientovaný, neboť J černočerná tma na něj doléhala jako těžký závěs a vnitřek 's krytu osvětlovala jen jeho vlastní představivost, která tyto, temné prostory zabydlovala démony s ostrými spáry. Pátrající paprsek baterky nic neobjevil, ale světlo lampy o několik t okamžiků později jednoho démona přece jen odhalilo. Zpod J postele na něj vykukovaly podezřívavé žluté oči zrzavé kočky. : Maurice kočky nikdy neměl rád, dokonce ani tehdy, ; když se nacházel v tom nejlepším rozmaru, a po pravdě řečeno, kočky o něj také nikdy moc nestály. Teď, když bylo nejhůře (pro ty nahoře tedy určitě), by se asi měl naučit s nimi vycházet.

„Pocem, číčo,“ lákal ji docela srdečně. „Ničeho se neboj, malej nebo malá, já nevím, co ses.“ Teprve za několik dnů zjistil, že je to ‚malá‘.

Kočka se odmítala pohnout. Nelíbilo se jí hřmění a otřesy a nelíbil se jí ani pach toho člověka. Varovně zasyčela a muž se brzy vzdálil. Z úkrytu ji vytáhla o několik hodin později až vůně jídla.

„No jo, to je typický,“ řekl jí Maurice káravým tónem. „Když kočky a psi ucítí dlabanec, hned se kolem člověka motají.“ Kočce, která byla v podzemí uvězněná bez jídla a pití už tři dny a neměla tu ani myšku, ze které by si občas ukousla, nezbylo než souhlasit, nicméně se držela od toho člověka v bezpečné vzdálenosti.

Maurice, kterého tato situace zaujala daleko víc než události nahoře nad zemí, hodil kočce kousek dušeného masa z konzervy, a ta se napřed vylekala a uskočila, ale pak se hned na maso vrhla a zhltnula je.

„No jo, bříško překonalo strach, vid1?“ Maurice potřásl hlavou a jízlivě se usmíval. „Phyllis bejvala stejná, ale u ní to byly zase prachy,“ sdělil kočce, která nezúčastněně požírala maso. Měl na mysli svou bývalou manželku, která ho před patnácti lety opustila po pouhých osmnácti měsících manželství. „Jak prašule zamrkaly na čerstvém vzduchu, už kolem mě bzučela jako moucha nad hovnem. A jak byla kapsa prázdná, hned zase mizela, to ti teda povím. Vyždímala ze mě poslední penci, děvka jedna prohnaná. Teď ať dostane, co si zaslouží, stejně jako ostatní.“ Jeho smích zněl nucený, protože stále nevěděl, jeli on sám v bezpečí.

Maurice vyklopil polovinu masa na pánvičku a položil ji na hořák. „Zbytek si dáme večer,“ řekl a ani si nebyl jist, jestli mluví s kočkou nebo sám se sebou. Pak otevřel malou konzervu s fazolkami a smíchal její obsah s opékajícím se masem. „To je sranda, jak při holocaustu jeden vyhládne.“ Jeho smích byl stále nervózní a kočka po něm tázavě pokukovala. „No dobře, asi ti budu muset dát něco k jídlu. Ven tě vyšoupnout nemůžu, to je jistý.“

Maurice se usmíval. Zkázou lidské rasy zatím zvládal náramně dobře.

„Podívej, budeme se muset poohlídnout a najít ti nějakou misku. A samosebou taky něco, kde si budeš odbývat své potřeby. Hele, když to budeš dělat na jednom místě, tak se toho docela snadno zbavím. Neviděl jsem tě už někdy? Myslím, žeš patřila té barevné, co bydlí o dva domy dál. No, ta už tě hledat nebude. Tady dole je docela útulno, nemyslíš? Možná bych ti mohl říkat Mog, co ty na to? Vypadá to tak, že to tu spolu budeme muset nějakou dobu vydržet.“

A tak se Maurice J. Kelp a Mog dali dohromady, aby přečkali holocaust.

Koncem prvního týdne se kočka přestala neklidně procházet.

Koncem druhého týdne byl do ní Maurice úplně zamilovaný.

Koncem třetího týdne se začalo projevovat napětí. Mog, stejně jako Phyllis, dospěla k závěru, že soužití s Mauricem je poněkud obtížné. Možná to byly ty jeho přihlouplé vtípky. Možná to bylo tím, jak pořád otravoval. Mohlo to být i tím, jak mu páchlo z úst. Ať už tomu bylo jakkoli, kočka teď trávila spoustu času tím, že na Maurice jen zírala, a dost času jí zabraly i snahy vyhnout se jeho dusivému objetí.

Maurice brzy začalo zlobit, že se mu vyhýbá; nedovedl pochopit, proč je ta kočka tak nevděčná! Krmil ji, clal jí domov! Zachránil jí život! Přesto se potloukala po krytu jako nějaký zajatec, choulila se pod postelí a upírala na něj zlověstný, nedůvěřivý pohled, jako by... jako by... ano, jako by se o něj pokoušelo šílenství. Ten její pohled mu byl nějak povědomý, do jisté míry mu připomínal, jak... jak na něj svého času zírala Phyllis. A nejen to, ta kočka začínala i krást. Už několikrát se Maurice probral uprostřed noci, neboť ho probudilo, jak se kočka přehrabovala v zásobách potravin, kousala do balíčků se sušenými potravinami, drápala do poloprázdných konzerv.

Posledně už Maurice doopravdy vybuchl, skutečně se přestal ovládat. Kočku nakopl a na oplátku si vysloužil drápanec, který se mu táhl po holeni ve čtyřech jizvách. Kdyby měl Maurice jinou náladu, asi by pak obdivoval, jak mrštně Mog uhýbá před věcmi, které po ní vrhal (pánev, konzervy s ovocem, dokonce i přenosnou toaletu).

Kočka už pak nikdy nebyla stejná jako předtím. Choulila se v koutech, vrčela na něj a syčela, plížila se kolem těch několika kousků nábytku, schovávala se pod lůžkem a nikdy už nepoužila umělohmotný táč, který jí Maurice poskytl na konání tělesné potřeby, jako by se bála, že by se jí

tento kout mohl stát pastí, kde by ji pak člověk utloukl k smrti. Nebo by jí provedl ještě něco horšího.

Brzy poté, když jednou Maurice spal, Mog přešla do ofenzívy.

Na rozdíl od prvního dne, když se probral a našel kočku, jak mu dřepí na hrudníku, se teď Maurice vzbudil a zjistil, že se mu do obličeje zatínají zběsilé drápy a Mog na něj prská a příšerně syčí. Maurice vyjekl a odhodil od sebe šílené zvíře, ale Mog okamžitě znovu zaútočila tělo měla prohnuté a ztuhlou kožešinu zlobně naježenou.

Jeden její dráp se k Mauriceovi dostal tak nebezpečně blízko, že mu mohl klidně vydolovat oko, a než mohl od sebe zvíře znovu odrazit, ukouslo mu ušní lalůček.

Stáli proti sobě na opačných koncích postele, Maurice se krčil k podlaze, prsty si tiskl na čelo i tvář, obojí zbrázděné hlubokými jizvami (ještě nepřišel na to, že mu chybí kus ucha), zatímco kočka se uvelebila na ložním prádle, nahrbila hřbet, vrčela a v očích se jí objevila ošklivá žlut.

Na Maurice znovu zaútočila pruhovaná rozmazaná skvrna, chlupatá fúrie s packami zakončenými ostře zašpičatělými drápy. Přikrývku zvedl právě včas, aby kočku zachytil, a zavřeštěl, když se látka roztrhla. Pak se rozběhl, ale možnosti útěku byly naneštěstí omezené. Vyšplhal tedy po žebříku k věži a schoulil se tam (od poklopu k podlaze to nebylo víc než osm stop), vytáhl nohy a hlavou se opřel přímo o kovové víko.

Mog se vrhla za Mauricem a začala mu drápy do vystrčené zadnice. Za vyl.

Maurice spadl dolů ani ne tak bolestí, nýbrž proto, že se něco nad nimi zřítilo a vyvolalo vibrace; otrásaly se i ocelové panely bunkru. Spadl dolů a s ním i kočka, která stále svírala zadní část jeho těla. Krátce vyjekla, když si zlomila hřbet.

Maurice, který si stále myslel, že zmítající se zvíře hodlá zaútočit, se rychle zvedl a za namáhavého supění doklopýtal k protějšímu konci bunkru. Popadl pánvičku, aby se s ní mohl bránit, a s ústy dokořán pak překvapeně hleděl na svíjející se kočku. S jásavým výkřikem chňapl přikrývku a hnál se k bezmocnému zvířeti. Přehodil jí přes Mog a pak bil do jejího těla pánví, dokud se zvíře nepřestalo hýbat a zpod pokrývky už nevycházelo vískání. Pak zvedl ocelovou propanbutanovou láhev s plochým dnem a pustil ji na hrbol, kde si představoval, že se nachází Mogina hlava.

Nakonec se posadil na lůžko. Hrud' se mu zvedala, z raní mu proudila krev a hihňal se radostí ze svého triumfu.

Pak musel žít s rozkládající se mrtvolkou další týden.

Její zápach nedokázaly zadržet dokonce ani tři vrstvy neprodyšně uzavřených polyetylenových vaků, jejichž vnitřky štědře vysypal dezinfekčním prostředkem, a mrtvolku nerozežraly ani chemikálie z přenosné toalety. Za tři dny už byl puch nesnesitelný. Mog si našla způsob, jak se pomstít.

A něco se dělo i se vzduchem uvnitř krytu. Určitě se mu teď dýchalo s většími obtížemi a nebylo to jen kvůli dusivému kočičímu pachu. Bylo jisté, že vzduch je den ode dne zatuchlejší; později dokonce hodinu od hodiny.

Maurice měl v úmyslu zůstat uvnitř alespoň šest týdnů, pokud by to vydržel, možná i osm, bez ohledu na to, že zazní signál ohlašující konec poplachu; teď, když uplynul) sotva čtyři týdny, mu bylo jasné, že bude muset podstoupit riziko, které představuje venkovní svět. Něco totiž ucpal ventilační systém. Mohl točit klikou ventilačního zařízení! jak dlouho chtěl, mohl motor udržovat v chodu porno dvanáctivoltové autobaterie, vzduch se přesto neobohacoval. Když se Maurice nadechl, vydal ze sebe sípavý zvuk a pach mu zastřel nosní dírky, jako by se ponořil do toho nejhlubšího a nejsmrutějšího kanálu. Nutně potřeboval dobrý, čistý vzduch, ať už bude plný radiace nebo ne; jinak by zemřel jinou pomalou smrtí zcela jistě by ho zadusil výsměšný puch šířící se od mrtvé kočky. A kromě toho, v některých instruktážních materiálech se tvrdilo, že čtrnáct dní je dost dlouhá doba na to, aby se radioaktivní spad rozptýlil.

Maurice vstal z postele a zachytil se stolku, protože se mu hned začala točit hlava. Prudký bílý žár z plynové lampy ho píchal do zarudlých očí. Báł se dýchat a ještě víc se báł nedýchat, a tak se klopýtavými kroky vydal k velitelské věži. Výstup po těch několika příčkách žebříku ho připravil

o veškeré síly, a proto si pod poklopem musel odpočinout; hlava se mu točila a plíce, které se mu už ani neroztahovaly, znaveně protestovaly. Trvalo nějakou chvíli, než hýl schopen zvednout paži, aby uvedl do chodu mechanismus, jímž se kryt otevíral.

Díkybohu, pomyslel si, díkybohu, že se dostanu ven, pryč od té pekelně zrzavé kočky. Je úplně jedno, jak je venku, nezáleží mi na tom, kdo to ještě přežil, hrozně by se mi ulevilo, kdybych se už dostal z tyhle zatracený smrdutý latríny.

Poklop se však neotevřel, a tak ho zase nechal klesnout dolů. Drobný prach pokryl Mauriceovi hlavu i ramena, a když mrkáním dostal z očí zrníčka Spiny, vydal sotva slyšitelný vydělený výkřik. Teď pochopil příčinu toho otřesu, ke kterému došlo před týdnem; zbytky poblíž stojící budovy, bezpochyby jeho vlastního domu, se konečně sesuly a sutiny zasypaly plochu nad krytem, čímž mu zablokovaly přívod vzduchu a zatarasily mu únikovou cestu.

Zkusil zarýt prsty do betonové desky, ale na povrchu nezanechaly ani sebemenší stopu. Tlačil, nadzvedával, ale nic se ani nepohnulo. Maurice se málem zřítíl ze žebříku, a když pak konečně slezl, stejně se jen stěží držel na nohou. Když klopýtal po bunkru a hledal nějaké nástroje, jimiž by prorazil pevný zátaras nad hlavou, sípavě kvílel, ale i tyto zvuky byly jen tichounké. Bušil do betonu noži, vidličkami, vyzkoušel všechno, co mělo ostrý hrot, ale naprosto zbytečně, protože beton byl příliš pevný a jeho síly příliš chabé. Nakonec skoro v mrákotách tloukl do zátarasu zakrvavenou pěstí.

Maurice spadl ze žebříku do prostoru, který se mu stal pastí, a zoufale vyl. To vytí se nápadně podobalo sípání, jaké by vydávala dusící se kočka.

Plastikový uzlíček na druhém konci krytu se sice ani nepohnul, ale Maurice, na jehož obličejích si pramínky slz prorážely cestu v prachu, si byl jist, že slyší slabounké a výsměšné m“3M.

„Já jsem kočky nikdy neměl rád,“ vyhekl. „Nikdy.“ Maurice si pak ve svém soukromém, svépomocí postaveném hrobě jen olizoval klouby prstů, přičemž v ústech cítil příchut' vlastní krve, a už jen čekal. Zbývalo mu už jen málo času, než se mu do vědomí vplíží stíny a než mu zcela splasknou plíce, ale Mauriceovi to připadalo jako věčnost. Věčnost prožitá v osamění, třebaže mu tam společnost dělala Mog.

Mysleli si, že v rozlehlé místnosti, která v hotelu u řeky kdysi sloužila jako hodovní síň, budou v bezpečí. Skoro až cítili tlak tisíců tun betonu a sutin, které se snesly k zemi a hrozily, že prolomí strop a rozmačkají je. Když dopadla první bomba, mělo se to vlastně doopravdy stát, jenomže vzhledem k určité zvláštnosti ve struktuře budovy nebo také díky způsobu, jakým se tato impozantní stavba zřítíla, strop vydržel. Veliké lustry popadaly a ty stolovníky, kteří pod nimi seděli, obtěžkaly miliónem střepů jemného skla a většina obrovských zrcadel se buď skácela nebo popraskala. Části stropu se propadly, sutiny se řítily dolů ve vše odírajících a drtících lavínách a vzniklé otvory byly brzy ucpány dalšími troskami, které padaly shora. Masivní pilíře v síni tlaku většinou odolaly.

Po několika vteřinách následovala tma, zatímco posuny země doprovázené silným duněním pokračovaly. Stejně tak i výkřiky, volání o pomoc, vzdychání a sténání smrtelně raněných. Rachot provázející smrt velkoměsta posléze utichl, ale ty další zvuky ne.

Lidé v hodovní síni, kteří erupce přežili a nebyli omráčeni padajícím zdivem nebo ochromeni šokem, se teď plazili po podlaze, mnozí našli útočiště pod stoly a židlemi, ostatní se opírali o pilíře. Padl na ně podivný klid, jakási tichá otupělost, což při rozsáhlých živelných pohromách není neobvyklé, a ti, kteří mohli, se doplazili k bezmocným zraněným, kam byli přivoláni jejich sténáním a žadoněním. Cvakaly zapalovače, škrtaly se zápalky. Jeden číšník našel svíčky a rozestavil je kolem zpustošené jídelny; jejich záře teď neposkytovala žádnou romantiku, pouze matné zhodnocení lidských i materiálních ztrát. Netrvalo dlouho a zjistili, že ze sálu nevede žádná přímá úniková cesta; všechny východy byly zablokované sutinami. Mohli se dostat do kuchyně a do výčepu, což pro mnohé znamenalo milosrdnou přízeň osudu, ale ven to nešlo. Jídla i menší místnosti kolem ní byly pohřbeny pod tisíci tunami sutin. Byli v pasti a to byla cena, kterou platili za to, že neuposlechli varovných sirén a neuprchli společně s těmi méně bohorovnými. Většina z těch, které nechromila hrůza, dospěli k závěru, že pokud jaderné hlavice skutečně dopadnou, pak

v tomto městě nemohou být stejně nikde v bezpečí. Bylo proto lepší naposled usrknout vína a vychutnat poslední sousto drahého pokrmu; to vše v elegantním prostředí a důstojně. Někteří z nich dokonce i nadále konverzovali v lehkém tónu.

Všechny takové fantastické představy jim z hlavy vyhnal výbuch a jeho následky.

Ti, kteří mohli, celí pořezaní a pohmoždění, omráčení a vystrašení, si teď ve světle svíčky prohlíželi pevnost, v níž se ocitli. Pro některé teď znamenala neprodyšně uzavřený úkryt, kde mohou vyčkat, než přijde pomoc, zatímco se budou při životě udržovat obezřetně přidělovanými dávkami potravin ze špižírny zdejší kuchyně a posilovat se z bohatých zásob alkoholu ve výčepu; pro ostatní, pesimističtější založené, to znamenalo rozlehlý žalář, ze kterého nebylo úniku.

Naučili se žít střídmě, starali se o raněné, umírajícím se snažili usnadnit cestu z tohoto světa. Mrtvolky byly baleny do ubrusů a ukládány do prostor výčepu, z něhož byly předtím přemístěny veškeré nápoje; dveře do výčepu zůstávaly uzavřené. Bylo rozhodnuto, že se nepokusí prorazit tunel sutinami, dokud neuplynou alespoň dva nebo tři týdny, protože tam venku by je uvítal jediné radioaktivní spad. Věděli, že drahocenný vzduch k nim stejně proniká, protože plamínky svíček byly silné i několik dnů po explozi a často jimi pohyboval lehký větřík vanoucí z neznámého místa. A když jim sutinami dovnitř začala kapat voda a oni se do vtípili, že je to déšť zvenku, bylo jim jasné, že tam někde jsou cíly, které záchranné týmy vyzbrojené správnou technikou budou schopny vyhledat a rozšířit.

Tak tedy vyčkávali ve svém novém společenství, kde tituly propůjčovaly pramalou autoritu, kde majetek neměl význam a kde všeobecně sdíleným přáním byla touha přežít; ve společenství lidí, které dal dohromady osud, ve společnosti bez společenských a brzy i bez morálních zábran; pokud však šlo o sexuální aspekt těchto zábran, stále se udržovala jistá diskrétnost a k takovýmto důvěrným setkáním, k nimž vidina Smrti ťukající jim svou kostnatou paží na rameno jen vybízela, docházelo v odlehlejších a temnějších zákoutích jídelny. Přes veškerá preventivní opatření se množily případy úplavice a vyžádaly si už několik životů; další lidské ztráty měly na svědomí případy otrav potravinami (nemluvě o otravách alkoholem), zanícené rány vedly k horečkám, a sebevraždy snížily počet přítomných o další čtyři. Když je nikdo nepřicházel zachránit ani po třech týdnech, obavy vzrostly. Na konci čtvrtého týdne, kdy zásob rychle ubývalo, podlaha byla pokrytá vodou a mizely i svíčky, které používali s úzkostlivou šetrností, dospěli k rozhodnutí, že se musí pokusit dostat ven vlastními silami. Bylo třeba prohrabat si chodbu.

Ti silnější z mužů shromáždili veškeré nástroje, s nimiž; mohli kopat odlomené nohy stolů, dlouhé porcovací nože i dokonce i těžké naběračky na polévku, a vybrali si místo, kde se jim zdálo, že přitéká nejvíc vody. Co mohli, odstranili! holýma rukama, a pak se do odolnějších zátarasů pustili svými nástroji. Brzy byli nuceni to zkusit jinde, neboť překážka před nimi byla příliš pevná, a pak museli kapitulovat i při dalším 'výkopu', když se na ně zřítilo ještě více sutin, než předtím odházeli. Většího pokroku dosáhli při třetím pokusu.

Předtím se pokoušeli vyhloubit chodbu poblíž širokých vchodů do jídelny, zatímco teď to zkusili na místě, kde úsek stropu propadl a zanechal sotva postřehnutelnou tiju

línu. Mezera se rychle rozšiřovala, a třebaže byla půda provlhlá, netekla z ní vůbec voda. Jako první lezl muž, který v renomovaném a dosti noblesním hotelu působil jako číšník; protáhl se do otvoru a strkal před sebou svíčku. Měl z toho nepříjemný, klaustrofobický pocit, ale takový už byl jejich život celý uplynulý měsíc. Sunul se dál a ryl do sutin řeznickým sekáčkem s krátkou čepelí, který popadl v kuchyni. Prach, který se mu usazoval na holých pažích a ramenou, se mu k tělu lepil potem, ale muž se v tom šeru jen šklebil a zezadu se za ním nesly povzbuzující výkřiky. Jeho nadšený postup skoro vyvolal další sesuv, a tak, když nebezpečí pominulo, se přinutil k větší trpělivosti.

Znovu se zastavil, když před sebou cosi zaslechl. Naslouchal a byl si jistý, že to nepřichází zezadu, od lidí, kteří leželi za ním. Možná se zmýlil, protože teď neslyšel vůbec nic. Začal znovu rýt, odtahoval kusy zdiva a prohraboval se drobnými úlomky. Pak už věděl s určitostí, že zvuky, které slyší, přicházejí zpredu.

Zavolal na své spolčníky, aby byli zticha a čekali. Zdálo se mu, že škrábání se neozývá z příliš velké vzdálenosti.

Bývalý číšník vydal zpěvavě radostný výkřik a zahalekal na ostatní, že záchranáři už jsou určitě na cestě a prokopávají se k nim, přičemž zjevně dávají velký pozor, aby svými přístroji příliš nenarušili haldy trosek a lidi dole neuvrhli do ještě většího nebezpečí.

Zavolal a ostatní za ním zakřičeli spolu s ním. Nepřišla však žádná odpověď kromě pokračujícího škrábání. Zamračil se. Teď mu to připadalo jako... jako... hryzáni.

Škrábání, zvuky vydávané protahujícím se tělem. Jednoznačně to byl pohyb. Muž popolezl.

Vzápětí narazil na další překážku a málem se rozplakal zoufalstvím. Pak si ale všiml, že je to jen dřevo, jakási příčka, paravan nebo zadní stěna šatníku. Ve zmeti zdiva a sutin viděl pouze malou část tohoto zatarasu. Zaslechl znovu škrábání a zarazilo ho, proč záchranáři prostě neprorazí do dřeva díru. Znovu zavolal a zvuk ustal.

Nedočkově promluvil a škrábání se ozvalo znovu, načež se dřevo vyboulilo, ale teď na tom zvuku nebylo nic povzbuzujícího, neboť už bylo jasné, že ten, kdo postupuje z druhé strany, není člověk; znělo to spíše jako hrabající drápy, které se snaží prolomit dřevo, a ten pronikavý jekot také nebyl lidský, nýbrž to byly zvuky vydávané zvířaty zvířaty s ostrými škrábajícími pařáty a dostatečnou silou, aby se pod jejich tlakem dřevo prohnulo, aby se vyboulilo, aby popraskalo a...

Začal ustupovat a muž, který lezl za ním, se podívil, co to má znamenat, a proklínal boty, které mu odíraly obličej, zatímco další lidé za nimi chtěli vědět, co se děje. Bývalý číšník zjistil, že dál už couvat nemůže, protože mu v ústupu brání muž lezoucí za ním. Zíral tedy přes plamínek svíčky na pukající dřevo a z hrdla se mu začínal drát výkřik.

Úlomek dřeva se za vydatného praskání provalil dovnitř a kolem okraje čerstvě vytvořeného otvoru se ovinul dlouhý dráp. Odpadly další úlomky a objevil se protáhlý zašpičatělý čenich a zažloutlé zuby si prohryzávaly větší díru. Hlava krysy a její lesknoucí se oči byly tím nejděsivějším ztělesněním zla, jaké muž kdy viděl.

Když se krysa prodrala dřevem a rychlými cupitavými pohyby snižovala vzdálenost mezi nimi, vykřikl. Upustil svíčku, světlo zhaslo a pak už jen cítil, jak se mu to zvíře zakusuje do obličeje. Proti tlustému chlupatému tělu byly jeho ruce bezmocné.

Ti tvorové instinktivně věděli, že lidé jsou nablízku; jejich vytříbený čich zachytil typické aroma živého masa a lidských výměšků, a zvuky, které lidé vydávali při hloubení chodby, je podnítily a ukázaly jim směr.

Krvelačnost uvedla krysy do naprosté zběsilosti, a tak proudily otvorem, některé si prožraly cestu tělem prvního muže, další si razily cestu kolem něj, přičemž narážely na další lidi. Hnaly se chodbou, zabíjely a požíraly, až se dostaly úplně dolů, do rozlehlé jeskyně, kde už čekali lidé.

Když se černé hordy snesly dolů, nešťastníci se pokoušeli ukrýt v nejtemnějších koutech jídelny. Napřed ani nechápali, co je to za bytosti; viděli v tom pouze příval zplozenců d'ábla, invazi démonických bestií, možná i návrat do lůna pekel, kam byli vrženi. Zoufalé výkřiky těch, kteří se nacházeli v chodbě, polekaly lidi ve spoře osvětlené síni a uvedly je do stavu naprostého ohromení, takže se rozprchli až ve chvíli, kdy černí živočichové vyběhli z úzkého otvoru a sbíhali po .svazích sutin. Zubožení nešťastníci nebyli schopni se vypořádat s novou noční můrou a nedovedli ani rozpoznat, co jsou tihle démoni zač. I kdyby to poznali, jejich strach by to nezmenšilo.

Teprve tehdy, když se jejich těla ocitla pod útokem četných zubů a drápů a byla trhána na kusy, si plně uvědomili, že jejich posledním protiventvím je právě tahle havěť; žádná radioaktivita, žádné nemoci, žádný hlad, žádné zoufalství. Skrývali se, ale krysy si je vždy našly; zabaríkadovali se za převrácené stoly a židle, ale ty kreatury se k nim stejně vždy protáhly. Útočiště jím nenabídla ani kuchyně a ti, kteří se ukryli v příbornících, si pouze prodloužili čekání a protahovali si muka, která prožívali, když se dřevem prohryzávaly řezáky ostré jako žiletky. Ti, kteří prchli do prostorného mrazicího boxu, plného zatuchlého masa, tam sice mohli najít vhodnou skrýš, kdyby se tam ovšem nepokoušeli dostat i opozdílci, kteří rozevřeli veliké kovové dveře, čímž umožnili útočníkům, aby se vehnali dovnitř.

Jeden postarší muž se ukryl do kamen; vtěsnil se tam, přivřel dvířka, přidržoval je a chvěl se o svůj život, nařikal, vzlykal a svou polohou se skrčenýma nohama připomínal embryo. Naneštěstí měl nepřítele přímo ve svém těle. Jeho staré srdce mu v minulosti už dvakrát vyslalo varování a se svým hostitelem, který se nedokázal vyhnout rozrušení, teď ztratilo trpělivost nadobro. Stařec umíral nedůstojně, natěsnán do kamen, které se mu staly rakví, a ochabně bušil svýma rukama do železných stěn.

Jedna postarší žena rozevřela dvojité dveře do výčepu a rychle je za sebou zabouchla; puch ze starších nebožtíků jí už nijak nevadil. Stála tam pak sama v naprosté tmě zády ke dveřím, naslouchala děsivým zvukům, které se rozléhaly venku, a sotva se držela na nohou. Náraz na dveře ji polekal; po druhé straně dveří cosi sklouzlo. Další nárazy na spodní část dveří, jako by se tam něco dobývalo. Žena se klopýtavými kroky vzdalovala, tápala pažemi ve tmě a mířila ke kupě zemřelých z dřívější i poslední doby, kteří byli zabaveni v rubáších z ubrusů.

Na něco padla a její tápající ruce nahnatily pod tenkou tkaninou nos a otevřená ústa zakloněného obličeje. Doplazila se na hromadu mrtvol, zahrabávala se mezi ně, přitahovala si je k sobě, a vždy sebou trhla, když se jí o paže otřely studené ruce, když ji ztuhlé rty políbily na tvář, když se na ni mrtvoly dychtivě kontaktu hrnuly a objímaly ji tak pevně, jako by ji chtěly oloupit o teplo. Stejně jako ti mrtví, i ona se snažila nedýchat, aby nevydala ani hlásku, ale zdálo se, že úplně stačí hlasitý tlukot jejího srdce. Uzavřena v tomto tísnivém stohu vyčkávala a tiše odříkávala modlitby, na které si nevzpomněla od dob svého dětství, a mrtvoly se k ní tiskly, jako by se tajně dohodly, že ji tu nechají ukrytou. Pozornosti dravců mohla docela dobře uniknout, kdyby dveřmi dovnitř nevtrhli další uprchlíci. Žravé krysy je rychle přemohly a srazily je na kolena. Ukrytá žena se alespoň pokusila si zakrýt ústa, aby jí neunikl sebemenší výkřik.

Nakonec se rozhostilo ticho. Většina lidí byla pobita a ti, kteří ještě byli naživu, mohli jen bezmocně přihlížet, zatímco havěť se vydatně živila.

Žena si už myslela, že je v bezpečí. Dokud ovšem v haldě mrtvol, v níž ležela, nezaslechla hrabání, škrabající drápy, podivné zvuky připomínající dětské vrískání. Tíha nebožtíků kolem ní se posouvala. Něco se jí zavrtalo do skleslého tuku nad kyčlí. Ze strany ji cosi začalo kousat do krku.

21

Něco ji svědilo na tváři, a tak se poškrábala. Oči měla stále ještě zavřené a stejné tak i její ostatní smysly zůstávaly v zajetí spánku. Hmyz se přesunul, aby pátral po kořisti, která by kladla menší odpor. Kate procitla znenadání; vracející se pocit strachu způsobil, že se jí oční víčka rozevřela jediným prudkým pohybem, jako když se vytáhnou rolety. Vše zakrývající bílá mlha nezmizela ani tehdy, když zamrkala očima.

Trvalo několik minut, než jí došlo, že dešť ustal a slunce proměnilo vlhkost země ve stoupající páru. Její strach polevil. Dostali se tedy ven z podzemního útočiště a uprchli

před tou havětí, která se vymykala všemu přirozenému.

Útěk troskami velkoměsta byl nepřetržitým sledem muk;

hrůza z toho, že jsou pronásledováni, je hnala deštěm stále dopředu, při každém klikatém záblesku sebou trhli, a když se hned vzápětí rozlehl hrom, přikrčili se k zemi. Zastavili se teprve tehdy, když objevili jakousi mýtinu. Byli celí promočení, vyčerpaní a neměli příliš velkou chuť jít dál. Kate se z posledních sil doplazila Culverovi do náručí a někdy v noci se dešť musel unavit a po tolika týdnech konečně ustal. Denní žár byl provlhlý a lepkavý, v zapařeném vzduchu bzučel hmyz, oblohu tvořil jasně bílý opar a polohu slunce na nebi naznačoval jen jakýsi mdlé barevný odstín.

Kate pohlédla na své hodinky: skoro jedenáct dvacet; prospali celé dopoledne.

Culver ležel vedle ní jako mrtvý; jednu ruku měl přehozenou přes obličej, jako by si chránil oči před sluncem, které zastírala mlha, nebo možná aby si je zakryl před dalšími hrůzami, které ho čekaly. Aniž by ho vyrušila, nadzvedla se, opřela se o jeden loket a rozhlédla se.

V té mlze dohlédla nanejvýš na třicet yardů, ale občasný závan teplého vzduchu narušil vířící závoje a umožnil letmý pohled na zničenou krajinu. Třebaže byla Kate celá propo cena, musela se otřást.

Oblast, kde našli útočiště, bývala kdysi parkem, zelenou a pravidelnými cestičkami protkanou oázou obklopenou vysokými a kdysi i noblesními budovami. Po jedné straně stávaly starobylé právnické koleje Lincolnd's Inn, komplex tvořený budovami pocházejícími až ze šestnáctého a sedmnáctého století, který od parku oddělovala vysoká zeď. Ta už tu tečí nestála, stejné jako právnické ghetto; věděla totiž, že včera v noci prolézali jeho troskami, a ačkoli to na vlastní oči neviděla, byla si jistá, že za své vzaly i ostatní budovy v okolí parku a že z rozlehlého novogotického Justičního paláce, který stával nedaleko odtud, nenajdou víc než jen hromady sutin. Park se svými tenisovými kurty, hřišti na košíkovou, samoobslužnými restauracemi a trávnickými lemovanými sedátky vždy kypěl životem, především kolem oběda a zejména pak v jarních a letních měsících, kdy se sem nahrnuli zaměstnanci z okolních úřadů, aby si na chvíli oddechli od velkoměsta; i stromy zbavené listů tedy ty, které ještě stály i tráva byly spáleny na uhlí a jediné, co tu kypělo, byly milióny příslušníků hmyzí říše, jejichž neustávající bzucení nahradilo hlasy a smích lidí.

A pak si povšimla, že zvláštní není jen množství hmyzu, nýbrž i neobyčejně velké rozměry mnohých jeho zástupců. Možná to byli právě oni, kdo zdědí Zemi.

Culver se zavrtěl, a když se probudil, slabě zaúpěl. Kate se k němu obrátila.

Oči se mu naráz rozevřely a Kate zahlédla, že mu do nich hned skočila ostražitost. Bylo v nich i něco jiného; když pohlédl do závoje mlhy, které unášel vánek, objevilo se v jeho pohledu celé spektrum hluboce prožívaných obav. Kate se rychle dotkla jeho obličeje.

„Všechno je v pořádku, jsme v bezpečí,“ řekla konejšivě. Trochu se uvolnil a vzhlédl k bílé obloze. „Je horko.“ „Vzduch je hrozně viliky, jako v tropech. Za tou mlhou musí slunce pěkně připalovat.“

„Máš nějakou představu, kde jsme?“ „Jsem si skoro jistá, že je to náměstí Lincoln's Inn Fields.“ „Hm, hm, to znám.“ Opřel se o oba lokty. „Tady bývalo hezky.“ Znovu k ní natočil obličej a Kate v něm postřehla otázku.

„Já jsem v pořádku,“ ubezpečila ho. „Trochu potlučená, trochu odřená, ale živá.“ „Zvládli jsme to všichni?“

„Já nevím - myslím, že jo. Vlastně počkejte - Strachan se nedostal ven.“

Vzpomínky se přihnaly a Culver zúžil oči, jako by v nich pociťoval bolest. „Nějaký inženýr tam spadl ze žebříku a další se utopili ještě dřív, než jsme se vůbec do té šachty dostali. A Farraday a další, Bryce...“

„Nemyslím si, že měli nějakou šanci. Než jsme se dostali k ventilátorovně, začalo to bouchat. A pak požár...“ Kate pokrčila rameny.

Vycítila, že ji Culver zkoumavě pozoruje, a byla si vědoma, jak žalostně zbědovaný pohled mu nabízí se svými potrhanými šaty, rozcuchanými splepenými vlasy a zanedbanou pletí.

Culver však viděl jemnost jejích rysů a smutek v hnědých očích. Roztrhaná pánská košile, kterou měla na sobě, jí hýla příliš velká a dělala ji menší, zranitelnější a mladší. Utrpení jí zatím nevrylo do tváře neodstranitelné rýhy a špína na obličeji ve spojení s roztrhanými šaty jí dodávaly vzhled sirotka. Přitáhl ji k sobě a na chvíli spočinuli ve vzájemném objetí.

Pak se ho zeptala: „Co bude teď, kam půjdeme?“

„Na to nám možná odpoví Dealey,“ napadlo Culvera. Přestože předtím tak dlouho přšelo, pořád tu cítil štiplavý pach spálené trávy. Nedaleko od nich ležel na zemi zčernalý strom, který tam byl odhozený jako tyčinka kreslířského uhlí. Pára stoupající ze země tomu výjevu jen dodávala na bezútěšné pustotě, ze které běhal mráz po zádech.

„Zdá se, že je to člověk, který si potrpí na tajemství.“

Culver znovu upřel pozornost k dívce. „Je to v něm prostě zakořeněné.“

„Jeden by řekl, že za těchhle okolností na svůj úřednický výcvik zapomene.“

„Jenže přesně tohle jsou ty okolnosti, na jaké ho cvičili. Syndrom ,oni a my' pokračuje navzdory tomu všemu, co se udalo. Jen si myslím, že ,jich' zbylo víc než ,nás'. Takhle se to vždycky plánuje.“

„Máme vůbec nějakou šanci?“

„Dokud máme Dealeyho, tak jo. Do kingswayské ústředny jsem se vlastně dostal jeho přičiněním, vzpomínáš si?“

„Tenkrát tě ale potřeboval.“

„Ať je nevyzpytatelný, jak chce, stejně si nemyslím, že nás opustí. Vůbec se mi nezdá, že by chtěl putovat sám troskami, které zbyly z tohoto města číhá tu spousta nebezpečí.“

„Nebezpečí?“

„Například krysy.“

„Ty si myslíš, že vylezou ven?“

Přikývl. „To víš, že přijdou na exkurzi. Podívej se na ten hmyz všude kolem; radiace mu prospívá, a i když tu nezbylo moc zeleně, kterou se může živit, má tu spoustu jiné potravy.“

Ani se neptala, co myslí tou ,jinou potravou'. „Kdo to potřeboval, už se asi rychle přizpůsobil. Pokud jde o kiysy, určitě si už uvědomily, že mají nad námi navrch - jen si vezmi, jak na nás tam dole v krytu zaútočily. Možná se na denním světle ještě cítí nejistě, ale stačí jim počkat do večera. Pak, jak dobře víme, je tu problém zvířat se vzteklinou. A prodírat se troskami bude také zrádné; zlomíš si nohu, vyvrtněš kotník a budeš v pěkném maléru. Kdepak, Dealeymu se líp povede, když bude ve skupině, a to on moc dobře ví. Což mi připomíná, že mě strašně bolí kotník.“ Sehnula se, aby mu prohlédla zraněnou nohu, a trhla sebou, když spatřila rozervané díry v jeho ponožce, která už byly prosáklá krví. Zakrvavené měl dokonce i proděravělé špičky bot. Rozvázala mu tkaničku, zula botu a pak mu začala jemně shrnovat potrhanou ponožku, a dost se jí ulevilo, když tam nenašla žádný otok.

„Kdy se na vás ty krysy dostaly? Vzpomínáš si?“ „Jasně,“ povzdechl si. „Bylo to těsně předtím, než jsme přivřeli dvířka od ventilační šachty. Dovnitř jsem se dostal jen s Fairbankovou pomocí.“ „Musíme tu ránu vyčistit.“

Sáhla do kapsy a vytáhla zmuchlaný, ale nepoužitý kapesník. „Já ti to prozatím obvážu a zase ti vyhrnu ponožku. Musíme ale najít něco, čím to vymyjeme, a taky budeme potřebovat nějakou dezinfekci.“

„Ještě štěstí, že nás Clare naočkovala proti té nemoci, kterou ty potvory přenášejí.“ Přes Katin obličej přelétl stín, když si vybavila doktorčinu příšernou smrt. Věnovala se proto kapesníku a opatrně ho překládala, aby vytvořila improvizovaný obvaz. „Taky máš protržené ucho, Steve,“ řekla mu, „a na spánku máš ošklivou hlubokou ránu. Bude třeba se na to podívat.“

; Culver si nahmatl rány, načež zavřel oči, ale rychle je zase otevřel, protože myšlenky, které se mu začaly honit hlavou, byly příliš živé. Zíral do mlhy, která je obklopovala, SÍKate si uvědomila, že se Culver chvěje. Domnívala se, že je to reakce na události minulé noci, a rychle poposedla, aby ho chytila za rameno.

„Steve, udělals pro ně, cos mohl, tak nedopust', aby tě to takhle užíralo. Nemůžeš přebírat zodpovědnost za životy nás všech.“

Když se od ní odtáhl, jeho slova zněla příkře: „To vím!“

Kate mu nedovolila, aby se vzdálil; posunula se spolu s ním. „Co je, Steve? Je tu něco, co mi nechceš říct. Clare se mi o něčem takovém zmínila; bylo to tenkrát, jak jsi byl nemocný. Když jsi byl v deliriu, tak jsi mluvil, na někoho jsi volal. Clare myslela, že šlo o nějakou ženu, dívku, o někoho, kdo pro tebe hodně znamenal a kdo se utopil. Nikdy jsi se o tom ani nezmínil, Steve, za celou tu dobu, co jsme byli v krytu, jsi o tom nepromluvil; nemůžeš mi to říct ani teď?“

Kate byla překvapená, když viděla, že se na jeho obličejí objevil úsměv, třebaže zahořklý.

„Clare to špatně pochopila. Nebyl to nikdo blízký a nebyla to žádná dívka. Byl to stroj.“

Zmateně na něj zírala:

„Jedna taková mizerná helikoptéra, Kate. Žádný člověk, , žádná manželka, ani milenka; helikoptéra Sikorsky Sól.“ Úsečný smích plně odpovídal hořkosti jeho úsměvu. „Kvůli své vlastní pitomosti jsem s tou zatracenou kraksnou havaroval.“

Ulevilo se jí, ale nemohla pochopit, proč ho ta vzpomínka stále pronásleduje.

Jako by jí četl myšlenky, dodal: „Zřítíl jsem se s ní do moře a utopilo se v ní osmnáct chlapů.“

Teď už jí to smysl dávalo: jeho často se projevující nepřístupnost, rezervovanost k událostem kolem nich a rozhodnutím, která musela být učiněna, ale i statečnost hraničící s hazardérstvím, kterou prokazoval ve snaze zachránit ostatní. Z nějakého důvodu sám sebe obviňoval za smrt těch i osmnácti lidí; sám přežil, ale na své vlastní přežití pohlížel s notnou dávkou přezíravosti. Nepřál si zahynout, tím si byla jistá, ale jeho touha žít také nebyla silná. Zdálo se, že ho zatím žene starost o přežití ostatních, což vlastně začalo už Alexem Dealeym. Na chvíli zaváhala, ale musela se odvážit mu položit tu otázku, musela se dozvědět, jak oprávněné jsou jeho pocity viny.

„Řekneš mi, co se tenkrát stalo?“ zeptala se. Napřed, když se mu do šedomodrých očí vplížil chlad, si pomyslela, že to odmítne; jeho pohled prolétl kolem ní a zíral upřeně do mlhy, jako by se díval na zkázu, která se v ní rozprostírala. Ať už se v jeho nitru rozpoutala bitva nebo ne, brzy bylo rozhodnuto. Ve srovnání s touto rozlehlou a ohavnou scénérií, která už jen sama o sobě byla zničující obžalobou lidstva, jeho pocity viny možná vybledly a staly se naprosto bezvýznamnými,“ anebo byl možná jen unaven tím pokáním, které uvalil sám na sebe. Cítila však, že takové přiznání zpověď by mohlo vypudit demony, kteří ho sužují. Ať už bylo tím motivem cokoli, položil se na spálenou trávu a začal vyprávět.

„Před lety, když v Severním moři propukla naftová horečka, velké charterové společnosti zjistily, že mají zoufalý nedostatek pilotů, kteří by ve vrtulnících přepravovali posádky vrtných plošin. Firma Bristow to řešila tak, že prostě přijala zkušeného pilota letounu a za tři měsíce z něj udělala zkušeného pilota vrtulníku, a to bez jakéhokoli poplatku za výcvik; jedinou podmínkou byla dohoda, že pro ně bude pracovat alespoň dva roky. Podepsal jsem to, absolvoval jsem výcvik, ale bohužel se mi nepovedlo beze zbytku dodržet smlouvu.“

Uhnul před Kate pohledem, a když mu těsně u hlavy zabzučela moucha, jen zamrkal.

„Peníze i podmínky byly skvělé,“ pokračoval Culver, „stejně tak jako ta společnost. Nebylo tam ani moc velké riziko, protože za extrémních povětrnostních podmínek se lety nepovolovaly; jen zřídkakdy za nějaké nouzové situace, a jen tu a tam se stalo, že nás nečas zastihl bez předchozího varování. To ráno, kdy se můj vrtulník zřítíl, bylo perfektně - slunce svítilo, voda byla klidná, foukal jen mírný vítr. Kdyby tomu tak nebylo, asi by to nikdo z nás nepřežil.“

Znovu se odmlčel a Kate si už pomyslela, že si to rozmyslel a dospěl k rozhodnutí, že lepší bude, když nechá vzpomínky pěkně v klidu. Pohlédl na ni, jako by ji žádal o důvěru, a ona ležela vedle něj, hlavou se mu opírala o rameno a svou důvěru mu tak dávala najevo.

„Byl jsem tenkrát plně vytížený,“ pokračoval konečně. „Šestadvacet pasažérů - technici, vrtaři, záchranný lékařský tým - a všechny to pěkné počasí jakoby uvedlo do skvělé nálady. Vzpomínám si, jak se slunce odráželo od vodní hladiny - moře připomínalo spíš jenom velikánské poklidné jezero. Odstartovali jsme a na vrtnou plošinu, která měla být naším cílem, jsme letěli ve výšce patnácti set stop. Plošinu jsme brzy přelétli a letěli jsme dál a postupně jsme začali sestupovat...“

Kate zvedla hlavu a zmateně na něj pohlédla.

„Promiň,“ omluvil se. „Standardní postup při přistávání na plošině spočívá v tom, že se letí pět mil za ní, sestoupí se na dvě stě stop a letí se zpátky, nejlépe s větrem v zádech. Vrtná plošina se objeví na radaru, ale když se k ní dostaneš na vzdálenost asi tak jedné míle, světelný bod se z radaru ztratí a pak už musíš spoléhat jen na svoje oči.“

Všechno bylo normální, žádné problémy, letěl jsem za plošinu a udržoval jsem pořád stejnou výšku, když jsme najednou vlétli do husté mlhy.“

Otřásl se, celý strnul a Kate ho k sobě pevně přitiskla.

„Stalo se to úplně nečekaně, nebyla žádná příčina se znepokojovat. Obrátil jsem stroj, letěl jsem k vrtné plošině a sestoupil jsem níž, abych si udržel vizuální kontakt s mořem. Měl jsem vystoupit

nad tu mlhu, ale počítal jsem s tím, že jsme už blízko plošiny a že se brzy z té mlhy dostaneme. Jenomže ta mlha se posunula, postupovala stejným směrem jako my a rychle se k nám přiblížila, takže jsem najednou neměl nic, podle čeho se orientovat.

Měl jsem stroj přepnout na automatické řízení, ale věřil jsem, že se z toho můžu dostat tím, že se spolehnu na své vlastní instinkty a budu udržovat stálou pozici. Úřad civilního letectví má pro takové počínání termín 'dezorientace pilota', což je stav, kdy pilot cítí nutkání věřit víc svým vlastním smyslům než tomu, co říkají jeho přístroje. Říká se, že je to běžný jev, a to dokonce i mezi těmi nejzkušenějšími letci; já ale vím, že ty chlapy stála život jenom moje vlastní pitomost.“

„Steve, takhle se přece obviňovat nemůžeš.“ Zatahala ho za límec, jako by ho tím třesením chtěla přivést k rozumu. „Ale můžu, a taky to dělám,“ řekl jí klidně. „Každý pilot, který přijde o letadlo a zabije svoje pasažéry a sám to přežije, má stejné pocity, i když na něj nikdo neukazuje prstem. Je to něco, co mu nikdy nedá pokoj.“

Viděla, že je zbytečné se přít. „Pověz mi tedy, co se stalo,“ vybídla ho a teď už se z jeho strany neprojevovalo zdráhání pokračovat.

„Narazili jsme na mořskou hladinu a odrazili se od ní. Znovu jsme na ní narazili a podlaha se rozervala. Poškodit se musela i jedna z nádrží, protože ve chvíli, kdy jsme zase dopadli na hladinu, vrtulník se překlopil a potopil se.“

Najednou jsem se ocitl venku a plíce jsem měl plné mrznoucí vody. Neptej se mě, jak jsem se dostal ven, nevzpomínám si; možná únikovým poklopem, možná jsem taky vyplul tou rozervanou podlahou. Byl jsem napůl v bezvědomí, ale viděl jsem, jak helikoptéra pode mnou rychle klesá, jak mizí v hlubokém šeru, které nemělo konce. Napůl utopený jsem prorazil hladinu, vykašlával jsem vodu a ty temné vidiny si pro mě už začínaly vytvářet rafinovaná muka. Snažil jsem se vyprostit ze záchranné vesty, snažil jsem se ji ze sebe servat, abych se mohl potopit a pomoci těm, kteří uvízli v helikoptéře, prostě abych udělal něco, co by mě zbavilo viny, i kdyby to znamenalo mou vlastní smrt, jenomže pak mě popadly něčí ruce a pevně mě držely. Můj spolupilot se také zachránil a teď na mě visel a ještě mu pomáhal jeden z vrtařů, který to také přežil. Tihle dva mizabránili, abych se tam ponořil, a já je za to někdy proklínám.

Dostalo se jich z toho jenom osm. Další těla vylovili později, ale většina jich tam zůstala s tou nešťastnou helikoptérou. A to jsme ještě měli štěstí, že se v té době na nějaké jiné vrtné plošině nedaleko od nás připravoval ke startu další vrtulník; když jsme ztratili radiový kontakt a zmizeli ze obrazovky radaru, poslali ho, aby po nás pátral. Než se dostal na místo, odkud jsme se naposled hlásili, úsek mlhy se posunul zase dál, takže jsme byli vidět. Hned nás vylovili na palubu; kdyby přiletěli o něco později, dorazil by nás chlad, a to ještě bylo počasí docela mírné.“

Culver zhluboka a dlouze vzdychl, jako by bolest tím vypravováním alespoň trochu polevila. Jeho hlas teď zněl naprosto monotónně, nebyla v něm ani stopa po emocích. „Trosky vrtulníku se nikdy nevylovily, takže vyšetřovatelé ani nemohli s jistotou určit, jestli se jednalo o selhání přístrojů, ale na základě mé výpovědi a svědectví druhého pilota převládla domněnka, že šlo o 'dezorientaci pilota'. Úřad civilního letectva to zřídka považuje za projev neschopnosti nebo nedbalosti, takže proti mně nebyla ani vznesena žaloba. Samozřejmě to byla moje vina, ale nikoli úředně a nikdo také nevyslovil žádné obvinění.“

„Takže si to za vinu dáváš sám,“ řekla Kate.

„Kdybych postupoval podle manuálu, tak by ti lidi byli dneska naživu.“

„Na to ti, Steve, neodpovím. Připadá mi banální ti říkat, že pořád dochází k nějakým nehodám a že se to stává i těm nejsvědomitějším. Skutečnost, že jsi nebyl obviněn, a to dokonce ani soukromě, tě rozhodně zprošťuje jakékoli odpovědnosti.“

„A ty se vážně divíš? Můj ty bože, přece by nebyli ta. bezcitní.“

„Kdybych mohl létat stejnou trasu, kdybych se snaž

„Ta společnost mě ani nevyzvala, abych dodržel smlo

pokračovat jako normálně, bylo by to pro mě možná nejlepší.“ „Jak to ale vaši zaměstnavatelé mohli vědět? Vždyť to také mohlo být to nejhorší řešení. Nemůžu uvěřit, že jsi tak hloupý, že připustíš, aby ti pocit viny pořád vrhal stín na celý tvůj život.“

„Tak to taky není, Kate. Dlouho, dlouho to bylo zlé, ale postupně si ty myšlenky našly někde hluboko v mojí hlavě skrývačku. Bez ohledu na výsledky vyšetřování mě po té havárii nevítili ani u ostatních společností, jenomže já už se chtěl zoufale vrátit do vzduchu. Potřeboval jsem najít svůj vlastní vnitřní klid.“

Pot, který se mu řinul z čela, měl příčinu v něčem jiném než ve značné vlhkosti vzduchu. „V pravý čas se díkybohu objevil jeden můj starý přítel. Hany McKay a já jsme se kdysi spolu učili létat a celé ty roky jsme se příležitostně stýkali. Navrhl mi, že si založíme svou vlastní charterovou společnost; on že povede obchodní stránku podnikání a já obstarám létání. Hany měl něco málo vlastních peněz a věděl, kde si opatřit další. Několik let budeme po uši v dluzích, ale bude to naše vlastní firma, takže všechny zisky budou nakonec naše. Dluhy nedluhy, risk nerisk, po takové příležitosti jsem jen skočil. Od té chvíle jsme měli tolik práce, že se mi povedlo ty ošklivé vzpomínky potlačit, i když jsem vždycky věděl, že tam v nějaké přihrádce pěkně číhají, aby na mě skočily.“

: „Nebo čekají, až je někdo vyndá a opráší. Tohle ty přece 3as od času děláš?“

j Prudce otočil hlavu, aby jí pohlédl do obličeje. „Jsi tvrdší, než vypadáš,“ řekl jí.

„Ne, mě jenom štví, když vidím, jak se někdo vyžívá . v sebetřýznění. Vyšetřováním i společností, pro kterou jsi pracoval, jsi byl zbaven viny, třebaže jsou vždycky všichni rádi, když se najde nějaký ten obětní beránek. Mně se zdá, že se trestáš za to, že to neudělaly úřady. Možná si vezmeš na bedra i zkázu tohoto světa. Jasně, můžeš převzít i mou část téhle zátěže, jenomže já to nepotřebuju.“

„Ty jsi tedy pěkně...“

„Praštěná? Vážně? Copak pocit viny není základní vlastností lidské duše?“

Usmál se. „Tímhle chceš ze mě vytrást mou lhostejnost, za kterou si stejně můžu sárnout?“

Kate se rozzlobila a chtěla se od Culvera odvrátit, ale on ji zadržel. „Promiň,“ zaprosil. „Já vím, o co se pokoušíš, a nedělám si z tebe legraci. Dokonce půjdu tak daleko a řeknu, že jsem ti za to vděčný. Připadá mi to, jako bych od sebe nechal něco odejít, jako bych tyhle vzpomínky propustil na svobodu. Možná jsem byl celou tu dobu žalárníkem svých vlastních vzpomínek, které jen chtěly, abych je pustil. A to, cos říkala o zkáze světa, je částečně pravda; následky toho, co se tehdy stalo, to sice nezmenšuje, ale do jisté míry je samozřejmě zastiňuje.“

Uvolnila se a opřela se o něj. „Už jsi o té nehodě s někým mluvil?“

„Se dvěma lidmi. Tím jedním byl Harry obvykle u skleničky.“

„Byla tím druhým i nějaká žena?“

„Ne. Byl to doktor. Žádný cvokař, prostě obyčejný doktor. Chceš si to poslechnout?“

Kývla mu do ramene.

„Asi rok po té nehodě mě začala bolet varlata alespoň mi to tak připadalo. Můžeš se usmívat, ale když se tohle stane chlapovi, bojí se hned toho nejhoršího. Nějakou dobu jsem to nechal plavat, ale nezlepšovalo se to. Nakonec jsem tedy zašel za svým doktorem a ten jako diagnózu určil zanícenou prostatu, prý následkem stresu. Potvrdil jsem mu, že létání je zaměstnání, kde si stresu opravdu užiju, ale on byl chytřejší. Vysvětlil mi, že potom, co se tenkrát helikoptéra potopila a došlo ke ztrátě lidských životů, jsem se ovládl a nedovolil jsem, abych se zhroutil, což by jinak přirozeně následovalo - rozumíš, nemusel to nutně být veliký hysterický záchvat, ale třeba jen docela malý nervový kolaps. Já to tehdy nepřipustil, jenomže tělo se nedalo oklamat. Ta zanícená prostata byla určitým tělesným projevem, který nahrazoval projev duše. Ty potíže nebyly trvalé, nějakou chvíli to bylo trochu nepříjemné, ale nakonec to pominulo.“ „Duševní muka ale ne.“

„Ne říkal jsem ti, že si našla nějaké místo, kde si dávají pohov. Chci říct to, že jediným trestem, který mě za tu mou pitomost postihl, byla bolest v koulích, zatímco ti ostatní za to zaplatili životem a jejich rodiny utrpením. Nepřipadá ti to k smíchu?“

„Ty jsi trpěl ještě víc. A nikdy to pro tebe neskončilo, bez ohledu na to, jak moc jsi v sobě tu bolest držel. Mluvíš o trestu, ale neuvědomuješ si, že život sám nás netrestá, že je to něco, co si sami dáváme. To my si stanovíme, jak se vykoupíme. To my sami si vyrábíme pro sebe kříž a sami se k němu přibíjíme hřebíky.“

Culver byl v tu chvíli příliš překvapen, než aby mohl odpovědět. Ať už s Katinou filozofií souhlasil nebo ne, bylo mu jasné, že ji nedocenil. Měl si uvědomit, že je v ní něco víc; už jen podle toho, jak se přizpůsobila poměrům v krytu, jak pomáhala Clare Reynoldsové ošetřovat nemocné včetně jeho, jak rychle přijala zákeřné a traumatické změny jejich života jak se jim dokonce přizpůsobila. A i při útěku Z krytu dokázala, že to není žádná roztrěsená, omdlévající Slečna.

:: „Proč se na mě tak díváš?“ zeptala se ho Kate. „Neslyšels, co jsem ti říkala?“

„Ale jo, slyšel.“ Políbil ji na čelo. „A možná máš pravdu. Jak to, že ses o tom všem předtím ani nezmínila?“

Její podrážděnost rychle zmizela. „A proč jsi mi o té nehodě nevyprávěl dřív?“

Culver už chtěl odpovědět, když najednou postřehl jalfýsi pohyb. „Bude to muset počkat. Zdá se, že ostatní už Se hýbají.“

Když se začal zvedat, zatahala ho. „Steve...“

Sklonil hlavu, tázavě se na ni podíval a Kate mu oplatila polibek.

Ozval se vyděšený hlas. „Bože, kde jste všichni?“

Culver odpověděl: „Jen klid, Ellisone. Tady už jste v bezpečí.“ Obul si botu a zdráhavě se zvedal, přičemž se stále díval na Kate. Dříve než mírně kulhavým krokem došel k technikovi, něžně se dotkl jejích vlasů. Kate šla za ním.

Ostatní, které vyburcoval Ellisonův výkřik, se probouzeli. Polekáni mlhou zírali kolem sebe. Když k nim Culver přistoupil, provedl zběžnou kontrolu: Ellison, Dealey, Fairbank natažený u padlého stromu, Jackson a jeden další technik, o němž věděl, že se jmenuje Děné. Pět, on a Kate, takže sedm. Ztratili ostatní při útěku troskami? Asi ne, ti zbývající se buď utopili nebo byli roztrháni dravou havětí ještě v krytu. Nebo možná také uhořeli: výběr způsobu smrti byl pěst:

Zdalo se, že se Ellisonovi ulevilo, když spatřil Culve: „Kde to vlastně jsme?“ zeptal se, když se zvedal.

„Pokud zatím můžeme určit, tak to bývalo náměstí Lin1 coln's Inn Fields,“ odpověděl Culver.

Ellison se snažil proniknout pohledem hustý závoj mlhy. „A krysy?“

„Jen klid. Nechali jsme je v krytu. Zatím jsme v bezpečí.“

Dealey se zvedl jen na kolena, jako by svět kolem něj byl pořád nestabilní. „Ta mlha - to jsou mračna prachu?“

„Myslete hlavou.“ Culver ho popadl za paži a rázně ho zvedl. „Necítíte to horko, tu vlhkost? Dlouhou dobu lilo a teď praží slunce, takže se tady z toho stala parní lázeň. A jestli je vám to nepříjemné, tak si ještě počkejte, až vás začne kousat hmyz.“ Obrátil se k vyvrácenému stromu. „Jak se vede, Fairbanku?“

Malý podsaditý inženýr zívá a pak se na něj zašklebil. „Šilhám hlady.“

„To zní rozumně. Jacksone, Děné?“

Ti dva vypadali méně spokojeně. Postavili se a připojili se k ostatním, přičemž se stále obezřetně rozhlíželi.

„Je někdo zraněný?“ zeptal se Culver přítomných.

„Počítají se i modřiny a škrábane?“ zajímal se Fairbank, když došel ke skupince.

„Platí jenom kousance od krys a zlomené nohy.“ „To pak ani nemůžu soutěžit.“

„Stejně se ale všichni prohlédněte. Nikdy nevíte, k čemu jste tam přišli.“

Všichni pozorně zkoumali, nenajdouli na obleku trhliny a na pokožce oděrky. Našli drobné řezné ranky a spoustu modřin, ale žádné kousance.

„Měli jsme štěstí,“ podotkl Fairbank. „Větší štěstí než ti chudáci, které jsme tam nechali,“ poznamenal Jackson hněvivě a na všechny padlo ticho.

Zdalo se naprosto přirozené, že mlčení prolomil Dealey. „Musíme se odtud dostat. Podle mě není bezpečné se zdržovat pod širým nebem.“

Utrápení a v obavách z toho, co je před nimi, si teď všichni prohlíželi zbědovaného ministerského úředníka s narůstajícím tichým pohrdáním, jako by jen a jen jeho činili odpovědným za smrt svých kolegů a přátel, kteří zůstali v ústředně. Kate jejich opovržení vycítila a také je s nimi sdílela, ale přesto její myslí kupodivu proběhl i nepatrný záchvěv soucitu. Stál tam mezi nimi, plešatějící mužík středních let, s potrhanými šaty, umazaným obličejem a rukama, s pohrbenými a roztřesenými rameny vlastně ne, takové bylo jeho celkové vystupování, a Kate věděla, jak se všichni mylí, když mu připisují tolik viny. Ta obrovská pošetilost byla přece univerzální.

V úsilí vyhnout se konfrontaci, ke které se schylovalo a která by byla naprosto zbytečná, prolomila napětí. „Je vůbec šance, že se dostaneme z Londýna?“ zeptala se nejen Dealeyho, ale i všech ostatních.

Dealey nebyl žádný hlupák a dobře si uvědomoval jejich nevraživost, takže jí byl za tuto otázku vděčný. „Ano, ano, samozřejmě. Je tu ale ještě lepší možnost než jít z města. Přímo tady ve městě se nám nabízí jedno takové bezpečné místo...“

„V jakém městě, vy...“ Jackson udělal krok k Dealeymu, ale Culver ho chytil za paži.

„Klid,“ řekl. „Asi vím, co tím Dealey myslí. Napřed se ale musíme postarat o několik drobnějších záležitostí. Snesl bych už něco k snědku a taky si myslím, že si potřebujeme trochu odpočinout, než začneme plánovat něco dalšího. Kromě toho mě kousla krysa, takže dřív, než půjdu dál, to potřebuju ošetřit.“

„Tady zůstat nemůžeme,“ trval na svém Dealey. „Ta mlha může být plná radiace.“

„O tom pochybuju. Nejkritičtější období je za námi, a navíc, převážnou část radioaktivního spadu, když ne všechen, určitě spláchnul ten liják. A stejně, pod širým nebem jsme strávili celou noc, takže jestli by nás to mělo zamořit, tak už ; se stalo.“

„Ale vždyť ještě nezazněl signál ohlašující konec poplachu.“

„Kristepane, srovnajte si to už v hlavě, Dealey, žádný signál ukončující poplach už nikdy nezazní. Nezbyl nikdo, kdo by takový signál vyhlásil.“

„To není pravda. Existují i další kryty, je jich spousta; hlavní vládní kiyt pod nábřežím bude určitě nepoškozený, tím jsem si jist.“

„Tak proč nebylo možné s nimi navázat spojení?“

„Někde došlo k poruše. Elektromagnetický impulz, sesuv kabelových tunelů - naše spojení s ostatními stanicemi mohla narušit spousta věcí.“

„Nechte už těch keců,“ přerušil ho Ellison. „Momentálně potřebujeme jídlo a možná i něco k sebeobraně, pokud tedy něco najdeme. Nelíbí se mi představa, že půjdeme neozbrojení.“

Jackson byl stejného názoru. „Zdá se, že tohle místo se hodí k odpočinku jako kterýkoli jiný. Aspoň je tu otevřený terén; člověče, já už mám uzavřených prostorů plný zuby.“ Obrátil se k Deneovi, který souhlasně přikývl.

Fairbank vyjádřil svůj souhlas širokým úsměvem a Kate řekla: „Steve, ty potřebuješ něco na tu ránu. Vypadá to, že je docela čistá, a kolem toho kousance není otok, ale jeden nikdy neví.“

Culver se zamračil na Dealeyho. „Raději bych, kdybychom všichni zůstali pohromadě, ale jestli chcete, můžete jít sám. Je to na vás.“

Po chvilce váhání Dealey pravil: „Zůstanu.“ Culver se snažil, aby nebylo vidět, jak se mu ulevilo. Důvěrné informace, které měl tento státní úředník, byly pro ně příliš cenné, než aby ho nechali jen tak odejít. „Dobře, teď rozhodneme, koho pošleme na lov.“

„Jedním lovcem budu já,“ pohotově se nabídl Fairbank. „A vy nebudete druhým,“ oznámil Culverovi. „Vy budete s tou svou nohou pěkně odpočívat a my zatím zkusíme najít nějaké léky, dezinfekční a utišující prostředky a taky něco k jídlu. Známe to tu a vím, kam jít; alespoň doufám, že se prohrabu do nějakého obchodu.“ Rukama si setřel pól z obličeje a krku a pak pohlédl na Jacksona a Denea. „Co vy dva, přidáte se?“

„Jasně, my to tu známe taky,“ prohlásil Jackson za oba. Děné, hubený muž se sinalou pokožkou, kterému bylo jen něco málo přes dvacet, už tak jistě nevypadal, ale neměl chuť se přít. Vzpomněl si však na něco, co ti druzí očividně přehlédli. „Jak ale v ty mlze najdeme cestu zpátky? Podle ulic se přece už nemůžeme orientovat.“

„Máte hodinky s ručičkami?“ zeptal se ho Culver. Technik přikývl. „Za tím oparem vidíte slunce. Vidíte? Fajn, takže jih teď máte uprostřed mezi hodinovou ručičkou a dvanácti hodinami. Podle toho se můžete zhruba orientovat a najít tak zpáteční cestu do parku. Snažte se vrátit do hodiny 1 ušetříte nás starostí.“

„Jestli najdete něco, co by hořelo, tak by nám oheň možná dost pomohl,“ navrhl Jackson.

„Něco s tím uděláme. Jen buďte opatrní a neriskujte.“ Fairbank mlaskl jazykem a dal rukou pokyn. Trojice mužů vyrazila a zády ke slunci směřovala do oblasti, kde dříve býval High Holborn.

Culver a ostatní pozorovali, jak ty tři pohlcuje mlha. Byl to pohled, který nevěstil nic dobrého, a prázdnota, kterou za sebou zanechali, neměla co do činění pouze s rozlehlým a pustým prostorem, který je obklopoval.

Culver ten pocit ze sebe setřásl a soustředil se na úkol, který bylo zapotřebí bezodkladně vyřešit. „Kate, pomohla byste Ellisonovi nasbírat a přinést dřevo větve, kusy plotu, prostě všechno, co ještě neshořelo na uhel? Dobrý by byl i papír - prohledejte koše na odpadky. Jděte ale jen tak daleko, abyste se v případě potřeby dovolali pomoci.“

Zdálo se, že Ellison chce něco namítnout, ale očividně si to rozmyslel. Když odcházel, rukama od sebe odháněl mouchy, a Kate šla s ním.

Culver se pozvolna otočil a pohlédl do obličeje poslednímu člověku, který tam s ním zůstal. „Tak, a teď my dva, Dealey. Já vám položím několik otázek a vy mi na ně bez vytáček odpovíte. A jestli ne, tak vám zlomím vaz.“

Alex Dealey se neklidně zavrtěl. Opíral se o zubožený zbytek stromu, jehož zčernalý a rozeklaný kmen se nad ním zvedal jako obviňující prst namířený do noční oblohy. Oheň, který přes den rozdělali nedaleko místa, kde zrovna teď seděl, a pak jej přikrmovali vším, co jen hořelo, barvil mlhu do oranžova. Jeho záře byla vítaná, a to nejen pro teplo, které čelilo nečekanému příchodu nočního vzduchu, ale i proto, že držela ve zdvořilém odstupu vše zahalující tmu i hrůzy, které šero s sebou přinášelo. Ostatní, až na Culvera a tu dívku, kteří, jak se zdálo, asi najdou teplo a útěchu ve vzájemném objetí, setrvali v dosahu ochranného žáru, zírali do jasných plamenů a přidrušeně rozmlouvali. Klidné tóny občas přerušil smích, ale ten nikdy nebyl nevázaný, vždy jen tichý a tlumený, jako by se muži báli, že se jejich zvuky donesou k nepřátelským uším. Dealey, jehož shrbená ramena byla přikryta jednou z pokrývek, které tři technici přinesli ze své průzkumné výpravy, zůstával stranou, neboť odpor, který mu ti lidé dávali najevo, byl zřejmý, jednoznačný a nepříjemný. Pitomci. Ztracení nevďeční pitomci.

Přetáhl si příkrývku přes hlavu a její okraje si pevně i přidržoval pod bradou, takže připomínal zachumlaného! mnicha, a žár ohně mu zahříval jen nos a konec hrady. Byl cítit repelentem proti hmyzu a dezinfekční mastí, přípravky, které byly též zachráněny ze zpusťšeného města, a tržnou ranku na čele i větší ránu na hřbetu ruky, které si přivodila při útěku z krytu, mu zakrývala náplast. Trojice techniků; byla pryč déle, než se očekávalo, čímž přidělala starosti těm, j kteří tu zůstali. Nebylo však proč se znepokojoovat, protože jejich zdržení bylo způsobeno množstvím užitečných předlj metů, které se jim podařilo ukořistit.

Ohněm bylo zničeno pouze několik obchodů, zatímco ostatní byly zcela pohřbeny v troskách kancelářských budov, v jejichž přízemních prostorách byly umístěny; některé obchody byly sice vážně poškozeny, ale po opatrném hrabání a kopání bylo možné se do nich dostat. Dvě kavárny a restaurace to ani nezavalilo, stejně jako jedno železářství i lékárnu, a Jackson si ještě vzpomněl na prodejnu vysoce kvalitního ložního prádla, kde pobrali prostěradla a přikryv ky, v nichž pak odnesli svou kořist. Když se tito muži vrátil ani nános špíny nemohl zastřít bledost jejich pokožk a všichni do jednoho odmítali hovořit o úděsných výjevech jichž se stali svědky; pouze Fairbank se

zmínil o hromadácj mrtvol, které byly zuřivými vichry naváty do rohů nebo kupy sutin, jako by to byly pouhé odpadky. Nenarazili ar na jediného živého člověka.

Oheň, rozdělaný zapalovačem, který vzal před časen jednomu nebožtíkovi Ellison, byl pro ně jakýmsi majákem,! s jehož pomocí našli cestu zpět na bezútěšné prostranství! kde se rozléhal zčernalý park, a pak chvatně - avšak s notÍJ nou dávkou hrdosti předložili svou kořist. Jako pracovní nástroje i jako zbraně to podle potřeby mohly sloužit] čtyři sekery s krátkým topůrkem a hodně nabroušeným řím, dále dvě kladiva a šest dlouhých nožů. Ze železářství dále přinesli baterky s monočláanky, tenká lana, lžíce, nůžky, dva otvírače konzerv, papírové pohárky, malá tábornická kamínka a k nim bombu s plynem. Z lékárny (do té se dostávali s největšími obtížemi, ale výsledek jejich snažení za tu námahu stál) pocházely obvazy, leukoplast, vata, dezinfekční krém, repelent proti hmyzu, zažívací soda, glukózové tabletky, vitamínové pilulky, tablety na čištění vody, a co bylo považováno za nesmírně důležité tři roličky toaletního papíru. Fairbank vtiskl Kate do ruky diskrétně dva balíčky, které, jak Dealey hádal, obsahovaly vložky (měl podezření, že tam byly přibalené i antikoncepční pilulky, neboť věděl, že doktorka Reynoldsová všem ženám v krytu důrazně kladla na srdce, aby užívaly tabletky proti početí, které vláda prozíravě zahrnula do zásob léčiv, kterou měli v krytu k dispozici).

Narazili i na několik rozhlasových přijímačů, ale ty byly buď úplně němé nebo vydávaly jen statický šum. Pokud jde o jídlo, pobrali veškeré konzervy, které jen našli, ale zase ne příliš, protože se jim nešikovně nesly, a navíc, až se zase vydají na cestu, hledání dalších zásob nebude představovat příliš velký problém. Trojice průzkumníků se pochvalně vyjádřila o bohatém sortimentu konzerv ve špižárnách oněch dvou restaurací a hned také předložili svou plechovou žeň fazolek polévek, kuřecích prsíček v rosolu, šunek, párků, jazyka, hrášku, chřestu, mrkve, broskví, ananasových plátků, kondenzovaného mléka a kávy. Pro případ, že by nemohli najít nezávadný zdroj pitné vody, s sebou vzali i plechovky cocacoly a limonády. Všichni se smáli, když Culver prohodil, že je rád, že toho jídla nevzali moc.

Fairbank sklídl hlasité projevy uznání, když se vytasil se dvěma láhvemi Johnnie Walkera.

Jídlo si ohřáli na malých kamínkách přímo v plechovkách a Kate zatím ošetřovala a obvazovala různá poranění. Všichni byli vděční za repelent, protože vzduch byl hmyzem přímo zamořený. Spravedlivě rozdělené porce jídla byly podávány v umělohmotných šálcích a nezdálo se, že by někomu vadilo, jak jsou kusy masa i zelenina slepené; jedli, jako by to bylo jejich první jídlo po několika týdnech a zároveň i jejich poslední na stejně dlouhou dobu. V nových šálcích! přišlo na řadu ovoce a cola se pila přímo z plechovek. Fair1 banka a jeho whisky skoro zatlačil do pozadí Jackson, když] vytáhl z kapes čtyři krabičky cigaret, jako když kouzelník loví z klobouku králíky.

Alkohol, cigarety a naplněné žaludky pomohly navodit poklidnou atmosféru, přirozenou protiváhu k napětí, kterél tak dlouho museli snášet. Spíš než o prožitých tragédiích hovořili o svých nadějích do budoucna a každý se bezděčně snažil představit si nějaký cíl, něco, co by se z jejich roztržitých životů ještě dalo zachránit.

Dealey se do jejich rozhovoru nezapojil; jen tam rozladěně seděl a zíral do ohně.

Soumrak se snesl rychle, rychleji, než bylo v této roční době přirozené, a mlha, která se celé odpoledne honila kolem nich, se teď snášela k zemi, jako by zahanbena neuvěřitelným západem slunce, který následoval. Všichni tam stáli jako jeden muž, upřeně hleděli na západní oblohu a jejich zakloněné obličeje se koupaly v odrážené záři.

Obrovské, rychle se valící mraky, spleť kombinace altokumulů a nimbostratů byly zbarveny křiklavými odstíny červené, oranžové a žluté, zatímco, přes břicha se jim táhly pruhy oslňujícího zlata a jejich zubaté vrcholky zdobila čistá rumělka. Pohybovaly se po obloze jako oživlá impozantní pohoří, a když lidé tu ohromující nádheru pozorovali, zmocňoval se jich pocit, že ta ohnivá záře je tak blízko, jako by se od ní mohla vznítit sama země. Třebaže ohnivým slunečním jasem prostupovaly mraky a částčky atmosférického prachu, nemohli do něj přímo pohlédnout, protože jeho intenzita byla příliš oslňující, příliš ničivá; zdálo se, že slunce je rozrušeno na svou oběžnici, která se odvážíla vytvořit přesnou kopii jeho vlastní síly.

Obloha byla pokryta vzorky tvořenými divoce členitými lesklými pásy; to už nebyly mraky, nýbrž částečky prachu vymrštnuté explozemi, spojované a držené ve vzduchu teplými větrnými proudy, které stoupaly od země. V dálce se některé z nich snášely kolmo dolů, jako oštěpy vržené z nebes.

Méně fantastickým dojmem nepůsobilo ani nebe na východě; jeho červen však přecházela spíše do karmínové a mraky byly místy jantarově žluté. Vše se po obloze pohybovalo tak, jako by bylo uchváčeno jakýmsi obřím vírem skrytým kdesi za horizontem. Podívaná to byla děsivá, strašidelná.

Zatímco muži fascinovaně přihlíželi, rudá rozbouřená záře zvolna ustupovala, protože slunce zapadá; za horizont a měnilo soumrak v jemnější, méně horečnou vizi, ve vřelou sytost, která zklidňovala divoce se zmítající mraky natolik, že místo toho, aby se chvatné hnaly pryč, jen poklidně a elegantně odplouvaly.

Slunce zmizelo a opět, jeho sestup se zdál být nepřírozeně rychlý a stáhlo s sebou i svůj třpyt, který pak osvětlil podbřišky mraků, takže vypadaly, jako by byly k prasknutí nalité krví. Pozvolna se začala vynořovat i přesně ohraničená křivka tmy; přibližovala se sice vytrvale, ale obezřetně, jako by se bála, že ji žár spálí. S ní přicházel i nezřetelný a jakoby zrezivělý půlměsíc, který jen tu a tam vykukl z mraků, zdálo se, že se zdráhá spatřit na vlastní oči zdevastovanou zemi pod sebou.

Když slunce pohaslo, snížila se i teplota vzduchu; přestože šlo jen o nepříliš velký pokles, skupinka mužů se přisunula blíž k ohni a Dealeyho napadlo, jestli se to znovu nezrodil prastarý primitivní strach. Nějakou dobu vládlo ticho, protože všichni do jednoho byli částečně poděšení, a částečně i uchváčeni tím, čeho se stali svědky. Hovor se postupně zase rozproudil, vařilo se další jídlo a znovu se hodovalo. Vyprázdnila se druhá láhev whisky.

Z večera se stala noc a hvězdy byly skryté za mraky i za prachem, který se ukládal v horních vrstvách atmosféry, a prchavý sívorudý půlměsíc změnil svou barvu na krvavě rudou (jako ten poslední pramínek Kristovy krve na kříži, pomyslel si Dealey; možná ten měsíc jen odráží krev prolitou tam dole pod ním). Dealey se odsunul od ohně, protože už byl otrávený postojem, který k němu ostatní projevovali; měl jim za zlé jejich opovržení. Necháпали nemohli pochopit, jakou má pro ně cenu, vždyť jen on a nikdo jiný hýl s nimi při těch nejhorších následcích katastrofy, dohlížel na ně během prvních dnů, organizoval je, řídil je a převzal na sebe tu zatracenou odpovědnost! Události dnešního dne, objevy, které učinili, jakož i úleva po nebezpečných situacích z předchozí noci, je jen povzbuzovaly k popíjení, následkem čehož s ním jednali, jako by on osobně stiskl tlačítko, které přivodilo tuhle třetí a poslední světovou válku. Byla to nálada, před kterou varovaly důvěrné vládní oběžníky, kde byla označována jako „případná konfrontace“. Občanské nepokoje, agrese vůči úředním místům. Rozvracečství, anarchie, revoluce. Události v kingswayském krytu prokázaly správnost názorů, které zastávala vláda. A dokonce i teď, když tuto zuboženou hrstku lidí dovedl do bezpečí (únikovou cestu z šachty našli jen díky jeho vědomostem), s ním jednali nezdvořile a hrubě.

Otřásl se a byl rád za příkryvku, protože teplá a lepkavá vlhkost večera nakonec ustoupila nočnímu chladu. Předtím pozoroval, jak Culver s tím děvčetem odcházejí od ohniště a berou s sebou pokrývky (aby se zahřáli nebo zakryli). Bylo zřejmé, proč chtějí být sami. Smrt bývá báječným afrodisiakem.

Zavrtěl hlavou a pod pokrývkou se tento jeho pohyb dočista vytratil. Culver mohl být užitečným spojencem, jenže se rozhodl, že se postaví na stranu té... té Dealey se zdráhal to slovo vyřknout třeba jen v duchu, ale stejně už ho napadlo na stranu té lůzy. Výslech, kterému ho pilot podrobil v průběhu dnešního dne, byl přinejmenším nezdvořilý. Tvrdý, dokonce i brutální, to by možná bylo příhodnější.

Kolik vchodů vedlo přesně do hlavního vládního stanu pod nábřežím?

Budou některé ty vchody ještě přístupné?

Mohla ten kryt zaplavit voda?

Upřesněte, které chodby a tunely tam vedou.

Kdy ten kryt postavili?

Před jakou světovou válkou: před touhle, před poslední nebo před první?

Byla vláda na tuhle válku připravená?

Jak dlouho předtím, než dopadly bomby, se konala evakuace do toho krytu? Byly to hodiny, dny, týdny?

Kolik dní?

Kolik lidí se do toho krytu může vejít?

Ježíši, a jak je vybírali? -

Vládní a vojenské činitele vynechte.

Podle jakých profesí?

Proč tihle? Sakra, jaký vliv měli na vládu? Proč pro ni měli takovou cenu?

Plánovači? Co by ksakru mohli plánovat, kromě toho, jak vyrobit peníze z popele? -

Jak dlouho by tam dole mohli vydržet? - Pauza, horečná pauza, pevně sevřené rty. A pak...

Pustí naši skupinu dovnitř?

Dealey na otázky odpovídal, napřed klidně, ale nakonec ho Culverova zloba rozhořčila. On, Dealey, byl jen posluhovačem, on přece tuhle zatracenou show nezrežíroval, on nebyl zasvěcen do každého vládního dokumentu nebo rozhodnutí. Kdyby ano, tak by teď už byl právě v hlavním vládním stanu! Jen si přál, aby si už všichni nacpali do těch svých tupých palic, že on není nic víc než trochu lepší stavební inspektor. To také byl jediný důvod, proč měl různé klíče a důvěrné informace. No dobře, ano, měl být jedním z těch několika privilegovaných, ale do preventivní evakuace zahrnut nebyl, a jak se ukázalo, měl štěstí, že vůbec přežil. A někdo tam dole v ústředně přece musel převzít vedení, jinak by ti, co přežili, zdegenerovali a stal by se z nich jen morálně rozložený, poraženecký dav!

Jeho výlev však na Culvera neplatil, neboť výslech ještě nebyl u konce. Pilot byl zvědavý na krysy.

Na rozdíl od svého posledního výsledku ve věci téhle zvláštní rasy hlodavců, ke kterému došlo ještě dole v krytu (Culverovi bylo jasné, že Dealey necítí sebemenší výčit' kvůli svým předchozím lžím), teď Dealey přiznal, že věděl o tom, že krysy nebyly zcela vyhlazeny, což stejně ani nebylo možné, pokud by se ovšem jedovatými plyny nebo; jinými přípravky nezamořila celá soustava londýnského metra, dále všechny stoky, kanály a železniční tunely, jakož i veškeré suterény, ale ani to by nepředstavovalo záruku naprosté likvidace. Úkol by to byl příliš nebezpečný a příliš rozsáhlý. A ty potvory mohly stejně vždy upláchnout do okolních předměstí. Přesto se však soudilo, že jejich počet je tak malý, že pro společnost jako pro celek nemůže představovat žádné skutečné nebezpečí, a masivní čistky by způsobily nežádoucí paniku mezi městským obyvatelstvem. Mnohem lepší je být ve střehu, a pokud se naskytne důka: že jejich počet roste, pak jednat rychle a diskrétně.

Culvera to neuspokojilo. Dealey toho věděl víc nebo alespoň tušil víc, než říkal. Doba úředních tajemství byla dávno pryč a Culver ho varoval, že ostatní lidé v jejich skupince by možná nebyli tak tolerantní jako on, kdyby začali Dealeyho podezírat, že jim zatajuje nějaké důležité informace. Dealey protestoval a ohrazoval se, že už není co dodat. Až na... Až na... Ano, po různých odděleních ministerstva kolovaly určité nepotvrzené zprávy, které ovšem nevyvolaly příliš pozornosti, a proto zanikly tak rychle, jak se objevily.

Dealey se o této záležitosti vyjadřoval jen mlhavě, protože už si nepamatoval podrobnosti, ale pilot na něj naléhal a upíral na něj svůj pronikavý a zkoumavý pohled. Něco... nechte mě přemýšlet... něco o určitém druhu krys vlastně těch mutantních druhů bylo několik. Ty krysy byly v zajetí, pozorovali je ve vládní výzkumné laboratoři a možná je nechali žádné možné, bezpochyby je nechali, aby se množily. Na této historce bylo zajímavé jen to, že ti tvorové zjevně prodělali nějakou mimořádnou genetickou transformaci. Existovaly totiž dva druhy mutantních krys, vysvětloval Dealey; jeden druh, podobající se normálním krysám, a druhý oblodný. A právě o tu oblodnou rasu projevovali vědci obzvláštní zájem.

Dealey měl tehdy strach, že ho mladší muž udeří. Proč jim o tom neřekl dřív? Proč si informace o mutantech ponechával pro sebe, proč byl tak tajnůstkářský jako vláda? Proč a z čeho vlastně takový strach? Culver si pak skutečně připravil pěst k úderu a Dealey ustoupil, přičemž zvedl paže v obranném gestu. Tento pohyb ho možná uchránil od pilotova hněvu, neboť z Culverových očí pak zmizela zloba a jeho pěst mu ochable klesla k boku. Hněv byl vystřídán znechucením.

Další otázky nebyly. Culver poodešel a posadil se k začernalému stromu, který už neměl větve, a nepromluvil, dokud se Ellison s dívkou nevrátili s dřívím na podpal.

Dealeymu se ulevilo (už tak byla proti němu namířena hezká dávka nenávisti), že se pilot později nezmínil ostatním o rozhovoru, který spolu vedli. Ted' i on pociťoval určité pohrdání. No tak, pane Culvere, kdopak teď zatajuje informace? Domníval se Culver, že už tak mají dost příčin ke znepokojení? NEBYLO TO VE VEŘEJNÉM ZÁJMU? S důvěrnými informacemi přišla i zodpovědnost; to už jste dnes asi také pochopil. Dealey si dopřál potutelný úsměv.

Oheň stále jasně plápolal, protože muži, kteří kolem něj seděli, jej pokrmovali posbíraným dřívím, ale k Dealeymu, který se choulil ke zmrzačenému stromu, se žár nedostal. Pod příkrývkou se mu začínala klížit víčka a brada mu klesala na hrud'.

Spánek se ho zmocňoval po částech, protože s únavou sváděla bitvu úzkost: noci i tmy bylo třeba se bát. A stejně tak i snů.

Sestupoval po příkrém, točitém schodišti, jehož kamenné schody byly vyšlapané a zaoblené, jak se po nich chodilo celá staletí. Už si myslel, že sestup nikdy neskončí, a hlava se mu motala, jak pořád zahýbal, nohy ztrácely citlivost a záda ho bolela. Vztáhl ruku ke stěně vedle sebe a prsty hned ucukly, jakmile nahmataly lepkavou vlhkost kamenného zdiva. Ta lepkavá hmota hýla žlutozelená a připomínala hlen. Najednou Dealey sestupoval do chřtánu jakési obrovské obludy, a ty kroutící se chodbičky, v nichž se nakonec ocitl, byly její vnitřnosti. Vepředu už byl někým nebo něčím očekáván. Nevěděl, zda k tomu setkání dojde v břiše té obludy nebo v jejích střevech. Nohy mu podkluzovaly v mazlavé tekutině, která se rozlévala po křivolaké chodbě a s každým krokem cítil, jak sílí mrtvolný puch. V jednu chvíli ho zachvátila hysterie; šlehla po něm ze tmy jako jazyk ještěrky, a tak se hned otočil, jako by chtěl prchnout, ale chodba s masivními stěnami se za ním mezitím někam smrškla a nebylo kam utéct. Byl vtažen do tmy a sám už nebyl schopn pohybu.

Čekali tam na něj v rozlehlé podzemní hale možná to byla jeskyně, možná krypta, a šklebili se, ale když tam vstoupil, nevydali ani hlásku. Byla tam Isobel a měla na sobě ty rozevláté sáty s kytičkami, zrovna ty, které tak nesnášel, a také ten směšný slaměný klobouk s třešničkami na krempě a růžové rukavice, které jsou určeny na mytí nádobí a ne na zahradní slavnost na počest královny; však na pozvánku tak dlouho (toužebně) čekala. Byli tam i jeho synové, dokonce i ten nejstarší, který měl být správně za mořem, roztrhaný na kusy v cizí zemi, a s nimi tam byly i jejich manželky a děti a všichni se hihňali, dokonce i to maličké. V davu stáli i další lidé, které znal - kolegové, jeho bezprostřední nadřízený z ministerstva, sousedi a byl tam i železniční zřízenec, který na zastávce v místě Dealeyho bydliště vybírá jízdenky, jakož i arcibiskup, s nímž se jednou setkal na jakési recepci tehdy však neměl na sobě své skvostné roucho; vesměs to ale byli samí cizí lidé. Všem však byl společný jeden zvláštní rys. Člověk si toho všiml velice snadno, úplně bez problémů, a Dealey to zpozoroval hned, když se nahrnuli dopředu, obklopili ho a šklebili se na něj a šklebili, přičemž odhalovali své zuby, dva dlouhé řezáky vepředu, jejichž ostré konce se jen leskly a odkapávaly z nich sliny; všichni totiž měli krysí hlavy dokonce i to miminko, když se k Dealeymu obrátilo od matčina nalitého prsu, ze kterého sálo, a když se na něj zašklebilo, mělo čelisti potažené krví, která vytékala z matčiny bradavky.

Vykroutil se kryse, která ho kousla do paže, ale hned se na něj nahrnuly další, sevřely ho mezi sebe a Isobel se předklonila, aby ho políbila, ale její rty byly rozevřené a zuby připravené se do něj zabořit. Nedbala na jeho odmítavý postoj a zavrtala se mu do tváře; její pach ho dusil tak, až se mu stahovalo hrdlo a skoro ani nemohl dýchat. Nasávala jeho krev a nabírala si ji jazykem drsným jako kartáč. Hltavě chlemtala a zvuky, které vydávala, v něm vyvolávaly jen ještě horší pocit nevolnosti. Jeho šaty byly najednou pryč a všechny krysy se uškĺbaly jeho nahotě. Dloubaly do jeho měkkého, baculatého těla a vydávaly pochvalné zvuky. Ukusovaly z něj, jako b,y

ochutnávaly nějakou lahůdku, ale sousta se zvětšovala, nabývala na objemu a brzy se do něj přes jeho protesty hltavě zažraly, a když se rukama dotkl vlastního obličeje, nahmatal štětinatou kožesinu a ztuhlé vousy, a už i ty zuby měl jako ony, vražedně ostré, a ruce se mu změnilly v pařáty, kterými dráсал své vlastní tělo. Třebaže teď byl jedním z nich, vůbec ho to neochránilo; zbavily ho masa a pak bojovaly o jeho srdce, dokud se nerozhodl, že už toho má dost, že je to jen sen a že už je čas odejít, čas se probudit, než ho sežerou úplně. Přinutil své vědomí, aby se prosadilo, a to zdráhavě, hlemýždím tempem uposlechlo, táhlo ho zpátky sliznatou, kroučící se chodbou, a pak po točitém schodišti nahoru; rodina, přátelé i ostatní po něm chňapali a stále se šklebili ta honička jim připadala zábavná. Nahoru, nahoru, stále výš a výš, a tam vepředu už je světlo, blíž, jasné světlo... Probuzení. Probuzení do jiného zlého snu.

23

Stáli v mlze jako šedivé přízraky, nehybně, ale přece jen poněkud roztřeseně, jako stíny vržené na mělkou vodu. Tiše sledovali spící lidi rozvalené kolem stále ještě žhnoucích uhlíků ohniště.

Dealey se nejistě posadil, přičemž dával pozor, aby ho nebylo slyšet, a napřed si položil otázku, neníli to pouhé pokračování jeho snu. Deká, kterou měl zakrytou hlavu už od chvíle, kdy v noci upadl, do neklidného spánku, mu teď sjela na ramena. Snažil se spočítat ty nehmotné postavy, ale nebyl si jist, nejsouli to jen zakrslé kmeny; ranní mlha třebaže nebyla tak hustá jako včera dovedla jaksepatří klamat. Byl v pokušení zavolat, přivítat je nebo alespoň vyburcovat skupinku svých společníků, ale výkřik mu zůstal v hrdle: na těch nehybných, tichých a zamlžených siluetách bylo cosi hrozivého. Dealey se zády přitiskl k sežehnutému zbytku stromu.

Přímo před ním teď bzučel nějaký hmyz, ale hned vzápětí mu dosedl na obočí a okamžitě nasál vlhkost, která se mu tam usadila. Dealey zamrkal a zkroutil obličej, aby mouchu odehnal, ale bál se po ní ohnat. Veliký zástupce říše hmyzu však vzdoroval a jeho hostitel byl proto nucen trhnout hlavou. Moucha .s hněvivým bzučením odlétla, ale teď mu do záhybu po straně nosu stékal pot, který si usmyslel, že ho bude trýznit. Opatrně sklonil hlavu a otřel si obličej o ruku, která spočívala na pozdvižených kolenou, a pot připisoval vlhkosti vzduchu a nikoli strachu.

Jedna z postav se pohybovala a přibližovala se k ležícím tělům, takže už ji bylo lépe vidět. Dealey zatajil dech, když se nad vyboulenou přikrývkou naklonil vysoký černoch a pozorně si prohlížel spáče pod sebou. Muž měl na sobě beztvarý průhledný plášť, zapnutý ke krku jako pláštěnku, v jedné ruce nesl pušku, v druhé rezavý řeznický nůž. Znovu se napřímil a pak se přisunul k dalšímu spícímu tělu. Tentokrát přikrývku poodtáhl čepelí nože.

Z mlhy se vynořovaly další postavy a už i ony byly daleko zřetelnější. Jedna ta postava sebrala ze země láhev whisky, která ležela poblíž uhlíků a vysála posledních pár kapek. Láhev pak zase upustila na zčernalou zem. Spáči se začali vrtět.

Dealey napočítal, že se k improvizovanému tábořišti přibližuje deset... dvanáct... patnáct, alespoň patnáct postav, a mezi nimi se pohybovala dvě, tři malá nízká těla. Psi. Panebože, oni mají s sebou i psy? Cožpak ti lidé nevědí o vzteklině?

Otevřel ústa, aby vykřikl částečně varovně, částečně na pozdrav, a vtom mu po krku sklouzlo něco hladkého a musel se dusit, neboť někdo zezadu vyvíjel tlak, aby ho přirazil železnou tyčí ke zmrzačenému stromu. Koutkem oka už zahlédl na obou koncích kovové tyče ušpiněné a křečovitě sevřené ruce, a bylo mu jasné, že jeho věznitel se nachází za zbytkem kmene. Dealey cítil, že se mu následkem tohoto tlaku začínají plnit ústa jazykem.

Jeho společníci si sedali a překvapeně se rozhlíželi. Dealey, který byl přichycen ke stromu, jen přihlížel, když vetřelci kopali do jednoho dosud spícího muže. Ellisor se s výkřikem probudil a zkusil se zvednout, ale chodidlo, které mu přistálo na hrudi, ho zase přirazilo k zemi. Jackson to viděl a hned protestoval, ale ten vysoký černoch mu přitiskl na tvář svůj zašpiněný řeznický nůž. Fairbank sáhl po seceře s krátkým topůrkem, která ležela poblíž, ale jedna bota mu sešlápla zápěstí na strniště trávy a druhá zbraň odkopla. Dealey začal chroptět, poulil oči a jazyk se mu už

drál mezi zuby. Patami začal kopat do země a snažil se vyvléknout ze sevření tyče, ale útočník byl příliš silný.

Vysoký černoch na něj pohlédl a zamával puškou. Ještě jedno poslední zlomyslné škubnutí a tlak na Dealeyho krk povolil. Zhroutil se a rukama se pokoušel zmírnit bolest na pohmožděném krku. Dloubnutí železnou tyčí, které rozhodně nebylo jemné, ho přimělo, aby se doplazel k ostatním. Tam se svezl na kolena poblíž dvou černochů Jacksona a toho muže v plášti a vrhl kradmý pohled po vetřelcích, přičemž otáčel hlavou a masíroval si krk.

Byla to podivná skupinka a přítomnost těch lidí bylsjí ještě zlověstnější než jejich vzezření a druhy zbraní, kteréli třímali. Obleky měli většinou roztrhané a zašpiněné, i když někteří měli na sobě košile a bundy, jejichž ostře tvarované záhyby vypovídaly o jejich novotě; Dealey předpokládal, že se jich zmocnili až v poslední době v částečně zdemolovaných obchodech. Někteří, podobně jako ten černoch, měli pláště zapnuté tak, jako by čekali, že se liják vrátí každou chvíli. Jeden nebo dva měli dámské klobouky se širokou zvlněnou krempou. Převládajícím oblečením byla potrhaná trika, a dále svetry a džíny; několik jich mělo kolem ramenou ovázané šátky. Zdálo se, že ve skupince je víc černochů než bělochů, a každý měl nějakou kabelu nebo tašku.

Byly mezi nimi i tři ženy dvě dívky západoinického původu, kterým nemohlo být víc než devatenáct, a jedna starší běloška s urousanými žlutými vlasy a kamenným výrazem, jehož tvrdostí se vyrovnala svým mužským, společníkům. Měla na sobě vzorkovanou sukni sahající jí až po kotníky, jejíž dominující barvou bývala červená, ale dnes už v ní nezůstal žádný jas; dole pak už byly jen ponožky ke kotníkům a tenisky. Horní polovinu těla jí zakrýval volně padnoucí svetr a rozměrný, světle modrý hedvábný šátek, který jí sloužil jako šála. Zakašlala do ruky a zvuk, který vydala, byl hrdelní a plný hnisu. Dvě mladé dívky měly na sobě přiléhavé džíny a svetry; jedna měla i v tom horku pánskou bundu.

Dealey si teď všiml, že puška, kterou držel ten vysoký muž, je ve skutečnosti jen vzduchovka, třebaže v jeho sevření vypadala smrtelně nebezpečně. Dokonce měl na ní nasazené i teleskopické hledí. Když se Dealey rozhlédl, postřehl, že ostatní mají podobné zbraně buď je měli zastrčené za opaskem nebo jimi mířili na postavy, které ležely na zemi. Když si je pořádně prohlédl, viděl, že to jsou jen vzduchové pistole. Zbytek jejich výbroje se skládal z nožů a dlouhých tlustých holí odhadoval, že to jsou násady ke krumpáči. Hrozivě vyhlížející, divoká parta, pomyslel si a ucukl, když se k němu přikradl jakýsi pes a očíhával mu nohy. Zvíře vypadalo zubožené jako ostatní, ale alespoň se mu z čelistí neřinula pěna a v očích se mu nelesklo šílenství. Zdálo se, že je docela dobře živený, ale sehnat jídlo nebyl tak velký problém, jak i oni sami zjistili. Když se pes od něj bez zájmu odvrátil, Dealey si povšiml, že má na bocích a na břiše boláky a sirupy; části jeho těla byly úplně bez chlupů. Dealey znovu obrátil pozornost k lidem a uvědomil si, že ve špatném stavu jsou i oni. Vysoký černoch měl jednu tvář pokrytou boláky, jedno oční víčko měl přivřené a podebrané a jeho rty byly posety hnisajícími vřídky. Ostatní z jeho skupinky byli stejně postiženi. Nejmladší z dívek se držela za břicho, jako by jí bolelo, a několik mužů vypadalo stejně neklidně a nejistě. Několik paží zdobily primitivně uvázané obvazy a podobné bylo vidět potrhanými kalhotami i na nohou. Jeden mladík, kterému jistě nebylo víc než devatenáct, se opíral o berle, a nohu měl obalenou v ušmudlaném obvazu tak vydatně, že byla třikrát větší než normálně.

Na rozdíl od bytostí z Dealeyho snu se nikdo z nich nešklebil. Hrozba, která z nich vyzařovala, však byla stejná.

Jako první promluvil Jackson. „Poslyš, brácho, dáš mi tu čepel z obličejce?“ Hovořil jemným tónem, jako by se laskavým způsobem snažil ochočit divoké zvíře.

Když ten muž rychle a ležérně švihl nožem přes Jacksonovu tvář a zanechal na ní krvavou jizvu, jeho výraz se vůbec nezměnil. Ležící údržbář zaklel a sáhl si na tvář, pak odtáhl ruku a nevěřícně zíral na zakrvavené prsty.

„Já nejsem tvůj brácho, ty sráči,“ řekl ten druhý muž tiše. Někdo se zahihňal.

Dealey, který si stále ještě tiskl hrdlo, začal vstávat, ale dva vetřelci se k němu hned začali přibližovat. „Kdo jste?“ zeptal se a doufal, že jeho autoritativně znějící hlas mu dodá na váze.

„Ty drž hubu,“ bylo mu řečeno. „My se ptáme, vy odpovídáte.“ Černoch zvedl pušku, aby mířila Dealeymu na hlavu. „Tohle je dvaadvacítká a má skoro stejnej účinek jako opravdovej kvér. Trefí do cíle a oddělá.“

„Ujišťuju vás, že tohle není zapotřebí...“

Násada krumpáče udeřila Dealeyho zezadu do nohou a úředník se s pronikavým výkřikem svalil na zem.

„Řek sem ti, drž hubu,“ varoval ho černoch. Muž, který Dealeymu zasadil ránu, odstoupil a nechal konec tlusté hole dopadnout na zem. Jeho obličej byl nezdravě bledý a v očích mu plála nezdravá červeň.

„Chci vědět, jak jste utekli před bombama,“ řekl černoch. „Jak to, že vás to neroztrhalo na cucky?“

„My jsme...“ spustil Dealey.

„Ty ne.“ Dloubl hlavní pušky do Jacksona. „Chci, aby mi to pověděl tenhle negr.“ Jeho doprovod ten žertík hlasitě ocenil.

„No tak počkej, člověče,“ zaprotestoval údržbář. „Proč se mnou takhle mluvíš?“

„Jenom odpovídej, ty sráči.“

„Byli jsme v krytu pod zemí ještě dřív, než bomby spadly.“ Odsunul si konec hlavně od těla, protože se bál, že by puška mohla spustit. Druhý muž mu tento pohyb strpěl.

„Do prdele, jakej kryt? Vy děláte pro vládu nebo něco na ten způsob?“

Jackson si uvědomil, že se dopustil chyby. „Ne, ne, my jsme jenom technici, člověče. Pracujeme v telefonní ústředně, která je pod zemí, to je celý.“

„Říkal kryt, Roystone,“ pospíšila si ta žlutovlasá žena. „Slyšela jsem, že tomu říkal kryt.“

Tmavý muž podezíravě přivřel oči. „Jo, slyšel jsem to. Takže ty ses jeden z těch hajzlů šílenejch, který tohle všechno spískali?“

Jackson překvapeně zvedl obočí.

„To si děláš srandu? Já jsem obyčejnej údržbář, nic víc. My všichni jsme vlastně jenom telefonní technici, až na...“ vyvaroval se pohlédnout na Dealeyho. „No tak, co to má bejt, člověče, všichni jsme ve stejným maléru.“

„Já to vidím jinač. Vypadáš docela zdravě, negre. Vy všichni vypadáte docela zdravě. Možná jste drobet špinavý, ale v zatraceně dobrým stavu, když se to tak vezme. Takovejch jako vy jsme teda moc neviděli.“

„Jsou tu tedy i další?“ Dealey si nemohl pomoci a musel se zeptat. „Kolik jste jich viděli?“ Vysloužil si varovné klepnutí násadou. „Ne, prosím vás, je to důležité. Musíte nám to říct.“

„Hovno ti musím.“ Muž zvaný Royston zda to bylo křestní jméno nebo příjmení, bylo pro Dealeyho v tomto okamžiku nepodstatné k němu došel. „Co si vlastně myslíš že jsou všichni mrtví? No, hochu, většinou jo, a jsou to většinou takový, kterejm se to stát nemělo. Ale eště jste mi neřekli, proč vypadáte tak macatě a zdravě. Víte něco, co my ne?“

Dřepl si vedle Dealeyho, přičemž se mu zmuchlaný plášť rozevřel a rozprostřel se kolem něj, a spustil důvěrně: „Koukni na nás, člověče. Jsme samej bolák, kašleme a máme rány, který se nám nehojej. Máme sračku a některý z našich kámošů už zheblí, protože ošklivě nachladil, je ti to jasný? Vidíš tamhletu malou holku? Dole po celým těle má boláky. A vidíš toho chlápka s berlema? Noha mu smrdí tak, že ani nemůžeme jít vedle něj.“ Hlas se mu vytratil téměř v pouhý šepot. „Půlka z nich umírá a nevědí o tom.“

„Nejsou tu žádné nemocnice, žádná zdravotnická střediska?“

„Vy mě neposloucháte, velectěnej pane. Není tu nic, žádný nemocnice, žádná pomoc, prostě nic. Dobrý je na tom jedině to, že tu není ani žádný zákon, až na ten, kterej si sami nosíme.“ Čepelí nože zaťukal na hlaveň pušky. „Bereme si, co chceme, a děláme, co chceme, jasný?“

Dealey navztekaně přitakal, neboť si uvědomil, že teď už vládne jen brutální síla. „Ve městě nejsou žádné vojenské oddíly?“

Royston se jen krátce zachechtal a Dealey ucukl před jeho zkaženým dechem. „Nic takovýho. Na tomhle zasraným světě nic nezbylo. Přišli jsme z druhýho břehu řeky, mysleli jsme si, že tady

něco mohlo zůstat, ale našli jsme tu akorát mrtvolu a chodící mrtvolu. Jasně, je tu pár podobnejch part jako ta naše. Při životě se drží vším možným a třeba i zabíjejí, aby to dostali, když je to nutný. Prostě zákon džungle a můžeš si myslet, že to je pro mě to pravý, co? Vidiš, já tady kecám a vy jste mi ještě na nic neodpověděli.“ Dotkl se špičkou nože Dealeyho nosu a jeho hlas zdrsněl. „Kolik je vás tady a kde najdeme ten kryt?“

„Koukněte, co jsem chytil!“ Rušivý hlas zazněl z povzdálí a všechny hlavy se natočily, aby určily, odkud přichází. Z mlhy se vynořily dvě postavy a jednou z nich byla Kate. Jasně, Dealey si vzpomínal, jak se včera v noci vytratila s Culverem, aby si spolu našli vlastní místo na spaní. Další postava patřila bělochovi, který měl o několik čísel větší kalhoty, stejně vyboulenou bundu a pod ní už jen vestu. Popoháněl Kate dopředu a jednu ruku měl zapletenou v jejích vlasech. V druhé ruce držel zahnutý hák na maso.

Úsměv za Roystonovými očima nebyl příjemný. Zvedl se ze své skrčené pozice.

Ostatní muži z jeho skupinky přihlíželi se živým zájmem, zatímco blondýna s hedvábným šátkem hleděla na Kate s neskrývaným nepřátelstvím, jako by v ní viděla hrozbu.

„Kousek odtud jsem ji našel, jak spí,“ oznámil muž, který ji zajal. Kolem čela měl ovázaný červený kapesník, aby mu vlasy nepadaly do očí. Podobně jako ostatní i on se už nějakou dobu neholil a na pokožce měl skvrny možná to byly hojící se popáleniny.

„Byla sama?“ zajímal se muž zvaný Royston. „Řek bych, že jo. Když jsem se k ní připlížil, tvrdě spala.“ Dealey se zadíval do mlhy. Culver, kde je ten Culver? Vysoký černocho se postavil před Kate. „Není špatná,“ ocenil ji, když jí prstem sjížděl po tváři. „Nic extra, ale špatná není.“ Rukama jí zabloudil pod bradu, dotkl se jejího krku, vklouzl do otevřeného límečku její košile. Nahmatal jí prs a tvrdě jej stiskl.

Kate před jeho dotykem ucukla a vyrazila proti němu zaťatými pěstmi. Muž, který Kate stále držel za vlasy, ji donutil kleknout na kolena, a ostatní se hihňali vzrušeným očekáváním, přičemž ale dávali pozor na ty, které střežili. Za posledních několik týdnů se už naučili, že si takhle mohou vzít všechno, cokoli, co jim přijde pod ruku: potraviny, šaty, přístřeší, těla i životy vše bylo v ceně. teď se nemuseli ovládat, všem pocitům teď dominovala pouze touha přežít.

Royston opatrně odložil vzduchovku na zem, ale čepelí stále mířil nahoru a znovu se přiblížil ke Kate, která na něj hněvivě zírala, ale v jejím pohledu byl už i strach. Royston jí přiložil čepel naplocho ke tváři a studená ocel byla stejně odpudivá jako jeho dotyk. Obličej měl od ní pouze několik palců a Kate si pomyslela, že ten zápach musí mít původ nejen v jeho dechu, ale i v bolácích a strupech na jeho pokožce; jeho zvrhovatělé rty se pohybovaly jen pomalu, jako by mu řeč působila bolest.

„Ty potřebuješ lekci, bílá paninko. Podruhy mě už neodmítneš.“ Otočil čepel tak, aby jí ostří přitiskl na tvář. Když na zašpiněný kov vytryskla krev, Kate se snažila odtáhnout, ale ruka ve vlasech ji pevně přidržovala.

„Co to do prdele děláte?“ vykřikl Jackson, rozhněvaný nelichotivými narážkami na svou rasu a stejně tak i útokem na dívku. Přiskočil, druhého černocho poslal kopancem k zemi a hned ho uchopil za paži, v které třímal nůž. Plandavé kalhoty pustily Kate a chytily Jacksona zezadu, ovinuly mu hák kolem ramene a přitáhly si ho. Jackson vykřikl, když se mu zakřivený hrot ponořil do svalů. Klesl na zem a jen se svíjel, aby se chránil před divokými kopanci.

Dva mladí černoši, kteří dohlíželi na Fairbanka jeden z nich měl na hlavě dámský klobouk se širokou krempou mu svými holemi dali najevo, aby se neodvážil ani pohnout. Další útočník mohutný a mladistvý běloch, držel Denea svou tlustou paží kolem krku a ještě mu ke spánku přitiskl hlaveň vzduchové pistole. Ellison byl střežen obdobným způsobem a Dealey zůstal nehybně na rukou a kolenou.

„Nechte ho, zabijete ho!“ prosila Kate.

„Dost!“ Vysoký černocho už byl zase na nohou a Kate zavzlykala úlevou, když bití přestalo. Úleva, kterou pocítila, však byla předčasná.

Royston se shýbl, aby sebral pušku, a prohlásil: „Holt se na ně bude muset po zlým. A třeba nám přitom i odpoví na to, co jsme se jich ptali. Přineste ho sem!“

Došel ke zbytku ohniště a botou kopl do popela. Pod bílým prachem stále prudce žhnuly uhlíky. „No tak, sem s ním.“

Muž v plandavých kalhotách ještě s jedním popadli Jacksona pod lokty a vlekli ho k širokému kruhu doutnajícího popele.

„Fajn, a teď mu tam strčte ksicht!“ ukázal Royston na třpytící se uhlíky.

„Ne!“ vykřikla Kate a rozběhla se k nim. Royston ani nepozvedl zrak, když ji pádným úderem poslal k zemi. Kývl na své muže a s rozkročenýma nohama se postavil za napůl omráčeného Jacksona a pažbu pušky si opřel o bok, aby její hlaveň mířila k nebi.

Když byl klečící údržbář přistrkovaný blíž k ohni, obličej Plandavých kalhot a jeho společníků byly nelítostné. Na okraji ohniště ho předklonili a začali mu stlačovat hlavu dolů.

Pod ochranou, který mu poskytovala postupně houstnoucí mlha, se Culver plížil vpřed a stále se držel při zemi. V jedné ruce držel sekeru, kterou si včera v noci vzal s sebou. On a Kate opustili ostatní, kteří rozmlouvali kolem ohniště, protože oba si chtěli promluvit v soukromí. Našli si vyvrácený strom a schoulili se vedle něj. Culver rozprostřel přikrývku, kterou si s sebou vzali, a když se tam uvelebili, zabalili se do ní. Sekerku měli pro případ, že by na ně během noci zaútočili nevídaní návštěvníci s černou kožešinou a ostrými zuby. Přestože by jim tato zbraň umožnila jen chabou obranu, dávala jim jistý pocit bezpečí.

Líbal se, dotýkali se jeden druhého, jen se tak trochu mazlili, protože oba zjistili, že jsou příliš vyčerpaní a jejich únava znemožňuje citům, aby dosáhly vrcholu; přesto byli spokojeni v náručí toho druhého a šťastní, že mohou spolu potichu rozmlouvat, že mohou vyzvídat a také se svěřovat. Netrvalo dlouho a přemohl je spánek.

Culver se druhý den ráno probudil jako první. Něžně se vyprostil z Katina náručí a ta se pohnula a jen něco zamumlala, a tak ji políbil na zvlhlé čelo a řekl jí, aby spala dál, že je ještě brzy. Culver se pak vzdálil, aby si ulevil, přičemž si s sebou nesl preventivně sekeru; teď, když už bylo denní světlo, ho víc než krysy znepokojovala zvířata postižená vzteklinou.

Poblíž středu parku našel jakýsi částečně zničený přístřešek. Najednou se ho zmocnil absurdní pocit studu, a tak vkročil dovnitř, a už si rozepínal džíny, když ho do nosu udeřil ten puch. Znechuceně ustoupil a uklouzl po něčem vlhkém. Když začal prozkoumávat šero pod sebou, zvedl se mu žaludek.

Ti lidé se tam možná ukryli ještě krátce předtím, než dopadly bomby stalo se to přece kolem poledne a park byl tehdy asi plný lidí ale také se tam mohli doplazit a doklopýtat až potom. Mrtvolý, tedy to, co z nich zbylo, ležely na jedné nehybné kupě, která se táhla po zemi jako tlustý a zmuchlaný koberec. Přesto byl na nebožtících patrný živý pohyb. Šedobílý pohyb.

Červi už museli pozřít většinu masa, ale přesto se stále svíjeli kolem kostí a při svém dobře koordinovaném, téměř rituálním pátrání po další potravě na nich vytvářeli lesklé vzory.

Culver vyběhl z krytu a přidržel si ústa, jako by nechtěl svým zvracením poskvřnit jejich mauzoleum. Zvratky se pak z něj hrnuly proudem, a dokonce i když měl už žaludek prázdný, svaly se mu stále bolestivě stahovaly a vyháněly ven prázdný vzduch, jako by chtěly jeho tělo očistit nejen od žluče. Trvalo mu dlouho, než byl schopen se odvrátit a najít si jiné místo, kde by vykonal potřebu.

Park byl posetý troskami, které sem vítr přivál z okolních budov, a třebaže byl na dost chráněném místě, nezůstaly tu žádné stromy, keře, ani stébla trávy. Vyhýbal se rojům velikého hmyzu, protože dobře věděl, že se živí na mrtvolách. Mlha se teď zvedala rychleji, protože navzdory týdnu prudkého deště půda i sutiny osychaly. Culver se celý roztřesený vydal nazpět k vyvrácenému stromu, kde s Kate nocovali.

Překvapilo ho, když zjistil, že zmizela, ale předpokládal, že odešla zpátky k ostatním k ohništi v domnění, že tam šel i on. Vydal se tedy na cestu a uvažoval o tom, co dnes podniknou (a usilovně se snažil vypudit z hlavy vzpomínku na červy prolezlou hrobku). Dřív, než spatřil vetřelce,

zaslechl jejich hlasy. Něco na těch hlasech ho varovalo, že rozhodně nepatří přátelsky nakloněným lidem.

mlha byla stále dost hustá, aby ho zcela zakryla, pokud se k nim moc nepřiblíží, a tak se Culver jen přikrčil. teď už je viděl a zmocnilo se ho napětí, které rychle rozehnalo předchozí nepříjemné zážitky. Pozoroval, jak se vysoký černoch, oděný do legračního průsvitného přšipláště, dotýká Kate, a při tom pohledu se Culverova pěst sevřela kolem násady sekery. Na muže, který držel Kate nůž na tváři, teď skočil Jackson, srazil ho k zemi, ale vzápětí byl sám napaden dvěma dalšími.

Ten černoch něco zakřičel a pak táhli Jacksona k vyhaslému ohništi. Dívka byla sražena k zemi a chlap, který ji udeřil, se ke Culverovi otočil zády dřív, než bylo vidět, co má dál v úmyslu.

Jacksonův obličej byl už jen několik palců od doutnajících uhlíků, když z Culvera vytryskl v přidušeném výkřiku hněv... vlastně víc než hněv; to, co ho naplnilo do posledního místečka jeho těla a do hlavy mu vysílalo zběsile hněvivé impulzy, byla dravá zuřivost chvěl se po celém těle, rozevřené rty mu odhalovaly zaťaté zuby a grimasa jeho obličeje prozrazovala ničím nezmírněnou nenávist. Nezkusili už toho dost i bez toho, aby příslušníci jejich vlastního živočišného druhu, lidé, kteří přežili katastrofu podobně jako oni, s nimi zacházeli tak perverzním způsobem? To je ta zkáza ničemu nenaučila? Cožpak šílenství plodí jen nové šílenství? Zadržel výkřik a potichu se rozběhl dopředu.

Culver se ocitl mezi nimi dřív, než si vůbec uvědomili, že se k nim přibližuje; vysoký černoch byl k němu stále zády.

Culver ze sebe konečně vydal výkřik, máchl sekerou do strany a její ostří se mužovi v pláštěnce zaseklo hluboko do páteře a úplně mu jí přetřelo. Culver musel vši silou trhnout, aby sekeru vytáhl.

Royston ze sebe vydal pronikavý, zvířecí výkřik, rozhodil paže, pustil zbraň a v tu chvíli se zhroutil a rozvalil se na zemi neschopen jakéhokoli pohybu; jediné, co mohl, bylo zemřít. Křečovitě škubal rukama a nohama a z jeho rtů, které pokrývaly strupy, vycházelo skučení.

Culver neztrácel čas; jeho dalším cílem byl jeden z mužů, kteří drželi Jacksona nad popelem, ten, který měl kolem čela červený kapesník. Ostřím sekery zasáhl toho chlapa pod bradou, až se mu hlava prudce zvrátila a muž se zhroutil na horké uhlíky. Culver pocítil, že mu něco bouchlo do koženého saka, a postřehl, jak na něj druhý muž míří svou zbraň. Napadlo ho, že po něm ten chlap střelil, ale nebyl slyšet žádný výstřel a necítil žádnou bolest. Znovu máchl sekerou a zbraň padla na zem, když se vetřelec, který ji třímal, chytil za zlomené zápěstí.

Jackson padl obličejem do popele a s vřískotem se převálil a na jeho tmavé pokožce žhnuly uhlíky.

Culver mu nemohl pomoci; bylo tam příliš mnoho nepřátel, s nimiž se musel vypořádat. Když na něj kdosi namířil pušku, skrčil se a pocítil, jak mu tváří projelo bodnutí. Muž s puškou se teď hnál přímo k němu a zbraní mával jako kyjem.

Fairbank využil zmatku, který nastal. Sáhl po sekeře, která pořád ležela poblíž, a její tupý konec vrazil jednomu ze svých strážců do břicha. Druhému se její ostří zaseklo do můstku nosu.

Tlust'och, který držel Denea, vyslal střelu ze vzduchové pistole do technikova spánku. Děné klesl na kolena a rukama se chytil za poraněné místo. Zhroutil se obličejem na zem a tiše a nehybně táni zůstal ležet. Tlust'och chvatně otevřel zbraň a zastrčil dovnitř další střelu.

Ellison se pokusil utéct třem mužům, kteří se na něj hnali. Snadno ho však dostihli, a tak proti nim vyrazil pěstmi i chodidly, ale rychle podlehl jejich soustředěnému útoku.

Když Dealey zahlédl muže, který se řítí na Culvera, vymrštil své paže kolem nohou, které ho mýjely. Potenciální útočník ztěžka dopadl na zem a Culver k němu hned přikročil a nohou mu zasadil pádný kopanec do zátylku. Něco křuplo a Culver mu přál, aby to byl nos; ještě lepší, byl to krk. Sekeru držel stále před sebou, aby mohl odrazit další útok, a rychle přelétl pohledem zmatek kolem sebe.

Kate táhla Jacksona z ohniště a rukou mu z obličeje sklepávala hořící uhlíky. Fairbank právě zasáhl do nohy tlust'ocha, který mával vzduchovou pistolí a stále se nemohl rozhodnout, na koho střelí. Pistole spustila, přes jekot žen a vzrušený štěkot psů bylo slyšet prasknutí a ze stehna mu vytryskl proud krve. Zraněný muž poklesl na jednu nohu a s kňučivým úpěním se pokoušel prouci

zastavit. Tři další muži i ženy jen nevěřičně přihlíželi: útok proti nim byl tak rychlý a zničující, že byli naprosto zmateni. A teď už měli i strach.

Patovou situaci prolomila blondýna s modrým hedvábným šátkem a dlouhou sukní; s hlasitým zaječením se vrhla na Culvera. Roztřepené nehty mu rvaly obličej a před vážným zraněním ho zachránily jen paže, které prudce vymrštil, aby si chránil oči. Klesli spolu k zemi v zápolícím klubku a převalující se Culver odhodil zády spršku uhlíků.

Teď přiběhli už i tři muži, které podnítila zběsilost té ženy. Najednou ale před nimi stál Fairbank, kovovou čepelí sekery si pleskal do dlaně a vyzýval je, ať jen jdou blíž. Zaváhali a pozvedli své vlastní zbraně - železnou tyč, násadu od krumpáče a nůž. Postupovali obezřetně.

Culver vrazil ženě mezi nohy koleno a odvalil ji od sebe. Zmítala se pak na opačném konci ohniště a namáhavě oddechovala, ale hned se zase ztěžka zavedla, aby na něj znovu zaútočila. Culver se také zvedal ze země, přičemž mu z koženého saka odpadávaly uhlíky. Pootočil se, aby mohl čelit útoku, a když byl její stažený obličej od něj pouhou stopu, udeřil do něj pěstí s takovou prudkostí, že ztratil rovnováhu, padl a jen na poslední chvíli se vyhnul žáru. Když se zase postavil na nohy, viděl, že má na kloubech prstů krev.

Zahlédl, jak Fairbank odráží sekerou železnou tyč. Další muž se chystal udeřit inženýra po nechráněné hlavě tlustým kusem dřeva. Culver udělal dva kroky a pak skočil, přičemž se natočil tak, aby do útočníka vrazil z boku. Padli k zemi společně, ale Culver byl hned na nohou a zasáhl botou ležícího muže do brady. Třetí muž, který třímal nůž, neprojevil zájem se zapojit a raději ustoupil. V pozdálí se držela i dvě barevné dívky, které se vzájemně objímaly a jen křičely. Culver se otočil, aby pomohl Fairbankovi, a viděl, že z bitevní vřavy se prozatím stáhl i muž s železnou tyčí. Fairbankův úsměv byl odpuzující.

Culver k němu přistoupil a řekl tiše: „Raději bychom měli odtud zmizet, dokud to ještě jde.“

„To je fakt,“ souhlasil Fairbank.

Rychle se rozhlédli, aby zjistili, jak jsou na tom jejich společníci. Zdálo se, že největší potíže má Ellison.

„Dealey, vy pomozte Kate,“ nařídil Culver. „Běžte k řece. Víte kam.“

Dealey se zvedl a klopýtal ke Kate, která klečela vedle Jacksona a stále mu z obličeje otírala popel. Tři muže, kteří tloukli Ellisona, zcela zaskočilo, když se do nich pustil Culver s Fairbankem. Dva z nich, třebaže nebyli vážně zranění, klesli k zemi okamžitě, a třetí se odpotácel hned potom, co ho Fairbank zasáhl pěstí levé ruky. Culver a Fairbank pak popadli Ellisona a táhli ho za svými vzdalujícími se společníky.

„Děné!“ křikl Fairbank.

Culver se rozhlédl a objevil ležící tělo mladého technika. „Jděte dál, já se na něj podívám.“

Fairbank, který v jedné ruce držel napřaženou sekeru a druhou podepíral Ellisona, ztěžka postupoval dál, zatímco pilot pospíchal k Deneovu ochablému tělu. Klekl si a obrátil technika na bok. Smrt už mu byla tak důvěrně známá, že ji snadno poznal.

Přiblížily se jakési kroky, a když Culver zvedl hlavu, spatřil, jak se k němu hrozivě blíží útočník s železnou tyčí. Mrštil sekerou a ta udeřila muže do hrudníku; přestože ho nezasáhl čepelí, samotný náraz stačil k tomu, aby byl jeho útok zmařen. Když se muž chytil za hrudník, železná tyč mu vypadla na zem a nohy mu začaly podklesávat.

Culver hned vstal a už zase utíkal, hnal se zpustošeným parkem a přál si, aby mlha tak neřídla; ochranu, kterou mu propůjčovala, byla vítaná. Dohnal ostatní a vystřídal Kate v podpírání těžce popáleného údržbáře, který hlasitě nařikal. Dealey držel Jacksona z druhé strany. Postupovali tak rychle, jak to jen bylo možné, a útěk plný nemotorných a klopýtavých pohybů je vedl kolem hrobky plné červů, kam předtím zavítal Culver, a pak proběhli po okrajích liduprázdných tenisových kurtů, jejichž drátěné ploty, které je obklopovaly, zůstaly po výbuchu kupodivu zcela nedotčené.

Jackson zakopl, klesl k zemi a málem s sebou strhl i Culvera a Dealey ho.

„Běžte dál!“ křikl Culver na ostatní a dával Kate rukou znamení. „Poženou se za námi!“

„Musíme se schovat,“ naléhal Dealey, když zase postavili Jacksona na nohy.

K okrajům parku už zasahovaly hromady trosek a uprchlíci museli po nich šplhat a vybírat si níže položené stezky a nerovné průsmyky. Culver si povšiml, že Jackson má jedno oko úplně zavřené a značnou část pokožky na obličeji spálenou na živé maso. V kůži mu vězely i větší hrucikovité kusy uhlíků, které se mu propálily do masa pod kůží. Levé rameno měl pokryté krví. Na vrcholu svahu se Culver otočil, aby zjistil, zda jsou skutečně pronásledováni. Běžící postavy bylo v rozvířeném mlze sotva vidět. Seskočil dolů do strže, aby pomohl Jacksonovi, přičemž si uvědomil, že ho zahlédli; jedna z těch postav se zastavila a ukazovala na něj.

Do mozku se mu teď ale vryl úplně jiný pohled: pohled na poražené velkoměsto, v němž se naci nízko ležící a vánkem poháněnou mlhou zvedají pouze haldy rozrušené země a sestřižených budov, jako vrcholky hor nad mraky.

Pro Kate a Alexe Dealeya to byl ten nejzřetelnější pohled na zničené hlavní město, jaký se jim dosud naskytl, a obrovský rozsah toho, co se stalo, je zasáhl jako fyzický úder. Omámení a mnohem rozrušenější než kdykoli předtím klopýtali prohlubněmi a výmoly, hnali se přes hřebeny sutin a obrovské kusy betonu. V tom horku bylo jejich úsilí ještě daleko namáhavější a jejich těla byla brzy zcela prosáklá potem. Dokonce i prach, který vířili svým úprkem, měl snahu je dusit a zpomalovat jejich postup. Řídké chomáče mlhy nebyly schopny zadržet světlo, a tak se skleněné úlomky v kupách trosek pod slunečními paprsky třpytily jako lesklé diamanty.

Kotník, do kterého ho kousla krysa, Culvera příšerně bolel a dobře věděl, že to, co mu prosakuje obvazem a ponožkou, není pot. V jednu chvíli si přiložil ruku k místu na tváři, kde pociťoval bodavou bolest, a na prstech, které pak odtáhl, byla krev. Věděl, že při boji utrpěl i další zranění, ale ta si ohledá až později pokud pro ně ještě nějaké později vůbec bude.

Kate vykřikla, když ztratila pevnou půdu pod nohama, ale belhala se dál a bála se dokonce i ohlédnout.

Údolí se před nimi rozšiřovalo a Culver věděl, že už musí být v místech, kde kdysi do Aldwyche vedla široká vozovka; tam dál byl most Waterloo a řeka. A nedaleko pak jediné místo, kde, jak tušil, by mohli být v bezpečí.

Věděl však, že tímto tempem se tam nedostanou.

24

„Tady!“

Culver ukazoval na otvor, díru vytvořenou obrovským kusem betonu, který se šikmo opíral o průčelí obchodu. Převážná část budovy nad obchodem sjela po betonové desce a mezi ní a haldami sutin se vytvořila tato průrva. Culver a Dealey pomáhali Jacksonovi, který stále sténal bolestí, zatímco Fairbank přidržoval Ellisona, jehož kroky byly po výprasku, který utřil, stále ještě nejisté.

Zamířili k otvoru a Culver rychle přelétl pohledem krajinu, která se rozprostírala za nimi. Pronásledovatele sice neviděl, ale zato je slyšel: vřískající smečka, vyjící lačností po krvi. Pomsta bylo to jediné, co měli; vedle touhy přežít to byl jejich jediný cíl.

Dealey u vchodu zaváhal. „Tady to není bezpečné. Ta budova je nestabilní, celá rozviklaná.“

Culver ho postrčil. „Držte Jacksona a jděte za ostatními. Ztratíme ještě jednu vteřinu a ta sebranka nás zahlídne.“

Dealey zdráhavě učinil to, co mu bylo nařízeno. Tíha černošského údržbáře teď spočívala pouze na něm a oba se museli skrčit, aby otvorem prolezli. Pilot couval a oči měl stále upřené na cestu za nimi. Když se nad nízkým hřebenem sutin objevila první hlava, přikrčil se, aby zmizel z dohledu, a toužebně si přál, aby ho nezapozorovali. Předtím měli štěstí jejich útok vetřelce překvapil, ale úspěšný byl jen díky momentu překvapení. Tentokrát ti lidé nezamýšleli krást, mučit nebo vyslýchat, teď měli v úmyslu jen zabít.

Když prach sesedl, na okamžik ho oslepil. Setřel si ho a rychle zamrkal. Něco nad ním zaskřípalo; beton drhl o beton. Dealey měl pravdu: celé se to tu chystalo zhroutit.

Šel dál a ve mdlém světle jen stěží rozeznával postavy svých společníků. Něco se kolem nich pořád hýbalo. Úpění umírající budovy. Ne, vlastně jen bezděčné křeče již mrtvé budovy. Prudký liják pracoval na zbytcích domu celé týdny, oslaboval je, měnil rozlámaný beton na kašovitou hmotu. Culver slyšel, jak všude kolem kape voda.

Hlasy. Křik zvenku. Culver i ostatní ztuhli a naslouchali. Hněvivé výkřiky. Víc než hněvivé, rozrušené. Vyjadřující touhu pronásledovat. Nový druh sportu zrozený z chaosu. Hon na člověka.

„Buďte zticha!“ sykl a pronásledovaní se ani nepohnuli.

Dealey vdechoval prach a hnilobu a uvažoval o tom, co se to povaluje kolem nich v té tmě. Mžoural a pokukoval do šera a hned věděl, že jsou uvnitř obchodu, protože do otvoru lezli přes krátký paravan, nad nímž jistě bývala výkladní skříň. V dálce vzadu zahlédl záblesk světla. Další otvor, přinejmenším další úniková cesta. Už rozlišoval rozlámané regály a podlahu posetou odpadem. A, knihkupectví. Tady to znal, často tu listoval v knihách... v lepších časech. Jakou hodnotu teď asi má psané slovo?

Jackson vedle něj zaúpěl a Dealey cítil, že mu do vlastního oděvu kane něco vlhkého, přímo lepkavý proud, a nemělo to nic dělat s potem, který vylučovalo jeho tělo. Údržbář nad ním krvácel. Dealey pocítil znechucení, a tak se posunul, až Jackson hlasitě zaúpěl. Dealeyho se zmocnily obavy, že by tyhle zvuky mohlo být slyšet až ven, a proto zakryl zraněnému muži ústa. Zpola zavřené oči se mu tou nečekaně ostrou, sílící bolestí v jeho spálených rtech rozevřely, načež Jackson vyjekl do tmy a strkal do toho, kdo se ho snažil umlčet. Vyprostil se, ale příšerně se bál. Všude kolem něj se pohybovaly stíny, vztahovaly po něm ruce, prsty se dotýkaly jeho sežehnuté pokožky. Znovu zaječel a pokusil se utéct. Něco se ho snažilo zadržet, ale prudce to odstrčil. Musí se odtud dostat. Tam dál je světlo; otvor. Musí jím projít. Tady dole v krytu jsou krysy, obrovské černé krysy. Krysy, které dovedou člověka roztrhat na kusy. Musí se dostat ven.

Culver se vrhl po naprosto zmateném údržbáři, ale věděl, že už je příliš pozdě; ti venku ho prostě nemohli neslyšet. Bolestí šílený a panice propadlý Jackson odhodil pilota a teď už mu záleželo jen na tom, aby se dostal ke zdroji světla. Proto se zoufale snažil uniknout z temné jámy pod zemí, kde cítil, jak se mu pálí jeho vlastní tělo, a kde slyšel vřískání a cupitání nočních živočichů. Klopýtal k trojúhelníku světla, klouzal po rozházených předmětech, které tam ležely po podlaze, až téměř přepadl přes mnohem objemnější postavy, ležící v prachu.

Už tam skoro byl a vzduch se mu zdál být docela čistý. Zavzlykal úlevou. Teď už ale viděl, jak ty postavy procházejí vchodem a zcela jej zaplňují, jak mu berou čistý vzduch a znemožňují světlu, aby proniklo dovnitř. Ozývaly se výkřiky a ty mu připomněly zvuky, které už nedávno slyšel: jízlivé poznámky, když mu strkali hlavu do žáru, pohrdavé nadávky mužů a žen, ze kterých se stalo ještě něco horšího než vzteklá zvířata, takže se podobali havěti, která se prohání po svém podzemním světě; svým druhům působili bolest ne proto, aby se udrželi při životě, ale pro potěšení, které jim zabíjení poskytovalo. Zařval a vrhl se k postavám do otvoru, strkal do popadaných trámů, aby se k těm lidem dostal, protože teď zase on chtěl pod svými prsty cítit jejich obnažené maso. Ostatní zaslechli skřípavý zvuk a všichni vycítili, že dochází ke změnám tlaku nad jejich hlavami.

„Povoluje to!“ vyjekl Dealey.

Nebylo třeba dalších slov. Jako jeden muž se vzdalovali od trhavých a skřípavých zvuků, které se za nimi ozývaly; napřed ustupovali pomalu, téměř obezřetně, jako by se báli, že spěšnými pohyby uspíší lavinu, ale když pukání a praskání přerostlo v soustavný rachot a zdi se se skřípotem začaly pohybovat směrem dovnitř, nazdařbůh se rozběhli k zadní stěně budovy.

Od těch, kteří byli uvězněni ve vchodu, se patrně nesly výkřiky, ale slyšet je nemohli, neboť kolem nich se úsek po úseku hroutily poslední zbytky budovy, Kate, Fairbank, Dealey, Ellison a Culver měli nutkání se schoulit pod nábytek nebo se jen opřít o pilíře, ale praskající úseky zdíva a trámy je pronásledovaly, hnaly je stále dopředu, nedopřály jim ani chvíli oddychu jako čelisti aligátora cvakající za skákajícími žábami. Byla to šílená změt' pohybů a zvuků.

Kate padla, hned zase vstala a ani nevěděla, zda jí pomohly čísi neviditelné ruce; běžela, klouzala, ale ani na chvíli se nezastavila. Jen stále dál ke světlu před sebou, k tomu proužku

žlutobílého světla. Dolní část budovy byla chráněna ostatními domy na druhé straně ulice, které samy přišly o svá horní patra, a proto zde vydržely i dveře. Byly mírně pootevřené.

Někdo vzal za kliku a dveře rozevřel, čímž odmetl nečistotu dole při zemi, a Fairbank myslela si, že je to Fairbank ji tím vchodem provedl a říkal jí alespoň si to myslela, aby pořád utíkala. Jeho hlas nebylo vůbec slyšet, ale už byla venku a ostatní se tlačili za ní, drápali se po dlouhém svahu sutin, dokud jim zbýval dech a energie, která by je nesla dál, a nezastavili se až do chvíle, kdy je pohltila dusivá mračna prachu, která je přinutila, aby klesli k zemi a zakryli si obličej. A pak tam jen leželi a doufali a zoufale se modlili, aby byli už tak daleko, aby je nemohly dosáhnout vše drtící trosky.

Čekali, až se burácení zklidní, až odezní, až přestane.

A nakonec ořesy opravdu ustaly.

Kate zvedla hlavu a setřela si prach z obličeje a z očí. Tělo měla celé zkroucené a viděla, že horizont svahu, po kterém se předtím pokoušela vylézt nahoru, končí padesát nebo šedesát yardů nad ní a podél hřebenů sutin se jako monolity tyčí rozlámané kusy budovy. Někdo nablízku zaúpěl, Kate se prudce otočila a spatřila postavu pokrytou čímsi, co vypadalo jako bílý prásek, ale ve skutečnosti to bylo rozdrobené zdivo. Ten dotyčný tam sklesle ležel, ale už se začínal pohybovat. Byl to Ellison.

Kate se posadila. O kus níž byl Dealey i jeho bylo těžké rozeznat pod vrstvami prachu. V ještě větší vzdálenosti se začínal zvedat Fairbank jednou rukou si otíral obličej, v druhé stále svíral sekeru. Obrátil se, aby prozkoumal zkázu kolem sebe. Převážná část venkovního pláště budovy dosud stála alespoň tam, kde se schovali oni. Po Jacksonovi nebylo ani stopy a stejně tak po jejich pronásledovateli a ani po...

„Steve?“ Tato tichá otázka zazněla z mračna prachu. „Steve!“ Kate to jméno tentokrát vykřikla.

Tři muži, kteří byli na svahu s ní, sebou trhli a s obavami se zadívali na trosky pod sebou. Ne, Culver ne, potřebují ho! Nečekaná ztráta jim ujasnila, jak moc ho potřebují. Dealey si sedl na svah a projížděl si rukou ve svých řídkých a nyní i zaprášených vlasech. Obočí měl svraštělé vyčerpáním. Ellison zoufale potřásl hlavou; Culvera sice neměl rád, ale musel přiznat, že na jeho přítomnosti je cosi uklidňujícího. Tím spíš si kladl otázku, zda mohou bez něj přežít. Fairbankův obvykle veselý a spokojený výraz byl nyní maskou, na níž se snoubila ponurost a podezřívavost; ústa měl pootevřená a tvářil se nevěřícně. Culver už toho prodělal příliš, než aby zahynul takhle pitomým způsobem. Kate byla v šoku a její smysly byly na nějakou dobu zcela otupělé. Zírala do rozevlátých mraků, naslouchala již tišším zvukům, které provázely sesuv vydávající je zejména usazující se kamenné zdivo, jakož i sesouvající se předměty a vrstvy šterku. Poslední slabika jejího výkřiku jí ponechala ústa otevřená a před sebou držela zaťaté pěsti.

Oblaka prachu se pozvolna rozptylovala a brala s sebou i mlhu, která je obklopovala, dokud scéna nebyla pokryta pouze tenkým závojem vznášejících se částecích.

Kate zakřičela radostí, když se Culver objevil zpoza jakési kupy trosek kdysi to bylo auto, ale teď už leželo napůl pohřbené v sutinách. Otíral si prach z hlavy, ramen i paží a kráčel k nirri po svahu nahoru.

„Mysleli jste si, že jste se mě zbavili, že jo?“ prohodil.

Zdálo se, že Kaliny slzy nikdy nevyschnou. Ostatní seděli nejistě v povzdálí, chtiví pokračovat v cestě, zatímco Culver ji choval v náručí a dělal, co mohl, aby zastavil výlevy jejího utrpení.

„Já už myslela, že je po tobě, Steve,“ podařilo se jí ze sebe vypravit mezi vzlyky. „Po tom všem bych něco takového už neunesla.“

„Už je skoro po všem, Kate. Už jsme z toho skoro venku.“

„Ale takhle to přece nejde. Nikomu z nás na tomhle světě nic nezůstalo.“

„Jsme naživu a to je to hlavní. Možná si zrovna teď myslíš, že je to nemožné, ale musíš všechno ostatní pustit z hlavy. Mysli jen na to, jak se dostat z téhle patálie; jak budeš myslet ještě víc dopředu, zblázníš se.“

„Mně už k'tomu moc neschází, Steve, k šílenství už mám jenom kousek. Víc už toho asi nesnesu.“

Políbil ji na temeno hlavy. „Ty máš z nás všech nejvíc zdravýho rozumu.“

Pozvolna se přestávala třást. „Ale co nám tu zbylo? Kam můžeme jít, co můžeme dělat? Jaký svět nám tu zůstal?“

„Možná mírumilovný.“

„Jak to můžeš říct po tom, co jsme prodělali dneska ráno? A včera v noci?“

„Dnešní ráno nám dalo na vědomí, že ani naprostá zkáza nemusí nutně změnit povahu všech lidí k lepšímu. Viděli jsme už toho dost, abychom věděli, že pud sebezáchovy může mít za následek i to největší zlo.“

Slzy jí stále tekly, ale křečovitě vzlyky, při nichž se jí třáslo celé tělo, už úplně ustaly. „To jsme si říkali i v krytu.“

„Jo,“ přemítal. „Jistý nedostatek přátelských vztahů se tam opravdu projevoval, ale to mělo původ ve strachu a v zoufalství.“

„Ti lidi dneska ráno ale nevypadali zoufale. Zdálo se, že se náramně baví.“

„Řekněme, že jsme byli vrženi zpátky o několik tisíc let, do doby, kdy nepřitelem byl už jen jiný kmen a určité živočišné druhy představovaly nebezpečí. Prošli jsme tím tehdy, projdeme tím znovu.“

„Moc přesvědčivě to nezní.“ Do tváře se jí už trochu vracela barva.

„Já vím. Sám tomu nevěřím. Naším předkům to ale možná v jedné věci docela dobře myslelo: většinu času trávili tím, že uvažovali o tom, jak žít, a vůbec ne o tom, proč vlastně žít. Měli plné ruce práce s hledáním poravy a výstavbou svých příbytků, takže neměli čas se zabývat zoufalstvím.“

„Díkybohu, že jsem našla proroka, který se o mě postará,“ ušklíbla se,

Culver se usmál. „Zastávám tenhle názor: soustředit se na to, co je tady a teď, na nic jiného. To ostatní je tak složité, že nemá cenu o tom uvažovat. Jako příklad si vezmi Fairbanka; ten je, jako by ho řídil automatický pilot. Možná, že se nakonec taky položí, ale teprve tehdy, když na to bude mít čas, prostě až bude v nějakém bezpečnějším a klidnějším prostředí. Jestli mu dobře rozumím, nezajímá se o včerejšek, ani o zítřek. Jedině o to, co je právě teď, v tuhle chvíli, dneska.“

„To je nepřírozené.“

„Pro něj ne. A pro tuhle dobu taky ne.“

„Ale když máme přežít, musíme myslet dopředu.“ Přestala se šklebit a Culver jí setřel slzy, čímž jí rozmazal pra' po tvářích.

„Teď uvažujme jen o tom, kam půjdeme dál.“

„A my máme kam jít? Myslíš někam mimo Londýn?“

„Blíž. Už se cítíš trochu líp?“

Přikývla. „Promiň mi to. Já myslela, že jsem tě ztratilai

Políbil ji na rty. „Holt to se mnou nemáš lehký.“

„Vypadáš příšerně.“

„Ty taky nejsi jako ze žurnálu.“

„Ostatní se dívají?“

„Snaží se nedívat. Proč?“

„Potřebuju, aby ses mě dotýkal.“

„Tak to je fajn. Už myslíš na okamžik, kdy...“

„Já myslím aspoň na několik okamžiků.“

„To se tě po pořádným breku vždycky zmocní takovýhle myšlenky?“

„Spíš častěji než ne.“

„To si budu pamatovat.“

Pak ji políbil a v jeho dotyku bylo víc než jen útěcha. Po vzájemném kývnutí se od sebe zase odtrhli; ani jeden z nich nechtěl prodlužovat sladká muka. Culver tak trochu bez dechu pokynul na ostatní.

„Jste připraveni vyrazit?“ zeptal se jich.

„Čeká se jen na vás, kamaráde,“ odpověděl Fairbank.

„A kam vůbec jdeme? Mě už skoro rozsekali na fašírku, vy jste mě zase tahali v těch sutinách, div jste mě nerozmačkali.“ Ellison znechuceně vyplivl z úst prach. „Kolik si myslíte, že ještě snesu?“

„Nikdo z nás už toho moc nezvládne, to je úplně jasné,“ řekl mu Culver. „Buďte pořád tak milej jako doposud a uvidíme, co vymyslíme.“

Pohlédl přes zamlžené ruiny a přál si, aby se mu naskytl pohled na plný rozsah škod. Mlha se vytrácela, ale stále nebylo možné spatřit nízké kopce obklopující trosky velkoměsta. Kladl si otázku, co je ještě čeká.

„Dobře,“ řekl konečně. „Můžeme zkusit jít pěšky a potravu a přístřeší si hledat cestou. Nevypadá to, že v budoucnu můžeme počítat s pomocí z úředních míst, a pochybuju, že po cestě narazíme na vozy Červeného kříže.“

„Ale kde je ta vládní pomoc?“ zavrčel Ellison. „Co s tím do prdele dělají?“

„Zkáza předčila naše veškerá očekávání,“ spustil Dealey. „Vše bylo podhodnocené. Nikdo nepředvídal...“

„Dealey, dejte už pokoj s tou vaší zatracenou úřednickou hatmatilkou!“ Ellisonova ruka se snesla na kus cihly, který ležel vedle něj.

Fairbank se zavrtěl. „Nech toho, Ellisone. Moc se vztekáš.“ Vzhledem k tichu, které kolem nich vládlo, zněla jeho slova ještě hrozivěji. Obrátil se ke Culverovi. „A co hlavní vládní stan, Steve? Nebylo by nám líp tam?“

„K tomu se právě teď chci dostat. Tady náš přítel z ministerstva a já jsme si včera tak trochu povídali a on mi o tom krytu prozradil některé moc zajímavé podrobnosti. Ten areál je zřejmě naprosto nedobytný. Nehrozí tam ani bomby, ani radiace, dokonce ani hlad.“

„Jo, ale je vodotěsný?“ zaburácel temně Fairbank.

„Jednotlivé úseky se dají neprodyšně uzavřít vzduchotěsnými dveřmi,“ odpověděl Dealey.

„Dovedete nás tam?“ zeptal se Ellison dychtivě.

„Ví, kde jsou vchody,“ řekl Culver. „Naci tím, jak se dostat dovnitř, si budeme lámat hlavu, až přijde čas.“

„Jo. Doslova zalezeme pod zem. To asi bude naše nejlepší šance.“

„Souhlasím.“ Dealey postupně každému z nich pohlédl do obličeje. „To je názor, který zastávám celou tu dobu. Počkat, dokud nepomine nebezpečí radiace, a pak se spojit s hlavní základnou.“

Ellison se vytasil s jiným názorem. „Jak ale víme, že je to tam opravdu bezpečné? Vždyť přece nešlo se s nimi spojit.“

Dealey odpověděl: „Závada musela být na naší straně nebo někde po cestě. Jen si vzpomeňte, že jsme neměli spojení ani s žádným jiným krytem. A ostatně přihlásit se v hlavním vládním stanu není podle mě pouze v našem vlastním zájmu, nýbrž je to i moje povinnost jakožto vládního úředníka.“

Fairbank ho jen unaveně poplácal po zádech.

„Je to věc, která se dá realizovat,“ prohlásil Culver. „Souhlasíte?“

Ostatní přikývli.

„A Jackson?“ nadhodila Kate.

Culver jí stiskl paži. „Je mrtvý, to je jasný. Neměl tam sebemenší šanci.“

„Přijde mi to tak kruté, po tom všem, co...“ Nechala slova, aby se vytratila do prázdna, neboť si byla vědoma, že i ostatní pociťují zbytečnost jeho smrti.

Culver jí bez dalších slov pomohl na nohy a pak všichni začali přelézat přes trosky. Veškeré své úsilí soustředili jen na to, aby nezakopávali o zrádné kusy zdiva, a vyhýbali se vratce vyhlížečím předmětům a otevřeným jámám a trhlinám. Z mlhy, která ležela při zemi, nedaleko od nich vyčnívaly pilíře elegantní Jubilee Halí, pod níž stávaly módní obchůdky a stánky na tržnici Covent Garden. Pustota toho místa přinutila Kate, aby odvrátila pohled, protože vždy je znala jako životem kypící náměstí, oblíbené dostaveníčko turistů i mladých Londýňanů. Nebyl tam ani

Aldwych, jeho půlkruhové řady budov byly srovnány se zemí, stejně tak jako kdysi velkolepý Somerset House, jehož převážná část se zřítila do Temže, k níž přiléhal. Z trosek kupodivu vykukovala věž kostela StMaryleStrand, z níž se odlomila pouze špička. V té okolní zkáze skýtala zvláštní a možná i ironický pohled, ale Kate se řídila Culverovými pokyny a nepřipustila, aby zůstala stát a rozjímala.

Lezli, klouzali, odháněli roje nadměrně velikého hmyzu a vytrvale postupovali k řece. Chůze, která by jim za normálních okolností netrvala déle než pět nebo deset minut, jim zabrala víc než půl hodiny. Už se stali téměř imunními k nepříjemným výjevům, na které naráželi, a naučili se pokládat zmrzačené, nafouklé a zetlelé mrtvoly za součást trosek, která nemá nic společného se samotným lidským životem. Bylo třeba obcházet nebo přelézat převrácené, vyhořelé nebo jen napříč ležící dopravní prostředky a ignorovat jejich příšerně vyhlížející pasažéry. Nikde nenašli jiné lidi; nikde nebyl někdo jako oni. Kladli si otázku, zda je vůbec možné, že bylo zahubeno tolik lidí, ale když se porozhlédli po materiálních škodách, pochopili, že takovou zkázu mohlo přežít jen velice málo obyvatel.

„Jak je to ještě daleko?“ sténal Ellison. Ztěžka supěl a jednou rukou si přidržoval bok, jako by měl z té bitky poraněná žebra.

„Most,“ řekl Culver, jehož hrudník se také zvedal námahou. Tvář měl pokrytou načernalou zaschlou krví a uvědomoval si, že ho přes obličej musela seknout střela z útočnickovy vzduchovky. Rána pulzovala, stejně jako kousance od krys v uchu a na spánku, ale už v ní alespoň nepíchalo. Bolest v kotníku byla sice ostřejší, ale ani ta mu příliš nebránila v chůzi.

„Jestli se dostaneme k mostu Waterloo, bude tam schodiště, které vede dolů na nábreží. Odtud se pak můžeme dostat k jednomu z vchodů do krytu.“

Putovali dál, a když dorazili na Lancaster Pláce, širokou vozovku vedoucí přímo k mostu Waterloo, zažili šok. Měli to očekávat, ale z nejasných důvodů něco takového podvědomě odmítali. Pouhá jedna další škoda v jejich městě je opravdu neměla překvapit. Most byl pryč, zřítil se do řeky. Hleděli na jeho roztržitěnou konstrukci s nově pociťovanou hořkostí. Otevřený prostor mezi oběma břehy vypadal nesmyslně prázdně. Z Národního divadla na druhé straně zbyla jen halda sutin.

„Prosím vás, teď se nezastavujme,“ naléhal Dealey, zápolící se svým vlastním nevysvětlitelným pocitem ztráty. „Schody možná budou neporušené. Jsou umístěny tak, aby byly chráněny.“

Šli stále dopředu a měli přitom zvláštní, tak zvláštní pocit, jako by kráčeli po lodní lávce k samým okrajům vesmíru. Rozměrný široký most se táhl k řece, jako by toužil po tom, aby se mohl dotknout konečky prstů podobně napřaženého úseku na druhé straně. Z rozvodněné řeky vyvstávala pára, která zde byla hustší a ztěžka visela nad vodou.

Podívali se k západu a spatřili Kleopatřin obelisk s ulomeným hrotem.

„Ach ne,“ zasténal Dealey, který už pozorně prohlížel prostor za přelomeným obeliskem.

Culverovo čelo kleslo na širokou balustrádu, odkud měli dobrou vyhlídku na silnici vedoucí po nábreží.

„Steve, co je?“ Kate mu stiskla rameno. Zvedl hlavu.

„Železniční most.“ Ukázal. „Hungerfordský most.“

Teď viděli, že se do řeky zřítil i ten. Kovové podpěry se na několika místech rozlomily, ale stále zůstávaly volně spojené se svým hlavním nosníkem, odkud visely dolů k hladině jako na vláknech a pohupovaly se jako pruty spícího rybáře. Celý jeden úsek padl na vozovku a dokonale ji zablokoval. Ostatní upřeli na Dealeyho a Culvera nechápavé pohledy.

„Pod tím mostem byla ohrada,“ objasnil jim Culver. „Silná! cihlová zeď s ostnatým drátem nahoře. Taková pevnůstka!“ Most ji ale zničil.

Jeho obličej pokryly ponuré vrásky a Dealey dodal: „Hlavní vchod do krytu vedl právě z té ohrady.“

Z dálky trosky vypadaly docela obyčejně, prostě jen sesutý železný most, rozlomený na kusy, takže jedna část vytvářela skluzavku, končící v řece, zatímco prostřední úsek byl tvořen rozpůlenými betonovými operami, které byly vesměs ponořené ve vodě. Vepředu ležela složitá spleť zprohýbaných ocelových traverz, úlomků i obrovských kusů červeného cihlového zdiva, která byla protkána kabely a dráty. Železniční kolejnice vyčnívala z tohoto chaosu jako žebřík vedoucí do nebe. V té zmeti ležela na boku i lokomotiva, zatímco vagóny s rozervanými zadními odděleními se povalovaly za ní na neuspořádaně navršené hromadě a vršek jednoho z nich vyčníval z řeky. Culver se ze všech sil snažil, aby se nepodíval do rozbitých oken: za ten jediný den už viděl dost mrtvol, takže neměl nutkání pátrat po dalších. Strojvůdce zřejmě hnal vlak jako o závod, jen aby se dostal do stanice Charing Cross, protože doufal, že tam se svými cestujícími ještě v poslední minutě najdou útočiště. Jak to asi probíhalo ve chvíli, když zazněly sirény uvízl vlak na mostě nebo byl ještě daleko vzadu na jižní straně města?

Představoval si tu zběsilou jízdu přes řeku, cestující vyděšené stoupajícím a zase klesajícím vytím sirén, bezmocné a odkázané jen na to, že je strojvůdce dopraví do bezpečí. Pod nimi kalná šedohnědá voda, panoramatický pohled na Londýn, nalevo Big Ben a budova parlamentu, v dále napravo katedrála svatého Pavla, všechno věhlasné historické památky, jejichž existence už brzy měla skončit. Co se těm lidem asi muselo v posledních okamžicích honit v hlavě? Bezmocný vztek, když nebyli schopni si pomoci, když nebyli schopni utéct, ukrýt se, být se svými milovanými? Nebo příšerný strach, který naprosto zatemnil jejich myšlení a ochromil jejich smysly? Pomyšlení na jejich nemohoucí čekání bylo ohavné a úděsné. Když sirény ustaly, najednou tu bylo prázdno, které však nevyplnily ani panické výkřiky spolucestujících a drkotání kovových kol. Do bělá rozžhavený záblesk, který jim spálil oční bulvy, pokud se podívali přímo do něj. Hřmění, které následovalo.

Culver se otřásl. Připadalo mu to, jako by mu duše těch mrtvých líčily své příběhy, jako by v té haldě rozervaného kovu stále přežívala hrůza, kterou ti nešťastníci prožili, jako by se tu shlukly poslední myšlenky umírajících a čekaly, až budou vstřebány nějakou vnímavou myslí. Potřásl hlavou, jako by chtěl tím pohybem takový podnět zamítnout.

„Tady to znám,“ říkala Kate. „Pod tímhle mostem spávali bezdomovci. Každý večer tu bývala pojízdná kuchyně, kde se vyvarovala polévka. Nikdy jsem si ale neuvědomila, že je tam nějaká ohrada.“

Dealey promluvil s jistým uspokojením. „To si také nikdo neměl uvědomit. Je překvapující, jak anonymně a nenápadně podobné objekty vypadají.“ Opravil se. „Vypadaly. Tuláci se zabalili do kusů lepenkových krabic a spali opření přímo o stěny ohrady. Vytvářeli tak dokonalé maskování, jenomže se předpokládalo že v případě jaderné exploze poskytne most dostatečnou ochranu.“

„Zdá se, že to zase někdo zblbl,“ prohodil Ellison hořce. „Existuje nějaká možnost, jak se k tomu vchodu dostat?“

„Vidíte tu sám. Vchod je pohřbený pod stovkami tun sutin,“ povzdechl si Dealey.

„Jde to jistě ale i jinudy.“ Culver znovu upozorněl. „Říkal jste mi, že existují i další vchody.“

„Tenhle byl nasnadě, proto jsem ho chtěl použít. Byl nejvíc chráněný. Ostatní se nacházejí převážně uvnitř vládních budov, takže budou pochopitelně zavaleny pod troskami, zrovna jako tenhle.“

„Ti lidi v krytu už určitě zjistili, co se stalo,“ řekl Fairbank. „Museli mít přece i další únikové cesty.“

„Ostatní východy jsou v podstatě už mimo území, které bylo považováno za nebezpečnou zónu.“

Culver se zamračil. „Tak moment. Včera jste mi říkal, že podél nábrežf jsou i další, menší přístupové body.“

„Ano, ano, to je pravda. Nejsem si ale jist, jestli se do nich dostaneme, dokonce i kdyby nebyly zavaleny sutinami.“

„To tam nemůžeme prostě jen tak zaklepat?“ otázal se Fairbank ironicky.

„Vy mi nerozumíte. Ty vchody jsou určeny pro údržbáře a kontrolory a ve skutečnosti to jsou jenom úzké šachty a chodby.“

„My nejsme vybíráví.“

„S určitostí vám neslibuju, že najdeme cestu do hlavního areálu.“

„Za zkoušku to stojí,“ prohlásil Culver.

Jak ale sakra tohle přejdeme?“ otázal se Ellison a ukázal na hory sutin před nimi a pak na ještě větší hromadu - zbytky zničené stanice metra Charing Cross. „Já už nemám sílu na takový pochody asi mám zlomených několik žeber.“

„Však my to přelezeme,“ řekl Culver. „Možná to bude nebezpečné, ale ušetří nám to čas. Stačíš na to, Kate?“

Nervózně se na něj usmála. „To bude v pohodě. Je to zvláštní, ale tady venku se cítím tak hrozně vystavená všemu na pospas.“

„To je tím dlouhým pobytem pod zemí.“

„Včera to ale bylo jiné. Cítila jsem se volná, vysvobozená, šťastná, že už jsem venku z krytu. Ode dnešního rána ale. potom, co nás napadli...“ Ani se nesnažila dokončit větu, ale všichni věděli, co má na mysli, protože i oni sdíleli přesně tytéž pocity.

Culver ji vzal za ruku a vedl ji k okraji zdevastovaného mostu. Ostatní šli za nimi a hned začali lézt po sutinách nahoru. Na obtížných úsecích pomáhal Ellisonovi Fairbank.

„Vyhýbejte se všemu, co je uvolněné,“ varoval je Culver. „Tahle hromada šrotu moc pevně nevypadá.“

Pach oleje a rezavějícího kovu byl všudypřítomný, ale po tom množství všelijakých pachů, které museli za celý den vnímat, jej pocítovali jako úlevu. Culver zvolil nejsnazší trasu, jakou jen mohl najít, a dával pozor, aby se nedotkl ničeho vratkého. Brzy se dostali na úroveň, odkud už viděli pokračování silnice, kterou před chvílí opustili. Culver se zastavil a dal Kate příležitost, aby si odpočinula, a zároveň tak umožnil ostatním, aby je dohnali.

Dole pod nimi se spolu s řekou mime zatáčela široká vozovka, která byla zatarasena spálenými a provozu neschopnými auty. Další silnice odbíhala doprava k Trafalgarskému náměstí. Mlha teď byla nepatrná, ale Nelsonův památník stejně nebylo vidět. Na Viktoriině nábřeží, které se táhne podél Temže, se povalovalo relativně málo trosk (kromě vozidel), protože administrativní budovy na severní straně se nacházely v odstupu od vozovky a mezi nimi se rozléhaly zahrady a trávníky. Jak se dalo čekat, z budov nezbylo víc než rozdrčené trosky: staré Ministerstvo války, budovy ministerstva obrany a Technology - všechno bylo pryč. Admiralita na okraji Mallu měla být vidět, protože teď už nic nezakrývalo výhled, ale pochopitelně zmizela i ona. Culver chvíli uvažoval o tom, zda při těch záplavách byla zničena i všechna umělecká díla z Národní galerie, která stála na druhé straně Trafalgarského náměstí. Ostatně, jaký význam vlastně mají v dnešním světě? Celá léta teď bude málo času na oceňování čehokoli, co nebude vysloveně materiální povahy. Budovy parlamentu a Westminsterského opatství na konci vozovky, na kterou se díval, byly zcela zničeny, přesně, jak tušil. Dolní část Big Benu kupodivu pořád stála; ve výšce asi sto stop byla jakoby přestřižená a horní část s hodinami vyčnívala z řeky jako převrácený skalnatý ostrůvek. A aby těch zvláštností nebylo málo, z Westminsterského mostu se sesul pouze jižní konec. Most se dál vzdorovitě klenul přes řeku, ale na protější břeh prostě nedosáhl.

Prudké sluneční paprsky vysávaly z Temže vlhkost, takže to vypadalo, jako by se voda vařila. Culver měl z nějakého důvodu pocit, jako by právě tady ležely vnitřnosti z rozervaného těla velkoměsta; vystavené světlu a ještě teplé, až se z nich kouřilo, zatímco z nich vyprchával veškerý život. Stěžně potopených starobylých lodí, které byly dříve proměněny na útulné bary a restaurace, vyhlížely z valících se cárů mlhy. Výletní lodě, jejichž paluby i pasažéry spálil žár na uhlí, se apaticky kolébaly po proudu a připomínaly pohřební hranice moderního věku. Břeh řeky lemovala mohutná, dosud nerozbita zeď a vodní hladina byla vysoká a přeskakovala přes nízké zídky na okraj nábřeží, které stály poblíž roztržitého mostu. Zahrady na druhé straně silnice vedoucí od nábřežní zdi byly většinou pohřbeny pod sesutými kancelářskými budovami, ale tu a tam ze sutin vyčníval strom, uchráněný před nejhoršími následky výbuchu právě těmi budovami, které se

kolem něj rozpadly na kusy; dlouho trvající déšť smyl z listů nános prachu a v teplém vlhkém vzduchu se stromům dobře dařilo. Culverovi při tom pohledu zvlhly oči.

Někdo mu poklepal na paži. Dealey ukazoval do dálky. „Podívejte se tamhle tam, jak zahýbá silnice.“ „Řeknete mi, na co se mám dívat?“ „Vy to nevidíte? Nevelký obdélníkový objekt zasazený do chodníku hned u té zdi.“

Culver zúžil oči. „Už to vidím. Připomíná to malý srub, to myslíte?“

„To je ono. Tím se můžeme dostat do krytu.“

Culver potřásl hlavou. Člověku se za den naskytne tolik pohledů, které naprosto ignoruje, ani se nad nimi nezamýšlí, a přitom je to všechno součástí jednoho velikého tajemství. Vzpomněl si, jak pociťoval mírnou zvědavost, když ve městě narážel na podivné ventilační šachty, ale vždy se domníval, že patří k soustavě metra nebo k nějakému podzemnímu parkovišti. Teprve při zevrubném pohledu vyvstaly z běžného a nic neříkajícího pozadí a nabyly svého zvláštního významu jako třeba ta ohrada nad kingswayskou telefonní ústřednou a také ta rozdrčená pod Hungerfordským mostem, nad níž teď stáli. Předpokládal, že umění maskovat spočívá v tom, že výsledek takového počínání musí vypadat naprosto obyčejně, tak, aby to nikdo ani nevzal na vědomí.

„Tak tam pojďme,“ rozhodl a ostatní hned začali pracně slézat z hromady sutin, přičemž museli krotit svou nedočkavost.

Když se opět ocitli na pevné zemi, šlo se jim už snáze a jejich postup mařily jen lidské ostatky potrava pro kolonie horečně se hemžících tvorečků. Stále si ještě nezvykli na legie hmyzu, ale naštěstí se jeho rojící se hejna soustředila na oběti, které už nekladly odpor.

Právě míjeli jakousi podlouhlou mřížku zasazenou do chodníku, když je Fairbank zadržel. Klekl si a železnými lištami se zadíval dolů.

„Poslouchejte!“ vyzval je.

Ostatní poklekli kolem něj a viděli, že se několik stop pod úrovní země vodorovně táhne tlusté potrubí.

„Co to je?“ otázala se Kate, která už sotva popadala dech.

„Ventilační potrubí a také kabely a dráty. Areál je přímo pod námi,“ řekl jí Dealey.

Fairbank je znovu zakřikl: „Poslouchejte!“

Byl to slabý, ale jasně zřetelný zvuk. Bzučivé vibrace.

„Generátory!“ oznámil Ellison vzrušeně.

Podívali se po sobě se zábleskem v očích.

„Ježíšikriste, a fungují!“ jásal Fairbank. „Tam dole jsou lidi!“

Spolu s Ellisonem vyjekli radostí.

„Říkal jsem vám to,“ pravil Dealey, který hýl překvapen jejich výbuchem veselí, ale přesto se i on usmíval. „Říkal jsem vám, že je tu hlavní vládní stan. Není to tak?“ „Říkal jste nám to,“ smála se Kate. „Počkejte!“ Culver zvedl ruku. „Zdá se mi to nebo ten zvuk doopravdy zesiluje?“

Skupinka teď naslouchala pozorněji a Fairbank přiložil ucho k mřížce. „Mně se zdá, že to zní stejně,“ poznamenal po několika vteřinách. Otočil hlavu a vzhlédl ke Culverovi. Culver však pozoroval oblohu.

Ostatní si toho povšimli a zahleděli se tam spolu s ním. Šumění přerostlo ve vrčivý hukot, který neměl nic společného se zvukem přicházejícím zdola, a i tohle vrčení postupně sílilo.

„Tamhle!“ Culver zabodl prst směrem k nebi. Najednou na zamlžené obloze zahlédli tmavou skvrnu, letadlo letící nfzko od západu. Pomalu, jako by prudký pohyb mohl tento výjev rozehnat, se postavili, zaklonili hlavy a s ohromeným výrazem přihlíželi a nikdo z nich se neodvážil ani promluvit.

Ticho prolomil až Dealey, ale i on jen šeptal. „Letí podél řeky.“

Letadlo se blížilo a Culver postřehl, že je malé a lehké. „Beaver,“ poznamenal skoro jen pro sebe. Ostatní se po něm zmateně podívali a rychle zase upřeli své pohledy na letadlo.

„Pozorovací letoun vojenského letectva Beaver,“ doplnil svou poznámku Culver. „Zatraceně, je na průzkumném letu.“

Letadélko už měli skoro nad hlavami. Fairbank a Ellison začali jako jeden muž křičet a mávat zbraněmi, aby upoutali pilotovu pozornost. Ostatní se k nim okamžitě připojili, vyskakovali do vzduchu, pobíhali po nábřeží v marné snaze udržet tempo se strojem, křičeli z plných plic a zoufale mávali pažemi, aby si jich pilot letadla všiml.

„Myslíš, že nás uvidí, myslíš, že nás uvidí?“ Kate se křečovitě chytila Culvera. „Ach bože, ať si nás všimne!“

Pak letadlo zmizelo a vzalo s sebou i jejich naděje. Sledovali je, dokud se z něj nestala jen nepatrná tečka. Čekali, dokud jim zcela nezmizelo z dohledu.

„Do prdele, do prdele, do prdele!“ Fairbank.

„Nemohl nás přece minout!“ - Ellison.

„Možná nás v té mlze neviděl.“ Dealey. ,

„Tady už taková mlha není. Pořád je tu šance.“ CulverJí

Pláč. Kate. 'i

Culver jí položil paži kolem ramen a přivinul ji k sobě.ij „Nezáleží na tom, jestli nás viděl nebo ne. Teď jsme v bezpečí, a až se dostaneme do toho krytu, bude to úplně bezvadný. Tam dole je celá soustava chodeb a mezi nimi taky cesta ven z Londýna.“

„Já vím, Steve. To jen, že na chvíli jsme už skoro měli kontakt s... s....“ Zjišťovala, že jen s obtížemi volí to pravé slovo. „Já nevím, možná s civilizací. S něčím, co překonává všechno tohle kolem nás.“ Mávla rukou k ruinám.

„Brzy na ni opravdu narazíme, to ti slibuju.“

„Myslíš, že se to letadlo zase vrátí?“

„Kdo ví? Pilot si možná vybere jinou trasu, bude chi prozkoumat co největší území.“

Přikývla a přejela si rukou po nose. „Dneska je clen, k je mi jen do breku.“

Usmál se. „Zatím ses držela statečně, tak ještě chvíli vydrž.“

Vrátili se k mřížce zasazené do chodníku a prošli kole ní; jednotvárný slabý hukot, vystupující z hlubin šachty, ji už nezajímal.

Dorazili k šedému kamennému bloku a pak kolem něj chodili a prohlíželi si jeho drsný povrch; napřed zamyšleně a brzy znepokojeně.

„To je děsný,“ konstatoval Fairbank a otřel si pot zátylku. „Nemá to žádnou díru. Dealey, jak se ksakru dosti němé dovnitř?“

Onen masivní a temný předmět, podivný monolit, byl nehybný a podle všeho i nedobytný. Byl alespoň dvanáct stop dlouhý a pět nebo šest stop Široký a připomínal obrovský náhrobek. Nebo obětní oltář, pomyslela si Kate.

„Vchod je nahoře,“ oznámil Dealey prostě.

Ostatní se po sobě podívali a Fairbank se zašklebil. Kamenný blok byl šest stop vysoký, možná i víc, ale inženýr se nahoru vyškrábal dřív, než se ostatní jen pohnuli.

„Má pravdu,“ zavolal na ně dolů. „Tady nahoře je úsek, který není zakrytý. Je to mazaný, člověka by to nikdy nenapadlo. A jsou tu i dvířka.“ Vytáhl si z opasku sekeru. „Zdá se, že jsou zamčená, ale s tím si už poradím.“ Když se na !ně díval ze svého vyvýšeného stanoviště, bílé zuby mu při úšklebku rozdělily zašpiněný obličej..“Půjdete sem taky?“

Culver stál dole a pomáhal ostatním vylézt nahoru a Fairbank je shora vytahoval. Pak Culver vylezl za nimi a p()díval se dolů do otvoru.

„Co je to vlastně za stavbu, Dealey? Tohle přece nemůže ;být nově postavené.“

, „To není,“ potvrdila Kate. „Celá léta jsem tudy častokrát procházela, a i když jsem se na to třeba podívala pozorněji, nikdy jsem se netrápila úvahami, k čemu by to mohlo ; sloužit.“ ;•.; „Za války to byl protiletectký kryt,“ sdělil jim Dealey,

•zatímco od sebe odháněl bzučící mouchu a zároveň si

Ušmudlaným kapesníkem otíral obličej. „Tudy se dřív vstu

' poválo do protileteckého krytu. Včera jsem už vysvětloval
•pulverovi, že původní podzemní prostory, které byly vybudované už před mnoha, m“o6a lety, byly za poslední desetiletí rozšířeny.“

„No, sami uvidíme, jak moc,“ řekl Ellison, který byl stále netrpělivější. „Tak už proboha pojďme dovnitř.“

„Jasně,“ souhlasil Fairbank. Sjel dolů do prohlubně a prohlížel si zámek. „Nemáte klíč?“ zavolal na Dealeyho, který zavrtěl hlavou.

„K tomuhle objektu ne,“ řekl.

26

„Dobře, to by stejně neměl být tak velký problém.“ Máchl: sekerou.

K otevření dvířek nebylo třeba víc než čtyř rázných údejů. Rozlétly se směrem dovnitř a mrazivý chlad vyskočil ven jako unikající džin.

Culver se otřásl. Zdálo se mu, že ten provlhlý chlad není jen uvolněný vzduch. Nesl v sobě i neblahou předtuchu.

Chlad uvnitř jím přinesl úlevu od teplé vlhké atmosféry had zemí. Když sestupovali po kamenných schodech, Fairbank kráčel v čele a sekeru už měl zase zastrčenou za opaskem. Vzduch byl zatuchlý a jeho pach svědčil o tom, že tyto prostory nejsou používány. Betonové zdi byly na dotyk drsné.

Fairbank se zastavil. „Tady dole už není vidět.“ Hrabal se v kapsách a podával dozadu malé lehké tyčinky. „Ty jsem sbalil včera,“ vysvětlil. „Myslel jsem si, že by se mohly hodit na rozdělání ohně.“ Rozžehl laciný zapalovač na jedno použití, který si nechal pro sebe. Třebaže byl jeho plamínek slabý, přece jen poskytoval určitý pocit bezpečí.

Culver předal zapalovač přes rameno Ellisonovi, který uzavíral řádu.

„Já už jeden mám,“ řekl technik. „Možná byste ho měl dát raději dopředu a mně nechat jeden z těch mrňavejch.“ Vrátil Culverovi zapalovač, který ho předal dál. „Tenhle jsem našel včera,“ vysvětloval Elli.son. „Má silnější plamen.“

Šli dál a kryt zapalovače se ve Fairbankově dlani postupně zahříval. Jejich kroky zněly dutě a hlasitě. Byl tu dlouhý sestup, a ačkoli se to nedalo nijak vysvětlit, Culverův nepříjemný pocit se každým krokem stupňoval. Přemýšlel o tom, zda i ostatní mají stejné pocity. Těsně pod ním Šla Kate a oběma rukama klouzala po zdech, jako by se hala, že by mohla klopýtnout a upadnout. Vlasy měla rozčuchané, v mdlém světle zapalovače vypadaly tmavě, sukni měla potřhanou a pokrytou prachem. Stiskl jí rameno a ona se jeho ruky krátce dotkla konečky prstů, ale neobrátila se.

Fairbank se konečně zastavil a z otvoru před sebou smetl pavučiny.

Tady je nějaká velká místnost.“ Jeho slova získala mírnou ozvěnu. Mávl před sebe světlem. „Zdá se ale, že je prázdná.“

Nahrnuli se za ním a rozestoupili se tak, aby jejich světla obsáhla větší plochu. Na první místnost navazovaly další a Ellison nahlédl dveřmi do jedné z nich.

„Nic,“ oznámil zklamaně.

„Tady taky nic.“ Fairbank stál u dalších dveří.

„Všechny jsou prázdné,“ řekl Dealey a kráčel pořád dál dopředu. „Tohle je jenom část starého protileteckého krytu. Jak vidíte, od poslední války to tu nebylo používáno.“ Došel k otvoru a zavolal na ně dozadu. „Tudy.“

Rychle k němu pospíchali a Dealey je vedl labirintem chodeb, z nichž odbočovaly prázdné místnosti. Konečně se zastavil u čtvercových dvířek zasazených do stěny.

„Budeme znovu potřebovat vaši sekeru, abychom je vypáčili,“ řekl Fairbankovi.

Inženýr zajel ostrím nástroje do mezery těsně u zámku. Vyvinul tlak a dvířka se snadno rozskočila. Uvnitř zahlédli těžké kabely a tlusté potrubí, jehož některé trubky měřily v průměru

alespoň jednu stopu. Monotónní hukot byl hlasitější a zřetelnější, než když poslouchali u mřížky nad zemí.

„To je vchod pro údržbu,“ vysvětloval Dealey, když vešel do dveří.

Uvnitř se oběma směry táhla úzká chodba, jejíž stěny pokrývaly trubky a kabely. Dealey je vedl doprava.

„Dealey, jste si jistý, že víte, kam jdete?“ zazněl zezadu Ellisonův hlas.

„Sice ne na sto procent, ale myslím, že tahle chodba by nás měla zavést do nového areálu.“

Úzká chodba a tma začínaly mít na Kate klaustrofobický účinek. Venku se cítila být vystavená všemu na pospas; tady dole si zase připadala ohrožená. Držela se těsně za Culverem, který teď kráčel před ní.

Dealey se znovu zastavil, klekl na podlahu a přidržel plamínek u mřížky, která mohla mít plochu dvě čtvereční stopy. Vsunul prsty do mříže a trhl; mřížka odskočila jako padací dveře. Viděli, jak dolů vedou příčky kovového žebříku.

„Tudy bychom se měli dostat na úroveň krytu.“ Žár z plamínku změkčoval Dealeymu rysy, ale Culverovi se ten muž zdál být o deset let starší než tehdy, kdy ho poprvé spatřil. Vláštní, že si toho všiml až teď.

Culver se protáhl kolem Fairbanka a klekl si na protější Stranu otvoru proti Dealeymu. „Jak hluboko jde tahle šachta?“ „To nevím jistě. Musíme už ale být dost blízko.“ „Je to bezpečné?“ Dealey se po něm ostře podíval. „Myslím na ty potvory,“ řekl Culver. V tichu, které následovalo, všichni zpozorněli. Nakonec Dealey ze sebe vypravil: „To se nedá zjistit. Jakou jinou možnost ale máme?“ „Jako obvykle. Vůbec žádnou.“

Culver lezl pívni, když předtím vyměnil svůj slabší zapalovač za Fairbankův a ucukl, když se dotkl horkého kovu. Jak slézal, zapalovač držel mezi palcem a ukazovákem, zatímco ostatní prsty měl ovinuté kolem postranic žebříku. Šachta byla okrouhlá a měla kovový povrch. Čím hlouběji sestupoval, tím víc sílil šum přístrojů, který ale i nadále zůstával zastřený. Slyšel, jak ostatní lezou do šachty za ním. Zdálo se mu, že trvalo věčnost, než se nohama dotkl země v další chodbě, která byla širší než ta, kterou právě opustil. Podél stropu se táhly trubky a kabely. Na podlaze se leskla voda.

Jako první za ním slezl Dealey a pak Fairbank následován Kate. Ellison se držel za bok a ztěžka oddechoval. „Kristepane,“ vyechl, když si namočil nohy.

„Možná, že i tady byly záplavy,“ prohodil Fairbank.

„O tom pochybuji,“ odpověděl Dealey, když osahal stěny. „Nejsou mokré. Jsou dost studené a trochu provlhle, ale při takové teplotě se to dá očekávat. Doopravdy mokré ale nejsou. Podle mě ta voda na podlaze jenom prosakuje, není to nic, nad čím by bylo nutné se znepokojovat.“

„Když mi dneska vládní úředník řekne, abych se neznepokojoval, tak se znepokojuju,“ prohlásil Fairbank bez sebemenší ironie.

Culver posvítí doleva a pak i doprava. „Kudy?“

„Nejspíš na tom ani nezáleží. Tyhle chodby pro údržbáře se táhnou po obvodu; jsou součástí rozsáhlejší soustavy chodeb, která chrání hlavní kryt. K našemu cíli by nás měla zavést každá z nich.“

„Dobrá, tak tedy půjdeme doleva.“

Šli dál, zvysoka našlapovali, až to šplíchal, a všichni se už chvěli chladem. Chodba na několika místech odbočovala, ale ani jednou do pravého úhlu; vždy se jen stočila doprava a pak se zase vrátila do svého původního směru. Culver odhadoval, že chodba stále směřuje na západ, ale musel si přiznat, že by se také mohl naprosto mýlit. Procházeli kolem žebříků, které vedly nahoru do dalších šachet, a tu a tam narazili i na rozměrné spojovací skříně, v nichž mizely kabely a dráty, aby se zase objevily na druhé straně. Plamínky, které muži nesli, pohasínaly.

Fairbankův plamínek byl první, který se smrskl a zhasl. Odhodil zapalovač a zaslechli zažbluňknutí, když dopadl do vody.

Dealeyho byl další.

Brzy už skoro nic neviděli, a tak hmatali po stěnách, aby se orientovali a zároveň také opřeli. Představa, že budou hledat cestu v naprosté tmě, je všechny děsila. Culver slyšel, jak těsně před ním skapává voda, ale nebylo tam dost světla, aby bylo vidět, odkud ten zvuk přichází. Jeho zdroj objevil teprve tehdy, když pocítil, že půda pod ním je jiná. Sehnul se.

„Tady je odvodňovací šachta.“ Nahmatal ji prsty a pocítil, jak z mřížky vystupuje studený vzduch. „Zdá se, že je docela prostorná.“

„Ta vede dolů do stok,“ řekl Dealey. „Vzhledem k tomu, že je řeka tak blízko, tu musí být zajištěn stálý odtok.“

„Steve, pojďme dál, dokud ještě máme světlo,“ naléhala Kate.

Napřimil se a pokračoval v chůzi.

Ellison nešťastně zíral na svůj ochabující plamínek a zostra se nadechl, když konečně zhasl. O kus cesty dál se Culver znovu zastavil a pootevřenou dlaní zakryl svůj zapalovač, jediný zdroj světla, který jim ještě zbýval. ! Ellison vrazil do Dealeyho. „Co to ksakru děláte?“ I „Buďte zticha.“ Culver hleděl upřeně před sebe do tmy. „Myslím, že vidím nějaké světlo.“

(Shlukli se kolem něj. „Máš pravdu, Steve,“ zašeptala Kate. „já to vidím taky.“

„Díkyhohu,“ vydechl Ellison.

Jejich kroky se zrychlily a sotva znatelný, mdlý jas v dálce sílil a stával se z něj podlouhlý pruh bledého světla. Když se přiblížili, už rozeznávali dveře. Byly mírně pootevřené a to světlo přicházelo z místnosti za nimi. Chodba tam končila.

Dveře byly pevné, vyrobené ze silného, zeleně natřeného kovu. Stejně jako vchod do kingswayské ústředny měly kolem stran obruby, aby bylo zabezpečeno jejich neprodyšné uzavření. Culver do nich strčil a z jakéhosi důvodu zůstal ve střehu. Za nimi už byly vidět spoře osvětlené šedivé zdi a další chodby. Těžké dveře odolávaly jeho tlaku.: Něco za nimi bylo.

Strčil do nich trochu rázněji a uvnitř se něco pohnulo.

Culver se podíval po ostatních, zhasl zapalovač a zastrčil si ho do kapsy. Dlaněmi obou rukou zatlačil na hladký povrch dveří, poodstrčil je a světlo jim ozářilo tváře. Když už tam bylo dost místa, protáhl se dovnitř.

Tělo tedy to, co z něj zbylo - leželo opřené o dveře, kam se předtím zhroutilo; jedna ruka, na níž chyběla většina masa, stále svírala šestipalcovou závoru, která sloužila i jako klika. Culver měl pocit, že se s ním vše zatočilo, přestože už si měl na takovou podívanou dávno zvyknout. Kdysi to možná byl muž, ačkoli bylo těžké to s jistotou určit. Mrtvola už byla ohlodaná. Chyběla jí hlava.

Culver přidržoval jednou rukou dveře dokořán - zdálo se mu, že je nebožtík odhodlán je zase přibouchnout a tiše přivolal ostatní, „Napřed vy, Dealey. Pak ty, Kate, a nerozhlížej se, jen se pořád dívej dopředu.“

Samozřejmě se ohlédla a hned ustupovala a hrud' se jí prudce zvedala.

„Do prdele!“ ulevil si Fairbank, když spatřil bezhlavé tělo.

Ellisonovi viditelně podklesly nohy a Culver si na chvíli pomyslel, že se technik zhroutí. Ellison se ochabě naklonil ke zdi a řekl: „Jsou tady dole.“

Nikdo nevyjádřil nesouhlas.

Vrávoravými kroky se vracel k otevřeným dveřím. „Raí ději bychom měli jít pryč. Tady zůstat nemůžeme.“

Culver ho chytil za rameno a pustil dveře, aby se zavřely. Neuzavřely se úplně, ale zůstaly pootevřené, tak jak je našli. Nebožtíkova ruka uvolnila své posmrtné sevření a jeho paže se svezla k podlaze.

„Zpátky jít nemůžeme,“ řekl Culver pevně. „Nemáme světlo. A kromě toho, ty krysy můžou být právě tam venku.“

„Vy si myslíte, že tenhle...“ Dealey odvrátil pohled, „...že se tahle osoba snažila jim zabránit v přístupu do krytu?“

„To nevím,“ přiznal Culver. „Možná to tak bylo, ale taky k tomu mohlo dojít, když se snažil utéct.“ Už dospěl k závěru, že je to mrtvola muže, protože na ní stále visely rozdupané zbytky něčeho, co vypadalo jako olivově zelený plášť nebo uniforma.

Zdálo se, že je Fairbank tou podívanou fascinovaný. „Hlava,“ mumlal. „Proč zmizela právě ta hlava?“ Zapáchalo i o tam, ale nebyl to silný pach, ze kterého se lidem zvedá žaludek. Muž byl mrtvý už nějakou dobu a ten nejstrašnější zuch se už dávno rozptýlil. Je to jako na té stanici metra. Vzpomínáte si, jak jsme si tam prohlíželi ty mrtvoly? Jak : některým chyběly hlavy?“

„Ale proč?“ zeptal se Dealey. „Já tomu nerozumím.“

„Možná s nima ty krysy hrajou kuličky.“ Fairbankův morbidní smysl pro humor teď nikdo neoceníl.

„Vy nám nemůžete říct, proč to tak je?“ Culver se podíval přímo na Dealeyho.

„Přisahám, že nevím víc, než už jsem vám řekl. Musíte jini věřit.“

„Musím?“

„Nemá přece smysl, abych lhal. Nezáskal bych tím absolutně nic.“

Culver to uznal. Porozhlédl se po chodbě a teprve teď si všiml, že je po celé délce potřísněna krvavými čmouhami. „Řekl bych, že tady máme odpověď na jednu otázku,“ prohlásil a ukázal na ně. „Ten člověk se odtud snažil utéct, ale krysy ho d'ostaly dřív, než doběhl ke dveřím. Tady se musel plazit po zemi, zatímco ho trhaly na kusy.“

Kate si zakryla obličej a hlavu si opřela o zeď. „Nikdy to neskončí. Nemůžeme to přežít.“

Culver k ní přistoupil. „Ještě nejsme uvnitř. Krysy možná zaútočily a lidi je porazili. Do těchhle prostor se musí vejít Stovky lidí, Kate, a to už je víc než dost, aby se ubránili. „taky tu mají vojáky, aby je ochránili.“ „Tak proč tu je? Proč je tu tenhle nebožtík?“ H „Ti uvnitř možná vůbec nevědí, že ten chudák tady je. Je to jenom chodba, možná jedná z mnoha. Třeba ani nevědí, že je mrtvý.“ Zatímco tak mluvil, zaplavující pocit strachu v něm narůstal. Rostl v něm už od chvíle, kdy tam nahoře rozrazili dveře, a teď pronikal každým nervovým vláknem, každým orgánem jeho těla, které proměňoval v kusy olova, a plnil jeho útroby tíhou, která mu odčerpávala síly.

„Tady jsou další dveře!“ Fairbank stál před nimi v chodbě a ukazoval do výklenku po své pravici.

Culver jemně odtáhl Kate od stěny a vedl ji s sebou, zatímco ostatní už byli na cestě k Fairbankovi. Dveře se podobaly těm, od nichž právě odešli, jen byly širší a vyšší. Byly otevřené.

Se vzrůstajícím rozechvěním zírali do interiéru krytu hlavního vládního stanu.

Neklidně sebou pohnula, protože si uvědomovala nebezpečí, které přicházelo z dálky.

Pokoušela se pohnout svým obézním tělem a změnit polohu v hnízdě vyrobeném z odpadků a rozdrčených kostí. Zvuk tekoucí vody jí nic neříkal, protože neměla uši, ale 'Jakýmsi vnitřním smyslem dovedla přijímat vysokofrekvenční pištění podřízených tvorů. V podzemním dómu nebylo světlo, ale její oči stejně neměly žádné optické nervy. Přesto si byla vědoma pohybu, který se odehrával kolem ní.

Zhluboka vydechla a její obrovité odulé tělo se pohnulo a ještě více nabobtnalo, takže tmavé žíly vyčnívaly z bělavé pokožky pokožky tak jemné, až se zdálo, že ji tato síť žil musí prorazit. Když sípavě vydechla, její čelisti se mírně pootevřely, ale dech vycházel z jiného zdroje z další znetvořené tlamy na výčnělku po straně její zašpičatělé hlavy. V té tlamě nebyly žádné zuby a nebyly na ní ani žádné oči. Několik bílých chlupů vyrůstalo z čenichu, který jí umožňoval čichat, ale jinak měl tento hrbol jen pramalý užitek. Její končetiny už dávno nemohly podpírat ohromnou váhu těla (i její drápy na každé tlapě jich měla pět byly křehké vilz praskaly; byly přerostlé a nedostatečným používáním 'Zkroucené. Ocas měla pouze zakrslý a šupinatý. Pramatka připomínala obrovskou, živě se pohybující oční bulvu. A Kňouravý sykot unikal z obou čenichů a obluda na loži Ir bahna a slizu se pokusila tlouci kolem sebe, ale její hmotnost byla příliš velká a její končetiny příliš ochablé. Pouze se rozvířil prach kosti, které na bílý prášek rozemleli její krysí vojáci, štíhlé černé kreatury, které ji střežily a chránily svými těly. Které si teď k sobě povolala.

V temném, jeskyni podobném sále zaregistrovala další pohyby - zmítání jejích družek, které se jí podobaly svým vzhledem, ale lišily se od krysích sluhů a vojáků. Mnozí z oněch tvorů měli původ přímo v jejím lůně a mnozí se s ní v minulosti také pářili.

Podobně jako Pramatka, i oni hýli zajatci své vlastní deformace a oslabovala je jejich vlastní pitvornost. Někteří byli už mrtví, jiní umírali.

Zavřeštěla a zvuk, který vydala, připomínal vriskající dík tě. Tolik se bála.

Vycítila však, že k ní přicházejí její černé legie, viděla je v duchu, jak si razí cestu chodbami a přinášejí jí potravu lebky, do nichž pak svými zkroucenými kly vyvrtá otvory, aby mohla zevnitř vysát onu houbovitou hmotu a zhltnout ji.

Netrpělivě čekala, chvěla se a z bradavek na jejím ohavně hřmotném těle sála její mládata. Potomků bylo šest a všichni do jednoho měli podobně jako ona zvláštní tvar těla, ale ani jí se zcela nepodobali.

Kráčeli tou krvavou lázní, žaludek se jim zvedal, ale z nějakého důvodu byla jejich mysl zcela otupělá. Možná už si na takovou zdrcující zkázu začali zvykat. Strach se mísil s odporem a společně se vkrádaly do jejich vědomí, ale určitá vnitřní obrana jejich psychiky, jakási přirozená, nicméně i záhadná bariéra proti šílenství zabráňovala těmto pocitům, aby pronikly do jejich nejnějnějšího já.

Ti lidé, uprchlíci před holocaustem, který se odehrával nad zemí, byli v té rozlehlé svatyni zcela zaskočení; vůbec netušili, že na dosah ruky číhá nový a stejně tak zkázonosný nepřítel.

První místnost, kam Culver vkročil se svou malou skupinkou, byla nízká, ale prostorná a její betonový interiér byl spoře, nicméně dostatečně osvětlen. Sloužila k uskladnění vozidel, z nichž mnohá byla jejich očím naprosto neznámá. Všechny vozy měly uniformně šedou barvu a jejich karosérie byly bez poskvrny. Vozidla stála v sevřených, ale úhledně vyrovnaných řadách jako žulové sochy, které se zdály být neschopny jakéhokoli pohybu. Okénka měla malá, vlastně jen úzké průřezy v kovové karosérii vyplněné tmavým sklem. Mezi nimi stály i čtyři tanky bez otočných věží. Zkonstruovány hýly způsobem, jaký nikdo ze skupinky dosud neviděl. Do hlavního prostoru se nevešli více než dva pasažéři a dlouhé štíhlé dělo se táhlo až za okraj vlastní korby. Jiné vozy připomínaly vojenská průzkumná vozidla; podobně jako tanky i ony spočívaly na pásech, byly vybaveny několika střílnami a zdálo se, že se dovnitř leze střechou. Tvary zbývajících vozidel byly konvenčnější pouze v tom, že vozy měly dvířka po obou stranách a nespočívaly na pásech; místo toho měl každý vůz šest mimořádně širokých kol.

Všechna tato vozidla (Culver jich napočítal celkem osmnáct) se zdála být prázdná.

Na druhém konci prostoru byla dvojice masivní železná vrata; oboje byla zavřená.

Dealey jim předtím vysvětlil, že za těmi vraty jsou rampy vedoucí na povrch; kromě toho jsou tam další dvě dvojice dveří, přičemž ten poslední pár ústí na jakémsi odlehlem a chráněném prostranství. Ellison hned dostal nápad, že by po jedné z ramp měli okamžitě opustit kryt; možná by si měli vzít i jedno z vozidel. Mezitím už objevili další mrtvoly, které byly tak krutě znetvořené, že bylo velmi nesnadné poznat, zda to dříve byli lidé. Skupinka směřovala k východu, přičemž procházela mezi vozidly a obezřetně se vyhýbala beztvarým mrtvolám, které se povalovaly po chodbách. Ovládací prvky sloužící k otevření dveří našli uvnitř malé prosklené kabiny, jejíž skleněné tabule byly potřísněny zaschlou krví. Fairbank ignoroval dvě těla výraz „tělo“ se sotva hodil pro předmět, který ležel na podlaze kabinky a zkusil přepínače zasazené do zdi, neboť se domníval, že se jimi otevírají dveře. Nic se však nestalo; mechanismus nefungoval.

Prošli úsekem označeným jako DEKONTAMINAČNÍ ODDĚLENÍ, ale nezdržovali se tím, že by si prohlíželi regály plné jednoduchých stříbrnošedých oděvů a přístroje, které připomínaly detektory kovů, jaké mají na letištích, a ani se nedívali po příšernostech, které se povalovaly po podlaze.

Teprve za dekontaminačním úsekem si Culver s Fairbankem, Ellisonem a Kate začínali vytvářet představu o ohromných rozměrech a složitém členění vládního válečného stanu. Když vyjadřovali

své překvapení, Dealey zachovával mlčení; v jejich úžasu se ztrácela i hrůza z toho, co tu leželo kolem nich.

Ocitli se v dlouhé, šestnáct stop široké chodbě, z níž vybíhaly četné další spojovací chodbičky. Táhl se po ní rovné barevné čáry, některé odbočovaly do sousedních chodeb a na stěně byl seznam jednotlivých útvarů seřazených do skupin a každé skupině byla přiřazena zvláštní barva.

Rychle přelétli seznam, který zahrnoval vše možné od

KLINIKY po KNIHOVNU, od TĚLOCVIČNY po POSLUCHÁRNU, od TISKÁRNY po POŽÁRNÍ ÚTVAR. Podle všeho tam bylo i televizní a rozhlasové studio, dále pak kanceláře se štábem sekretářek, dílny, ložnice a dokonce i nádraží. Toto poslední návěstí je poněkud mátko, ale Dealey jim vysvětlil, že se jedná o konečnou stanici podzemní linky, která spojovala kryt s letištěm v Heathrow.

„Sakra, tady dole je celý město,“ zvolal Ellison v posvátné hrůze.

Vydali se centrální chodbou, a jak postupovali, přibývalo mrtvol. Když procházeli kolem jedné ubikace, Kate tam ze Zvědavosti nahlédla. Okamžitě odskočila, až zády narazila na stěnu chodby, a hned zavřela oči, ale už nebyla schopna zapudit výjev, který se jí vtiskl do mozku. Místnost byla podobná ubikacím v kingswayské ústředně; byla jen delší a širší, schopná pojmut mnohem větší množství lidí - palandy byly trojitě a kromě několika židlí s tvrdými opěradly a skříňek na druhém konci tam nebyl skoro žádný jiný nábytek. Masa tělesných ostatků byla navršena kolem skříňek, jako by tam spící nebo odpočívající uprchlí, avšak stejně tam byli lapeni do pastí zaidnostmi, které se vehnaly dovnitř otevřenými dveřmi. Mnohým se ani nepodařilo vylézt z postele.

Culver a jeho společníci naráželi na zvláštní malá dvousedadlová vozítka, která opuštěně stála po chodbách; zdálo se, že fungují na elektrický pohon. V pravidelných odstupech hýly vysoko na stěnách umístěny kamery a po každých zhruba sto yardech mohli spatřit dozimetry, poplašná zařízení a tlačítkově domácí telefony. Dealey jich několik vyzkoušel, ale ani jeden nefungoval. Zdálo se, že osvětlení i klimatizace pracují naprosto normálně, a tlumené pastelově barvy, které je obklopovaly a které byly očividně vybrány pro jejich uklidňující účinek, tvořily jakýsi ironický kontrast k tragickému osudu, který postihl obyvatele krytu.

S každým úsekem, kterým Culver a jeho společníci procházeli, se jejich pochopení celé situace stvrzovalo a hysterie se stupňovala a provrtávala se jejich sebeobrannou bariérou citů.

Krvavá lázeň byla všudypřítomná, bez poskvrny nezůstal jediný úsek, jediná chodba, jediná místnost. Byla to cesta noční můrou, pouť do Hadovy říše, a každým krokem, každou zatačkou chodby se ukrutnosti stupňovaly, protože mrtvol tu bylo bezpočet.

V jedné chvíli Kate zasténala. „Proč? Jak to, že nebyli chráněni? Přece museli mít zbraně. Museli tu mít stráž, vojáky...“

Její otázka byla brzy zodpovězena, protože dorazili do vnitřního jádra tohoto rozlehlého areálu.

Ocitli se na křižovatce ve tvaru písmena T, odkud se chodba táhla doleva i doprava a mizela v zatačkách, čímž naznačovala, že střed krytu má kruhový tvar. Dveře přímo před nimi byly zasazeny alespoň pět stop v hloubce stěny, takže se nabízela otázka, zda tato skutečnost svědčí o celkové tloušťce okolních zdí. Před Širokými kovovými vraty byl k podlaze připevněn malý stolek a na něm dokonale provedený ovládací pult. V rozích výklenku byly umístěny dvě kamery a po jedné straně se táhla řada různobarevných tlačítek. Mezi posuvnými dveřmi byla vklíněna dvě těla, a podle toho, co zbylo z jejich oděvu, bylo zřejmé, že se jednalo o příslušníky ozbrojených sil.

Culver se shýbl, aby zvedl ze země lehkou střelnou zbraň, samopal s krátkou hlavní. „MAC II,“ řekl ostatním. „Ingram. Ty už jsem viděl.“ Namířil dozadu do chodby, upozornil ostatní, aby ustoupili, a stiskl spoušť. Cvakla naprázdno. „Škoda vzdychl a pustil zbraň zase na podlahu.

„Kde to vůbec jsme?“ zeptal se Fairbank a nahlédl do zablokovaných dveří.

Dealey tiskl tlačítka na malém ovládacím pultu, přičemž i on zíral do dveří. „Zdá se, že kromě osvětlení a ventilace nic nefunguje,“ poznamenal. „Systémy byly buď odpojeny nebo zničeny.“

„Odpovězte na otázku,“ vyzval ho Culver.

„Kde to jsme? Tohle je operační ústředna krytu, kde jsou životně důležité orgány celého areálu, Generátorovny, kotelny, komunikační a šifrovací technika, obytné prostory pro, ehm, určité osoby a samotný Válečný kabinet. Útočiště v útočišti, jestli chcete.“

„Říkal jste obytné prostory. Znamená to, že i elita má svou elitu?“ otázal se Culver.

„Samozřejmě, a asi vám nemusím říkat, kdo by byl v takové zvláštní skupině.“

Culver jen zavrtěl hlavou.

Kate se ho chytila. „Myslím, že bychom měli jít pryč, a to

„Tady uvnitř budou zbraně,“ řekl Dealey rychle. „A mohou tam být i další lidé, kteří přežili.“

„A taky ty potvory, které tohle všechno napáchaly?“

„Ty už jsou pryč, tím jsem si jist. Od chvíle, co jsme vešli do krytu, jsme je ani nezahledli. Můžeme předpokládat, že tu zničily, co mohly, a pak se přesunuly...“

„Na čerstvější pastvu,“ dokončil za něj větu Fairbank.

„Možná je to přesně tak, jak říkáte.“

„Ale jak se sem dostaly?“ Culver byl z toho zmatený. „Jak mohly do tohohle objektu vůbec proniknout? Já tomu nerozumím.“

„Možná najdeme odpověď uvnitř.“ Dealey přešel do prostoru mezi dveřmi a stěnou. Nečekal na ně a zmizel za vrat

Ostatní se po sobě podívali a byl to Fairbank, kdo pokrčil rameny a vyrazil za ním. „Co ještě můžeme ztratit?“ prohodil.

Kate jen zdráhavě dovolila, aby jí Culver pomohl projít dveřmi, a ustrašeně překračovala roztrhaná těla, která znemožňovala, aby se dveře zavřely. Pach smrti, který se tam linul, byl sice už dost starý a za tu dobu ztratil značně na své říznosti, ale přesto se skoro dusili.

A právě tady, mezi mrtvolami lidí s vyrvanými orgány, mezi nebožtíky, jimž chyběly nohy, ruce a mnohým i hlavy, našli zcepenělé krysy.

Ted' seděli v rozlehlém okrouhlém Válečném kabinetu, naprosto vyčerpaní po tělesně i duševní stránce, všichni do jednoho se chvěli a oči jim neustále tékaly, neboť ani na okamžik nechtěli polevit ve své bdělosti. Všichni křečovitě drželi na klíně zbraně vypáčené z prstů mrtvých nešťastníků, kteří nejevili ochotu je pustit, třebaže tyto zbraně nezachránily ani je. Dva ze skupinky svírali Ingramy, které byly zřejmě standardní výzbrojí vojenské ostrahy krytu, zatímco Kate a Dealey měli devítimilimetrové browningy. Ellisonovi se podařilo ve zbrojnici najít samopal Sterling ta zbraň mu po dřívějších zkušenostech prostě přirostla k srdci.

Seděli na balkónu, který poskytoval výhled na řady matných stolů; v každé řadě stálo šest nebo sedm stolů s monitory, počítači, telefony, dálnopisy a ovládacími panely. Celému prostoru dominovaly obrovské obrazovky zasazené do zaoblených stěn. Nic se však na nich neobjevovalo a jedna byla provrtána otvory po kulkách. Dealey jim řekl, že kdyby ty obrazovky fungovaly, poskytovaly by pohledy do různých končin světa a ukazovaly by nukleární zásahy i strategické rozmístování vojenských jednotek. Zvláštní obrazovka byla vyhrazena pro vizuální kontakt s hlavami spojeneckých států a jejich vysokými vládními úředníky; tento obrazový materiál měl být vysílán prostřednictvím satelitů, pokud by ovšem nedošlo k atmosférickým poruchám, kdy by se kontakt udržoval pomocí kabelů. Každá řada stolků měla vlastní osvětlení; lampy na stropě byly zapuštěny do výklenků a světla byla tlumená. Kolem stěn a v prostoru pod obrazovkami se nacházely další přístroje, včetně řady počítačů a monitorů. Jediný dotyk lidskosti propůjčoval tomuto prostoru kávovar, který ve srovnání s okolní technikou vypadal beznadějně zastaralé. V těsné blízkosti Válečného kabinetu se nacházelo malé televizní studio vybavené vším podstatným pro vysílání (včetně měkkého vypočítávaného křesla a volných tmavomodrých závěsů, které tvořily pozadí vše bylo rozvrženo tak, aby vznikl dojem poklidné, a dokonce i povzbudivé autority). Záhadou zůstávalo, kdo by asi vyseďoval před televizní obrazovkou, když by svět kolem byl postupně redukován na doutnající popel. Předpokládali, že studio bylo určeno k vysílání pro obyvatelstvo, protože nedaleko stála další kamera, která byla natočena k podlouhlému ovládacímu pultu, u kterého seděli; ta se patrně měla používat k televizním přenosům rozhovorů se Spojenci. Poblíž televizního studia se nacházela konferenční místnost se zvukotěsnými stěnami a stropem.

Právě tady se měly projednávat a rozhodovat ‚delikátnější‘ otázky týkající se budoucnosti lidské rasy. Z hlavního prostranství vybíhala celá řada dalších místností a chodeb; Válečný kabinet byl středem jakéhosi kola s betonovými stěnami, ale z jeho okolí zatím nic neprozkoumali a ani na to neměli chuť. Už toho viděli dost.

První křesťané si v římských arénách možná museli protřpět podobné masakry, během nichž byli rváni a trháni na kusy dravou zvěří, jen aby jejich vládci ukojili svou krvežíznivost, ale mohly mít i tehdejší krutosti tak ohromný rozsah? Tato moderní aréna před nimi téměř přetékala lidskými ostatky, jako by se sem ve chvíli, kdy začala invaze hlodavců, uchýlilo veliké množství lidí, kteří přežili jaderný útok. V té chvíli ještě možná věřili tomu, že je jejich vůdci zachráněni i před touto novou, nepředvídanou katastrofou. Mýlili se. Před zběsilostí mutantních bestíí je nemohlo zachránit nic, dokonce ani rychlopalné zbraně vojáků. Jak se to mohlo stát? Kolik, kolik krysy jen mohlo způsobit tak dalekosáhlý masakr? A jak se vůbec mohly dostat do krytu, který podléhal mimořádným bezpečnostním opatřením?

Odpověď se pokusil nabídnout unaveně a sklíčeně vyhlízející Alex Dealey, na němž už nebyly patrné sebemenší stopy jeho dřívější nabubřelé pýchy, kterou mezitím přemohla nepřízeň osudu. Seděl zhrouceně na otáčivé židli, nakláněl se nad dlouhým stolem a jednou rukou si zakrýval přivřené oči.

„Ty krysy už byly v krytu předtím,“ řekl tiše. „Byly uvnitř, čekaly. Nechápete to? Tady dole se táhnou kanalizační stoky, celé míle podzemních chodeb a tunelů, přelivy, kterými se reguluje přítok dešťových a odpadních vod. Krysy musely touto podzemní soustavou pobíhat celé roky a živily se vším, co jen našly, prostě odpadem velkoměsta. Můj ty bože.“ K čelu si pozvolna přesunul i druhou ruku a vypadalo to, jako by se ponořil sám do sebe; dokonce i ramena se mu propadala. „Pod úrovní hlavního krytu se uchovávají potraviny; nachází se tam obrovská chladárna. Ty potraviny se jen zřídka vyměňovaly, většinou se pouze doplňovaly. Chápete, skoro nic z toho nepodléhalo zkáze, a to, co podléhalo, se nechávalo v blízkosti vchodu, kde se to mohlo snadno vyměnit. Krysy měly tak celé roky skutečně vydatný zdroj potravy.“

„Jistě se to ale čas od času kontrolovalo?“ otázal se Culver nevěřící.

„To nebylo nutné, převládal názor, že toto místo je tak bezpečné, že ke znehodnocení potravin tu nemůže dojít. Předpokládám, že se tu v pravidelných intervalech prováj děla zběžná kontrola, ale musel byste vidět rozlehlost toho skladiště, abyste si uvědomil, na jak obrovskou plochu lidí ské oko nikdy nedohlédlo. Všechny potraviny byly v neproy dyšných obalech a samotné skladiště bylo dokonale uzavřeno, takže se vůbec nebrala v úvahu možnost, že by se taj dovnitř mohla dostat nějaká havěť.“

„Jak to tak vypadá, nebralo se v úvahu vůbec nic,“ poznamenal Ellison a poposedl si na křesle, aby ulevil svým žebřům.

„Přece se kladly jedy a líčily se pasti. To si nikdo neuvědomil, jak jsou ty potvory neskutečně prohnané?“ „Zřejmě ne.“

Culver byl z toho pořád zmatený. „Přece musel být nějaký důkaz, že tihle tvorové existují. Někdo si přece musel něčeho všimnout.“

Dealey zvedl hlavu a pokrčil rameny. „Proč? Hlavní stan nebyl nikdy obýván. Jistě, jak šla léta, prováděla se údržba, instalovala se dokonalejší technika a v pravidelných intervalech se konaly inspekční prohlídky, ale je naprosto zřejmé, že tento druh krysy nebyl objeven. Jejich instinkty je varovaly před tím, jak by s nimi jejich odvčký nepřítel naložil. Jen si vzpomeňte, s jakou nemilosrdností a v jak velkém rozsahu se během posledního desetiletí prováděla likvidace těch mutantních tvorů. Byl to doslova pogrom.“

„Podle toho, co jste před chvílí říkal, se to asi neprovedlo dost nemilosrdně.“ Ostatní zvčdavě pohlédli na Culvera. „Co tím myslíš, Steve?“ otázala se Kate. „Když jsem měl s Dealeym ten soukromý pohovor, řekl mi, že v minulosti měli vědci o tyhle mutantní krysy značný zájem. Zájem tak veliký, že se pokusili o jejich laboratorní chov.“

„Říkal jsem vám, že to byly pouze domněnky, nic víc. To ale nemá nic společného s těmi tvory v kanálech. Nikdo nemohl vědět, že tam žijí.“

Fairbank se poškrábal na spánku krátkou hlavní Ingramu. „V pořádku, ale proč ty zatracené potvory nenapadly údržbáře nebo ty vaše kontrolory?“

„Už jsem vám říkal: patrně měly z lidí strach a byly příliš opatrné, protože se nechtěly prozradit.“

Fairbank máchl zbraní po místnosti: „Té stydlivosti se tedy rychle zbavily.“

„Ano, k tomu určitě došlo ve chvíli, kdy dopadly bomby.“

Právě tehdy možná vycítily, že mají navrch, a navíc jejich počet možná vzrostl tak, že je v tomto přesvědčení jen utvrdil. A dál: masovou evakuaci lidí do kiytu možná pokládaly za invazi do jejich teritoria. Podle mě byly ve hře všechny tyhle faktory.“

„Cítily se ohrožené, a tak zaútočily,“ promluvila Kate a její slova zněla bezvýrazně, bezbarvě.

„To je docela možné.“

„Šly proti palbě,“ zamyslel se Fairbank. „A proti obrovskému množství lidí. Musely si zatraceně věřit.“

„Nebo měly nějaký silnější motiv.“

Pohledy všech přítomných se znovu stočily ke Culverovi.

Zavrtěl hlavou. „Já nevím, prostě mám jen takový pocit. Je tu určitě ještě něco, o čem nevíme.“

Ellison projevil netrpělivost. „Já pořád nerozumím tomu, jak je ty krysy mohly přemoci. Dveře se přece daly neprodyšně uzavřít, takže se krysám mohl zamezit přístup do určitých úseků.“

„Vzpomínáte si na dveře v těch prostorách, kde stála všechna ta vozidla? Ty velké dveře, které vedly k rampám? Nefungovaly, podobně jako většina zařízení tady kolem, když nepočítáme osvětlení a ventilaci. Když prohledáme hlavní rozvodnu, určitě zjistíme, že přístroje a kabely jsou zničené - buď je poškodili ti uvěznění nešťastníci, když stříleli po krysách, aby se zachránili, nebo ty nejdůležitější kabely přehryzaly krysy. To není neobvyklé je to specialita i naprosto normálních hlodavců. Na elektrickém proudu jsou tu závislé vlastně všechny bezpečnostní systémy.“

„A proč tedy fungují světla a ventilace?“

„Osvětlení a ventilace jsou napojeny na úplně jiné systémy, které zřejmě nebyly poškozeny.“

Dealey se svezl do židle a oběma rukama si přejížděl po obličejí. Browning měl před sebou na stole. „Věřím tomu, že ti nešťastníci byli napadeni krátce poté, kdy byly svrženy první bomby, tedy ve chvíli, kdy liclé prožívali smrtelnou úzkost a zcela podlehli chaosu. Dovedete si představit, jaké

sečny se tu odehrávaly? Panika, výčitky svědomí, naprostá dezorientace. Dokonce i dokonale vycvičení vojáci byli nej; spíš traumatizovaní. Ti lidé byli dokonale zmatení a téměř bezbranní.“

„Kolik... kolik jich tu mohlo být?“ Kate držela pistoli křečovitě na klíně, jako by se ji bála i jen na okamžik pustit. Chtěla neprodleně odejít, ale podobně jako ostatní i ona byla zcela vyčerpaná. A navíc potřebovali najít odpovědi na určité otázky ještě dřív, než se odváží postoupit dál do krytu. „To se nedá takhle říct,“ zareagoval Dealey. „Možná stovky. Viděli jsme už dost mrtvých, aby nám bylo jasné, že se tu nacházelo velké množství lidí. Všichni ti, kteří sem měli přístup, sem ale nestačili doběhnout dřív, než bomby začaly explodovat, a samozřejmě je možné, že mnozí mMožr utekli hned ve chvíli, kdy krysy zaútočily.“

Culver stále váhal. „Říkal jste, že ty pokoje, kolem kterých jsme předtím procházeli, patřily určitým osobám.“

Dealey přitakal. „Právě proto se mi tak ulevilo, když se ukázalo, že jsou neobydlené. Jsem si jist, že královskou rpdinu evakuovali z Londýna dávno předtím, než krize doopravdy propukla.“ i ; A premiérka?“

„Jak ji znám, ta určitě zůstala tady v hlavním městě, přímo v hlavním stanu, odkud by mohla řídit válečné ope race.“

„Myslíte si, že je Šance, že ona i její válečný kabinet odtud vyvázly?“

Dealey dlouho mlčel. Zvedl ruce z klína a nechal je s tlumeným, zoufalým plesknutím dopadnout. „Kdo ví?“ povzdechla si. „Možné to je. Záleží na tom, jak dalece je útok překvapil, a také na tom, na jaké úrovni byla jejich ochrana. Nemám ale v úmyslu prohledávat všechny ty mrtvoly kolem, abych našel odpověď.“

Ironie situace připadala Dealeymu jako naprosto neuvěřitelná. Pro skupinku vyvolených bylo vybudováno bezpečně útočiště, zatímco zbytek obyvatelstva, kromě těch, kterým byly přiděleny jiné úkryty, byl ponechán, aby si pěkně vytrpěl plný nápor nukleárního útoku, jenomže tenhle plán elitě katastrofálně nevyšel; ta hříčka přírody - to je ten pravý výraz pro ty zrůdy zlikvidovala uprchlíky stejně dokonale jako zničující nukleární úder. Ti pitomci si postavili svou pevnost přímo nad hnízdem mutantních krys, oněch potomků dřívější jaderné zkázy, přímo nad jejich doupětem, nebo jak se tomu sakra říká. Pokud kdesi v nebi doopravdy existuje nějaký Stvořitel, bezpochyby se teď asi bude usmívat pošetilosti lidstva a odplatě, která postihla alespoň některé z jeho vůdců.

Fairbank vstal ze židle a zadíval se dolů na úděsnou scénu, která se tam rozprostírala. Mezi lidskými ostatky se povalovala i neživá těla potažená černou kožešinou. Položil ruce na balustrádu. „Já tomu nerozumím. Ještě než ti ubožáci podlehli, povedlo se jim pobít spoustu krys, ale podívejte se zblízka na některé ty zdechliny. Nemají ani škrábanec a taky nejsou v tak pokročilém stadiu rozkladu jako ty ostatní. Spousta těch bestií zhebla asi až v poslední době.“

Inženýrovy spekulace Culvera zaujaly, a proto k němu hned přistoupil. „Sakra, máte pravdu,“ řekl.

Kate a Ellison projevíli pramalý zájem, ale Dealey vstal ze židle. „Možná bychom se měli na ně podívat zblízka,“ navrhl.

Sestupovali po krátkém schodišti na hlavníprostranství, přičemž museli potlačovat nevolnost, která se jich zmocňovala pod nápirem silného puchu, a zároveň dávali dobrý pozor, zda tam dole na ně něco nečíhá.

„Tady,“ ukázal Culver.

Postupovali jen velice obezřetně, protože krysa vypadala, jako by při hostině jen usnula, ale když se přiblížili, postřehli, že má oči polootevřené a v nich neživě strnulý výraz. Culver a Dealey se k ní naklonili, zatímco Fairbank nadále střežil jejich okolí.

„Kolem čelistí má zaschlou krev,“ poznamenal Culver.

„Zdechla ve chvíli, kdy žrala maso.“

„Žádné zranění, ani škrábanec.“ Šťouchl do rozježené zdechliny hlavní své zbraně a musel vyvinout značné úsilí, by zvíře převrátil na hřbet. Ani tam nebylo vidět žádné rány.

„Na co tedy sakra posla?“ zeptal se Culver zmateně. ; „Tamhle je další,“ upozornil Fairbank.

Šli k ní, přičemž se opatrně vyhýbali práchnivějící zkáze . roztroušené po podlaze. Tady dole pod zemí se vyskytovalo jen málo hmyzu a alespoň za to byli vděční. Culver poklekl vedle rozvalené mršiny a zopakoval stejný postup. Otvory po kulkách provrtaly kryse břicho a muži hned viděli, že její zevnějšek je pouhou slupkou a útroby má naprosto prohnílé.

Když přešli k další, zjistili, že na jejím těle není jediné zranění. Odvrátili hlavu, aby necítili hnilobný puch, který se z ní linul.

„Mohly se něčím otrávit?“ Culver se zase postavil a přejížděl pohledem po ostatních zdechlinách. V okolních chodbách, kterými předtím procházeli, jich bylo víc, ale tehdy se nezastavovali, aby si je prohlédli, protože se domnívali, že byly zabity lidmi, které napadly; teď se nabízela možnost, že zahynuly i z jiných příčin než na následek smrtelných zranění.

„Je to možné,“ potvrdil Dealey, „ale nechápu jak. Proč by zabraly na návnadu, když tu měly potravu, co jen potřebovaly? Nedává to smysl.“

Na několik okamžiků se zhluboka zamyslel, a právě se chystal pronést nějakou další poznámku, když Kate na ně zavolala z balkónu. „Prosím vás, pojd'te už! Tady nejsme v bezpečí.“ Jednou rukou se držela za rameno, jako by jí byla zima, zatímco druhou svírala zbraň.

„Má pravdu,“ odťušil Culver. „Ještě není po všem. V téhle pekelné díře je ještě něco. Cítím to tak zřetelně jako ledový průvan. Ti mrtví ještě nedošli klidu.“

Byl to zvláštní výrok, ale ostatní pochopili jeho význam, protože i oni měli podobný intuitivní pocit. Stoupali zase po schodech nahoru a jejich tempo teď bylo rychlejší, protože se mezi ně zase začínal vracet neklid a znovu pociťované obavy překonávaly únavu. Objev mrtvých, ale nezraněných krys jen podnítil jejich neblahé předtuchy a posílil děs, který je usilovně deptal. Rozlehlý podzemní bunkr se pro ně stal záhadným místem, možná dokonce životu nebezpečnou pastí, která se nad nim zaklapne. Měli pocit, jako by se stěny chodeb k sobě přibližovaly a tudy země nad jejich hlavami ztěžka klesaly a nesnesitelná tíže jim doléhala na ramena.

Jako by je něco chtělo zavalit a navždy pohřbít mezi hrůzami, které na ně číhaly pod touto podzemní citadelou.

Vysvětlení jim do značné míry poskytl stav elektrárny, protože tento objekt byl zredukován pouze na zčernalé zdi a ze složitého strojního zařízení zbyl jen ohořelý a neupotřebitelný vrak. Vyhýbali se pohledům na tmavé kupy na podlaze, na beztvaré předměty, které kdysi také chodily a hovořily které prostě byly jako oni.

„Teď to tedy víme,“ vypravil ze sebe Dealey, na němž byl vidět smutek z porážky. „Bitvu s krysy svedli právě tady. Kulky, exploze, a pak to tu všechno zdemolovala řetězová reakce. Veškeré jejich pečlivě promyšlené plány, veškerou jejich dokonalou techniku, prostě úplně všechno zničila prachobyčejná zvířata. Ti nešťastníci nakonec možná přišli na to, kdo jsou jejich skuteční nepřátelé.“ Opřel se o zeď a na chvíli si všichni mysleli, že se sveze k zemi. Nakonec se uklidnil, ale pohled od země neodpoutal.

Ellison jen vrtěl hlavou. „Tak proto nebylo možné spojení; všechno tu bylo zničené.“

„Komunikační technika, strojové zařízení, všechno - dokonce ani ty dveře se nedaly otevřít,“ potvrdil Fairbank. „Ty první, na které jsme narazili, se daly zevnitř otevřít ručně, a ty druhé byly otevřené jen proto, že v nich uvízli ti zoufalci, kteří se snažili utéct. Ostatně; i vchody jsou ale určitě neprodyšně uzavřené. Kristepane, oni tu Listně hýli uvěznění ve své vlastní pevnosti.“

„Všechny dveře určitě nebyly elektricky ovládané,“ nadhodila Kate.

„Obávám se, že ano.“ Dealey pořád nezvedal oči od podlahy. „Nechápete to? Tohle byl objekt, který podléhal mimořádným bezpečnostním opatřením; nikde jinde v této zemi se nedodržel tak drastický zákaz vstupu, takže vchody i východy musely být pod centrální kontrolou.“

Ellison byl stále rozrušenější. „V jiných dveřích určitě také někdo uvízl. Někdo z těch lidí přece musel utéct, přece je ty krysy všechny nepobily.“

„Kam utéct? Ven, kde byl radioaktivní spad?“

„Já pořád nerozumím tomu, proč ještě fungují světla,“! přiznala se Kate.

„Osvětlení tady bylo považováno za tu úplně největší cennost, a proto bylo zajištěno rezervními systémy. Jen představte, jaké by to tu bylo v naprosté tmě.“

Raději si to ani nepředstavovali.

Dealey pokračoval: „Hlavní vládní stan má čtyři generatory, z nichž každý je zkonstruován tak, aby naskočil hned v okamžiku, když se jiný porouchá. Když vypadne prvr okamžitě začne pracovat druhý, když pak selže druhý, nařkočí třetí, a tak dál až do čtyřky. Je nepravděpodobné, by všechny vypadly najednou.“

Fairbank si upevnil sekeru za opaskem. „Ke slovu ‚nepravděpodobné‘ už nemám žádnou důvěru. A taky si mysli, že tu jenom ztrácíme čas; hlavně už pojďme odtud. Pohlédl zpřímá na Culvera.

„Vy to tu znáte, Dealey,“ řekl pilot. „Jakse odtud dostaneme;

„Možná jsou některé dveře opravdu zablokované, jak naznačil Ellison. Pokud ne, budeme muset jít ven stejnou; cestou, kudy jsme sem přišli.“

Kate se v duchu při té představě otřásla, protože se jí vůbec nechtělo znovu kráčet stejnými odpudivými chodbami.

„Tak se tedy pěkně porozhlédneme,“ prohlásil Fairbank. „Mně už to tu leze na nervy.“

Šli dál a najednou je téměř zaplavila směsice odporných ípachů. Když Kate ucítila ty zhoubné výpary, zapotácela se, ja Culver musel vztáhnout ruku a podepřít ji, zatímco sám jen ztěžka

přemáhal nevolnost. Fairbank, který si špinavým kapesníkem zakryl nos i ústa, je však lákal dopředu. Nahlížel do širokého otvoru, ze kterého vycházel již známý jednotvárný hukot.

„Podívejte se na tohle!“ zakřičel a v jeho hlase zněl strach i rozrušení. „To je prostě neuvěřitelný.“

Culver pobídl zdráhající se dívku a přistoupili k Fairbankovi. Zakryl si obličej rukou, a když se přiblížil k otvoru, musel vytřeštit oči. Pohlédl dovnitř dost zmateně, protože ani on už se nechtěl stát svědkem dalších hrůz, načež se mu oči zamlžily a otevřel ústa. Cítil, jak mu tuhne páteř. Stejně neuvěřitelný pocit se zmocnil i ostatních.

Strop generátorovny byl vysoký a v místnosti se nacházely čtyři rozměrné přístroje a největší cisterna s dieselovým olejem, jakou kdy Culver viděl její vršek mizet až ve stropě. Tam nahoře se rozprostírala síť trubek, drátů a spojovacích můstků. Monotónní vzorek neomítnutých cihlových zdí přerušovaly pouze četné vzpěry a výklenky na různé přístroje. Osvětlení tu bylo jen matné; mnohé úseky měly své vlastní zdroje světla, ale ty byly většinou vypnuté. Uvnitř bylo až nepříjemné teplo, které jen přispívalo k odporné hnilobě zdejšího vzduchu.

Prostorná podlaha byla oceánem ztuhlých černých kožešin.

Kate se zapotácěla, padla, ale instinktivně se zase zvedla, připravena k útěku.

„Jsou chciplý,“ křikl Culver a Kate se zastavila. Ke čtveřici mužů se přesto vracela s obavami. Byl to strašidelný pohled, a kupodivu i žalostný, třebaže ta navršená těla patřila nepřátelům na život a na smrt. Krysy ležely rozvalené vedle sebe i jedna na druhé, byly jich stovky a stovky, mnohé měly čelisti dokořán, odhalené žluté zuby se jim matně leskly, jiné, které měly pootevřené oči, zase vrhaly na lidské vetřelce zlomyslný, byt' skelný pohled. Některým se podařilo vylézt na potrubí, které tvořilo síť táhnoucí se po celém stropu, a ležely tam jakoby připravené ke skoku, ale ani v nich nebyla jiskřička života a hrozivé byly jen svým vzezřením.

„Co se jim to sakra stalo?“ vydechl potichu Ellison.

Ostatní byli příliš ohromeni, než aby mu byli schopni odpovědět. Culver pomalu kráčel generátorovnou, dokud se neocítl na samém okraji masy kožešin. Ze vzdálenosti pouhých několika palců na něj se širokým šklebem zírala krysa s dlouhými zakřivenými drápy.

Culver potlačil odpor a poklekl k ní. Na její spodní čelisti opět spatřil zaschlé krvavé skvrny. Culver vstal, přelétl pohledem těla s vyhrbenými hřbety, a mezitím už mu stál po boku Dealey.

„Já tomu nerozumím,“ přiznal se Culver.

„Já asi ano,“ odvětil Dealey a Culver na něj zvědavě pohlédl.

„Jsou nakažené,“ vysvětloval Dealey. „To ta krev z jejich slin. Všechny vyhladila stejná choroba, nějaká epidemie. Při troše štěstí je ta nemoc pobila všechny.“ Naklonil se, aby do nejbližšího hlodavce rýpl koncem hlavně své pistole.

„Jaká epidemie?“ zeptal se Culver obezřetně a znovu se ho začínal zmocňovat neklid.

„To se takhle říct nedá. Mohl bych se ale pokusit o odhad.“

„Tak do toho.“

„Patně sněť slezinná.“ Zdechlinu, do níž dloubal, převálil na hřbet a mírně zamručel: „Nemá ale vřídky a nateklé břicho, takže budu hádat znovu. Vsadil bych se, že je to plicní mor.“

Culver rychle ustoupil.

Dealey se napřímil, ale v jeho výrazu nebyla ani stopa. „ po obavách. Ramena měl stále trochu přihrbená, jako by mu í krutý útok na jeho posvátnou citadelu, na baštu vlastní au;' tority, vzal odvahu a přinutil ho uvědomit si, jak křehká a ve : ' svém důsledku zranitelná byla jeho autorita. Destrukce velj koměsta jeho vírou neotřásla, zato ho ale zdecimovala zkáza moci, jeho vrchnosti, vyvolených, kteří měli vládnout z tohoto rezervního Národního sídla vlády. Pro něj to znamená' lo ztrátu jeho vlastní síly a moci.

„Myslel jsem, že plicní mor můžou dostat jenom lidi,“ prohodil Culver a pomalu ustupoval.

Dealey vyčerpaně zavrtěl hlavou. „Ne, zvířata taky. Chytí ;;ho od svých bacilonosičských blech.“

„Takže...?“ Culver nechal otázku nedokončenou. „Takže máme další důvod, proč okamžitě odejít,“ kývl Dealey.

„Svině jedny!“ vykřikl znenadání Ellison ode dveří. K hrudi si přiložil samopal Sterling a začal střílet do masy • jtěl se ztuhlými kožšinami, načež se v prostoru mezi cihlovými stěnami rozezněla změt' výbuchů. Černá těla vyskakovala do vzduchu, jako by byla stále živá. Culver a Dealey chvatně uskočili na stranu, zatímco Kate si zakryla rukama uši, avšak pistoli, kterou držela v ruce, na zem nepustila. Ani Fairbank nebyl schopen ovládnout zuřivost, která se ho zmocnila, a tak se přidal k Ellisonovi a malý Ingram, jehož „Výstřely nebyly tak hlučné jako ze Sterlingu, mu poskakoval v ruku. Culver je nechal, ať si vybijí svůj hněv a nenávist, a mezitím sledoval, jak se tmavá těla té verbeže kroutí a vyskakují, zatímco jim zběsilý déšť kulek rozervával hřbety, odtrhával jejich drobné končetiny a trhal hlavy na kusy. Dvě stopy dlouhý ocas zasvištěl ve vzduchu jako vymrštěný had. Ellison vyprázdnil zásobník dřív než Fairbank a znechuceně jej nechal dopadnout na zem. Fairbank přestal střílet a na obličeji mu hrál podivně ledový úšklebek. To nečekané ticho bylo stejně tak hrozné jako hřmění, které mu předcházelo.

Culver k nim rázně vykročil, zatímco Dealey stál na místě a potřásl hlavou, jako by z ní chtěl vypudit ozvěny palby. „Jestli jste už skončili, tak...“ spustil pilot, když Kate najednou vykřikla.

„Hýbají se! Jsou ještě živé!“

Ukázala mu přes rameno a Culver se zprudka otočil a pozorně si prohlížel navršená těla.

Žádný pohyb neviděl.

Pak ano.

Úseky temného oceánu se pohybovaly, některá z černých těl se pozvolna odpoutávala od celku a plížila se dopředu. Pomalu, namáhavě, ale odhodlaně. Žluté oči se jim blýskaly. Z krutých tlam jim vycházel sykot.

Dealey se otočil, a když spatřil shlukující se těla, začal ustupovat. Kate couvla na druhou stranu chodby.

Některé z umírajících živočichů předtím rozhybaly rachotivé salvy, jiné zase kulky, které vnikaly do jejich těl. Jedna z krys, která byla nejbližší, se dostala na okraj masy a sklouzla po mrtvolách na podlahu. Zašpičatělá hlava se jí kývala ze strany na stranu a obnažené špičaté zuby měla potřísněné krví. Hned za ní sjížděly další.

Culver zvedl Ingram a rychlou sprškou kulek prvního tvora rozpůlil. Ostatní se už ale vtlačily na podlahu, kde se sunuly dopředu a roztíraly krev svých společnic. Znovu vystřelil a plazící se havěť rozehnal, načež se k němu připojil Fairbank a také namířil svou zbraň na masu krysích těl.

Přestali střílet. Pozorovali.

Těla se k nim stále přibližovala.

„Co je to žene dopředu?“ křikl inženýr.

Culverova odpověď byla pochmurně poklidná, přestože něco takového jako klid ani trochu nepociťoval. „Nenávist,“ řekl. „Nenávidí nás, stejně tak jako my nenávidíme je. Možná ještě víc, protože to ony se vždycky musely skrývat. Díkybohu, že už nemají skoro žádnou sílu.“

„Bohu poděkujeme až venku, jo? Možná už jsou v posledním tažení, ale pořád nás ještě chtějí dostat.“

Vypálili na zvlněnou masu těl ještě jednu salvu a hned vzápětí proběhli dveřmi.

„Nechci ztrácet čas hledáním dveří, které možná vůbec nejsou otevřené,“ svěřil se Culver ostatním. „Zpátky půjdeme stejnou cestou, jakou jsme sem přišli. Jste pro?“

Ostatní na znamení souhlasu přikývli a Culver uchopil Kate za zápěstí. „Nemůžou na nás,“ ujišťoval ji. „Brzy pojdou, jsou slabé; těm snadno utečeme.“

Vděčně se o něj opřela a celá jejich pětice se s Dealeym v čele vydala labyrintem chodeb na zpáteční cestu. Všechny hnala touha co nejvíc prodloužit vzdálenost mezi sebou a nakaženou havětí. Odmítali brát na vědomí příšerné výjevy, kterým museli znovu čelit, a na chvíli je opustila i únava, kterou teď překonal pulzující adrenalin. Hlavně se snažili nemyslet na smrtelnou chorobu, s níž právě přišli do styku. Prošli Válečným kabinetem, ale nezastavili se ani na okamžik; k děsivým scénám kolem sebe už byli téměř neteční. Mutantní krysy mezitím zmizely, ale stále cítili jejich smrtelnou hrozbu: Toužili už po tom, aby mohli zase dýchat čistý čerstvý vzduch, aby z plic vypudili pach smrti; už potřebovali vidět nad sebou otevřenou oblohu, cítit, jak se jim pokožky

zlehka dotýká pravý vánek. Pospíchali, a vždy, když se jím naskytl prázdný úsek cesty, po němž se neválely lidské ostatky, rozběhli se jako o závod. Proběhli centrální částí krytu a vklouzli do otvoru tvořeného těmi dvěma nešťastníky, kteří uvízli ve dveřích. Hnali se různými sekcemi, občas zakopávali, ale ani jednou se nezastavili, aby si oddechli.

Konečně doběhli k dekontaminačnímu úseku. Prohnali se jím a ocitli se v rozlehlé podzemní garáži.

Culver je zastavil. „Baterky! Potřebujeme baterky.“ „A já vím, kde je najdu.“ Fairbank odběhl a už se proplétal mezi podivně vyhlížejícími tanky a vozidly a mířil k nevelké prosklené kabině u dveří na druhém konci místnosti.

„Někteří z těch ubožáků se možná mohli zachránit, jen kdyby tak nezpanikařili,“ poznamenal Culver, když sledoval, jak se Fairbank vzdaluje.

„Jak?“ podivil se Dealey.

„Mohli doběhnout až sem a nasednout do těchhle mašin. Snadno se v nich mohli uzavřít a počkat, dokud krysy neodtáhnou.“

„A pak utéct do tunelů?“

Culver pokrčil rameny. „Možná.“

„Ale jak už jsme si dřív řekli: atmosféra byla nejspíš plná i radiace, zejména pokud k útoku došlo v prvních okamžicích katastrofy.“

„Byl to jen nápad.“

Fairbank se vracel se dvěma robustními svítilnami, které se podobaly těm, jaké měli v kingswayském areálu. „Tady máte,“ řekl a podával jednu Culverovi. „Všiml jsem si jich už dřív. Asi je tu nechávali, aby je měli po ruce pro případ nouze.“

Skupinka přešla k širokým dveřím vedoucím na chodbu, která zase vedla k menšímu vchodu, jímž se vstupovalo do tohoto podzemního bunkru. Culver si vzpomněl, jak se jim zvedal žaludek, když cestou sem našli bezhlavou mrtvolu, která stále visela na zelených kovových dveřích; teď už s nimi tento pohled ani nepohnul. Nechal Fairbanka, aby prošel jako první, a oba současně rozsvítili baterky. Do temné betonové chodby vkročil Culver jako poslední a nechal ruku na dveřích.

„Zavřu je, nebo ne?“ zeptal se ostatních. „Jestli je zavřu, už se nikdy nedostaneme zpátky.“

Ellison pokračoval: „A když je nezavřete, můžou se za námi pustit krysy, které ještě zůstaly naživu.“

Kate se otřásla. „Ať je to, jak chce, já už se do těch jatek nevrátím.“

Culver pohlédl na Dealeyho a Fairbanka. První z nich mírně pokynul hlavou a inženýr jen řekl: „Tak ty zatraceny vrata zabouchněte.“

Culver tedy dveře zavřel.

Ve světle baterky, jejíž paprsky se odrážely od vody na podlaze, se chodba zdála být docela jasná. Chlad zdejší atmosféry je zasáhl jako nehmotná vlna, která přeměnila jejích pot na ledové kapičky. Klimatizace v krytu držela teplotu vzduchu také na nízké úrovni, ale ve srovnání s podzemními chodbami a tunely to byl přece jen podstatný rozdíl. Když už nechali dost daleko za sebou ponuré výjevy odhalující zmasakrované lidi i mrtvé a umírající živočichy, kteří to vše kolem napáchali, pocítovali úlevu, ale studená tma, která je obklopila, v nich nadále vzbuzovala zlověstný pocit ohrožení.

Nepříjemné ticho prolomil Dealey. „Navrhuji, abychom nehledali žebřík, po kterém jsme sem lezli, a místo toho použili první východ, na který narazíme.“

„O tom nemusíme hlasovat,“ prohlásil Fairbank, který už kráčel chodbou směrem dopředu. Postupoval rychle a brzy byl hodně vepředu před ostatními.

„Nechod'te moc daleko!“ zakřičel na něj Culver. „Držme se pohromadě.“

„Jen klid, u prvního žebříku se zastavím,“ nesla se dutě znějící odpověď.

Kate se držela těsně u Culvera a ze všech sil se snažila, aby se mohla oprostít od hrůz dnešního dne a nemusela přemýšlet o tom, jaké ukrutnosti by mohl přinést další den. Za hlasitého

šplouchání se plahočili provlhlou chodbou, zvuky kolem nich sílily a i to napětí se stalo společně sdíleným, sjednocujícím pocitem. Zaslechli, jak kape voda, a přešli šachtu, kterou objevili při své cestě do krytu. Ellison jen rychle a úsečně vydechoval; při každém kroku měl pocit, jako by se ho někdo snažil bodnout do žeber. Potřeboval si odpočinout, ale třebaže si byl jist tím, že to nejhorší je už za nimi, odmítal tuto možnost třeba jen naznačit, dokud budou v zajetí provlhklých chodeb. Pauzu si snad budou moci dopřát, až se dostanou na další úroveň. Možná ale taky ne. Dealey šel jako poslední v řadě a stále vrhal pohledy do černočerné trny za sebou, jako by očekával, že se dveře od krytu rozletí a ven se vyvalí hordy vriskajících krys. Jeho představivost, už tak nesmírně podrážděná, vytvářela další, otřesné vize: v duchu viclěl, jak se nebožtíci v krytu hýbají, jak si posbírávají roztroušené kusy svých těl, jak z nich zase formují ohavné bytosti, na nichž nebylo pranic lidského; viděl, jak vstávají, ale někteří dočista bez hlav, protože o ně přišli, a také viděl, jak klopýtají po areálu, poslepu do sebe vrážejí, drápou se k východu, přičemž z nich odpadávají kusy shnilého masa, a jak ti nešťastníci vrávorají temnými chodbami po obvodu podzemního bunkru a pátrají po těch, kteří ještě žijí, protože se chtějí za svou smrt pomstít těm, kteří přežili ...

Hlasitě zasténal a roztřesenýma rukama se pokusil vyhnat z hlavy vize, které měly původ jen v jeho naprostém vyčerpání. Nikdy si nepomyslel, že je možné zažít noční můru i v bdělém stavu, ale přestože neměl oči zavřené, ten sen byl nesmírně živý. Ty nejhorší noční můry však někdy vytváří právě realita.

Zepředu se k nim blížily kroky někoho, kdo utíkal. Pod nápořem oslepujícího světla ztuhli jako králíci, které ochromí čelní světla přibližujícího se auta.

Fairbank téměř vrazil do Culvera.

Inženýr se opřel o zeď a posvítíl směrem, odkud přiběhl. Lapal po dechu. „Jsou před námi,“ vychrtil ze sebe. „Slyšel jsem je, jak pobíhají a vriskají. Jsou i nad námi, jen si poslechněte!“

Čekali a hluk opravdu sílil. Plíživé pohyby. Škrábání. Vřískot. Přicházelo to z chodby před nimi. Posléze zaslechli podobné, sotva slyšitelné zvuky i nad hlavou. Zněly stále hlasitěji, neboť je zveličovala akustika spojovacích chodeb.

„Zpátky!“ zvolal Culver a strčil do Kate, aby ji přiměl k pohybu.

„Kam zpátky?“ křikl Ellison. „Do krytu se vrátit nemůžeme! Jsme tu uvězněni!“

Culver a Fairbank, bok po boku, namířili Ingramy a baterky přeci sebe do tunelu a čekali, až něco zahlédnou. Brzy zahlédli.

Vřískající chumel oblud s černou kožešinou se vyrojil ze tmy hned v místech, kam dosahovaly paprsky světla. Hnaly se přímo ke světelnému žáru a oči se jim leskly. Temný proud tvořený tou havětí zaplnil chodbu.

Culver a Fairbank zahájili palbu ve stejnou chvíli a nápor hlodavců zastavili. Kiysy se ve vzduchu s jekotem obracely a pak přistávaly na hřbetech svých společnic, které samy zápasily se smrtí. Nahradily je ale další a pokročily dál; plazily se při zemi a přistrkovaly se dopředu pomocí svých mohutných zadních partií. Culver přestal na chvíli střílet, aby křikl na dva zbývající muže a dívku. „Řekl jsem vám zpátky!“

Poslechli ho a pomalu poodešli, přičemž se ale stále dívali Culverovi a Fairbankovi přes ramena.

Postup krys se dočasně zastavil a oba muži dopřáli svým zbraním klid. Zakrvavená zvířata se svíjela na podlaze ve vzdálenosti asi padesáti yardů.

„Steve!“ Kate neměla ke zhroucení daleko. „Není kam jít! Je to beznadějně!“

„Najděte tu odvodňovací šachtu,“ nakázal jim. „Nemůže být odtud daleko. Rychle ji najděte.“

Dopředu se hnaly další stíny a oba muži znovu zahájili palbu. Kulky se odrážely od zdí a vytvářely spršky jisker a vřavu záblesků a skákajících zvířat.

„Podejte mi jednu tu baterku,“ křikl Ellison, který propadl panice.

Culver se ani nezastavil a předal mu svou baterku. Ellison ji popadl a odvrávorál, přičemž paprskem mířil stále na louže u nohou. Střelba ustala a skupinka pokračovala v ústupu. „Už jsou tu zas,“ upozornil Culver.

Krasy byly ve svých útocích vytrvalé, přeskakovaly přes hřbety svých zraněných družek a skupinku lidí nezaplavily jen díky tomu, že spojovací chodba byla příliš úzká. Culver i Fairbank měli na mysli stejnou otázku: kolik munice jim ještě zbývá?

„Tady, už jsem ji našel!“ zvolal Ellison.

V záři baterek bylo vidět, že krasy jsou seskupené a se ! vřené mezi drsnými zdmi; ani neustupovaly, ani se neplížily kupředu. Culver řekl Fairbankovi, aby na okamžik zvedl paprsek světla nad úroveň země. Oba muži se zprudka nadechli, když viděli, jak světlo putuje po chvějících se nahných hřbetech. Černí živočichové se táhli daleko do tunelu, vlastně až za zatačku.

„Do prdele, je nejvyšší čas se vypařit, Steve,“ vyhrkl Fairbank tiše s posvátnou bází.

„Culvere, my to nemůžeme otevřít. Je to zaseklý.“

Pilot se obrátil a spatřil, jak Ellison a Dealey zápolí s krytem odvodňovací šachty, zatímco Kate jim přidržuje světlo. Sálh pro sekeru, kterou měl Fairbank zastrčenou za opaskem, a promluvil téměř šeptem, protože se bál, že jakýkoli hlasitější zvuk by jen povzbudil tu havěť, aby pokračovala v útoku. „Střílet začněte hned, jak na nás vyrazí.“

Fairbank se ani neodvážil na něj pohlédnout a na znamení souhlasu jen zavrčel, protože tuto radu považoval za zcela zbytečnou.

Culver si klekl vedle svých dvou společníků a podal Ingram Ellisonovi. „Pomozte Fairbankovi,“ řekl a prohlížel si okraje odvodňovací šachty. „Jak hluboko pod námi jsou ty stoky?“ zeptal se Dealeyho potichu.

„Nemám představu.“ I Dealey pronesl svou odpověď tichým hlasem. „Myslím, že stoky pod námi vedou do hlavního kanálu, ale nevím, jak jsou hluboko, a ani vám nemohu s určitostí slíbit, že se tam vůbec vejdem.“

Culver se sehnul a naslouchal, ale třebaže slyšel, jak ze zdi stéká po kapkách voda, nebyl schopen říct, zda na zemi vytváří pramínek. Ostří sekery zasunul do mezery mezi mřížkou a rámem, v němž byla uchycena. Než se pokusil zapáčit, odhrnul nános bahna.

Fairbank drsně zašeptal: „Už zase postoupily. Tentokrát si ty bestie dávají na čas, jen se k nám plíží.“

Culver zastrčil čepel tak daleko, jak to jen šlo. „Dealey,“ sykl, „prostrčte prsty na druhém konci. Až vám řeknu, trhněte!“

„Hod'te sebou!“, horečně zašeptal Ellison.

Světlo, které držela Kate, se stále chvělo.

„Dobře, tak teď!“, Culver zatlačil na čepel celou svou vahou a Dealey vzal za mřížku. Dvě příšerně dlouhé vteřiny se nic nedělo, ale pak Culver pocítil, že se něco začíná posouvat. Kryt šachty se s čvachtavým mlasknutím nadzvedl a voda hned začala proudit do rozšiřujícího se otvoru mnohem rychleji. Zakrátko se jim s mřížkou manipulovalo snáz, takže ji Culver chvatně uchopil za okraj a rázně za ni trhl.

Kryt zařinčel o stěnu chodby, což byl signál, aby se znovu rozpoutalo nepředstavitelné peklo.

Culver vyškubl Kate baterku a posvítíl s ní do otvoru. Šachta měla plochu asi dvou čtverečních stop, což byl prostor dost široký, aby tam mohli vlézt. V hloubce asi deseti stop viděl líně plynoucí vodu.

Culver musel vykřiknout, aby ho v kakofonii z povzdálí znějících výstřelů a vřiskajících krys bylo vůbec slyšet, ale i pak mohli ostatní jen hádat, co má vlastně na mysli. Zatahal Dealeyho.

„Nejsou tam žádné příčky! Budete muset skočit do vody - nemělo by tam být moc hluboko! Pomozte Kate, až skočí za vámi!“

Dealey nepotřeboval další pobídku. Představa, že musí skočit do neznámé černé jámy, ho sice děsila, ale ještě víc ho děsilo pomyšlení, že bude sežrán živa. Posadil se na okraj otvoru, pak do něj zabořil své tlusté břicho a zachytil se za lokty. Bylo tam málo místa, ale podařilo se mu dovnitř vtěsnat. Zhluboka se nadechl a sjel dolů, takže teď visel jen za konečky prstů. Zavřel oči a skočil.

Břicho i brada se mu odíraly o drsnou cihlovou zeď a zdálo se mu, že pád trvá celou věčnost. Když mu nohy zajely do studené vody, vykřikl, ale rázem zmlkl, když se dotkl mazlavého dna kanálu. Dopadl na ruce a kolena a proudící voda mu sahala těsně pod shrbená ramena. Jeho postava se nyní koupala ve světle, které přicházelo shora.

„Všechno v pořádku!“ křikl nahoru a téměř se přitom smál úlevou. „Je tu mělko! Tudy projdeme!“

Pomyslel si, že shora slyší výkřik a dopadající světlo mu vzápětí zastínilo další tělo. Když se Dealey zvedl, zjistil, že strop kanálu je zaoblený a zvedá se do výšky nanejvýš čtyř stop. Stál teď uvnitř šachty, kterou se spustil dolů, a když k němu klouzala Katina chodidla, na tvář mu dopadaly vydrolené kousky zdiva a šplíchance vody. Vztáhl ruce a zachytil ji, aby zmírnil její pád.

Jeden ze samopalů nahoře přestal střílet.

Culver pohlédl v obavách na své společníky a viděl, jak Fairbank odhazuje svůj Ingram.

„A je to!“ vzkřikl inženýr. „Prázdné!“

„Pojďte sem!“ zavolal na něj pilot a zastrkoval si sekerku za pásek. „Dealey, tady je baterka. Probaha, ať vám neupadne!“ Pustil svítilnu a ulevilo se mu, když v pořádku dopadla do natažených rukou.

Ellison přiběhl spolu s Fairbankem a stále přitom pátil do chodby. Fairbank klesl na jedno koleno vedle Culvera a naklonil se k němu. „Teď už je nezastavíme. Ještě jeden nápor a je po nás.“

„Dejte sem to světlo!“ Vzápětí držel v ruce baterku, která byla stále namířena na zvířata kolem. Krysy se stále přibližovaly; na chvíli se vždy zastavily, ale pak zase postoupily dopředu. Ellison měl naštěstí tolik rozumu, že neplýtvat náboji, takže se palba nyní ozývala stále sporadičtěji. „Napřed dostaneme dolů Ellisona a pak vás,“ řekl Culver Fairbankovi potichu mezi dvěma salvami. „Chci, abyste byl v šachtě a podpíral mě, až polezu. Než totiž seskočím dolů, budu muset zase přivřít ten poklop.“

„To nebude snadný.“

„A co sakra dneska je snadný!“

Fairbank zamručel a zvedl se ze země spolu s Culverem, který vztáhl ruku k Ellisonovi, aby si vzal jeho zbraň. „Lezte dolů!“

Ellison nemohl spustit oči z roztažených řad tmavých nehybných krys a jejich mnohem nebezpečnějších společníků i těch, které se stále plazily kupředu. „Vědí to. Vědí, že nás můžou přemocet. Podívejte se na ně! Chystají se k závěrečnému útoku.“

Byla to pravda; Culver to také cítil. V těsně sevřených hloučcích zježených těl se stupňoval roztřesený pohyb, který dosahoval přímo horečné intenzity. Instinkt, prohnatost, možná jen obyčejné odhodlání něco těm tvorům prostě říkalo, že jejich nepřítel je nyní velice zranitelný. „Lezte do ty šachty,“ řekl Culver mdle a Ellison uposlechl. Pilot pak se zbraní v jedné a s baterkou v druhé ruce upřeně hleděl na řady krys. „Už je dole?“ zavolal tiše přes rameno.

„Skoro,“ kývl Fairbank. „Teď vy.“

„Dobře, ale napřed popojděte, abyste byl na druhé straně šachty. Dost vám to usnadní sestup.“

Fairbank natáhl ruce a provedl Culvera kolem otvoru. Pak ho poplácal po ramenou a vsoukal se do šachty.

„Pospěšte si,“ řekl, než se ztratil z dohledu. „Budu tam • „třekat““ Pak zmizel a Culver se ocitl sám. Sám až na plížící se mutanty.

Opatrně usedl, zbraň i baterku držel na úrovni hrudníku a pak zajel nohama přes okraj. Teď přijde to nejtěžší, pomyslel si.

Krysy vycítily, že jim kořist uniká. Když se řítily dopředu, jejich jekot přerostl v pronikavé vřeštění.

Culver stiskl spoušť, přestože věděl, že tento nápor už nikdy nezastaví. Kulky s duněním vnikaly do běžících těl, převracely je, trhaly je na kusy. Krysy se však hnaly dál jako pevná, vzdouvající se hmota a pod jejich tlapami vystřikovala voda.

Culver vykřikl strachy a odšunul se od okraje otvoru, a než se úplně spustil, zachytil se ještě za lokty. Stále střílel a krysy stále přibíhaly, tlačily se kolem těch, které padly, odstrkovaly raněné; dopředu je hnala ničím nezkalená zběsilost.

Culver hrabal pod sebou nohama, dokud pevné ruce zdola nezachytily jeho kotníky. Vypálil poslední spršku kulek a bylo mu jasné, že už nemá jinou volbu. Pustil baterku, popadl kryt a přikrčil se.

Cítil, jak opora pod ním také klesá, aniž mu v té úzké šachtě dává potřebný manévrovací prostor. Zůstával skrčený pod mřížkou, protože věděl, že kryt ještě pořádně nezapadl do drážek.

„Vezměte ode mě tu bouchačku!“ zavolal dolů a natáhl ruku tak daleko, jak to jen šlo. Někdo, možná Fairbank, ji od něj vzal. Šachta byla zdola jasně osvětlena baterkami.

Culver trochu nadzvedl kryt, a když se mu o konečky prstů otřelo něco ostrého, okamžitě je zase odtáhl. Zkusil to znovu dlaní. Tíha nad ním byla obrovská a dobře věděl, že přes kryt teď proudí hordy kreatur. Jejich vřeštění už slyšel ze vzdálenosti pouhých několika palců od obličeje. Cítil, jak jejich drápy vnikají do mřížky, jak se mu zarývají do rukou, ale ignoroval bolest a ze všech sil nadzvedával a posouval kryt. Fairbankova ramena se pod ním chvěla, ale podsaditý inženýr stál pevně a pomáhal mu, jak jen mohl.

Kryt nakonec s uspokojivým žuchnutím dosedl a krysy do něj z druhé strany zběsile škrábaly a sílil i jejich vriskot. Culver je sice už neviděl, ale na obličeji cítil jejich horký a smrdutý dech. Pozvolna sjížděl a Fairbank vytušil, že už je všechno v pořádku, a opatrně ho přidržoval. Podepřely ho i další ruce a Culver s povděkem klesl do proudící vody.

Zůstal tam sedět s hlavou opřenou o kluzkou cihlovou stěnu kanálu, voda mu plynula přes klín, rukama si objímal kolena, z plných plic se nadechoval zatuchlého vzduchu a oči měl zavřené. Ostatní se zhroutili do podobných poloh, protože byli tak vyčerpaní, že už je ani netrápilo, když celí provlhnou. Naslouchali, jak nad nimi krysy zběsile hrabou a škrábají, a sami se snažili zklidnit a popadnout dech. Z jekotu rozrušených oblud jim naskakovala husí kůže.

Netrvalo dlouho a Dealey vyslovil to, co všichni stejně věděli: „Najdou si sem i jinou cestu.“

Culver otevřel oči a ulevilo se mu, když viděl, že baterka, kterou předtím upustil, byla zachráněna. Fairbank držel Ingram nad hladinou a jeho obličej připomínal přísnou masku oči měl upřené a jejich bělma tvořila nepřirozený kontrast s jeho špinavým obličejem. Kate měla hlavu opřenou „•“ o kolena a volně splývající vlasy jí padaly kolem tváře. ; ; Odolal nutkání vztáhnout k ní ruku a dotknout se jí, protože (.i věděl, že na utěšování je drahocenného času příliš málo. ; j Ellison a Dealey drželi baterky a druhý z nich svíral i brow, ; ning; zdálo se však, že oběma ubývá sil. ; Culver natáhl ruku. „Dejte mi tu pistoli.“ ; Dealey se ani nemusel zvednout, aby mu ji podal; tak ,! blízko byly od sebe stěny kanálu. „Když jsem padal do vody, navlhla měl jsem ji v kapse.“

Culver od něj převzal zbraň a modlil se, aby se z ní ještě dalo střílet. „Ellisone baterku.“ Technik mu ji bez námitek podal. „Máte nějakou představu, kam bychom měli jít?“ zeptal se Culver Dealeyho. Zvuk jeho hlasu přiměl krysy naci jejich hlavami znovu k rozběsněnému vřeštění.

„Ne, o soustavě kanálů toho moc nevím, a stejně jsem tecf naprosto dezorientovaný.“ Nervózně pohlédl k otvoru nad sebou.

„Takže půjdeme tudy.“ Culver ukázal browningem doleva. „Tímhle směrem teče voda, takže ta chodba musí někam vést.“ Vstal, a protože byl strop nízký, přikrčil se a přelezl kolem ostatních. „Já půjdu první, Kate se bude držet za mnou a vy, Fairbanku, budete uzavírat řadu.“

Všichni se zvedali jen s velkou námahou, protože byli zoufale unavení a nohy je bolely, ale přesto byli odhodláni jít dál. Brodili se za Culverem špinavou vodou, jejíž nepříjemný zápach jim byl podstatně méně odporný než jiné pachy, které museli dnešního dne vnímat. Postupovali jen ztěžka, protože jim líně plynoucí voda svazovala nohy, a další potíž byla v tom, že museli stále kráčet v předklonu. Přesto se jim ulevilo, když se ječení krys za nimi postupně vytrácelo.

Za vydatného šplouchání vody pokračovali dál a viděli, že voda stéká do stoky z dalších, užších kanálů po obou stranách. Zaoblené zdi byly pokryté lišejníkem a působily tak odpudivě, že se jich raději ani nedotýkali; cihlové zdivo místy napadalo do stoky a ve stěně po něm zůstaly temné

neproniknutelné otvory. Brzy jejich sluch zachytil jiné zvuky, takže se zastavili, aby jim naslouchali.

„To je proudící voda,“ prohlásil Dealey. „Tam někde před námi musí být hlavní kanál.“

„A cesta ven,“ dodal Ellison.

„Ano, určitě je to tak.“

Zrychlili tempo a šum rychle přerůstal v hukot. Klopýtali dál, nedbali na drobné předměty, které jim vrážely do nohou, ani na pach vody, klouzali po dně kanálu, ale vždy se hned zase zvedli a ani jednou se nezastavili, aby popadli dech nebo aby si promnuli pohmožděné koleno. Netrvalo dlouho a vstoupili do prostornějšího hlavního kanálu.

Na šířku měřil alespoň dvanáct stop, strop měl zaoblený a vysoký. Po obou stranách rychle plynoucího proudu, jehož zpeněná hladina byla poseta různým odpadem, se táhly vyvýšené chodničky, které byly dost široké, aby se po nich dalo jít. Když posvítili baterkami do obou směrů, viděli četné odpadní trubky a kanály, které do hlavní stoky plivaly svůj obsah.

Vkročili na chodník a všichni najednou pocítili, že se jim zlepšuje nálada.

„Máme štěstí,“ zvolal Dealey do toho hluku. „Když nejvíc přšelo, muselo to tu být také úplně pod vodou.“

„Nevidím ale žádný žebřík.“ Fairbank důkladně svítil svou baterkou napřed jedním směrem, pak druhým. Culver dělal totéž, aby bylo víc světla.

„Nejspíš bude o kus dál. Podle mě by někde tímhle směrem měl být přeliv...“ Dealey naznačil proud vody, „...takže tam možná najdeme i cestu ven.“

Culver pocítil, jak se mu kolem pasu ovinula čísi ruka, a když sklonil hlavu, viděl, jak k němu vzhlíží Kate.

„Už jsme v bezpečí?“ zeptala se a její oči na něj úpěnlivě hleděly.

Nemohl jí lhát. „Ještě ne, ale už brzy budeme.“ Na okamžik si ji přivinul k sobě a políbil ji do vlasů. „Všichni si dávejte pozor,“ vyzval ostatní. Pak se znovu vydal dál a všichni se drželi těsně za ním.

Valící se voda mu připomínala zaplavený tunel metra a jeho myšlenky putovaly ještě dál do minulosti: zoufalý úprk před radioaktivním spadem, první setkání s mutantními krysami. Vzpomínal na to, jak poprvé spatřil strachy ztuhlou dívku, z níž se vyklubala Kate. Myslel na dlouhé, strastiplné dny v kingswayském krytu, na první expedici do roztříštěného světa nad jejich hlavami. Na umírající prosící lidi. Na vzteklého psa. Na Bryce. Vzpomíná, na boj proti přívalu vody, na povstání v krytu. A pak na invazi krys, na záplavy v ústředně, na strašlivý boj o přežití. Myslel na doktorku Clare Reynoldsovou.

Dnešní den i včerejšek byly kupodivu jen jakousi šíleně rozvířenou, zcela rozmazanou skvrnou bez jakéhokoli řádu, bez jakéhokoli smyslu. Šílenou změtí vidin a pachů. Smíchaných se smrtí.

Všechny ty události, až na týdny čekání v krytu, měly jeden společný prvek: od chvíle, kdy dopadla první bomba, musel stále utíkat, utíkat a zase utíkat. Ani teď se nemohl zastavit, takže začal přemýšlet o tom, jestli se vůbec ještě někdy zastaví, protože venku, v novém světě, kde se může dařit jen hmyzu a mrchožroutům, bude nutno čelit dalším nebezpečím. Možná tam už vůbec není místo, kde by se lidé mohli usadit.

„Hej! Něco jste přešel! Tady.“ Fairbank vrhal svůj paprsek světla k protějšímu chodníku.

Culver tím směrem namířil svou baterku a spatřil jakýsi otvor a za ním spojovací chodbu. V dálce už rozeznával kamenné schody. „Máte představu, kam by mohly vést?“ otočil se na Dealeyho.

„Těžko říct. Není to ani kanál, ani odvodňovací stoka.“

Culver zíral na zpeněnou vodu. „Nebudeme riskovat, že bychom se to pokoušeli přebrodit. Musíme jít dál.“

„Už ale jenom kousek,“ vyhrkla Kate vzrušeně. „Podívejte, tamhle je můstek.“

Culver, který byl předtím pohroužený do svých úvah, minul jak otvor, tak i malý můstek, který spojoval oba protilehlé chodníky. Rychle se k němu přesunuli a zjistili, že je z kovu, je velice úzký a po jedné straně má vratké zábradlí.

„Určitě není náhoda, že je tak blízko té chodby na protější straně,“ poznamenal Ellison. „Tudy se určitě dostaneme ven.“

Culver prošel po můstku jako první, a na každém kroku zkoumal jeho stabilitu. Kovový povrch byl zrezivělý, ale pevný, zatímco zábradlí se nejistě kymácelo. Na protějším břehu se o kus cesty vrátili a brzy stáli u otvoru ve zdi. Chodba za ním byla alespoň osm stop vysoká a široká tak, že v ní mohli pohodlně kráčet dva lidé vedle sebe. Ve světle obou baterek byly dobře vidět lesknoucí se mokré kamenné schody na konci chodby.

Vedly nahoru, směrem ke stropu.

Kate uchopila Culvera za paži. „Je to cesta ven! Určitě!“

Fairbank radostně zahalekal a dokonce i Dealeymu se zdařil úsměv.

„Na co k čertu čekáme?“ křikl Ellison a Culver ho musel zadržet, aby se hned nerozběhl dopředu.

„Kolem nás je celá soustava stok a trubek, a to vůbec nemluvíme o propojovacích chodbách, jako je tahle. Krysy teď můžou být kdekoli za námi i před námi. Je to jejich teritorium, takže budeme pěkně potichu a zachováme klid.“

Došel k dolnímu konci schodiště a posvítil baterkou nahoru. Těsně pod úrovní stropu byly další dveře. Začal vystupovat po schodech, kráčet pomalu, vždy po jednom schodu. Ostatní si vzali jeho varování k srdci, ale přesto se už za ním netrpělivě tlačili.

Culver došel nahoru a viděl, že dveře jsou staré a ztrouchnivělé a povrch mají pobitý zrezivělým plechem. Byly pootevřené na dvě stopy. Posvítil do prostoru za nimi a naskytl se mu pohled do další dlouhé chodby. Tak jako v chodbě, kterou právě přišli, i zde pokrývaly zem četné louže a stěny tvořilo staré, drolití se cihlové zdivo. Zdálo se, že se chodba táhne do značné dálky.

Culver strčil do kovu, dveře na znamení protestu zaskřípaly a posunuly se jen o několik palců. V obavách z toho, co by mohlo ležet na druhé straně, se jen protáhl. Žádná napůl ohlodaná mrtvola však dveře neblokovala.

Ostatní šli hned za ním a v provlhlém studeném prostředí, které je obestřelo, se okamžitě začali chvět. Culver si pozorně prohlížel zámek a objevil otevřenou zástrčku, která v tom vlhku už zrezivěla.

„To je vchod pro pracovníky kanalizace a pro kontrolory,“ prohlásil Dealey. „Nejspíš vede k nějakému východu na nábreží nebo v jeho okolí.“

„Já myslel, že ti sem lezou šachtami kanálů,“ prohodil Fairbank.

„Ale kdepak. Musí sem přece nějak dopravit zařízení nutné na opravy a podobně, stejně jako početné skupiny pracovníků.“

„Proč ale ty dveře nebyly na zástrčku?“ zajímal se Culver.

„Patrně nedbalost. Všimněte si, že ty dveře jsou od vlhka celé zprohýbané, takže asi nikdo nepokládal za nutné je vůbec zamykat. A stejně, do kanálů obvykle nikdo nepovolaný neleze, nebo ano?“

„Neleze,“ souhlasil Culver, „ale budu se cítit bezpečněji, až ty dveře zavřeme. Jen si vzpomeňte, co se za námi žene.“

Přitiskl rameno na dveře a vší silou se připojil i Fairbank. Zdráhavě se zavřely a z druhého konce chodby zazněla. ozvěna jejich pohybu. Culver s uspokojením zastrčil zrezivělou závoru.

Když se trmáceli dlouhou chodbou, jejich tempo už nebylo tak chvatné; ne proto, že by je opustil strach i když ani ten už nepociťovali tak intenzivně jako předtím, ale hlavně proto, že adrenalin ztrácel svůj účinek a konečně se jich začínala, zmocňovat únava.

Na druhém konci chodby je přivítala další vrata, tentokrát uzamčená. Culver je pádným kopancem otevřel.

Ocitli se v prostorné hale, v jejíchž stěnách bylo zasazeno několik dveří.

„Á, teď“ už tomu asi rozumím,“ prohlásil Dealey.

Ostatní na něj zvědavě pohlédli.

„teď jsme přišli do jednoho z úseků starého krytu z doby druhé světové války. Tohle musí být jeho druhé patro, které leží právě pod tím úsekem, kterým jsme do areálu vešli. S tou chodbou, kterou jsme sem přišli, jsem se ale zmýlil; to nebyla chodba pro čističe kanálů. Ta měla sloužit jako úniková cesta pro případ, že by tu ti, kteří se do tohoto krytu uchýlili, nějak uvízli. Podobnými prostorami je protkáno celé okolí. Když si uvědomíte, jak dlouho...“

„Podívejte se!“ Mrazivý tón Fairbankova hlasu je všechny polekal. Mával světlem z baterky po podlaze.

Napřed si mysleli, že ty předměty, které se tam povalují, jsou jenom nějaké odpadky, odhozená veteš, kterou tam zanechaly předchozí generace obyvatel těchto prostor. Když se však podívali z větší blízkosti, mrazení, které pociťovali, jen zesílilo.

První předmět, který prozradil svou totožnost, byla utržená paže, které chyběly všechny prsty kromě jednoho. Dalším byly zbytky lidské hlavy; jeden oční důlek měla provrtaný a rozšířený, jako by jím někdo něco vytahoval. Poblíž ležel kus prohnitého masa, který kdysi možná býval stehnem. Na podlaze se tu válely poházené části lidských těl, světla baterek se odrážela od bílých kostí a vyschlé; svraštělé kusy masa tu ležely osamocené jako prapodivně vytvarované skály na prašné poušti.

Strach, který předtím měli, se opět vrátil, ale tentokrát s daleko větší důrazností, protože už byli oslabeni tělesnou námahou a neměli daleko k naprosté hysterii. Culver zachytil Kate, když jí podklesly nohy. Úplně neomdlela, ale stav bezvědomí se neúprosně blížil.

Ellison okamžitě začal ustupovat zpět ke dveřím, který mi sem před chvílí vstoupili. Culver ho však ostře zastavil.

„Ne!“ Pilotův hlas zněl pevně, téměř hněvivě. „Jdeme dál. Cestou do tohohle starého krytu jsme na žádné krysy nenarazili, takže podle mě je tohle ta nejbezpečnější možnost, jak se dostat ven. Nic mě nepřinutí, abych se vrátil zpátky do kanálů.“

Jeho slova se odrážela od holých stěn, jako by se mu vysmívala.

Odhodlaně pokračoval: „Půjdeme dál, na druhý konec místnosti doprava. Tam jsou další dveře, a když budeme mít trochu štěstí, najdeme za nimi schodiště. Jen se dívejte pořád před sebe a hlavně se kvůli ničemu nezastavujte.“

Culver vykročil, přičemž podpíral Kate a pobízel ji, aby s hlavou skloněnou k jeho hrudi šla pořád dopředu. V ruce, kterou ji objímal kolem ramen, pevně svíral browning a držel ho ústím nahoru, aby jej v případě potřeby mohl hned použít. Baterkou v druhé ruce mířil stále na vzdálené dveře. Někdo vzadu zakopl, a když se Culver ohlédl, viděl, že Dealey klečí na jednom kolenu a po zemi se kutálí lebka s rozlomeným temenem, která připomínala vajíčko s rozkrápnutou skořápkou. Po několika stopách se zastavila.

„Zvedněte se a jděte dál,“ velel Culver stísněným hlasem. „Kvůli ničemu se nezastavujte,“ opakoval.

Pak se ale zastavili.

Všichni.

To ve chvíli, kdy zaslechli dětský pláč.

29

Stáli tam uprostřed děsivé krajiny poseté lidskými ostatky jako nehybné postavy na nějakém monumentálním obraze a naslouchali žalostnému pláči. Culver zavřel oči, aby nevnímal přicházející zvuk i tlak, který na něj doléhal. Už se chtěl dostat pryč z tohoto ponurého šílenství, z této krypty plné ukrutností, ale od duševních muk, které je teď postihly, nebylo ani úniku, ani úlevy. Toužil už jen po tom, aby mohl vzít Kate za ruku a pak utíkat a nezastavit se, dokud se jejich tváře nebudou koupat v denním světle, dokud jim plíce nezaplní čistý vzduch. Věděl ale, že to není možné. Napřed bude muset najít to dítě.

Nešťastně naslouchali naříkavému pláči. Kvílení bylo pronikavé, nejspíš to byla malá holčička.

„Jde to odtamtud,“ řekl konečně někdo.

Podívali se doprava, k otvoru, který byl pobit těžkými prkny. Dolní část bednění byla prolomená směrem dovnitř. Zdálo se, že dřevo je ohryzané.

Pláč zněl dál.

„Nemyslím, že je rozumné tu zůstat,“ řekl Dealey a bázně se podíval po ostatních, jako by prosil o jejich souhlas.

„Tak jděte k čertu,“ sykl Culver tiše.

Když vykročil, pocítil, jak mu Kate klade mírný odpor; pak ale šla s ním. U zabedněného vchodu se k nim zdráhavě připojili ostatní. Culver a Fairbank posvítili mezerami mezi prkny a nahlédli dovnitř. Protější stěna byla od vchodu vzdálená čtyřicet stop a podobně jako v hale, kde právě stáli, tam nebyl ani jediný kus nábytku. Fairbank namířil paprsek světla k zemi a poklepal Culverovi na rameno.

Kamenná podlaha tam byla probořená a kolem stěn zbyly jen zubaté betonové výčnělky a vyčnívající konce trámů. Jáma vespod byla vyplněna sutinami.

Žalostné zoufalé výkřiky jim drásaly nervy.

„To dítě je někde tam dole,“ řekl Fairbank.

Culver zvolal: „Slyšíš nás? Jsi sama?“

Pláč ustal.

„To bude dobrý, jdeme za tebou. Teď už jsi v bezpečí.“

Ticho.

„Ta chudinka malá je určitě už šílená strachy,“ prohodil Fairbank.

Culver začal odtrhávat prkna. Prohnílé dřevo odpadávalo snadno, lámalo se na dlouhé, mokré odštěpky. A znovu se rozezněl pláč.

Zvuk to byl strašidelný, neboť prázdnota okolních prostor mu dávala zvláštní rezonanci, jako by vycházel z hluboké studně.

„Bude to dobrý!“ zakřičel Culver znovu. „Budeš v pořádku!“ Ozvěna jeho hlasu se odrazila a zase se vrátila.

Dole opět zavládlo ticho.

Culver a Fairbank odstranili dřevo a vytvořili tak otvor, který byl dost široký, aby jím mohli prolézt. Posvítili si dovnitř a ostatní jim nahlíželi přes rameno.

„Sesuv zdiva byl určitě vyvolán stavebními pracemi na novém krytu,“ prohlásil Dealey. „Když uvážíte, jak to tu za ta léta provlhlo a jaké ty stavební práce musely způsobit vibrace, je skoro zázrak, že se nesesul celý bunkr.“

Culver ukázal na temnou průrvu, která se před nimi šklebila. „Ten sesuv mohly způsobit i bomby.“

„Steve, prosím tě, nechod tam dolů.“ Kate jen šeptala a v její prosbě zněl i naléhavý tón, který Culvera rozrušil.

„Tam dole je dítě,“ řekl. „Podle hlasu je to malá holčička a je sama, Kate. Možná jsou s ní i další lidi, třeba jsou příliš zranění, takže ani nemůžou promluvit, jsou třeba v bezvědomí, možná i po smrti. My ji tam prostě nemůžeme nechat.“

„Něco se mi na tom nelíbí. Nemám z toho... dobrý... pocit.“ Trýznivě zlověstná předtucha se jí zmocnila hned v okamžiku, kdy poprvé zaslechla zvuky vydávané plačícím dítětem. Na tom hlasu bylo něco nepřírozeného.

„Přece si vážně nemyslíš, že odtud půjdu pryč.“ Culverova slova zněla bezvýrazně, ale snažil se jí pohlédnout do očí.

Odvrátila se od něj a neodpověděla.

„Jak se tam dostanete?“ Ellison byl stále rozčilenější a začal Culvera nenávidět za to, že v téhle Bohem zapomenuté díře ztrácí tolik času. „Až se pokusíte slézt dolů, zlámáte si vaz.“

„Mohla by tam vést cesta kanály,“ napadlo Dealeyho. „V těsné blízkosti soustavy stok musí být suterén starého .krytu.“

Culver zavrtěl hlavou. „Tam mě nikdo nedostane. Podívejte se.“ Ukázal baterkou. „Z tamté hromady sutin vyčnívá : přelomený trám. Jeho horní konec se těsně pod převisem opírá o zeď. Po něm bychom pak mohli vylézt nahoru. Dostat se dolů nebude problém; stropy jsou tu nízké, takže snadno seskočíme.“ Obrátil se k Fairbankovi. „Půjčil bych si Ingram.“

Inženýr ho překvapil, když zavrtěl hlavou. „Ehm, půjdu s vámi. Budete potřebovat, aby vám s tím dítětem někdo pomohl.“

Culver vděčně přikývl a podal Dealeymu browning. „Nemá smysl, abyste tu vy tři čekali. Vyved'te je odtud.“

A znovu byl překvapen, když Dealey zamítl jeho návrh.

„Počkáme tu na vás,“ prohlásil, když si od něj bral zbraň. „Bude lepší, když se budeme držet pohromadě.“

„Vy jste cvok!“ vybuchl Ellison. „Podívejte se kolem sebe! Ty zatracené krysy jsou všude kolem a zase se sem můžou vrátit! Musíme hned pryč!“

Udělal pohyb, jako by chtěl Dealeymu sebrat revolver, ale Fairbankova ruka se sevřela kolem jeho paže.

„Už jsem těch tvech keců slyšel dost, Ellisone.“ Oči podsaditého inženýra hněvivě zaplály. „S tebou byly vždycky jenom potíže. I když byl mír, vždycky jsi jenom nadával, skučel a neměl jsi klid, když sis nemohl na něco stěžovat. Jestli teď chceš jít, tak si jdi! Půjdeš ale sám, bez baterky a bez bouchačky! Jen si ale dej pozor, abys nenarazil na hladový krysy.“

Zdálo se, že se Ellison na něj vrhne, ale Fairbankův ledový úsměv ho odradil. Místo toho jen zavrtěl hlavou a prohlásil: „Všichni jste šílený. Do prdele, všichni jste šílený.“

Culver předal Kate baterku. „Pořád s ní sviť do té díry v podlaze budeme potřebovat co nejvíc světla.“

Její mlčení ho zneklidňovalo, ale přesto se od ní odvrátil. „Připraven?“ zeptal se Fairbanka.

Inženýr zamumlal něco jako ‚dálší malér‘ a protáhl se otvorem, který si předtím sami vytvořili.

Když prošli vchodem, oba se zastavili a Fairbank posvítil k zemi. Až na sutiny se místnost zdála být úplně prázdná. Paprsek světla se odrážel od černých kaluží vody mezi haldami trosek.

„Slyšíš mě tam dole?“ zvolal Culver, ačkoli dobře věděl, že není možné ho neslyšet.

„To dítě může mít takový strach, že ani neodpoví,“ nadhodil Fairbank. „Bůh ví, co si ta chudinka malá vytrpěla.“

Jako by se tam teď něco sunulo.

„Chcete bouchačku nebo baterku?“ zeptal se inženýr.

„Já ponesu světlo.“ Přednost by však dal raději Ingramu.

Zády ke zdi se pomalu protáhli kolem převisu, přičemž se stále obávali, že se zřítí dolů. Do tmy pod jejich nohama se sypaly pramínky prachu a písku. Kate, která stála ve vchodu s jednou nohou v přilehlé místnosti, jim ukazovala ' směr svým světlem.

Culver se najednou zastavil. „Dobrý, tak tudy se dostaneme dolů.“ Došli k rohu, kde byla podlaha širší a viditelně pevnější. Už rozeznával železný nosník, který vyčníval pod převisem.

„Podržte na chvíli baterku,“ řekl, načež usedl do podřepu, položil se na břicho, přitiskl se k zemi a nohama se snažil nahmatat zahnutý trám. Pak se spustil a klouzal botami po nosníku. Jízda dolů na haldu sutin mu netrvala dlouho, a když se opět napřímil, vzhlédl nahoru.

„Hod'te mi baterku a pak Ingram.“

Fairbank uposlechl a už se škrábal přes okraj prohlubně. Brzy stáli dole bok po boku.

„To bylo snadný,“ uznal inženýr, když si opět bral zbraň.

Culver přešel obloukem světla po místnosti. „Nic tu není,“ řekl. „Nic.“

Vykročil a něco pod ním povolilo. Když padal, Fairbank se ho snažil chytit, ale zbraň, kterou nesl, mu překážela. Culver kamsi klouzal, valil se v troskách a sekera za opaskem ho bolestivě dloubala do boku. Zvuky provázející sesuv zdíva se rozléhaly kolem přovlhlých zdí. S kletbou na rtech upadl i Fairbank.

A znovu propukl pláč: pronikavý a bázlivý hlas vystrašeného dítěte.

Oba se podívali směrem, odkud pláč přicházel. Spatřili tmavé dveře, které vedly do další místnosti. Z ní vycházel známý puch, ze kterého se jim zvedal žaludek.

Prach kolem nich usedal. Shora zazněl Katin hlas: „Jste v pořádku?“

„Jo, jsme v pořádku, neboj se.“

Oba se zvedli ze země a zaznamenali, že pláč opět ustal.

„Hej, maličká,“ křikl Fairbank, „kde k čertu ses?“

Zaslechli cosi, co znělo jako kňourání.

„Je tam.“ Culver jen potvrdil to, co už oba věděli.

„To snad...“ spustil Fairbank.

„Musíme ji odtud dostat.“

„Já nevím.“ Fairbank potřásl hlavou. „Něco...“

„Musíme.“

Culver kráčel v čele, brodil se kalužemi a překračoval sutiny. Po chvílce váhání šel Fairbank za ním.

Sousední prostora byla široká a dlouhá a měla nízký strop, který byl na mnoha místech probořený. Sesuly se i části zdí, čímž vznikly hluboké, neproniknutelné výklenky. V dálce slyšeli slabý šum a zurčení vody, neklamnou intonaci stok. Na každém kroku visely ze stropu jako špínou prostoupené krajky dlouhé pavučiny. Po široké podlaze se povalovala vyhrbená těla, která v tom šeru měla šedožlutou barvu. Menší bílé předměty téměř světélkovaly a mezi tím vším leželo cosi tmavého, méně rozpoznatelného.

Oba ustoupili o krok, Fairbank zvedl zbraň a Culver sáhl za opasek po sekeře. Jen těžko odolával nutkání utéct, prchnout z tohoto páchnoucího, hrůzou obestřeného sklepení. Sklepní prostory však v sobě měly i jakési zvláštní, ochromující kouzlo, které ho tam přitahovalo. A to sklíčené kňourání také nemohli přeslechnout.

„Nehýbají se,“ zašeptal Culver naléhavě. „Je po nich. Ta epidemie je vyhladila, zrovna jako ty ostatní v krytu. Sem, do svého doupěte, se doplazily, aby tu chcípily.“

„Ale ty lebky, proč jsou tu ty lebky?“

„Podívejte se na ně. Jsou rozlomené; dobývaly se do nich očními důlky nebo prostorem mezi čelistmi. Tady se podívejte, jsou tu díry vyhloubené přímo do temene. Nechápete to? Žerou mozky. Proto tolika mrtvolám, které jsme našli, chyběly hlavy. Ty bestie si je sem přinesly, aby je tu sežraly!“

„A to ostatní...“

Culver ukázal na jedno z nafouklých, nažloutle bílých těl. Zdálo se mu být podivně rozmazané, nepopsatelné.

„Co to sakra je?“

Culver nedovedl na inženýrovu otázku odpovědět. Fascinovaně přistoupil.

„Ach...“ Slova mu zůstala viset na rtech.

Nafouklá bytost připomínala krysu jen zdálky. Hlavu měla téměř zahořenou do otlého těla a ze zemdlých čelistí jí vystupovaly dlouhé, nezdravě vyhlízející kly. V silném světle viděli, že její vypjatá pokožka má narůžovělou barvu a pokrývají ji jenom chomáčky bílých chloupků. Po těle se jí táhly temné žíly, které ztvrdly a vypoukle vyvstávaly z kůže. Nad zadními partiemi se jí zvedala prohnutá páteř; kolem těla se jí kroutil šupinatý ocas. Z těla jí vyčnívaly další výběžky, které připomínaly zdeformované končetiny; byly zjevně přebytečné a vypadaly hrozivě. Zešikmené oči se jí v září baterky leskly, ale nebyl v nich žádný život.

„Co to je?“ opakoval Fairbank bez dechu.

„Mutant,“ vydechl Culver. „Je ze stejného plemene jako normální černá krysa, ale je... jiná.“ Vzpomněl si znovu na Dealeyho slova. Říkal tehdy, že existují dvě rasy, které vznikly ze stejného pozměněného genu. Tu druhou nazval Dealey 'obludnou' a tímto označením ještě zdaleka nepopsal skutečný stav. Naznačil přitom, že krysy prodělaly určitou genetickou transformaci. Kristepane, tak tohle je její výsledek!

Nedaleko od nich zazněl jakýsi šelest.

Oba už měli nervy napnuté k prasknutí, a tak se zprudka otočili a jejich paprsky světla se zabodly do tmy.

„Tamhle!“ ukázal Fairbank.

Těla se pohybovala. Zleva přicházející kňouravé zvuky přiměly oba muže, aby se teď natočili pro změnu tím směrem. Z temnějšího kouta bylo slyšet další zvuky, jako by se tam něco sunulo.

„Je to jako předtím,“ řekl Fairbank zdrceně. „Všechny ještě nepochcípaly.“

Culver přešel světlem přes líně se zvedající a vzápětí zase klesající těla. „Nemůžou nám uškodit. Jen si je poslechněte. Jsou slabé, dodělávají: Mají z nás strach!“

Jedno černé tělo se odtrhlo od masy. Krysa se k ním snažila doplazit, vydatně syčela, ale už se sotva hýbala. Fairbank namířil zbraň.

Než mohl vystřelit, z protějšího kouta zazněl výskot. Oba muži pohlédli s vykulenýma očima napřed po sobě a pak ke zdroji výkřiku.

„To dítě!“ vyjekl Fairbank.

Paprsek světla z baterky dosáhl protějšího rohu, ale v cestě leželo příliš mnoho překážek, přes které nebylo vidět.

„Popadneme ji a pak rychle odtud,“ vybídl Culver svého společníka. Sekeru už držel připravenou. „Střílejte po všem, co se pohne.“

Potlačili paniku a vydali se k rohu, odkud opět zazněl žalostný pláč. Ten zvuk byl teď však jiný, pronikavější, už se ani nepodobal dětskému pláči... spíš...

Krupobití rychlých výstřelů zastínilo ostatní zvuky, když Fairbank vypálil po odporně odulých tělech. Nebyl si jist, zda se pohybují, ale nechtěl riskovat. Zdálo se mu, že po zásahu ti tvorové explodovali.

Před Culverem se vztyčila krysa. Stála na zadních tlapách, takže mu připadala obrovská. Vrčela na něj, syčela a z obnažených zubů jí odkapávala krví potřísněná pěna, ale Culver dobře viděl, že zvířeti nezbyvá příliš sil a dopředu je žene pouze instinktivní nenávisť.

Když Culver zasadil sekrou úder do vyhublé hlavy, na ruku mu vystříkla krev.

Oba pak běželi k plačícímu dítěti, přičemž odkopávali z cesty kosti, šlapali po bílé drti a odvraceli pohledy od oddělených částí lidských těl. Když Fairbank překračoval jedno nehybné růžové tělo, tvor zvedl svou zkázonosnou zašpičatělou hlavu a bezzubými čelistmi se mu pokusil chňapnout po kotníku. Inženýr rázně dupl a pocítil, jak mu pod chodidlem křupají kůstky.

Kňourání dosáhlo vrcholu a přerostlo v pronikavý jekot, bezmocný nářek... kvílení kojence...

Dětský pláč...

Culver začal chápat a měl pocit, jako by do něj někdo vrazil dýku. Málem klopýtl a svalil se mezi zmítající se těla. Snažil se vztáhnout ruku a zadržet Fairbanka, ale už bylo příliš pozdě. Už tam byli. Už se dostali do rohu na druhém konci sálu. Už dorazili k Pramatčině hnízdu.

„Můj... ty... bože... NE!“ vzlykl Fairbank, když se podíval dolů na svíjejícího se tvora a jeho příšerné potomstvo.

„To není možný,“ zasténal Fairbank. „To... přece... není... možný...“

Z otvoru v rozpadlé cihlové stěně nedaleko od nich přicházely zvuky cupitajících a utíkajících chodidel zakončených dlouhými dráčky.

Když Kate, Dealey a Ellison zaslechli palbu, trhli sebou. Kate stála v nebezpečné blízkosti probořené podlahy a snažila se stále svítit do otvoru, v němž předtím zmizeli Culver s Fairbankem.

„Steve!“ zvolala, ale znovu zaslechla pouze střelbu. A mezi výstřely strašlivé vytí a ostrý, pronikavý výskot. Obrátila se k ostatním. „Musíme jim pomoci!“

„Tady nemůžeme nic dělat,“ řekl jí Dealey. V hrdle měl sucho, stěží mohl mluvit a ruka svírající browning nevydržela chvíli v klidu. „Sviťte... pořád sviťte... aby se... aby se... mohli orientovat,“ koktal.

Ellison postával v potměné místnosti za vylámanými prkny, naslouchal úděsným zvukům a nohy se mu třáslly tak silně, že skoro nebyl schopen stát. Ruce měl zaťaté do obličeje a zíral před sebe, ale neviděl nic než černou tmou. Jsou to šílenci, že tu zůstávají a neutečou, že nejdou odtud, dokud mají šanci. Je šílenství si mvslet, že se ubrání proti takovému množství. Culver a Fairbank jsou odrovnaní, ty už nic nezachráníš! Krysy je roztrhají na kusy a pak se vydají hledat tu dívku, Dealeyho a jeho! Proč ho jen neposlechli? Zatracení pitomci!

Podíval se ke zdroji světla a spatřil Dealeyho siluetu. Ministerský úředník se nakláněl do otvoru a v ruce držel revolver. Revolver! Musí mu vzít ten revolver! A baterku bude potřebovat taky baterku!

Ellison začal rychle jednat.

Dealey se otočil ve chvíli, kdy mu Ellison vythl z ruky browning, a pokusil se protestovat, ale byl odhozen ke vchodu, kde se mu do zad zaryly úlomky rozštěpených prken.

Ellison namířil zbraň před sebe a chňapl po baterce. „Dejte mi ji!“ zaječel, když se Kate snažila před ním ustoupit.

Chytil ji za ruku a prudce si ji přitáhl. Upadla a pokusila se ho kopnout, ale on ji rukou vztekle udeřil přes obličej. Vykřikla a padla naznak. Sebral jí baterku.

Dealey se pokusil zasáhnout, ale Ellison ho znovu odstrčil a namířil na něj zbraň. „Jdu pryč,“ vychrlil technik. „Můžete jít se mnou nebo tu můžete zůstat. Já teď ale odcházím.“

„Ostatní...“ spustil Dealey.

„Těm už pomoci nemůžeme. Je po nich.“

Ellison začal ustupovat, přičemž stále mířil na obě postavy, které tu teď stály oslepené září z baterky. Pak se obrátil a rozběhl se ke dveřím na opačném konci místnosti, pryč od ukrutností tam v té prohlubni, pryč od svých společníků. A bláhově si myslel, že se vzdaluje i těm tvorům.

31

Když Fairbank střílel na obrovskou vyboulenou masu, která se před nimi dmula, křičel odporem a ječel děsem. Obluda vrískala jako zraněné a vystrašené dítě a pokusila se vztyčit své obézní tělo, aby se mohla bránit. Svými dvěma čelistmi po něm marně chňapala, zakrnělými končetinami tloukla do země, setřásala ze sebe své droboučké potomky, kteří jí sáli z bradavek, a šlapala po nich.

Kulky se do ní zarávaly a tryskaly z ní tmavé proudy krve, které postříkaly oba muže a promáčely zem všude kolem. Lepkává tekutina pokryla i slepá, kvičící stvoření, která ležela pod obludou. Ta se v návalu utrpení zvedla, čímž odhalila své odporně masité břicho. Na četných bradavkách, které se na ní pohupovaly, stále viselo několik mlád'at. Zběsilá sprška kulek obludu rozerval, načež vytryskl vodopád krve, který s sebou nesl i vnitřní orgány, z nichž v tom studeném provlhlém prostředí stoupala pára. Zrůda se i přesto pořád pohybovala, pořád se svíjela, stále padala, a ač to bylo neuvěřitelné, stále se sunula k oběma mužům.

Fairbankovo ta lile vytí se mísilo s tlumeným praskotem zbraně, obličej měl osvětlen jasnými záblesky a v očích se mu zračil odpor ke zrůdě, která k nim lezla. Mohutné pulzující tělo se začínalo rozpadat. Vystoupá zakřivená páteř se tříštila na úlomky, které létaly do stran jako střepiny granátu, a když kulky obludě provrtaly břicho, masité části jejího těla se začaly trhat a rozpadat. Jeden pařát už měla rozmačkaný, ale přesto lezla kupředu.

Zašpičatělá hlava s bílými nevidomými očima a s řezáky, které byly podobné zkrouceným klům, se před nimi kolébala a z jednoho ramene poblíž hlavy jí vyčníval podivný pahýl, na němž byla další tlama, která plivala krví prostoupené sliny.

Culver klesl na kolena, neboť mu z nohou zmizela síla a svaly měl už otupělé. Zděšeně zíral na ohavnou a od svého prvopočátku obludnou bytost, a když ho do tváře zasáhl její zkažený dech a vzápětí i její plivance, rázem se vzpamatoval.

Baterku si nechal u kolenou, oběma rukama zvedl sekeru a s hlasitým výkřikem vši silou ťal.

Zašpičatělá lebka se před ním čistě rozpůlila, šedorůžová hmota uvnitř se uvolnila a vytryskla z otevřeného hrdla.

Pronikavý výkřik teď zazněl i z pahýlu vedle rozštípnuté hlavy. Bezzubé čelisti se bolestí rozevřely a tmavočervený šupinatý jazyk horečně bodal do vzduchu.

Culver udeřil znovu a prosekl i druhou lebku. Ostří sekery se zabořilo do ramene a pak přímo do těla.

Svíjející se odporná bytost najednou znehybněla a vzápětí úplně ztuhla. Pak se pomalu, mučivě pomalu začala hroutit, konečky nervů se chvěly, roztrhané odulé tělo se třáslo.

Culver však ještě neskončil. Se zaměřeným pohledem a usazeným obličejem zaútočil na mláďata, na menší a odpornější mnohem odpornější tvory, které porodila právě tahle obluda. Sekal do jejich růžových těl, nedbal na jejich slabounké výkřiky, tloukl do nich, bil do nich, lámal jim kůstky, dával dobrý pozor, aby ani jedno nezůstalo naživu, vytloukal z nich sebemenší známky života, drtil je na kousky, zbavoval je tvaru.

Někdo ho tvrdě a zprudka zatahal za rameno.

Vzhlédl a viděl, jak na něj shlíží Fairbank a mračí se.

„Jsou tu další krysy,“ procedil inženýr zaťatými zuby a rázně ho zvedl ze země.

Culver byl stále zmatený, stále omámený tím masakrem. A tím, co on sám zmasakroval. Rychle však zaznamenal přítomnost černých těl, která se jako šipky míhala v sutinách provlhlé podzemní prostory.

I krysy byly celé bez sebe, vyskakovaly z otvoru v cihlově zdi, sbíhaly dolů po haldě sutin, kvičely a syčely, divoce se kolem sebe rozhlížely, chňapaly jedna po druhé a vzájemně se škrábaly zuby do krve. Otvorem se valily stále další a další, zaplňovaly místnost, ale je dva kupodivu nebraly na vědomí. Mutantní krysy bojovaly navzájem, skupinky se vždy bez jakéhokoli viditelného důvodu vrhly na jednu svou vrstevnici, trhaly ji na kusy a ohlodávaly její tělo.

Culver a Fairbank nemohli pochopit, proč je ignorují, a zvířata se dál hrnula do místnosti, kousala do hřmotných těl, která tam ležela na podlaze v posledním tažení nebo už mrtvá, a vzduchem se nesl jejich pronikavý jekot připomínající stovky rozrušených ptáků ve voliére. Hluk nabíral na intenzitě, stoupal k vrcholu, šplhal do burácejících výšin.

Pak lomoz ustal.

Krysy tam ležely ve tmě jako chvějící se a třesoucí se ztichlá masa. Občas některá z nich sykla, zavrčela, vztyčila se na zadní, ale téměř okamžitě zase propadla pasivitě a klesla zpátky mezi své vrstevnice. Jejich třes jako by rozechvíval samotný vzduch.

Oba muži, zakrvácení a pokrytí špínou téměř k nepoznání, zatajili dech.

Nic se ani nepohnulo.

Fairbank se pomalu a beze slova dotkl Culverova ruky. Mírným trhnutím hlavy mu ukázal na dveře, kterými sem předtím vstoupili. Paprsek světla nechali na podlaze před sebou a pomalu, tiše se vydali mezi shromážděné tvory. Kráčeli opatrně, aby žádnou krysu nevyrušili, a když byl jejich chumel tak hustý, že nebylo možné je překročit, obezřetně je obcházeli.

Jeden hlodavec po nich vyjel svými řezáky, když se ocitli těsně vedle něho, a zasyčel na ně. Jeho zuby Culverovi prokously kalhoty a dráply ho přes kotník, ale o další útok se živočich nepokusil.

V jednu chvíli už Fairbank klopýtl, svalil se na těsně sevřenou skupinku a klesl na kolena přímo mezi ně. Z nevysvětlitelných důvodů se kijsy jen se zlobným vrčením rozprchly.

Muži už byli pouhých třicet yardů ode dveří a divili se, proč Kate nesvítí baterkou do probořeného prostoru, když vtom propuklo příšerné kvílení.

Začalo to jako slabé a tiché kňourání jediného zvířete, ale pak se připojily další krysy, nářek sílil a prudce se šířil. Zvuk skončil strašidelně znějícím jednotným vyvrásknutím, načež havěť znovu začala běsnit. Krysy se přihnaly k zakrvavené beztvaré mršině odulé zrůdy, kterou oni dva zlikvidovali, ke znetvořené obludě, která ještě před chvílí krmila svá ještě obludnější mláďata, a vrhly se na její zbytky, praly se mezi sebou o cáry masa, přičemž svými rozdivočelými těly zcela pokryly její hnízdo.

A když už ze zdeformované obludy a jejího potomstva nic nezbylo, pustily se do jejích pokrevných příbuzných, do dalších obézních živočichů, kteří pocházeli ze stejné rasy jako ony, ale byli nepřírozně odlišní, a trhaly je, dokud i z nich nezbyly jen krvavé cáry.

Oba muži se rozběhli ke dveřím a odkopávali havěť, která jim stála v cestě. Když po Culverovi skočila krysa, máchl sekerou a zasáhl ji pod hrdlem. Vyjekla a klesla na podlahu jako ochablý a beztvářý uzlíček. Vrhla se na něj další a chytila ho za paži, ale kožené sako se natrhlo a zvíře odpadlo, načež je Culver udeřil tupým koncem sekery a zpřelámal mu kosti. Fairbank rozehnal čtyři nebo pět

dalších, které se shlukly přímo ve dveřích, a uvolnil tak cestu.

Prošli ven, a i když neviděli, že by shora přicházelo světlo, dobře slyšeli, jak Kate křičí Culverovo jméno.

Fairbank se ve dveřích prudce otočil, přitiskl se ramenem k rámu a namířil Ingram do místnosti, ze které právě vyběhli.

„Culvere, posviťte mi!“ křikl.

Culver uposlechl a vrhl paprsek světla do sousední místnosti. Krysy se už hnaly za nimi.

Fairbank vystřelil. Cítil, že zbraň už je úplně horká, a ukazovák měl ztuhlý neustále vyvíjeným tlakem na spoušť. Když do postupujících krys vnikaly kulky, hlodavci tančili a trhali sebou, jako by to byly loutky na provázcích. „Lezte už nahoru,“ zvolal přes rameno. „Pár vteřin je zadržím i bez světla.“

Culver začal rychle šplhat po haldě sutin, která se táhla až k propadlému stropnímu trámu. Světlo z baterky, kterou držel, dopadlo na Kate, která stála na výčnělku zdi nahoře.

Neměl čas, aby se divil, co se stalo s její svítilnou, a tak vykřikl: „Chytej!“ a hodil jí baterku. Zachytila ji a hned obrátila paprsek světla dolů do prohlubně.

To, čeho se ze se všeho nejvíc obávali, se stalo. Ingram jen cvakl naprázdno a Fairbank se s vyplašeným výkřikem otočil, aby utíkal za Culverem. Zbraň, která mu už nebyla k ničemu, pustil na zem.

Culver vyběhl po zahnutém nosníku nahoru, odhodil sekeru na výstupek a sáhl po jeho okraji ještě dřív, než zase začal klouzat dolů. Kusy zdiva odpadávaly, ale rychle se zavěsil na převisu za oba lokty a hrabal nohama, aby našel pevnou oporu.

Zdola za sebou zaslechl křik.

Kate si klekla na výstupek a ve snaze ho dostat nahoru ho tahala za šaty. Na výčnělek se odvážil i Dealey a chytil Culvera pod rameny. Pilot se o něco zapřel botami a to mu stačilo k tomu, aby se vytáhl nahoru, načež s námahou přešel přes okraj převisu, kde se hned zvedl na kolena a vzal si od dívky baterku.

Fairbank už byl v půli svahu, ale spodní část těla měl zcela zaplavenou kousající, škrábající havěť. Jedna krysa mu hbitě vyběhla po zádech a zabořila mu zuby do zátylku. Ve snaze se zvířete zbavit se inženýr začal převalovat. Ústa měl rozevřená v zoufalém výkřiku a oči měl bolestí zavřené. Krysa odpadla a Fairbank se hned začal plazit vzhůru, ruce zatínal do okolních sutin, ale zadržovala ho váha krys, které mu okusovaly nohy. Když se zvedl na kolena, krysy mu stále visely na spodní části těla. Snažil se je odstrčit, ale když pak rezignovaně odtáhl ruce, byly celé krvavé a bez prstů.

„Pomozte mi!“ zaječel.

Culver strnul a Kate se na něj vrhla a přirazila ho zády ke stěně.

„Nemůžeš tam jít, nemůžeš,“ křičela na něj pořád dokola.

Snažil se vyprostit, ale pevně ho držela a zavěsil se na něj i Dealey. Ve skutečnosti i Culver dobře věděl, že podsaditému inženýrovi není pomoci.

„Dejte mi ten váš revolver!“ křičel a nemohl pochopit, proč mu nevyhoví a proč ho jen tisknou ke zdi.

Fairbank táhl s sebou obří krysy nahoru. Úplně už ho pokryly, takže se z něj stal tvor potažený černou ztuhlou kožešinou, i z něj teď byla zrůda, tak jako ony. Když se mu zakously do krku, jeho

jekot přešel v přidušené úpění. Jednu stranu obličeje měl úplně pryč, strhly mu z ní pokožku i s jedním okem a značnou částí rtů. Z nosu mu zbyl jen jakýsi zkrvavený výčnělek. Snažil se zvednout paže, jako by chtěl sáhnout po výstupku zdiva, ale pod tíhou krys, které na nich visely, jimi ani nemohl pohnout.

Fairbank padl toporně naznak a s rachotem dopadl do sutin, mezi nimiž se leskly černé kaluže. Krev, která z něj vytékala, se rozprostřela do stran a slila se s loužemi a ti tvorové do sebe strkali a chňapali po sobě, když mezi sebou zápasili o nejšťavnatější kusy jeho těla.

Jiné krysy si najednou uvědomily přítomnost tří dalších lidí na převisu nahoře a jako šipky se tam rozběhly; vyskočily na kovový nosník a pokoušely se po něm vyškrábat na výstupek zdiva.

To, co Ellisona nakonec zabilo, leželo ve tmě. Nehýbalo se to a dokonce to ani nedýchalo. Nevydávalo to žádné zvuky a ani je to vydávat nemohlo. Nějakou dobu už to bylo mrtvé. Přesto to ale Ellisona zabilo.

Byla to mrtvola pracovníka kanalizací, předáka opravářů. Když byl tento člověk ještě živou bytostí, usmyslel si, že zemře právě na tomto stinném místě. Toho dne, kdy padaly bomby, se ostatní z jeho malé pracovní čtyry rozhodli, že se vrátí na povrch, aby vyhledali své rodiny, neboť stále chovali důvěru v úřední místa. Tento muž však takovou důvěru neměl. Byl starý a připravený - víc než připravený - na odpočinek, a to nejen oči zaměstnání, v němž strávil dvaadvacet let (někteří říkali sto let, jiní zase prohlašovali, že se ve stokách už narodil, zatímco další, kteří nijak neoceňovali jeho věčné a často nechutné vtipkování, tvrdili, že právě tam je jeho místo), ale přímo od života. Možná ho považovali za úchylného, neboť věřil tomu, že život pod ulicemi je tak nějak čistší než nad zemí. Nikdy to vlastně nikomu neřekl, ale myslel to tak, že se to věčně temné podsvětí vyznačovalo nádhernou absencí lidí. Tam dole bylo všechno mnohem zřetelnější, výraznější, na rozdíl od fádniho světa nad zemí, kde bylo všechno tak monotónní - barvy, názory i rasy. Zato v hlubinách bylo všechno pěkně čemé, pokud to ovšem nebylo osvětlené umělým světlem, ale i takové osvětlení tu černě udělalo ještě černější, intenzivnější. Sám sebe považoval za jednoduchého člověka (to pravda nebyla) se zálibou v absolutních hodnotách. Podzemní chodby mu je poskytly.

A padající bomby to všechno jen dovršily. TecT už nebyl žádný život, jen umírání.

Nechal dělníky jít a dokonce je ani neobdařil radami. Ve skutečnosti byl rád, že se jich zbaví. Pak si ve tmě našel své místočko.

Starý protiletectký kryt mu nebyl neznámý, přestože přísně vzato ležel mimo sféru, v níž pracovníci kanalizace působili. Nenavštívil ho už řadu let, protože při poslední návštěvě tohoto objektu zasadila jeho zvědavosti krutou ránu naprostá prázdnota bunkru. Jakmile byl teď ale sám, hned si vyhledal právě toto útočiště, a to jednoduše proto, že nechtěl zemřít v mokru. Pravda, starý areál krytu byl pro vlhly a i tam byly louže, ale byla tam i místa, kam alespoň nezatékalo.

Tak se tedy usadil v temné chodbě a ani mu nevadilo, když mu v lampě jeho pracovní helmy došly baterie a světlo bylo postupně ujídáno stíny a pak jediným rychlým hltnutím polknuto černočernou tmou. Čekal a přemítal. Neměl nikoho, pro koho by proléval slzy (rodina moc soudržná nebyla), a pramálo litoval skutečnosti, že to všechno takhle dopadlo. Svým způsobem byl dokonce i rád, že si sám vybere způsob, jakým zemře, a že mu to zase nenaplánují úřady, které řídily jeho osud, co si jen pamatoval. Slýchal, že závěrečné stadium smrti hladem není tak nepříjemné, neboť ničím nespoutaná mysl, kterou už nerozptylují žádné tělesné potřeby, si nachází nová, svobodnější křídla. Jen kdyby nebylo nutné napřed trpět trýznivým hladem a snášet útra

py, které mají původ v degenerující funkci tělesných orgánů. Dny mýjely a stařík se snažil ležet v klidu; ne proto, aby si uchoval sílu, ale proto, že takový stav už neměl daleko k nebytí. Ztratil pojem o čase, takže ani nevěděl, kdy ho obestřely halucinace (dokonce si ani neuvědomoval, kdy skončily). Většinou se mu i líbily (komu by se nezamlouvalo vyměňovat si anekdoty přímo s Bohem nebo plout vesmírem a vidět Zemi jako maličkou kuličku modrého světla?), ale byly tam i

jiné vidiny, které ho děsily a nutily ho, aby se stočil do klubíčka a zakryl si obličej před pohledy a zvuky, které neměly v jeho dimenzích místa. Cupitavé zvuky v něm vyprovokovaly ty nejhorší vize, protože, ač se to zdálo nevysvětlitelné, ho znovu přitahovaly k blouznivě realitě. Tlumeně šustění, které způsobovala jakási malá těla, se ozývalo docela blízko, přicházelo z mřížoví, které se táhlo po celé délce chodby, v níž ležel. Nikdy se tam neodvážil ani pohlédnout, protože by to znamenalo ověřit pravdivost snu, a ta pravda by ho mohla opět připoutat k životu, z něhož se pokoušel uniknout. Tiše tam ležel a ani nedýchal, aby mu tvorové z podsvětí, kteří ty zvuky vydávali, neukázali, jak jsou jmfedMÍ

Starcovo delirium bylo nekonečné, a když už měl to nejhorší za sebou, klouzal do klidu, ne však do věčného zapomnění, a byl to velice snadný skluz, neboť mezi oběma protiklady, životem a smrtí, nebyla žádná pevná hranice. Než nastal poslední a už zastřený okamžik, napřímil se, roztáhl nohy, paže nechal na bocích a hlavu pokrčil na hrudník. Tak si to sám zvolil a osud k němu nebyl nemilosrdný.

Mylně se domníval, že způsob, kterým se rozhodl odejít ze světa, nebude mít žádné důsledky a nikomu jinému tím nepůsobí nepříjemnosti. V tom se však opravdu mýlil.

Kdyby si kanalizační dělník nevybral k odchodu ze světa právě toto místo a neroztáhl nohy tak široce od sebe, pak by přes něj Ellison nezakopl a nepřišel by napřed o baterku a revolver a o něco později i o život.

Když Ellison proběhl dveřmi, jeho jedinou touhou bylo dostat se co nejdál od zmatku, který za sebou zanechal. Věděl, že ostatní nemají šanci; z Culvera a Fairbanka touto dobou už určitě nic nezbylo a Dealey s tou dívkou sami dlouho nevydrží. Neuvažoval o tom, že poslední dva jmenovaní mají bez baterky a revolveru, které jim sebral, šance ještě menší. Byli to blázni a do tohoto světa se už nehodili; teď přežijí jen ti, kterým to myslí a kteří jsou dost bezohlední. Měl v úmyslu přežít; už toho prodělal příliš, než aby mu to nevyšlo. Za halou, kde Kate s Dealeym stále ještě setrvali v naprostém ohromení, se rozprostírala další prostora, která byla již menší a měla čtvercový půdorys. Světlo z baterky brzy odhalilo dveře zasazené do zdi přímo naproti. Když se k nim hnal, jen se modlil, aby nebyly zamčené, a jeho modlitba byla vyslyšena. S povděkem je rozevřel a spatřil za nimi krátkou chodbu s dveřmi na konci. Ten, kdo tohle bludiště kdysi navrhoval, musel trpět nějakou mánií pro dveře a chodby, pokud ovšem (a to bylo pravděpodobnější) nebyly přistavovány během posledních desetiletí, kdy byl tento areál ustavičně rozšiřován. Ellison byl nervózní z toho, co nechal za sebou, a dychtil po tom, aby se už dozvěděl, co vlastně je před ním, a tak si nepovšiml zeširoka roztažených nohou hned za dveřmi. Pustil baterku i revolver a sám dopadl na betonovou podlahu, kde si odřel dlaně a kolena. Jeho překvapený výkřik se okamžitě změnil na bolestný a vzápětí na úzkostlivý, když zaslechl, jak se něco roztránilo a najednou bylo po světle.

Zmocnila se ho panika, jeho stará dobrá známá, a tak se pustil do hledání drahocenného světla a zoufale tápal po tvrdé betonové podlaze. Když se dotkl ztuhlé nohy, ucukl a rychle se odtáhl, přičemž narazil na zeď, pod níž pak nahmatl jakousi mřížku. Mříže byly dost daleko od sebe, takže jimi mohl protáhnout ruku a prsty se mu chvíli pohupovaly ve volném prostoru. Chvatně je však zase vytáhl, protože se mu nezamlouval studený průvan, který mu tam dole ovanul ruku.

Poblíž mříže našel baterku, přičemž se řízl do ruky o její roztráštěné sklo. Stiskl přepínač a znovu se modlil, ale tentokrát jeho vzývání zůstalo bez odezvy; svítlna nereagovala.

Ellison začal naříkat a co chvíli se bez zábran rozvzlykal. Revolver. Musí najít revolver. To je jeho jediná šance, jak se ubránit. Jenomže tam nahoře nikdo nereagoval: jeho naléhavé prosby zůstaly bez odezvy. Pátral ze všech sil, lezl chodbou po poškrábaných dlaních a kolenou, ale nacházel pouze vyschlé, při dotyku se rozpadající výkaly, patrně nebožtíkův odkaz tomuto světu. Nakonec to vzdal, protože si uvědomil, že kdyby tu zůstal jen o minutu déle, padl by za oběť šílenství nebo krysám. Vydal se tedy doprava, kde pod nohama ucítil mříž - možná ten revolver zapadl právě pod ní, a pak už jen oběma rukama hmatl po zdi, když postupoval dopředu.

Oslepoval ho neustále se stupňující pocit strachu, jakož i nedostatek světla, a tak konečky jeho prstů ani na okamžik neopustily drsný povrch stěny. Byl si jist, že kráčí správným směrem.

Roh. Odklonil se, ale stále se držel při zdi. Vrata, která viděl z druhého konce chodby ještě předtím, než zakopl. Našel kliku, stiskl ji, otevřel dveře, prošel. Neměl vůbec představu, kde to vlastně je. Mohl se jen stále držet při zdi a postupovat doprava. Připadalo mu, že už jde příliš dlouho, ale uznával, že bez světla se vzdálenosti zdají delší, a proto se nezastavil, dokud nenašel další otvor. Prošel jím a pořád se držel při zdi, klopýtal dopředu a postupoval stále hlouběji do labyrintu a vůbec netušil, že kdyby se prve vydal doleva, narazil by na schodiště, které vede nahoru nad zem.

Fairbankovy výkřiky jim zněly v uších ještě dlouho poté, co zahynul. Na ten příšerný křik nemohli zapomenout, ani když prchali z místnosti, z jejíž stěny vystupoval výčnělek zdiva, na který stále vyskakovaly krysy. Zvířata padala nazpět, ale zkoušela to znovu, zatínala drápy do vylámaného zdiva, škrábala se přes okraj převisu, jen aby se už mohla pustit do pronásledování. Dealey a Kate museli Culvera z místnosti odvléci násilím; poddal se jim až tehdy; když zoufalé vřeštění utichlo. Chvilí ještě stál ve dveřích se sekerou v ruce a zíral dolů na kypící masu postříkanou Fairbankovou krví. V jejich blízkosti se objevila jedna z krys a už většinu svým dlouhým zašpičatělým čenichem, zatímco se ze všech sil snažila zachytit spáry ve zdivu. Po boku se objevila její společnice a Culver je nakopl, až se zase skutálely dolů.

Když se hnali halou, Culver matně poslouchal Kate, která mu vysvětlovala, jak přišli o baterku a revolver to všechno Ellison, který utekl, a krysy zatím vytrvale přelézaly přes převis, aniž by Vlnovaly pozornost nelítostnému boji svých družek, které se rvaly o lidské ostatky. A cestu si sem nacházely i další; přicházely ze suterénu, rozdrážděné a krvežíznivé. Ani po týdnech hojnosti ještě nebyly nasycené.

Culverem zmítaly emoce, které už neměly nic společného se strachem; cítil hluboký smutek nad inženýrem, trýznilo ho vědomí, že ho vlastně nechal na holičkách, k nenávisti ke krysám se připojoval zuřivý vztek. Zdálo se mu, že se mutantní havěť spikla se silami, které zorganizovaly absolutní zničení lidstva; co nedokázaly pobít Šílenství propadlé moci, to s radostí dokončily krysy.

Kate držela baterku, kterou jí předtím hodil Culver, a mířila s ní stále na dveře, v nichž zmizel Ellison, skoro jako by jim ten paprsek mohl zajistit přímou a bezpečnou cestu, po níž by mohli utíkat. Dostaí se až k vratům, a protože si byli vědomi vřískání, které se zezadu neslo, proběhli jimi, aniž by se zastavovali. Hnali se menší místností se čtvercovým půdorysem, v níž se ocitli, a zamířili k otevřeným dveřím naproti. Od první z krys, které je pronásledovaly, je nedělilo už ani dvacet stop.

Culver postrčil Kate a Dealeyho dovnitř, vběhl tam s nimi a rychle se otočil, aby za sebou přibouchl dveře. Těla krys dopadla venku na vrata s takovou prudkostí, až se dřevo otrásl v rámu. Když se pak obří krysy zběsile vrhaly na dveře, následovaly další tupé údery. Culver dobře viděl, jak se při každém nárazu dřevo prohýbá dovnitř. Když zaslechl škrábání, ztuhl. Pak přišlo na řadu odhodlané hryzáni.

„Běžte honem na druhý konec!“ křikl. „Já je tu zdržím tak dlouho; jak to jen půjde, a pak k vám přiběhnu!“ Zapřel se do dveří a cítil, jak se celé otrásají.

Kate ustupovala a stále svítila na Culvera a na dveře, které se ze všech sil snažil udržet zavřené před pekelnými démony, a sama téměř padla přes něco, co měla u nohou, a když se vzdalovala, kruh světla rostl a zabíral už nejen celý vstupní prostor na začátku chodby, ale i Dealeyho, který měl bledý obličej a třásl se jako člověk postižený krutou zimnicí, a také nebožtíka s obdobně bledým obličejem, který vrhal úsměv na svou hrud.

Vyjekla, a když rychle ustupovala, něco se za ní kutálelo po podlaze a málem přes to přepadla. Ohlédla se a spatřila, že tam leží jiná baterka. Měla rozbité sklo a povalovala se vedle podlouhlé mříže, pod níž se táhly trubky s ventily, které sloužily jako uzavírací kohouty. Mříže měly od sebe takový odstup nejspíš proto, aby jimi údržbáři mohli protáhnout ruce, když chtěli s ventily nějak

manipulovat. A v tom mělkém korytu pod mříží ležel opřený o trubky i browning. Revolver a baterku tedy našli, ale kde je Ellison?

Její výkřik přiměl Culvera a Dealeyho, aby se otočili, načež spatřili vychrtlého muže v pracovní kombinéze, který měl po boku položenou helmu s lampou. Zdálo se, že odchod z tohoto světa vyvolal na jeho vyhublém obličejí podivně potěšený výraz.

„Steve, ten revolver,“ vyjekla Kate a vrhla paprsek světla do mříží. „Musel ho tu upustit Ellison.“

„Dosáhneš na něj?“

„Asi jo. Myslím, že tam ruku protáhnu.“

Dveře se vyboulily a kousek nad podlahou se dovnitř odštípala první tříska. Culver se pevně přitiskl ke dveřím. „Zkus vytáhnout tu bouchačku,“ zapřísahal Kate.

Klekla si vedle prohlubně, posvítla si na browning a protáhla prsty mřížemi. Zajela tam celou dlaní a vnikala stále hlouběji, dokud tam neměla celé zápěstí. A ještě hlouběji, dokud ji mříže nezadržely za loket. Konečky prstů už dosáhla na pažbu revolveru.

„Honem!“ naléhal Culver.

Kate dávala pozor, aby zbraň nepřevrhla, nebot věděla, že v takovém případě by na ni už nikdy nedosáhla. Klouzala prsty po obou stranách pažby a revolver pak pevně sevřela jako do kleští. Než začala ruku pozvolna vytahovat nahoru, přesvědčila se, zda zbraň drží dost pevně.

Čemý živočich vyběhl jako šipka a kousl ji do ruky dřív, než si uvědomila, že se k ní pokradmu plíží.

Katiny výkřiky zasáhly oba muže jako rychlé údery kladivem. Baterka se jí povalovala po boku a svítila ke dveřím

na opačné straně místnosti, takže viděli jen její schoulenou siluetu. Škubala rameny, jako by ji něco vtahovalo dovnitř, a hlavu zakláněla odporem. Okamžitě uhodli, co ji tam drží.

U Culverových nohou se uvolnily další třísky, ale vůbec je nebral na vědomí. Běžel k zápolící dívce, jejíž zoufalé výkřiky mu z hlavy vypudily vidiny jakéhokoli jiného nebezpečí. Chvatně sevřel baterku, klekl vedle ní a zkrivil obličej, když se podíval mřížemi dolů.

Krysa, která byla tak veliká, že zcela zaplnila prostor mezi potrubím a podlahou mělké prohlubně, zakousla čelisti do Katiny ruky a trhala za ni, až jí těmi rychlými pohyby poskakovala hlava. Zpod potrubí se už rojily další krysy a blížily se ke Kate z druhé strany. Vybetonované koryto připomínalo dlouhou úzkou klec naplněnou vřeštícími a syčícími tvory. Ve snaze dostat se ven k dívce prostrkovaly své úzké hlavy mřížemi a zlobně cvakaly zuby ve vzduchu.

Ty, které byly jejímu klečícímu tělu nejbližší, se do ní už snažily zakousnout a Culver jim do hlav bušil baterkou. Vřeštěly bolestí, když jim tříštil čenichy.

„ete, j5omo2?M)omo.z7M;y“ ječela Kate. „ože, roboí“

Culver ji popadl za zápěstí a táhl za něj nahoru. S dlaní šla vzhůru i krysa; oči jí lezly z důlků a lebku tiskla k mřížím. Snažil se ji zasáhnout baterkou, ale prostor mezi mřížemi byl příliš úzký a úhel byl tak nešikovný, že úder nemohl být účinný. Katina ruka pevně vězela ve zvířecích zubech.

V ohlušující vřavě vřískajících krys a Katiných výkřiků Culver jen s obtížemi vnímal, jak na něj Dealey volá.

„Culvere, už se prolamují dveřmi!“

Otočil se a posvítal tam baterkou. Dolní úsek dveří začínal povolovat, dřevo se už prohýbalo dovnitř. Viděl, jak odpadávají jednotlivé třísky, jak se otvorem prostrkuje černý výčnělek a jak se do drsných okrajů díry zatínají žluté zuby.

„Pojďte sem a podržte mi světlo!“ křikl Culver na Dealeyho.

Ministerský úředník jen zbledl, když spatřil, jak se ti tvorové zakusují do Katiny rozervané dlaně. Zatímco přihlížel, krysa si ukousla dva prsty, a když se vzdálila se svou kořistí, hned ji vystřídala druhá. Krev, která vytékala z ran, těm kreaturám stříkala na hlavy, rozmazávala se jim kolem zlých žlutých očí a Kate se jen svíjela a její výkřiky se vytrácely a pak už jen sténala děsem i nesnesitelnou bolestí. Culver hodil baterku Dealeymu, načež oběma rukama uchopil Katino

zápěstí. Trhl všísilou, která v něm ještě zbývala, a doufal, že tímto nečekaným prudkým pohybem setřese krysy, které na ruce visely.

Nemělo to smysl. Kryse, která byla nejvýš, se pokusil rozmáčknout lebku o mříž, ale stále se držela a oči se jí horečně leskly. Culver zjistil, že má zuby pevně zatáté do Katiny dlaně tedy do toho, co z dlaně zbylo a to sevření už nemohlo nic uvolnit; nejspíš ani smrt. Pátral po revolveru, ale ten byl ztracen pod černými zmítajícími se těly.

„Culvere!“ Dealey už zase ukazoval baterkou na dveře. Culver, který stále trhal za Katino zápěstí, se ohlédl přes rameno a viděl, že krysa už prostrkuje hlavu otvorem, který si vyhloubila, a vězí ve dřevu už jen za ramena. Třísky oclpadávaly i kousek od ní a objevily se dlouhé drápy, které hned začaly škrábat do dřeva.

Vytušil, že se Dealey začíná zvedat, aby se rozběhl ke dveřím na druhé straně. Chytil ho za paži.

Kate, kterou už zčásti obestřely mdloby, neustále sténala, oči měla zavřené a hlava se jí pohupovala ze strany na stranu. Dlaň měla na cáry, přišla už o všechny prsty, ale krysy ji stále trhaly, stále za ni tahaly, stále hryzaly do krvavých zbytků, stále s křupotem lámaly křehké kůstky.

Dealey se prosebně zadíval na Culvera.

Katino tělo ztuhlo dalším záchvatem nesnesitelné bolesti.

Dřevo ve dveřích za nimi se odštěpovalo.

Culver si rychle rozepnul opasek a vytáhl ho z poutek. Sekeru položil na podlahu a pásek protáhl Kate kolem paže těsně pod loktem. Ovinul jí ho dokola, udělal uzel a utáhl ho tak, aby se jí pásek zaryl do masa. Dokončil uzel.

A znovu sebral ze země sekeru.

Kate otevřela oči právě v okamžiku, když zvedl sekeru do výšky. Pohlédla na něj a na okamžik pocítila zmatek. I v té bolesti najednou pochopila a oči se jí nepřírozeně rozšířily a rty se jí zkrčily, když rozevřela ústa, aby zavyla.

„Néééééééééé...“

Sekera se mihla vzduchem a ťala ji do paže těsně nad zápěstí. Kosti se roztřístily, ale bylo zapotřebí ještě jednoho úderu, aby se dlaň úplně oddělila.

Milosrdný osud chtěl tomu, aby Kate omdlela.

Dole propukla vřava, neboť krysy začaly bojovat o zbytky dlaně. Culver sebral ochablou dívku ze země a vstal. Pobledlý Dealey rovněž. Letmý pohled napověděl Culverovi, že se krysa už dostala dveřmi skoro dovnitř; v otvoru vězela jen mohutnými zadními partiemi svého zmítajícího se těla. Zběsile hrabala do podlahy, zoufale pištěla, a když se snažila prodrat dovnitř, z rozevřených čelistí jí odkapávaly sliny. V těsné blízkosti se odlomil další kus dřeva a tam, kde předtím byly pouze pařáty, se teď objevila další černá úzká hlava.

A vychrtlá mrtvola se celou tu dobu jen pro sebe usmívala.

Culver nesl Kate ke dveřím na druhém konci místnosti a Dealey kráčel před ním. Proběhli jimi právě v okamžiku, když se odhodlaná krysa prodrala do chodby. A za ní hned další a další, celý proud běsnících d'áblů. Dealey před krysami zabouchl dveře a hned uskočil, když z druhé strany začala s duněním dopadat jejich těla.

Ocitli se ve čtvercové místnosti a před sebou spatřili další dveře. Když však Dealey přejížděl paprskem světla po stěnách, zahlédli také schodiště

„Díkybohu,“ vydechl Dealey.

Neztráceli čas. Dveře za nimi už praskaly; zvířata už dychtila po čerstvé krvi. Přestože Kate nebyla těžká, Culver byl na pokraji vyčerpání. Pramínek krve z pahýlu její ruky se za nimi táhl ke schodišti, a když vystupovali po schodech, vytvářely se na nich loužičky. Culver jednou, dvakrát klopýtl a jen díky Dealeyho pomoci se i s dívkou nesvalil ze schodů. Při druhém zakopnutí ztratil krví potřísněnou sekeru a musel zavolat na Dealeyho, aby mu ji podal do ruky.

Doklopýtali až nahoru a ocitli se v úzké spojovací chodbě, kde už žádné dveře neviděli. Táhla se oběma směry.

Zdola se za nimi ozývalo šustění provázené pronikavým kvičením; krysy už byly v prostorách, které oni sami před chvílí opustili.

Oba muži teď zvolili směr zcela náhodně. Když se hnali chodbou, Culver se musel natočit, aby tam bylo dost místa i pro Katino nehybné tělo. Podle toho, co slyšeli, byla mutantní zvířata už na schodech.

Culver a Dealey zprudka a chraplavě vydechovali a hrud“ se jim námahou zvedala v překotném tempu. Připadalo jim, že každou chvíli už musí padnout k zemi; pocit beznaděje a porážky je začínal deptat a podrážoval jim vůli a tudíž i zbytky jejich sil. Byli tak zoufalí, že málem přeběhli kolem úzkého otvoru. Culvera zadržel pouze svěží vánek, tak odlišný od nehybného zatuchlého vzduchu, na který si už zvykli. Přivolał nazpět Dealeyho a zadíval se do otvoru. Zamrkal očima, aby se ujistil. Tmu, která se tam rozprostírala, zjemňovalo sotva postřehnutelné denní světlo.

„Cesta ven!“ zajíkl se Dealey. „Můj ty bože, to je cesta ven!“

Protáhl se kolem Culvera a začal stoupat po kamenných schodech. Culver složil své břemeno a pak Kate na chvíli podepřel, načež se sehnul a nechal ji, aby se mu svezla přes rameno. Napřímil se, jednou rukou ji pevně svíral kolem nohou, v druhé držel zbraň a snažil se lézt po schodech nahoru. Svěží vzduch už ho začínal posilovat a chladil pot, který pokrýval celé jeho tělo. Sladká příchut' vánku mu připomínala ruku, která mu vábivě kyne.

Úzké schodiště zahýbalo a spirálovitě stoupalo nahoru, aby je vyvedlo z šera hlubin do jasného slunečního světla jiného světa, do tiché roztráštěné krajiny, která nabízela jen malou naději, ale tváří v tvář zlořečené tmě mohla alespoň poskytnout jistou útěchu a také pocit bezpečí.

Za vydatného lapání po dechu se dostali do podivně vyhlížejícího uzavřeného prostoru s vysokým stropem. Jeho šedě zbarvené stěny byly od sebe jen nepatrně vzdáleny a v jedné z nich byla zasazena těžká dřevěná vrata. V horní části dveří bylo nevelké vyztužené okénko, a právě tím dovnitř proudilo sluneční světlo.

Dealey se ke dveřím rozběhl a vzal za kliku. „Zamčeno!“ zvolal zdrceně a lomcoval dveřmi v pantech.

Culver položil Kate na kamennou podlahu, svého společníka nešetrně odstrčil a přikročil ke dveřím. Udeřil do zámku plochým koncem sekery. Zámek byl starý, jeho mechanismus ztuhlý nepřilíš častým používáním, dřevo kolem se odštěpovalo a zámek sám brzy s řinčením dopadl na podlahu. Dveře se však stále neotevřely. Pouze se o zlomek palce pohnuly, ale nic víc. Culver viděl na druhé straně širokou, ale slabou závoru.

Ustoupil a kopal nohou do dveří. Mezera se rozšiřovala, kovová závora se stále vychylovala. Rychlý prudký úder sekerou a dveře se rozlétly právě ve chvíli, když na schodišti zaslechli škrábání.

„Běžte s ní ven!“ křikl Culver, když zaujal polohu nahoře na schodišti. První kryse dovolil, aby doběhla na nejvyšší schod, a pak vykopl po otevřených čelistech, takže se živočich zase valil po schodech dolů, kde se srážel s těmi, kteří vybíhali ze zatáčky. Další krysu roztál sekerou. Další proškrábl oči, když se jí ostří sekery svezlo po úzké lebce. Vzepjala se ve vzduchu, padla naznak a Culver ji kopancem poslal mezi její vrstevnice dole. Přesto však bojovala dál, ječela bolestí, útočila na ostatní hlodavce zuby i drápy, vyvolávala zmatek a sama se stala předmětem útoku těch tvorů a úzké schodiště bylo najednou ucpané chumlem zběsilých těl. Culverovi tím dopřála čas, aby proběhl dveřmi a zabouchl je za sebou.

Nohou kopl do zámku, který držel dveře zavřené, a už ho zabolelo slunce v očích, když zoufale pátral kolem sebe, nenajde-li něco, čím by dveře zablokoval. Stál na širokém kamenném schodišti, jehož schody stoupaly za nízkou stavbu, k níž se teď tiskl. Za ním se podél Viktoriina nábreží táhl chodník a poblíž stál onen obdélný objekt, kterým oni sami vstoupili do krytu. Deštěm promáčený odpad ležel pohozený podél schodů i chodníků; šátky, klobouky, tašky, různé předměty, které tu už přel mnoha týdny odhodili turisté při prvním zvuku sirén. Nebylo tam nic, co by ty dveře udrželo uzavřené.

„Culvere!“ zvolal Dealey ode zdi na nábreží. „Tady dole je malý člun. Na něm budeme v bezpečí!“

Byla to šance. Jediná šance, jakou měli.

„Vezměte Kate!“ křikl na něj. „Já je tu zadržím tak dlouho, jak to jen půjde.“ Slyšel, jak krysy uvnitř nízké stavby stále trhají své vrstevnice na kusy. Dealey se lopotil s Kate dolů po rampě, která vedla k molu s výletními čluny. Přes přístavní molo se přelévala voda a Culver chvíli vyčkával, čímž poskytl svým společníkům čas, aby se dostali k plavidlu, načež se odstrčil od dveří, bral schody dolů po dvou a jen se modlil, aby neuklouzl. Hnal se k rampě a ohlédl se právě včas, aby postřehl, jak se dveře rozlétly a ven se vyvalily krysy. A až to v té chvíli bylo absurdní, postřehl i něco jiného; ten objekt, ze kterého právě prchli, byl podstavec pomníku - nahoře jela ve svém kamenném voze stále hrdá, byť bezhlavá královna Boaclicea, rozpražené ruce jí zůstaly neporušené, takže nadále mávala vzdorovitě oštěpem k sesuté budově parlamentu.

Doběhl dolů k molu a zdrceně pohlédl na velký prázdný výletní člun, který tam byl uvázaný a apaticky se pohyboval na rozvodněné řece.

„Tady!“ zazněl výkřik a Culver zahlédl Dealeyho, jak stojí na menším člunu blíž k Westminsterskému mostu. Rozběhl se tam.

„Odrazte se!“ zvolal, protože si uvědomil, že dolů po rampě sbíhají i krysy; několik už jich proskočilo zábradlím, jen aby ho dostaly.

Na lavičky rozmístěné kolem paluby by se vešlo nanejvýš patnáct, dvacet lidí. Příd' pokrývala nevelká kabina s bílou střechou, její nátěr byl ohořelý a zpuchfelý, ale těm, kteří měli dost štěstí nebo byli dost rychlí, aby si tam uvnitř našli místo, mohla i tak poskytnout ochranu před rozbouranou vodou a mizerným počasím. Člun měl řízení na zádi; bylo tam připevněno jednoduché, ale nepochybně účinné kormidlo a hned vedle něj se nacházel obdobně nepříliš komplikovaný řadicí pedál. Před těmito obslužnými pákami stála bledězelená skříň, v níž se skrýval motor. Přestože to nebyl zrovna ten nejvznešeněji vyhlížející člun, Culverovi v těch zoufalých okamžicích připadal jako ta nejnádhernější loď, jakou kdy spatřil. Člun byl už několik málo stop od nábřeží a líně vplouval do proudu, takže se Culver musel rozběhnout a skočit, aby se na něj dostal.

Přistál na nepříliš prostorné palubě; narazil na skříň motoru, ale hned se obrátil, aby čelil svým pronásledovatelům. Dvě krysy se za ním vrhly ve stejnou chvíli. Jedna doskočila na bok člunu a snažila se přelézt na palubu, ale Culver ji snadno srazil ničujícím úderem sekery. Druhá přeběhla přes lavičku a odtud skočila rovnou na kryt motoru, odkud sklouzla, aby s nenávistným sykotem zaútočila na Culvera.

Culver se po ní ohnal, ale minul, neboť chvějící se krysa přeběhla k boku lodi a vrhla se na pilota jako ukrutně silná a zlostí se zmítající fúrie. Srazila ho na lavičku a drásala mu obličej svými drápy, které bodaly jako jehly.

Culver klesl k zemi a zbraň mu vypadla na podlahu. Využil však živočichových zběsilých pohybů a prudce do něj strčil. Krysa vzápětí přelétla přes bok člunu a ponořila se do kalné vody.

Culver stál okamžitě na nohou a dvěma rychlými kroky se ocitl u kormidla a řadicího pedálu. Kate ležela schoulená na palubě, oči měla zavřené a obličej bledý šokem. Věděl, že zatím ještě nepocítí uje bolest - konečky nervů byly utáty a šok působil jako utišující prostředek. Ulevilo se mu, když viděl, že už jí paže krvácí jen málo. Havěť se z nábřeží vrhala do vody a klouzavými pohyby plula ke kolébajícímu se plavidlu.

„Jak to nastartujeme?“ Dealey neměl do pláče daleko. „Nejsou tu klíčky, zatraceně, nejsou tu klíčky.“

Culver zaúpěl a ramena mu poklesla. Slunce sice bylo ještě zastřené, ale nad vodou už skoro nebyla žádná mlha, takže dobře viděl, jak se k nim plynulými pohyby přibližují těla s hladkou černou kožešinou. Kdyby měl čas, možná by byl schopen otevřít motor a nějak nahodit zapalování, jenomže čas nebyl - první krysy už zatínaly drápy do trupu člunu.

Shýbl se, aby z podlahy sebral sekeru, přičemž si všiml člunového háku, který ležel pod lavičkou. „Dealey, vy je odrážejte s tímhle. Možná jim přece jenom unikneme!“

Naklonil se přes bok a tloukl do těl ve vodě. Vzdálenost k vodní hladině byla děsivě malá, ale proud je alespoň hnal od nábreží. Jeho sekera si nacházela své cíle, a tak se na řece začaly tvořit červené skvrny. Dealey zvedl dlouhé tlusté bidlo právě včas, aby odstrčil krysu, která už přelézala přes bok. Na jejím místě se vzápětí objevila další a chňapla po bidlu, zabořila zuby do dřeva a odmítala se pustit. Dealey musel vynaložit poslední zbytky sil, aby krysu setřásl, načež ji odstrčil zpátky do vody, kde sebou mrskala tak divoce, až se hladina pokryla pěnou. Kryse se stále nechtělo uvolnit sevření, ale když jí z plic začal unikat vzduch, musela povolit stisk, aby vyplavala na hladinu. Tohoto souboje mezitím využily další kreatury, které se draly z vody a drápaly se nahoru po boku člunu.

Culver pobíhal po palubě dozadu a hned zase dopředu, ani na chvíli se nezastavil, neboť dobře věděl, že kdyby s jednou krysou bojoval příliš dlouho, na palubu by zatím rychle pronikly ostatní. Bodal, řezal a sekal. Tvářil se ponuře a část jeho vědomí už projevovala jakousi chladnokrevnou netečnost, skoro jako by mu okolní dění bylo zcela vzdálené. Dealey mu pomáhal, a ačkoli jeho pohyby byly o poznání nemotornější a méně rázné, něčemu se přece jen už přiučil, takže člunovým hákem rozdával rychlé a prudké údery a nedovolil krysám, aby se zachytily na trupu člunu.

Břeh řeky se vzdaloval, ale černý příliv, který se sotva dotýkal vodní hladiny, na ně stále dorážel. Člun se kolébal proti proudu směrem k mostu, jemuž na druhém břehu chyběl kus oblouku, a příliv se hnal stále s nimi. Už také viděl, jak za mostem z řeky vystupuje podivné skalisko; byla to sesutá část starobyklých věžních hodin.

Culver si uvědomil, že kdyby je proud hnal dost rychle, mohli by plovoucí havěť nechat daleko za sebou. Kdyby jen před nimi mohli uchránit člun, kdyby jen...

Ztuhl.

Zvedl hlavu jen na okamžik, aby na most upřel letmý pohled. Po jeho zábradlí i po chodníku se jako hbité šipky míhali černí tvorové teď už zřetelně viděl jejich pohybující se vyhrbená těla. Mnohé z nich vykukovaly ozdobnými architektonickými články mostu. Už se šikovaly, kůže se jim ježila, strkaly jedna do druhé, aby si vybojovaly lepší pozici, dlouhé čenichy se jim houpaly ve vzduchu, natahovaly dolů přední tlapy a jen taktak udržovaly rovnováhu. Napínaly svá těla. Připravovaly se na to, aby skočily dolů, až bude člun promlouvat pod mostem. Bylo to beznadějně. Nad malým plavidlem, které bylo proudem líně unášeno k mostu, prostě neměli vládu. Dealey, který stále odrážel havěť snažící se dostat na palubu, si povšiml Culvera a podivil se, proč se ten člověk najednou nehýbá, proč bez ohledu na nebezpečnou situaci, v níž se ocitli, jen zírá dopředu. Pak se zadíval směrem, kterým civěl pilot, a i on ztuhl.

Nemohl promluvit, nemohl klít, nemohl dokonce ani plakat. I jeho to zcela ochromilo. Přežít holocaust, probíjet se jeho příšernými následky, odvracet katastrofy na každém kroku a teď tohle. Budou zlikvidováni tvory, kteří se skrývají ve světě bahna a špíny. Hořce ironická smrt.

Culver se obrátil, jako by ho chtěl varovat, a viděl, že Dealey už ví, co se děje. Něco mezi nimi proběhlo. Vědomí nezadržitelně se blížící smrti, kterou budou společně sdílet? Ještě něco závažnějšího. Náhlý dotyk duší, překvapivé vzájemné poznání. Pro Dealeyho, který byl vždy pragmatik, to byl spontánní a ohromující pohled nejen do psychiky jeho společníka, ale též do jeho vlastní, čímž získal pronikavě kritické postřehy o své vlastní bytosti. Onen jedinečný okamžik pominul, ale nastolené porozumění už bylo nesmazatelné.

Nad zádí se objevila kijsa s mokrou lesklou kožešinou a Culver na ni zaútočil s nelítostnou zuřivostí, roztal jí lebku vedví a koncem sekery odstrčil rozseknuté tělo zpátky do řeky. Stejně mrazivý záchvěv hněvu pocítil i Dealey a hned zase obrátil svou pozornost ke tvorům, kteří začínali přelézat na palubu. Útočil na ně a jeho vztek sílil, neboť ho boj pohltil tak dalece, že už si ani neuvědomoval, jaký má vlastně strach; dospěl mezitím do stavu, který byl typický právě pro živočichy, s nimiž bojoval: byl lapen do pastí, byl zahnán do kouta, a tak se pustil do útoku.

Hák na konci bidla zarazil hluboko do tlamy jedné z krys, která skočila na kryt motoru, a vrazil do ní s takovou silou, že sklouzla po hladkém povrchu na lavičku po boku člunu. Dealey nepolevil, předklonil se a ohromené zvíře nabral dřív, než mělo šanci se vzchopit. Musel přitom

vynaložit značné úsilí, ale ani neměl čas se divit, kde se v něm ta síla bere. Když se mu najednou do kotníku zabořily zuby, zaburácel hněvem a bolestí a už do zvířete bodal, bušil mu do lebky i do těla, nutil je, aby ho pustilo. Hák se ohnul a ulomil se, takže do krysy bodal jen zubatým kusem kovu, který mu zbyl. Když kryse probodl krční tepnu, vytryskl z ní proud krve a krysa s výskotem utekla. Skočila však po něm hned další. Chytila se mu na břicho, až přepadl přes kryt motoru a hák mu vypadl z rukou. Cítil, jak mu rve šaty, jak mu její zuby vnikají do břicha. Zaťal jí prsty do mokré kožešiny a zhluboka je do ní zaryl, aby ji od sebe odstrčil.

Slunce najednou zakryl stín a mutantní krysu z něj někdo strhával.

Culver chytil krysu kolem krku a bez ohledu na to, že Dealeymu vyškrubne maso z břicha, s ní trhl dozadu; z vysoka a s pádným rozmachem ťal do zvířete sekerou a zmítající se trup pak už jen odhodil.

Culver pak neotálel, obrátil se a už zase útočil, sekal kolem sebe, pobíhal po palubě, rozdával rány, odděloval krysám nohy i hlavy, ani na okamžik se nezastavil a nedopřál si čas ani na to, aby přemýšlel, co dál.

Dealey si chvíli přidržoval ránu na břicho, ale pak sáhl po kůlu, který mu předtím vypadl z ruky, zvedl jej oběma rukama a připojil se do rvačky.

Třebaže ve člunu brzy zůstávali jen těžce poranění nebo zabítí živočichové, stále se dovnitř škrábali další. Voda kolem se jimi černala a most už byl od plavidla pouhých několik yardů.

Culver mocně udeřil krysu, která se pokradmu plížila ke Kate, jejíž ničím nezakrytý pahýl paže ležel na mokrých prknech podlahy. Když dívku zvedl, otevřela oči, a dříve, než opět klesla do milosrdného bezvědomí, v nich prokmitl kratičký záblesk naznačující, že si plně uvědomuje tragiku chvíle. Byla příšerně, skoro až smrtelně bleďá. Culver ji v náhlém záchvatu něhy políbil na rty, načež ji položil na skříň motoru. Pak už zase bojoval, křičel a zbavoval člun havěti.

Vycítil, že se nad nimi jako přízrak rýsuje ohromná masa mostní konstrukce, a když zvedl hlavu, viděl, jak se jedna krysa chystá skočit, a vzápětí dopadla do vody těsně před nimi. Člun připlul k mostu ještě blíž. Culver nad sebou viděl jejich chvějící se vzrušená těla, která lezla přes opěrné pilíře poblíž nábreží, protahovala se ornamenty ve zdobeném zábradlí a balancovala na jeho širokém opěradle.

Další krysa netrpělivě vyskočila a podařilo se jí klouzavě dolétnout až na střechu nevelké kabinky výletního člunu. Upírala na ně dolů nasupený pohled, ale nezaútočila.

Culver zvedl sekeru a podržel si ji v obou rukou před hrudníkem, připraven na poslední nápor. Jakmile bude člun pod mostem, ty potvory na ně dopadnou jako lavina. Modlil se, aby konec byl rychlý.

Rozhostilo se hrůzu nahánějící ticho. Jejich výskot ustal a stejně tak i chvění jejich těl. Bylo to jako předtím, v té podzemní místnosti, v doupěti, v němž ona ohavná bytost kojila své mladé. Havěť tehdy znenadání ztichla, aby vzápětí propadla nezměrnému šílenství a opojení krví. Ted' k tomu mělo dojít znovu.

Dealey vyslal k nebi nevyslovenou, ale vroucí modlitbu a Kate v bezvědomí tiše zasténala.

Krysa na střeše kabinky pozorovala Culvera. Její zadní partie se roztřásla a nevzhledný vyčouhlý hrb nad nimi strnul. Obnažila zuby a zasyčela.

Nepřirozené ticho najednou prolomil vrčivý hřmot, šířící se rychlostí, která ohromila oba muže i zvířata kolem nich. Na pozadí ohlušujícího rachotu se nesla palba a Culver s Dealeym jen s otevřenými ústy přihlíželi, jak ze starého mostu cosi padá. Krysy se rozprchly a mnohé byly s těly rozervanými od kulek sraženy dolů do vody. Ostatní zase naskákaly do řeky, aby se zachránily, ale palba je pronásledovala i tam a vyvolávala prudce tryskající fontánky, z nichž mnohé měly tmavě červenou barvu.

Culver i Dealey, kteří byli těmi zvuky naprosto zmateni a ohlušeni, se skrčili ve člunu, který právě proploval pod mostem. Padaly na ně krysy, a tak je opět odráželi. Ted', když byli pod mostem a vrčivý hřmot nad nimi se ztlumil, znovu vnímali jejich jekot. Tentokrát ale byly krysy vyděšené, nečekaným rozruchem dohnané k šílenství a jen zmateně pobíhaly po člunu, zatímco ty, které byly ještě v řece, zmateně plavaly pořád dokola.

Oba muži stáli nad ležící dívkou a bušili do krys, které se dostaly příliš blízko; spíše se bránili, než útočili. Culver postřehl, že ho krysa uvelebená na střeše kabinky stále bedlivě pozoruje. Na rozdíl od ostatních tento živočich nepodleh panice. Jeho lesknoucí se oči dokonce naznačovaly, že nemá ani strach. Krysa se přisunula k okraji střechy a kožešina se jí zježila, čímž se objem jejího těla podstatně zvětšil. Vyskočila do vzduchu.

Mohutnýma zadníma nohama se odrazila a zamířila na místo, kde ležela Kate. Její let se Culverovi zdál nezvykle pomalý a jeho vlastní reakce téměř bez stopy neklidu. Její černé tělo mu rostlo před očima, drápy roztáhla tak, že jí je mohl spočítat, rozevřené čelisti odhalovaly žluté tesáky, dva krví poskvrněné a častým používáním již rozeklané řezáky, a upírala na něj potměšile zešílené oči.

A v oblouku se vzhůru nesla i Culvemva sekera, aby se postavila do cesty kreatuře, která stále ještě plula vzduchem.

Paže se mu tím nárazem roztřásla a padl nznak pod živočicha, kterého sekera roztřála vedví; čepel putovala lebkou a rameny poděl páteře a zastavila se až tehdy, když narazila na velké pánevní kosti.

Culver tam ležel a životodárná tekutina vytékající ze zvířecího těla se přes něj jen valila. Už ani nebyl schopen rozparané tělo zvednout, a tak je jen odstrčil.

Když člun vyplul zpod mostu, denní světlo ho úplně oslnilo. Něco však mu stále zakrývalo výhled na jasnou modrou oblohu a stále nemohl pochopit, proč, stále nemohl pochopit příčinu toho burácení.

Dealey stál blízko něj, něco ukazoval, něco křičel, ale okolní zvuky byly příliš hlasité. Vítr, dosahující síly prudké vichřice, rozkolébal malý člun. Culver se s námahou zvedl na nohy, zavrával a zachytil se za bok člunu, aby se udržel ve vzprímeně poloze. Znovu vzhlédl k obloze.

„Pumy,“ vydechl a jeho slova se ve vzdušném víru úplně vytratila. Najednou pochopil, proč ještě před chvílí tyto helikoptéry neviděl, ani neslyšel; když letěly proti proudu, ve výhledu mu bránil převržený kus věže Big Benu.

Nad řekou se teď vznášely tři helikoptéry Pumy, jedna blízko člunu, a jejich obrovské lopatky vytvářely mocný vzdušný vír. Ze dvou se na most a do řeky snášel déšť střel ze speciálně nasazeného univerzálního kulometu ráže 7.62, zatímco třetí manévrovala tak, aby tah vzduchu, který vytvářela, odháněl člun se třemi pasažéry od mostu.

Z Dealeyho rtů splývalo stále jedno a totéž slovo: „A

Culver přes něj zakopl a popadl ho za rameno. „Ještě není po všem!“ křikl Dealeymu zblízka do ucha. „Pořád lezou na palubu! Musíme je pořád odrážet!“

Jako by chtěly potvrdit pravdivost jeho slov, těsně před nimi se objevily dvě krysy, které právě sklouzly přes bok člunu. Culver a Dealey teď podnikli výpad jako jeden muž, vykopli po zvířatech nohou a srazili je zpět do vody. Do člunu však vyskakovaly další krysy, které jej využívaly jako útočiště před olověným deštěm. Culver a Dealey útočili proti ousaným krysám dřív, než měly možnost se vzpamatovat. Bylo jich však stále příliš mnoho. Na lavičky a na palubu se drápaly stále další a další.

„To nevypadá dobré, nezadržíme je!“ vykřikl Dealey, kterého znovu zachvátila panika.

„Vylezte na střechu kabiny!“ nakázal mu Culver hlasitě, aby ho v té vřavě bylo slyšet. Skočil na kryt motoru a Dealey ho následoval. Neobratně pak lezl na stříšku, zatímco Culver zvedl ze země dívku, která stále byla v bezvědomí. Bylo to obtížné, ale Culverovi se přece jen podařilo ji podat nahoru Dealeymu, který ji vytáhl do dočasného bezpečí. Pilot nakopl tři krysy, které už mezitím vylezly na skříň; jedné se podařilo ho chytit za džíny, a když padala zpátky na palubu, odtrhla z nich cár. Culver vyskočil na střechu kabiny a poklekl tam, připraven zaútočit na cokoli, co tam za ním poleze.

Dealey, který byl v podřepu, protože stát na kolébajícím se člunu by bylo příliš nebezpečné, poklepal Culverovi na rameno a ukázal nahoru.

Culver vzhlédl k obrovskému stínu, který vyplnil oblohu nad jejich hlavami. Dolů se k nim snášel jakýsi muž.

Culver děkoval Bohu, že helikoptéry Pumpy jsou vybaveny kulomety a navijáky na zvedání břemen. Těsně nad nimi se zahoupala chodidla a pak ten muž byl najednou dole. Culver i Dealey mu pomáhali, aby si udržel rovnováhu.

„ZMg9Í!a MerzřznoťřM moc iiAo“íř doůa „a o“ňčy“ křikl muž na laně a postřehl, že oba muži jsou tak unavení, že ani nemohou promluvit. „AízAorn fg(f mtlŽM rzffeMomed’3...“ Zpozoroval, jak po palubě pobíhají krysy a muž se sekerou stále seká po těch, které se snažily vylézt na střechu kabiny. „Dobře, můžu to risknout a vzít dva, ale nahoře budeme mít problémy! Tu holku mi dejte do popruhů!“

Jeho slova sice slyšeli jen jako z velké dálky, ale uhodli, co má na mysli. Společně zvedli Kate a upevnili ji do mužových popruhů a helikoptéra se zatím nad nimi stále vznášela a dovedně udržovala kurz podle pohybů člunu. „To už je dobrý, takže jeden z vás teď půjde za mě a chytí se mě rukama kolem ramen. Budete se muset pevně držet, ale budeme tam brzo!“ Culver naznačil Dealeymu, aby to udělal. Dealey zavrtěl hlavou.

„Jděte vy!“ křikl.

„Neblbněte a...“ spustil Culver.

„Nemám sílu, abych se udržel! Nikdy bych to nezvládl!“

„Tak honem, jeden z vás,“ houkl muž na laně netrpělivě. „Toho, co tu zůstane, vyzvedne další vrtulník. Dám znamení, aby nás vytáhli, než mně ty zatracený obludy začnou žvejkat prsty u nohou!“

Dealey poplácal Culvera po rameni a vzal si od něj sekeru. Dokonce se mu zdařil i vyčerpaný úsměv.

Sotva Culver sevřel paže přes zachránčova ramena, muž vztyčil palec a hned po tomto znamení se jim chodidla odlepila od střechy kabiny. Rychle se vznesli vzhůru a vytrvale se vzdalovali od člunu. Culver s obavami pohlédl dolů a zatajil dech, když viděl, jak černá těla zaplavují bílou střechu. Dealey tam stál, oběma rukama svíral krátkou násadu sekery, zuřivě s ní máchal, odrážel tu havěť a srážel ji z člunu nebo alespoň zpátky na palubu. Za každou, kterou vyhnal, zaujala pozici hned další. Viděl, jak Dealeyho zmenšující se postava ztuhla bolestí, když se mu jedna zakousla do stehna. Další mu vyběhla po zádech nahoru a přinutila ho, aby sáhl dozadu a pokusil se ji setřást, přičemž mu z rukou vypadla zbraň.

„Dealey!“ křičel Culver marně.

Druhá Puma se už střemhlav snášela a na konci lana se houpal další zachránce. Jeho chodidla se střechy kabiny ani nedotkla; jen rukou hrábl po krvi zalitém muži a jediným pohybem mu ze zad strhl krysu. Rychle se vznesli od lodi, ale na Dealeyho nohou stále visela dvě černá těla, a když se krysy řítily do řeky, maso i látka se napnuly a pak se pod tlakem oddělily. Když byly obě postavy vytaženy nahoru, Culver jen zavřel oči. Třetí helikoptéra se stále vznášela nízko naci řekou a zasypávala havěť sprškami munice. Palba zcela zdemolovala člun a zlikvidovala mutantní krysy, které jej zaplnily, a když kulky prorazily křehký trup lodky a dostaly se do palivové nádrže, malé plavidlo se roztrhlo na tisíc kousků. Culver otevřel oči právě včas, aby viděl, jak se k obloze vznáší vířivá oblaka černého kouře; byla to jakási miniaturní replika explozí, které před tak dávnou dobou zničily celé velkoměsto.

Vztahující se paže jim pomohly do helikoptéry; napřed byl dovnitř vtažen Culver, pak dívka a nakonec tam vlezl muž z lana.

Culvera rychle zavedli k sedadlu a s povděkem hned klesl do chladivého stínu. Velká posuvná dvířka se klouzavým pohybem zavřela, ale uvnitř helikoptéry byl hluk stále, třebaže menší než předtím. Culver přihlížel, jak Kate opatrně zvedají na rozkládací polní lůžko a další důstojník předpokládal, že to je vojenský lékař prohlíží pahýl její paže. Muž ani nehnul brvou; během několika uplynulých týdnů už zřejmě ošetřoval horší zranění. Z kufríku rychle vytáhl malou ampulku, kterou rozlomil, a tekutinu, která v ní byla, natáhl do injekční stříkačky. Aniž by dívce odstříhl džínsy, dovedně zabořil jehlu do svalů na Katině stehnu a injekční stříkačku tam několik vteřin podržel, zatímco tekutina vtékala Kate do těla. Postřehl, že ho Culver pozoruje.

„Morfium,“ vysvětlil. „Má štěstí, že jsme se k ní dostali dřív, než se probrala ze šoku. Nedělejte si starosti, bude v pořádku, zdá se, že oddělení dlaně proběhlo bez komplikací. Ovážu jí to a na chvíli jí uvolním turniket. Má nějaká další zranění?“

Culver zavrtěl hlavou; únava už ho začínala přemáhat.

„Drobné ranky, škrábance, to bude všechno. A jo...“ vzpomněl si,byli jsme taky ve styku s plicním morem.“

Medik překvapeně zvedl obočí. „Dobře, rychle ji ještě prohlédnu. A co vy? Potřebujete něco na uklidnění?“

Culver znovu zavrtěl hlavou. Hleděl na Katin sinalý obličej; když teď droga začínala účinkovat, její rysy se zjemnily, a tak k ní chtěl jít, utěšit ji, požádat ji, aby mu odpustila to, co musel udělat, ale stejně by ho neslyšela. Na to bude čas později. Věděl, že oba teď budou mít mnohem víc času. Odvrátil se a díval se na malá okénka ve dveřích, za nimiž se rozprostírala zamlžená modř. Objevil se před ním další obličej: jejich zachránce z lana.

„Seržant letectva MacAdam,“ představil se.

Culver zjistil, že může mluvit jen s obtížemi. „Díky,“ vypravil ze sebe konečně.

„Rádo se stalo,“ zněla odpověď.

„Jak...?“

„Dneska po ránu vás zahlédli.“

„Z letadla?“

Muž z lana přikývl. „Mysleli jsme, že byste mohli být z hlavního vládního stanu. Jste?“

„Ne... ne, jen jsme se snažili do něj... dostat.“

Muž na něj pohlédl s živým zájmem. „A povedlo se vám to? Kristepane, my jsme z hlavního stanu neměli jedinou zprávu od chvíle, co vypukl tenhle zatracený bordel. Co se tam dole k čertu stalo?“

„Nikdo... nikdo nevyváží?“

„Ani jeden. A zvenku se do hlavního stanu nemohl nikdo dostat všechny hlavní chodby jsou sesuté a zavalené. Ti parchanti nám uškodili víc, než se čekalo. Někteří z těch, co přežili, se možná dostali do města, kdo ví? Nemohli jsme ale po nich pátrat, napřed kvůli radioaktivnímu spadu a pak kvůli těm šíleným lijákům. Na tomhle úseku řeky jsme hlídkovali od dnešního rána, kdy se rozneslo, že byla zpozorována vaše skupinka. Prý vás ale bylo víc. Kde jsou ti ostatní?“

„Mrtví,“ řekl Culver bezbarvě a myslel tím všechny ty, kteří uprchli z kingswayského krytu. Najednou si vzpomněl na Ellisona. Bez baterky, beze zbraně. V hlubinách krytu. „Všichni mrtví,“ potvrdil.

„Ale co jste tam dole našli? Kdo byl uvnitř?“

Vojenský lékař zasáhl. „Seržante, nechte ho být, ať si odpočine. Vyslechnout ho můžete, až se vrátíme do Cheltenhamu.“

Seržant však na Culvera stále upíral zvědavý pohled.

„Krysy,“ zamumlal Culver. „Nic než ty zatracený obrovský krysy.“

MacAdam se tvářil ponuře. „Už jsme o nich slyšeli...“

„Takže se lidem povedlo uprchnout z Londýna?“

„Ale jo, spousta jich utekla.“

Culver se zabořil do sedadla a zaklonil se. „Ale kam? Za čím?“

Seržantův obličej byl stále pochmurný, ale už na něm byl vidět i neveselý úsměv. „Není to zas tak zlé, jak si asi myslíte. To šílenství bylo zastaveno, rozumíte, bylo zastaveno dřív, než se zničilo úplně všechno. Jistě, nejvýznamnější hlavní města jsou pryč, taky průmyslová střediska a spousta vojenských základen, ale naprostá destrukce byla zastavena hneč, jak si jednotlivé mocnosti uvědomily svůj omyl...“

„Seržante,“ sykl varovně lékař.

„Jaký omyl?“ podivil se Culver.

„Teď odpočívejte, potřebujete to. Brzy vás dopravíme na základnu, kde se o vás postarají. Možná se vám všechno bude pořád zdát chaotické, ale pod vojenskou vládou se už začíná vracet určitý pořádek a říká se, že každou chvíli bude vytvořena nová koaliční vláda...“

Seržant se zvedl a poplácal Culvera po ramenou. „Jen klid.“ Otočil se a odcházel.

„Kd' o to začal?“ křikl za ním Culver. „Kd' o tu posranou válku začal? Amerika nebo Rusko?“

Nebyl si jist, zda dobře slyší, protože odpověď se téměř utopila v hluku vyvolávaném otáčejícími se listy rotoru. Znělo to jako ‚Čína‘.

MacAdam stál u vchodu do pilotního prostoru a na obličeji mu stále pohrával ten neveselý úsměv. Culver měl za to, že ho slyší říkat: „Však z ní taky už moc nezbylo.“

Culver znovu upřel pohled na malá okénka, neboť už dychtil po světle; překvapilo ho to, ale byl už příliš unaven, než aby ho ještě něco mohlo šokovat. Šero uvnitř Pumy ho skličovalo; vždyť teď prožil tolik dnů bez slunce. V duchu se vracel do minulosti a vyjevovaly se mu obrazy a scény, kterých se už nikdy nezbaví.

A také přemýšlel o tom ironickém konci. O masakru těch, kteří dávno předtím ukuli plány, jak sami přežijí, zatímco ostatní zahynou, aniž budou mít možnost to jakkoli ovlivnit. O masakru nadřazeného, ale oslabeného živočišného druhu, spáchaném tvory, kteří byli po celá staletí potlačováni a mohli obývat pouze terné podsvětí; o přirozeném a věčně se skrývajícím nepříteli lidstva, kterému nikdy nechyběla prohnalost; teď však tu prohnalost - a spolu s ní i fyzickou sílu zveličil nepřírozený úkaz. Pomyslel na obrovské černé krysy a jejich smrtonosné zbraně na jejich zuby, jejich drápy, jejich sílu. A znovu i na jejich lstivost. Přemýšlel i o těch ještě hnusnějších odolých a plžům podobných tvorech, o bratrech a vůdcích černých oblud téhož odporného plemene. A pomyslel i na Pramátku.

Vojenský lékař, který byl zabráný do ošetřování dívčích zranění, se překvapeně ohlédl, když zaslechl, jak se ten muž směje. Když si povšiml, jak se Culverovi po obličeji valí slzy, rychle začal připravovat sedativum.

Culver myslel na Pramátku a její potomstvo, na její drobounká, sající mlád'átka. Krysy napadly hlavní vládní stan s takovou zuřivostí jen proto, že se obávaly, že jejich královna je ohrožena, a vyhladily ty nešťastníky hned, když se v kiytu zabydli. Mutantní havěť byla rozrušena příšernými zvuky následujícími po dopadu bomb a znepokojena nečekanou invazí lidských bytostí. Útok proběhl okamžitě a nemilosrdně.

Culver se snažil, aby zastavil záchvat smíchu, který jím otřásal. Všechno to bylo příliš ironické. A největší ironií na

tom všem byla Pranratčina mlád'ata. Ti malí tvorové, kteří se živilí na jejich bradavkách.

Třesoucí se rukou si přejel přes oči, jako by si ten výjev chtěl vymazat z paměti. On i Fairbank byli tím objevem téměř bez sebe, a i přes šok, který se jich zmocnil, se jim do mysli hned draly úvahy, které z tohoto nálezu vyplývaly, a z jejich důsledků jim běhal mráz po zádech.

Ti malí novorození tvorové se totiž podobali lidským... lidským.. embryům. Měli sice drápky, začínaly jim růst šupinaté ocásky, i oni měli ty potměšilé zešíkmené oči a vyhrbené hřbety, ale jejich lebky se podobaly spíše lidským a jejich rysy připomínaly obličeje pitvorných a zruďných lidských bytostí. Jejich paže a nohy nebyly zvířecí a jejich mozečky, které bylo tenoučkými lebečními kostmi a průsvitnou pokožkou dobře vidět, byly tak veliké, že nemohly patřit kryse.

Ramena se mu otřásala smíchem. Byli snad lidé kdysi stvořeni stejným způsobem, právě takovou jadernou explozí? Došlo jejím následkem k takové změně genů, že se lidé nakonec vyvinuli v chodící, myslící, vzpřímené tvory? A další šílená představa: co když se lidstvo nevyvinulo z opice, jak si představují vědci, ti nešťastní vykladači tohoto vývoje? Vyvinulo se... vyvinulo se snad lidstvo právě z těchto odporných tvorů? A co když se dnes rozpoutal stejný evoluční roces?

Chtěl se přestat smát, ale nemohl. A nemohl ani potlačit Izy. Vyčerpávalo ho to a zvedal se mu z toho žaludek. To už se ale nad ním kdosi nakláněl a mířil na něj injekční stříkačkou, aby ho vysvobodil z hysterického záchvatu.

Krysy se vracely.

Doplavaly k nábreží, vyskakovaly z vody a jejich černá kožešina se leskla v jasném slunečním světle. Další, ty, které byly ještě na mostě, s jekotem utíkaly před burácejícím a smrt rozsévajícím tvorem pohybujícím se po obloze. Na volném prostranství se seskupily a celé se chvěly, zmatené násilím, které bylo proti nim použito, i skutečností, že ti tvorové, kteří jim kdysi vládli, teď zmizeli. A zmizelo ještě něco jiného. Už tu nebyla Pramatka se svým podivným potomstvem, s tou novou a naprosto odlišnou rasou, kterou krysy toužily zničit, protože ta už neměla s jejich živočišným druhem nic společného. Odlišnost těch novorozenců byla nad jejich chápání a v černých mutantech vyvolávala děs.

Tehdy jim však nebylo dovoleno, aby mládata pobíly. Pramatka byla všemocná, ovládala jejich vůli, řídila je a nestrpěla sebemenší odpor. S těmi, které se bouřily, se vždy vypořádaly její zvláštní strážé. Strážé pak sice skolila choroba, ale krysy svou náčelnici chránily i dál, něhot byly ovládány a usměrňovány jejími myšlenkami. Teď však ty myšlenky už v jejich hlavách nepromlouvaly. A prořídly i jejich řady.

Vrátily se do šerého podsvětí, dolů pod zem, kde bylo bezpečno, pryč od slunce. Brzy tam objevily člověka, který se tam ukryl přímo mezi ně; dovedlo je k němu jeho úzkostlivé mumlání i pronikavý pach prozrazující, jak strašně se hojí. Škrábaly na dveře, za nimiž se schovával. Začaly hryzat dřevo. Bavily se jeho výkřiky.

Když pak z něj už nic nezůstalo, vydaly se do temných chodeb a tunelů, odhodlány tu zůstat, odpočívat a rozmnožovat se.

Když měly hlad, opouštěly temné, věčně neproniknutelné podsvětí a potichu vylézaly ven na volné prostranství, kde na ně pod noční oblohou konejšivě doléhal čerstvý vánek. Plížily se troskami starého velkoměsta, hledaly potravu a snadno ji nacházely.

Do tunelů a chodeb pod zemí se vracely teprve tehdy, když se protrhl mlžný opar svítání, protože se jim vůbec nechtělo opouštět toto nové, svobodné území. Nový svět, který se měl stát jejich panstvím.

Universum 21 HOROR

James Herhert PANSTVÍ

Ilustrace na obálce Petr Bauer Grafická úprava obálky Martin Zhouf

Překlad Karel Matásek

Odpovědný redaktor Rudolf Pištec

Sazba PORS

Vydalo nakladatelství MUSTANG s.r.o. jako svou 176. publikaci

Plzeň 1996. vydání 1. Tisk Tiskárny, Havlíčkův Brod, a. s.

Prodejní cena včetně DPH 139 Kč